

2023/2772

22.12.2023.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2023/2772

(2023. gada 31. jūlijs),

**ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/34/ES papildina attiecībā uz ilgtspējas ziņu
sniegšanas standartiem**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu
gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un
Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK ⁽¹⁾, un jo īpaši tās
29.b panta 1. punkta pirmo daļu,

tā kā:

- (1) Direktīva 2013/34/ES, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2464 ⁽²⁾, nosaka, ka lielie
uzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi, kuru vērtspapīri ir atļauti tirdzniecībai ES regulētajos tirgos, kā arī lielu
grupu mātesuzņēmumi sava vadības ziņojuma vai konsolidētā vadības ziņojuma īpašā sadaļā iekļauj informāciju,
kas vajadzīga, lai izprastu uzņēmuma ietekmi uz ilgtspējas jautājumiem, un informāciju, kas vajadzīga, lai izprastu,
kā ilgtspējas jautājumi ietekmē uzņēmuma attīstību, darbības rezultātus un stāvokli. Uzņēmumiem šī informācija
jāsagatavo saskaņā ar ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem, sākot no Direktīvas (ES) 2022/2464 5. panta 2. punktā
norādītā finanšu gada katrai uzņēmumu kategorijai.
- (2) Komisijai līdz 2023. gada 30. jūnijam ir jāpieņem pirmais standartu kopums, kurā precizēta informācija, kuru
uzņēmumiem ir pienākums ziņot saskaņā ar minētās direktīvas 19.a panta 1. un 2. punktu
un 29.a panta 1. un 2. punktu, tai skaitā vismaz informācija, kas finanšu tirgus dalībniekiem ir nepieciešama, lai
izpildītu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/2088 ⁽³⁾ noteiktos informācijas atklāšanas pienākumus.
- (3) Komisija ir ņēmusi vērā EFRAG sniegtos tehniskos ieteikumus. EFRAG neatkarīgie tehniskie ieteikumi atbilst
kritērijiem, kas noteikti Direktīvas 2013/34/ES 49. panta 3.b punkta pirmajā, otrajā un trešajā daļā. Lai nodrošinātu
samērīgumu un atvieglotu uzņēmumiem standartu pareizu piemērošanu, Komisija ievieša izmaiņas EFRAG
tehniskajos ieteikumos attiecībā uz būtiskuma pieeju, noteiktu prasību pakāpenisku ieviešanu, noteiktu prasību
pārveidošanu par brīvprātīgiem datu punktiem, elastības ieviešanu vairākās prasībās par informācijas atklāšanu,
tehnisku izmaiņu ieviešanu, lai nodrošinātu saskaņotību ar Savienības tiesisko regulējumu un augsta līmeņa
sadarbspēju ar globālo standartu noteikšanas iniciatīvām, kā arī redakcionālas izmaiņas.
- (4) Šie ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti atbilst prasībām, kas noteiktas Direktīvas 2013/34/ES 29.b pantā.
- (5) Tāpēc būtu jāpieņem kopīgi ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti.
- (6) Saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 29.b panta 1. punkta ceturto daļu šai regulai jāstājas spēkā ne agrāk kā četrus
mēnešus pēc tam, kad to ir pieņēmusi Komisija. Ņemot vērā to, ka Direktīvas (ES) 2022/2464 5. panta 2. punktā ir
noteikts, ka noteiktu kategoriju uzņēmumiem ir jāpiemēro šie ilgtspējas ziņošanas standarti attiecībā uz finanšu
gadiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk, šai regulai jāstājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas
Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

⁽¹⁾ OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2464 (2022. gada 14. decembris), ar ko attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņu
sniegšanu groza Regulu (ES) Nr. 537/2014, Direktīvu 2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un Direktīvu 2013/34/ES (OV L 322,
16.12.2022., 15. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/2088 (2019. gada 27. novembris) par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar
ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē (OV L 317, 9.12.2019., 1. lpp.).

- (7) Saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 49. panta 3.b punkta ceturto daļu Komisija ir kopīgi apspriedusies ar dalībvalstu ekspertu grupu ilgtspējīga finansējuma jautājumos, kas minēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2020/852 ⁽⁴⁾ 24. pantā, un ar Grāmatvedību regulējošo komiteju, kas minēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1606/2002 ⁽⁵⁾ 6. pantā. Saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 49. panta 3.b punkta piekto daļu Komisija pieprasīja Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei (EVTI), Eiropas Banku iestādei (EBI) un Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādei (EAAPI) iesniegt atzinumu, sevišķi attiecībā uz šīs regulas atbilstību Regulai (ES) 2019/2088 un deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar minēto regulu. Saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 49. panta 3.b punkta sesto daļu Komisija apspriedās arī ar Eiropas Vides aģentūru, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru, Eiropas Centrālo banku, Eiropas Revīzijas pārraudzības struktūru komiteju un ilgtspējīga finansējuma platformu, kas izveidota saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 20. pantu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets

Šīs regulas I un II pielikumā ir noteikti ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti, kas uzņēmumiem ir jāizmanto, lai sniegtu ilgtspējas ziņas saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 19.a un 29.a pantu, ievērojot Direktīvas (ES) 2022/2464 5. panta 2. punktā minēto grafiku.

2. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2024. gada 1. janvāra un attiecinā uz finanšu gadiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2023. gada 31. jūlijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1606/2002 (2002. gada 19. jūlijs) par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu (OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.).

I PIELIKUMS

Eiropas Ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti (ESRS)

ESRS 1	Vispārīgās prasības
ESRS 2	Vispārīgi atklājamā informācija
ESRS E1	Klimata pārmaiņas
ESRS E2	Piesārņojums
ESRS E3	Ūdens un jūras resursi
ESRS E4	Biodaudzveidība un ekosistēmas
ESRS E5	Resursu izmantojums un aprites ekonomika
ESRS S1	Pašu personāls
ESRS S2	Vērtības ķēdes darbinieki
ESRS S3	Skartās kopienas
ESRS S4	Patērētāji un tiešie lietotāji
ESRS G1	Darījumsdarbība

ESRS 1**VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS**

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

1. ESRS kategorijas, ziņu sniegšanas jomas un izstrādes konvencijas
  - 1.1. ESRS kategorijas
  - 1.2. Ziņu sniegšanas jomas un minimālās informācijas atklāšanas prasības attiecībā uz rīcībpolitiku, darbībām, mērķrādītājiem un rādītājiem
  - 1.3. Izstrādes konvencijas
2. Informācijas kvalitatīvās iezīmes
3. Dubultais būtiskums kā pamats ilgtspējas informācijas atklāšanai
  - 3.1. Ieinteresētās personas un to nozīme būtiskuma novērtēšanas procesā
  - 3.2. Būtiski jautājumi un informācijas būtiskums
  - 3.3. Dubultais būtiskums
  - 3.4. Ietekmes būtiskums
  - 3.5. Finansiālais būtiskums
  - 3.6. Būtiska ietekme vai riski, kas izriet no darbībām ilgtspējas jautājumu risināšanai
  - 3.7. Sadalījuma līmenis
4. Pienācīga rūpība
5. Vērtības ķēde
  - 5.1. Ziņojošais uzņēmums un vērtības ķēde
  - 5.2. Aplēses, izmantojot nozaru vidējos rādītājus un aizstājējvērtības
6. Laika periodi
  - 6.1. Pārskata periodi
  - 6.2. Pagātnes, tagadnes un nākotnes sasaiste

- 6.3. Ziņu sniegšana par progresu salīdzinājumā ar bāzes gadu
- 6.4. Īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa periodu definīcijas ziņu sniegšanas vajadzībām
- 7. Ilgtspējas informācijas sagatavošana un sniegšana
  - 7.1. Salīdzināmas informācijas sniegšana
  - 7.2. Aplēšu un rezultātu nenoteiktības avoti
  - 7.3. Informācijas precizēšana par notikumiem pēc pārskata perioda beigām
  - 7.4. Izmaiņas ilgtspējas informācijas sagatavošanā vai sniegšanā
  - 7.5. Kļūdas pārskatos par iepriekšējiem periodiem
  - 7.6. Ziņu konsolidēta sniegšana un atbrīvojums attiecībā uz meitasuzņēmumiem
  - 7.7. Klasificēta un sensitīva informācija, kā arī informācija par intelektuālo īpašumu, zinātību vai inovācijas rezultātiem
  - 7.8. Ziņu sniegšana par iespējām
- 8. Ilgtspējas deklarācijas struktūra
  - 8.1. Informācijas sniegšanas vispārīgās prasības
  - 8.2. Ilgtspējas deklarācijas saturs un struktūra
- 9. Saiknes ar citām korporatīvo ziņu sniegšanas daļām un saistīto informāciju
  - 9.1. Iekļaušana ar atsauci
  - 9.2. Saistītā informācija un saikne ar finanšu pārskatu
- 10. Pārejas noteikumi
  - 10.1. Pārejas noteikums saistībā ar uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju
  - 10.2. Pārejas noteikums saistībā ar 5. nodaļu "Vērtības ķēde"
  - 10.3. Pārejas noteikums saistībā ar 7.1. iedaļu "Salīdzināmas informācijas sniegšana"
  - 10.4. Pārejas noteikumi. Pakāpeniski ieviesto informācijas atklāšanas prasību saraksts

A papildinājums. Piemērošanas prasības

- Uzņēmumam specifiska atklājamā informācija
- Dubultais būtiskums
- Aplēses, izmantojot nozaru vidējos rādītājus un aizstājējvērtības
- Ilgtspējas deklarācijas saturs un struktūra

B papildinājums. Informācijas kvalitatīvās iezīmes

C papildinājums. Pakāpeniski ieviesto informācijas atklāšanas prasību saraksts

D papildinājums. ESRS ilgtspējas deklarācijas struktūra

E papildinājums. Iekļaujamās atklājamās informācijas noteikšanas plūsmas diagramma

F papildinājums. ESRS ilgtspējas deklarācijas struktūras piemērs

G papildinājums. Iekļaušanas ar atsauci piemērs

Mērķis

1. Eiropas Ilgtspējas ziņu sniegšanas standartu (ESRS) mērķis ir precizēt ar ilgtspēju saistītu informāciju, kas uzņēmumam jāsniedz saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/34/ES ⁽¹⁾, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2464 ⁽²⁾. Ziņu sniegšana saskaņā ar ESRS neatbrīvo uzņēmumus no citiem pienākumiem, kas noteikti Savienības būtiskajos tiesību aktos.
2. Jo īpaši ESRS ir precizēta informācija, kuru uzņēmums atklāj par savu būtisko **ietekmi, riskiem un iespējām** saistībā ar vides, sociālās un pārvaldības **ilgtspējas jautājumiem**. ESRS nav noteikta prasība uzņēmumiem atklāt informāciju par vides, sociālo un pārvaldības tematu, ko aptver ESRS, ja uzņēmums ir novērtējis attiecīgo tematu kā nebūtisku (sk. šā standarta E pielikumu “*Iekļaujamās atklājamās informācijas noteikšanas blokshēma*”). Informācija, kas atklāta saskaņā ar ESRS, ļauj **ilgtspējas deklarācijas lietotājiem** izprastu uzņēmuma būtisko ietekmi uz cilvēkiem un vidi, kā arī ilgtspējas jautājumu būtisko ietekmi uz uzņēmuma attīstību, darbību un stāvokli.
3. Šā standarta (ESRS 1) mērķis ir sniegt izpratni par ESRS struktūru, izmantotajām izstrādes konvencijām un pamatjēdzieniem, kā arī vispārīgajām prasībām ilgtspējas informācijas sagatavošanai un sniegšanai saskaņā ar Direktīvu 2013/34/ES, kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2022/2464.

1. ESRS kategorijas, ziņu sniegšanas jomas un izstrādes konvencijas

1.1 ESRS kategorijas

4. Ir trīs ESRS kategorijas:

- (a) transversālie standarti;
- (b) tematiskie standarti (vides, sociālie un pārvaldības standarti); un
- (c) nozarei specifiski standarti.

Transversālie un tematiskie standarti neattiecas uz konkrētu nozari, kas nozīmē, ka tie attiecas uz visiem uzņēmumiem neatkarīgi no tā, kurā nozarē vai nozarēs tie darbojas.

5. Transversālie standarti ESRS 1 “*Vispārīgās prasības*” un ESRS 2 “*Vispārīgi atklājamā informācija*” attiecas uz **ilgtspējas jautājumiem**, ko aptver tematiskie standarti un nozarei specifiski standarti.
6. Šajā standartā (ESRS 1) ir izklāstīta ESRS struktūra, izskaidrotas izstrādes konvencijas un pamatjēdzieni, kā arī noteiktas vispārīgās prasības ilgtspējas informācijas sagatavošanai un sniegšanai.
7. ESRS 2 ir noteiktas prasības atklāt informāciju, ko uzņēmumam ir pienākums sniegt vispārīgā līmenī par visiem būtiskajiem **ilgtspējas jautājumiem** saistībā ar ziņu sniegšanas jomu pārvaldību, **stratēģiju, ietekmi, risku un iespēju** pārvaldību, kā arī **rādītājiem un mērķrādītājiem**.
8. Tematiskie ESRS aptver ilgtspējas tematu, un tie ir strukturēti tematos un apakštematos, un vajadzības gadījumā apakštematu apakštematos. Tabulā šā standarta “Piemērošanas prasības” 16. punktā (AR 16) ir sniegts tematisko ESRS aptverto ilgtspējas tematu, apakštematu un apakštemata apakštematu (kopā “**ilgtspējas jautājumi**”) pārskats.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2464 (2022. gada 14. decembris), ar ko attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu groza Regulu (ES) Nr. 537/2014, Direktīvu 2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un Direktīvu 2013/34/ES (OV L 322, 16.12.2022., 15. lpp.).

9. Tematiskajos ESRS var būt ietvertas īpašas prasības, kas papildina ESRS 2 prasības par informācijas atklāšanu vispārīgā līmenī. ESRS 2 C papildinājumā "Informācijas atklāšanas un piemērošanas prasības tematiskajā ESRS, kas piemērojamas kopā ar ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"" ir norādītas tematisko ESRS papildu prasības, kas uzņēmumam jāpiemēro kopā ar ESRS 2 prasībām atklāt informāciju vispārīgā līmenī.
10. Nozarei specifiski standarti ir piemērojami visiem nozares uzņēmumiem. Tie attiecas uz **ietekmi, riskiem un iespējām**, kas varētu būt būtiski visiem uzņēmumiem konkrētā nozarē un ko neaptver vai nepietiekami aptver tematiskie standarti. Nozarei specifiski standarti ir saistīti ar vairākiem tematiem un aptver tematus, kas ir visrelevantākie attiecīgajai nozarei. Nozarei specifiski standarti nodrošina augstu salīdzināmības pakāpi.
11. Papildus informācijas atklāšanas prasībām, kas noteiktas trijās ESRS kategorijās, ja uzņēmums secina, ka ESRS neaptver vai aptver ar nepietiekamu detalizācijas pakāpi ietekmi, risku vai iespēju, taču tā ir būtiska īpašo faktu un apstākļu dēļ, tas sniedz papildu uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju, lai lietotāji varētu izprast ar ilgtspēju saistīto uzņēmuma **ietekmi, riskus** vai **iespējas**. Piemērošanas prasībās no AR 1 līdz AR 5 ir sniegti papildu norādījumi par uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju.
- 1.2. **Ziņu sniegšanas jomas un minimālās informācijas atklāšanas prasības attiecībā uz rīcībpolitiku, darbībām, mērķrādītājiem un rādītājiem**
12. Informācijas atklāšanas prasības ESRS 2, tematiskajos ESRS un nozarei specifiskajos ESRS aptver šādas ziņu sniegšanas jomas:
  - (a) **pārvaldība** (GOV): pārvaldības procesi, kontroles mehānismi un procedūras, ko izmanto, lai uzraudzītu, pārvaldītu un pārraudzītu **ietekmi, riskus** un **iespējas** (sk. ESRS 2 2. nodaļu "Pārvaldība");
  - (b) **stratēģija** (SBM): tas, kā uzņēmuma stratēģija un darbījums darbojas ar tā būtisko ietekmi, riskiem un iespējām, tajā skaitā tas, kā uzņēmums rīkojas saistībā ar šo ietekmi, riskiem un iespējām (sk. ESRS 2 3. nodaļu "Stratēģija");
  - (c) **ietekmes, riska un iespēju pārvaldība** (IRO): process(-i), kurā(-os) uzņēmums:
    - i. nosaka ietekmi, riskus un iespējas un novērtē to **būtiskumu** (sk. IRO-1 ESRS 2 4.1. iedaļā);
    - ii. pārvalda būtiskos **ilgtspējas jautājumus**, izmantojot **rīcībpolitiku** un **darbības** (sk. ESRS 2 4.2. iedaļu);
  - (d) **rādītāji un mērķrādītāji** (MT): uzņēmuma sniegums, tajā skaitā izvirzītie mērķrādītāji un progress to sasniegšanā (sk. ESRS 2 5. nodaļu "Rādītāji un mērķrādītāji").
13. ESRS 2:
  - (a) 4.2. iedaļā ir ietvertas minimālās informācijas atklāšanas prasības par **rīcībpolitiku** (MDR-P) un **darbībām** (MDR-A);
  - (b) 5. iedaļā ir ietvertas minimālās informācijas atklāšanas prasības par rādītājiem (MDR-M) un **mērķrādītājiem** (MDR-T).

Uzņēmums pilda **minimālās informācijas atklāšanas prasības** par rīcībpolitiku, darbībām, rādītājiem un mērķrādītājiem kopā ar attiecīgajām informācijas atklāšanas prasībām tematiskajos un nozarei specifiskajos ESRS.
- 1.3 **Izstrādes konvencijas**
14. Visos ESRS:
  - (a) termins "**ietekme**" apzīmē pozitīvu un negatīvu ar ilgtspēju saistītu ietekmi, kas ir saistīta ar uzņēmuma darbījums, kā noteikts **ietekmes būtiskuma** novērtēšanas procesā (sk. 3.4. iedaļu "Ietekmes būtiskums"). Tas attiecas gan uz faktisko ietekmi, gan iespējamo ietekmi nākotnē.

- (b) Termins “**riski un iespējas**” attiecas uz uzņēmuma finanšu riskiem un iespējām, kas saistīti ar ilgtspēju, to starpā tiem, kas izriet no atkarības no dabas resursiem, cilvēkresursiem un sociālajiem resursiem, kā noteikts **finansiālā būtiskuma** novērtēšanas procesā (sk. 3.5. iedaļu).

Abus šos aspektus kopā apzīmē ar vārdkopu “ietekme, riski un iespējas” (*IRO*). Tie atspoguļo ESRS **dubultā būtiskuma** principu, kas aprakstīts 3. iedaļā.

15. Visos ESRS termini, kas definēti definīciju glosārijā (II pielikums), ir izcelti **treknā slīprakstā**, izņemot gadījumus, kad definētais termins tiek lietots vairāk nekā vienu reizi vienā un tajā pašā punktā.
16. ESRS ir strukturēta informācija, kas jāatklāj saskaņā ar informācijas atklāšanas prasībām. Katrā informācijas atklāšanas prasībā ir ietverts vismaz viens detalizētāks datu punkts. Termins “datu punkts” var attiekties arī uz informācijas atklāšanas prasības apraksta apakšelementu.
17. Lielākajā daļā ESRS papildus informācijas atklāšanas prasībām ir arī piemērošanas prasības. Piemērošanas prasības palīdz piemērot informācijas atklāšanas prasības, un tām ir tāds pats spēks kā citām ESRS daļām.
18. Lai atšķirtu dažādas uzņēmuma pienākuma atklāt informāciju pakāpes, ESRS ir izmantoti šādi termini:
  - (a) “atklāj” — norāda, ka noteikumu paredz informācijas atklāšanas prasība vai datu punkts;
  - (b) “var atklāt” — norāda uz brīvprātīgu informācijas atklāšanu, lai veicinātu labu praksi.

Turklāt ESRS ir izmantots termins “ņem vērā”, norādot jautājumus, resursus vai metodiku, kas uzņēmumam attiecīgā gadījumā ir jāņem vērā vai jāizmanto, sagatavojot atklājamo informāciju.

2. Informācijas kvalitatīvās iezīmes

19. Gatavojot **ilgtspējas deklarāciju**, uzņēmums piemēro:
  - (a) informācijas kvalitatīvās pamatiezīmes (t. i., relevanci un precīzu atspoguļojumu) un
  - (b) informāciju uzlabojošās kvalitatīvās iezīmes (t. i., salīdzināmību, pārbaudāmību un saprotamību).
20. Šīs informācijas kvalitatīvās iezīmes ir definētas un aprakstītas šā standarta B papildinājumā.

3. Dubultais būtiskums kā pamats ilgtspējas informācijas atklāšanai

21. Uzņēmums ziņo par **ilgtspējas jautājumiem**, pamatojoties uz **dubultā būtiskuma** principu, kā definēts un izskaidrots šajā nodaļā.

3.1 Ieinteresētās personas un to nozīme būtiskuma novērtēšanas procesā

22. **Ieinteresētās personas** ir personas, kuras var ietekmēt uzņēmumu vai kuras uzņēmums var ietekmēt. Pastāv divas galvenās ieinteresēto personu grupas:
  - (a) skartās ieinteresētās personas: personas vai grupas, kuru intereses pozitīvā vai negatīvā veidā ietekmē vai varētu ietekmēt uzņēmuma darbība un tā tiešās un netiešās **darījuma attiecības** visā vērtības ķēdē, un
  - (b) **ilgtspējas deklarāciju** lietotāji: vispārējas nozīmes finanšu pārskatu galvenie lietotāji (esošie un potenciālie ieguldītāji, aizdevēji un citi kreditori, tajā skaitā aktīvu pārvaldītāji, kredītiestādes, apdrošināšanas sabiedrības), kā arī citi ilgtspējas deklarāciju lietotāji, tajā skaitā uzņēmuma darījumu partneri, arodbiedrības un sociālie partneri, pilsoniskā sabiedrība un nevalstiskās organizācijas, valdības, analītiķi un akadēmisko aprindu pārstāvji.

23. Dažas **ieinteresētās personas**, bet ne visas, var piederēt pie abām 22. punktā minētajām grupām.
24. Sadarbība ar skartajām **ieinteresētajām personām** ir būtiska uzņēmuma nepārtrauktajam pienācīgas rūpības procesam (sk. 4. nodaļu "Pienācīga rūpība") un ilgtspējas **būtiskuma** novērtējumam. Tas ietver uzņēmuma procesu, ar ko identificē un novērtē faktisko un iespējamo negatīvo ietekmi un kas pēc tam tiek izmantoti novērtēšanas procesā, lai identificētu būtisko ietekmi ilgtspējas ziņu sniegšanas vajadzībām (sk. šā standarta 3.4. iedaļu).

3.2 Būtiski jautājumi un informācijas būtiskums

25. **Būtiskuma** novērtējuma veikšana (sk. 3.4. iedaļu "Ietekmes būtiskums" un 3.5. iedaļu "Finansiālais būtiskums") ir nepieciešama, lai uzņēmums varētu noteikt būtisko **ietekmi, riskus** un **iespējas**, par ko jāsniedz ziņas.
26. **Būtiskuma** novērtējums ir sākumpunkts ilgtspējas ziņu sniegšanai saskaņā ar ESRS. IRO-1 ESRS 2 4.1. iedaļā ietver vispārīgas prasības informācijas atklāšanai par uzņēmuma īstenoto procesu, lai noteiktu **ietekmi, riskus** un **iespējas** un novērtētu to būtiskumu. ESRS 2 SBM-3 ir noteiktas vispārīgas prasības informācijas atklāšanai par būtisko ietekmi, riskiem un iespējām, kas izriet no uzņēmuma būtiskuma novērtējuma.
27. Šā standarta A papildinājumā iekļautajās piemērošanas prasībās ir norādīts tematiskajā ESRS ietverto **ilgtspējas jautājumu** saraksts, kas iedalīts pa tematiem, apakštematiem un apakštemata apakštematiem, lai atbalstītu **būtiskuma** novērtējuma veikšanu. E papildinājumā "Iekļaujamās atklājamās informācijas noteikšanas plūsmas diagramma" ir sniegta šajā iedaļā aprakstītā būtiskuma novērtējuma sagatavošanas procesa ilustrācija.
28. Ilgtspējas jautājums ir "būtisks", ja tas atbilst kritērijiem, kas definēti saistībā ar **ietekmes būtiskumu** (sk. šā standarta 3.4. iedaļu) vai **finansiālo būtiskumu** (sk. šā standarta 3.5. iedaļu), vai abiem šiem kritērijiem.
29. Neatkarīgi no būtiskuma novērtējuma iznākuma uzņēmums vienmēr atklāj informāciju, kas prasīta: ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" (t. i., visas informācijas atklāšanas prasības un datu punkti, kas noteikti ESRS 2) un informācijas atklāšanas prasībās tematiskajā ESRS saistībā ar informācijas atklāšanas prasību IRO-1 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identifikēšanas un novērtēšanas procesu apraksts" (arī datu punkti), kas uzskaitītas ESRS 2 C papildinājumā "Informācijas atklāšanas/piemērošanas prasības tematiskajos ESRS, kas ir piemērojamas kopā ar ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija".
30. Ja uzņēmums, pamatojoties uz **būtiskuma** novērtējuma rezultātiem, secina, ka ilgtspējas jautājums ir būtisks un par to ESRS 2 IRO-1, IRO-2 un SBM-3 ir noteiktas informācijas atklāšanas prasības, tas:
- (a) atklāj informāciju saskaņā ar informācijas atklāšanas prasībām (arī piemērošanas prasībām), kas attiecas uz konkrēto ilgtspējas jautājumu attiecīgajā tematiskajā un nozarei specifiskajā ESRS; un
  - (b) sniedz papildu uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju (sk. šā standarta 11. punktu un AR 1–AR 5), ja attiecīgais būtiskais ilgtspējas jautājums nav ietverts ESRS vai ir ietverts ar nepietiekamu detalizācijas pakāpi.
31. Piemērojamo informāciju, kas noteikta informācijas atklāšanas prasībā (arī tās datu punktus) vai uzņēmumam specifiskajā atklājamajā informācijā, iekļauj, ja uzņēmuma vērtējumā tā ir būtiska no viena vai vairākiem šādiem ilgtspējas deklarāciju aspektiem:
- (a) informācijas nozīmīgums saistībā ar jautājumu, ko tā atspoguļo vai paskaidro; vai
  - (b) šādas informācijas spēja nodrošināt lietotāju lēmumu pieņemšanas vajadzības, arī to vispārējās nozīmes finanšu pārskatu primāro lietotāju vajadzības, kas minēti 48. punktā, un/vai to lietotāju vajadzības, kurus galvenokārt interesē uzņēmuma ietekme.

32. Ja uzņēmums secina, ka klimata pārmaiņas nav būtiskas un tāpēc tas visas informācijas atklāšanas prasības neiekļauj ESRS 1 "Klimata pārmaiņas", uzņēmums sīki paskaidro tā veiktā **būtiskuma** novērtējuma par klimata pārmaiņām secinājumus (sk. ESRS 2 IRO-2 "ESRS iekļautās informācijas atklāšanas prasības, uz kurām attiecas uzņēmuma ilgtspējas deklarācijas") un iekļauj uz nākotni vērstu analīzi par nosacījumiem, kuru dēļ nākotnē uzņēmums varētu secināt, ka klimata pārmaiņas ir būtiskas. Ja uzņēmums secina, ka kāds temats, kas nav klimata pārmaiņas, nav būtisks, un tādēļ tas neiekļauj visas informācijas atklāšanas prasības attiecīgajā tematiskajā ESRS, tas var īsi paskaidrot sava būtiskuma novērtējuma secinājumus par šo tematu.
33. Atklājot informāciju par **ricībpolitiku, darbībām un mērķrādītājiem** saistībā ar kādu ilgtspējas jautājumu, kas ir novērtēts kā būtisks, uzņēmums iekļauj informāciju, kas noteikta visās informācijas atklāšanas prasībās tematiskajā ESRS un nozarei specifiskajā ESRS, kurš attiecas uz konkrēto jautājumu, un attiecīgajā minimālās informācijas atklāšanas prasībā par ricībpolitiku, darbībām un mērķrādītājiem, kas prasīti saskaņā ar ESRS 2. Ja uzņēmums nevar atklāt informāciju par ricībpolitiku, darbībām un mērķrādītājiem, kas noteikta vai nu tematiskā ESRS vai nozarei specifiskā ESRS informācijas atklāšanas prasībās, vai arī minimālās informācijas atklāšanas prasībās ESRS 2, jo tas nav pieņēmis attiecīgo ricībpolitiku, īstenojis attiecīgas darbības un noteicis attiecīgus mērķrādītājus, tas par to paziņo un var norādīt termiņu, kādā tas plāno to izdarīt.
34. Atklājot informāciju par būtiska **ilgtspējas jautājuma rādītājiem** saskaņā ar attiecīgo tematiskā ESRS nodaļu "Rādītāji un mērķrādītāji", uzņēmums:
- (a) iekļauj informācijas atklāšanas prasībā noteikto informāciju, ja tas uzskata, ka šāda informācija ir būtiska, un
  - (b) var neiekļaut informāciju, kas noteikta informācijas atklāšanas prasības datu punktā, ja uzņēmuma vērtējumā šāda informācija nav būtiska un tas secina, ka šāda informācija nav nepieciešama informācijas atklāšanas prasības mērķa sasniegšanai.
35. Ja uzņēmums neiekļauj datu punktā noteiktu informāciju, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem, kuri uzskaitīti ESRS 2 B papildinājumā, tas skaidri norāda, ka attiecīgā informācija nav "būtiska".
36. Uzņēmums nosaka, kā tas piemēro kritērijus (arī atbilstošas robežvērtības), lai noteiktu:
- (a) informāciju, kas jāsniedz, ziņojot par būtiska ilgtspējas jautājuma **rādītājiem** saskaņā ar attiecīgo tematiskā ESRS nodaļu "Rādītāji un mērķrādītāji", kā norādīts 34. punktā, un
  - (b) informāciju, kas jāatklāj kā uzņēmumam specifiska atklājamā informācija.

3.3 Dubultais būtiskums

37. **Dubultajam būtiskumam** ir divi pamataspekti: **ietekmes būtiskums** un **finansiālais būtiskums**. Ja vien nav norādīts citādi, termini "būtisks" un "būtiskums" tiek lietoti visā ESRS, lai apzīmētu dubulto būtiskumu.
38. **Ietekmes būtiskuma** un **finansiālā būtiskuma** novērtējumi ir savstarpēji saistīti, un ir jāņem vērā šo divu pamataspektu savstarpējā atkarība. Kopumā izejas punkts ir ietekmes novērtējums, tomēr var būt arī tādi būtiski **riski** un **iespējas**, kas nav saistīti ar uzņēmuma **ietekmi**. Ilgtspējas ietekme var būt finansiāli būtiska jau sākotnēji vai kļūt finansiāli būtiska, kad var pamatoti gaidīt, ka tā ietekmēs uzņēmuma finansiālo stāvokli, finanšu rezultātus, naudas plūsmas, piekļuvi finansēm vai kapitāla izmaksas īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā. Neatkarīgi no tā, vai ietekme ir finansiāli būtiska, to atspoguļo ietekmes būtiskuma perspektīva.
39. Apzinot un novērtējot **ietekmi, riskus** un **iespējas** uzņēmuma **vērtības ķēdē**, lai noteiktu to **būtiskumu**, uzņēmums galveno uzmanību pievērš jomām, kurās ietekme, riski un iespējas ir uzskatāmi par iespējamiem, pamatojoties uz darbības veidu, darījuma attiecībām, ģeogrāfiju vai citiem attiecīgiem faktoriem.

40. Uzņēmums ņem vērā, kā to ietekmē tā **atkarība** no dabas resursu, cilvēkresursu un sociālo resursu pieejamības par atbilstošām cenām un atbilstošā kvalitātē, neatkarīgi no tā iespējamās **ietekmes** uz šiem resursiem.
41. Uzņēmuma galvenā **ietekme, riski** un **iespējas** tiek uzskatīti par tādiem pašiem kā būtiskā ietekme, riski un iespējas, kas identificēti saskaņā ar **dubultā būtiskuma** principu, tāpēc par tiem ziņo uzņēmuma **ilgtspējas deklarācijā**.
42. Uzņēmums piemēro šā standarta 3.4. un 3.5. iedaļā noteiktos kritērijus, izmantojot atbilstošas kvantitatīvas un/vai kvalitatīvas robežvērtības. Lai noteiktu, kuru **ietekmi, riskus** un **iespējas** uzņēmums ir identificējis un risinājis kā būtiskus, un lai noteiktu, kuri **ilgtspējas jautājumi** ir būtiski ziņu sniegšanas vajadzībām, ir nepieciešamas atbilstošas robežvērtības. Dažos pašreizējos standartos un sistēmās, atsaucoties uz robežvērtību, ko izmanto, lai noteiktu ietekmi, kas ESRS ir raksturota kā "būtiska ietekme", tiek izmantots termins "nozīmīgākā ietekme".

3.4 Ietekmes būtiskums

43. **Ilgtspējas jautājums** ir būtisks no ietekmes viedokļa, ja tas attiecas uz uzņēmuma faktisku vai iespējamu, pozitīvu vai negatīvu **ietekmi** uz cilvēkiem vai vidi īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. Tā ietver ietekmi, kas ir saistīta ar paša uzņēmuma darbībām un augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi, tostarp ar produktiem un pakalpojumiem, kā arī darījuma attiecībām. **Darījuma attiecības** ietver tās, kas tiek īstenotas uzņēmuma augšupējā un lejupējā **vērtības ķēdē**, un neaprobežojas tikai ar tiešajām līgumattiecībām.
44. Šajā kontekstā ietekme uz cilvēkiem vai vidi ietver ietekmi saistībā ar vidiskajiem, sociālajiem un pārvaldības aspektiem.
45. Negatīvas ietekmes **būtiskuma** novērtējumu veic, pamatojoties uz pienācīgas rūpības procesu, kas definēts starptautiskajos instrumentos: ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipos un ESAO vadlīnijās daudznacionāliem uzņēmumiem. Attiecībā uz faktisko negatīvo ietekmi būtiskuma noteikšanas pamatā ir ietekmes smagums, bet attiecībā uz iespējamo negatīvo ietekmi — ietekmes smagums un varbūtība. Smagumu pamato šādi faktori:
- (a) mērogs;
  - (b) tvērums un
  - (c) ietekmes neatgriezeniskums.

Iespējamās negatīvas ietekmes uz cilvēktiesībām gadījumā ietekmes smagums ir prioritārāks par tās varbūtību.

46. Attiecībā uz pozitīvu ietekmi **būtiskumu** nosaka, ņemot vērā:
- (a) faktiskās ietekmes mērogu un tvērumu un
  - (b) iespējamās ietekmes mērogu, tvērumu un varbūtību.

3.5 Finansiālais būtiskums

47. **Finansiālā būtiskuma** tvērums saistībā ar ilgtspējas ziņu sniegšanu ir tā būtiskuma tvēruma paplašinājums, ko piemēro, nosakot, kura informācija būtu jāiekļauj uzņēmuma finanšu pārskatos.
48. **Finansiālā būtiskuma** novērtējums ir tās informācijas identificēšana, kas ir būtiska vispārējās nozīmes finanšu pārskatu primārajiem lietotājiem, pieņemot lēmumus par resursu piešķiršanu uzņēmumam. Proti, informāciju uzskata par būtisku vispārējās nozīmes finanšu pārskatu primārajiem lietotājiem, ja pamatoti gaidāms, ka šādas informācijas nesniegšana, nepareiza atspoguļošana vai maskēšana varētu ietekmēt lēmumus, ko tie pieņem, pamatojoties uz uzņēmuma **ilgtspējas deklarāciju**.

49. Ilgtspējas jautājums ir būtisks no finansiālā viedokļa, ja tas rada vai ir pamatoti gaidāms, ka tas varētu radīt būtisku **finansiālu iespaidu** uz uzņēmumu. Tā tas ir gadījumā, ja ilgtspējas jautājums rada vai var radīt **riskus** vai **iespējas**, kas būtiski ietekmē vai ir pamatoti gaidāms, ka tas varētu būtiski ietekmēt uzņēmuma attīstību, finansiālo stāvokli, finanšu rezultātus, naudas plūsmas, piekļuvi finansējumam vai kapitāla izmaksas īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. Riski un iespējas var izrietēt no pagātnes vai nākotnes notikumiem. Ilgtspējas jautājuma **finansiālais būtiskums** neaprobežojas ar jautājumiem, kas ir uzņēmuma kontrolē, bet ietver informāciju par būtiskiem **riskiem** un **iespējām**, kas attiecināmi uz **darījuma attiecībām** ārpus konsolidācijas tvēruma, ko izmanto finanšu pārskatu sagatavošanā.
50. Finanšu **risku** vai **iespēju** avots ir **atkarība** no dabas resursiem, cilvēkresursiem un sociālajiem resursiem. Atkarība var radīt ietekmi divos iespējamajos veidos:
- (a) tā var ietekmēt uzņēmuma spēju turpināt izmantot vai iegūt tā darbījumdarbības procesiem nepieciešamos resursus, kā arī šo resursu kvalitāti un cenas, un
  - (b) tā var ietekmēt uzņēmuma spēju paļauties uz tā darbījumdarbības procesos nepieciešamajām attiecībām ar pieņemamiem nosacījumiem.
51. **Risku** un **iespēju būtiskumu** novērtē, pamatojoties uz **finansiālā iespaida** rašanās varbūtības un iespējamā apmēra kombināciju.
- 3.6 **Būtiska ietekme vai riski, kas izriet no darbībām ilgtspējas jautājumu risināšanai**
52. Uzņēmuma **būtiskuma** novērtēšanas procesā var noteikt situācijas, kur tā **darbības**, kuru mērķis ir novērst noteiktu **ietekmi** vai **riskus** vai gūt labumu no noteiktām **iespējām** saistībā ar kādu ilgtspējas jautājumu, varētu radīt būtisku negatīvu ietekmi vai būtiskus riskus saistībā ar vienu vai vairākiem citiem **ilgtspējas jautājumiem**. Piemēram:
- (a) ražošanas dekarbonizācijas rīcības plāns, kas paredz atteikšanos no noteiktiem produktiem, var būtiski negatīvi ietekmēt uzņēmuma **pašu personālu** un radīt būtiskus riskus saistībā ar atlaišanas pabalstiem, vai
  - (b) automobiļu **piegādātāja** rīcības plāns virzībai uz elektrotransportlīdzekļu piegādi var novest pie tā, ka tradicionālo transportlīdzekļu rezerves daļu ražošanas aktīvi kļūst par balasta aktīviem.
53. Šādās situācijās uzņēmums:
- (a) norāda būtiskas negatīvas ietekmes vai būtisku risku esību kopā ar **darbībām**, kas tos rada, un norāda atsauci uz tematu, ar kuru šī ietekme vai riski ir saistīti, un
  - (b) sniedz aprakstu par to, kā tiek novērsta būtiskā negatīvā ietekme vai būtiskie riski saskaņā ar tematu, uz kuru tie attiecas.
- 3.7 **Sadalījuma līmenis**
54. Ja tas ir nepieciešams, lai pareizi izprastu uzņēmuma būtisko **ietekmi**, **riskus** un **iespējas**, uzņēmums paziņoto informāciju sniedz:
- (a) dalījumā pa valstīm, ja starp valstīm pastāv nozīmīgas atšķirības attiecībā uz būtisku ietekmi, riskiem un iespējām un ja informācijas sniegšana augstākā sadalījuma līmenī maskē būtisku informāciju par ietekmi, riskiem vai iespējām, vai
  - (b) dalījumā pa nozīmīgiem **objektiem** vai nozīmīgiem aktīviem, ja būtiska ietekme, riski un iespējas ir lielā mērā atkarīgi no konkrētas vietas vai aktīva.
55. Nosakot ziņu sniegšanai atbilstošu sadalījuma līmeni, uzņēmums ņem vērā būtiskuma novērtējumā pieņemto sadalījumu. Atkarībā no uzņēmumam specifiskiem faktiem un apstākļiem var būt nepieciešams sadalījums pa meitasuzņēmumiem.

56. Ja datus no dažādiem līmeņiem vai vairākām vietām viena līmeņa ietvaros apkopo, uzņēmums nodrošina, ka šāda apkopošana nemaskē specifiskumu un kontekstu, kas nepieciešams informācijas interpretācijai. Uzņēmums neapkopo būtiskas vienības, kas atšķiras pēc būtības.
57. Ja uzņēmums sniedz informāciju, kas sadalīta pa nozarēm, tas izmanto ESRS nozaru klasifikāciju, kas jāprecizē deleģētajā aktā, ko pieņem Komisija saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 29. panta 1. punkta trešās daļas ii) apakšpunktu. Ja tematiskajā vai nozarei specifiskajā ESRS ir prasība, ka, sagatavojot konkrētu informācijas vienību, ir jāpieņem konkrēts sadalījuma līmenis, prevalē tematiskajā vai nozarei specifiskajā ESRS paredzētā prasība.

4. Pienācīga rūpība

58. Uzņēmuma ilgtspējas pienācīgas rūpības procesā (turpmāk minētajos starptautiskajos instrumentos saukts par “pienācīgu rūpību”) gūtie rezultāti nodrošina informāciju uzņēmuma būtiskās **ietekmes, risku un iespēju** novērtējumam. ESRS neparedz nekādas rīcības prasības attiecībā uz pienācīgas rūpības procesu; tie arī nepaplašina un nemaina uzņēmuma administratīvo, vadības vai uzraudzības struktūru funkcijas saistībā ar pienācīgu rūpību.
59. Pienācīga rūpība ir process, kurā uzņēmumi identificē, novērs un mazina faktisko un iespējamo negatīvo **ietekmi** uz vidi un cilvēkiem, kas saistīta ar to darbīšanos, kā arī veic uzskaiti. Tā ietver negatīvo ietekmi, kas ir saistīta ar paša uzņēmuma darbībām un augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi, tostarp ar produktiem un pakalpojumiem, kā arī darbījuma attiecībām. Pienācīga rūpība ir pastāvīga prakse, ar kuru reaģē uz uzņēmuma stratēģijas, darbīšanos, darbības, apgādes un pārdošanas konteksta izmaiņām un ar kuru var izraisīt šādas izmaiņas. Šis process ir aprakstīts starptautiskajos instrumentos: ANO darbīšanos un cilvēktiesību pamatprincipos un ESAO vadlīnijās daudznacionāliem uzņēmumiem.
60. Šajos starptautiskajos instrumentos ir noteikti vairāki pienācīgas rūpības procesa posmi, tajā skaitā negatīvās ietekmes, kas saistīta ar paša uzņēmuma darbībām un augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi, tostarp ar produktiem un pakalpojumiem, kā arī darbījuma attiecībām, identificēšana un novērtēšana. Ja uzņēmums nevar novērst visu ietekmi uzreiz, pienācīgas rūpības process ļauj noteikt rīcības prioritātes, pamatojoties uz ietekmes smagumu un varbūtību. Tieši šis pienācīgas rūpības procesa aspekts tiek izmantots būtiskās ietekmes novērtējumā (sk. šā standarta 3.4. iedaļu). Būtiskās ietekmes identificēšana palīdz arī noteikt būtiskos ilgtspējas **riskus un iespējas**, kas bieži ir šādas ietekmes rezultāts.
61. Pienācīgas rūpības pamatelementi ir tieši atspoguļoti informācijas atklāšanas prasībās, kas izklāstītas ESRS 2 un tematiskajā ESRS, kā aprakstīts turpmāk.
- (a) Pienācīgas rūpības iekļaušana pārvaldībā, stratēģijā un darbīšanos modelī ^(*). Šis jautājums ir aplūkots šajos standartos:
- i. ESRS 2 GOV-2: “Uzņēmuma administratīvajām, vadības un uzraudzības struktūrām sniegtā informācija un risinātie ilgtspējas jautājumi”;
  - ii. ESRS 2 GOV-3: “Ar ilgtspēju saistītu darbības rezultātu iekļaušana stimulēšanas shēmās” un
  - iii. ESRS 2 SBM-3: “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbīšanos modeli”.

(*) ANO 16. pamatprincipā un tā komentārā; ANO skaidrojumu rokasgrāmatas atbildēs uz 21. un 25. jautājumu, kā arī ESAO pamatnostādņu II nodaļā par vispārējiem politikas virzieniem (A.10. punkts) un IV nodaļā par cilvēktiesībām (komentāra 4. un 44. punkts); kā arī ESAO vadlīniju par pienācīgu rūpību II iedaļā (1.1. un 1.2. punkts) un atbildēs uz pielikuma 14. un 15. jautājumu.

(b) Skarto **ieinteresēto personu** ⁽⁴⁾ iesaiste. Šis jautājums ir aplūkots šajos standartos:

- i. ESRS 2 GOV-2;
- ii. ESRS 2 SBM-2: “*Ieinteresēto personu intereses un viedokļi*”;
- iii. ESRS 2 IRO-1;
- iv. ESRS 2 MDR-P; un
- v. tematiskajā ESRS — kurā atspoguļoti dažādi ieinteresēto personu iesaistes posmi un mērķi visā pienācīgas rūpības procesā.

(c) Negatīvās ietekmes uz cilvēkiem un vidi identificēšana un novērtēšana ⁽⁵⁾. Šis jautājums ir aplūkots šajos standartos:

- i. ESRS 2 IRO-1 (tajā skaitā piemērošanas prasības, kas saistītas ar konkrētiem **ilgtspējas jautājumiem** attiecīgajā ESRS) un
- ii. ESRS 2 SBM-3;

(d) Pasākumi negatīvās ietekmes uz cilvēkiem un vidi novēršanai ⁽⁶⁾. Šis jautājums ir aplūkots šajos standartos:

- i. ESRS 2 MDR-A; un
- ii. tematiskajā ESRS — kur atspoguļots to **darbību** klāsts, arī **pārkārtošanās plāni**, ar kuru palīdzību tiek risināta ietekme.

(e) Šo centienu rezultativitātes uzraudzība ⁽⁷⁾. Šis jautājums ir aplūkots šajos standartos:

- i. ESRS 2 MDR-M;
- ii. ESRS 2 MDR-T; un
- iii. tematiskajā ESRS — attiecībā uz **rādītājiem** un **mērķrādītājiem**.

5. Vērtības ķēde

5.1 Ziņojošais uzņēmums un vērtības ķēde

62. Ziņojošais uzņēmums saistībā ar **ilgtspējas deklarāciju** ir tas pats uzņēmums, kurš gatavo saistītos finanšu pārskatus. Piemēram, ja ziņojošais uzņēmums ir mātesuzņēmums, kura pienākums ir gatavot konsolidētos finanšu pārskatus, ilgtspējas deklarācijas būs par grupu. Šo prasību nepiemēro, ja ziņojošajam uzņēmumam nav jāgatavo finanšu pārskati vai ja tas gatavo konsolidētas ilgtspējas deklarācijas saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 48.i pantu.

63. **Ilgtspējas deklarācijā** sniegto informāciju par ziņojošo uzņēmumu paplašina, iekļaujot informāciju par būtisko **ietekmi, riskiem un iespējām**, kas saistīti ar uzņēmumu, izmantojot tā tiesās un netiesās **darījuma attiecības** augšupējā un/vai lejupējā **vērtības ķēdē** (“informācija par vērtības ķēdi”). Paplašinot informāciju par ziņojošo uzņēmumu, uzņēmums iekļauj būtisko ietekmi, riskus un iespējas, kas saistīti ar tā augšupējo(-ām) un lejupējo(-ām) vērtības ķēdi(-ēm):

(a) pēc tam, kad iegūti pienācīgas rūpības procesa un **būtiskuma** novērtējuma rezultāti, un

⁽⁴⁾ ANO 18. pamatprincipā un tā komentārā, ANO 20. pamatprincipā, ANO 21. un 29. pamatprincipa komentārā un ANO 31. pamatprincipa h) punktā un tā komentārā; ANO skaidrojumu rokasgrāmatas atbildēs uz 30., 33., 42. un 76. jautājumu, kā arī b) ESAO vadlīniju II nodaļā par vispārējiem politikas virzieniem (A.14. punkts un komentāra 25. punkts); kā arī ESAO vadlīniju par pienācīgu rūpību II iedaļā (2.1.c, 2.3., 2.4.a, 3.1.b un 3.1.f punkts) un pielikuma atbildēs uz 8.–11. jautājumu.

⁽⁵⁾ ANO 17., 18. un 24. pamatprincipā un to komentāros, kā arī ANO 29. pamatprincipa komentārā; ANO skaidrojumu rokasgrāmatas atbildēs uz 9., 12., 13., 27., 28., 36.–42. un 85.–89. jautājumu, kā arī b) ESAO vadlīniju II nodaļā par vispārējiem politikas virzieniem (A.10.–11. punkts un komentāra 14. punkts) un IV nodaļā par cilvēktiesībām (komentāra 1. un 2. punkts un 41.–43. punkts); kā arī ESAO vadlīniju par pienācīgu rūpību II iedaļā (2.1.–2.4. punkts) un atbildēs uz pielikuma 3.–5. un 19.–31. jautājumu.

⁽⁶⁾ ANO 19., 22. un 23. pamatprincipā un to komentāros; ANO skaidrojumu rokasgrāmatas atbildēs uz 11., 32., 46., 47., 64.–68., 82. un 83. jautājumu kā arī b) ESAO vadlīniju II nodaļā par vispārējiem politikas virzieniem (A.12. punkts un komentāra 18.–22. punkts) un IV nodaļā par cilvēktiesībām (komentāra 3. punkts un 42., 43. punkts); kā arī ESAO vadlīniju par pienācīgu rūpību II iedaļā (3.1. un 3.2. punkts) un atbildēs uz pielikuma 32.–40. jautājumu.

⁽⁷⁾ ANO 20. un 31.g) pamatprincipā un to komentāros; ANO skaidrojumu rokasgrāmatas atbildēs uz 49.–53. un 80. jautājumu, kā arī b) ESAO vadlīniju par pienācīgu rūpību II iedaļā (4.1. un 5.1. punkts) un atbildēs uz pielikuma 41.–47. jautājumu.

(b) saskaņā ar citiem ESRS īpašajām prasībām attiecībā uz vērtības ķēdi.

64. 63. punkts prasa nevis sniegt informāciju par katru **vērtības ķēdes dalībnieku**, bet gan iekļaut vienīgi būtisku informāciju par augšupējo un lejupējo **vērtības ķēdi**. Dažādi **ilgtspējības jautājumi** var būt būtiski saistībā ar dažādām uzņēmuma augšupējās un lejupējās vērtības ķēdes daļām. Informāciju paplašina, iekļaujot vērtības ķēdes informāciju tikai par tām vērtības ķēdes daļām, kurās jautājums ir būtisks.
65. Uzņēmums vajadzības gadījumā iekļauj būtisku informāciju par **vērtības ķēdi**, lai:
- (a) ļautu **ilgtspējas deklarāciju** lietotājiem izprast uzņēmuma būtisko **ietekmi, riskus** un **iespējas** un/vai
- (b) izveidotu informācijas kopumu, kas atbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm (sk. šā standarta B papildinājumu).
66. Nosakot, kurā līmenī savā darbībā un tās augšupējā un lejupējā vērtības ķēdē rodas būtisks ilgtspējas jautājums, uzņēmums izmanto savu **ietekmes, risku** un **iespēju** novērtējumu, ievērojot **dubultā būtiskuma** principu (sk. šā standarta 3. nodaļu).
67. Ja saistītie uzņēmumi vai kopuzņēmumi, kas finanšu pārskatos uzskaitīti pēc pašu kapitāla metodes vai proporcionāli konsolidēti, ir daļa no uzņēmuma vērtības ķēdes, uzņēmums iekļauj ar šiem saistītajiem uzņēmumiem vai kopuzņēmumiem saistīto informāciju saskaņā ar 63. punktu atbilstīgi pieejai, kas pieņemta attiecībā uz citām **darījuma attiecībām** vērtības ķēdē. Šādā gadījumā, nosakot ietekmes **rādītājus**, saistītā uzņēmuma vai kopuzņēmuma dati neaprobežojas tikai ar turētā pašu kapitāla daļu, bet tiek ņemti vērā, pamatojoties uz ietekmi, kas ir tieši saistīta ar uzņēmuma produktiem un pakalpojumiem, īstenojot tā darījuma attiecības.

5.2 **Aplēses, izmantojot nozaru vidējos rādītājus un aizstājējvērtības**

68. Uzņēmuma spēja iegūt nepieciešamo informāciju par augšupējo un lejupējo **vērtības ķēdi** var atšķirties dažādu faktoru dēļ, piemēram, uzņēmuma līgumiskas vienošanās, kontroles līmenis, ko tas īsteno attiecībā uz darbībām ārpus konsolidācijas tvēruma, un tā pirktspēja. Ja uzņēmums nespēj kontrolēt darbības savā augšupējā un/vai lejupējā vērtības ķēdē un darījuma attiecības, iegūt informāciju par vērtības ķēdi var būt grūtāk.
69. Noteiktos apstākļos uzņēmums nevar savākt informāciju par uzņēmuma augšupējo un lejupējo **vērtības ķēdi**, kā prasīts 63. punktā, pēc tam, kad ir veltītas saprātīgas pūles, lai to izdarītu. Šādos apstākļos uzņēmums aplēš informāciju, kas jāpaziņo par tā augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi, izmantojot jebkādu saprātīgu un pamatojamu informāciju, piemēram, nozares vidējos datus un citas aizstājējvērtības.
70. Informācijas iegūšana par **vērtības ķēdi** varētu būt sarežģīta arī MVU un citu tādu vērtības ķēdes dalībnieku gadījumā, kas neietilpst Direktīvas 2013/34/ES 19.a un 29.a pantā pieprasītās ilgtspējas ziņu sniegšanas darbības jomā (sk. ESRS 2 BP-2 "Atklājamā informācija saistībā ar īpašiem apstākļiem").
71. Saistībā ar **rīcībpolitiku, darbībām** un **mērķrādītājiem** uzņēmums sniedz ziņas par augšupējo un lejupējo **vērtības ķēdi**, ciktāl attiecīgā rīcībpolitika, darbības un mērķrādītāji attiecas uz **vērtības ķēdes dalībniekiem**. Attiecībā uz **rādītājiem** daudzos gadījumos, jo īpaši vides jautājumos, par kuriem ir pieejamas aizstājējvērtības, uzņēmums var izpildīt ziņu sniegšanas prasības, nevācot datus no tā augšupējās un lejupējās vērtības ķēdes dalībniekiem, jo īpaši no MVU, piemēram, kad tas aprēķina uzņēmuma 3. pakāpes SEG emisijas.

72. Iekļaujot aplēses, kas veiktas, izmantojot nozares vidējos datus vai citas aizstājējvērtības, nedrīkst radīt informāciju, kas neatbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm (sk. šā standarta 2. nodaļu un 7.2. iedaļu "Aplēšu un rezultātu nenoteiktības avoti").

6. Laika periodi

6.1 Pārskata periods

73. Pārskata periods, kas noteikts uzņēmuma **ilgtspējas deklarācijas** sagatavošanai, ir pārskata periods, kas noteikts tā finanšu pārskatu sagatavošanai.

6.2 Pagātnes, tagadnes un nākotnes sasaiste

74. Uzņēmums savā **ilgtspējas deklarācijā** attiecīgā gadījumā izveido atbilstošas saiknes starp retrospektīvu un uz nākotni vērstu informāciju, lai veicinātu skaidru izpratni par to, kā vēsturiskā informācija ir saistīta ar informāciju, kas vērsta uz nākotni.

6.3 Ziņu sniegšana par progresu salīdzinājumā ar bāzes gadu

75. Bāzes gads ir vēsturisks atsaucies datums vai periods, par kuru ir pieejama informācija un ar kuru var salīdzināt turpmāko informāciju laika gaitā.

76. Uzņēmums, ziņojot par izmaiņām un progresu noteikta mērķrādītāja sasniegšanā, sniedz salīdzināmu informāciju par bāzes gadu attiecībā uz summām, par kurām ziņots pašreizējā pārskata periodā, ja vien attiecīgajā informācijas atklāšanas prasībā jau nav noteikts, kā ziņot par progresu. Uzņēmums var iekļaut arī vēsturisku informāciju par sasniegtajiem atskaites punktiem laikā no bāzes gada līdz pārskata periodam, ja šī informācija ir relevanta.

6.4 Īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa periodu definīcijas ziņu sniegšanas vajadzībām

77. Sagatavojot **ilgtspējas deklarāciju**, uzņēmums pārskata perioda beigās pieņem šādus laika intervālus:
- (a) attiecībā uz īstermiņa periodu — periodu, ko uzņēmums savos finanšu pārskatos ir pieņēmis par pārskata periodu;
  - (b) attiecībā uz vidēja termiņa periodu — no a) apakšpunktā noteiktā īstermiņa pārskata perioda beigām līdz pieciem gadiem, un
  - (c) attiecībā uz ilgtermiņa periodu — pārsniedz 5 gadus.
78. Ja **ietekme** vai **darbības** ir paredzamas periodā, kas ir ilgāks par pieciem gadiem, lai sniegtu relevantu informāciju **ilgtspējas deklarācijas** lietotājiem, uzņēmums ilgtermiņa periodam izmanto sīkāku iedalījumu.
79. Ja konkrētiem informācijas atklāšanas posteņiem citos ESRS ir nepieciešamas atšķirīgas vidēja termiņa vai ilgtermiņa periodu definīcijas, prevalē citos ESRS sniegtās definīcijas.
80. Var būt apstākļi, kad 77. punktā noteikto vidēja termiņa vai ilgtermiņa periodu izmantošanu rezultātā tiek radīta nerelevanta informācija, jo uzņēmums izmanto atšķirīgu i) savu būtiskas **ietekmes**, **risku** un **iespēju** identificēšanas un pārvaldības procesu definīciju vai ii) savu darbību un **mērķrādītāju** noteikšanas definīciju. Šie apstākļi var būt saistīti ar nozarei raksturīgām iezīmēm, piemēram, naudas plūsmām un darījumdarbības cikliem, kapitālieguldījumu paredzamo ilgumu, laika periodiem, kuros **ilgtspējas deklarāciju** lietotāji veic novērtējumus, vai plānošanas periodiem, ko uzņēmuma nozarē parasti izmanto lēmumu pieņemšanai. Šādos apstākļos uzņēmums var pieņemt atšķirīgas vidēja termiņa un/vai ilgtermiņa periodu definīcijas (sk. ESRS 2 BP-2, 9. punkts).
81. Atsauces uz "īstermiņa", "vidēja termiņa" un "ilgtermiņa" periodu ESRS attiecas uz laika periodu, ko uzņēmums noteicis saskaņā ar 77.–80. punktu.

7. Ilgtspējas informācijas sagatavošana un sniegšana

82. Šajā nodaļā ir sniegtas vispārīgas prasības, kas jāpiemēro, sagatavojot un sniedzot ilgtspējas informāciju.

7.1 Salīdzināmas informācijas sniegšana

83. Uzņēmums atklāj iepriekšējā perioda salīdzināmu informāciju par visiem kvantitatīvajiem **rādītājiem** un naudas summām, kas atklātas pašreizējā pārskata periodā. Ja tas ir būtiski, lai izprastu pašreizējā perioda **ilgtspējas deklarāciju**, uzņēmums atklāj arī salīdzināmu informāciju ilgtspēju aprakstošajam saturam.

84. Ja uzņēmums sniedz salīdzināmu informāciju, kas atšķiras no iepriekšējā periodā sniegtās informācijas, tas atklāj:

- (a) starpību starp iepriekšējā periodā uzrādīto skaitli un pārskatīto salīdzināmo skaitli un
- (b) skaitļa pārskatīšanas iemeslus.

85. Dažkārt ir praktiski neiespējami koriģēt salīdzināmu informāciju vienam vai vairākiem iepriekšējiem periodiem, lai panāktu salīdzināmību ar pašreizējo pārskata periodu. Piemēram, iespējams, ka dati par iepriekšējo(-iem) periodu (-iem) nav apkopoti tā, lai ļautu vai nu retrospektīvi piemērot rādītāju vai mērķrādītāju jaunu definīciju, vai retrospektīvi koriģēt iepriekšējā perioda kļūdu, un var būt praktiski neiespējami atkārtoti iegūt informāciju (sk. ESRS 2 BP-2). Ja ir praktiski neiespējami koriģēt salīdzināmu informāciju vienam vai vairākiem iepriekšējiem periodiem, uzņēmums šo faktu atklāj.

86. Ja ESRS prasīts uzņēmumam uzrādīt vairāk nekā vienu salīdzināmu periodu attiecībā uz kādu rādītāju vai datu punktu, prevalē attiecīgā ESRS prasības.

7.2 Aplēšu un rezultātu nenoteiktības avoti

87. Ja kvantitatīvos **rādītājus** un naudas summas — arī informāciju par augšupējo un lejupējo **vērtības ķēdi** (sk. šā standarta 5. nodaļu) — nevar izmērīt tieši un tos var tikai aplēst un, var rasties mērījuma nenoteiktība.

88. Uzņēmums atklāj informāciju, lai lietotāji varētu saprast būtiskākās neskaidrības, kas ietekmē kvantitatīvos rādītājus un naudas summas, kuras norādītas ilgtspējas deklarācijā.

89. Pamatotu pieņēmumu un aplēšu (arī **scenāriju** vai jutīguma analīzes) izmantošana ir būtiska ar ilgtspēju saistītu **rādītāju** sagatavošanas daļa, un tā nemazina informācijas lietderību, ja pieņēmumi un aplēses ir precīzi aprakstīti un izskaidroti. Pat tas, ka mērījuma nenoteiktības pakāpe ir augsta, ne vienmēr nozīmē, ka šāds pieņēmums vai aplēses nesniedz noderīgu informāciju vai neatbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm (sk. šā standarta B papildinājumu).

90. Ilgtspējības deklarācijas sagatavošanā izmantotie dati un pieņēmumi pēc iespējas atbilst attiecīgajiem finanšu datiem un pieņēmumiem, kas izmantoti uzņēmuma finanšu pārskatos.

91. Dažos ESRS ir prasīts atklāt tādu informāciju kā paskaidrojumi par iespējamiem nākotnes notikumiem ar neskaidru iznākumu. Vērtējot, vai informācija par šādiem iespējamiem nākotnes notikumiem ir būtiska, uzņēmums atsaucas uz šā standarta 3. nodaļā minētajiem kritērijiem un ņem vērā:

- (a) notikumu iespējamo **finansiālo iespaidu** (iespējamais iznākums);
- (b) iespējamo notikumu izraisītās ietekmes uz cilvēkiem vai vidi smaguma pakāpi un varbūtību, ņemot vērā 45. punktā noteiktos smaguma faktorus; un
- (c) visus iespējamus iznākumus un visu šo iespējamo iznākumu varbūtību.

92. Novērtējot iespējamus iznākumus, uzņēmums ņem vērā visus attiecīgos faktus un apstākļus, tajā skaitā informāciju par maz ticamiem iznākumiem ar lielu ietekmi, kuri varētu kļūt būtiski, ja tos vērtē kā kopumu. Piemēram, uzņēmums var būt pakļauts vairākiem ietekmes aspektiem vai riskiem, no kuriem katrs var izraisīt viena veida traucējumus, piemēram, uzņēmuma **piegādes ķēdes** traucējumus. Informācija par atsevišķu riska avotu var nebūt būtiska, ja maz ticams, ka šāda avota radīti traucējumi varētu rasties. Tomēr informācija par kopējo **piegādes ķēdes** traucējumu risku no visiem avotiem varētu būt būtiska (sk. ESRS 2 BP-2).

7.3 **Informācijas precizēšana par notikumiem pēc pārskata perioda beigām**

93. Dažos gadījumos uzņēmums var saņemt informāciju pēc pārskata perioda, bet pirms vadības ziņojuma publiskošanas apstiprināšanas. Ja šāda informācija satur pierādījumus vai sniedz priekšstatu par apstākļiem, kas pastāv perioda beigās, uzņēmums to ņem vērā un vajadzības gadījumā atjaunina aplēses un informāciju par ilgtspēju, ņemot vērā jauno informāciju.
94. Ja šāda informācija satur pierādījumus vai sniedz priekšstatu par būtiskiem darījumiem, citiem notikumiem un apstākļiem, kas rodas pēc pārskata perioda beigām, uzņēmums vajadzības gadījumā sniedz aprakstošu informāciju, kurā norāda šo notikumu pēc pārskata gada beigām esību, būtību un iespējamās sekas.

7.4 **Izmaiņas ilgtspējas informācijas sagatavošanā vai sniegšanā**

95. **Rādītāju** (arī rādītāju, ko izmanto **mērķrādītāju** noteikšanai un to sasniegšanas progressa uzraudzībai) definīcijai un aprēķiniem laika gaitā jābūt konsekventiem. Uzņēmums iesniedz pārveidotus salīdzināmus skaitļus, ja vien tas nav praktiski neiespējami (sk. ESRS 2 BP-2), ja:
- (a) tas ir no jauna definējis vai aizstājis kādu rādītāju vai mērķrādītāju;
  - (b) ir identificējis jaunu informāciju saistībā ar aplēstiem skaitļiem, kas atklāti iepriekšējā periodā, un jaunā informācija sniedz pierādījumus par apstākļiem, kas pastāvējuši šajā periodā.

7.5 **Kļūdas pārskatos par iepriekšējiem periodiem**

96. Uzņēmums koriģē būtiskas iepriekšējo periodu kļūdas, koriģējot iepriekšējā(-o) perioda(-u) salīdzināmās summas, ja vien tas nav praktiski neiespējami. Šī prasība neattiecas uz pārskata periodiem pirms pirmā gada, kad uzņēmums piemēro ESRS.
97. Iepriekšējo periodu kļūdas ir izlaidumi un nepareizi apgalvojumi uzņēmuma **ilgtspējas deklarācijā** par vienu vai vairākiem iepriekšējiem periodiem. Šādas kļūdas rodas, ja netiek izmantota vai tiek nepareizi izmantota uzticama informācija:
- (a) kura bija pieejama, kad vadības ziņojums, kas ietver šo periodu ilgtspējas deklarāciju, tika apstiprināts publiskošanai, un
  - (b) attiecībā uz kuru varētu pamatoti gaidīt, ka tā ir iegūta un ņemta vērā, sagatavojot šajos pārskatos iekļauto ilgtspējas informāciju.
98. Šādas kļūdas ietver matemātiskas kļūdas, kļūdas **rādītāju** un **mērķrādītāju** definīciju piemērošanā, pārprastus faktus vai faktu nepareizu interpretāciju, kā arī krāpšanu.
99. Iespējamās kļūdas pašreizējā pārskata periodā, kas atklātas attiecīgajā periodā, tiek izlabotas pirms vadības ziņojuma publiskošanas apstiprināšanas. Tomēr būtiskas kļūdas dažkārt tiek atklātas tikai nākamajā periodā.
100. Ja nav praktiski iespējams noteikt kādas kļūdas ietekmi uz visiem uzrādītajiem iepriekšējiem periodiem, uzņēmums koriģē salīdzināmo informāciju, lai izlabotu attiecīgo kļūdu no agrākā iespējamā datuma. Koriģējot par iepriekšējo periodu atklāto informāciju, uzņēmums neizmanto retrospektīvu skatījumu, nedz izdarot pieņēmumus par to, kādi būtu bijuši vadības nodomi iepriekšējā periodā, nedz aplēšot iepriekšējā periodā atklātās summas. Šī prasība skar gan uz pagātni, gan uz nākotni vērstas informācijas atklāšanu.

101. Kļūdu korekcijas nodala no aplēšu izmaiņām. Aplēses varētu būt jāpārskata, tiklīdz kļūst zināma papildu informācija (sk. ESRS 2 BP-2).

7.6 *Ziņu konsolidēta sniegšana un atbrīvojums attiecībā uz meitasuzņēmumiem*

102. Ja uzņēmums sniedz ziņas konsolidētā līmenī, tas veic būtiskās **ietekmes, risku** un **iespēju** novērtējumu visai konsolidētajai grupai neatkarīgi no tā grupas juridiskās struktūras. Tas nodrošina, ka ir aptverti visi meitasuzņēmumi tā, lai varētu objektīvi identificēt būtisko ietekmi, riskus un iespējas. Kritērijus un robežvērtības, kas nepieciešami, lai ietekmi, risku vai iespēju novērtētu kā būtisku, nosaka, pamatojoties uz šā standarta 3. nodaļu.
103. Ja uzņēmums konstatē ievērojamas atšķirības starp būtisku **ietekmi, riskiem** vai **iespējām** grupas līmenī un viena vai vairāku meitasuzņēmumu būtisku ietekmi, riskiem vai iespējām, uzņēmums sniedz atbilstošu attiecīgā meitasuzņēmuma vai meitasuzņēmumu ietekmes, risku un iespēju aprakstu.
104. Novērtējot, vai atšķirības starp būtisko **ietekmi, riskiem** vai **iespējām** grupas līmenī un vienas vai vairāku meitasuzņēmumu būtisko ietekmi, riskiem vai iespējām ir ievērojamas, uzņēmums var ņemt vērā dažādus apstākļus, piemēram, to, vai meitasuzņēmums vai meitasuzņēmumi darbojas citā nozarē nekā pārējā grupa, vai arī 3.7. iedaļā "Sadatlījuma līmenis" atspoguļotos apstākļus.

7.7 *Klasificēta un sensitīva informācija, kā arī informācija par intelektuālo īpašumu, zinātību vai inovācijas rezultātiem*

105. Uzņēmumam nav pienākums izpaust **klasificētu informāciju** vai **sensitīvu informāciju**, pat ja šāda informācija ir uzskatāma par būtisku.
106. Ja, atklājot informāciju par savu **stratēģiju, plāniem** un **darbībām**, īpaša informācija, kas attiecas uz intelektuālo īpašumu, zinātību vai inovācijas rezultātiem, ir relevanta, lai sasniegtu informācijas atklāšanas prasības mērķi, uzņēmums šo īpašo informāciju tomēr var nenorādīt, ja:
- (a) tā ir slepena tajā nozīmē, ka tā nav (kā veselums vai precīzs tās komponentu izvietojums un salikums) vispārzināma vai pieejama gatavā veidā tādu aprindu personām, kuras parasti izmanto šāda veida informāciju;
  - (b) tai ir komerciāla vērtība tādēļ, ka tā ir slepena, un
  - (c) uzņēmums ir veicis saprātīgus pasākumus, lai saglabātu šīs informācijas slepenību.
107. Ja uzņēmums iesniegtajās ziņās neietver **klasificētu informāciju** vai **sensitīvu informāciju**, vai īpašu informāciju, kas attiecas uz intelektuālo īpašumu, zinātību vai inovācijas rezultātiem, jo tā atbilst iepriekšējā punktā noteiktajiem kritērijiem, tas izpilda informācijas atklāšanas prasības, izpaužot visu pārējo pieprasīto informāciju.
108. Uzņēmums velta saprātīgas pūles, lai nodrošinātu, ka, neraugoties uz iesniegtajās ziņās neietvertu **klasificēto informāciju** vai **sensitīvu informāciju**, vai īpašo informāciju, kas attiecas uz intelektuālo īpašumu, zinātību vai inovācijas rezultātiem, attiecīgās atklātās informācijas vispārējā relevance nav mazināta.

7.8 *Ziņu sniegšana par iespējām*

109. Sniedzot ziņas par **iespējām**, atklājamajā informācijā būtu jāiekļauj aprakstoša informācija, kas ļauj lasītājam izprast uzņēmuma vai visas nozares iespējas. Sniedzot ziņas par iespējām, uzņēmums ņem vērā atklājamās informācijas **būtiskumu**. Šajā kontekstā tas cita starpā ņem vērā šādus faktorus:
- (a) to, vai attiecīgā iespēja pašlaik tiek izmantota un ir iekļauta uzņēmuma vispārējā stratēģijā, nevis ir uzņēmuma vai nozares vispārēja iespēja, un

- (b) to, vai **finansiālā iespaids** kvantitatīvo rādītāju iekļaušana ir piemērota, ņemot vērā izdarāmo pieņēmumu skaitu un no tā izrietošo nenoteiktību.

8. Ilgtspējas deklarācijas struktūra

110. Šajā nodaļā aprakstītas pamatprasības, saskaņā ar kurām uzņēmuma vadības ziņojumā sniedzama informācija par **ilgtspējas jautājumiem** (t. i., **ilgtspējas deklarācija**), kas sagatavota atbilstīgi Direktīvas 2013/34/ES 19.a un 29.a pantam. Šāda informācija tiek sniegta vadības ziņojuma īpašā iedaļā, un to dēvē par ilgtspējas deklarāciju. Šā standarta F papildinājumā ir sniegts "ESRS ilgtspējas deklarācijas struktūras piemērs", kas ilustrē tādu ilgtspējas deklarāciju, kura struktūra atbilst šīs nodaļas prasībām.

8.1. Informācijas sniegšanas vispārīgās prasības

111. Ilgtspējas informāciju sniedz:

- (a) tādā veidā, kas ļauj nošķirt atklājamo informāciju, kura prasīta saskaņā ar ESRS, un citu vadības ziņojumā iekļauto informāciju, un
- (b) strukturētu tādā veidā, kas atvieglo piekļuvi **ilgtspējas deklarācijai** un tās izpratni gan cilvēkam lasāmā, gan mašīnlasāmā formātā.

8.2. Ilgtspējas deklarācijas saturs un struktūra

112. Izņemot attiecībā uz iespēju iekļaut informāciju ar atsauci saskaņā ar šā standarta 9.1. iedaļu "*Iekļaušana ar atsauci*", uzņēmums vadības ziņojuma īpašajā iedaļā ziņo par visu piemērojamo atklājamo informāciju, kas prasīta ESRS saskaņā ar šā standarta 1. nodaļu.
113. Uzņēmums savā **ilgtspējas deklarācijā** sniedz informāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2020/852 ^(*) 8. pantu un Komisijas deleģētajām regulām, kurās norādīts šādas atklājamās informācijas saturs un citi nosacījumi. Uzņēmums nodrošina, ka šī informācija ilgtspējas deklarācijā ir atsevišķi identificējama. Informāciju, kas jāatklāj par katru Taksonomijas regulā noteikto vidisko mērķi, sniedz kopā skaidri identificējamā ilgtspējas deklarācijas iedaļā par vidi. Uz šo informāciju neattiecas ESRS noteikumi, izņemot šo punktu un šā standarta 115. punkta pirmo teikumu.
114. Kad uzņēmums savā **ilgtspējas deklarācijā** iekļauj papildu informāciju, kas izriet no i) citiem tiesību aktiem, kas pieprasa uzņēmumiem atklāt ilgtspējas informāciju, vai ii) vispārpieņemtiem ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem un sistēmām, cita starpā neobligātiem norādījumiem un nozarei specifiskiem norādījumiem, ko publicējušas citas standartu noteicējas struktūras (piemēram, Starptautiskās Ilgtspējas standartu padomes vai iniciatīvas "*Global Reporting*" izdotajiem tehniskajiem materiāliem), šāda atklājamā informācija:
- a) ir skaidri identificēta ar attiecīgu atsauci uz saistīto tiesību aktu, standartu vai sistēmu (sk. ESRS 2 BP-2, 15. punkts);
  - b) atbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm, kas noteiktas šā standarta 2. nodaļā un B papildinājumā.
115. Uzņēmums strukturē savu **ilgtspējas deklarāciju** četrās daļās šādā secībā: vispārīgā informācija, vidiskā informācija (tajā skaitā informācija saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 8. pantu), sociālā informācija un pārvaldības informācija. Ievērojot šā standarta 3.6. iedaļas "*Būtiska ietekme vai risks, kas izriet no darbībām ilgtspējas jautājumu risināšanai*" noteikumu, ja vienā daļā sniegtā informācija ietver informāciju, kas jāpaziņo citā daļā, uzņēmums vienā daļā var sniegt atsauci uz informāciju, kas sniegta citā daļā, lai tā nedublētos. Uzņēmums var piemērot sīki izstrādātu struktūru, kas parādīta šā standarta F papildinājumā.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

116. Informāciju, kas prasīta nozarei specifiskajā ESRS, grupē pa ziņu sniegšanas jomām un attiecīgā gadījumā — pa ilgtspējas tematiem. To uzrāda kopā ar informāciju, kas prasīta ESRS 2 un attiecīgajā tematiskajā ESRS.
117. Ja uzņēmums rada būtisku, uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju saskaņā ar 11. pantu, tas sniedz šo informāciju līdztekus pašai relevantākajai vispārīgajai un nozarei specifiskajai atklājamajai informācijai.

9. **Saiknes ar citām korporatīvo ziņu sniegšanas daļām un saistīto informāciju**

118. Uzņēmums sniedz informāciju, kas ļauj tā **ilgtspējas deklarācijas** lietotājiem izprast saikni starp dažādo informāciju šajā deklarācijā un saikni starp informāciju ilgtspējas deklarācijā un citu informāciju, ko uzņēmums atklāj citās uzņēmuma pārskatu daļās.

9.1. **Iekļaušana ar atsauci**

119. Ar noteikumi, ka ir izpildīti 120. punktā minētie nosacījumi, informāciju, kas noteikta ESRS informācijas atklāšanas prasībā (arī informācijas atklāšanas prasības noteiktā konkrētā datu punktā), var iekļaut **ilgtspējas deklarācijā** ar atsauci uz:
- (a) citu vadības ziņojuma iedaļu;
  - (b) finanšu pārskatiem;
  - (c) paziņojumu par korporatīvo pārvaldību (ja tas nav vadības ziņojuma daļa);
  - (d) atalgojuma ziņojumu, kas pieprasīts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2007/36/EK ⁽⁹⁾;
  - (e) Regulas (ES) 2017/1129 9. pantā minēto universālo reģistrācijas dokumentu ⁽¹⁰⁾; un
  - (f) publisko informāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 (3. pīlāra informācija) ⁽¹¹⁾. Ja uzņēmums ar atsauci iekļauj 3. pīlāra informāciju, tas nodrošina, ka šī informācija atbilst **ilgtspējas deklarācijā** izmantotajam konsolidācijas tvērumam, vajadzības gadījumā papildinot iekļauto informāciju ar papildu elementiem.
120. Uzņēmums var iekļaut 119. punktā uzskaitīto informāciju ar atsauci uz dokumentiem vai to daļu ar nosacījumu, ka ar atsauci iekļautā atklājamā informācija:
- (a) ir atsevišķs informācijas elements, kas skaidri norādīts attiecīgajā dokumentā kā tāds, kas attiecas uz relevanto informācijas atklāšanas prasību vai relevanto konkrēto datu punktu, kas paredzēts informācijas atklāšanas prasībā);
  - (b) tiek publicēta pirms vadības ziņojuma vai vienlaikus ar to;
  - (c) ir tajā pašā valodā kā **ilgtspējas deklarācija**;
  - (d) ir ar vismaz tādu pašu ticamības līmeni kā ilgtspējas deklarācija un
  - (e) atbilst tādām pašām tehniskās digitalizācijas prasībām kā ilgtspējas deklarācija.

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/36/EK (2007. gada 11. jūlijs) par biržu sarakstos iekļauto sabiedrību akcionāru konkrētu tiesību izmantošanu (OV L 184, 14.7.2007., 17. lpp.).

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1129 (2017. gada 14. jūnijs) par prospektu, kurš jāpublicē, publiski piedāvājot vērtspapīrus vai atļaujot to tirdzniecību regulētā tirgū, un ar ko atceļ Direktīvu 2003/71/EK (OV L 168, 30.6.2017., 12. lpp.).

⁽¹¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenčuālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

121. Ja 120. punktā paredzētie nosacījumi ir izpildīti, informāciju, kas noteikta ESRS informācijas atklāšanas prasībā, tostarp informācijas atklāšanas prasības noteiktā konkrētā datu punktā, var iekļaut **ilgtspējas deklarācijā** ar atsauci uz uzņēmuma ziņojumu, kas sagatavots saskaņā ar ES vides vadības un audita sistēmas (EMAS) Regulu (ES) Nr. 1221/2009 ⁽¹²⁾. Šādā gadījumā uzņēmums nodrošina, ka ar atsauci iekļautā informācija tiek sagatavota, izmantojot to pašu ESRS informācijas sagatavošanas pamatu, tajā skaitā konsolidācijas tvērumu un **vērtības ķēdes** informācijas aprādi.
122. Gatavojot **ilgtspējas deklarāciju** un izmantojot iekļaušanu ar atsauci, uzņēmums ņem vērā paziņotās informācijas vispārējo saskaņotību un nodrošina, ka iekļaušana ar atsauci nepasliktina ilgtspējas deklarācijas saprotamību. Šā standarta G papildinājumā "Iekļaušanas ar atsauci piemērs" ir sniegts ilustratīvs iekļaušanas ar atsauci piemērs (sk. ESRS 2 BP-2).

9.2. *Saistītā informācija un saikne ar finanšu pārskatiem*

123. Uzņēmums apraksta attiecības starp dažādām informācijas daļām. Lai to izdarītu, varētu būt nepieciešams sasaistīt aprakstošo informāciju par pārvaldību, stratēģiju un riska pārvaldību ar saistītiem **rādītājiem** un **mērķrādītājiem**. Piemēram, sniedzot saistītu informāciju, uzņēmumam varētu būt jāpaskaidro, kā tā stratēģija ietekmē vai varētu ietekmēt tā finanšu pārskatus vai finanšu plānus, vai arī to, kā tā stratēģija ir saistīta ar rādītājiem un mērķrādītājiem, ko tas izmanto, lai novērtētu progresu attiecībā pret darbības rezultātiem. Turklāt uzņēmumam, iespējams, jāpaskaidro, kā **dabas resursu** izmantojums un izmaiņas **piegādes ķēdē** var pastiprināt, mainīt vai samazināt tā būtisko **ietekmi, riskus** un **iespējas**. Uzņēmumam varētu būt jāsaista šī informācija par pašreizējo vai paredzamo finanšu iespaidu uz tā ražošanas izmaksām, uz tā stratēģisko reakciju šādas ietekmes vai risku mitigācijai un uz tā saistītajām investīcijām jaunos aktīvos. Uzņēmumam var būt nepieciešams arī saistīt aprakstošu informāciju ar saistītajiem rādītājiem un mērķrādītājiem, kā arī ar informāciju finanšu pārskatos. Šīs saiknes aprakstošā informācija tiek veidota skaidri un kodolīgi.
124. Ja **ilgtspējas deklarācijā** ir iekļautas naudas summas vai citi kvantitatīvi datu punkti, kas pārsniedz būtiskuma sliekšni un ir atspoguļoti finanšu pārskatos (tieša saikne starp ilgtspējas deklarācijā un finanšu pārskatos atklāto informāciju), uzņēmums iekļauj atsauci uz attiecīgo finanšu pārskatu punktu, kurā var atrast attiecīgo informāciju.
125. **Ilgtspējas deklarācijā** var iekļaut naudas summas vai citus kvantitatīvus datu punktus, kas pārsniedz būtiskuma sliekšni un kas ir vai nu uzņēmuma finanšu pārskatos uzrādīto naudas summu vai kvantitatīvo datu apkopojums vai arī to daļa (netieša saikne starp ilgtspējas deklarācijā un finanšu pārskatos atklāto informāciju). Šādā gadījumā uzņēmums paskaidro, kā šīs summas vai datu punkti ilgtspējas deklarācijā attiecas uz finanšu pārskatos uzrādītajām visrelevantākajām summām. Šajā atklājamajā informācijā iekļauj atsauci uz uzņēmuma finanšu pārskatu posteni un/vai attiecīgajiem punktiem, kuros ir atrodama attiecīgā informācija. Attiecīgā gadījumā var sagatavot saskaņojumu, un to var sniegt tabulas veidā.
126. Ja uz informāciju neattiecas 124. un 125. punkts, uzņēmums norāda, pamatojoties uz būtiskuma sliekšni, **ilgtspējas deklarācijā** iekļauto nozīmīgo datu, izdarīto pieņēmumu un kvalitatīvās informācijas saskanīgumu ar attiecīgajiem finanšu pārskatos iekļautajiem datiem, pieņēmumiem un kvalitatīvo informāciju. Tā var notikt, ja ilgtspējas deklarācijā ir norādīta šāda informācija:
- (a) naudas summas vai citi kvantitatīvi dati, kas saistīti ar finanšu pārskatos uzrādītajām naudas summām vai citiem kvantitatīviem datiem, vai
  - (b) kvalitatīvā informācija, kas ir saistīta ar finanšu pārskatos sniegto kvalitatīvo informāciju.

⁽¹²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1221/2009 (2009. gada 25. novembris) par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS), kā arī par Regulas (EK) Nr. 761/2001 un Komisijas Lēmumu 2001/681/EK un 2006/193/EK atcelšanu (OV L 342, 22.12.2009., 1. lpp.).

127. 126. punktā prasīto saskanīgumu nodrošina viena datu punkta līmenī, un tajā iekļauj atsauci uz attiecīgo finanšu pārskatu piezīmju posteni vai punktu. Ja nozīmīgi dati, pieņēmumi un kvalitatīvā informācija nav sasnīgi, uzņēmums norāda šo faktu un paskaidro iemeslu.
128. Tādu posteņu piemēri, par kuriem ir jāsniedz 126. punktā minētais paskaidrojums:
- (a) ja pārskata datumā viens un tas pats rādītājs ir uzrādīts finanšu pārskatos un nākotnes periodu prognozēs **ilgtspējas deklarācijā**; un
  - (b) ja **ilgtspējas deklarācijā** iekļauto **rādītāju** izstrādei tiek izmantotas makroekonomiskās vai darījumdarbības prognozes un tās ir arī relevantas, aplēšot aktīvu atgūstamo vērtību, saistību summu vai uzkrājumus finanšu pārskatos.
129. Tematiskajos un nozarei specifiskajos ESRS var ietvert prasības iekļaut saskaņojumus vai ilustrēt datu un pieņēmumu saskanīgumu attiecībā uz konkrētām informācijas atklāšanas prasībām. Šādos gadījumos prevalē šo ESRS prasības.

10. Pārejas noteikumi

10.1. Pārejas noteikums saistībā ar uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju

130. Paredzams, ka, izstrādājot turpmākas informācijas atklāšanas prasības, mainīsies arī tas, kādā mērā ESRS ir ietverti **ilgtspējas jautājumi**. Tāpēc laika gaitā, visticamāk, samazināsies vajadzība pēc uzņēmumam specifiskas atklājamās informācijas, jo īpaši pēc turpmākas nozarei specifisku standartu pieņemšanas.
131. Nosakot uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju, uzņēmums var pieņemt pārejas pasākumus šādas informācijas sagatavošanai pirmo trīs gadu **ilgtspējas deklarācijās**, saskaņā ar kurām tas prioritārā kārtā:
- (a) sniedzamajās ziņās iekļauj uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju, ko tas ziņojis iepriekšējos periodos, ja šī informācija atbilst šā standarta 2. nodaļā minētajām informācijas kvalitatīvajām iezīmēm vai ir pielāgota, lai tām atbilstu, un
  - (b) papildina sniedzamo informāciju, kas sagatavota, pamatojoties uz tematisko ESRS, ar atbilstošu papildu sniedzamās informācijas kopumu, lai aptvertu **ilgtspējas jautājumus**, kas ir būtiski uzņēmumam tā nozarē(-ēs), izmantojot labāko pieejamo praksi un/vai pieejamās sistēmas vai ziņu sniegšanas standartus, piemēram, IFRS nozarei specifisku standartu un GRI nozaru standartus.

10.2. Pārejas noteikums saistībā ar 5. nodaļu "Vērtības ķēde"

132. Pirmajos trīs gados, kad uzņēmums sniedz ilgtspējas deklarācijas saskaņā ar ESRS, ja nav pieejama kāda daļa no nepieciešamās informācijas par augšupējo un lejupējo **vērtības ķēdi**, uzņēmums paskaidro, kādas darbības veiktas, lai iegūtu informāciju par augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi, iemeslus, kāpēc šo informāciju nav bijis iespējams iegūt, un uzņēmuma plānus šādas informācijas iegūšanai nākotnē.
133. Lai ņemtu vērā grūtības, kādas uzņēmumiem var rasties, apkopojot informāciju no **vērtības ķēdes** dalībniekiem, un lai mazinātu slogu MVU vērtības ķēdē, pirmos trīs gadus, kad uzņēmums sniedz ilgtspējas ziņas saskaņā ar ESRS:
- (a) atklājot informāciju par **rīcībpolitiku, darbībām un mērķrādītājiem** saskaņā ar ESRS 2 un citiem ESRS, uzņēmums var ierobežot informāciju par augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi līdz informācijai, kas pieejama uzņēmuma iekšienē, piemēram, datiem, kas jau ir pieejami uzņēmumam, un publiski pieejamai informācijai; un
  - (b) atklājot **rādītājus**, uzņēmumam nav jāiekļauj informācija par augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi, izņemot datu punktus, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem, kā norādīts ESRS 2 B papildinājumā.

134. 132. un 133. punktu piemēro neatkarīgi no tā, vai attiecīgais **vērtības ķēdes dalībnieks** ir vai nav MVU.
135. Sākot no ceturta gada, kad uzņēmums sniedz ziņas saskaņā ar ESRS, tas iekļauj informāciju par augšupējo un lejupējo **vērtības ķēdi** atbilstīgi 63. punktam. Šajā kontekstā informācija, kas saskaņā ar ESRS ir jāsaņem no MVU, kuri darbojas uzņēmuma augšupējā un/vai lejupējā vērtības ķēdē, nepārsnieds to, kas ietverts topošajā ESRS biržā kotētiem MVU.

10.3. **Pārejas noteikums saistībā ar 7.1. iedaļu “Salīdzināmas informācijas sniegšana”**

136. Lai atvieglotu šā standarta pirmreizējo piemērošanu, uzņēmums pirmajā gadā, kad tas gatavo **ilgtspējas deklarāciju** saskaņā ar ESRS, var neatklāt salīdzināmo informāciju, kā noteikts 7.1. iedaļā “Salīdzināmas informācijas sniegšana”. Informācijas izpaušanas prasībām, kas uzskaitītas C papildinājumā “Pakāpeniski ieviesto informācijas atklāšanas prasību saraksts”, šis pārejas noteikums attiecas pirmajā gadā, kad pakāpeniski tiek atklāta informācija.

10.4. **Pārejas noteikumi. Pakāpeniski ieviesto informācijas atklāšanas prasību saraksts**

137. C papildinājumā “Pakāpeniski ieviesto informācijas atklāšanas prasību saraksts” ir izklāstīti pakāpeniskas ieviešanas noteikumi attiecībā uz informācijas atklāšanas prasībām vai informācijas atklāšanas prasību datu punktiem tematiskajā ESRS, ko var izlaist vai kas nav piemērojami pirmajā(-os) gadā(-os), kad tiek sagatavota **ilgtspējas deklarācija** saskaņā ar ESRS.

A papildinājums.

Piemērošanas prasības

Šis papildinājums ir ESRS 1 neatņemama daļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

Uzņēmumam specifiska atklājamā informācija

- AR 1. Uzņēmumam specifiska atklājamā informācija ļauj **lietotājiem** izprast uzņēmuma **ietekmi, riskus** un **iespējas** saistībā ar vides jautājumiem, sociālajiem vai pārvaldības aspektiem.
- AR 2. Izstrādājot uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju, uzņēmums nodrošina, ka:
- (a) atklājamā informācija atbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm, kas izklāstītas 2. nodaļā “*Informācijas kvalitatīvās iezīmes*”, un
  - (b) tā atklātajā informācijā attiecīgā gadījumā ir iekļauta visa būtiskā informācija, kas attiecas uz pārvaldības jomām, par kurām sniedz ziņas, stratēģiju, **ietekmes, risku** un **iespēju** pārvaldību, kā arī **rādītājiem** un **mērķrādītājiem** (sk. ESRS 2 2.–5. nodaļu).
- AR 3. Nosakot to **rādītāju** lietderību, kas iekļaujami uzņēmumam specifiskajā atklājamajā informācijā, uzņēmums ņem vērā, vai:
- (a) tā izvēlētie darbības rādītāji sniedz ieskatu par:
    - i. to, cik efektīvas ir tā veiktās darbības, lai samazinātu negatīvos rezultātus un/vai palielinātu pozitīvos rezultātus cilvēkiem un videi (saistībā ar ietekmi), un/vai
    - ii. varbūtību, ka tā darbības radīs **finansiālu iespaidu** uzņēmumam (attiecībā uz **riskiem** un **iespējām**);
  - (b) noteiktie rezultāti ir pietiekami ticami, lai precīzi atspoguļotu situāciju, kas nozīmē, ka tie neietver pārmērīgu skaitu pieņēmumu un nezināmo, kas padarītu rādītājus pārāk patvaļīgus, un
  - (c) tas ir sniedzis pietiekamu kontekstuālo informāciju, lai pienācīgi interpretētu darbības rādītājus, un vai šādas kontekstuālās informācijas atšķirības var ietekmēt rādītāju salīdzināmību laika gaitā.
- AR 4. Izstrādājot uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju, uzņēmums rūpīgi apsver:
- (a) salīdzināmību starp uzņēmumiem, taču vienlaikus nodrošina sniegtās informācijas atbilstību, saprotot, ka salīdzināmība attiecībā uz uzņēmumam specifisko atklājamo informāciju var būt ierobežota. Uzņēmums ņem vērā, vai pieejamās un relevantās sistēmas, iniciatīvas, ziņu sniegšanas standarti un etaloni (piemēram, Starptautiskās Ilgtspējas standartu padomes vai iniciatīvas “Global Reporting” izdotie tehniskie materiāli) nodrošina elementus, ar ko var maksimāli atbalstīt salīdzināmību, un
  - (b) salīdzināmību dažādos laikos — metodikas un atklātās informācijas saskanīgums ir galvenais faktors, lai panāktu salīdzināmību dažādos laikos.
- AR 5. Papildu norādījumi par uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju ir atrodamā, iepazīstoties ar informāciju, kas tiek prasīta saskaņā ar tematisko ESRS, kurā aplūkoti līdzīgi **ilgtspējas jautājumi**.

Dubultais būtiskums

Interesētās personas un to nozīme būtiskuma novērtēšanas procesā

- AR 6. Papildus 22. punktā uzskaitītajām interesēto personu kategorijām bieži sastopamas **interesēto personu** kategorijas ir šādas: **darbinieki** un citi strādājošie, **piegādātāji**, **patērētāji**, klienti, tiešie lietotāji, vietējās kopienas un personas, kuras atrodas neaizsargātā situācijā, kā arī publiskās iestādes (tajā skaitā regulatori, uzraudzības iestādes un centrālās bankas).

- AR 7. Dabu var uzskatīt par **ieinteresēto personu**, kas nevar pārstāvēt savas intereses. Šajā gadījumā ekoloģiskie dati un dati par sugu saglabāšanu var tikt izmantoti kā palīgmateriāls uzņēmuma **būtiskuma** novērtējumam.
- AR 8. **Būtiskuma** novērtējumu veic, pamatojoties uz dialogu ar ieinteresētajām personām. Uzņēmums var sadarboties ar skartajām **ieinteresētajām personām** vai to pārstāvjiem (piemēram, **darbiniekiem** vai arodbiedrībām), kā arī ar ilgtspējas deklarāciju lietotājiem un citiem ekspertiem, lai sniegtu ieguldījumu vai atsauksmes par uzņēmuma secinājumiem par tā būtisku **ietekmi, riskiem un iespējām**.

Ietekmes būtiskuma novērtējums

- AR 9. Novērtējot **ietekmes būtiskumu** un nosakot būtiskos jautājumus, par kuriem jāziņo, uzņēmums ņem vērā šādus četrus posmus:
- (a) izpratnes gūšana par uzņēmuma ietekmes kontekstu, tajā skaitā tā darbībām, darbījuma attiecībām, un **ieinteresētajām personām**;
  - (b) faktiskās un iespējamās ietekmes (gan negatīvās, gan pozitīvās) apzināšana, tostarp sadarbojoties ar ieinteresētajām personām un ekspertiem. Šajā posmā uzņēmums var pamatoties uz zinātniskiem un analītiskiem pētījumiem par ietekmi uz **ilgtspējas jautājumiem**;
  - (c) tā faktiskās un iespējamās ietekmes būtiskuma novērtēšanu un būtisko jautājumu noteikšanu. Šajā posmā uzņēmums pieņem robežvērtības, lai noteiktu, kuri ietekmes aspekti tiks ietverti tā **ilgtspējas deklarācijā**.

Smaguma raksturojums

- AR 10. Smagumu nosaka šādi faktori:
- (a) mērogs: cik nopietna ir negatīvā ietekme vai cik labvēlīga ir pozitīvā ietekme uz cilvēkiem vai vidi;
  - (b) tvērums: cik plaša ir negatīvā vai pozitīvā ietekme. Ietekmes uz vidi gadījumā ar tvērumu var saprast videi nodarītā kaitējuma apmēru vai ģeogrāfisko tvērumu. Ietekmes uz cilvēkiem gadījumā ar tvērumu var saprast nelabvēlīgi ietekmēto cilvēku skaitu, un
  - (c) neatgriezeniskums: vai un cik lielā mērā negatīvo ietekmi var labot, t. i., atjaunot vides vai skarto cilvēku agrāko stāvokli.
- AR 11. Jebkura no šīm trim iezīmēm (mērogs, tvērums un neatgriezeniskums) var padarīt negatīvu ietekmi par smagu. Iespējamās negatīvas ietekmes uz cilvēktiesībām gadījumā ietekmes smagums ir prioritārāks par tās varbūtību.

Ar uzņēmumu saistīta ietekme

- AR 12. Piemēram:
- (a) ja uzņēmums savos produktos izmanto kobaltu, kas iegūts, izmantojot bērnu darbu, negatīvā ietekme (t. i., bērnu darbs) ir saistīta ar uzņēmuma produktiem, izmantojot **darījuma attiecību** līmeņus tā vērtības ķēdē. Šajās attiecībās ietilpst arī lietuve un izraķeņu tirgotājs, un kalnrūpniecības uzņēmums, kas izmanto bērnu darbu; un
  - (b) ja uzņēmums piešķir finanšu aizdevumus citam uzņēmumam saimnieciskajai darbībai, kas, pārkāpjot saskaņotos standartus, tā darbības vietu tuvumā rada ūdens un zemes piesārņojumu, šī negatīvā ietekme ir saistīta ar aizdevēju uzņēmumu, ņemot vērā tā attiecības ar aizdevumu saņēmušo uzņēmumu.

Finansiālā būtiskuma novērtējums

AR 13. Turpmāk sniegti piemēri, kā ietekme un **atkarība** rada **riskus** vai **iespējas**:

- (a) ja uzņēmuma **darījumdarbības modelis** ir atkarīgs no kāda dabas resursa (piemēram, ūdens), to var ietekmēt šā resursa kvalitātes, pieejamības un cenu izmaiņas;
- (b) ja uzņēmuma darbības rada negatīvu ietekmi (piemēram, uz vietējām kopienām), uz šīm darbībām var attiekties stingrāks valdības regulējums un/vai šī ietekme var radīt ar reputāciju saistītas sekas. Tas negatīvi ietekmē uzņēmuma zīmolu, un var rasties lielākas darbā pieņemšanas izmaksas, un
- (c) ja uzņēmuma darījumu partneri saskaras ar būtiskiem ar ilgtspēju saistītiem riskiem, arī uzņēmums var būt pakļauts saistītām sekām.

AR 14. Tādu **risku** un **iespēju** noteikšana, kas ietekmē vai ir pamatoti gaidāms, ka tas varētu ietekmēt uzņēmuma finansiālo stāvokli, finanšu rezultātus, naudas plūsmas piekļuvi finansējumam vai kapitāla izmaksas īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, ir **finansiālā būtiskuma** novērtējuma sākumpunkts. Šajā kontekstā uzņēmums ņem vērā:

- (a) dabas un sociālo resursu kā **finansiālā iespaida** avotu **atkarības** esību (sk. 50. punktu);
- (b) tās klasifikāciju kā avotu:
  - i. riskiem (kas veicina negatīvu novirzi no nākotnē paredzamajām ienākošajām naudas plūsmām vai palielina novirzi no nākotnē paredzamajām izejošajām naudas plūsmām un/vai negatīvu novirzi no paredzamajām kapitāla izmaiņām, kas nav atzītas finanšu pārskatos) vai
  - ii. iespējām (kas veicina pozitīvu novirzi no nākotnē paredzamajām ienākošajām naudas plūsmām vai samazina novirzi no nākotnes izejošajām naudas plūsmām un/vai pozitīvu novirzi no paredzamajām kapitāla izmaiņām, kas nav atzītas finanšu pārskatos).

AR 15. Kad uzņēmums ir identificējis savus **riskus** un **iespējas**, tas nosaka, kuri no tiem ir būtiski, lai par tiem ziņotu. To nosaka, pamatojoties uz i) rašanās varbūtības un ii) **finansiālā iespaida** iespējamā apmēra kombināciju, kas noteikta, pamatojoties uz atbilstošām robežvērtībām. Šajā posmā tas ņem vērā šo risku un iespēju finansiālo iespaidu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, pamatojoties uz:

- (a) **scenārijiem**/prognozēm, kas tiek uzskatīti par iespējamām, un
- (b) iespējamo finansiālo iespaidu saistībā ar **ilgtspējas jautājumiem**, kas izriet vai nu no situācijām, kuru iespējamības robežvērtība ir zemāka par sliekšni “drīzāk ir iespējams nekā nav”, vai no aktīviem/pasīviem, kas nav (vai vēl nav) atspoguļoti finanšu pārskatos. Tas ietver šādus elementus:
  - i. iespējamās situācijas, kas pēc nākotnes notikumu iestāšanās var ietekmēt naudas plūsmas radīšanas potenciālu;
  - ii. kapitāli, kas netiek atzīti kā aktīvi no grāmatvedības un finanšu pārskatu gatavošanas viedokļa, bet kam ir būtiska ietekme uz finanšu rezultātiem (piemēram, dabas kapitāls, intelektuālais (organizatoriskais) kapitāls, cilvēkkapitāls, kā arī sociālais un attiecību kapitāls) un
  - iii. iespējamie nākotnes notikumi, kas var ietekmēt šādu kapitālu attīstību.

Ilgtspējas jautājumi, kas jāiekļauj būtiskuma novērtējumā

AR 16. Veicot **būtiskuma** novērtējumu, uzņēmums ņem vērā turpmāk norādīto sarakstu, kurā uzskaitīti tematiskajā ESRS ietvertie **ilgtspējas jautājumi**. Ja uzņēmuma veiktā būtiskuma novērtējuma (sk. ESRS 2 IRO-1) rezultātā kāds no šajā sarakstā minētajiem ilgtspējas jautājumiem tiek atzīts par būtisku, uzņēmums ziņo saskaņā ar atbilstošajām attiecīgā tematiskā ESRS informācijas atklāšanas prasībām. Šā saraksta izmantošana neaizstāj būtisko jautājumu noteikšanas procesu. Šis saraksts ir instruments, kas palīdz uzņēmumam veikt būtiskuma novērtējumu. Nosakot būtiskos jautājumus, uzņēmumam joprojām ir jāņem vērā tā konkrētie apstākļi. Uzņēmums arī izstrādā uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju par būtisku **ietekmi**, **riskiem** un **iespējām**, kas nav ietverti ESRS, kā aprakstīts šā standarta 11. punktā.

Tematiskais ESRS	Ilgtspējas jautājumi, kas ietverti tematiskajā ESRS		
	Temats	Apakštemats	Apakštemata apakštemati
ESRS E1	Klimata pārmaiņas	— Pielāgošanās klimata pārmaiņām — Klimata pārmaiņu mazināšana — Enerģētika	
ESRS E2	Piesārņojums	— Gaisa piesārņojums — Ūdeņu piesārņojums — Augsnes piesārņojums — Dzīvo organismu un pārtikas resursu piesārņojums — Vielas, kas rada bažas — Vielas, kas rada ļoti lielas bažas — Mikroplastmasa	
ESRS E3	Ūdens un jūras resursi	— Ūdens — Jūras resursi	— Ūdens patēriņš — Ūdens ņemšana — Ūdens novadīšana — Ūdens novadīšana okeānā — Jūras resursu ieguve un izmantojums
ESRS E4	Biodaudzveidība un ekosistēmas	— Tiešie biodaudzveidības izzušanas ietekmes faktori	— Klimata pārmaiņas — Zemes izmantojuma maiņa, saldūdens izmantojuma maiņa un jūras izmantojuma maiņa — Tieša ekspluatācija — Invazīvas svešzemju sugas — Piesārņojums — Citi
		— Ietekme uz sugu stāvokli	Piemēram: — Sugas populācijas lielums — Sugas globālās izmiršanas risks
		— Ietekme uz ekosistēmu apjomu un stāvokli	Piemēram: — Zemes degradācija — Pārtuksnešošanās — Augsnes noslēgšana
		— Ietekme uz ekosistēmu pakalpojumiem un atkarība no tiem	
ESRS E5	Aprites ekonomika	— Ienākošie resursi, tajā skaitā resursu izmantojums — Izejošie resursi, kas saistīti ar produktiem un pakalpojumiem — Atkritumi	
ESRS S1	Pašu personāls	— Darba nosacījumi	— Droša nodarbinātība — Darba laiks — Adekvātas algas — Sociālais dialogs — Biedrošanās brīvība, uzņēmumu padomju pastāvēšana un darbinieku tiesības uz informāciju, konsultācijām un līdzdalību — Kopīguma sarunas, arī to darbinieku īpatsvars, uz kuriem attiecas kopīgumi — Darba un privātās dzīves līdzsvars — Darba aizsardzība

Tematiskais ESRS	Ilgtspējas jautājumi, kas ietverti tematiskajā ESRS		
	Temats	Apakštemats	Apakštemata apakštemati
		— Vienlīdzīga attieksme un iespējas visiem	— Dzimumu līdztiesība un vienāda darba samaksa par līdzvērtīgu darbu — Apmācība un prasmju pilnveide — Personu ar invaliditāti nodarbināšana un iekļaušana — Pasākumi pret vardarbību un aizskaršanu darbavietā — Daudzveidība
		— Citas ar darbu saistītas tiesības	— Bērnu darbs — Piespiedu darbs — Pienācīgi mājokļi — Privātums
ESRS S2	Darbinieki vērtības ķēdē	— Darba nosacījumi	— Droša nodarbinātība — Darba laiks — Adekvātas algas — Sociālais dialogs — Biedrošanās brīvība, tajā skaitā uzņēmumu padomju pastāvēšana — Kopīguma sarunas — Darba un privātās dzīves līdzsvars — Darba aizsardzība
		— Vienlīdzīga attieksme un iespējas visiem	— Dzimumu līdztiesība un vienāda darba samaksa par līdzvērtīgu darbu — Apmācība un prasmju pilnveide — Personu ar invaliditāti nodarbinātība un iekļaušana — Pasākumi pret vardarbību un aizskaršanu darbavietā — Daudzveidība
		— Citas ar darbu saistītas tiesības	— Bērnu darbs — Piespiedu darbs — Pienācīgi mājokļi — Ūdens un sanitārija — Privātums
ESRS S3	Skartās kopienas	— Kopienų ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības	— Pienācīgi mājokļi — Atbilstoša pārtika — Ūdens un sanitārija — Ar zemi saistīta ietekme — Ar drošību saistīta ietekme
		— Kopienų pilsoniskās un politiskās tiesības	— Vārda brīvība — Pulcēšanās brīvība — Ietekmes uz cilvēktiesību aizstāvjiem
		— Pirmiedzīvotāju tautu tiesības	— Brīvprātīga, iepriekšēja un informēta piekrišana — Pašnoteikšanās — Kultūras tiesības

Tematiskais ESRS	Ilgtspējas jautājumi, kas ietverti tematiskajā ESRS		
	Temats	Apakštemats	Apakštemata apakštemati
ESRS S4	Patērētāji un tiešie lietotāji	— Ar informāciju saistīta ietekme uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem	— Privātums — Vārda brīvība — Piekļuve (kvalitatīvai) informācijai
		— Patērētāju un/vai tiešo lietotāju personiskā drošība	— Darba aizsardzība — Personas drošība — Bērnu aizsardzība
		— Patērētāju un/vai tiešo lietotāju sociālā iekļaušana	— Nediskriminēšana — Piekļuve produktiem un pakalpojumiem — Atbildīga tirgvedības prakse
ESRS G1	Darījumdarbība	— Korporatīvā kultūra — Trauksmes cēļu aizsardzība — Dzīvnieku labturība — Politiskā iesaiste un lobēšanas darbības — Attiecību ar piegādātājiem pārvaldība, tajā skaitā saistībā ar maksājumu veikšanas praksi	
		— Korupcija un kukuļošana	— Novēršana un atklāšana, arī apmācība — Incidenti

Aplēses, izmantojot nozaru vidējos rādītājus un aizstājējvērtības

AR 17. Ja uzņēmums, veltījis saprātīgas pūles, nevar savākt informāciju par augšupējo un lejupējo **vērtības ķēdi** saskaņā ar 63. punktu, tas aplēs sniedzamo informāciju, izmantojot jebkādu saprātīgu un pamatojamu informāciju, kas tam ir pieejama pārskata datumā bez pārmērīgām izmaksām un pūlēm. Šāda informācija ietver, bet neaprobežojas ar iekšēju un ārēju informāciju, piemēram, ietver datus no netiešiem avotiem, nozares vidējos datus, paraugu analīzes, tirgus un līdzīgu uzņēmumu grupu datus, citas aizstājējvērtības vai uz izdevumiem balstītus datus.

Ilgtspējas deklarācijas saturs un struktūra

AR 18. Ilustrācijai — atbilstoši šā standarta 8.2. iedaļas “Ilgtspējas deklarācijas saturs un struktūra” 115. punkta prasībām uzņēmums var sniegt savstarpēju atsauci, ja tas vienas un tās pašas **ricībpolitikas** aprakstā aptver vides un sociālos jautājumus. Proti, uzņēmums var ziņot par attiecīgo ricībpolitiku par vidi sniedzamajā informācijā un sniegt atsauci uz to, sniedzot informāciju par sociālo jomu, vai otrādi. **Ricībpolitiku** dažādos tematos ir atļauts izklāstīt konsolidēti.

*B papildinājums.***Informācijas kvalitatīvās iezīmes**

Šis papildinājums ir ESRS 1 neatņemama daļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām. Šajā papildinājumā ir definētas kvalitatīvās iezīmes, kurām jāatbilst informācijai, kas sniegta saskaņā ar ESRS sagatavotajā **ilgtspējas deklarācijā**.

Relevance

- QC 1. Ilgtspējas informācija ir relevanta, ja tā var ietekmēt lietotāju lēmumus saskaņā ar **dubultā būtiskuma** pieeju (sk. šā standarta 3. nodaļu).
- QC 2. Informācija var ietekmēt lēmumu pieņemšanu pat tad, ja daži lietotāji izvēlas to neizmantot vai jau ir informēti par to no citiem avotiem. Ilgtspējas informācija var ietekmēt lietotāju lēmumus, ja tai ir prognozējoša vai apstiprinoša vērtība, vai abas šīs vērtības. Informācijai ir prognozējoša vērtība, ja to var izmantot kā ievaddatus procesos, ko lietotāji izmanto, lai prognozētu nākotnes rezultātus. Ilgtspējas informācijai nav jābūt prognozes formā, lai tai būtu prognozējoša vērtība, bet tai ir prognozējoša vērtība, ja lietotāji to izmanto savu prognožu veikšanai.
- QC 3. Informācijai ir apstiprinoša vērtība, ja tā sniedz atgriezenisko saiti par iepriekšējiem izvērtējumiem (tos apstiprina vai izmaina).
- QC 4. Būtiskums ir uzņēmumam specifisks relevances aspekts, kura pamatā ir to vienību būtība vai apjoms (vai gan būtība, gan apjoms), uz ko attiecas informācija, kā novērtēts uzņēmuma ilgtspējas ziņu sniegšanas kontekstā (sk. šā standarta 3. nodaļu).

Precīzs atspoguļojums

- QC 5. Lai informācija būtu noderīga, tai ne tikai jāatspoguļo attiecīgās parādības, bet arī precīzi jāatspoguļo to parādību būtība, ko ar šo informāciju paredzēts atspoguļot. Lai informācija būtu atspoguļota precīzi, tai jābūt i) pilnīgai, ii) neitrālai un iii) precīzai.
- QC 6. Pilnīgs ietekmes, riska vai iespējas attēlojums ietver visu būtisko informāciju, kas lietotājiem nepieciešama, lai izprastu šo ietekmi, risku vai iespēju. Tas ietver to, kā uzņēmums ir pielāgojis savu stratēģiju, riska pārvaldību un pārvaldību, reaģējot uz šo ietekmi, risku vai iespēju, kā arī **rādītājus**, kas identificēti, lai noteiktu **mērķrādītājus** un novērtētu darbības rezultātus.
- QC 7. Neitrāls attēlojums ir tāds, kas nav neobjektīvs informācijas atlases vai atklāšanas ziņā. Informācija ir neitrāla, ja tā nav tendencioza, tai nav piešķirta lielāka nozīme, tā nav uzsvērtā, tās nozīme nav mazināta vai kā citādi manipulēta, lai lietotājiem būtu lielāka iespēja šo informāciju uztvert labvēlīgi vai nelabvēlīgi. Tā ir līdzsvarota, lai aptvertu labvēlīgus/pozitīvus un nelabvēlīgus/negatīvus aspektus. Gan negatīvajai un pozitīvajai būtiskajai ietekmei no **ietekmes būtiskuma** viedokļa, gan būtiskajiem **riskiem** un **iespējām** no **finansialā būtiskuma** viedokļa tiek pievērsta vienāda uzmanība. Lai informācijas atspoguļojums būtu neitrāls, jebkāda informācija par ilgtspējas mērķiem (piemēram, **mērķrādītājiem** vai plāniem) attiecas gan uz mērķiem, gan uz faktoriem, kas uzņēmumam varētu traucēt sasniegt šos mērķus.
- QC 8. Neitralitāti atbalsta, ievērojot piesardzību, proti — apdomīgumu, kad jāizdara spriedumi nenoteiktības apstākļos. Informācijai neveic neto aprēķinus un to nekompensē, lai tā būtu neitrāla. Piesardzība nozīmē, ka **iespējas** netiek pārspīlētas un **riski** netiek novērtēti par zemu. Tāpat piesardzība neļauj pārāk zemu novērtēt iespējas vai pārāk augstu novērtēt riskus. Uzņēmums var uzrādīt neto informāciju papildus bruto vērtībām, ja šāds atspoguļojums nemaskē attiecīgo informāciju un ietver skaidru paskaidrojumu par neto aprēķinu ietekmi un to iemesliem.

- QC 9. Informācija var būt precīza, pat ja tā nav pilnīgi precīza visos aspektos. Precīza informācija nozīmē, ka uzņēmums ir ieviesis atbilstošus procesus un iekšējo kontroli, lai izvairītos no būtiskām kļūdām vai būtiskiem nepareiziem apgalvojumiem. Tādējādi aplēses sniedz, skaidri uzsverot to iespējamās ierobežojumus un ar tiem saistīto nenoteiktību (sk. šā standarta 7.2. iedaļu). Nepieciešamās un sasniedzamās precizitātes līmenis, kā arī faktori, kas padara informāciju precīzu, ir atkarīgi no informācijas veida un tajā aplūkoto jautājumu būtības. Piemēram, attiecībā uz precizitāti ir nepieciešams, lai:
- (a) faktiskā informācija būtu bez būtiskām kļūdām;
  - (b) apraksti būtu precīzi;
  - (c) būtu skaidri norādīts aplēšu, aptuveno vērtību un prognožu attiecīgais raksturs;
  - (d) nebūtu pieļautas būtiskas kļūdas, izvēloties un piemērojot atbilstošu aplēses, aptuvenās vērtības vai prognozes izstrādes procesu, un šā procesa ievaddati būtu saprātīgi un pamatoti;
  - (e) apgalvojumi būtu pamatoti un balstīti uz pietiekamas kvalitātes un kvantitātes informāciju; un
  - (f) informācija par spriedumiem attiecībā uz nākotni precīzi atspoguļotu gan šos spriedumus, gan informāciju, uz kuras tie balstīti.

Salīdzināmība

- QC 10. Ilgtspējas informācija ir salīdzināma, ja to var salīdzināt ar informāciju, ko uzņēmums sniedzis iepriekšējos periodos, un to var salīdzināt ar informāciju, ko snieguši citi uzņēmumi, jo īpaši tie, kas veic līdzīgas darbības vai darbojas tajā pašā nozarē. Atskaites punkts salīdzināšanai var būt mērķrādītājs, bāzes stāvoklis, nozares etalons, salīdzināma informācija no citiem uzņēmumiem vai no starptautiski atzītas organizācijas utt.
- QC 11. Saskanīgums ir saistīts ar salīdzināmību, bet nav tas pats, kas salīdzināmība. Saskanīgums attiecas uz to pašu pieeju vai metožu izmantošanu vienam un tam pašam ilgtspējas jautājumam dažādos periodos konkrētajā uzņēmumā un citos uzņēmumos. Saskanīgums palīdz sasniegt salīdzināmības mērķi.
- QC 12. Salīdzināmība nav vienveidība. Lai informācija būtu salīdzināma, līdzīgiem komponentiem ir jāizskatās līdzīgi, bet dažādiem komponentiem ir jāizskatās dažādi. Ilgtspējas informācijas salīdzināmību nepalielina tas, ka atšķirīgi elementi izskatās līdzīgi, tāpat kā to nepalielina tas, ka līdzīgi elementi izskatās atšķirīgi.

Pārbaudāmība

- QC 13. Pārbaudāmība palīdz lietotājiem gūt pārliecību, ka informācija ir pilnīga, neitrāla un precīza. Ilgtspējas informācija ir pārbaudāma, ja ir iespējams apstiprināt pašu informāciju vai tās iegūšanai izmantotos ievaddatus.
- QC 14. Pārbaudāmība nozīmē, ka dažādi zinoši un neatkarīgi novērotāji var vienoties (kaut ne vienmēr visā pilnībā) par to, ka kāds konkrēts atspoguļojums ir precīzs. Ilgtspējas informāciju sniedz tādā veidā, kas uzlabo tās pārbaudāmību, piemēram:
- (a) iekļaujot informāciju, ko var apstiprināt, salīdzinot to ar citu lietotājiem pieejamu informāciju par uzņēmuma darbīdumdarbību, citiem uzņēmumiem vai ārējo vidi;
  - (b) sniedzot informāciju par ievaddatiem un aprēķinu metodēm, kas izmantotas aplēšu vai aptuveno vērtību iegūšanai; un
  - (c) sniedzot informāciju, ko pārskatījušas un apstiprinājušas **administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras** vai to komitejas.

QC 15. Daļa ilgtspējas informācijas būs sniegta paskaidrojumu vai uz nākotni vērstas informācijas veidā. Šādu atklājamo informāciju var pamatot, precīzi un faktiski atspoguļojot, piemēram, uzņēmuma stratēģijas, plānus un riska analīzi. Lai palīdzētu lietotājiem izlemēt, vai izmantot šādu informāciju, uzņēmums apraksta informācijas sagatavošanas pamatā esošos pieņēmumus un metodes, kā arī citus faktorus, kas sniedz pierādījumus, kuri apliecina, ka tā atspoguļo uzņēmuma faktiskos plānus vai lēmumus.

Saprotamība

QC 16. Ilgtspējas informācija ir saprotama, ja tā ir skaidra un kodolīga. Saprotama informācija ļauj jebkuram saprātīgam un ziņošam lietotājam viegli saprast paziņoto informāciju.

QC 17. Lai ilgtspējas informācija būtu kodolīga, a) tā nedrīkst būt vispārīga, uzņēmumam nespecifiska informācija; b) tajā nedrīkst būt nevajadzīgas informācijas dublēšanās, tajā skaitā informācijas, kas sniegta arī finanšu pārskatos; un c) tā jāveido skaidrā valodā un ar labi strukturētiem teikumiem un rindkopām. Ja atklājamā informācija ir īsa, iekļauj tikai būtisku informāciju. Papildu informāciju, kas sniegta saskaņā ar 113. punktu, sniedz tā, lai izvairītos no būtiskas informācijas maskēšanas.

QC 18. Skaidrību varētu palielināt, nošķirot informāciju par izmaiņām pārskata periodā no “pastāvīgās” informācijas, kas dažādos periodos paliek relatīvi nemainīga. To var izdarīt, piemēram, atsevišķi aprakstot uzņēmuma ar ilgtspēju saistītās pārvaldības un riska pārvaldības procesu iezīmes, kas ir mainījušās kopš iepriekšējā pārskata perioda, salīdzinājumā ar tām, kas nav mainījušās.

QC 19. Ilgtspējas informācijas pilnīgums, skaidrība un salīdzināmība ir atkarīga no tā, vai informācija tiek sniegta kā vienots veselums. Lai ilgtspējas informācija būtu saskanīga, tā jāsniedz tā, lai izskaidrotu kontekstu un saiknes starp saistīto informāciju. Saskanība arī nozīmē, ka uzņēmumam informācija jāsniedz tādā veidā, kas ļauj lietotājiem saistīt informāciju par tā **ietekmi, riskiem** un **iespējām** ilgtspējas ziņā ar uzņēmuma finanšu pārskatos sniegto informāciju.

QC 20. Ja finanšu pārskatos aprakstītie ar ilgtspēju saistītie **riski** un **iespējas** ietekmē ilgtspējas ziņu sniegšanu, uzņēmums **ilgtspējas deklarācijā** iekļauj informāciju, kas nepieciešama, lai lietotāji varētu novērtēt šo ietekmi, un norāda atbilstošas saiknes ar finanšu pārskatiem (sk. šā standarta 9. nodaļu). Informācijas līmenis, detalizācijas pakāpe un tehniskais līmenis ir pieskaņoti lietotāju vajadzībām un vēlmēm. Jāizvairās no saīsinājumiem, kā arī jādefinē un jānorāda izmantotās mērvienības.

C papildinājums.

Pakāpeniski ieviesto informācijas atklāšanas prasību saraksts

Šis papildinājums ir ESRS 1 neatņemama daļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

ESRS	Informācijas atklāšanas prasība	Informācijas atklāšanas prasības pilns nosaukums	Pakāpeniska ieviešana vai spēkā stāšanās diena (ieskaitot pirmo gadu)
ESRS 2	SBM-1	Stratēģija, darbījumsdarbības modelis un vērtības ķēde	Uzņēmums sniedz informāciju, kas noteikta ESRS 2 SBM-1 40. punkta b) apakšpunktā (par kopējo ieņēmumu sadalījumu pa nozīmīgām ESRS nozarēm) un 40. punkta c) apakšpunktā (nozīmīgu papildu ESRS nozaru saraksts), sākot ar piemērošanas datumu, kas noteikts Komisijas deleģētajā aktā, kurš jāpieņem saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 29.b panta 1. punkta trešās daļas ii) apakšpunktu.
ESRS 2	SBM-3	“Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumsdarbības modeli”.	Uzņēmums var neiekļaut ESRS 2 SBM-3 48. punkta e) apakšpunktā (paredzamais finansiālais iespaids) noteikto informāciju par tā ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas pirmo gadu. Uzņēmums attiecībā uz pirmajiem trim ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadiem var ievērot ESRS 2 SBM-3 48. punkta e) apakšpunktu, sniedzot tikai kvalitatīvu informāciju, ja nav praktiski iespējams sagatavot kvantitatīvu informāciju.
ESRS E1	E1-6	1., 2., 3. pakāpes bruto SEG emisijas un kopējās SEG emisijas	Uzņēmumi vai uzņēmumu grupas, kuri bilances datumos nepārsniedz vidējo darbinieku skaitu — 750 darbinieki finanšu gadā (attiecīgā gadījumā konsolidēti), par pirmo ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadu var nenorādīt datu punktus par 3. pakāpes emisijām un kopējām SEG emisijām.
ESRS E1	E1-9	Paredzamais finansiālais iespaids, ko rada būtiski fiziskie un pārkārtošanās riski un potenciālās ar klimata pārmaiņām saistītās iespējas	Uzņēmums var neiekļaut ESRS E1-9 noteikto informāciju par tā ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas pirmo gadu. Uzņēmums attiecībā uz pirmajiem trim ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadiem var ievērot ESRS E1-9, sniedzot tikai kvalitatīvu informāciju, ja nav praktiski iespējams sagatavot kvantitatīvu informāciju.
ESRS E2	E2-6	Paredzamais finansiālais iespaids, ko rada ar piesārņojumu saistīta ietekme, riski un iespējas	Uzņēmums var neiekļaut ESRS E2-6 noteikto informāciju par tā ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas pirmo gadu. Izņemot attiecībā uz 40. punkta b) apakšpunktā noteikto informāciju par pamatdarbības izdevumiem un kapitālizdevumiem, kas radušies pārskata periodā saistībā ar nopietniem incidentiem un nosēdumiem, uzņēmums attiecībā uz pirmajiem trim ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadiem var ievērot ESRS E2-6, sniedzot tikai kvalitatīvu informāciju par pirmajiem trim ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadiem.

ESRS	Informācijas atklāšanas prasība	Informācijas atklāšanas prasības pilns nosaukums	Pakāpeniska ieviešana vai spēkā stāšanās diena (ieskaitot pirmo gadu)
ESRS E3	E3-5	Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar ūdeni un jūras resursiem saistītā ietekme, riski un iespējas	Uzņēmums var nenorādīt ESRS E3-5 noteikto informāciju par pirmo ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadu. Uzņēmums var ievērot ESRS E3-5, sniedzot tikai kvalitatīvu informāciju par pirmajiem trim gadiem pēc ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas.
ESRS E4	Visas informācijas atklāšanas prasības	Visas informācijas atklāšanas prasības	Uzņēmumi vai uzņēmumu grupas, kuri bilances datumos nepārsniedz vidējo darbinieku skaitu — 750 darbinieki finanšu gadā (attiecīgā gadījumā konsolidēti), par pirmajiem diviem ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadiem var nenorādīt informāciju, kas noteikta ESRS E4 informācijas atklāšanas prasībās.
ESRS E4	E4-6	Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītā ietekme, riski un iespējas	Uzņēmums tā ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas pirmajā gadā var neiekļaut ESRS E4-6 noteikto informāciju. Uzņēmums var ievērot ESRS E4-6, par pirmajiem trim ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadiem sniedzot tikai kvalitatīvu informāciju.
ESRS E5	E5-6	Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistīta ietekme, riski un	Uzņēmums tā ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas pirmajā gadā var neiekļaut ESRS E5-6 noteikto informāciju. Uzņēmums var ievērot ESRS E5-6, par pirmajiem trim ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadiem sniedzot tikai kvalitatīvu informāciju.
ESRS S1	Visas informācijas atklāšanas prasības	Visas informācijas atklāšanas prasības	Uzņēmumi vai uzņēmumu grupas, kuri bilances datumos nepārsniedz vidējo darbinieku skaitu — 750 darbinieki finanšu gadā (attiecīgā gadījumā konsolidēti), par pirmo ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadu var nenorādīt informāciju, kas noteikta ESRS S1 informācijas atklāšanas prasībās.
ESRS S1	S1-7	Uzņēmuma pašu personālā ietilpstošo ārštata darbinieku raksturojums	Uzņēmums var nesniegt ziņas par visiem šajā informācijas atklāšanas prasībā minētajiem datu punktiem tā pirmajā ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadā.
ESRS S1	S1-8	Kopīguma sarunu tvērums un sociālais dialogs	Uzņēmums tā pirmajā ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadā var neizpildīt šo informācijas atklāšanas prasību par pašu personālu valstīs, kas nav EEZ valstis.

ESRS	Informācijas atklāšanas prasība	Informācijas atklāšanas prasības pilns nosaukums	Pakāpeniska ieviešana vai spēkā stāšanās diena (ieskaitot pirmo gadu)
ESRS S1	S1-11	Sociālā aizsardzība	Uzņēmums tā ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas pirmajā gadā var neiekļaut ESRS S1-11 noteikto informāciju.
ESRS S1	S1-12	Darbinieku ar invaliditāti īpatsvars	Uzņēmums var neiekļaut ESRS S1-12 noteikto informāciju par tā pirmo ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadu.
ESRS S1	S1-13	Apmācība un prasmju pilnveide	Uzņēmums tā ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas pirmajā gadā var neiekļaut ESRS S1-13 noteikto informāciju.
ESRS S1	S1-14	Darba aizsardzība	Uzņēmums pirmajā ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadā var nenorādīt datu punktus par to slimības gadījumu skaitu, kas saistīti ar darbu, kā arī traumu, nelaimes gadījumu, nāves gadījumu un ar darbu saistītu slimību dēļ zaudēto dienu skaitu.
ESRS S1	S1-14	Darba aizsardzība	Uzņēmums tā ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas pirmajā gadā var neziņot par ārštata darbiniekiem.
ESRS S1	S1-15	Darba un privātās dzīves līdzsvars	Uzņēmums tā ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas pirmajā gadā var neiekļaut ESRS S1-15 noteikto informāciju.
ESRS S2	Visas informācijas atklāšanas prasības	Visas informācijas atklāšanas prasības	Uzņēmumi vai uzņēmumu grupas, kuri bilances datumos nepārsniedz vidējo darbinieku skaitu — 750 darbinieki finanšu gadā (attiecīgā gadījumā konsolidēti), par pirmajiem diviem ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadiem var nenorādīt informāciju, kas noteikta ESRS S2 informācijas atklāšanas prasībās.
ESRS S3	Visas informācijas atklāšanas prasības	Visas informācijas atklāšanas prasības	Uzņēmumi vai uzņēmumu grupas, kuri bilances datumos nepārsniedz vidējo darbinieku skaitu — 750 darbinieki finanšu gadā (attiecīgā gadījumā konsolidēti), par pirmajiem diviem ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadiem var nenorādīt informāciju, kas noteikta ESRS S3 informācijas atklāšanas prasībās.
ESRS S4	Visas informācijas atklāšanas prasības	Visas informācijas atklāšanas prasības	Uzņēmumi vai uzņēmumu grupas, kuri bilances datumos nepārsniedz vidējo darbinieku skaitu — 750 darbinieki finanšu gadā (attiecīgā gadījumā konsolidēti), par pirmajiem diviem ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas gadiem var nenorādīt informāciju, kas noteikta ESRS S4 informācijas atklāšanas prasībās.

D papildinājums.

ESRS ilgtspējas deklarācijas struktūra

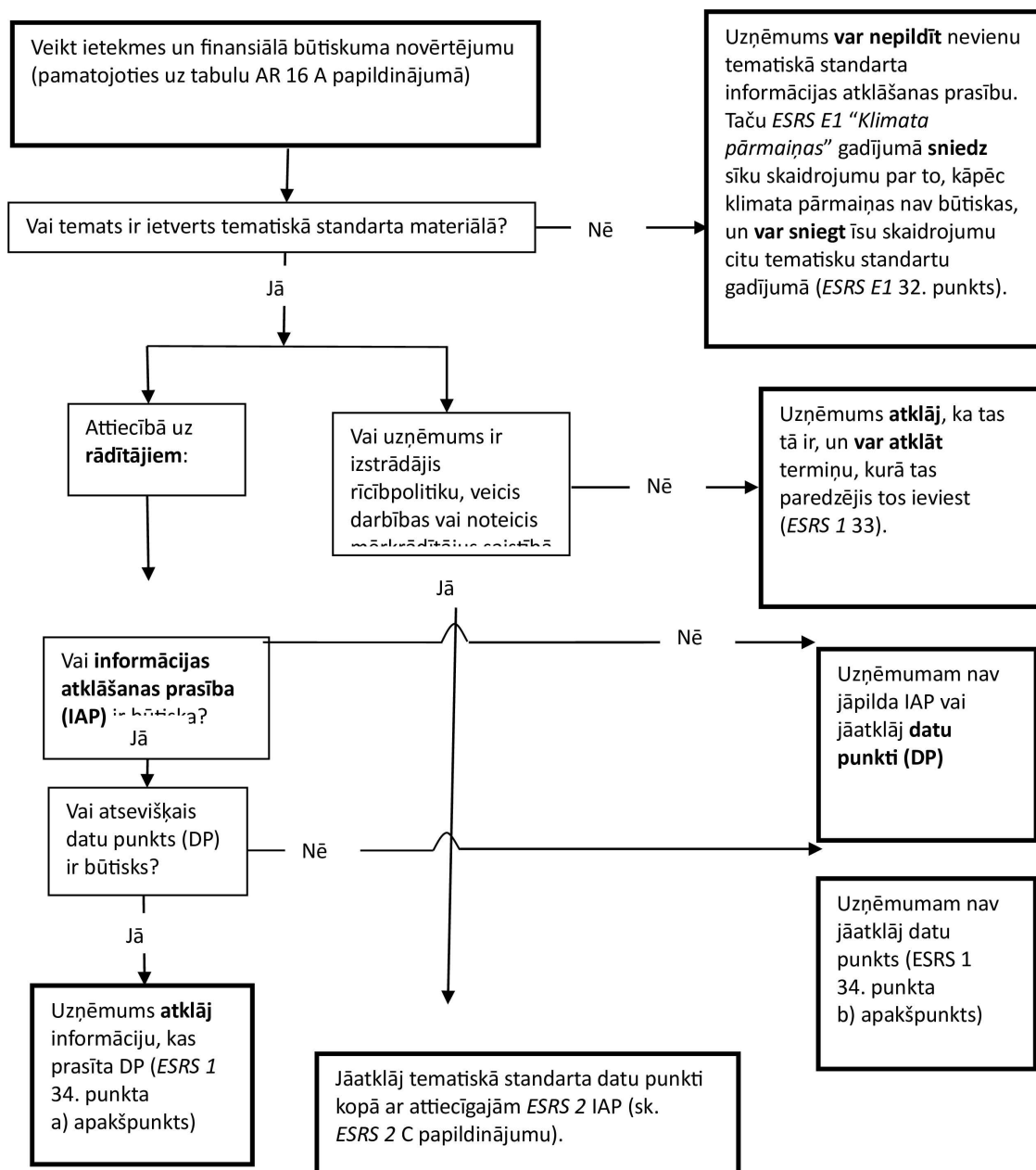
Šis papildinājums ir ESRS 1 neatņemama daļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām attiecībā uz ziņu sniegšanu četrās daļās, kā norādīts 115. punktā.

Vadības ziņojuma daļa	ESRS kodifikācija	Nosaukums
1. Vispārīga informācija	ESRS 2	“Vispārīgi atklājamā informācija”, tajā skaitā informācija, kas sniegta saskaņā ar tematiskā ESRS piemērošanas prasībām, kuras uzskaitītas ESRS 2 C papildinājumā.
2. Vidiskā informācija	Nav piemērojams	Informācijas atklāšana saskaņā ar Regulas 2020/852 (Taksonomijas regula) 8. pantu
	ESRS E1	Klimata pārmaiņas
	ESRS E2	Piesārņojums
	ESRS E3	Ūdens un jūras resursi
	ESRS E4	Biodaudzveidība un ekosistēmas
	ESRS E5	Resursu izmantojums un aprites ekonomika
3. Sociālā informācija	ESRS S1	Pašu personāls
	ESRS S2	Darbinieki vērtības ķēdē
	ESRS S3	Skartās kopienas
	ESRS S4	Patērētāji un tiešie lietotāji
4. Pārvaldības informācija	ESRS G1	Darījumdarbība

E papildinājums.

Saskaņā ar ESRS atklājamās informācijas noteikšanas plūsmas diagramma

Būtiskuma novērtējums ir sākumpunkts ziņu sniegšanai par ilgtspēju saskaņā ar ESRS. Šajā papildinājumā nesaistošā veidā ilustrēts 3. nodaļā izklāstītais ietekmes un finansiālā būtiskuma novērtējums. IRO-1 ESRS 2 4.1. iedaļā ietver vispārīgas prasības informācijas atklāšanai par uzņēmuma procesu, lai identificētu ietekmi, riskus un iespējas un novērtētu to būtiskumu. ESRS 2 SBM-3 ir noteiktas vispārīgas prasības informācijas atklāšanai par būtisko ietekmi, riskiem un iespējām, kas izriet no uzņēmuma būtiskuma novērtējuma. Uzņēmums var nepildīt nevienu tematiskā standarta informācijas atklāšanas prasību, ja tas ir novērtējis, ka attiecīgais temats nav būtisks. Tādā gadījumā tas var sniegt īsu skaidrojumu par šā temata būtiskuma novērtējuma secinājumiem, taču tas *atklāj* sīku skaidrojumu ESRS 1 "Klimata pārmaiņas" gadījumā (IRO-2 ESRS 2). ESRS ir noteiktas informācijas atklāšanas prasības, nevis rīcības prasības. Informācijas atklāšanas prasības attiecībā uz **rīcības plāniem, mērķrādītājiem, rīcībpolitiku, scenāriju analīzi un pārkārtošanās plāniem** ir samērīgas, jo tās ir atkarīgas no tā, vai uzņēmumam tie ir, un tas var būt atkarīgs no uzņēmuma lieluma, jaudas, resursiem un prasmēm. Piezīme. Turpmāk iekļautajā blokshēmā nav ietverta situācija, kurā uzņēmums novērtē ilgtspējības jautājumu kā būtisku, taču uz to neattiecas tematiskais standarts, un tādā gadījumā uzņēmums sniedz uzņēmumam specifisku papildu atklājamo informāciju (ESRS 1 30. punkta b) apakšpunkts).

F papildinājums.

ESRS ilgtspējas deklarācijas struktūras piemērs

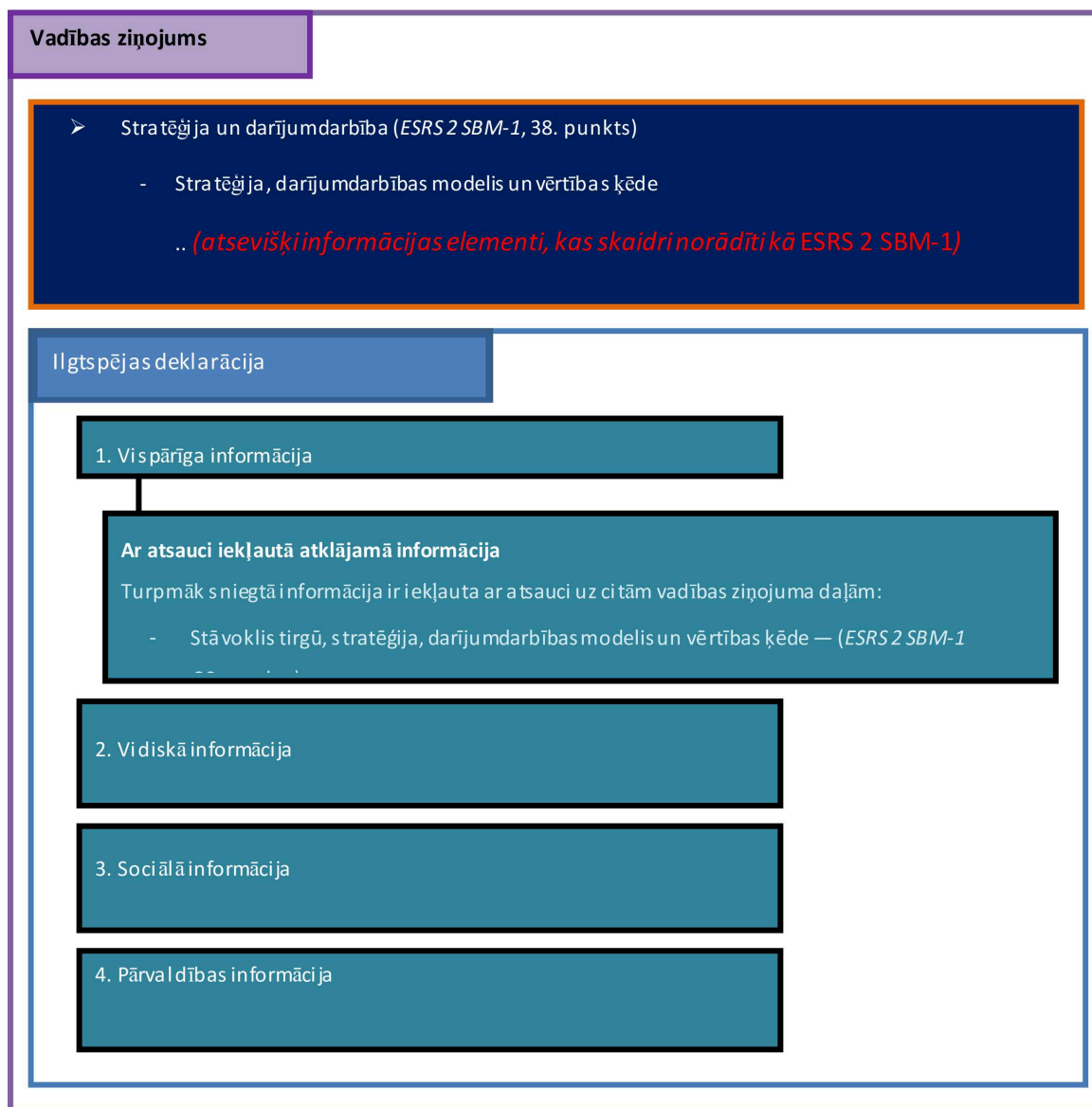
Šis papildinājums papildina ESRS 1. Tajā sniegti nesaistoši šā standarta 8.2. iedaļā izklāstītās **ilgtspējas deklarācijas** struktūras piemēri. Šajā piemērā uzņēmums ir secinājis, ka biodaudzveidība un ekosistēmas, piesārņojums un skartās kopienas nav būtiski.

G papildinājums.

Iekļaušanas ar atsauci piemērs

Šis papildinājums papildina ESRS 1. Tajā sniegti nesaistoši piemēri citas vadības ziņojuma iedaļas iekļaušanai ar atsauci **ilgtspējas deklarācijā**, kā izklāstīts šā standarta 9.1. iedaļā.

ESRS 2

VISPĀRĪGI ATKLĀJAMĀ INFORMĀCIJA

Satura rādītājs

Mērķis

1. Sagatavošanas pamats
  - Informācijas atklāšanas prasība BP-1. Vispārīgais pamats ilgtspējas deklarācijas sagatavošanai
  - Informācijas atklāšanas prasība BP-2. Atklājamā informācija saistībā ar īpašiem apstākļiem
2. Pārvaldība
  - Informācijas atklāšanas prasība GOV-1. Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas
  - Informācijas atklāšanas prasība GOV-2. Uzņēmuma administratīvajām, vadības un uzraudzības struktūrām sniegtā informācija un šo struktūru izskatītie ilgtspējas jautājumi
  - Informācijas atklāšanas prasība GOV-3. Ar ilgtspēju saistītu darbības rezultātu iekļaušana stimulēšanas shēmās
  - Informācijas atklāšanas prasība GOV-4. Paziņojums par pienācīgu rūpību
  - Informācijas atklāšanas prasība GOV-5. Riska pārvaldība un iekšējā kontrole attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanu
3. Stratēģija
  - Informācijas atklāšanas prasība SBM-1. Stratēģija, darījumdarbības modelis un vērtības ķēde
  - Informācijas atklāšanas prasība SBM-2. Ieinteresēto personu intereses un viedokļi
  - Informācijas atklāšanas prasība SBM-3. Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darījumdarbības modeli
4. Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība
  - 4.1 Par būtiskuma novērtēšanas procesu atklājamā informācija
    - Informācijas atklāšanas prasība IRO-1. Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesu apraksts
    - Informācijas atklāšanas prasība IRO-2. ESRS iekļautās informācijas atklāšanas prasības, uz kurām attiecas uzņēmuma ilgtspējas deklarācija
  - 4.2. Minimālās informācijas atklāšanas prasības par rīcībpolitiku un darbībām
    - Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Rīcībpolitika MDR-P — Rīcībpolitika, kas pieņemta būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai
    - Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Darbības MDR-A — Darbības un resursi saistībā ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem
5. Rādītāji un mērķrādītāji
  - Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Rādītāji MDR-M — Rādītāji saistībā ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem
  - Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Mērķrādītāji MDR-T — Rīcībpolitikas un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus

A papildinājums. Piemērošanas prasības

1. Sagatavošanas pamats
  - Informācijas atklāšanas prasība BP-1. Vispārīgais pamats ilgtspējas deklarācijas sagatavošanai
2. Pārvaldība
  - Informācijas atklāšanas prasība GOV-1. Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas
  - Informācijas atklāšanas prasība GOV-2. Uzņēmuma administratīvajām, vadības un uzraudzības struktūrām sniegtā informācija un šo struktūru izskatītie ilgtspējas jautājumi
  - Informācijas atklāšanas prasība GOV-3. Ar ilgtspēju saistītu darbības rezultātu iekļaušana stimulēšanas shēmās

- Informācijas atklāšanas prasība GOV-4. Paziņojums par pienācīgu rūpību
- Informācijas atklāšanas prasība GOV-5. Riska pārvaldība un iekšējā kontrole attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanu

3. Stratēģija

- Informācijas atklāšanas prasība SBM-1. Stratēģija, darījumdarbības modelis un vērtības ķēde
- Informācijas atklāšanas prasība SBM-2. Ieinteresēto personu intereses un viedokļi
- Informācijas atklāšanas prasība SBM-3. Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darījumdarbības modeli

4. Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība IRO-2. ESRS iekļautās informācijas atklāšanas prasības, uz kurām attiecas uzņēmuma ilgtspējas deklarācija
- Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Rīcībpolitika MDR-P — Rīcībpolitika, kas pieņemta būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai
- Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Darbības MDR-A — Darbības un resursi saistībā ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem

5. Rādītāji un mērķrādītāji

- Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Mērķrādītāji MDR-T — Rīcībpolitikas un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus

B papildinājums. To datu punktu saraksts transversālajos un tematiskajos standartos, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem

C papildinājums. Informācijas atklāšanas un piemērošanas prasības tematiskajā ESRS, kas piemērojamas kopā ar ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"

Mērķis

- Šajā ESRS ir izklāstītas informācijas atklāšanas prasības, kas attiecas uz visiem uzņēmumiem neatkarīgi no to darbības nozares (tās ir vispārīgas) un ir piemērojamas visiem ilgtspējas tematiem (tās ir transversālas). Šis ESRS attiecas uz ziņu sniegšanas jomām, kas definētas ESRS 1 "Vispārīgās prasības" 1.2. iedaļā "Transversālie standarti un ziņu sniegšanas jomas".
- Sagatavojot saskaņā ar šo standarta atklājamo informāciju, uzņēmums piemēro tematiskajā ESRS noteiktās informācijas atklāšanas prasības (ieskaitot to datu punktus), kas izklāstītas šā standarta C papildinājumā "Informācijas atklāšanas/piemērošanas prasības tematiskajā ESRS, kas piemērojamas kopā ar ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija". Uzņēmums piemēro C papildinājumā noteiktās prasības:
  - visos gadījumos tematiskā standarta prasības saistībā ar informācijas atklāšanas prasību IRO-1 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesu apraksts"; un
  - visas C papildinājumā minētās prasības tikai tad, ja ilgtspējas temats ir būtisks, pamatojoties uz uzņēmuma **būtiskuma** novērtējumu (sk. ESRS 1 3. nodaļu "Dubultais būtiskums kā pamats ilgtspējas informācijas atklāšanai").

1. Sagatavošanas pamats

Informācijas atklāšanas prasība BP-1. Vispārīgais pamats ilgtspējas deklarācijas sagatavošanai

- Uzņēmums atklāj vispārīgo pamatu tā ilgtspējas deklarācijas sagatavošanai.**
- Šis informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par to, kā uzņēmums gatavo savu **ilgtspējas deklarāciju**, tajā skaitā konsolidācijas tvērumu, informāciju par augšupējo un lejupējo **vērtības ķēdi**, un vajadzības gadījumā par to, vai uzņēmums ir izmantojis kādu no informācijas atklāšanas atbrīvojumiem, kas minēti nākamā punkta d) un e) apakšpunktā.

5. Uzņēmums atklāj šādu informāciju:
- (a) to, vai **ilgtspējas deklarācija** ir sagatavota konsolidēti vai atsevišķi;
  - (b) attiecībā uz konsolidētajām ilgtspējas deklarācijām —
    - i. apstiprinājumu, ka konsolidācijas tvērums ir tāds pats kā finanšu pārskatiem, vai attiecīgā gadījumā paziņojumu par to, ka uzņēmumam nav jāgatavo finanšu pārskati vai ka tas gatavo konsolidētas ilgtspējas deklarācijas saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 48.i pantu; un
    - ii. attiecīgā gadījumā — norādi par to, kuri konsolidācijas tvērumā iekļautie meitasuzņēmumi ir atbrīvoti no ikgadēju vai konsolidētu ilgtspējas ziņu sniegšanas saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 19.a panta 9. punktu vai 29.a panta 8. punktu;
  - (c) to, cik lielā mērā ilgtspējas deklarācija aptver uzņēmuma augšupējo un lejupējo **vērtības ķēdi** (sk. ESRS 1 5.1. iedaļu “Ziņojošais uzņēmums un vērtības ķēde”);
  - (d) to, vai uzņēmums ir izmantojis iespēju nenorādīt kādu īpašu informāciju, kas attiecas uz intelektuālo īpašumu, zinātību vai inovācijas rezultātiem (sk. ESRS 1 7.7. iedaļu “Klasificēta un sensitīva informācija, kā arī informācija par intelektuālo īpašumu, zinātību vai inovācijas rezultātiem”), un
  - (e) attiecībā uz uzņēmumiem, kuri ir iedibināti kādā ES dalībvalstī, kas pieļauj atbrīvojumu no informācijas atklāšanas par tuvākā laikā gaidāmiem notikumiem vai jautājumiem, par kuriem joprojām turpinās sarunas, kā paredzēts Direktīvas 2013/34/ES 19.a panta 3. punktā un 29.a panta 3. punktā, — to, vai uzņēmums ir izmantojis šo iespēju.

Informācijas atklāšanas prasība BP-2. Atklājamā informācija saistībā ar īpašiem apstākļiem

6. **Uzņēmums sniedz informāciju saistībā ar īpašiem apstākļiem.**
7. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par šo īpašo apstākļu ietekmi uz **ilgtspējas deklarācijas** sagatavošanu.
8. Uzņēmums šo informāciju var sniegt kopā ar atklājamo informāciju, uz kuru tā attiecas.

Laika periodi

9. Ja uzņēmums neizmanto vidēja termiņa vai ilgtermiņa periodu definīcijas, kas sniegtas ESRS 1 6.4. iedaļā “*Īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa periodu definīcijas ziņu sniegšanas vajadzībām*”, tas apraksta:
- (a) tā izmantotās vidēja termiņa vai ilgtermiņa periodu definīcijas un
  - (b) šo definīciju piemērošanas iemeslus.

Vērtības ķēdes aplēses

10. Ja **rādītājos** ietverti augšupējās un/vai lejupējās **vērtības ķēdes** dati, kas aplēsti, izmantojot netiešus avotus, piemēram, nozares vidējos datus vai citas aizstājējvērtības, uzņēmums:
- (a) identificē attiecīgos rādītājus;
  - (b) apraksta sagatavošanas pamatu;
  - (c) apraksta iegūto precizitātes līmeni un
  - (d) attiecīgā gadījumā apraksta **darbības**, ko tas plāno veikt, lai uzlabotu precizitāti nākotnē (sk. ESRS 1 5. nodaļu “*Vērtības ķēde*”).

Aplēšu un rezultātu nenoteiktības avoti

11. Saskaņā ar ESRS 1 7.2. iedaļu “*Aplēšu avoti un rezultātu nenoteiktība*” uzņēmums:
- (a) identificē kvantitatīvos **rādītājus** un naudas summas, ko tas ir atklājis un kuru mērījuma nenoteiktība ir liela;

(b) attiecībā uz katru noteikto kvantitatīvo metriku un naudas summu:

- i. atklāj informāciju par mērījumu nenoteiktības avotiem (piemēram, summas atkarība no nākotnes notikuma iznākuma, no mērīšanas metodes vai datu pieejamības un kvalitātes no uzņēmuma augšupējās un/vai lejupējās vērtības ķēdes); un
- ii. atklāj pieņēmumus, tuvinājumus un spriedumus, ko uzņēmums ir izdarījis, novērtējot to.

12. Atklājot uz nākotni vērstu informāciju, uzņēmums var norādīt, ka tas uzskata šādu informāciju par nenoteiktu.

Izmaiņas ilgtspējas informācijas sagatavošanā vai sniegšanā

13. Ja, salīdzinot ar iepriekšējo(-iem) pārskata periodu(-iem), notikušas izmaiņas ilgtspējas informācijas sagatavošanā un sniegšanā (sk. ESRS 1 7.4. iedaļu “*Izmaiņas ilgtspējas informācijas sagatavošanā vai sniegšanā*”), uzņēmums:

- (a) paskaidro šīs izmaiņas un to iemeslus — arī to, kāpēc aizstātais rādītājs sniedz noderīgāku informāciju,
- (b) sniedz pārrēķinātus salīdzināmus skaitļus, ja vien tas nav praktiski neiespējami. Ja ir praktiski neiespējami koriģēt salīdzināmo informāciju par vienu vai vairākiem iepriekšējiem periodiem, uzņēmums to norāda. un
- (c) atklāj starpību starp iepriekšējā periodā atklāto skaitli un pārskatīto salīdzināmo skaitli

Kļūdas pārskatos par iepriekšējiem periodiem

14. Ja uzņēmums identificē būtiskas iepriekšējo periodu kļūdas (sk. ESRS 1 7.5. iedaļu “*Kļūdas pārskatos par iepriekšējiem periodiem*”), tas atklāj:

- (a) atklāj iepriekšējā perioda būtiskās kļūdas būtību;
- (b) iespēju robežās — korekcijas par katru iepriekšējo periodu, par kuru atklāta informācija, un
- (c) ja kļūdu ir praktiski neiespējami izlabot, apstākļus, kas to izraisījuši.

Atklājamā informācija, kas izriet no citiem tiesību aktiem vai paziņojumiem par vispārpieņemto ilgtspējas ziņu sniegšanas kārtību

15. Ja uzņēmums savā **ilgtspējas deklarācijā** papildus ESRS noteiktajai informācijai iekļauj informāciju, kas izriet no citiem tiesību aktiem, kuros noteikts, ka uzņēmumam ir jāatklāj ilgtspējas informācija, vai vispārpieņemtiem ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem un sistēmām (sk. ESRS 1 8.2. iedaļu “*Ilgtspējas deklarācijas saturs un struktūra*”), tas šo faktu atklāj. Citu ziņu sniegšanas standartu un sistēmu daļējas piemērošanas gadījumā uzņēmums sniedz precīzu atsauci uz piemērotā standarta vai sistēmas attiecīgajiem punktiem.

Iekļaušana ar atsauci

16. Ja uzņēmums iekļauj informāciju ar atsauci (sk. ESRS 1 9.1. iedaļu “*Iekļaušana ar atsauci*”), tas atklāj sarakstu ar ESRS informācijas atklāšanas prasībām (vai konkrētiem datu punktiem, kas prasīti informācijas atklāšanas prasībā), kas ir iekļautas ar atsauci.

Pakāpeniskas ieviešanas noteikumu izmantošana saskaņā ar ESRS 1 C papildinājumu

17. Ja uzņēmums vai uzņēmumu grupa, kas bilances datumā nepārsniedz vidējo darbinieku skaitu — 750 darbinieki finanšu gadā, nolēmj saskaņā ar ESRS 1 C papildinājumu nenorādīt informāciju, kā to pieprasa ESRS E4, ESRS S1, ESRS S2, ESRS S3 vai ESRS S4, tas/tā tomēr atklāj, vai ilgtspējas temati, ko aptver attiecīgi ESRS E4, ESRS S1,

ESRS S2, ESRS S3 un ESRS S4, uzņēmuma būtiskuma novērtējumā ir novērtēti kā būtiski. Turklāt, ja vismaz viens no šiem tematiem ir novērtēts kā būtisks, uzņēmums par katru būtisko tematu:

- (a) atklāj to jautājumu sarakstu (t. i., tematu, apakštematu vai apakštemata apakštematu) AR 16 ESRS 1 A papildinājumā, kas ir novērtēti kā būtiski, un to, kā uzņēmuma darījumdarbības modeli un stratēģijā ir ņemta vērā uzņēmuma ietekme, kas saistīta ar šiem jautājumiem. Uzņēmums var identificēt jautājumu temata, apakštemata vai apakštemata apakštematu līmenī;
- (b) īsi apraksta visus mērķrādītājus, kas sasniedzami konkrētā termiņā un ir saistīti ar attiecīgajiem jautājumiem, progresu, ko tas ir panācis šo mērķrādītāju sasniegšanā, un to, vai tā mērķrādītāji saistībā ar biodaudzveidību un ekosistēmām ir balstīti uz pārliecinošiem zinātniskiem pierādījumiem;
- (c) īsi apraksta savu rīcībpolitiku saistībā ar attiecīgajiem jautājumiem;
- (d) īsi apraksta darbības, ko tas ir veicis, lai identificētu, uzraudzītu, novērstu, mazinātu, labotu vai izbeigtu faktisku vai iespējamu negatīvu ietekmi, kas saistīta ar attiecīgajiem jautājumiem, un šādu darbību rezultātus; un
- (e) atklāj rādītājus, kas attiecas uz attiecīgajiem jautājumiem.

2. Pārvaldība

18. Šīs nodaļas mērķis ir izklāstīt informācijas atklāšanas prasības, ļaujot gūt izpratni par pārvaldības procesiem, kontroles mehānismiem un procedūrām, kas ieviesti, lai uzraudzītu un pārvaldītu **ilgtspējas jautājumus**.

Informācijas atklāšanas prasība GOV-1. Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas

19. Uzņēmums atklāj informāciju par administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru sastāvu, to funkcijām un pienākumiem, kā arī par to, kādas īpašas zināšanas un prasmes tām ir pieejamas attiecībā uz ilgtspējas jautājumiem.
20. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par:
- (a) **administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru** sastāvu un daudzveidību;
  - (b) **administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru** funkcijām un pienākumiem, veicot būtiskās **ietekmes, risku** un **iespēju** pārvaldības procesa pārraudzību, — arī par vadības funkciju šajos procesos; un
  - (c) tā administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru īpašajām zināšanām **ilgtspējas jautājumos** vai piekļuvi šādām īpašām zināšanām un prasmēm.
21. Uzņēmums atklāj turpmāk norādīto informāciju par uzņēmuma administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru dalībnieku sastāvu un daudzveidību:
- (a) dalībnieki ar vadības pienākumiem un dalībnieki bez vadības pienākumiem;
  - (b) **darbinieku** un citu strādājošo pārstāvību;
  - (c) pieredzi, kas ir relevanta uzņēmuma nozarēm, produktiem un ģeogrāfiskajām atrašanās vietām;

- (d) procentuālo sadalījumu pēc dzimuma un citiem dažādības aspektiem, ko uzņēmums ņem vērā. Dzimumu pārstāvību valdē ⁽¹³⁾ aprēķina kā sieviešu un vīriešu valdes locekļu skaita vidējo attiecību un
- (e) **neatkarīgo valdes locekļu** ⁽¹⁴⁾ procentuālo īpatsvaru. Uzņēmumos ar vienkāršas valdi tas atbilst neatkarīgu valdes locekļu bez vadības pienākumiem procentuālajam īpatsvaram. Uzņēmumos ar divpakāpju valdi tas atbilst uzraudzības struktūras neatkarīgo locekļu procentuālajam īpatsvaram.
22. Uzņēmums atklāj turpmāk norādīto informāciju par **administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru** funkcijām un pienākumiem:
- (a) **administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru** (piemēram, valdes komiteja vai līdzīgas struktūras) identitāti vai par **ietekmes, risku un iespēju** pārraudzību atbildīgās personas, kas darbojas attiecīgajā struktūrā, identitāti;
- (b) to, kā katras struktūras atbildība par ietekmi, riskiem un iespējām ir atspoguļota uzņēmuma statūtos, valdes pilnvarojumos un citos saistītajos **rīcībpolitikas** dokumentos;
- (c) vadības pienākuma nozīme pārvaldības procesos, kontroles pasākumos un procedūrās, ko izmanto, lai uzraudzītu, pārvaldītu un pārraudzītu ietekmi, riskus un iespējas, tostarp:
- par to, vai šī funkcija ir deleģēta konkrētam vadības līmeņa amatam vai komitejai, un kā tiek veikta šā amata vai komitejas pārraudzība;
  - iekļauj informāciju par ziņu sniegšanas kārtību administratīvajām, vadības un uzraudzības struktūrām;
  - par to, vai ietekmes, risku un iespēju pārvaldībai tiek piemēroti īpaši kontroles mehānismi un procedūras, un — ja tā ir — kā tie ir integrēti ar citām iekšējām funkcijām; un
- (d) veidiem, kādos administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras un augstākā līmeņa vadība pārrauga **mērķrādītāju** noteikšanu saistībā ar būtisku ietekmi, riskiem un iespējām un kā tās uzrauga virzību to sasniegšanā.
23. Šajā atklājamajā informācijā iekļauj aprakstu par to, kā **administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras** nosaka, vai ir pieejamas vai tiks attīstītas atbilstošas prasmes un īpašās zināšanas, lai pārraudzītu **ilgtspējas jautājumus**, tajā skaitā:
- (a) ar ilgtspēju saistītās īpašās zināšanas, kas struktūrām kopumā ir pieejamas tieši, vai arī tās šādām zināšanām var piekļūt vai tās izmantot, piemēram, ar ekspertu vai apmācības palīdzību, un
- (b) aprakstu par to, kā minētās prasmes un īpašās zināšanas ir saistītas ar uzņēmuma būtisko ietekmi, riskiem un iespējām.

⁽¹³⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta ar 13. rādītāju 1. pielikuma 1. tabulā Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2022/1288 (2022. gada 6. aprīlis), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) 2019/2088, saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Dzimumu pārstāvība valdēs"), un informāciju etalonu administratoriem, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/1816 (2020. gada 17. jūlijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/1011, kā noteikts 2. pielikuma 1. un 2. iedaļas rādītājā "Sieviešu un vīriešu vidējā svērtā attiecība valdēs".

⁽¹⁴⁾ Šī informācija nodrošina etalonu administratoriem nepieciešamo informāciju, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā noteikts rādītājā "To valdes locekļu vidējais svērtais procentuālais īpatsvars, kuri ir neatkarīgi".

Informācijas atklāšanas prasība GOV-2. Uzņēmuma administratīvajām, vadības un uzraudzības struktūrām sniegtā informācija un šo struktūru izskatītie ilgtspējas jautājumi

24. Uzņēmums atklāj informāciju par to, kā administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras tiek informētas par ilgtspējas jautājumiem un kā šie jautājumi tika risināti pārskata periodā.
25. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par to, kā **administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras** tiek informētas par **ilgtspējas jautājumiem**, kā arī par to, kādu informāciju un kādus jautājumus tās risinājušas pārskata periodā. Tas savukārt ļauj saprast, vai šo struktūru locekļi bija pienācīgi informēti un vai viņi varēja pildīt savas funkcijas.
26. Uzņēmums atklāj šādu informāciju:
- (a) vai, kas un cik bieži informē **administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras** (tajā skaitā to attiecīgās komitejas) par būtisko **ietekmi, riskiem un iespējām** (sk. šā standarta informācijas atklāšanas prasību IRO-1 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesu apraksts"), par pienācīgas rūpības īstenošanu un to risināšanai pieņemtās **ricībpolitikas, darbību, rādītāju un mērķrādītāju** rezultātiem un rezultativitāti;
  - (b) kā **administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras** apsver ietekmi, riskus un iespējas, pārbaudot uzņēmuma stratēģiju, tā lēmumus par nozīmīgiem darījumiem un tā riska pārvaldības politiku, tajā skaitā, vai tās ir apsvērušas kompromisus saistībā ar šo ietekmi, riskiem un iespējām, un
  - (c) to būtiskās ietekmes aspektu, risku un iespēju sarakstu, ko pārskata periodā risinājušas administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras vai to attiecīgās komitejas.

Informācijas atklāšanas prasība GOV-3. Ar ilgtspēju saistītu darbības rezultātu iekļaušana stimulēšanas shēmās

27. Uzņēmums atklāj informāciju par to, kā ar ilgtspēju saistītie darbības rezultāti tiek iekļauti stimulēšanas shēmās.
28. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par to, vai **administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru** locekļiem tiek piedāvātas stimulēšanas shēmas, kas ir saistītas ar **ilgtspējas jautājumiem**.
29. Uzņēmums atklāj turpmāk norādīto informāciju par uzņēmuma **administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru** locekļiem paredzētām stimulēšanas shēmām un atalgojuma **politiku** (ja tādas ir) saistībā ar **ilgtspējas jautājumiem**:
- (a) stimulēšanas shēmu galveno iezīmju aprakstu;
  - (b) vai darbības rezultāti tiek vērtēti, ņemot vērā konkrētus ar ilgtspēju saistītus **mērķrādītājus** un/vai ietekmi, un, ja tā ir, tad kādus,
  - (c) kā arī — vai un kādā veidā ar ilgtspēju saistītie darbības **rādītāji** tiek uzskatīti par darbības etaloniem vai iekļauti atalgojuma politikā;
  - (d) mainīgā atalgojuma daļu, kura ir atkarīga no mērķrādītājiem un/vai ietekmes, kas saistīti ar ilgtspēju; un
  - (e) līmeni uzņēmumā, kurā tiek apstiprināti un atjaunināti stimulēšanas shēmu noteikumi.

Informācijas atklāšanas prasība GOV-4. Paziņojums par pienācīgu rūpību

30. Uzņēmums atklāj savā ilgtspējas deklarācijā sniegtās informācijas kartējumu par pienācīgas rūpības procesu
31. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir veicināt izpratni par uzņēmuma pienācīgas rūpības procesu attiecībā uz **ilgtspējas jautājumiem**.

32. Galvenie pienācīgas rūpības aspekti un posmi, kas minēti ESRS 1 4. nodaļā “Pienācīga rūpība”, ir saistīti ar vairākām transversālām un tematiskām informācijas atklāšanas prasībām, kas paredzētas ESRS. Uzņēmums sniedz kartējumu, kurā paskaidrots, kā un kur pienācīgas rūpības procesa galveno aspektu un posmu piemērošana ir atspoguļota tā ilgtspējas deklarācijā, lai būtu iespējams gūt priekšstatu par uzņēmuma faktisko praksi attiecībā uz pienācīgu rūpību ⁽¹⁵⁾.
33. Šī informācijas atklāšanas prasība neparedz īpašas prasības attiecībā uz rīcību saistībā ar pienācīgas rūpības **pasākumiem** un plašāk neattiecas uz **administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru** funkciju, kas paredzēta citos tiesību aktos vai noteikumos, un šo funkciju nemaina.

Informācijas atklāšanas prasība GOV-5. Riska pārvaldība un iekšējā kontrole attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanu

34. **Uzņēmums atklāj galvenās riska pārvaldības un iekšējās kontroles sistēmas iezīmes saistībā ar ilgtspējas ziņu sniegšanas procesu(-iem).**
35. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma riska pārvaldības un iekšējās kontroles procesu saistībā ar ilgtspējas ziņu sniegšanu.
36. Uzņēmums atklāj šādu informāciju:
  - (a) riska pārvaldības un iekšējās kontroles procesu un sistēmu tvērumu, galvenās iezīmes un elementus saistībā ar ilgtspējas ziņu sniegšanu;
  - (b) izmantoto riska novērtēšanas pieeju, tajā skaitā riska prioritāšu noteikšanas metodiku;
  - (c) galvenos identificētos riskus tajā skaitā saistītās kontroles;
  - (d) aprakstu par to, kā uzņēmums integrē savā riska novērtējumā paustos konstatējumus un iekšējo kontroli attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanas procesu attiecīgajās iekšējās funkcijās un procesos, un
  - (e) aprakstu par to, kā par šiem d) punktā minētajiem konstatējumiem periodiski ziņo **administratīvajām, vadības un uzraudzības struktūrām**.

3. Stratēģija

37. Šajā nodaļā ir noteiktas informācijas atklāšanas prasības, ļaujot gūt izpratni par:
  - (a) uzņēmuma stratēģijas elementiem, kas saistīti ar **ilgtspējas jautājumiem** vai ietekmē tos, tā darbīmdarbības modeli un tā vērtības ķēdi;
  - (b) to, kā uzņēmuma stratēģijā un darbīmdarbības modelī tiek ņemtas vērā **ieinteresēto personu** intereses un viedokļi, un
  - (c) uzņēmuma būtiskas **ietekmes, risku un iespēju** novērtējuma rezultātiem, tajā skaitā to, kā tie ietekmē uzņēmuma stratēģiju un darbīmdarbības modeli.

Informācijas atklāšanas prasība SBM-1. Stratēģija, darbīmdarbības modelis un vērtības ķēde

38. **Uzņēmums atklāj savas stratēģijas elementus, kas saistīti ar ilgtspējas jautājumiem vai ietekmē tos, savu darbīmdarbības modeli un savu vērtības ķēdi.**
39. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir aprakstīt uzņēmuma vispārējās stratēģijas galvenos elementus, kas attiecas uz **ilgtspējas jautājumiem** vai ietekmē tos, un uzņēmuma darbīmdarbības modeļa un vērtības ķēdes galvenos elementus, lai sniegtu izpratni par uzņēmuma pakļautību **ietekmei, riskiem un iespējām**, kā arī par to izcelsmi.

⁽¹⁵⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 10. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma III tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem (“Uzticamības pārbaudes trūkums”).

40. Uzņēmums atklāj informāciju par tā vispārējās stratēģijas galvenajiem elementiem, kas attiecas uz **ilgtspējas jautājumiem** vai ietekmē tos:

(a) uzņēmums sniedz šādu elementu aprakstu:

- i. nozīmīgas piedāvāto produktu un/vai pakalpojumu grupas, tajā skaitā izmaiņas pārskata periodā (jauni / no tirgus izņemti produkti un/vai pakalpojumi);
- ii. nozīmīgi apkalpotie tirgi un/vai klientu grupas, tajā skaitā izmaiņas pārskata periodā (jauni tirgi / tirgi, kuros pārtraukta darbība, un/vai klientu grupas);

iii. **darbinieku** skaits pa ģeogrāfiskajiem apgabaliem un

iv. vajadzības gadījumā un ja tas ir būtiski, produkti un pakalpojumi, kas ir aizliegti konkrētos tirgos;

(b) finanšu pārskatā iekļauto kopējo ieņēmumu sadalījums pa nozīmīgām ESRS nozarēm. Ja uzņēmums savos finanšu pārskatos sniedz ziņas pa segmentiem saskaņā ar IFRS 8 “Darbības segmenti” prasībām, šīs nozares ieņēmumu informāciju, ciktāl iespējams, saskaņo ar IFRS 8 prasīto informāciju;

(c) saraksts ar papildu nozīmīgām ESRS nozarēm papildus tām, kas atspoguļotas 40. punkta b) apakšpunktā (piemēram, darbībām, kuras rada starpuzņēmumu ieņēmumus), kurās uzņēmums veic būtiskas darbības vai kurās tas ir vai var būt saistīts ar būtisku ietekmi. Šo papildu ESRS nozaru identificēšana ir saskanīga ar to izskatīšanas pieeju, kādu uzņēmums izmantojis, veicot **būtiskuma** novērtējumu, un to, kā uzņēmums atklāj būtisku ar konkrēto nozari saistīto informāciju;

(d) attiecīgā gadījumā — paziņojums, kurā kopā ar attiecīgajiem ieņēmumiem norādīts, ka uzņēmums darbojas:

- i. **fosilās degvielas** (akmeņogļu, naftas un gāzes) nozarē ⁽¹⁶⁾ (proti, tas jebkādos ieņēmumus gūst no fosilās degvielas (kā tas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999 ⁽¹⁷⁾ 2. panta 62) apakšpunktā) izpētes, ieguves, ražošanas, pārstrādes, uzkrāšanas, attīrīšanas vai izplatīšanas, tostarp transportēšanas, uzglabāšanas un tirdzniecības), tajā skaitā no akmeņogļu, naftas un gāzes gūto ieņēmumu sadalījums, kā arī no taksonomijai atbilstīgām un ar fosilo gāzi saistītām darbībām gūto ieņēmumu sadalījums, kā noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2021/2178 ⁽¹⁸⁾ 8. panta 7. punkta a) apakšpunktā;
- ii. ķīmikāliju ražošanas ⁽¹⁹⁾ jomā, proti, tā darbības ietilpst Regulas (EK) Nr. 1893/2006 I pielikuma 20.2. nodaļas darbības jomā;
- iii. saistībā ar pretrunīgi vērtētiem ieročiem ⁽²⁰⁾ (pretkājnieku mīnām, kasešu munīciju, ķīmiskajiem ieročiem un bioloģiskajiem ieročiem), un/vai

⁽¹⁶⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 4. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma I tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem (“Saistība ar sabiedrībām, kas darbojas fosilās degvielas nozarē”).

⁽¹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

⁽¹⁸⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/2178 (2021. gada 6. jūlijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852, precizējot tās informācijas saturu un noformējumu, kas uzņēmumiem, uz kuriem attiecas Direktīvas 2013/34/ES 19.a vai 29.a pants, jāatklāj par vides ziņā ilgtspējīgām saimnieciskajām darbībām, un precizējot metodoloģiju minētā informācijas atklāšanas pienākuma izpildei (OV L 443, 10.12.2021., 9. lpp.).

⁽¹⁹⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 9. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma II tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem (“Ieguldījumi sabiedrībās, kas ražo ķīmiskas vielas”).

⁽²⁰⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 14. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma I tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem (“Saistība ar pretrunīgi vērtētiem ieročiem (pretkājnieku mīnām, kasešu munīciju, ķīmiskie ieroči un bioloģiskie ieroči)”).

- iv. tabakas audzēšanas un ražošanas jomā ⁽²¹⁾;
  - (e) uzņēmuma ar ilgtspēju saistītie mērķi attiecībā uz nozīmīgām produktu un pakalpojumu grupām, klientu kategorijām, ģeogrāfiskajiem apgabaliem un attiecībām ar **ieinteresētajām personām**;
  - (f) uzņēmuma pašreizējo nozīmīgo produktu un/vai pakalpojumu, kā arī nozīmīgu tirgu un klientu grupu novērtējums saistībā ar tā ilgtspējas mērķiem; un
  - (g) uzņēmuma stratēģijas elementi, kas attiecas uz ilgtspējas jautājumiem vai ietekmē tos, tajā skaitā galvenās gaidāmās problēmas, kritiskie risinājumi vai projekti, kas jāievieš, ja tas ir relevanti attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanu.
41. Ja uzņēmums atrodas ES dalībvalstī, kas pieļauj atbrīvojumu no Direktīvas 2013/34/ES 18. panta 1. punkta a) apakšpunktā ⁽²²⁾ minētās informācijas atklāšanas, un ja uzņēmums ir izmantojis šo atbrīvojumu, tas var nenorādīt ieņēmumu sadalījumu pa nozīmīgām ESRS nozarēm, kas prasīts 40. punkta b) apakšpunktā. Šajā gadījumā uzņēmums tomēr atklāj uzņēmumam nozīmīgu ESRS nozaru sarakstu.
42. Uzņēmums sniedz sava **darījumdarbības modeļa** un **vērtības ķēdes** aprakstu, tajā skaitā informāciju par:
- (a) saviem resursiem un pieeju šo resursu vākšanai, izstrādei un nodrošināšanai;
  - (b) savu produkciju un rezultātiem, ņemot vērā pašreizējos un gaidāmos ieguvumus klientiem, ieguldītājiem un citām **ieinteresētajām personām**, un
  - (c) uzņēmuma augšupējās un lejupējās **vērtības ķēdes** galvenajām iezīmēm un uzņēmuma vietu vērtības ķēdē, tajā skaitā aprakstu par galvenajiem darījumdarbības dalībniekiem (piemēram, galvenajiem **piegādātājiem**, klientiem, izplatīšanas kanāliem un **tiešajiem lietotājiem**) un to attiecībām ar uzņēmumu. Ja uzņēmumam ir vairākas vērtības ķēdes, atklājamā informācija aptver galvenās vērtības ķēdes.

Informācijas atklāšanas prasība SBM-2. Ieinteresēto personu intereses un viedokļi

43. **Uzņēmums atklāj, kā uzņēmuma stratēģijā un darījumdarbības modelī tiek ņemtas vērā ieinteresēto personu intereses un viedokļi.**
44. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par to, kā **ieinteresēto personu** intereses un viedokļi ietekmē uzņēmuma stratēģiju un darījumdarbības modeli.
45. Uzņēmums kopsavilkuma veidā sniedz aprakstu par:
- (a) sadarbību ar uzņēmuma ieinteresētajām personām, norādot:
    - i. galvenās **ieinteresētās personas**;
    - ii. kad un ar kuras kategorijas ieinteresētajām personām sākās sadarbība;
    - iii. kā šī sadarbība ir organizēta;
    - iv. tā mērķi, un
    - v. kā uzņēmums ir ņēmis vērā šīs sadarbības iznākumu;
  - (b) to, kā uzņēmums izprot galveno **ieinteresēto personu** intereses un viedokļus, kas attiecas uz uzņēmuma stratēģiju un darījumdarbības modeli, ciktāl tie tikuši analizēti uzņēmuma pienācīgas rūpības procesā un/vai **būtiskuma** novērtēšanas procesā (sk. šā standarta informācijas atklāšanas prasību IRO-1);
  - (c) attiecīgā gadījumā — to, kādi grozījumi ir veikti uzņēmuma stratēģijā un/vai darījumdarbības modelī;
    - i. to, kā uzņēmums ir mainījis vai plāno mainīt savu stratēģiju un/vai darījumdarbības modeli, lai ņemtu vērā ieinteresēto personu intereses un viedokļus;

⁽²¹⁾ Šī informācija nodrošina etalonu administratoriem nepieciešamo informāciju, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1818, kā noteikts 12. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

⁽²²⁾ Direktīvas 2013/34/ES 18. panta 1. punkta a) apakšpunkts: “neto apgrozījums sadalījumā pa darbību kategorijām un ģeogrāfiskajiem tirgiem tiktāl, ciktāl minētās kategorijas un tirgi būtiski atšķiras cits no cita, ņemot vērā veidu, kādā ir organizēta produktu pārdošana un pakalpojumu sniegšana”.

- ii. jebkādu turpmākus plānotos pasākumus un to termiņus, un
  - iii. vai šie pasākumi varētu mainīt attiecības ar ieinteresētajām personām un to viedokļus, un
- (d) to, vai un kādā veidā **administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras** tiek informētas par skarto **ieinteresēto personu** viedokļiem un interesēm attiecībā uz uzņēmuma ietekmi uz ilgtspēju.

Informācijas atklāšanas prasība SBM-3. Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumdarbības modeli

46. **Uzņēmums atklāj tā būtisko ietekmi, riskus un iespējas un to mijiedarbību ar savu stratēģiju un darbījumdarbības modeli.**
47. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par būtisko **ietekmi, riskiem un iespējām**, kas izriet no uzņēmuma **būtiskuma** novērtējuma, kā arī par to, kā tie rodas un kādā veidā izraisa uzņēmuma stratēģijas un **darbījumdarbības modeļa** koriģēšanu, tajā skaitā tā resursu sadali. Informācija, kas atklājama par uzņēmuma būtiskās ietekmes, risku un iespēju pārvaldību, ir noteikta tematiskajā ESRS un nozarei specifiskajos standartos, kas piemērojami kopā ar šajā standartā noteiktajām **minimālajām informācijas atklāšanas prasībām** par **rīcībpolitiku, darbībām un mērķrādītājiem**.
48. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:
- (a) īsu aprakstu par to būtisko **ietekmi, riskiem un iespējām**, kas izriet no būtiskuma novērtējuma (sk. šā standarta informācijas atklāšanas prasību IRO-1), arī aprakstu par to, kur tā **darbījumdarbības modeli**, paša darbībās, kā arī tā augšupējā un lejupējā **vērtības ķēdē** ir koncentrēta šī būtiskā ietekme, riski un iespējas;
  - (b) uzņēmuma būtiskās ietekmes, risku un iespēju pašreizējo un paredzamo iespaidu uz tā darbījumdarbības modeli, vērtības ķēdi, stratēģiju un lēmumu pieņemšanu, kā arī tas, kā uzņēmums ir reaģējis vai plāno reaģēt uz šo iespaidu, tostarp jebkādas izmaiņas, ko tas ir veicis vai plāno veikt savā stratēģijā vai darbījumdarbības modeli, veicot **darbības**, lai novērstu konkrētu būtisku ietekmi vai riskus vai izmantotu konkrētas būtiskās iespējas;
  - (c) attiecībā uz uzņēmuma būtisko **ietekmi**:
    - i. kā uzņēmuma būtiskā negatīvā un pozitīvā ietekme iespaido (vai iespējamās ietekmes gadījumā var iespaidot) cilvēkus vai vidi;
    - ii. tas, vai un kā ietekme izriet no uzņēmuma stratēģijas un darbījumdarbības modeļa vai ir saistīta ar to;
    - iii. pamatoti paredzētos šā iespaida laika periodus; un
    - iv. to, vai uzņēmums ir saistīts ar būtisku ietekmi, veicot savas darbības, vai **darījuma attiecību** dēļ, aprakstot attiecīgo darbību vai darījuma attiecību veidu;
  - (d) uzņēmuma būtisko risku un iespēju **pašreizējo finansiālo iespaidu** uz tā finansiālo stāvokli, finanšu rezultātiem un naudas plūsmām, kā arī būtiskos riskus un iespējas, kuru dēļ pastāv liela iespējamība, ka nākamajā gada pārskata periodā var tikt veiktas būtiskas korekcijas saistītajos finanšu pārskatos uzrādītajās aktīvu un saistību uzskaites vērtībās;
  - (e) uzņēmuma būtisko risku un iespēju **paredzamo finansiālo iespaidu** uz tā finansiālo stāvokli, finanšu rezultātiem un naudas plūsmām īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, arī pamatoti paredzētos šā iespaida laika periodus. Tas ietver uzņēmuma prognozes par to, kā tā finansiālais stāvoklis, finanšu rezultāti un naudas plūsmas mainīsies īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, pamatojoties uz risku un iespēju pārvaldības stratēģiju, ņemot vērā:
    - i. ieguldījumu un atsavināšanas plānus (piemēram, kapitālizdevumus, lielas iegādes un atsavināšanas, kopuzņēmumus, darbījumdarbības pārveidi, inovāciju, jaunas darbījumdarbības jomas un aktīvu izņemšanu no apgrozības), to starpā plānus, kurus uzņēmums nav līgumiski apņēmis pildīt; un
    - ii. uzņēmuma plānotos finansējuma avotus stratēģijas īstenošanai;

- (f) informāciju par uzņēmuma stratēģijas un darbīšanas modeļa noturību attiecībā uz tā spēju novērst tā būtisko ietekmi un riskus un izmantot tā būtiskās iespējas. Uzņēmums sniedz informāciju par noturības kvalitatīvo un — attiecīgā gadījumā — kvantitatīvo analīzi, tajā skaitā par to, kā analīze tika veikta, un par izmantotajiem laika periodiem, kā noteikts ESRS 1 (sk. ESRS 1 6. nodaļu “Laika periodi”). Sniedzot kvantitatīvu informāciju, uzņēmums var atklāt atsevišķas summas vai diapazonus;
  - (g) būtiskās ietekmes, risku un iespēju izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu un
  - (h) to ietekmes aspektu, risku un iespēju specifikāciju, uz kuriem attiecas ESRS informācijas atklāšanas prasības, pretstatā tiem, kurus uzņēmums izklāstījis uzņēmumam specifiskajā papildu atklājamajā informācijā.
49. Uzņēmums var atklāt 46. punktā prasīto aprakstošo informāciju līdztekus informācijai, kas atklāta saskaņā ar attiecīgo tematisko ESRS, tomēr tādā gadījumā tas joprojām iesniedz pārskatu par savu būtisko **ietekmi, riskiem un iespējām** līdztekus atklājamajai informācijai, ko tas sagatavo saskaņā ar šo ESRS 2 nodaļu.

4. Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

4.1. Par būtiskuma novērtēšanas procesu atklājamā informācija

50. Šajā nodaļā ir noteiktas informācijas atklāšanas prasības, ļaujot gūt izpratni par:
- (a) procesu būtiskas **ietekmes, risku un iespēju** identificēšanai un
  - (b) informāciju, ko uzņēmums tā **būtiskuma** novērtējuma rezultātā ir iekļāvis **ilgtspējas deklarācijā**.

Informācijas atklāšanas prasība IRO-1. Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesa apraksts

51. **Uzņēmums atklāj informāciju par procesu, ko tas veic, lai identificētu ietekmi, riskus un iespējas un novērtētu, kuri no tiem ir būtiski.**
52. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par procesu, ar kuru uzņēmums identificē **ietekmi, riskus un iespējas** un novērtē to **būtiskumu**, kā pamatu, lai noteiktu informāciju, kas atklājama tā ilgtspējas deklarācijā (sk. ESRS 1 3. nodaļu un saistītās piemērošanas prasības, kur noteiktas prasības un principi attiecībā uz procesu, ar kuru identificē un novērtē būtisku ietekmi, riskus un iespējas, pamatojoties uz dubultā būtiskuma principu).
53. Uzņēmums atklāj šādu informāciju:
- (a) aprakstītajā procesā izmantotās metodikas un pieņēmumu aprakstu;
  - (b) pārskatu par procesu, ar kuru identificē, novērtē un nosaka prioritātes attiecībā uz uzņēmuma iespējamo un faktisko ietekmi uz cilvēkiem un vidi, pamatojoties uz uzņēmuma pienācīgas rūpības procesu, tajā skaitā paskaidrojumu par to, vai un kā šajā procesā:
    - i. galvenā uzmanība ir pievērsta pasākumiem, darbījuma attiecībām, ģeogrāfijai vai citiem faktoriem, kas rada paaugstinātu negatīvas ietekmes risku;
    - ii. apsver ietekmi, ar kuru uzņēmums ir saistīts, īstenojot paša darbības vai darbījuma attiecību rezultātā;
    - iii. ietver apspriešanos ar skartajām **ieinteresētajām personām**, lai saprastu, kā tās var tikt ietekmētas, un ar ārējiem ekspertiem;
    - iv. nosaka prioritātes attiecībā uz negatīvo ietekmi, pamatojoties uz relatīvo smagumu un varbūtību (sk. ESRS 1 3.4. iedaļu “Ietekmes būtiskums”), un — ja piemērojamas — pozitīvo ietekmi, pamatojoties uz to relatīvo mērogu, tvērumu un varbūtību, un nosaka, kuri ilgtspējas jautājumi ir būtiski ziņu sniegšanas vajadzībām (cita starpā kvalitatīvas vai kvantitatīvas robežvērtības un citi kritēriji, kas aprakstīti ESRS 1 3.4. iedaļā “Ietekmes būtiskums”);

- (c) pārskatu par procesu, ko izmanto, lai identificētu, novērtētu, noteiktu prioritātes un uzraudzītu **riskus** un **iespējas**, kam ir vai var būt **finansiālais iespaids**. Atklājamajā informācijā iekļauj šādas ziņas:
- kā uzņēmums ir apsvēris savas ietekmes un atkarības saistību ar riskiem un iespējām, kas var rasties no šīs ietekmes un atkarības;
  - aprakstu par to, kā uzņēmums novērtē identificētā riska un iespēju ietekmes varbūtību, apmēru un būtību (piemēram, kvalitatīvas vai kvantitatīvas robežvērtības un citi kritēriji, kas aprakstīti ESRS 1 3.3. iedaļā “Finansiālais būtiskums”);
  - aprakstu par to, kā uzņēmums nosaka ar ilgtspēju saistīto risku prioritāti salīdzinājumā ar citiem risku veidiem, tajā skaitā aprakstu par to, kā tas izmanto riska novērtēšanas rīkus;
- (d) lēmumu pieņemšanas procesa aprakstu un ar to saistītās iekšējās kontroles procedūras;
- (e) aprakstu par to, cik lielā mērā un kā process, ar kuru identificē, novērtē un pārvalda ietekmi un riskus, ir integrēts uzņēmuma vispārējā riska pārvaldības procesā un tiek izmantots, lai izvērtētu uzņēmuma vispārējo riska profilu un riska pārvaldības procesus;
- (f) aprakstu par to, cik lielā mērā un kā process, ar kuru identificē, novērtē un pārvalda iespējas, ir integrēts uzņēmuma vispārējā riska pārvaldības procesā, attiecīgā gadījumā norādot:
- (g) izmantotos ievades parametrus (piemēram, datu avotus, aptverto darbību tvērumu un pieņēmumos izmantoto detalizācijas pakāpi); un un
- (h) to, vai un kā process ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, kad process pēdējo reizi tika mainīts, kā arī **būtiskuma** novērtējuma pārskatīšanas datumus nākotnē.

Informācijas atklāšanas prasība IRO-2. ESRS iekļautās informācijas atklāšanas prasības, uz kurām attiecas uzņēmuma ilgtspējas deklarācija

54. **Uzņēmums norāda informācijas atklāšanas prasības, kas ievērotas tā ilgtspējas deklarācijās.**
55. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma ilgtspējas deklarācijā ievērotajām informācijas atklāšanas prasībām un par tematiem, kas **būtiskuma** novērtējuma rezultātā nav iekļauti, jo novērtēti kā nebūtiski.
56. Uzņēmums iekļauj sarakstu ar informācijas atklāšanas prasībām, kas ievērotas, sagatavojot **ilgtspējas deklarāciju**, atbilstīgi **būtiskuma** novērtējuma rezultātiem (sk. ESRS 1 3. nodaļu), norādot arī lapu numurus un/vai punktus, kurās ilgtspējas deklarācijā ir sniegta attiecīgā atklājamā informācija. To var noformēt kā satura indeksu. Uzņēmums iekļauj arī tabulu ar visiem datu punktiem, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem, kuri uzskaitīti šā standarta B papildinājumā, norādot, kur tos var atrast ilgtspējas deklarācijā, un iekļaujot tos, kurus uzņēmums ir novērtējis kā nebūtiskus, un tādā gadījumā uzņēmums tabulā norāda “Nebūtisks” saskaņā ar ESRS 1 35. punktu.
57. Ja uzņēmums secina, ka klimata pārmaiņas nav būtiskas un tāpēc tas visas informācijas atklāšanas prasības neiekļauj ESRS 1 “Klimata pārmaiņas”, uzņēmums sīki paskaidro tā veiktā **būtiskuma** novērtējuma par klimata pārmaiņām secinājumus (sk. ESRS 2 IRO-2 “ESRS iekļautās informācijas atklāšanas prasības, uz kurām attiecas uzņēmuma ilgtspējas deklarācijas”) un iekļauj uz nākotni vērstu analīzi par nosacījumiem, kuru dēļ nākotnē uzņēmums varētu secināt, ka klimata pārmaiņas ir būtiskas.
58. Ja uzņēmums secina, ka kāds temats, kas nav klimata pārmaiņas, nav būtisks, un tādēļ tas neiekļauj visas informācijas atklāšanas prasības attiecīgajā tematiskajā ESRS, tas var īsi paskaidrot sava **būtiskuma** novērtējuma secinājumus par šo tematu.

59. Uzņēmums sniedz paskaidrojumu par to, kā tas ir noteicis būtisko informāciju, kas jāatklāj saistībā ar ietekmi, riskiem un iespējām, ko tas ir novērtējis kā būtiskus, tajā skaitā aprakstu par robežvērtību izmantošanu un/vai to, kā tas ir īstenojis ESRS 1 3.2. iedaļā “Būtiski jautājumi un informācijas būtiskums” noteiktos kritērijus.

4.2 Minimālā informācijas atklāšanas prasība par rīcībpolitiku un darbībām

60. Šajā iedaļā ir izklāstītas **minimālās informācijas atklāšanas prasības** kas jāiekļauj, ja uzņēmums atklāj informāciju par savu **rīcībpolitiku** un **darbībām**, kuru mērķis ir novērst, mazināt un labot faktisku un iespējamu būtisku **ietekmi**, novērst **riskus** un/vai izmantot būtiskas **iespējas** (kopā: “pārvaldīt būtiskus **ilgtspējas jautājumus**”). Tās piemēro kopā ar informācijas atklāšanas prasībām, tajā skaitā piemērošanas prasībām, kas paredzētas attiecīgajā tematiskajā un/vai nozarei specifiskajā ESRS. Tās piemēro arī tad, kad uzņēmums sagatavo uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju.
61. Atbilstošo atklājamo informāciju sniedz līdzās informācijai, kas noteikta attiecīgajā ESRS. Ja atsevišķa **rīcībpolitika** vai vienas un tās pašas **darbības** attiecas uz vairākiem savstarpēji saistītiem **ilgtspējas jautājumiem**, uzņēmums pieprasīto informāciju savā pārskatā var atklāt saskaņā ar vienu tematisko ESRS un sniegt mīnoraides uz to savā pārskatā saskaņā ar citu tematisko ESRS.
62. Ja uzņēmums nevar atklāt informāciju par **rīcībpolitiku** un **darbībām**, kas prasīta attiecīgajā ESRS, jo tas nav pieņēmis rīcībpolitiku un/vai darbības attiecībā uz konkrēto **ilgtspējas jautājumu**, tas to dara zināmu un norāda iemeslus, kāpēc attiecīgā rīcībpolitika un/vai darbības nav tikušas pieņemtas. Uzņēmums var norādīt termiņu, kurā tas plāno tos pieņemt.

Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Rīcībpolitika MDR-P — Rīcībpolitika, kas pieņemta būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai

63. Uzņēmums piemēro šajā noteikumā paredzētās **minimālās informācijas atklāšanas prasības**, kad tas atklāj informāciju par tā īstenoto **rīcībpolitiku** attiecībā uz katru **ilgtspējas jautājumu**, kas identificēts kā būtisks.
64. Šīs **minimālās informācijas atklāšanas prasības** mērķis ir sniegt izpratni par **rīcībpolitiku**, ko uzņēmums īsteno, lai novērstu, mazinātu un labotu faktisku un iespējamu **ietekmi**, novērstu **riskus** un izmantotu **iespējas**.
65. Uzņēmums atklāj informāciju par **rīcībpolitiku**, kas pieņemta būtisku **ilgtspējas jautājumu** pārvaldībai. Atklājamajā informācijā iekļaujamās šādas ziņas:
- (a) **rīcībpolitikas** galvenā satura apraksts, tajā skaitā tās vispārīgie mērķi un būtiskā **ietekme**, **riski** vai **iespējas**, uz ko rīcībpolitika attiecas, un uzraudzības process;
  - (b) rīcībpolitikas tvēruma vai izņēmumu apraksts attiecībā uz darbībām, augšupējo un lejupējo **vērtības ķēdi**, ģeogrāfiju un, ja nepieciešams, skartajām **ieinteresēto personu** grupām;
  - (c) augstākais uzņēmuma organizācijas līmenis, kas ir atbildīgs par attiecīgās rīcībpolitikas īstenošanu;
  - (d) attiecīgā gadījumā — atsauce uz trešo personu standartiem vai iniciatīvām, ko uzņēmums apņemas ievērot, īstenojot konkrēto rīcībpolitiku;
  - (e) attiecīgā gadījumā — apraksts par to, kā, nosakot rīcībpolitiku, ņemtas vērā galveno **ieinteresēto personu** intereses, un
  - (f) attiecīgā gadījumā — vai un kā uzņēmums dara rīcībpolitiku pieejamu potenciāli skartajām ieinteresētajām personām un ieinteresētajām personām, kurām jāpalīdz to īstenot.

Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Darbības MDR-A — Darbības un resursi saistībā ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem

66. Uzņēmums piemēro šajā noteikumā paredzētās prasības attiecībā uz atklājamās informācijas saturu, kad tas apraksta darbības, ar kurām pārvalda katru būtisko ilgtspējas jautājumu, tajā skaitā rīcības plānus un piešķirtos un/vai plānotos resursus.
67. Šīs minimālās informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par galvenajām darbībām, ko uzņēmums veicis un/vai plāno veikt, lai novērstu, mazinātu un **labotu** faktisko un iespējamo ietekmi, novērstu riskus un izmantotu iespējas, kā arī attiecīgā gadījumā lai sasniegtu attiecīgās **rīcībpolitikas** mērķus un **mērķrādītājus**.
68. Ja **rīcībpolitikas** īstenošanai ir nepieciešamas **darbības** vai visaptverošs rīcības plāns, lai sasniegtu tās mērķus, kā arī tad, ja darbības tiek īstenotas bez konkrētas rīcībpolitikas, uzņēmums atklāj šādu informāciju:
- (a) pārskata gadā veikto un nākotnē plānoto galveno darbību sarakstu, to gaidāmos rezultātus un attiecīgā gadījumā — informāciju par to, kā to īstenošana veicina rīcībpolitikas mērķu un **mērķrādītāju** sasniegšanu;
  - (b) galveno darbību tvērumu (t. i., tvērumu darbību, augšējās un/vai apakšējās **vērtības ķēdes** ģeogrāfisko aspektu un — attiecīgā gadījumā — skarto **ieinteresēto personu** grupu ziņā);
  - (c) laika periodus, kādos uzņēmums plāno pabeigt katru galveno darbību;
  - (d) attiecīgā gadījumā — galvenās darbības (un to rezultātus), kas veiktas, lai nodrošinātu **remediāciju** personām, kurām nodarīts kaitējums faktiskas būtiskas ietekmes dēļ, vai sadarbotos vai sniegtu atbalstu saistībā ar šādu remediāciju;
  - (e) attiecīgā gadījumā — kvantitatīvu un kvalitatīvu informāciju par iepriekšējos periodos atklāto darbību vai rīcības plānu īstenošanas gaitu.
69. Ja rīcības plāna īstenošanai nepieciešami ievērojami pamatdarbības izdevumi (*Opex*) un/vai kapitālizdevumi (*Capex*), uzņēmums:
- (a) apraksta rīcības plānam piešķirto pašreizējo un turpmāko finanšu un citu resursu veidu, tajā skaitā attiecīgā gadījumā tādu ilgtspējas finanšu instrumentu nosacījumus kā zaļās obligācijas, sociālās obligācijas un zaļie aizdevumi, vidiskos vai sociālos mērķus un to, vai spēja īstenot darbības vai rīcības plānu ir atkarīga no konkrētiem priekšnosacījumiem, piemēram, finansiālā atbalsta piešķiršanas vai publiskās politikas un tirgus norisēm;
  - (b) norāda pašreizējo finanšu resursu summu un paskaidro, kā tie attiecas uz finanšu pārskatos uzrādītajām visrelevantākajām summām; un
  - (c) norāda turpmāko finanšu resursu summu.

5. Rādītāji un mērķrādītāji

70. Šajā nodaļā ir izklāstītas **minimālās informācijas atklāšanas prasības**, kas jāiekļauj, uzņēmumam atklājot informāciju par saviem **rādītājiem** un **mērķrādītājiem** saistībā ar katru būtisko ilgtspējas jautājumu. Tās piemēro kopā ar informācijas atklāšanas prasībām, tajā skaitā piemērošanas prasībām, kas paredzētas attiecīgajā tematiskajā ESRS. Tās piemēro arī tad, kad uzņēmums sagatavo uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju.
71. Atbilstošo atklājamo informāciju sniedz līdzās informācijai, kas noteikta tematiskajā ESRS.
72. Ja uzņēmums nevar atklāt informāciju par **mērķrādītājiem**, kas prasīti attiecīgajā tematiskajā ESRS, jo tas nav pieņēmis mērķrādītājus attiecībā uz konkrēto ilgtspējas jautājumu, tas to dara zināmu un norāda iemeslus, kāpēc attiecīgie mērķrādītāji nav tikuši pieņemti. Uzņēmums var norādīt termiņu, kurā tas plāno tos pieņemt.

Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Rādītāji MDR-M — Rādītāji saistībā ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem

73. Uzņēmums piemēro šajā noteikumā paredzētās prasības attiecībā uz atklājamās informācijas saturu, kad tas atklāj informāciju par tā ieviestajiem rādītājiem attiecībā uz katru būtisko ilgtspējas jautājumu.
74. Šīs minimālās informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par rādītājiem, ko uzņēmums izmanto, lai sekotu līdzi tam, cik rezultatīvas ir tā būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldības darbības.
75. Uzņēmums atklāj visus **rādītājus**, ko tas izmanto, lai izvērtētu darbības rezultātus un rezultativitāti saistībā ar kādu būtisku ietekmi, risku vai iespēju.
76. **Rādītāji** ietver tos, kas definēti ESRS, kā arī rādītājus, kas identificēti saistībā ar konkrētu uzņēmumu, neatkarīgi no tā, vai tie ņemti no citiem avotiem vai arī izstrādāti pašā uzņēmumā.
77. Attiecībā uz katru **rādītāju** uzņēmums:
  - (a) atklāj metodiku un nozīmīgus pieņēmumus, kas ir rādītāju pamatā, arī izmantoto metodiku ierobežojumus;
  - (b) atklāj, vai noteikta rādītāja noteikšanu ir pārbaudījusi ārēja struktūra, kas nav apliecinājuma sniedzējs, un, ja tā, tad kura struktūra;
  - (c) apzīmē un definē rādītāju, izmantojot jēgpilnus, skaidrus un precīzus nosaukumus un aprakstus;
  - (d) ja kā mērvienība ir norādīta valūta — izmanto tā finanšu pārskatos izmantoto valūtu.

Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Mērķrādītāji MDR-T — Rīcībpolitikas un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus

78. Uzņēmums piemēro šajā noteikumā paredzētās prasības attiecībā uz atklājamās informācijas saturu, kad tas atklāj informāciju par tā noteiktajiem **mērķrādītājiem** attiecībā uz katru būtisko **ilgtspējas jautājumu**.
79. Šīs **minimālās informācijas atklāšanas prasības** mērķis ir sniegt izpratni katrā būtiskajā **ilgtspējas jautājumā** par:
  - (a) to, vai un kā uzņēmums uzrauga savu **darbību** rezultativitāti, lai risinātu būtiskas **ietekmes, risku un iespēju** jautājumus, kā arī **rādītājus**, ko tas izmanto, lai to darītu;
  - (b) izmērāmiem, uz rezultātiem orientētiem **mērķrādītājiem**, kas sasniedzami konkrētā termiņā un ko uzņēmums noteicis, lai sasniegtu **rīcībpolitikas** mērķus, kas definēti kā gaidāmie rezultāti cilvēkiem, videi vai uzņēmumam attiecībā uz būtisku ietekmi, riskiem un iespējām;
  - (c) vispārējo progresu laika gaitā virzībā uz pieņemtajiem mērķrādītājiem;
  - (d) to, vai un kā uzņēmums uzrauga savu darbību rezultativitāti, lai novērstu būtisko ietekmi, riskus un iespējas, un nosaka tā **rīcībpolitikas** mērķu sasniegšanas progresu, ja nav izmērāmu, uz rezultātiem orientētu mērķrādītāju, kas sasniedzami konkrētā termiņā, un
  - (e) to, vai un kā **ieinteresētās personas** ir iesaistītas mērķrādītāju noteikšanā attiecībā uz katru būtisko ilgtspējas jautājumu.
80. Uzņēmums atklāj izmērāmos, uz rezultātiem orientētos **mērķrādītājus**, kas sasniedzami konkrētā termiņā un ko tas ir noteicis progresa novērtēšanai būtiskos **ilgtspējas jautājumos**. Par katru mērķrādītāju atklājamajā informācijā iekļaujamas šādas ziņas:
  - (a) apraksts par mērķrādītāja saistību ar **rīcībpolitikas** mērķiem;
  - (b) noteiktais sasniedzamais mērķrādītāja līmenis, attiecīgā gadījumā norādot, vai mērķrādītājs ir absolūts vai relatīvs un kāda ir tam izmantotā mērvienība;
  - (c) mērķrādītāja tvērums, tajā skaitā uzņēmuma darbības un/vai attiecīgā gadījumā — tā augšējā un/vai apakšējā **vērtības ķēde** un ģeogrāfiskās robežas;

- (d) bāzes vērtība un bāzes gads, no kura veic progresa uzskaiti;
  - (e) periods, uz kuru attiecas konkrētais mērķrādītājs, un attiecīgā gadījumā — jebkuri atskaites punkti vai starpposma mērķrādītāji;
  - (f) metodika un nozīmīgi pieņēmumi, kas izmantoti, lai noteiktu mērķrādītājus, attiecīgā gadījumā — arī izvēlētais **scenārijs**, datu avoti, saskanība ar valsts, ES vai starptautiskajiem rīcībpolitikas mērķiem un tas, kā mērķrādītājos ņemts vērā plašāks ilgtermiņīgais attīstības konteksts un/vai vietējā situācija, kurā vērojama ietekme;
  - (g) vai uzņēmuma mērķrādītāji, kas saistīti ar vidiskiem jautājumiem, ir pamatoti ar pārliecinošiem zinātniskiem pierādījumiem;
  - (h) vai un kā **ieinteresētās personas** ir iesaistītas mērķrādītāju noteikšanā attiecībā uz katru būtisko ilgtermiņa jautājumu;
  - (i) jebkādas mērķrādītāju un atbilstošo **rādītāju** vai pamatā esošās mērījumu metodikas izmaiņas, nozīmīgi pieņēmumi, ierobežojumi, datu vākšanas avoti un procesi, kas pieņemti noteiktajā laika periodā. Tas ietver paskaidrojumu par šo izmaiņu pamatojumu un to ietekmi uz salīdzināmību (sk. "Informācijas atklāšanas prasība BP-2. Atklājamā informācija saistībā ar īpašiem apstākļiem" šajā standartā); un
  - (j) darbības rezultāti attiecībā uz norādītajiem mērķrādītājiem, tajā skaitā informācija par to, kā attiecīgais mērķrādītājs tiek uzraudzīts un pārskatīts un kā rādītājs tiek izmantots, tas, vai progress atbilst sākotnēji plānotajam, kā arī analīze par uzņēmuma darbības rezultātu tendencēm vai būtiskām izmaiņām mērķrādītāja sasniegšanai.
81. Ja uzņēmums nav noteicis izmērāmus, uz rezultātiem orientētus **mērķrādītājus**:
- (a) tas var atklāt, vai šādi mērķrādītāji tiks noteikti, un to noteikšanas termiņu vai iemeslus, kāpēc uzņēmums šādus mērķrādītājus neplāno noteikt;
  - (b) tas atklāj, vai tas tomēr uzrauga savas **rīcībpolitikas** un **darbību** rezultativitāti attiecībā uz būtisku ar ilgtermiņu saistītu **ietekmi, risku un iespējām**, un, ja tā ir, uzņēmums apraksta:
    - i. jebkādas procesus, kurus tas šajā nolūkā izmanto;
    - ii. noteikto sasniedzamo ieceru līmeni un jebkādas kvalitatīvus vai kvantitatīvus rādītājus, ko tas izmanto progresa izvērtēšanai; uzņēmums norāda arī bāzes periodu, no kura progress tiek vērtēts.

A papildinājums.

Piemērošanas prasības

Šis papildinājums ir ESRS 2 neatņemama daļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

1. Sagatavošanas pamats

Informācijas atklāšanas prasība BP-1. Vispārīgais pamats ilgtspējas deklarācijas sagatavošanai

AR 1. Aprakstot to, cik lielā mērā **ilgtspējas deklarācija** aptver uzņēmuma augšupējo un lejupējo **vērtības ķēdi** (sk. ESRS 1 5.1. iedaļu "Ziņojošais uzņēmums un vērtības ķēde"), uzņēmums var nošķirt to:

- (a) cik lielā mērā tā **ietekmes, risku un iespēju būtiskuma novērtējums** attiecas arī uz tā augšējo un/vai apakšējo vērtības ķēdi;
- (b) cik lielā mērā tā **rīcībpolitika, darbības un mērķrādītāji** attiecas uz tā vērtības ķēdi un
- (c) cik lielā mērā tas atklājamajā **rādītāju** informācijā iekļauj augšupējās un/vai lejupējās vērtības ķēdes datus.

Informācijas atklāšanas prasība BP-2. Atklājamā informācija saistībā ar īpašiem apstākļiem

AR 2. Uzņēmums var atklāt, vai tas izmanto kādus Eiropas standartu, ko apstiprinājusi Eiropas standartizācijas sistēma (ISO/IEC vai CEN/CENELEC standarti), kā arī to, cik lielā mērā datus un procesus, kas tiek izmantoti ilgtspējas deklarāciju vajadzībām, ir pārbaudījis ārējs apliecinājuma sniedzējs un konstatējis, ka tie atbilst attiecīgajam ISO/IEC vai CEN/CENELEC standartam.

2. Pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība GOV-1. Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas

AR 3. Aprakstot **administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru** funkcijas un pienākumus saistībā ar **ilgtspējas jautājumiem**, uzņēmums var norādīt:

- (a) ilgtspējas aspektus, kuru pārraudzība tiek īstenota attiecībā uz vidiskajiem, sociālajiem un pārvaldības aspektiem, ar kuriem uzņēmums var saskarties, tajā skaitā:
  - i. uzņēmuma stratēģijas un **darījumdarbības modeļa** ar ilgtspēju saistīto aspektu novērtējumu un izmaiņas;
  - ii. būtisko **risku, iespēju un ietekmes** identificēšanu un novērtēšanu;
  - iii. ar to saistīto **rīcībpolitiku un mērķrādītājus**, rīcības plānus un īpašos resursus un
  - iv. par ilgtspēju sniedzamās ziņas;
- (b) šādas pārraudzības veidu attiecībā uz katru no iepriekš minētajiem aspektiem: t. i., informēšanu, konsultēšanu vai lēmumu pieņemšanu; un
- (c) veidu, kādā šāda pārraudzība ir organizēta un formalizēta, t. i., procesus, ar kuru palīdzību administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras iesaistās šo ilgtspējas aspektu risināšanā.

AR 4. Gadījumos, kad pārvaldības struktūra ir sarežģīta, aprakstot uzņēmuma pārvaldības organizāciju attiecībā uz **ilgtspējas jautājumiem**, struktūras aprakstu var papildināt ar tās attēlojumu diagrammas veidā.

- AR 5. Aprakstu par **administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru** īpašo zināšanu līmeni vai piekļuvi īpašajām zināšanām var pamatot, ilustratīvi attēlojot struktūru sastāvu, arī to locekļus, uz kuru īpašajām zināšanām šīs struktūras palaujas **ilgtspējas jautājumu** pārraudzībā, kā arī sniedzot ziņas par to, kā tie izmanto šīs īpašās zināšanas kā struktūru. Aprakstā uzņēmums ņem vērā, kā īpašās zināšanas un prasmes ir saistītas ar uzņēmuma būtisko **ietekmi, riskiem un iespējām** un vai struktūrām un/vai to locekļiem ir pieejami citi īpašo zināšanu avoti, piemēram, īpaši eksperti un **apmācība**, un citas izglītības iniciatīvas, lai šajās struktūrās atjauninātu un attīstītu ar ilgtspēju saistītās īpašās zināšanas.

Informācijas atklāšanas prasība GOV-2. Uzņēmuma administratīvajām, vadības un uzraudzības struktūrām sniegtā informācija un šo struktūru izskatītie ilgtspējas jautājumi

- AR 6. Atkarībā no tā, kā uzņēmums organizēts, **administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras** var koncentrēt savu darbību uz visaptverošiem **mērķrādītājiem**, vadībai koncentrējoties uz detalizētākiem mērķrādītājiem. Šādā gadījumā uzņēmums var atklāt to, kā šīs pārvaldības struktūras nodrošina, ka ir ieviests atbilstošs darbības rezultātu uzraudzības mehānisms.

Informācijas atklāšanas prasība GOV-3. Ar ilgtspēju saistītu darbības rezultātu iekļaušana stimulēšanas shēmās

- AR 7. Attiecībā uz biržas sarakstā iekļautiem uzņēmumiem šai informācijas atklāšanas prasībai būtu jāatbilst atalgojuma ziņojumam, kas paredzēts Direktīvas 2007/36/EK par biržu sarakstos iekļautu sabiedrību akcionāru konkrētu tiesību izmantošanu 9.a un 9.b pantā. Ievērojot ESRS 1 119., 120. un 122. punkta noteikumus, biržas sarakstā iekļauts uzņēmums var atsaukties uz savu atalgojuma ziņojumu.

Informācijas atklāšanas prasība GOV-4. Paziņojums par pienācīgu rūpību

- AR 8. 30. punktā prasīto kartējumu var sniegt tabulas veidā, kurā sniegtas mījnorādes uz pienācīgas rūpības pamatelementiem gan attiecībā uz ietekmi uz cilvēkiem, gan uz vidi, kā arī uz relevanto uzņēmuma **ilgtspējas deklarācijā** atklājamo informāciju, kā izklāstīts turpmāk.
- AR 9. Uzņēmums var iekļaut tabulā papildu slejas, lai skaidri norādītu atklājamās informācijas elementus, kas attiecas uz ietekmi uz cilvēkiem un/vai vidi, ņemot vērā, ka dažos gadījumos informāciju par vienu un to pašu pienācīgas rūpības procesa posmu var sniegt vairāk nekā vienā atklājamās informācijas elementā.
- AR 10. Galvenās norādes starptautiskajos instrumentos — ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipos un ESAO vadlīnijās daudznacionāliem uzņēmumiem — uz pienācīgas rūpības procesa pamatelementiem ir uzskaitītas ESRS 1 4. nodaļā.

PIENĀCĪGAS RŪPĪBAS PAMATELEMENTI	PUNKTI ILGTSPĒJAS DEKLARĀCIJĀ
a) Pienācīgas rūpības iekļaušana pārvaldībā, stratēģijā un darījumdarbības modeli	
b) Skarto ieinteresēto personu iesaiste visos galvenajos pienācīgas rūpības procesa posmos	
c) Negatīvas ietekmes identificēšana un novērtēšana	
d) Pasākumi minētās negatīvās ietekmes novēršanai	
e) Šo centienu rezultativitātes uzraudzība un informēšana par tiem	

Informācijas atklāšanas prasība GOV-5. Riska pārvaldība un iekšējā kontrole attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanu

AR 11. Šī informācijas atklāšanas prasība ir vērsta tikai uz iekšējās kontroles procesiem attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanas procesu. Uzņēmums var apsvērt tādus riskus kā datu pilnīgums un integritāte, aplēšu rezultātu precizitāte, datu pieejamība par augšupējo un/vai lejupējo **vērtības ķēdi** un informācijas pieejamības laiks.

3. Stratēģija**Informācijas atklāšanas prasība SBM-1. Stratēģija, darbījums darbības modelis un vērtības ķēde**

AR 12. Lai sniegtu 40. punktā prasīto informāciju par nozarēm, uzņēmums kartē savas nozīmīgās darbības saskaņā ar ESRS nozaru iedalījumu. Ja apakšnozares kods nepastāv, izmanto uzrakstu "citi".

AR 13. Sagatavojot 40. punktā noteikto atklājamo informāciju, lai noteiktu piedāvāto produktu un/vai pakalpojumu grupu, apkalpoto tirgu un/vai klientu grupu vai ESRS nozares nozīmīgumu, uzņēmums ņem vērā vienu vai abus šādus kritērijus:

- (a) vai šīs jomas veido vairāk nekā 10 % no uzņēmuma ieņēmumiem;
- (b) vai šīs jomas ir saistītas ar būtisku faktiskisku uzņēmuma ietekmi vai būtisku iespējamu negatīvu ietekmi.

AR 14. Sagatavojot atklājamo informāciju, kas attiecas uz uzņēmuma darbījums darbības modeli un **vērtības ķēdi**, uzņēmums ņem vērā:

- (a) galvenos pasākumus, resursus, izplatīšanas kanālus un klientu segmentus;
- (b) galvenās **darījuma attiecības** un to galvenās iezīmes, to starpā attiecības ar klientiem un **piegādātājiem**;
- (c) tā darbījums darbības segmentu izmaksu struktūru un ieņēmumus saskaņā ar IFRS 8 prasībām par informācijas atklāšanu finanšu pārskatā (ja piemērojams);
- (d) iespējamo **ietekmi**, **riskus** un **iespējas** tā nozīmīgajā(-ās) nozarē(-ēs) un to iespējamo saistību ar tā darbījums darbības modeli vai vērtības ķēdi.

AR 15. Uzņēmuma ilgtspējas deklarācijas lietotājiem īpaši svarīga var būt kontekstuāla informācija, lai saprastu, cik lielā mērā atklātā informācija ietver informāciju par augšupējo un/vai lejupējo **vērtības ķēdi**. Izpratne par to, kā uzņēmums piemēro ESRS 1 5. nodaļas prasības, un par uzņēmuma veikto **būtiskuma** novērtējumu saskaņā ar ESRS 1 3. nodaļu būtu jāatbalsta ar vērtības ķēdes galveno iezīmju aprakstu un — attiecīgā gadījumā — galveno vērtības ķēžu uzskaitījumu. Šajā aprakstā var sniegt vispārīgu pārskatu par augšupējās un/vai lejupējās vērtības ķēdes dalībnieku galvenajām iezīmēm, norādot to relatīvo ieguldījumu uzņēmuma darbības rezultātos un stāvokli un paskaidrojot, kā tie veicina uzņēmuma vērtības radīšanu.

Informācijas atklāšanas prasība SBM-2. Ieinteresēto personu intereses un viedokļi

AR 16. **Ieinteresēto personu** viedokļi un intereses, ko tās pauž, uzņēmumam sadarbojoties ar ieinteresētajām personām pienācīgas rūpības procesā(-os), var būt relevanti vienam vai vairākiem uzņēmuma stratēģijas vai darbījums darbības modeļa aspektiem. Tādējādi tie var ietekmēt uzņēmuma lēmumus par stratēģijas vai darbījums darbības modeļa turpmāko virzību.

Informācijas atklāšanas prasība SBM-3. Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījums darbības modeli

AR 17. Aprakstot, kur augšupējā un/vai lejupējā **vērtības ķēdē** koncentrējas būtiskā **ietekme**, **riski** un **iespējas**, uzņēmums aplūko: ģeogrāfiskos apgabalus, kompleksus vai aktīvu veidus, resursus, produkciju un izplatīšanas kanālus.

AR 18. Šo informāciju var sniegt kā atsevišķu ietekmi, risku vai iespēju vai arī apkopot būtiskas **ietekmes, risku un iespēju** grupas, ja tas sniedz relevantāku informāciju un nemaskē būtisku informāciju.

4. Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība IRO-2. ESRS iekļautās informācijas atklāšanas prasības, uz kurām attiecas uzņēmuma ilgtspējas deklarācija

AR 19. Neatkarīgi no informācijas par **ilgtspējas jautājumiem** sniegšanas pamatojuma, kas ietverts ESRS 1 8. nodaļā “**Ilgtspējas deklarācijas struktūra**”, uzņēmums to informācijas atklāšanas prasību sarakstu, kuras ievērotas, gatavojot **ilgtspējas deklarāciju** (sk. 54. punktu), var atklāt vispārīgās informācijas daļā vai citās ilgtspējas deklarācijas daļās, ja uzņēmums to uzskata par lietderīgu. Uzņēmums var izmantot satura indeksu, t. i., ilgtspējas deklarācijā iekļauto informācijas atklāšanas prasību sarakstu tabulas veidā, norādot, kurā lappusē/punktā attiecīgā prasība atrodama.

Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Rīcībpolitika MDR-P — Rīcībpolitika, kas pieņemta būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai

AR 20. Tā kā gan ietekme uz cilvēkiem un vidi, gan **riski un iespējas** ir savstarpēji atkarīgi, viena **rīcībpolitika** var attiekties uz vairākiem būtiskiem **ilgtspējas jautājumiem**, tajā skaitā jautājumiem, kas aplūkoti vairāk nekā vienā tematiskajā ESRS. Piemēram, ja viena rīcībpolitika attiecas gan uz vides, gan sociālajiem jautājumiem, uzņēmums var ziņot par šo rīcībpolitiku **ilgtspējas deklarācijas** iedaļā par vidi. Šajā gadījumā sociālajā iedaļā sniedz mijnorādi uz iedaļu par vidi, kurā sniegtas ziņas par attiecīgo rīcībpolitiku. Tāpat par noteiktu rīcībpolitiku var ziņot sociālajā iedaļā, sniedzot mijnorādi uz to iedaļu par vidi.

AR 21. **Rīcībpolitikas** tvēruma aprakstā var paskaidrot, uz kādām uzņēmuma darbībām un/vai paša uzņēmuma darbības segmentiem vai augšupējās un lejupējās **vērtības ķēdes** segmentiem tā attiecas. Aprakstā var arī paskaidrot citas robežas, kas attiecas uz konkrēto tematu vai uzņēmuma apstākļiem — tie var ietvert ģeogrāfiju, aprites ciklus utt. Atsevišķos gadījumos (piemēram, ja rīcībpolitika neattiecas uz visu vērtības ķēdi) uzņēmums var sniegt skaidru informāciju par vērtības ķēdes daļu, ko aptver attiecīgā rīcībpolitika.

Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Darbības MDR-A — Darbības un resursi saistībā ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem

AR 22. Galvenās **darbības** šīs **minimālās informācijas atklāšanas prasības** kontekstā ir darbības, kas būtiski veicina uzņēmuma mērķu sasniegšanu, risinot būtisku **ietekmi, riskus un iespējas**. Saprota mēģinājumi labad vajadzības gadījumā galvenās darbības var izklāstīt apkopot.

AR 23. Informāciju par resursu sadali var sniegt tabulas veidā un sadalīt starp kapitālizdevumiem un pamatdarbības izdevumiem, kā arī izklāstīt dalījumā pa attiecīgajiem laika periodiem un pa pašreizējā pārskata gadā izmantotajiem resursiem un konkrētos laika periodos plānotajiem resursiem.

5. Rādītāji un mērķrādītāji

Minimālā informācijas atklāšanas prasība — Mērķrādītāji MDR-T — Rīcībpolitikas un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus

AR 24. Atklājot **mērķrādītājus**, kas saistīti ar ietekmes uz vidi novēršanu vai mazināšanu, uzņēmums prioritāti piešķir mērķrādītājiem, kas saistīti ar ietekmes samazināšanu absolūtā, nevis relatīvā izteiksmē. Ja mērķrādītāji attiecas uz sociālās ietekmes novēršanu vai mazināšanu, tos var norādīt, ņemot vērā ietekmi uz cilvēktiesībām, labklājību vai pozitīviem rezultātiem saistībā ar skartajām **ieinteresētajām personām**.

- AR 25. Informāciju par virzību **mērķrādītāju** sasniegšanā var sniegt visaptverošā tabulā, kurā ietver informāciju par bāzes un mērķa vērtību, atskaites punktiem un sasniegtajiem darbības rezultātiem iepriekšējos periodos.
- AR 26. Ja uzņēmums apraksta progresu kādas **rīcībpolitikas** mērķu sasniegšanā, bet nav noteikts izmērāms mērķrādītājs, tas var norādīt bāzes līmeni, attiecībā pret kuru tiek ņemts vērā progress. Piemēram, uzņēmums var noteikt, ka **darba algas** par noteiktiem procentpunktiem jāpalielina tiem, kuri saņem algu, kas ir zemāka par taisnīgu algu, vai var novērtēt tā attiecību ar vietējām kopienām kvalitāti, ņemot vērā to jautājumu īpatsvaru, kurus kopienas izvirzījušas un kuri atrisināti kopienām apmierinošā veidā. Bāzes līmenis un progresa novērtējums ir saistīti ar **ietekmi, riskiem** un **iespējām**, kas ir pamatā rīcībpolitikas risināmā jautājuma **būtiskumam**.
-

B papildinājums.

To datu punktu saraksts transversālajos un tematiskajos standartos, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem

Šis papildinājums ir neatņemama ESRS 2 daļa. Nākamajā tabulā ir parādīti ESRS 2 un tematiskā ESRS datu punkti, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem.

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR ⁽¹⁾ atsauce	3. pīlāra ⁽²⁾ atsauce	Atsauce ⁽³⁾ uz Etalonu regulu	Atsauce uz ⁽⁴⁾ ES Klimata aktu
ESRS 2 GOV-1 Dzimumu pārstāvība valdēs, 21. punkta d) apakšpunkts	1. pielikumā 1. tabulas 13. rādītājs		Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 ⁽⁵⁾ II pielikums	
ESRS 2 GOV-1 Neatkarīgo valdes locekļu procentuālais īpatsvars, 21. punkta e) apakšpunkts			Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	
ESRS 2 GOV-4 Paziņojums par pienācīgu rūpību, 30. punkts	1. pielikumā 3. tabulas 10. rādītājs			
ESRS 2 SBM-1 Iesaistīšanās darbībās saistībā ar fosilo degvielu, 40. punkta d) apakšpunkta i) punkts	1. pielikumā 1. tabulas 4. rādītājs	Regulas (ES) Nr. 575/2013 449.a pants; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 ⁽⁶⁾ 1. tabula "Kvalitatīva informācija par vides risku" un 2. tabula "Kvalitatīva informācija par sociālo risku"	Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	
ESRS 2 SBM-1 Iesaistīšanās darbībās saistībā ar ķīmisku produktu ražošanu, 40. punkta d) apakšpunkta ii) punkts	1. pielikumā 2. tabulas 9. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	
ESRS 2 SBM-1 Iesaistīšanās darbībās saistībā ar pretrunīgi vērtētiem ieročiem, 40. punkta d) apakšpunkta iii) punkts	1. pielikumā 1. tabulas 14. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 ⁽⁷⁾ 12. panta 1. punkts, Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR ⁽¹⁾ atsauce	3. pīlāra ⁽²⁾ atsauce	Atsauce ⁽³⁾ uz Etalonu regulu	Atsauce uz ⁽⁴⁾ ES Klimata aktu
ESRS 2 SBM-1 Iesaistīšanās darbībās saistībā ar tabakas audzēšanu un ražošanu, 40. punkta d) apakšpunkta iv) punkts			Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkts, Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	
ESRS E1-1 Pārkārtošanās plāns klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam, 14. punkts				Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punkts
ESRS E1-1 Uzņēmumi, kas izslēgti no Parīzes nolīgumam pielāgotiem etaloņiem, 16. punkta g) apakšpunkts		449.a pants Regula (ES) Nr. 575/2013; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 1. veidne bankas portfelis — klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: Riska darījumu kredīt kvalitāte dalījumā pa sektoriem, emisijām un atlikušiem termiņiem”	Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkta d)–g) apakšpunkts un 12. panta 2. punkts	
ESRS E1-4 SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji, 34. punkts	1. pielikuma 2. tabulas 4. rādītājs	449.a pants Regula (ES) Nr. 575/2013; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 3. veidne bankas portfelis — klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: Pielāgošanas rādītāji”	Deleģētā regula (ES) 2020/1818 6. pants	
ESRS E1-5 Elektroenerģijas patēriņš no fosilās enerģijas avotiem, kas sadalīti pa avotiem (tikai nozares ar lielu ietekmi uz klimatu), 38. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 5. rādītājs un 2. tabulas 5. rādītājs			

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR ⁽¹⁾ atsauce	3. pīlāra ⁽²⁾ atsauce	Atsauce ⁽³⁾ uz Etalonu regulu	Atsauce uz ⁽⁴⁾ ES Klimata aktu
ESRS E1-5, enerģijas patēriņš un energoresursu struktūra, 37. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 5. rādītājs			
ESRS E1-5 Energointensitāte, kas saistīta ar darbībām nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu, 40.–43. punkts	1. pielikumā 1. tabulas 6. rādītājs			
ESRS E1-6 1., 2., 3. pakāpes bruto SEG emisiju un kopējo SEG emisiju apjoms, 44. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 1. un 2. rādītājs	449.a pants Regula (ES) Nr. 575/2013; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 1. veidne bankas portfelis — klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: Riska darījumu kredītkvalitāte dalījumā pa sektoriem, emisijām un atlikušiem termiņiem”	Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 5. panta 1. punkts, 6. pants un 8. panta 1. punkts	
ESRS E1-6 Bruto SEG emisiju intensitāte, 53.–55. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 3. rādītājs	Regulas (ES) Nr. 575/2013 449.a pants; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 3. veidne bankas portfelis — klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: Pielāgošanas rādītāji”	Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 8. panta 1. punkts	
ESRS E1-7 SEG piesaiste un oglekļa kredīti, 56. punkts				Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punkts
ESRS E1-9 Etalonu portfeļa pakļautība ar klimatu saistītiem fiziskiem riskiem, 66. punkts			Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 II pielikums, Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR ⁽¹⁾ atsauce	3. pīlāra ⁽²⁾ atsauce	Atsauce ⁽³⁾ uz Etalonu regulu	Atsauce uz ⁽⁴⁾ ES Klimata aktu
ESRS E1-9 Naudas summu sadalījums pēc akūta un hroniska fiziska riska, 66. punkta a) apakšpunkts ESRS E1-9 To nozīmīgo aktīvu atrašanās vieta, kas pakļauti būtiskam fiziskam riskam, 66. punkta c) apakšpunkts		Regulas (ES) Nr. 575/2013 449.a pants; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 46. un 47. punkts; 5. veidne: bankas portfelis — klimata pārmaiņu fiziskais risks: riska darījumi, kas pakļauti fiziskam riskam.		
ESRS E1-9 Nekustamā īpašuma aktīvu uzskaites vērtības sadalījums pa energoefektivitātes klasēm, 67. punkta c) apakšpunkts		Regulas (ES) Nr. 575/2013 449.a pants; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 34. punkts, 2. veidne "Bankas portfelis — Iespējamā klimata pārmaiņu pārejas riska rādītāji: ar nekustamo īpašumu nodrošināti aizdevumi — nodrošinājuma energoefektivitāte.		
ESRS E1-9 Portfeļa saistības pakāpe ar klimatu saistītām iespējām, 69. punkts			Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 II pielikums	
ESRS E2-4 Katra E-PRTR regulas (Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistrs) II pielikumā minētā piesārņotāja apmērs, kas emitēts gaisā, ūdenī un augsnē, 28. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 8. rādītājs, 1. pielikuma 2. tabulas 2. rādītājs, 1. pielikuma 2. tabulas 1. rādītājs, 1. pielikuma 2. tabulas 3. rādītājs			

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR ⁽¹⁾ atsauce	3. pīlāra ⁽²⁾ atsauce	Atsauce ⁽³⁾ uz Etalonu regulu	Atsauce uz ⁽⁴⁾ ES Klimata aktu
ESRS E3-1 Ūdens un jūras resursi, 9. punkts	1. pielikuma 2. tabulas 7. rādītājs			
ESRS E3-1 Īpaša rīcībpolitika, 13. punkts	1. pielikuma 2. tabulas 8. rādītājs			
ESRS E3-1 Ilgtspējīgi okeāni un jūras, 14. punkts	1. pielikuma 2. tabulas 12. rādītājs			
ESRS E3-4 Kopējais reciklētā un atkalizmantotā ūdens apjoms, 28. punkta c) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 6.2. rādītājs			
ESRS E3-4 Kopējais ūdens patēriņš (m ³) uz neto ieņēmumiem no pašu darbībām, 29. punkts	1. pielikuma 2. tabulas 6.1. rādītājs			
ESRS 2 — IRO-1 — E4 16. punkta a) apakšpunkta i) punkts	1. pielikuma 1. tabulas 7. rādītājs			
ESRS 2 — IRO-1 — E4 16. punkta b) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 10. rādītājs			
ESRS 2 — IRO-1 — E4 16. punkta c) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 14. rādītājs			
ESRS E4-2 Ilgtspējīga zemes izmantošanas / lauksaimniecības prakse vai rīcībpolitika, 24. punkta b) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 11. rādītājs			
ESRS E4-2 Ilgtspējīga okeānu izmantošanas / jūras izmantošanas prakse vai rīcībpolitika, 24. punkta c) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 12. rādītājs			
ESRS E4-2 Rīcībpolitika, kas paredzēta, lai risinātu atmežošanas problēmu, 24. punkta d) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 15. rādītājs			

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR ⁽¹⁾ atsauce	3. pīlāra ⁽²⁾ atsauce	Atsauce ⁽³⁾ uz Etalonu regulu	Atsauce uz ⁽⁴⁾ ES Klimata aktu
ESRS E5-5 Nereciklēti atkritumi, 37. punkta d) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 13. rādītājs			
ESRS E5-5 Bīstamie atkritumi un radioaktīvie atkritumi, 39. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 9. rādītājs			
ESRS 2 — SBM-3 — S1 Piespiedu darba incidentu risks, 14. punkta f) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 13. rādītājs			
ESRS 2 — SBM-3 — S1 Bērnu darba incidentu risks, 14. punkta g) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 12. rādītājs			
ESRS S1-1 Cilvēktiesību politikas saistības, 20. punkts	I pielikuma 3. tabulas 9. rādītājs un 1. tabulas 11. rādītājs			
ESRS S1-1 Pienācīgas rūpības politika attiecībā uz jautājumiem, kas ietverti Starptautiskās Darba organizācijas 1.–8. pamatkonvencijā, 21. punkts			Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	
ESRS S1-1 Cilvēku tirdzniecības novēršanas procesi un pasākumi, 22. punkts	I pielikuma 3. tabulas 11. rādītājs			
ESRS S1-1 Nelaimes gadījumu darbā novēršanas politika vai pārvaldības sistēma, 23. punkts	I pielikuma 3. tabulas 1. rādītājs			
ESRS S1-3 Sūdzību izskatīšanas mehānismi, 32. punkta c) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 5. rādītājs			

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR ⁽¹⁾ atsauce	3. pīlāra ⁽²⁾ atsauce	Atsauce ⁽³⁾ uz Etalonu regulu	Atsauce uz ⁽⁴⁾ ES Klimata aktu
ESRS S1-14 Nāves gadījumu skaits un ar darbu saistīto nelaimes gadījumu skaits un biežums, 88. punkta b) un c) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 2. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	
ESRS S1-14 To dienu skaits, kas zaudētas traumu, nelaimes gadījumu, nāves gadījumu vai slimības dēļ, 88. punkta e) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 3. rādītājs			
ESRS S1-16 Nekoriģētā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība 97. punkta a) apakšpunkts	I pielikuma 1. tabulas 12. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	
ESRS S1-16 Izpilddirektora pārmērīga atalgojuma attiecība, 97. punkta b) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 8. rādītājs			
ESRS S1-17 Diskriminācijas incidenti, 103. punkta a) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 7. rādītājs			
ESRS S1-17 ANO darījumdarbības un cilvēktiesību PP un ESAO vadlīniju pārkāpumi, 104. punkta a) apakšpunkts	I pielikuma 1. tabulas 10. rādītājs un 3. tabulas 14. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums, Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkts	
ESRS 2 — SBM-3 — S2 Ievērojams bērnu darba vai piespiedu darba risks vērtības ķēdē, 11. punkta b) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 12. un 13. rādītājs			
ESRS S2-1 Cilvēktiesību politikas saistības, 17. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 9. rādītājs un 1. tabulas 11. rādītājs			
ESRS S2-1 Rīcībpolitika attiecībā uz darbiniekiem vērtības ķēdē, 18. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 11. un 4. rādītājs			

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR ⁽¹⁾ atsauce	3. pīlāra ⁽²⁾ atsauce	Atsauce ⁽³⁾ uz Etalonu regulu	Atsauce uz ⁽⁴⁾ ES Klimata aktu
ESRS S2-1 ANO darbījumbārbības un cilvēktiesību PP un ESAO vadlīniju pārkāpumi, 19. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 10. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums, Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkts	
ESRS S2-1 Pienācīgas rūpības politika attiecībā uz jautājumiem, kas ietverti Starptautiskās Darba organizācijas 1.–8. pamatkonvencijā, 19. punkts			Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	
ESRS S2-4 Cilvēktiesību problēmas un incidenti, kas saistīti ar uzņēmuma augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi, 36. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 14. rādītājs			
ESRS S3-1 Cilvēktiesību politikas saistības, 16. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 9. rādītājs un 1. pielikumā 1. tabulas 11. rādītājs			
ESRS S3-1 ANO darbījumbārbības un cilvēktiesību PP, SDO principu un ESAO vadlīniju pārkāpumi, 17. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 10. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums, Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkts	
ESRS S3-4 Cilvēktiesību problēmas un incidenti, 36. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 14. rādītājs			
ESRS S4-1 Rīcībpolitika attiecībā uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, 16. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 9. rādītājs un 1. tabulas 11. rādītājs			

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR ⁽¹⁾ atsauce	3. pīlāra ⁽²⁾ atsauce	Atsauce ⁽³⁾ uz Etalonu regulu	Atsauce uz ⁽⁴⁾ ES Klimata aktu
ESRS S4-1 ANO darījumdarbības un cilvēktiesību PP un ESAO vadlīniju pārkāpumi, 17. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 10. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums, Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkts	
ESRS S4-4 Cilvēktiesību problēmas un incidenti, 35. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 14. rādītājs			
ESRS G1-1 Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvencija, 10. punkta b) apakšpunkts	1. pielikuma 3. tabulas 15. rādītājs			
ESRS G1-1 Trauksmes cēlēju aizsardzība, 10. punkta d) apakšpunkts	1. pielikuma 3. tabulas 6. rādītājs			
ESRS G1-4 Naudas sodi par pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas tiesību aktu pārkāpumiem, 24. punkta a) apakšpunkts	1. pielikuma 3. tabulas 17. rādītājs		Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	
ESRS G1-4 Pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas standarti, 24. punkta b) apakšpunkts	1. pielikuma 3. tabulas 16. rādītājs			

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/2088 (2019. gada 27. novembris) par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē (OV L 317, 9.12.2019., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenācijām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (Kapitāla prasību regula "KPR") (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1011 (2016. gada 8. jūnijs) par indeksiem, ko izmanto kā etalonus finanšu instrumentos un finanšu līgumos vai ieguldījumu fondu darbības rezultātu mērīšanai, un ar kuru groza Direktīvu 2008/48/EK, Direktīvu 2014/17/ES un Regulu (ES) Nr. 596/2014 (OV L 171, 29.6.2016., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 ("Eiropas Klimata akts") (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/1816 (2020. gada 17. jūlijs), ar kuru Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/1011 papildina attiecībā uz paziņojumā par etalonu sniedzamo skaidrojumu par to, kā katrā sniegtajā un publicētajā etalonā atspoguļoti vidiskie, sociālie un pārvaldības faktori (OV L 406, 3.12.2020., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2022/2453 (2022. gada 30. novembris), ar ko Īstenošanas regulā (ES) 2021/637 noteiktos īstenošanas tehniskos standartus groza attiecībā uz informācijas atklāšanu par vides, sociāliem un pārvaldības riskiem (OV L 324, 19.12.2022., 1. lpp.).

⁽⁷⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/1818 (2020. gada 17. jūlijs), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/1011 papildina attiecībā uz standartu minimumu ES klimata pārejas etaloniem un Parīzes nolīgumam pielāgotiem ES etaloniem (OV L 406, 3.12.2020., 17. lpp.).

C papildinājums.

**Informācijas atklāšanas un piemērošanas prasības tematiskajā ESRS, kas piemērojamas kopā ar
ESRS 2 “Vispārīgi atklājamā informācija”**

Šis papildinājums ir ESRS 2 neatņemama daļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām. Šajā tabulā ir norādītas tematiskā ESRS prasības, kas jāņem vērā, sniedzot ziņas saskaņā ar informācijas atklāšanas prasībām ESRS 2.

Ar ESRS 2 informācijas atklāšanas prasību	saistītais ESRS punkts
GOV-1 “Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas”	ESRS G1 “Darījumdarbība” (5. punkts)
GOV-3 “Ar ilgtspēju saistītu darbības rezultātu iekļaušana stimulēšanas shēmās”	ESRS E1 “Klimata pārmaiņas” (13. punkts)
SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”	ESRS S1 “Pašu personāls” (12. punkts) ESRS S2 “Darbinieki vērtības ķēdē” (9. punkts) ESRS S3 “Skartās kopienas” (7. punkts) ESRS S4 “Patērētāji un tiešie lietotāji” (8. punkts)
SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darījumdarbības modeli”	ESRS E1 “Klimata pārmaiņas” (18. un 19. punkts) ESRS E4 “Biodaudzveidība un ekosistēmas” (16. punkts) ESRS S1 “Pašu personāls” (13.–16. punkts) ESRS S2 “Darbinieki vērtības ķēdē” (10.–13. punkts) ESRS S3 “Skartās kopienas” (8.–11. punkts) ESRS S4 “Patērētāji un tiešie lietotāji” (9.–12. punkts)
IRO-1 “Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesu apraksts”	ESRS E1 “Klimata pārmaiņas” (20. un 21. punkts) ESRS E2 “Piesārņojums” (11. punkts) ESRS E3 “Ūdens un jūras resursi” (8. punkts) ESRS E4 “Biodaudzveidība un ekosistēmas” (17. un 19. punkts) ESRS E5 “Resursu izmantojums un aprites ekonomika” (11. punkts) ESRS G1 “Darījumdarbība” (6. punkts)

ESRS E1

“KLIMATA PĀRMAIŅAS”

Satura rādītājs

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem ESRS

Informācijas atklāšanas prasības

– ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 GOV-3 “Ar ilgtspēju saistīta snieguma iekļaušana stimulēšanas shēmās”

Stratēģija

- Informācijas atklāšanas prasība E1-1. Klimata pārmaiņu mitigācijai veltīts pārkārtošanās plāns
- Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbūmdarbības modeli”

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 IRO-1 “To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar klimatu saistīto ietekmi, riskus un iespējas”
- Informācijas atklāšanas prasība E1-2. Ar klimata pārmaiņu mitigāciju un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītās rīcībpolitikas
- Informācijas atklāšanas prasība E1-3. Darbības un resursi, kas saistīti ar klimata pārmaiņu rīcībpolitikām

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība E1-4. Ar klimata pārmaiņu mitigāciju un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītie mērķrādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība E1-5. Enerģijas patēriņš un energoresursu struktūra
- Informācijas atklāšanas prasība E1-6. 1., 2., 3. pakāpes bruto SEG emisijas un kopējās SEG emisijas
- Informācijas atklāšanas prasība E1-7. Ar oglekļa kredītiem finansētie SEG piesaistes un SEG mazināšanas projekti
- Informācijas atklāšanas prasība E1-8. Iekšējā oglekļa cenu noteikšana
- Informācijas atklāšanas prasība E1-9. Paredzamais finansiālais iespaids, ko rada būtiski fiziskie un pārkārtošanās riski un potenciālās ar klimata pārmaiņām saistītās izdevības

A papildinājums. Piemērošanas prasības

– ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Stratēģija

- Informācijas atklāšanas prasība E1-1. Klimata pārmaiņu mitigācijai veltīts pārkārtošanās plāns

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība E1-2. Ar klimata pārmaiņu mitigāciju un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītās rīcībpolitikas
- Informācijas atklāšanas prasība E1-3. Darbības un resursi, kas saistīti ar klimata pārmaiņu rīcībpolitikām

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība E1-4. Ar klimata pārmaiņu mitigāciju un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītie mērķrādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība E1-5. Enerģijas patēriņš un energoresursu struktūra
- Informācijas atklāšanas prasība E1-6. 1., 2., 3. pakāpes bruto SEG emisijas un kopējās SEG emisijas
- Informācijas atklāšanas prasība E1-7. Ar oglekļa kredītiem finansētie SEG piesaistes un SEG mazināšanas projekti

- Informācijas atklāšanas prasība E1-8. Iekšējā oglekļa cenu noteikšana
- Informācijas atklāšanas prasība E1-9. Paredzamais finansiālais iespaids, ko rada būtiski fiziskie un pārkārtošanās riski un potenciālās ar klimata pārmaiņām saistītās izdevības

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības, kas ļaus **ilgtspējas deklarācijas** lietotājiem saprast:
  - (a) to, kā uzņēmums ietekmē klimata pārmaiņas, ņemot vērā tā būtisko pozitīvo un negatīvo faktisko un iespējamo ietekmi;
  - (b) uzņēmuma iepriekšējos, pašreizējos un turpmākos klimata pārmaiņu mitigācijas centienus saskaņā ar Parīzes nolīgumu (vai atjauninātu starptautisku nolīgumu par klimata pārmaiņām) un saderību ar mērķi ierobežot globālās sasilšanas pieaugumu līdz 1,5 °C;
  - (c) uzņēmuma plānus un spēju pielāgot savu stratēģiju un darbības modeli saskaņā ar pāreju uz ilgtspējīgu ekonomiku, kā arī dot ieguldījumu globālās sasilšanas pieauguma ierobežošanā līdz 1,5 °C;
  - (d) jebkuras citas uzņēmuma veiktas **darbības**, ar ko novērš, mazina vai labo faktisko vai iespējamo negatīvo ietekmi, novērš **riskus** un izmanto **iespējas**, un šo darbību rezultātus;
  - (e) uzņēmuma būtisko risku un iespēju, kas izriet no uzņēmuma ietekmes uz klimata pārmaiņām un **atkarības** no tām, būtību, veidu un apmēru, kā arī to, kā uzņēmums tos pārvalda, un
  - (f) tādu risku un iespēju **finansiālo iespaidu** uz uzņēmumu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, kurus rada uzņēmuma ietekme uz klimata pārmaiņām un atkarība no tām.
2. Šā standarta informācijas atklāšanas prasībās ir ņemtas vērā prasības, kas noteiktas attiecīgajos ES tiesību aktos un noteikumos (t. i., ES Klimata aktā ⁽²³⁾, Klimata etalonu standartu regulā ⁽²⁴⁾, Ar ilgtspēju saistītās finanšu informācijas atklāšanas regulā (SFDR) ⁽²⁵⁾, ES taksonomijā ⁽²⁶⁾ un EBI 3. pīlāra informācijas atklāšanas prasībās ⁽²⁷⁾).
3. Šis standarts attiecas uz informācijas atklāšanas prasībām saistībā ar šādiem **ilgtspējas jautājumiem**: “**Klimata pārmaiņu mitigācija**” un “**Pielāgošanās klimata pārmaiņām**”. Tas aptver arī enerģētikas jautājumus, ciktāl tie ir relevanti klimata pārmaiņu aspektā.
4. “**Klimata pārmaiņu mitigācija**” ir saistīta ar uzņēmuma centieniem sniegt ieguldījumu vispārējā procesā ierobežot globālās vidējās temperatūras pieaugumu līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni, kā noteikts Parīzes nolīgumā. Šis standarts attiecas uz informācijas atklāšanas prasībām, kas saistītas ar septiņām **siltumnīcefekta gāzēm (SEG)** — oglekļa dioksīdu (CO₂), metānu (CH₄), dislāpekļa oksīdu (N₂O), daļēji halogētiem fluorogļūdeņražiem (HFC), perfluorogļūdeņražiem (PCF), sēra heksafluorīdu (SF₆) un slāpekļa trifluorīdu (NF₃) —, bet ne tikai ar tām. Tas ietver arī informācijas atklāšanas prasības par to, kā uzņēmums risina jautājumus ar tā radītajām SEG **emisijām**, kā arī par saistītajiem **pārkārtošanās riskiem**.

⁽²³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”) (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).

⁽²⁴⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/1818 (2020. gada 17. jūlijs), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/1011 papildina attiecībā uz standartu minimumu ES klimata pārejas etaloniem un Parīzes nolīgumam pielāgotiem ES etaloniem (OV L 406, 3.12.2020., 17. lpp.).

⁽²⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/2088 (2019. gada 27. novembris) par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē (OV L 317, 9.12.2019., 1. lpp.).

⁽²⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

⁽²⁷⁾ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2022/2453 (2022. gada 30. novembris), ar ko Īstenošanas regulā (ES) 2021/637 noteiktos īstenošanas tehniskos standartus groza attiecībā uz informācijas atklāšanu par vides, sociāliem un pārvaldības riskiem (OV L 324, 19.12.2022., 1. lpp.).

5. **"Pielāgošanās klimata pārmaiņām"** attiecas uz uzņēmuma pielāgošanās procesu faktiskajām un gaidāmajām klimata pārmaiņām.
6. Šis standarts ietver informācijas atklāšanas prasības attiecībā uz apdraudējumiem, kas saistīti ar klimatu un kas var radīt ar klimatu saistītus fiziskus riskus uzņēmumam, un tā pielāgošanās risinājumiem šo risku samazināšanai. Tas ietver arī **pārkārtošanās riskus**, kas izriet no nepieciešamās pielāgošanās ar klimatu saistītiem apdraudējumiem.
7. Informācijas atklāšanas prasības, kas attiecas uz jautājumu "Enerģētika", aptver visus enerģijas ražošanas un patēriņa veidus.

Mijiedarbība ar citiem ESRS

8. **Ozona slāni noārdošas vielas** (ONV), slāpekļa oksīdi (NO_x) un sēra oksīdi (SO_x), kā arī citas emisijas gaisā ir saistīti ar klimata pārmaiņām, bet uz tām attiecas ESRS E2 noteiktās ziņu sniegšanas prasības.
9. Ietekme uz cilvēkiem, ko var radīt pārkārtošanās uz klimatneitrālu ekonomiku, ir ietverta ESRS S1 "Pašu personāls", ESRS 2 "Darbinieki vērtības ķēdē", ESRS S3 "Skartās kopienas" un ESRS S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji".
10. Temati **"klimata pārmaiņu mitigācija"** un **"pielāgošanās klimata pārmaiņām"** ir cieši saistīti ar tematiem, kas apskatīti ESRS E3 "Ūdens un jūras resursi" un ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas". Attiecībā uz ūdeni — kā redzams AR 11 ar klimatu saistīto apdraudējumu tabulā, šis standarts attiecas uz akūtiem un hroniskiem **fiziskiem riskiem**, ko rada ar ūdeni un okeānu saistīti apdraudējumi. **Biodaudzveidības zudums** un ekosistēmu **degradācija**, ko var izraisīt klimata pārmaiņas, ir aplūkota ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas".
11. Šis standarts būtu jālasa kopā ar ESRS 1 "Vispārīgās prasības" un ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija".

Informācijas atklāšanas prasības

ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

12. Šīs iedaļas prasības ir jālasa kopā ar ESRS 2 2. nodaļā "Pārvaldība", 3. nodaļā "Stratēģija" un 4. nodaļā "Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība" prasīto atklājamo informāciju. Attiecīgo atklājamo informāciju sniedz **ilgtspējas deklarācijā** līdztekus informācijai, kas prasīta ESRS 2, izņemot ESRS 2 SBM-3 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbīgs darbības modeli", par kuru uzņēmumam saskaņā ar ESRS 2 46. punktu ir iespēja sniegt atklājamo informāciju līdztekus citai informācijai, kas pieprasīta šajā tematiskajā standartā.

Pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 GOV-3 "Ar ilgtspēju saistīta snieguma iekļaušana stimulēšanas shēmās"

13. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai un kā ar klimatu saistīti apsvērumi ir ņemti vērā **administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru** locekļu atbalstam, kā arī, vai to sniegums ir novērtēts, ņemot vērā **SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājus**, par kuriem ziņots saskaņā ar informācijas atklāšanas prasību E1-4, un par pašreizējā periodā atzīto atalgojuma procentuālo īpatsvaru, kas ir saistīts ar klimata apsvērumiem, paskaidrojot, kādi ir šie klimata apsvērumi.

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība E1-1. Klimata pārmaiņu mitigācijai veltīts pārkārtošanās plāns

14. Uzņēmums atklāj savu klimata pārmaiņu mitigācijai veltīto pārkārtošanās plānu ⁽²⁸⁾.

15. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast uzņēmuma iepriekšējos, pašreizējos un turpmākos klimata pārmaiņu mitigācijas centienus, lai nodrošinātu, ka tā stratēģija un **darījumdarbības modelis** ir saderīgi ar pāreju uz ilgtspējīgu ekonomiku un globālās sasilšanas palielinājuma ierobežošanu līdz 1,5 °C saskaņā ar Parīzes nolīgumu un mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, kā arī attiecīgā gadījumā — izprast, cik lielā mērā uzņēmums ir pakļauts ar ogleņiem, naftu un gāzi saistītām darbībām.

16. Informācijā, kas minēta 14. punktā, ietveramas šādas ziņas:

- (a) atsaucoties uz **SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājiem** (kā noteikts informācijas atklāšanas prasībā E1-4) — skaidrojums par to, kā uzņēmuma mērķrādītāji sader ar globālās sasilšanas palielinājuma ierobežošanu līdz 1,5 °C saskaņā ar Parīzes nolīgumu;
- (b) atsaucoties uz SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājiem (kā noteikts informācijas atklāšanas prasībā E1-4) un **klimata pārmaiņu mitigācijas darbībām** (kā noteikts informācijas atklāšanas prasībā E1-3) — skaidrojums par apzinātajām **dekarbonizācijas svirām** un svarīgākajām plānotajām darbībām, tajā skaitā izmaiņām uzņēmuma produktu un pakalpojumu portfeli un jaunu tehnoloģiju ieviešanu paša uzņēmuma operācijās vai vērtības ķēdes augšposmā/lejasposmā;
- (c) atsaucoties uz **klimata pārmaiņu mitigācijas darbībām** (kā noteikts informācijas atklāšanas prasībā E1-3) — skaidrojums par uzņēmuma investīcijām un finansējumu, ar ko atbalsta **pārkārtošanās plāna** īstenošanu, un to apmēra noteikšanu, norādot atsauci uz taksonomijai atbilstīgo CapEx galvenajiem darbības rādītājiem un attiecīgā gadījumā CapEx plāniem, ko uzņēmums atklāj saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2021/2178;
- (d) to potenciālo **ieslēgto SEG emisiju** kvalitatīvs novērtējums ko rada uzņēmuma galvenie aktīvi un produkti. Tas ietver skaidrojumu par to, vai un kā šīs **emisijas** var apdraudēt uzņēmuma SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāju sasniegšanu un palielināt **pārkārtošanās risku**, un attiecīgā gadījumā — skaidrojumu par uzņēmuma plāniem pārvaldīt tā SEG ziņā ietilpīgos un energoietilpīgos aktīvus un produktus;
- (e) tādu uzņēmumu gadījumā, uz kuru saimniecisko darbību attiecas deleģētās regulas par pielāgošanos klimata pārmaiņām vai to mitigāciju saskaņā ar Taksonomijas regulu, skaidrojumu par uzņēmuma mērķi vai plāniem (CapEx, CapEx plāni un OpEx) saskaņot savas saimnieciskās darbības (ieņēmumi, CapEx, OpEx) ar Komisijas Deleģētajā regulā 2021/2139 ⁽²⁹⁾ noteiktajiem kritērijiem;
- (f) attiecīgā gadījumā informāciju par būtiskām pārskata periodā investētām CapEx summām, kas attiecas uz saimnieciskajām darbībām, kuras saistītas ar ogleņiem, naftu un gāzi ⁽³⁰⁾;

⁽²⁸⁾ Šī informācija ir saskaņīga ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1119 (ES Klimata akts) 2. panta 1. punktu un Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 (Klimata etalonu regula) 2. pantu.

⁽²⁹⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/2139 (2021. gada 4. jūnijs), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852 papildina, ieviešot tehniskās pārbaudes kritērijus, pēc kuriem nosaka, ar kādiem nosacījumiem konkrēta saimnieciskā darbība ir uzskatāma par tādu, kas būtiski sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu vai pielāgošanos klimata pārmaiņām, un pēc kuriem nosaka, vai konkrētā saimnieciskā darbība nenodara būtisku kaitējumu kādiem citiem vidiskajiem mērķiem (OV L 442, 9.12.2021., 1. lpp.).

⁽³⁰⁾ Attiecīgās CapEx summas ir saistītas ar šādiem NACE kodiem:

- (a) B.05 "Ogļu un brūnoglū (lignīta) ieguve", B.06 "Jēlnaftas un dabasgāzes ieguve" (attiecinā tikai uz jēlnaftu); B.09.1 "Ar naftas un dabas gāzes ieguvei saistītās palīgdarbības" (attiecinā tikai uz jēlnaftu);
  - (b) C.19 "Koksna un naftas pārstrādes produktu ražošana";
  - (c) D.35.1 "Elektroenerģijas ražošana, pārvade un sadale";
  - (d) D.35.3 "Tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana" (attiecinā tika elektroenerģijas un/vai siltumenerģijas ražošana, izmantojot ogles vai naftu);
  - (e) G.46.71 "Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība" (attiecinā tikai uz cieto un šķidro kurināmo).
- Attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar gāzi, NACE koda definīcija attiecinā uz darbībām, kuru tiešās SEG emisijas pārsniedz 270 g CO₂/KWh.

- (g) informācija par to, vai uzņēmums ir vai nav izslēgts no Parīzes nolīgumam pielāgotajiem ES etaloniem ⁽³¹⁾;
  - (h) skaidrojums par to, kā **pārkārtošanās plāns** ir iekļauts uzņēmuma vispārējā darbīšanas stratēģijā un finanšu plānošanā un ir ar to saskaņots,
  - (i) vai pārkārtošanās plānu ir apstiprinājušas **administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras**, un
  - (j) skaidrojums par uzņēmuma progresu pārkārtošanās plāna īstenošanā.
17. Ja uzņēmumam nav **pārkārtošanās plāna**, tas šo faktu norāda un šādā gadījumā precizē, kad tas pieņems pārkārtošanās plānu.

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbīšanas modeli”

18. Par katru būtisku ar klimatu saistīto risku, ko uzņēmums ir identificējis, tas paskaidro, vai struktūra uzskata, ka risks ir **ar klimatu saistīts fizisks risks** vai **ar klimatu saistīts pārkārtošanās risks**.
19. Uzņēmums apraksta savas stratēģijas un **darbīšanas modeļa** noturību pret klimata pārmaiņām. Aprakstā norāda:
- (a) noturības analīzes tvērumu;
  - (b) to, kā un kad veikta noturības analīze, tostarp apraksta klimata **scenāriju analīzes** izmantošanu, kā norādīts turpmāk sniegtajās informācijas atklāšanas prasībās saistībā ar ESRS 2 IRO-1 un saistītajos piemērošanas prasību punktos, un
  - (c) noturības analīzes rezultātus, arī scenāriju analīzes rezultātus.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 IRO-1 “To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar klimatu saistīto ietekmi, riskus un iespējas”

20. Uzņēmums apraksta procesu, kas paredzēts ar klimatu saistītās **ietekmes, risku un iespēju** identificēšanai un novērtēšanai. Aprakstā ietver uzņēmuma procesu, kas saistīts ar:
- (a) ietekmi uz klimata pārmaiņām, jo īpaši uzņēmuma **SEG emisijas** (kā noteikts informācijas atklāšanas prasībā ESRS EI-6);
  - (b) **ar klimatu saistītos fiziskos riskus** uzņēmuma operācijās un **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā, jo īpaši:
    - i. norādot ar klimatu saistītos apdraudējumus, ņemot vērā vismaz augstu **emisiju** klimata **scenārijus**, un
    - ii. novērtējot to, kā uzņēmuma aktīvi un darbīšanas modelis var būt pakļauti un ir jutīgi pret šiem ar klimatu saistītajiem apdraudējumiem, kas uzņēmumam rada nopietnus **fiziskus riskus**;
  - (c) **ar klimata pārmaiņām saistītos pārkārtošanās riskus** un iespējas paša uzņēmuma operācijās un **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā, jo īpaši:
    - i. norādot ar klimatu saistītos pārkārtošanās notikumus, ņemot vērā vismaz tādu klimata scenāriju, kas atbilst globālās sasilšanas pieauguma ierobežošanai līdz 1,5 °C, to nepārsniedzot vai pārsniedzot vien nedaudz, un
    - ii. novērtējot to, kā uzņēmuma aktīvi un saimnieciskā darbība var būt pakļauti šiem ar klimatu saistītajiem pārkārtošanās notikumiem, kas uzņēmumam rada nopietnus **pārkārtošanās riskus** vai **iespējas**.

⁽³¹⁾ Šī informācijas atklāšanas prasība ir iekļauta saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 prasībām I veidnē “Klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks”; un ir saskaņā ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 (Klimata etalonu regula) 12. panta 1. punkta d)–g) apakšpunktu un 12. panta 2. punktu.

21. Atklājot 20. punkta b) un c) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums paskaidro, kā tas izmantojis ar klimatu saistīto **scenāriju analīzi**, kurā ietverti vairāki ar klimatu saistīti scenāriji, lai apzinātu un novērtētu **fiziskos un pārkārtošanās riskus** un iespējas īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā.

Informācijas atklāšanas prasība E1-2. Ar klimata pārmaiņu mitigāciju un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītās rīcībpolitikas

22. Uzņēmums apraksta **rīcībpolitikas**, ko tas ir pieņēmis, lai pārvaldītu būtisko **ietekmi, riskus un iespējas**, kas saistīti ar **klimata pārmaiņu mitigāciju un pielāgošanos tām**.
23. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums ieviesis **rīcībpolitikas**, kas attiecas uz tā būtiskās **ietekmes, risku un iespēju**, kuri saistīti ar **klimata pārmaiņu mitigāciju un pielāgošanos tām**, identificēšanu, novērtēšanu, pārvaldību un/vai **remediāciju**.
24. 22. punktā prasītā atklājamā informācija ietver informāciju par uzņēmuma izstrādātajām **rīcībpolitikām**, ar ko tas pārvalda būtisko **ietekmi, riskus un iespējas**, kuri saistīti ar **klimata pārmaiņu mitigāciju un pielāgošanos tām** saskaņā ar ESRS 2 MDR-P “Rīcībpolitikas, kas pieņemtas būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai”.
25. Uzņēmums norāda, vai un kā tā **rīcībpolitikas** attiecas uz šādām jomām:
- (a) **klimata pārmaiņu mitigācija**,
  - (b) **pielāgošanās klimata pārmaiņām**,
  - (c) energoefektivitāte,
  - (d) **atjaunīgās enerģijas** apguve un
  - (e) citām.

Informācijas atklāšanas prasība E1-3. Darbības un resursi, kas saistīti ar klimata pārmaiņu rīcībpolitikām

26. Uzņēmums atklāj informāciju par savām **klimata pārmaiņu mitigācijas un pielāgošanās darbībām un to īstenošanai piešķirtajiem resursiem**.
27. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par galvenajām **darbībām**, kas veiktas un plānotas, lai sasniegtu ar klimatu saistītos **rīcībpolitikas mērķus un mērķrādītājus**.
28. Ar **klimata pārmaiņu mitigāciju** un pielāgošanos tām saistīto **darbību** un resursu aprakstā ievēro principus, kas izklāstīti ESRS 2 MDR-A “Darbības un resursi saistībā ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem”.
29. Papildus ESRS 2 MDR-A noteiktajam uzņēmums:
- (a) uzskaitot galvenās **darbības**, kas veiktas pārskata gadā un plānotas nākotnē, norāda **klimata pārmaiņu mitigācijas darbības** pa dekarbonizācijas svirām, ietverot dabā balstītus risinājumus;
  - (b) aprakstot klimata pārmaiņu mitigācijas darbību iznākumu, norāda sasniegto un paredzamo **SEG emisiju samazinājumu** un
  - (c) būtiskas **CapEx un OpEx summas**, kas vajadzīgas veikto vai plānoto darbību īstenošanai, sasaista ar:
    - i. relevantajiem finanšu pārskatu postežiem vai piezīmēm;
    - ii. galvenajiem darbības rādītājiem, kuri prasīti Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2021/2178, un
    - iii. attiecīgā gadījumā — **CapEx plānu**, kas prasīts Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2021/2178.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība E1-4. Ar klimata pārmaiņu mitigāciju un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītie mērķrādītāji

30. Uzņēmums atklāj informāciju par noteiktajiem ar klimatu saistītajiem mērķrādītājiem.

31. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast **mērķrādītājus**, ko uzņēmums ir izvirzījis savu ar **klimata pārmaiņu mitigāciju** un **pielāgošanos klimata pārmaiņām** saistīto **rīcībpolitiku** atbalstam un ar klimatu saistītās būtiskās **ietekmes, risku** un **iespēju** aplūkošanai.
32. 30. punktā prasītā **mērķrādītāju** atklāšana ietver informāciju, kas prasīta ESRS 2 MDR-T "Rīcībpolitiku un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus".
33. Lai atklātu 30. punktā prasīto informāciju, uzņēmums atklāj informāciju par to, vai un kā tas ir noteicis **SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājus** un/vai jebkādu citu mērķrādītāju, lai pārvaldītu būtisku ar klimatu saistītu **ietekmi, riskus** un **iespējas**, piemēram, **atjaunīgās enerģijas** apguvi, energoefektivitāti, **pielāgošanos klimata pārmaiņām** un **fizisko** vai **pārkārtošanās risku** mitigāciju.
34. Ja uzņēmums ir noteicis **SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājus** ⁽³²⁾, piemēro ESRS 2 MDR-T un šādas prasības:
  - (a) SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājus norāda kā absolūtu vērtību (vai nu tonnās CO₂ ekv., vai arī kā procentuālu bāzes gada **emisiju** daļu) un attiecīgā gadījumā kā intensitātes vērtību;
  - (b) SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājus **1., 2. un 3. pakāpes SEG emisijām** atklāj atsevišķi vai kopā. Kombinēto **SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāju** gadījumā uzņēmums norāda, uz kuru SEG emisiju pakāpi (1., 2. un/vai 3.) mērķrādītājs attiecas, daļu, kas attiecināma uz katru attiecīgo SEG emisiju pakāpi, un kuras SEG ir aptvertas. Uzņēmums paskaidro, kā tiek nodrošināts šo mērķrādītāju saskanīgums ar SEG inventarizācijas pārskata robežām (kā noteikts informācijas atklāšanas prasībā E1-6). SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji ir bruto mērķrādītāji, kas nozīmē, ka uzņēmums SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājos neiekļauj SEG piesaistījumus, **oglekļa kredītus** vai novērstas emisijas;
  - (c) uzņēmums atklāj savu pašreizējo bāzes gada un bāzlinijas vērtību un no 2030. gada pēc katra nākamā piecu gadu perioda saviem SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājiem atjaunina bāzes gadu. Uzņēmums var atklāt informāciju par iepriekš panākto progresu saistībā ar mērķrādītāju sasniegšanu pirms pašreizējā bāzes gada, ar nosacījumu, ka šī informācija atbilst šā standarta prasībām;
  - (d) SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji ietver vismaz mērķvērtības 2030. gadam un, ja iespējams, 2050. gadam. No 2030. gada mērķvērtības nosaka pēc katra nākamā piecu gadu perioda;
  - (e) uzņēmums norāda, vai SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji ir zinātniski pamatoti un saderīgi ar globālās sasilšanas pieauguma ierobežošanu līdz 1,5 °C. Uzņēmums norāda, kāda sistēma un metodika ir izmantotas šo **mērķrādītāju** noteikšanai, arī to, vai tie ir iegūti, izmantojot nozares dekarbonizācijas trajektoriju, kādi ir pamatā esošie klimata un **rīcībpolitikas scenāriji** un vai mērķrādītāji ir ārēji nodrošināti. Kā daļu no kritiskajiem pieņēmumiem SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāju noteikšanai uzņēmums īsi paskaidro, kā tas ir ņēmis vērā nākotnes norises (piemēram, pārdošanas apjomu izmaiņas, klientu vēlmju un pieprasījuma izmaiņas, regulatīvos faktoros un jaunas tehnoloģijas) un kā tās potenciāli ietekmēs gan tā SEG emisijas, gan emisiju samazinājumus; un
  - (f) uzņēmums apraksta paredzamās **dekarbonizācijas sviras** (piemēram, energoefektivitāti vai materiālefektivitāti un patērīna samazināšanu, kurināmā maiņu, **atjaunīgās enerģijas** izmantošanu, produktu un procesu pakāpenisku izskaušanu vai aizstāšanu) un to kopējo kvantitatīvo ieguldījumu SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāju sasniegšanā.

⁽³²⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088 (SFDR), jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 4. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 2. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Ieguldījumi sabiedrībā, kurām nav oglekļa emisiju samazināšanas iniciatīvu"); kā arī ir saskaņā ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 (Klimata etalonu regula) 6. pantu.

Informācijas atklāšanas prasība E1-5. Enerģijas patēriņš un energoresursu struktūra

35. Uzņēmums sniedz informāciju par enerģijas patēriņu un energoresursu struktūru.
36. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma kopējo enerģijas patēriņu absolūtā izteiksmē, energoefektivitātes uzlabošanu, par to, cik lielā mērā uzņēmums ir pakļauts ar oglekļa, naftu un gāzi saistītām darbībām, un par **atjaunīgo energoresursu** īpatsvaru tā kopējā energoresursu struktūrā.
37. 35. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļaujams kopējais enerģijas patēriņš (MWh), kas saistīts ar pašu operācijām, šādā dalījumā:
- (a) kopējais enerģijas patēriņš no fosilajiem energoresursiem ⁽³³⁾;
  - (b) kopējais enerģijas patēriņš no kodolenerģijas avotiem;
  - (c) kopējais enerģijas patēriņš no atjaunīgiem energoresursiem šādā dalījumā:
    - i. kurināmā patēriņš no atjaunīgiem energoresursiem, ieskaitot biomasu (arī bioloģiskas izcelsmes rūpnieciskus un sadzīves **atkritumus**), biodegvielas, biogāzi, atjaunīgo ūdeņradi ⁽³⁴⁾ u. c.);
    - ii. iepirktais vai iegūtais atjaunīgo energoresursu elektroenerģijas, siltumenerģijas, tvaika un aukstuma patēriņš un
    - iii. tās pašu saražotās atjaunīgās enerģijas patēriņš, kas nav kurināmais.
38. Uzņēmums, kurš veic operācijas **nozārēs ar lielu ietekmi uz klimatu** ⁽³⁵⁾, kopējo enerģijas patēriņu no fosilajiem energoresursiem dezagregē vēl sīkāk šādi:
- (a) kurināmā patēriņš no oglekļa un ogļu produktiem;
  - (b) kurināmā patēriņš no jēlnaftas un naftas produktiem;
  - (c) kurināmā patēriņš no dabasgāzes;
  - (d) kurināmā patēriņš no citiem fosilajiem energoresursiem;
  - (e) **iepirktās vai iegūtās fosilo energoresursu elektroenerģijas, siltumenerģijas, tvaika vai aukstuma patēriņš.**
39. Turklāt attiecīgā gadījumā uzņēmums dezagregē un atsevišķi atklāj informāciju par saražoto **neatjaunīgo enerģiju un atjaunīgo enerģiju** (MWh) ⁽³⁶⁾.

⁽³³⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 5. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Neatjaunojamo energoresursu enerģijas patēriņa un ražošanas īpatsvars"). Šis sadalījums kalpo par atsauci papildu rādītājam, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kā noteikts tā paša pielikuma 2. tabulas 5. rādītājā ("Enerģijas patēriņa sadalījums pa neatjaunīgo energoresursu veidiem").

⁽³⁴⁾ Atbilstīgi deleģētajos aktos noteiktajām prasībām attiecībā uz atjaunīgo ūdeņradi: Komisijas Deleģētā regula (2023. gada 10. februāris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 papildina, izveidojot Savienības metodiku, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanu, un Komisijas Deleģētā regula (2023. gada 10. februāris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 papildina, nosakot siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma minimālo robežvērtību reciklēta oglekļa degvielām un precizējot metodiku, ar kuru novērtē siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgām šķidrām un gāzveida transporta degvielām un no reciklēta oglekļa degvielām.

⁽³⁵⁾ Nozares ar lielu ietekmi uz klimatu ir tās, kas uzskaitītas NACE A–H iedaļā un L iedaļā (kā noteikts Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2022/1288).

⁽³⁶⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 5. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Neatjaunojamo energoresursu enerģijas patēriņa un ražošanas īpatsvars").

Neto ieņēmumos balstīta energointensitāte ⁽³⁷⁾

40. Uzņēmums sniedz informāciju par energointensitāti (kopējo enerģijas patēriņu uz neto ieņēmumiem), kas saistīta ar darbībām **nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu**.
41. 40. punktā prasīto atklājamo informāciju par energointensitāti iegūst tikai no kopējā enerģijas patēriņa un neto ieņēmumiem no darbībām **nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu**.
42. Uzņēmums precizē **nozares ar lielu ietekmi uz klimatu**, kuras izmanto energointensitātes aprēķinam, kas prasīts 40. punktā.
43. Uzņēmums atklāj informāciju par to, kā tas neto ieņēmumu summu no darbībām **nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu** (saucējs energointensitātes aprēķinā, kas prasīts 40. punktā) saskaņo ar finanšu pārskatu attiecīgo posteni vai piezīmēm.

Informācijas atklāšanas prasība E1-6. 1., 2., 3. pakāpes bruto SEG emisijas un kopējās SEG emisijas

44. Uzņēmums atklāj ziņas (t CO₂ ekv.) par ⁽³⁸⁾:
  - (a) **1. pakāpes bruto SEG emisijām,**
  - (b) **2. pakāpes bruto SEG emisijām,**
  - (c) **3. pakāpes bruto SEG emisijām un**
  - (d) **kopējām SEG emisijām.**
45. 44. punktā noteiktais informācijas atklāšanas prasības mērķis attiecībā uz:
  - (a) **1. pakāpes bruto SEG emisijām**, kā noteikts 44. punkta a) apakšpunktā, ir sniegt izpratni par uzņēmuma tiešo ietekmi uz klimata pārmaiņām un tā kopējo SEG emisiju daļu, kas tiek regulēta ar emisijas kvotu tirdzniecības sistēmām;
  - (b) **2. pakāpes bruto SEG emisijām**, kā noteikts 44. punkta b) apakšpunktā, ir sniegt izpratni par netiešo ietekmi uz klimata pārmaiņām, ko rada uzņēmuma patērētā enerģija, neatkarīgi no tā, vai tā ir ārēji iepirkta vai iegūta;
  - (c) **3. pakāpes bruto SEG emisijām**, kā noteikts 44. punkta c) apakšpunktā, ir sniegt izpratni par SEG emisijām, kas rodas uzņēmuma vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā ārpus tā 1. un 2. pakāpes SEG emisijām. Daudziem uzņēmumiem 3. pakāpes SEG emisijas var būt galvenā SEG inventarizācijas pārskata daļa, un tās ir svarīgs uzņēmuma **pārkārtošanās risks** veidojošais faktors;
  - (d) **kopējām SEG emisijām**, kā noteikts 44. punkta d) apakšpunktā, ir jāsniedz vispārēja izpratne par uzņēmuma SEG emisijām un par to, vai tās rodas no paša uzņēmuma operācijām vai no augšposma un lejasposma vērtības ķēdes. Šīs informācijas atklāšana ir priekšnoteikums, lai izmērītu progresu SEG emisiju samazināšanā saskaņā ar uzņēmuma klimatiskajiem **mērķrādītājiem** un ES **ricībpolitiku** mērķiem.

Šajā informācijas atklāšanas prasībā noteiktā informācija ir nepieciešama arī, lai izprastu uzņēmuma ar klimatu saistītos **pārkārtošanās riskus**.

⁽³⁷⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 6. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Enerģijas patēriņa intensitāte uz lielas ietekmes klimata nozari").

⁽³⁸⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 1. un 2. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("SEG emisijas" un "Oglekļa pēda"). Šī informācija ir saskaņā ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 (Klimata etalonu regula) 5. panta 1. punktu, 6. pantu un 8. panta 1. punktu.

46. Atklājot informāciju par **SEG emisijām**, kas prasīta saskaņā ar 44. punktu, uzņēmums ievēro ESRS 1 62.–67. punkta prasības. Būtībā dati par SEG emisijām no asociētajiem uzņēmumiem vai kopuzņēmumiem, kas ir daļa no uzņēmuma vērtības ķēdes augšposma un lejasposma (ESRS 1 67. punkts), neaprobežojas ar piederošajām kapitāla daļām. Uzņēmums SEG emisijas no tā asociētajiem uzņēmumiem, kopuzņēmumiem, nekonsolidētiem meitasuzņēmumiem (investīciju struktūrām) un kopuzņēmumiem saskaņā ar līgumisku vienošanos, kas nav strukturēti ar kādas struktūras starpniecību (t. i., kopīgi kontrolētas operācijas un aktīvi), uzskaita atbilstīgi uzņēmuma **operacionālās kontroles** apmēram tajos.
47. Ja būtiski mainās ziņojošā uzņēmuma un tā augšposma un lejasposma **vērtības ķēdes** definīcijas, uzņēmums šīs izmaiņas atklāj un paskaidro to ietekmi uz tā ziņoto SEG **emisiju** salīdzināmību starp gadiem (t. i., ietekmi uz pašreizējā un iepriekšējā pārskata perioda SEG emisiju salīdzināmību).
48. Informācijā, kas saskaņā ar 44. punkta a) apakšpunktu atklājama par bruto **1. pakāpes SEG emisijām**, ietver:
- (a) 1. pakāpes bruto SEG emisijas (t CO₂ ekv.) un
  - (b) 1. pakāpes SEG emisiju procentuālo daļu no regulētajām emisijas kvotu tirdzniecības sistēmām.
49. Informācijā, kas saskaņā ar 44. punkta b) apakšpunktu atklājama par bruto **2. pakāpes SEG emisijām**, ietver:
- (a) uz atrašanās vietu balstītas 2. pakāpes bruto SEG emisijas (t CO₂ ekv.) un
  - (b) uz tirgu balstītas 2. pakāpes bruto SEG emisijas (t CO₂ ekv.).
50. Informāciju par **1. un 2. pakāpes emisijām**, par kurām informāciju atklāj saskaņā ar 44. panta a) un b) apakšpunktu, uzņēmums dezagregē, atklājot atsevišķi informāciju par emisijām no:
- (a) konsolidētās uzskaites grupas (mātesuzņēmums un meitasuzņēmumi) un
  - (b) investīciju saņēmējiem, piemēram, asociētajiem uzņēmumiem, kopuzņēmumiem, nekonsolidētiem meitasuzņēmumiem, kurus konsolidētās uzskaites grupas finanšu pārskatos neuzskaita pilnībā konsolidēti, un kopuzņēmumiem saskaņā ar līgumisku vienošanos, kas nav strukturēti ar kādas struktūras starpniecību (t. i., kopīgi kontrolētas operācijas un aktīvi), pār kuriem uzņēmumam ir operacionālā kontrole.
51. Informācijā, kas saskaņā ar 44. punkta c) apakšpunktu atklājama par bruto **3. pakāpes SEG emisijām**, ietver SEG emisijas (t CO₂ ekv.) no katras nozīmīgās **3. pakāpes kategorijas** (t. i., no katras 3. pakāpes kategorijas, kas uzņēmumam ir prioritāra).
52. Informācija, kas atklājama par kopējām **SEG emisijām** saskaņā ar 44. punkta d) apakšpunktu, ir summa, ko veido **1., 2. un 3. pakāpes SEG emisijas**, par kurām informāciju atklāj saskaņā ar 44. punkta a)–c) apakšpunktu. Kopējās SEG emisijas dezagregē, nodalot:
- (a) kopējās SEG emisijas, kas iegūtas no pamatā esošajām 2. pakāpes SEG emisijām, kuras mērītas, izmantojot uz atrašanās vietu balstītu metodi, un
  - (b) kopējās SEG emisijas, kas iegūtas no pamatā esošajām 2. pakāpes SEG emisijām, kuras mērītas, izmantojot uz tirgu balstītu metodi.

Neto ieņēmumos balstīta SEG intensitāte ⁽³⁹⁾

53. Uzņēmums atklāj informāciju par SEG **emisiju** intensitāti (kopējās SEG emisijas uz neto ieņēmumiem).

⁽³⁹⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš noteikts 3. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("ieguldījumu saņēmēju sabiedrību SEG intensitāti"). Šī informācija ir saskanīga ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 (Klimata etalonu regula) 8. panta 1. punktu.

54. Informācijā, kas saskaņā ar 53. punktu atklājama par SEG intensitāti, norāda kopējās SEG **emisijas** (t CO₂ ekv.) (kas prasītas saskaņā ar 44. punkta d) apakšpunktu) uz neto ieņēmumiem.
55. Uzņēmums atklāj informāciju par to, kā tas neto ieņēmumu summas (saucējs SEG **emisiju** aprēķinā, kas prasīts 53. punktā) saskaņo ar relevanto finanšu pārskatu posteni vai piezīmēm.

Informācijas atklāšanas prasība E1-7. Ar oglekļa kredītiem finansētie SEG piesaistes un SEG mazināšanas projekti

56. **Uzņēmums atklāj šādas ziņas:**

- (a) **SEG piesaiste un uzglabāšana** (t CO₂ ekv.), kas izriet no projektiem, kurus tas varētu būt izstrādājis paša operāciju ietvaros vai kuros tas varētu būt devis ieguldījumu vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, un
- (b) **SEG emisiju samazinājums vai piesaistījumi no klimata pārmaiņu mitigācijas projektiem ārpus uzņēmuma vērtības ķēdes, ko tas ir finansējis vai plāno finansēt, iegādājoties oglekļa kredītus.**

57. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir šāds:

- (a) sniegt priekšstatu par **darbībām**, ko uzņēmums veic, lai pastāvīgi piesaistītu SEG no atmosfēras vai aktīvi atbalstītu šādu piesaisti, iespējams, lai sasniegtu **neto nulles emisiju mērķrādītājus** (kā norādīts 60. punktā);
- (b) sniegt priekšstatu par to **oglekļa kredītu** apjomu un kvalitāti, kurus uzņēmums ir iegādājies vai plāno iegādāties brīvprātīgajā oglekļa tirgū, iespējams, lai pamatotu norādes par SEG neitralitāti (kā norādīts 61. punktā).

58. Informācijā, kas saskaņā ar 56. punkta a) apakšpunktu atklājama par **SEG piesaistījumiem un uzglabāšanu**, attiecīgā gadījumā ietver:

- (a) kopējo SEG piesaistījumu un uzglabāšanas apjomu (t CO₂ ekv.), dezgregējot un atklājot atsevišķi informāciju par apjomiem, kas saistīti ar paša uzņēmuma operācijām un tā vērtības ķēdes augšposmu un lejasposmu, kā arī sadalījumā pa piesaistes darbībām, un
- (b) uzņēmuma izmantotos aprēķinu pieņēmumus, metodiku un sistēmas.

59. Informācijā, kas saskaņā ar 56. punkta b) apakšpunktu atklājama par **oglekļa kredītiem**, attiecīgā gadījumā ietver:

- (a) to kopējo oglekļa kredītu apjomu (t CO₂ ekv.) ārpus uzņēmuma **vērtības ķēdes**, kuri ir verificēti saskaņā ar atzītiem kvalitātes standartiem un dzēsti pārskata periodā, un
- (b) to kopējo oglekļa kredītu apjomu (t CO₂ ekv.) ārpus uzņēmuma vērtības ķēdes, ko plānots dzēst nākotnē, un informāciju par to, vai minēto oglekļa kredītu pamatā ir spēkā esoši līgumi.

60. Ja uzņēmums papildus bruto **SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājiem** norāda arī **neto nulles emisiju mērķrādītāju**, ievērojot informācijas atklāšanas prasības E1-4 30. punktu, tas paskaidro tvērumu, izmantoto metodiku un sistēmas, kā arī to, kā atlikušās SEG **emisijas** (pēc aptuveni 90–95 % SEG emisiju samazinājuma, ar iespējamām pamatotām atšķirībām starp nozarēm saskaņā ar atzītu nozaru dekarbonizācijas trajektoriju) paredzēts neitralizēt, piemēram, ar SEG piesaistījumiem paša uzņēmuma operācijās un vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā.

61. Ja uzņēmums ir sniedzis publiskas norādes par SEG neitralitāti, kas ietver **oglekļa kredītu** izmantošanu, tas paskaidro:

- (a) vai un kādā veidā minētās norādes papildina SEG **emisiju samazināšanas mērķrādītāji**, kā prasīts informācijas atklāšanas prasībā ESRS E1-4;

- (b) vai un kādā veidā minētās norādes un paļaušanās uz oglekļa kredītiem netraucē un nemazina tā SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāju ⁽⁴⁰⁾ vai attiecīgā gadījumā tā nulles emisiju mērķrādītāja sasniegšanu un
- (c) izmantoto oglekļa kredītu ticamību un integritāti, cita starpā norādot atsauci uz atzītiem kvalitātes standartiem.

Informācijas atklāšanas prasība E1-8. Iekšējā oglekļa cenu noteikšana

62. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai tas piemēro iekšējās oglekļa cenu noteikšanas shēmas un, ja piemēro, kā šīs shēmas atbalsta tā lēmumu pieņemšanu un stimulē ar klimatu saistītās rīcībpolitikas un mērķrādītāju īstenošanu.
63. Informācijā, kas minēta 62. punktā, ietveramas šādas ziņas:
- (a) iekšējās oglekļa cenu noteikšanas shēmas veids, piemēram, ēnu cenas, ko piemēro, pieņemot lēmumus par investīcijām CapEX vai pētniecībā un izstrādē, iekšējās oglekļa maksas vai iekšējie oglekļa fondi;
  - (b) oglekļa cenu noteikšanas shēmu konkrētais tvērums (darbības, ģeogrāfiskās teritorijas, struktūras utt.);
  - (c) oglekļa cenas, kas piemērotas atkarībā no shēmas veida, un kritiskie pieņēmumi, kas izdarīti, lai noteiktu cenas, tajā skaitā piemēroto oglekļa cenu avots un iemesli, kāpēc tās tiek uzskatītas par relevantām izvēlētajam lietojumam. Uzņēmums var atklāt oglekļa cenu aprēķināšanas metodiku, tajā skaitā to, cik lielā mērā cenas ir noteiktas, izmantojot zinātniskos norādījumus, un kā to attīstība nākotnē ir saistīta ar zinātniski pamatotām oglekļa cenu noteikšanas trajektorijām, un
  - (d) kārtējā gada aptuvenie 1., 2. un attiecīgā gadījumā 3. pakāpes bruto SEG emisiju apjomi (t CO₂ ekv.), uz kuriem attiecas šīs shēmas, kā arī to daļa no uzņēmuma kopējā SEG emisiju apjoma saistībā ar katru attiecīgo pakāpi.

Informācijas atklāšanas prasība E1-9. Paredzamais finansiālais iespaids, ko rada būtiski fiziskie un pārkārtošanās riski un potenciālās ar klimata pārmaiņām saistītās izdevības

64. Uzņēmums atklāj:
- (a) paredzamo finansiālo iespaidu, ko tam rada būtiski fiziskie riski;
  - (b) paredzamo finansiālo iespaidu, ko tam rada būtiski pārkārtošanās riski, un
  - (c) tā potenciālu gūt labumu no būtiskām ar klimata pārmaiņām saistītām izdevībām.
65. Informācija, kas prasīta 64. punktā, papildina informāciju par pašreizējo finansiālo iespaidu, kas prasīta saskaņā ar ERS 2 SBM-3 48. punkta d) apakšpunktu. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis saistībā ar
- (a) paredzamo finansiālo iespaidu, ko rada būtiski fiziskie un pārkārtošanās riski, ir sniegt izpratni par to, kā šie riski īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā būtiski ietekmē (vai ir pamatoti gaidāms, ka varētu būtiski ietekmēt) uzņēmuma finansiālo stāvokli, finanšu rezultātus un naudas plūsmas. Novērtējot būtisko fizisko un pārkārtošanās risku paredzamo finansiālo iespaidu, būtu jāizmanto scenāriju analīzes rezultāti, kas izmantoti noturības analīzes veikšanai, kā prasīts AR 10.–AR 13. punktā;
  - (b) potenciāls izmantot būtiskas ar klimata pārmaiņām saistītās izdevības var palīdzēt izprast, kā uzņēmums var gūt finansiālu labumu no būtiskām ar klimata pārmaiņām saistītām izdevībām. Šī atklājamā informācija papildina galvenos darbības rādītājus, kas jāatklāj saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2021/2178.

⁽⁴⁰⁾ Šī informācija ir saskanīga ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1119 (ES Klimata akts) 2. panta 1. punktu.

66. Informācijā, kas saskaņā ar 64. punkta a) apakšpunktu atklājama par būtisku **fizisku risku paredzamo finansiālo iespaidu**, ietveramas šādas ziņas ⁽⁴¹⁾:
- (a) to aktīvu naudas summa un īpatsvars (procentos), kas pakļauti būtiskam fiziskam riskam īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā pirms **pielāgošanās klimata pārmaiņām darbību** apsvēršanas; šo aktīvu naudas summas, kas dezagregētas pa akūtiem un hroniskiem fiziskiem riskiem ⁽⁴²⁾;
  - (b) to aktīvu īpatsvars, kuri pakļauti būtiskam fiziskam riskam, uz ko attiecas **pielāgošanās klimata pārmaiņām darbības**;
  - (c) to nozīmīgo aktīvu atrašanās vieta, kas pakļauti būtiskam fiziskam riskam ⁽⁴³⁾, un
  - (d) neto ieņēmumu naudas summa un īpatsvars (procentos) no uzņēmuma saimnieciskās darbības, kas pakļauta būtiskam fiziskam riskam īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā.
67. Informācijā, kas saskaņā ar 64. punkta b) apakšpunktu atklājama par būtisku pārkārtošanās risku **paredzamo finansiālo iespaidu**, ietver šādas ziņas:
- (a) to aktīvu naudas summa un īpatsvars (procentos), kas pakļauti būtiskam pārkārtošanās riskam īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā pirms **klimata pārmaiņu mitigācijas darbību** apsvēršanas;
  - (b) to aktīvu īpatsvars, kuri pakļauti būtiskam pārkārtošanās riskam, uz ko attiecas **klimata pārmaiņu mitigācijas darbības**;
  - (c) uzņēmuma nekustamā īpašuma aktīvu uzskaites vērtības, dalījumā pa energoefektivitātes klasēm ⁽⁴⁴⁾;
  - (d) saistības, kas, iespējams, jāatzīst finanšu pārskatos īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, un
  - (e) neto ieņēmumu no uzņēmuma saimnieciskās darbības, kas pakļauta būtiskam pārkārtošanās riskam īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, naudas summas un īpatsvars (procentos), tajā skaitā attiecīgā gadījumā — neto ieņēmumi no uzņēmuma klientiem, kas veic ar ogļēm, naftu un gāzi saistītas darbības.
68. Uzņēmums atklāj informāciju par to, kā tas ar finanšu pārskatu attiecīgajiem posteņiem vai piezīmēm saskaņo šāds summas:
- (a) nozīmīgas aktīvu un neto ieņēmumu summas, kas pakļautas būtiskam fiziskam riskam (kā prasīts 66. punktā);
  - (b) nozīmīgas aktīvu, saistību un neto ieņēmumu summas, kas pakļautas būtiskam pārkārtošanās riskam (kā prasīts 67. punktā).
69. Atklājot informāciju par potenciālu izmantot ar klimata pārmaiņām saistītās **izdevības**, kā noteikts 64. punkta c) apakšpunktā, uzņēmums ņem vērā šādus aspektus ⁽⁴⁵⁾:
- (a) gaidāmos izmaksu ietaupījumus no **klimata pārmaiņu mitigācijas** un pielāgošanās **darbībām** un
  - (b) potenciālā tirgus lielumu vai paredzamās izmaiņas neto ieņēmumos no mazoglekļa produktiem un pakalpojumiem vai pielāgošanās risinājumiem, kas uzņēmumam ir vai var būt pieejami.

⁽⁴¹⁾ Šī informācija ir saskanīga ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2020/1818 (Klimata etalonu regula).

⁽⁴²⁾ Šī informācijas atklāšanas prasība ir saskanīga ar prasībām, kas iekļautas Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 5. veidnē bankas portfelis — klimata pārmaiņu fiziskais risks: riska darījumi, kas pakļauti fiziskam riskam.

⁽⁴³⁾ Šī informācijas atklāšanas prasība ir saskanīga ar prasībām, kas iekļautas Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 5. veidnē bankas portfelis — klimata pārmaiņu fiziskais risks: riska darījumi, kas pakļauti fiziskam riskam.

⁽⁴⁴⁾ Šī informācijas atklāšanas prasība ir saskanīga ar prasībām, kas iekļautas Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 2. veidnē bankas portfelis — klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: ar nekustamo īpašumu nodrošināti aizdevumi — nodrošinājuma energoefektivitāte.

⁽⁴⁵⁾ Šī informācija ir saskanīga ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2020/1818 (Klimata etalonu regula).

70. No **izdevībām** izrietošā **finansiālā iespaida** kvantitatīvs novērtējums nav nepieciešams, ja šāda atklājamā informācija neatbilst lietderīgas informācijas kvalitatīvajām iezīmēm, kas norādītas ESRS 1 B papildinājumā “Informācijas kvalitatīvās iezīmes”.
-

A papildinājums.

Piemērošanas prasības

Šis papildinājums ir neatņemama ESRS E1 daļa. Tas nodrošina šajā standartā noteikto informācijas atklāšanas prasību piemērošanu, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība E1-1. Klimata pārmaiņu mazināšanai veltīts pārkārtošanās plāns

- AR 1. **Pārkarrošanās plāns** ir saistīts ar uzņēmuma centieniem **klimata pārmaiņu mitigācijas** jomā. No uzņēmuma tiek gaidīts, lai tas, atklājot savu pārkarrošanās plānu, sniegtu augsta līmeņa skaidrojumu par to, kā tas pielāgos savu stratēģiju un **darījumdarbības modeli**, lai nodrošinātu atbilstīgu pārkarrošanos uz ilgtspējīgu ekonomiku, mērķi ierobežot globālās sasilšanas pieaugumu līdz 1,5 °C saskaņā ar Parīzes nolīgumu (vai atjauninātu starptautisku nolīgumu par klimata pārmaiņām) un mērķi līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti bez pārsnieguma vai ar ierobežotu pārsniegumu, kā noteikts Regulā (ES) 2021/1119 (Eiropas Klimata akts), un attiecīgā gadījumā — kā uzņēmums koriģēs to, cik lielā mērā tas ir pakļauts ar ogleņiem, naftu un gāzi saistītām darbībām
- AR 2. Publiskajās **ricībpolitikās** visām nozarēm trajektorijas vēl nav noteiktas. Tādēļ informācijas atklāšana saskaņā ar 16. punkta a) apakšpunktu par **pārkarrošanās plāna** atbilstību mērķim ierobežot globālo sasilšanu līdz 1,5 °C temperatūras palielinājumam būtu jāsaprot kā informācijas atklāšana par uzņēmuma SEG **emisiju samazināšanas mērķrādītāju**. Saskaņā ar 16. punkta a) apakšpunktu atklājamā informācija būtu salīdzinoši jāvērtē, ņemot vērā trajektoriju ceļā uz 1,5 °C. Šis salīdzinošās vērtēšanas pamatā būtu jābūt vai nu nozaru dekarbonizācijas trajektorijai, ja tāda pieejama uzņēmuma nozarei, vai ekonomikas mēroga scenārijam, ņemot vērā ierobežojumus (t. i., tā ir vienkārša **emisiju samazināšanas** mērķu pārņemšana no valsts uz uzņēmuma līmeni). Šī AR ir jālasa kopā ar AR 26 un AR 27, kā arī nozaru dekarbonizācijas trajektorijām, uz kurām tajās ir sniegtas atsauces.
- AR 3. Atklājot informāciju, kas prasīta saskaņā ar 16. punkta d) apakšpunktu, uzņēmums var ņemt vērā šādus aspektus:
- (a) ar galvenajiem aktīviem saistītās **ieslēgtās SEG emisijas** (t CO₂ ekv) no pārskata gada līdz 2030. un 2050. gadam. Tās tiks novērtētas kā aplēsto 1. un 2. pakāpes SEG emisiju summa aktīvo un noteikti plānoto galveno aktīvu ekspluatācijas laikā. Galvenie aktīvi ir uzņēmuma īpašumā vai kontrolē esošie vai plānotie aktīvi (piemēram, stacionāras vai pārvietojamas **iekārtas**, kompleksi un aprīkojums), kas ir nozīmīgu tiešo vai ar enerģiju saistīto netiešo SEG emisiju avoti. Noteikti plānotie galvenie aktīvi ir tie, kurus uzņēmums, visticamāk, izveidos nākamā piecu gadu laikā;
  - (b) kumulatīvās ieslēgtās SEG emisijas, kuras attiecas uz pārdoto produktu tiešās lietošanas posma SEG emisijām (t CO₂ ekv.) un kuras aprēķinātas kā produktu pārdošanas apjoms pārskata gadā, reizināts ar aplēsto tiešās lietošanas posma SEG emisiju summu visā to paredzamajā kalpošanas laikā. Šī prasība ir piemērojama tikai tad, ja uzņēmums **3. pakāpes kategoriju** "Pārdotu produktu izmantošana" ir identificējis kā nozīmīgu saskaņā ar informācijas atklāšanas prasības E1-6 51. punktu, un
  - (c) skaidrojums par plāniem pārvaldīt (t. i., pārveidot, izņemt no ekspluatācijas vai pakāpeniski izskaust) SEG ziņā ietilpīgu un energoietilpīgus aktīvus un produktus.
- AR 4. Atklājot 16. punkta e) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums paskaidro, kā tā saimniecisko darbību saskaņošana ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2021/2139 noteikumiem varētu attīstīties laika gaitā, nodrošinot tā pāreju uz ilgtspējīgu ekonomiku. Sniedzot paskaidrojumu, uzņēmums ņem vērā galvenos darbības rādītājus, kas jāatklāj saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 8. pantu (jo īpaši taksonomijai atbilstīgos ieņēmumus un CapEx un attiecīgā gadījumā CapEx plānus).

- AR 5. Atklājot 16. punkta f) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums norāda, vai tas ir vai nav izslēgts no ES Parīzes nolīgumam pielāgotajiem ES etaloniem ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 (Klimata etalonu standartu regulas) 12. panta 1. punkta d)–g) apakšpunktā ⁽⁴⁶⁾ un 12. panta 2. punktā minētajiem izslēgšanas kritērijiem ⁽⁴⁷⁾.

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbūmdarbības modeli”

- AR 6. Atklājot informāciju par noturības analīzes tvērumu, kā noteikts 19. punkta a) apakšpunktā, uzņēmums paskaidro, kura tā paša operāciju un **vērtības ķēdes** augšposma un lejasposma daļa, kā arī kuri būtiskie **fiziskie** un **pārkārtošanās riski**, no analīzes, iespējams, ir izslēgti.

- AR 7. Atklājot informāciju par to, kā ir veikta noturības analīze, kā noteikts 19. punkta b) apakšpunktā, uzņēmums paskaidro:

- (a) kritiskos pieņēmumus par to, kā pārkārtošanās uz mazoglekļa ekonomiku un noturīgu ekonomiku ietekmēs ar to saistītās makroekonomiskās tendences, enerģijas patēriņu un energoresursu struktūru, kā arī tehnoloģiju ieviešanas pieņēmumus;
- (b) laika nogriežņus, kas tikuši piemēroti, un to saskaņotību ar klimata un darbūmdarbības **scenārijiem**, kas ņemti vērā, nosakot būtiskos **fiziskos** un **pārkārtošanās riskus** (AR 11.–AR 12. punkts) un nosakot **SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājus** (ziņots saskaņā ar informācijas atklāšanas prasību E1-4), un
- (c) to, kā tika ņemts vērā aplēstais **paredzamais finansiālais iespaids**, ko rada būtiski **fiziskie** un **pārkārtošanās riski** (kā noteikts informācijas atklāšanas prasībā E1-9), kā arī riska mazināšanas **darbības** un resursi (kas atklāti saskaņā ar informācijas atklāšanas prasību E1-3).

- AR 8. Atklājot informāciju par noturības analīzes rezultātiem saskaņā ar 19. punkta c) apakšpunktu, uzņēmums paskaidro:

- (a) noturības analīzes nesekmīgumu jomas un to, cik lielā mērā riskam pakļautie aktīvi un saimnieciskā darbība ir ņemti vērā, nosakot uzņēmuma stratēģiju, lēmumus par investīcijām un pašreizējās un plānotās mitīgācijas **darbības**;
- (b) uzņēmuma spēju korigēt vai pielāgot savu stratēģiju un **darbūmdarbības modeli** klimata pārmaiņām īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, cita starpā nodrošinot pastāvīgu piekļuvi finansējumam par pieņemamām kapitāla izmaksām, spēju veikt esošo aktīvu pārdali, modernizāciju vai izņemšanu no ekspluatācijas, mainot savu produktu un pakalpojumu portfeli vai pārkvalificējot savu personālu.

⁽⁴⁶⁾ Klimata etalonu standartu regulas 12. panta 1. punktā noteikts: “Parīzes nolīgumam pielāgotu ES etalonu administratori no minētajiem etaloniem izslēdz šādus uzņēmumus:

- a) uzņēmumi, kas 1 % vai vairāk no saviem ieņēmumiem gūst no akmeņogļu un lignīta izpētes, ieguves, izplatīšanas vai attīrīšanas; vai
- b) uzņēmumi, kas 10 % vai vairāk no saviem ieņēmumiem gūst no naftas kurināmā izpētes, ieguves, izplatīšanas vai attīrīšanas; vai
- c) uzņēmumi, kas 50 % vai vairāk no saviem ieņēmumiem gūst no gāzveida kurināmā izpētes, ieguves, ražošanas vai izplatīšanas; vai
- d) uzņēmumi, kas 50 % vai vairāk no saviem ieņēmumiem gūst no elektroenerģijas ražošanas, kuras SEG intensitāte pārsniedz 100 g CO₂ e/kWh.”

Regulas 12. panta 2. punktā noteikts: “Saskaņā ar šīs regulas 13. panta 2. punktā paredzētajiem noteikumiem par aplēsēm Parīzes nolīgumam pielāgotu ES etalonu administratori no minētajiem etaloniem izslēdz uzņēmumus, par kuriem tie vai ārējie datu sniedzēji ir konstatējuši vai aplēsuši, ka attiecīgie uzņēmumi būtiski kaitē vienam vai vairākiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2020/852 9. pantā minētajiem vides mērķiem.”

⁽⁴⁷⁾ Šī informācijas atklāšanas prasība ir saskaņota ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 prasībām 1. veidnē “Klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks”.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 IRO-1 “To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar klimatu saistīto ietekmi, riskus un izdevības”

- AR 9. Atklājot informāciju par procesiem, ar ko identificē un novērtē ar klimatu saistīto ietekmi, kā noteikts 20. punkta a) apakšpunktā, uzņēmums paskaidro, kā tas:
- a) pārbaudījis savas darbības un plānus, lai paša operācijās un vērtības ķēdē identificētu faktiskos un iespējamos SEG emisiju avotus un attiecīgā gadījumā — citus ar klimatu saistītos ietekmes veicinošos faktorus (piemēram, melnā oglekļa vai troposfēras ozona **emisijas** vai **zemes izmantojuma maiņa**); un
  - b) novērtējis savu faktisko un iespējamo ietekmi uz klimata pārmaiņām (t. i., kopējās SEG emisijas).
- AR 10. Uzņēmums informāciju, kas atklāta saskaņā ar 20. punkta a) apakšpunktu un AR 9. punktu, var saistīt ar informāciju, kas atklāta saskaņā ar šādām informācijas atklāšanas prasībām: informācijas atklāšanas prasības E1-1 16. punkta d) apakšpunkts par ieslēgtajām SEG emisijām; informācijas atklāšanas prasība E1-4 un informācijas atklāšanas prasība E1-6.
- AR 11. Atklājot informāciju par procesiem, ar ko identificē un novērtē **fiziskos riskus**, kā noteikts 20. punkta b) apakšpunktā, uzņēmums paskaidro, vai un kā tas:
- a) identificējis ar klimatu saistītos apdraudējumus (sk. nākamo tabulu) īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā un pārbaudījis, vai tā aktīvi un saimnieciskā darbība var būt eksponēti šiem apdraudējumiem;
  - b) definējis īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa periodus un to, kā šīs definīcijas ir saistītas ar tā aktīvu paredzamo izmantošanas laiku, stratēģiskās plānošanas periodiem un kapitāla sadales plāniem;
  - c) novērtējis, cik lielā mērā tā aktīvi un saimnieciskā darbība var būt pakļauti un ir jutīgi pret identificētajiem ar klimatu saistītajiem apdraudējumiem, ņemot vērā šo apdraudējumu varbūtību, apmēru un ilgumu, kā arī uzņēmuma atrašanās vietām un **piegādes ķēdēm** raksturīgās ģeotelpiskās koordinātas (piemēram, kopējā statistiski teritoriālo vienību klasifikācija (NUTS) attiecībā uz ES teritoriju); un
  - d) veicis ar klimatu saistīto apdraudējumu apzināšanu un eksponētības un jutīguma novērtēšanu, pamatojoties uz klimata **scenārijiem** ar augstu **emisiju** līmeni, kuru pamatā var būt, piemēram, IPCC SSP5-8.5, relevantajām reģionālajām klimata prognozēm, kas balstītas uz šiem emisiju scenārijiem, vai NGFS (finanšu sistēmas zaļināšanas tīkls) klimata scenārijiem ar augstu fizisko risku, piemēram, “Hot house world”, “Too little, too late”. Vispārīgās prasības ar klimatu saistīto **scenāriju analīzei** skatiet 18., 19. punktā, kā arī AR 13.–AR 15.

Ar klimatu saistīto apdraudējumu klasifikācija

(Avots: Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/2139)

	Ar temperatūru saistītie	Ar vēju saistītie	Ar ūdeni saistītie	Ar zemi saistītie
Hroniski	Temperatūras izmaiņas (gaiss, saldūdens, jūras ūdeņi)	Vēja režīmu izmaiņas	Nokrišņu režīmu un veidu (lietus, krusa, sniegs/ledus) izmaiņas	Krasta erozija
	Termiskais stress		Nokrišņu daudzuma vai hidroloģiskā mainība	Augsnes degradācija
	Temperatūras mainība		Okeānu paskābināšanās	Augsnes erozija
	Mūžīgā sasaluma kušana		Sāļūdens intrūzija	Soliflukcija

			Jūras līmeņa celšanās	
			Ūdens resursu noslodze	
Akūti	Karstuma viļņi	Cikloni, viesuļvētras, taifūni	Sausums	Lavīnas
	Aukstuma viļņi / sals	Vētras (arī sniegputeni, putekļu vētras un smilšu vētras)	Pamatīgi nokrišņi (lietus, krusa, sniegs/ledus)	Zemes nogruvumi
	Dabas ugunsgrēki	Viesuļvētras	Plūdi (piekrastes, ūdensteču, lietus, pazemes ūdeņu)	Zemes iegrimšana
			Ledājezeru pārplūde	

AR 12. Atklājot informāciju par procesiem, ar ko identificē **pārkārtošanās riskus** un **iespējas**, kā noteikts 20. punkta c) apakšpunktā, uzņēmums paskaidro, vai un kā tas:

- identificējis pārkārtošanās notikumus (sk. nākamo tabulu ar piemēriem) īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā un pārbaudījis, vai tā aktīvi un saimnieciskā darbība var būt pakļauti šiem notikumiem. Pārkārtošanās risku un iespēju gadījumā laikposms, ko uzskata par ilgtermiņa, var aptvert vairāk nekā 10 gadus un var būt saskaņots ar publiskās klimata **ricībpolitikas** mērķiem;
- novērtējis, cik lielā mērā tā aktīvi un saimnieciskā darbība var būt pakļauti un ir jutīgi pret identificētajiem pārkārtošanās notikumiem, ņemot vērā pārkārtošanās notikumu varbūtību, apmēru un ilgumu;
- informējis par pārkārtošanās notikumu identificēšanu un eksponētības novērtēšanu, izmantojot ar klimatu saistītu **scenāriju analīzi**, apsverot vismaz kādu scenāriju, kas atbilst Parīzes nolīgumam un ierobežo globālās sasilšanas pieaugumu līdz 1,5 °C, piemēram, pamatojoties uz Starptautiskās Enerģētikas aģentūras scenārijiem (klimatneitralitāte līdz 2050. gadam, ilgtspējīgas attīstības scenārijs u. c.) vai NGFS (finanšu sistēmas zaļināšanas tīkls) klimata scenārijiem. Vispārīgās prasības ar klimatu saistīto scenāriju analīzei skatīt 18., 19. punktā, kā arī AR 13.–AR 15; un
- apzinājis aktīvus un saimniecisko darbību, kuri nav saderīgi ar pārkārtošanos uz klimatneitrālu ekonomiku vai saistībā ar kuriem ir jāvelta ievērojamas pūles, lai tie būtu saderīgi ar šo pārkārtošanos (piemēram, tāpēc, ka pastāv ievērojamas **ieslēgtās SEG emisijas** vai neatbilstība prasībām par atbilstības panākšanu taksonomijai saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2021/2139).

Ar klimatu saistītu pārkārtošanās notikumu piemēri (piemēru pamatā ir TCFD klasifikācija)

Rīcībpolitika un juridiskie aspekti	Tehnoloģija	Tirgus	Reputācija
SEG emisiju cenu paaugstināšana	Esošo produktu un pakalpojumu aizstāšana ar produktiem un pakalpojumiem, kas rada mazāk emisiju	Klientu uzvedības maiņa	Patērētāju vēlmju maiņa
Lielākas ar emisijām saistītu ziņu sniegšanas saistības	Neveiksmīgas investīcijas jaunās tehnoloģijās	Tirgus signālu nenoteiktība	Nozares stigmatizācija
Pilnvarojumi un regulējums saistībā ar esošiem produktiem un pakalpojumiem	Izmaksas pārejai uz zemāku emisiju tehnoloģijām	Izejvielu izmaksu pieaugums	Lielākas ieinteresēto personu bažas

Pilnvarojumi un regulējums saistībā ar esošiem ražošanas procesiem		Negatīvas ieinteresēto personu atsauksmes
Iespējama tiesvedībā		

Ar klimatu saistīto scenāriju analīze

AR 13. Atklājot 19., 20., 21. punktā, AR 10 un AR 11 prasīto informāciju, uzņēmums paskaidro, kā tas izmantojis ar klimatu saistīto **scenāriju analīzi**, kas ir samērīga ar tā apstākļiem, lai identificētu un novērtētu **fiziskos un pārkārtošanās riskus** un **iespējas** īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, tostarp sniedz šādu informāciju:

- (a) izmantotos **scenārijus**, to avotus un atbilstību jaunākajiem zinātnes sasniegumiem;
- (b) izmantotos aprakstus, laika nogriežņus un beigu punktus, kā arī diskusiju par to, kāpēc uzņēmums uzskata, ka izmantoto scenāriju klāsts aptver ticamos riskus un nenoteiktības aspektus;
- (c) galvenos spēkus un noteicošos faktorus, kas ņemti vērā katrā scenārijā, un aprakstu par to, kāpēc tie ir svarīgi uzņēmumam (piemēram, **rīcībpolitikas** pieņemumus, makroekonomiskās tendences, enerģijas patēriņu un energoresursu struktūru, kā arī pieņemumus saistībā ar tehnoloģijām), un
- (d) scenāriju galvenos ievaddatus un ierobežojumus, tajā skaitā to detalizācijas pakāpi (piemēram, vai ar klimatu saistīto fizisko risku analīze ir balstīta uz uzņēmuma atrašanās vietai raksturīgām ģeotelpiskajām koordinātām vai arī plašiem valsts vai reģiona līmeņa datiem).

AR 14. Veicot **scenāriju analīzi**, uzņēmums var ņemt vērā šādus norādījumu dokumentus: TCFD tehnisko papildinājumu "The Use of Scenario Analysis in Disclosure of Climate-Related Risks and Opportunities" (2017); TCFD publikāciju "Guidance on Scenario Analysis for Non-Financial Companies" (2020); ISO 14091:2021 "Pielāgošanās klimata pārmaiņām: norādījumi par neaizsargātību, ietekmi un riska novērtēšanu"; citus atzītus nozares standartus, piemēram, NGFS (finanšu sistēmas zaļināšanas tīkls); kā arī ES, valsts, reģionālos un vietējos noteikumus.

AR 15. Uzņēmums īsi paskaidro, kā izmantotie klimata **scenāriji** sader ar finanšu pārskatos ietvertajiem kritiskajiem pieņēmumiem saistībā ar klimatu.

Informācijas atklāšanas prasība E1-2. Ar klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītās rīcībpolitikas

AR 16. Ar **klimata pārmaiņu mitigāciju** vai **pielāgošanos klimata pārmaiņām** saistītās **rīcībpolitikas** var atspoguļot atsevišķi, jo to mērķi, iesaistītās personas, **darbības** un resursi, kas nepieciešami to īstenošanai, ir atšķirīgi.

AR 17. Ar **klimata pārmaiņu mitigāciju** saistītās **rīcībpolitikas** attiecas uz to, kā dažādos laika nogriežņos paša uzņēmuma operācijās un/vai **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā tiek pārvaldītas uzņēmuma **SEG emisijas**, SEG piesaistījumi un **pārkārtošanās riski**. 14. punktā noteiktā prasība var attiekties uz atsevišķām klimata pārmaiņu mitigācijas rīcībpolitikām, kā arī uz relevantām rīcībpolitikām citās jomās, kas netieši atbalsta klimata pārmaiņu mitigāciju, tajā skaitā **apmācības** politiku, iepirkumu vai **piegādes ķēdes** politiku, investīciju politiku vai produktu izstrādes politiku.

AR 18. Ar **pielāgošanos klimata pārmaiņām** saistītās **rīcībpolitikas** attiecas uz uzņēmuma fizisko klimata risku un ar pielāgošanos klimata pārmaiņām saistīto **pārkārtošanās risku** pārvaldību. 22. un 25. punktā noteiktā prasība var attiekties uz atsevišķu pielāgošanās klimata pārmaiņām politiku, kā arī uz attiecīgu rīcībpolitiku citās jomās, kas netieši atbalsta pielāgošanos klimata pārmaiņām, tajā skaitā uz **apmācības** politiku un ārkārtēju situāciju vai darba aizsardzības politiku.

Informācijas atklāšanas prasība E1-3. Darbības un resursi, kas saistīti ar klimata pārmaiņu rīcīpolitikām

AR 19. Atklājot informāciju par **darbībām** saskaņā ar 29. punkta a) un b) apakšpunktu, uzņēmums var:

- (a) atklāt galvenās veiktās darbības un/vai plānus, ar ko vienvienīgajās vai atsevišķajās darbībās īsteno ar **klimata pārmaiņu mitigāciju** un **pielāgošanos klimata pārmaiņām** saistītās **rīcīpolitikas**;
- (b) agregēt mitigācijas darbību (dekarbonizācijas sviru) veidus, piemēram, energoefektivitāte, elektrifikācija, kurināmā maiņa, **atjaunīgo energoresursu** izmantošana, produktu maiņa un piegādes ķēdes dekarbonizācija, kas atbilst uzņēmuma konkrētajām darbībām;
- (c) atklāt galveno mitigācijas darbību sarakstu kopā ar izmērāmiem **mērķrādītājiem** (kā noteikts informācijas atklāšanas prasībā E1-4), dezagregējot tos pa dekarbonizācijas svirām, un
- (d) atklāt **pielāgošanās klimata pārmaiņām** darbības pēc pielāgošanās risinājumu veida (piemēram, dabā balstīta pielāgošanās, inženiertehniskie vai tehnoloģiskie risinājumi).

AR 20. Atklājot informāciju par resursiem, kā noteikts 29. punkta c) apakšpunktā, uzņēmums atklāj tikai nozīmīgas **darbību** īstenošanai nepieciešamās *OpEx* un *CapEx* summas, jo šīs informācijas mērķis ir parādīt uzņēmuma darbību ticamību, nevis saskaņot uzrādītās summas ar finanšu pārskatiem. Uzrādītās *CapEx* un *OpEx* summas ir gan materiālo, gan nemateriālo aktīvu papildinājumi pašreizējā finanšu gadā, kā arī plānotie papildinājumi darbību īstenošanas nākotnes periodos. Uzrādītās summas ir tikai tie papildu finanšu ieguldījumi, kas tieši veicina uzņēmuma **mērķrādītāju** sasniegšanu.

AR 21. Saskaņā ar ESRS 2 MDR-A prasībām uzņēmums paskaidro, vai un cik lielā mērā tā **darbību** īstenošanas spēja ir atkarīga no resursu pieejamības un piešķiršanas. Pastāvīga piekļuve finansējumam par pieņemamām kapitāla izmaksām var būt izšķiroša uzņēmuma darbību īstenošanai, un tā ietver uzņēmuma pielāgošanos piedāvājuma/pieprasījuma izmaiņām vai ar to saistītām iegādēm un nozīmīgiem ieguldījumiem pētniecībā un izstrādē.

AR 22. *OpEx* un *CapEx* summas, kas nepieciešamas 29. punkta c) apakšpunktā minēto **darbību** īstenošanai, atbilst galvenajiem darbības rādītājiem (*CapEx* un *OpEx* galvenajiem darbības rādītājiem) un attiecīgā gadījumā — Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2021/2178 prasītajam *CapEx* plānam. Uzņēmums paskaidro jebkādas iespējamās atšķirības starp nozīmīgajām *OpEx* un *CapEx* summām, kas atklātas saskaņā ar šo standartu, un galvenajiem darbības rādītājiem, kas atklāti saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2021/2178, piemēram, sakarā ar to, ka atklāta informācija par nepiederīgām saimnieciskajām darbībām, kas definētas minētajā deleģētajā regulā. Uzņēmums var strukturēt savas darbības pēc saimnieciskās darbības, lai salīdzinātu savus *OpEx* un *CapEx* un attiecīgā gadījumā savus *OpEx* un/vai *CapEx* plānus ar saviem taksonomijai atbilstīgajiem galvenajiem darbības rādītājiem.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība E1-4. Ar klimata pārmaiņu mitigāciju un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītie mērķrādītāji

AR 23. Saskaņā ar 34. punkta a) apakšpunktu uzņēmums var norādīt **SEG emisiju samazināšanas** mērķrādītājus kā intensitātes vērtību. Intensitātes mērķrādītājus formulē kā **SEG emisiju** attiecības salīdzinājumā ar fiziskās darbības vai ekonomiskās produkcijas vienību. Relevantās darbības vai produkcijas vienības ir minētas ESRS nozariskajos standartos. Gadījumos, kad uzņēmums ir noteicis tikai SEG intensitātes samazināšanas mērķrādītāju, tas tomēr atklāj saistītās absolūtās vērtības mērķrādītāja gadam un starpposma mērķrādītāja gadam(-iem). Tas var radīt situāciju, kad uzņēmumam ir jāatklāj absolūto SEG emisiju pieaugums mērķrādītāja gadā un starpposma mērķrādītāja gadā(-os), piemēram, tādēļ, ka tas paredz savas darbīgdarbības dabīgu izaugsmi.

AR 24. Atklājot 34. punkta b) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums norāda mērķrādītāja daļu, kas attiecas uz katru attiecīgo **SEG emisiju pakāpi (1., 2. vai 3.)**. Uzņēmums norāda metodi, kas izmantota, lai aprēķinātu mērķrādītājā iekļautās 2. pakāpes **SEG emisijas** (t. i., vai nu uz atrašanās vietu balstīta, vai uz tirgu balstīta metode). Ja **SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāja** robeža atšķiras no mērķrādītāja robežas saistībā ar SEG emisijām, par kurām ziņots saskaņā ar informācijas atklāšanas prasību E1-6, uzņēmums attiecīgi atklāj, kuras gāzes ir aptvertas, 1., 2., 3. pakāpes un to kopējo SEG emisiju procentuālo daļu, uz kurām konkrētais mērķrādītājs attiecas. Attiecībā uz meitasuzņēmumu SEG emisiju samazināšanas **mērķrādītājiem** uzņēmums šīs prasības analogiski piemēro meitasuzņēmuma līmenī.

AR 25. Atklājot 34. punkta c) apakšpunktā prasīto informāciju par bāzes gadu un bāzlīnijas vērtību:

- (a) uzņēmums īsi paskaidro, kā tas nodrošinājis, ka bāzlīnijas vērtība, attiecībā pret kuru tiek vērtēts progress mērķrādītāja sasniegšanā, reprezentatīvi atspoguļo aptvertās darbības un ārējo faktoru ietekmi (piemēram, temperatūras anomālijas konkrētā gadā, kas ietekmē enerģijas patēriņu un ar to saistīto SEG emisiju apjomu). To var panākt, normalizējot bāzlīnijas vērtību vai izmantojot tādu bāzlīnijas vērtību, kas iegūta no trīs gadu vidējās vērtības, ja tas palielina reprezentativitāti un ļauj sniegt precīzāku attēlojumu;
- (b) bāzlīnijas vērtību un bāzes gadu nemaina, ja vien nav notikušas būtiskas mērķrādītāja vai ziņu sniegšanas robežu izmaiņas. Šādā gadījumā uzņēmums paskaidro, kā jaunā bāzlīnijas vērtība ietekmē jauno mērķrādītāju, tā sasniegšanu un progresu atspoguļojumu laika gaitā. Lai veicinātu salīdzināmību, nosakot jaunus **mērķrādītājus**, uzņēmums izvēlas nesenu bāzes gadu, kas nav agrāk par trim gadiem pirms jaunā mērķrādītāja perioda pirmā pārskata gada. Piemēram, ja mērķrādītāja gads ir 2030. gads un mērķrādītāja periods ir no 2025. līdz 2030. gadam, bāzes gadu izvēlas laikposmā no 2022. līdz 2025. gadam;
- (c) uzņēmums savu bāzes gadu atjaunina no 2030. gada un pēc tam ik pēc pieciem gadiem. Tas nozīmē, ka līdz 2030. gadam uzņēmumu izvēlētie bāzes gadi var būt vai nu pašlaik spēkā esošo mērķrādītāju bāzes gads, vai pirmais ilgtspējas ziņu sniegšanas standartu piemērošanas gads, kā noteikts 5. panta 2. punktā Direktīvā (ES) 2022/2464 (2024., 2025. vai 2026. gads), bet pēc 2030. gada — ik pēc pieciem gadiem (2030., 2035. utt.); un
- (d) izklāstot ar klimatu saistītos mērķrādītājus, uzņēmums var atklāt informāciju par progresu šo mērķrādītāju sasniegšanā, kas panākts pirms tā pašreizējā bāzes gada. To darot, uzņēmums pēc iespējas nodrošina, lai informācija par līdzšinējo progresu atbilstu šā standarta prasībām. Metodikas atšķirību gadījumā (piemēram, attiecībā uz mērķrādītāja robežām) uzņēmums sniedz īsu šo atšķirību skaidrojumu.

AR 26. Atklājot 34. punkta d) un e) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums sniedz informāciju par mērķrādītāja periodu, atsaucoties uz konkrētas nozares emisiju trajektoriju (ja tāda pieejama) vai uz starpnozaru emisiju trajektoriju, kas ir saderīga ar mērķi ierobežot globālās sasilšanas pieaugumu līdz 1,5 °C. Šajā nolūkā uzņēmums aprēķina ar 1,5 °C pieauguma ierobežojumu saskaņotu atsaucē mērķrādītāja vērtību 1. un 2. pakāpes SEG emisijām (un attiecīgā gadījumā — atsevišķu mērķrādītāja vērtību 3. pakāpes SEG emisijām), ar kuru var salīdzināt tā attiecīgo pakāpju **SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājus** vai starpposma mērķrādītājus.

AR 27. Atsaucē mērķrādītāja vērtību var aprēķināt, SEG **emisijas** bāzes gadā reizinot ar nozarei specifisku (nozares dekarbonizācijas metodika) vai starpnozaru (samazināšanas metodika) **emisijas samazinājuma** koeficientu. Šos emisiju samazinājuma koeficientus var iegūt no dažādiem avotiem. Uzņēmumam būtu jānodrošina, ka izmantotā avota pamatā ir tāda emisiju samazināšanas trajektorija, kas ir saderīga ar globālās sasilšanas ierobežošanu līdz 1,5 °C.

AR 28. **Emisiju samazināšanas** faktori tiek vēl pilnveidoti. Tādēļ uzņēmumiem tiek ieteikts izmantot tikai atjauninātu publiski pieejamu informāciju.

	2030	2050. gadam,
Starpnozaru (ACA) samazinājumu trajektorija, pamatojoties uz 2020. gadu kā atsauces gadu	– 42 %	– 90 %

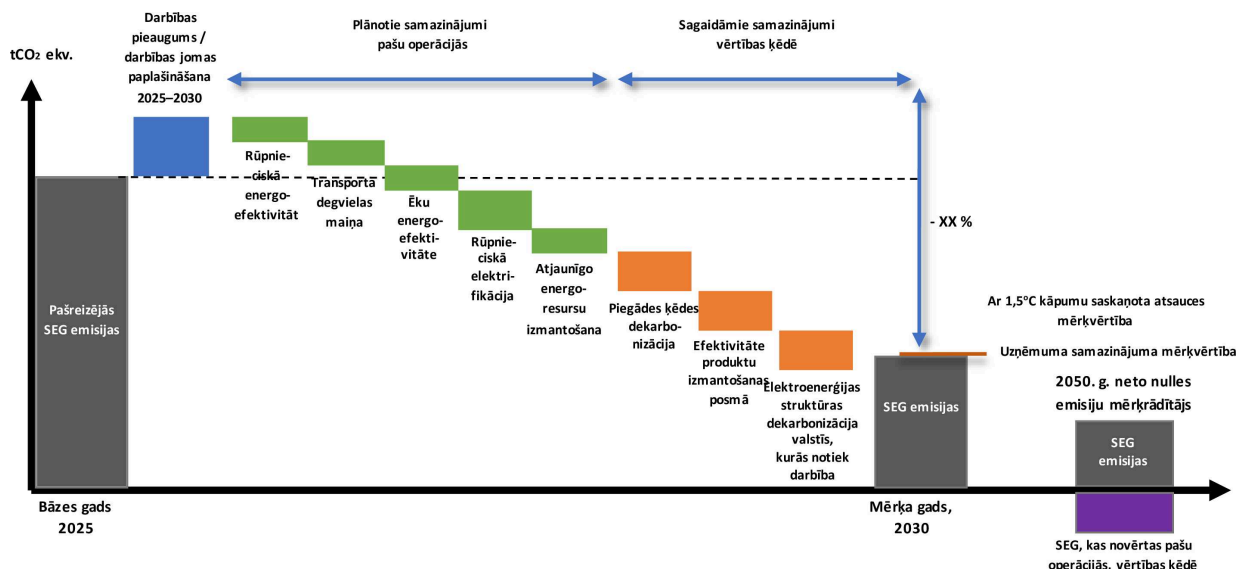
Avots: pamatojoties uz publikāciju “Pathways to Net-zero – SBTi Technical Summary” (1.0. versija, 2021. gada oktobris).

AR 29. Atsauces mērķrādītāja vērtība ir atkarīga no uzņēmuma SEG **emisiju samazināšanas** mērķrādītāja bāzes gada un bāzlinijas **emisijām**. Rezultātā uzņēmumiem, kuru bāzes gads ir nesens vai kuru bāzlinijas emisijas ir augstākas, atsauces mērķrādītāja vērtība var nebūt tik grūti sasniedzama kā uzņēmumiem, kuri jau iepriekš veikuši vērienīgas SEG emisiju samazināšanas **darbības**. Tāpēc uzņēmumi, kas iepriekš ir sasnieguši SEG emisiju samazinājumus, kas ir saderīgi ar starpnozaru vai nozarei specifisku trajektoriju, kas salāgota ar 1,5 °C pieauguma ierobežojuma mērķi, savu emisiju bāzliniju var attiecīgi koriģēt, lai noteiktu atsauces mērķrādītāja vērtību. Attiecīgi, ja uzņēmums emisiju bāzliniju koriģē, lai noteiktu atsauces mērķrādītāja vērtību, tas neņem vērā pirms 2020. gada panāktos SEG emisiju samazinājumus un iesniedz attiecīgus pierādījumus par iepriekš panākto SEG emisiju samazinājumu.

AR 30. Atklājot informāciju, kas prasīta saskaņā ar 34. punkta f) apakšpunktu, uzņēmums paskaidro:

- atsaucoties uz tā **klimata pārmaiņu mitigācijas darbībām — dekarbonizācijas sviras** un to aplēsto kvantitatīvo ieguldījumu SEG **emisiju samazināšanas mērķrādītāju**, kas sadalīti pa SEG emisiju pakāpēm (1., 2. un 3.), sasniegšanā;
- vai tas plāno ieviest jaunas tehnoloģijas, un apraksta to nozīmi SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāju sasniegšanā, un
- vai un kā tas ir ņēmis vērā dažādus klimata **scenārijus**, tajā skaitā vismaz klimata scenāriju, kas ir saderīgs ar globālās sasilšanas ierobežošanu līdz 1,5° C temperatūras kāpumam, lai noteiktu relevantās ar vidi, sabiedrību, tehnoloģijām, tirgu un **ricībpolitiku** saistītās norises un noteiktu tā dekarbonizācijas sviras.

AR 31. Uzņēmums savus SEG **emisiju samazināšanas mērķrādītājus** var uzrādīt kopā ar **klimata pārmaiņu mitigācijas darbībām** (sk. AR 19), prezentējot kā tabulu vai grafisku trajektorijas attēlojumu, kas parāda attīstību laika gaitā. Nākamajā attēlā un tabulā ir sniegti piemēri, kuros apvienoti mērķrādītāji un dekarbonizācijas sviras:

	Bāzes gads (piemēram, 2025. g.)	2030. g. mērķrādītājs	2035. g. mērķrādītājs	...	2050. g. mērķrādītājs
SEG emisijas (kt CO ₂ ekv.)	100	60	40		
Energoefektivitāte un patēriņa samazinājums	-	- 10	- 4		
Materiālefektivitāte un patēriņa samazinājums	-	- 5	-		
Kurināmā maiņa	-	- 2	-		
Elektrifikācija	-	-	- 10		
Atjaunīgās enerģijas izmantošana	-	- 10	- 3		
Produktu pakāpeniska izņemšana no apgrozības, aizstāšana vai izmaiņš	-	- 8	-		
Procesu pakāpeniska izbeigšana, aizstāšana vai izmaiņš	-	- 5	- 3		
Citi	-	-			

Informācijas atklāšanas prasība E1-5. Enerģijas patēriņš un energoresursu struktūra

Norādījumi par to, kā veicami aprēķini

AR 32. Sagatavojot informāciju par enerģijas patēriņu, kas prasīta saskaņā ar 35. punktu, uzņēmums:

- ziņo tikai par enerģiju, kas patērēta uzņēmuma īpašumā vai kontrolē esošajos procesos, piemērojot to pašu tvērumu, ko piemēro ziņu sniegšanai par 1. un 2. pakāpes SEG emisijām;
- neiekļauj ievadresursus un kurināmo, kas netiek sadedzināts enerģijas ražošanai. Uzņēmums, kas kurināmo patērē kā ievadresursus, informāciju par šo patēriņu var atklāt atsevišķi no prasītās atklājamās informācijas;
- nodrošina, ka visa ar enerģiju saistītā kvantitatīvā informācija tiek uzrādīta megavatstundās (MWh) zemākajā siltumspējā vai neto siltumspējā. Ja ar enerģiju saistītās informācijas jēldati ir pieejami vienīgi enerģijas mērvienībās, kas nav MWh (piemēram, gigadžoules (GJ) vai britu siltumvienībās (Btu)), tilpuma mērvienībās (piemēram, kubikpēdās vai galonos), vai masas mērvienībās (piemēram, kilogramos (kg) vai mārciņās (lb)), tos pārreķina MWh, izmantojot piemērotus pārreķina koeficientus (sk., piemēram, IPCC piektā novērtējuma ziņojuma II pielikumu). Kurināmo pārreķina koeficienti ir pārredzami un tiek piemēroti konsekventi;
- nodrošina, ka visa ar enerģiju saistītā kvantitatīvā informācija tiek ziņota kā enerģijas galapatēriņš, kas apzīmē uzņēmuma faktiski patērēto enerģijas daudzumu, izmantojot, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27 ⁽⁴⁸⁾ par energoefektivitāti IV pielikuma tabulu;
- atklājot informāciju par pašu saražotās enerģijas patēriņu, izvairās no dubultas kurināmā patēriņa uzskaites. Ja uzņēmums ražo elektroenerģiju no neatjaunīga vai atjaunīga kurināmā avota un saražoto elektroenerģiju pēc tam patērē, enerģijas patēriņu ieskaita tikai vienu reizi kurināmā patēriņa pozīcijā;
- enerģijas patēriņu nekompensē pat tad, ja **objektā** saražoto enerģiju izmanto trešā persona, kurai to pārdod;
- iepirktās vai iegūtās enerģijas pozīcijā neieskaita enerģiju, kas iegūta organizācijas robežās;

⁽⁴⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

- (h) tvaiku, siltumenerģiju vai aukstumu, kas saņemti kā atlikumenerģija no trešās personas rūpnieciskajiem procesiem, uzskaita kā "iepirkto vai iegūto" enerģiju;
- (i) atjaunīgo ūdeņradi ⁽⁴⁹⁾ uzskaita kā atjaunīgo kurināmo. Ūdeņradi, kas nav pilnībā iegūti no atjaunīgiem energoresursiem, iekļauj pozīcijā "kurināmā patēriņš no citiem neatjaunīgiem energoresursiem", un
- (j) elektroenerģiju, tvaiku, siltumenerģiju vai aukstumu sadalot starp atjaunīgiem un neatjaunīgiem energoresursiem, izmanto konservatīvu pieeju, balstoties uz pieeju, kas izmantota, lai aprēķinātu 2. pakāpes uz tirgu balstītas SEG emisijas. Uzņēmums šādu enerģijas patēriņu uzskata par tādu, kura izcelsme ir atjaunīgie energoresursi, tikai tad, ja iegādātās enerģijas izcelsme ir skaidri definēta ar **piegādātājiem** noslēgtajos līgumiskajos pasākumos (atjaunīgās enerģijas iepirkuma līgums, standartizēts zaļās elektroenerģijas tarifs, tādi tirgus instrumenti kā atjaunīgo energoresursu izcelsmes garantija Eiropā ⁽⁵⁰⁾ vai līdzīgi instrumenti, piemēram, atjaunīgās enerģijas sertifikāti ASV un Kanādā u. c.).

AR 33. 37. punkta a) apakšpunktā prasīto informāciju atklāj, ja uzņēmums darbojas vismaz vienā **nozarē ar lielu ietekmi uz klimatu**. 38. punkta a)–e) apakšpunktā prasītajā informācijā ietver arī ziņas par enerģiju no fosilajiem energoresursiem, ko patērē operācijās nozarēs, kurām nav lielas ietekmes uz klimatu.

AR 34. Informāciju par enerģijas patēriņu un energoresursu struktūru **nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu** var sniegt turpmāk norādītajā tabulas formātā, bet informāciju par visām pārējām nozarēm sniedz, izlaižot 1.–5. rindu.

Enerģijas patēriņš un energoresursu struktūra	Salīdzinoši	N gads
1) Kurināmā patēriņš no ogļēm un ogļu produktiem (MWh)		
2) Kurināmā patēriņš no jēlnaftas un naftas produktiem (MWh)		
3) Kurināmā patēriņš no dabasgāzes (MWh)		
4) Kurināmā patēriņš no citiem fosilajiem energoresursiem (MWh)		
5) Iepirtās vai iegūtās fosilo energoresursu elektroenerģijas, siltumenerģijas, tvaika un aukstuma patēriņš (MWh)		
6) Kopējais fosilo energoresursu patēriņš (MWh) (aprēķina kā 1.–5. rindas summu)		
Fosilo energoresursu īpatsvars kopējā enerģijas patēriņā (%)		
7) Patēriņš no kodolenerģijas avotiem (MWh)		
Patēriņa no kodolenerģijas avotiem īpatsvars kopējā enerģijas patēriņā (%)		

⁽⁴⁹⁾ Atbilstīgi deleģētajos aktos noteiktajām prasībām attiecībā uz ūdeņradi no atjaunīgiem energoresursiem: Komisijas Deleģētā regula (2023. gada 10. februāris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 papildina, izveidojot Savienības metodiku, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanu, un Komisijas Deleģētā regula (2023. gada 10. februāris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 papildina, nosakot siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma minimālo robežvērtību reciklēta oglekļa degvielām un precizējot metodiku, ar kuru novērtē siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgām šķidrajām un gāzveida transporta degvielām un no reciklēta oglekļa degvielām.

⁽⁵⁰⁾ Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu.

8) Kurināmā patēriņš no atjaunīgiem energoresursiem, ieskaitot biomasu (arī bioloģiskas izcelsmes rūpnieciskus un sadzīves atkritumus, biogāzi, atjaunīgo ūdeņradi u. c.) (MWh)		
9) Iepirtās vai iegūtās atjaunīgo energoresursu elektroenerģijas, siltumenerģijas, tvaika un aukstuma patēriņš (MWh)		
10) Tādas pašu saražotās atjaunīgās enerģijas patēriņš, kas nav kurināmais (MWh)		
11) Kopējais atjaunīgo energoresursu patēriņš (MWh) (aprēķina kā 8.–10. rindas summu)		
Atjaunīgo energoresursu īpatsvars kopējā enerģijas patēriņā (%)		
Kopējais enerģijas patēriņš (MWh) (aprēķina kā 6. un 11. rindas summu)		

AR 35. Kopējo enerģijas patēriņu, nošķirot atsevišķi fosilo energoresursu, kodolenerģijas un atjaunīgo energoresursu patēriņu, **ilgtspējas deklarācijā** var attēlot grafiski, parādot izmaiņas laika gaitā (piemēram, izmantojot sektoru diagrammu vai joslu diagrammu).

Neto ieņēmumus balstīta energointensitāte

Norādījumi par to, kā veicami aprēķini

AR 36. Sagatavojot informāciju par energointensitāti, kas prasīta saskaņā ar 40. punktu, uzņēmums:

(a) aprēķina energointensitātes koeficientu, izmantojot šādu formulu:

$$\frac{\text{Kopējais enerģijas patēriņš no darbībām nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu (MWh)}}{\text{Neto ieņēmumi no darbībām nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu (naudas vienība)}} ;$$

(b) izsaka kopējo enerģijas patēriņu MWh un neto ieņēmumus naudas vienībās (piemēram, euro);

(c) skaitītājā un saucējā norāda tikai to daļu no kopējā enerģijas galapatēriņa (skaitītājā) un neto ieņēmumiem (saucējā), kas attiecināma uz darbībām **nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu**. Faktiski gan skaitītāja, gan saucēja tvērumam jābūt saskanīgam;

(d) aprēķina kopējo enerģijas patēriņu saskaņā ar 37. punkta prasībām;

(e) aprēķina neto ieņēmumus saskaņā ar grāmatvedības standartu prasībām, kas piemērojamas finanšu pārskatiem, t. i., IFRS 15 "Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem" vai vietējiem vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem.

AR 37. Kvantitatīvo informāciju var atspoguļot šādā tabulā.

Energointensitāte uz neto ieņēmumiem	Salīdzinoši	N	% N / N-1
Kopējais enerģijas patēriņš no darbībām nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu attiecībā pret neto ieņēmumiem no darbībām nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu (MWh / naudas vienība)			

Neto ieņēmumos balstītas energointensitātes sasaiste ar finanšu pārskatu informāciju

AR 38. Neto ieņēmumu no darbībām **nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu** saskaņojumu ar attiecīgo finanšu pārskatu posteni vai atklājamo informāciju (saskaņā ar 43. punkta prasībām) var sniegt:

- (a) ar mijnorādi uz attiecīgo finanšu pārskatu posteni vai atklājamo informāciju vai,
- (b) ja neto ieņēmumus nevar tieši sasaistīt ar mijnorādi ar kādu finanšu pārskatu posteni vai finanšu pārskatos atklājamo informāciju, — ar kvantitatīvu saskaņojumu, izmantojot turpmāk norādītās tabulas formātu.

Neto ieņēmumi no darbībām nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu, ko izmanto energointensitātes aprēķināšanai	
Neto ieņēmumi (citi)	
Kopējie neto ieņēmumi (finanšu pārskati)	

Informācijas atklāšanas prasība E1-6. 1., 2., 3. pakāpes bruto SEG emisijas un kopējās SEG emisijas

Norādījumi par to, kā veicami aprēķini

AR 39. Sagatavojot informāciju ziņu sniegšanai par SEG **emisijām**, kā noteikts 44. punktā, uzņēmums:

- (a) ņem vērā principus, prasības un norādījumus, kas sniegti SEG protokola korporatīvajā standartā (2004. gada versija). Uzņēmums var ņemt vērā Komisijas Ieteikumu (ES) 2021/2279 ⁽⁵¹⁾ vai ISO 14064-1:2018 standartā noteiktās prasības. Ja uzņēmums jau piemēro ISO 14064-1:2018 standarta SEG uzskaites metodiku, tam tomēr jānodrošina atbilstība šā standarta prasībām (piemēram, attiecībā uz ziņu sniegšanas robežām un uz tirgu balstītu 2. pakāpes SEG emisiju atklāšanu);
- (b) atklāj metodiku, nozīmīgos pieņēmumus un emisijas faktorus, kas izmantoti SEG emisiju aprēķināšanai vai noteikšanai, pievieno izdarītās izvēles pamatojumu un sniedz norādi vai saiti uz visiem izmantotajiem aprēķinu rīkiem;
- (c) ietver CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆, un NF₃ emisijas. Papildu SEG var ņemt vērā, ja tās ir nozīmīgas; un
- (d) lai aprēķinātu CO₂ ekv. emisijas gāzēm, kas nav CO₂, izmanto jaunākās IPCC publicētās **globālās sasilšanas potenciāla (GSP)** vērtības, kas balstītas uz 100 gadu laika nogriezni;

AR 40. Sagatavojot informāciju ziņošanai par SEG emisijām no saviem asociētajiem uzņēmumiem, kopuzņēmumiem, nekonsolidētajiem meitasuzņēmumiem (investīciju struktūrām) un saskaņā ar līgumisku vienošanos kopuzņēmumos, kā noteikts 50. punktā, uzņēmums konsolidē 100 % SEG emisiju no struktūrām, pār kurām tam ir operacionāla kontrole. Praktiski tas nozīmē, ja uzņēmumiem ir licence vai atļauja pārvaldīt šo asociēto uzņēmumu, kopuzņēmumu, nekonsolidēto meitasuzņēmumu (investīciju struktūru) un līgumiskos pasākumos paredzētos aktīvus. Ja uzņēmumam ir līgumā noteikta nepilna laika operacionālā kontrole, tas konsolidē 100 % SEG, kas emitētas operacionālās kontroles īstenošanas laikā.

⁽⁵¹⁾ Komisijas Ieteikums (ES) 2021/2279 (2021. gada 15. decembris) par vidiskās pēdas metožu izmantošanu produktu un organizāciju aprites cikla vidiskā snieguma mērīšanai un uzrādīšanai (OV L 471, 30.12.2021., 1. lpp.).

AR 41. Saskaņā ar ESRS 1 3.7. nodaļu uzņēmums informāciju par SEG emisijām dezagregē piemērotā veidā. Piemēram: uzņēmums savas 1., 2. vai 3. pakāpes SEG **emisijas** var dezagregēt pa valstīm, operacionālajiem segmentiem, saimnieciskās darbības veidiem, meitasuzņēmumiem, SEG kategorijām (CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆, NF₃ un citām uzņēmuma ietvertām SEG) vai avota veidiem (stacionārā sadedzināšana, mobilā sadedzināšana, procesa emisijas un fugitīvās emisijas).

AR 42. Uzņēmuma pārskata periods var atšķirties no dažu vai visu tā vērtības ķēdes struktūru pārskata perioda. Šādā gadījumā uzņēmumam ir atļauts savas SEG emisijas mērit saskaņā ar 44. punktu, izmantojot informāciju par pārskata periodiem, kas atšķiras no tā pārskata perioda, ja šī informācija ir iegūta no struktūrām tā vērtības ķēdē, kuru pārskata periods atšķiras no uzņēmuma pārskata perioda, ar nosacījumu, ka:

- a) uzņēmums izmanto jaunākos datus, kas pieejami no šīm struktūrām tā vērtības ķēdē, lai izmērītu un atklātu siltumnīcefekta gāzu emisijas;
- b) pārskata periodu ilgums ir vienāds; un
- c) struktūra atklāj tādu nozīmīgu notikumu un apstākļu izmaiņu iespaidu (attiecībā uz tās SEG emisijām), kas notikuši laikā starp vērtības ķēdē esošo struktūru pārskata datumiem un uzņēmuma vispārīgas nozīmes finanšu pārskatu datumu.

AR 43. Sagatavojot informāciju par **1. pakāpes bruto SEG emisijām**, kas prasīta 48. punkta a) apakšpunktā, uzņēmums:

- (a) aprēķina vai izmēra SEG emisijas, kas radušās no stacionārās sadedzināšanas, mobilās sadedzināšanas, procesu emisijām un fugitīvajām emisijām, kā arī izmanto piemērotus darbības datus, kas ietver neatjaunīgā kurināmā patēriņu;
- (b) izmanto piemērotus un konsekventus emisijas faktorus;
- (c) biogēnā CO₂ emisijas no biomasas sadedzināšanas vai biodegradācijas atklāj atsevišķi no 1. pakāpes SEG emisijām, bet iekļauj citu veidu SEG (it sevišķi CH₄ un N₂O) emisijas;
- (d) no 1. pakāpes SEG emisiju aprēķina izslēdz jebkākus piesaistījumus vai jebkādas iegādātus, pārdotus vai nodotus **oglekļa kredītus** vai SEG kvotas; un
- (e) attiecībā uz darbībām, par kurām ziņo saskaņā ar ES ETS, ziņo par 1. pakāpes emisijām saskaņā ar ES ETS metodiku. ES ETS metodiku var piemērot arī darbībām ģeogrāfiskās teritorijās un nozarēs, uz kurām ES ETS neattiecas;

AR 44. Sagatavojot 48. punkta b) apakšpunktā prasīto informāciju par 1. pakāpes SEG **emisiju** procentuālo daļu no regulētām emisijas kvotu tirdzniecības sistēmām, uzņēmums:

- (a) ņem vērā SEG emisijas no ekspluatētajām **iekārtām**, uz kurām attiecas regulētas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS), tajā skaitā ES ETS, valsts ETS un attiecīgā gadījumā — ETS ārpus ES;
- (b) ietver tikai CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆ un NF₃ emisijas;
- (c) nodrošina vienu un to pašu uzskaites periodu 1. pakāpes bruto SEG emisijām un SEG emisijām, ko regulē saskaņā ar ETS; un
- (d) aprēķina procentuālo daļu, izmantojot šādu formulu:

SEG emisijas (t CO₂ ekv.) no ES ETS iekārtām + valsts ETS iekārtām + ārpussavienības ETS iekārtām

---

1. pakāpes SEG emisijas (t CO₂ ekv.)

AR 45. Sagatavojot informāciju par 2. pakāpes bruto SEG **emisijām**, kas prasīta 49. punktā, uzņēmums:

- (a) ņem vērā principus un prasības, kas noteikti SEG protokola norādījumu dokumentā “Scope 2 Guidance” (2015. gada versija, jo īpaši 2. pakāpes kvalitātes kritērijus, kas noteikti 7.1. nodaļā attiecībā uz līgumiskajiem instrumentiem); tas var arī apsvērt Komisijas lēmumu (ES) 2021/2279 vai atbilstošās EN ISO 14064-1:2018 standartā paredzētās prasības attiecībā uz importētās enerģijas **netiešo SEG emisiju** kvantitatīvu noteikšanu;

- (b) ietver **iepirkto vai iegūto elektroenerģiju, tvaiku, siltumenerģiju vai aukstumu**, ko uzņēmums patērējis;
- (c) izvairās no dubultas 1. vai 3. pakāpes SEG emisiju uzskaites;
- (d) 2. pakāpes SEG emisiju aprēķināšanai piemēro uz atrašanās vietu balstītas un uz tirgu balstītas metodes un sniedz informāciju par līgumisko instrumentu daļu un veidiem; Ar metodi, kas balstīta uz atrašanās vietu, skaitliski izsaka 2. pakāpes SEG emisijas, balstoties uz vidējiem enerģijas ražošanas emisijas faktoriem noteiktās vietās — arī vietējās, reģionālās vai valsts robežās (SEG protokols, norādījumu dokuments “*Scope 2 Guidance*”, glosārijs, 2015. g.); Ar metodi, kas balstīta uz tirgu, skaitliski izsaka 2. pakāpes SEG emisijas, balstoties uz SEG emisijām, ko emitē elektroenerģijas ražotāji, no kuriem ziņojošais uzņēmums saskaņā ar līgumu pērk elektroenerģiju apvienoti ar instrumentiem vai atsevišķi (SEG protokols, norādījumu dokuments “*Scope 2 Guidance*”, glosārijs, 2015. g.); šajā gadījumā uzņēmums var atklāt informāciju par to tirgus 2. pakāpes SEG emisiju daļu, kas saistīta ar iepirkto elektroenerģiju, kura apvienota ar tādiem instrumentiem kā izcelsmes garantija vai atjaunīgās enerģijas sertifikāti. Uzņēmums sniedz informāciju par to līgumisko instrumentu daļu un veidiem, kas tiek izmantoti enerģijas pārdošanai un pirkšanai, kopā ar enerģijas ražošanas atribūtiem vai atsevišķi no apgalvojumiem par enerģijas atribūtiem.
- (e) Biogēnā CO₂ emisijas no biomasas sadedzināšanas vai biodegradācijas atklāj atsevišķi no 2. pakāpes SEG emisijām, bet iekļauj citu veidu SEG (jo īpaši CH₄ un N₂O). Ja izmantotajos emisijas faktoros nav izdalīta biomasas vai biogēnā CO₂ procentuālā daļa, uzņēmums to dara zināmu. Ja dati par SEG emisijām, izņemot CO₂ (jo īpaši CH₄ un N₂O) nav pieejami vai nav iekļauti uz atrašanās vietu balstīto elektrotīkla vidējo emisijas faktoru vai uz tirgu balstītas metodes informācijā, uzņēmums to dara zināmu;
- (f) no 2. pakāpes SEG emisiju aprēķina izslēdz jebkākus piesaistījumus vai jebkādos iegādātus, pārdotus vai nodotus **oglekļa kredītus** vai SEG kvotas.

AR 46. Sagatavojot informāciju par 3. pakāpes bruto SEG **emisijām**, kas prasīta 51. punktā, uzņēmums:

- (a) ņem vērā SEG protokola uzņēmuma vērtības ķēdes (3. pakāpes) uzskaites un ziņu sniegšanas standarta (2011. gada versija) principus un noteikumus; un tas var arī apsvērt Komisijas Ieteikumu (ES) 2021/2279 vai atbilstošās EN ISO 14064-1:2018 standartā paredzētās prasības attiecībā uz **netiešo SEG emisiju** kvantitatīvu noteikšanu;
- (b) ja uzņēmums ir finanšu iestāde — ņem vērā Finanšu partnerības oglekļa uzskaites finanšu nozarei (PCAF) izstrādāto SEG uzskaites un ziņu sniegšanas standartu, jo īpaši tā A daļu “Finansētās saistītas emisijas” (2022. gada decembra versija);
- (c) veic kopējo 3. pakāpes SEG emisiju pārbaudi, pamatojoties uz piecpadsmit 3. pakāpes kategorijām, kas noteiktas SEG protokola korporatīvajā standartā un SEG protokola korporatīvās vērtības ķēdes (3. pakāpes) uzskaites un ziņu sniegšanas standartā (2011. gada versija), izmantojot atbilstošās aplēses. Alternatīvi uzņēmums **netiešo SEG emisiju** pārbaudi var veikt arī, balstoties uz EN ISO 14064-1:2018 standarta 5.2.4. punktā noteiktajām kategorijām (izņemot netiešās SEG emisijas no importētas enerģijas);
- (d) identificē un atklāj informāciju par nozīmīgajām 3. pakāpes kategorijām, balstoties uz to aplēsto SEG emisiju apjomu un citiem kritērijiem, kas noteikti SEG protokola uzņēmuma vērtības ķēdes (3. pakāpes) uzskaites un ziņu sniegšanas standartā (2011. gada versija, 61. un 65.–68. lpp.) vai EN ISO 14064-1:2018 standarta H.3.2. pielikumā, piemēram, finanšu izdevumi, ietekme, saistītie **pārkārtošanās riski** un **iespējas vai ieinteresēto personu viedokļi**;
- (e) SEG emisijas nozīmīgās 3. pakāpes kategorijās aprēķina vai aplēš, izmantojot emisijas faktorus;
- (f) katru gadu atjaunina 3. pakāpes SEG emisijas katrā nozīmīgajā kategorijā, pamatojoties uz datiem par pašreizējo darbību; vismaz reizi trijos gados, kā arī nozīmīgu notikumu vai apstākļu izmaiņu gadījumā (nozīmīgs notikums vai nozīmīgas apstākļu izmaiņas var attiekties, piemēram, uz izmaiņām uzņēmuma darbībā vai struktūrā, izmaiņām augšposma un lejasposma vērtības ķēdes(-žu) darbībā vai struktūrā, izmaiņām aprēķinu metodikā vai kļūdu atklāšanu) atjaunina pilnu 3. pakāpes SEG inventarizācijas pārskatu;

- (g) norāda to, cik lielā mērā uzņēmuma 3. pakāpes SEG emisijas tiek mērītas, izmantojot datus no konkrētām darbībām uzņēmuma augšposma un lejasposma vērtības ķēdē, un atklāj to emisiju procentuālo daļu, kas aprēķinātas, izmantojot primāros datus, kuri iegūti no **piegādātājiem** vai citiem **vērtības ķēdes** partneriem;
- (h) par katru nozīmīgu 3. pakāpes SEG kategoriju atklāj vērā ņemtās ziņošanas robežas, SEG emisiju aprēķina metodes, kā arī to, vai un kādi aprēķina rīki tikuši izmantoti. 3. pakāpes kategorijām būtu jābūt saskanīgām ar SEG protokolu, un tajās būtu jāiekļauj:
- i. netiešās 3. pakāpes SEG emisijas no konsolidētās uzskaites grupas (mātesuzņēmums un tā meitasuzņēmumi);
  - ii. netiešās 3. pakāpes SEG emisijas no asociētajiem uzņēmumiem, kopuzņēmumiem un nekonsolidētiem meitasuzņēmumiem, attiecībā uz kuriem uzņēmumam ir spēja kontrolēt to operācijas un attiecības (t. i., operacionālā kontrole);
  - iii. 1., 2. un 3. pakāpes SEG emisijas no asociētajiem uzņēmumiem, kopuzņēmumiem, nekonsolidētiem meitasuzņēmumiem (investīciju struktūrām) un kopuzņēmumiem, pār kuriem uzņēmumam nav **operacionālās kontroles** un kuri ir daļa no uzņēmuma augšposma un lejasposma vērtības ķēdes;
- (i) atklāj inventarizācijas pārskatā iekļautās un no tā izslēgtās 3. pakāpes SEG emisiju kategorijas un pievieno pamatojumu izslēgtajām 3. pakāpes kategorijām;
- (j) atklāj biogēnā CO₂ emisijas no biomasas sadedzināšanas vai biodegradācijas, kas rodas tā augšposma un lejasposma **vērtības ķēdē**, atsevišķi no 3. pakāpes bruto SEG emisijām un, aprēķinot 3. pakāpes SEG emisijas, iekļauj citu veidu SEG emisijas (piemēram, CH₄ un N₂O) un CO₂ emisijas, kas rodas biomasas aprites ciklā, nevis sadedzināšanas vai biodegradācijas rezultātā (piemēram, SEG emisijas no biomasas pārstrādes vai transportēšanas);
- (k) no 3. pakāpes SEG emisiju aprēķina izslēdz jebkādu piesaistījumus vai jebkādu iegādātus, pārdotus vai nodotus **oglekļa kredītus** vai SEG kvotas;

AR 47. Sagatavojot informāciju par kopējām SEG **emisijām**, kas prasīta 52. punktā, uzņēmums:

- (a) kopējo SEG emisiju aprēķināšanai izmanto šādas formulas:

SEG emisijas, kas balstītas uz tirgu (t CO₂ekv.) = 1. pakāpes bruto emisijas + 2. pakāpes bruto emisijas, kas balstītas uz tirgu + 3. pakāpes bruto emisijas

SEG emisijas, kas balstītas uz tirgu (t CO₂ekv.) = 1. pakāpes bruto emisijas + 2. pakāpes bruto emisijas, kas balstītas uz tirgu + 3. pakāpes bruto emisijas

- (b) kopējās SEG emisijas atklāj, nošķirot emisijas, kas iegūtas, izmantojot uz atrašanās vietu balstītas un uz tirgu balstītas metodes, kuras lietotas, mērot pamatā esošās 2. pakāpes SEG emisijas.

AR 48. Uzņēmums savas kopējās SEG **emisijas**, kas dezagregētas pa 1. un 2. pakāpes un nozīmīgu 3. pakāpes emisiju grupām, atklāj saskaņā ar turpmāk doto tabulu.

	Retrospektīvi				Atskaides punkti un mērķa gadi			
	Bāzes gads	Salīdzinoši	N	% N /N-1	2025	2030	(2050)	Gada mērķrādītājs (%) / bāzes gads
1. pakāpes SEG emisijas								
1. pakāpes bruto SEG emisijas (t CO ₂ ekv.)								
1. pakāpes SEG emisiju procentuālā daļa no regulētām emisiju kvotu tirdzniecības sistēmām (%)								

2. pakāpes SEG emisijas

2. pakāpes bruto SEG emisijas, kas balstītas uz atrašanās vietu (t CO ₂ ekv.)								
2. pakāpes bruto SEG emisijas, kas balstītas uz tirgu (t CO ₂ ekv.)								

Nozīmīgas 3. pakāpes bruto SEG emisijas

Kopējās bruto netiešās (3. pakāpes) SEG emisijas (t CO ₂ ekv.)								
1. Iegādātās preces un pakalpojumi								
[Izvēles apakš kategorija: mākoņdatošana un datu centru pakalpojumi]								
2. Ražošanas līdzekļi								
3. Ar kurināmā un enerģijas izmantošanu saistītās darbības (nav iekļautas 1. un 2. pakāpes SEG emisijās)								
4. Transportēšana un izplatīšana augšposmā								
5. Operāciju laikā radušies atkritumi								
6. Darījumu braucieni								
7. Darbinieku svārstsatiksme								
8. Augšposmā nomātie aktīvi								
9. Transportēšana lejasposmā								
10. Pārdoto produktu pārstrāde								
11. Pārdoto produktu izmantošana								
12. Pārdoto produktu apstrāde ekspluatācijas laika beigās								
13. Lejasposmā nomātie aktīvi								
14. Franšīzes								
15. Investīcijas								

Kopējās SEG emisijas

Kopējās SEG emisijas (balstītas uz atrašanās vietu) (t CO2 ekv.)								
Kopējās SEG emisijas (balstītas uz tirgu) (t CO2 ekv.)								

AR 49. Lai izceltu iespējamus **pārkārtošanās riskus**, uzņēmums var atklāt informāciju par kopējām SEG **emisijām**, kas iedalītas pa galvenajām valstīm un attiecīgā gadījumā — pa darbības segmentiem (tos pašus segmentus piemērojot finanšu pārskatiem saskaņā ar grāmatvedības standartiem, t. i., *IFRS 8* “Darbības segmenti” vai vietējiem vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem). Šajos iedalījumos pa valstīm var neiekļaut 3. pakāpes SEG emisijas, ja attiecīgie dati nav viegli pieejami.

AR 50. SEG 3. pakāpes **emisijas** var atklāt arī dalījumā pa netiešo emisiju kategorijām, kas noteiktas EN ISO 14064-1:2018.

AR 51. Ja tas ir būtiski uzņēmuma 3. pakāpes emisijām, tas SEG **emisijas** no iegādātajiem mākoņdatošanas un datu centru pakalpojumiem atklāj kā vispārīgās **3. pakāpes kategorijas** “augšposmā iegādātās preces un pakalpojumi” apakškopu.

AR 52. Kopējās SEG **emisijas**, kas dezagregētas pa 1., 2. un 3. pakāpes SEG emisijām, **ilgtspējas deklarācijā** var attēlot grafiski (piemēram, kā joslu vai sektoru diagrammu), parādot SEG emisiju sadalījumu **vērtības ķēdes** posmos (vērtības ķēdes augšposms, pašu operācijas, pārvadājumi, vērtības ķēdes lejasposms).

Neto ieņēmumos balstīta SEG intensitāte

Norādījumi par to, kā veicami aprēķini

AR 53. Atklājot 53. punktā prasīto informāciju par neto ieņēmumos balstīto SEG intensitāti, uzņēmums:

(a) aprēķina SEG intensitātes koeficientu, izmantojot šādu formulu:

$$\frac{\text{Kopējās SEG emisijas (t CO2ekv.)}}{\text{Neto ieņēmumi (naudas vienība)}};$$

(b) izsaka kopējās SEG **emisijas** tonnās CO₂ ekv. un neto ieņēmumus naudas vienībās (piemēram, euro), kā arī uzrāda rezultātus, kas iegūti, izmantojot uz tirgu balstīto un uz atrašanās vietu balstīto metodi;

(c) skaitītājā iekļauj kopējās SEG emisijas, bet saucējā — kopējos neto ieņēmumus;

(d) kopējās SEG emisijas aprēķina, kā noteikts 44. punkta d) apakšpunktā un 52. punktā; un

(e) neto ieņēmumus aprēķina saskaņā ar grāmatvedības standartu prasībām, ko piemēro finanšu pārskatiem, t. i., *IFRS 15* vai vietējiem vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem.

AR 54. Kvantitatīvo informāciju var sniegt turpmāk norādītās tabulas formā.

SEG intensitāte uz neto ieņēmumiem	Salīdzinoši	N	% N / N-1
Kopējās SEG emisijas (uz atrašanās vietu balstīta metode) uz vienu neto ieņēmuma vienību (t CO2 ekv. / naudas vienība)			
Kopējās SEG emisijas (uz tirgu balstīta metode) uz vienu neto ieņēmuma vienību (t CO2 ekv. / naudas vienība)			

Ieņēmumos balstītas SEG intensitātes sasaiste ar finanšu pārskatu informāciju

AR 55. SEG intensitātes aprēķināšanai izmantoto neto ieņēmumu saskaņošanu ar attiecīgo finanšu pārskatu posteni vai piezīmēm (saskaņā ar 55. punkta prasībām) var veikt:

- (a) ar mijnorādi uz attiecīgo finanšu pārskatu posteni vai atklājamo informāciju vai,
- (b) ja neto ieņēmumus nevar tieši sasaistīt ar mijnorādi uz kādu finanšu pārskatu posteni vai finanšu pārskatos atklājamo informāciju, — ar kvantitatīvu saskaņojumu, izmantojot turpmāk norādītās tabulas formātu.

SEG intensitātes aprēķināšanai izmantotie neto ieņēmumi	
Neto ieņēmumi (citi)	
Kopējie neto ieņēmumi (finanšu pārskatos)	

Informācijas atklāšanas prasība E1-7. Ar oglekļa kredītiem finansētie SEG piesaistes un SEG mazināšanas projekti

SEG piesaistījumi un uzglabāšana pašu operācijās un vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā

AR 56. Papildus SEG emisiju inventarizācijas uzskaitē uzņēmumi nodrošina pārredzamību par to, kā un cik lielā mērā tie vai nu uzlabo dabiskos oglekļa piesaistītājus, vai arī izmanto tehniskus risinājumus, lai uzņēmuma paša operācijās un vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā piesaistītu atmosfērā nonākušās SEG. Lai gan nav vispārpieņemtu koncepciju un metodikas SEG piesaistījumu uzskaitē, šā standarta mērķis ir palielināt pārredzamību par uzņēmuma centieniem piesaistīt atmosfērā nonākušās SEG (56. punkta a) apakšpunkts un 58. punkts). SEG piesaistījumi ārpus **vērtības ķēdes**, ko uzņēmums atbalsta, iegādājoties **oglekļa kredītus**, ir jāatklāj atsevišķi, kā noteikts 56. punkta b) apakšpunktā un 59. punktā.

AR 57. Atklājot 56. punkta a) apakšpunktā un 58. punktā prasīto informāciju par uzņēmuma paša operācijās un tā **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā radušos **SEG piesaisti un uzglabāšanu**, uzņēmums attiecībā uz katru piesaistes un uzglabāšanas darbību:

- (a) apraksta aptvertās SEG;
- (b) norāda, vai piesaiste un uzglabāšana ir biogēna vai radusies no **zemes izmantojuma maiņas** (piemēram, pirmreizēja apmežošanas, atkārtota apmežošanas, meža atjaunošana, pilsētu koku stādīšana, agromežsaimniecība, **augšnes** oglekļa uzkrājuma veidošana u. c.), tehnoloģiska (piemēram, tiešā uztvere no gaisa) vai hibrīda (piemēram, bioenerģija ar CO₂ uztveršanu un uzglabāšanu), un sniedz detalizētu tehnoloģisku informāciju par piesaisti, uzglabāšanu un attiecīgā gadījumā par piesaistīto SEG transportēšanu;
- (c) attiecīgā gadījumā — sniedz īsu paskaidrojumu par to, vai darbība ir uzskatāma par dabā balstītu risinājumu, un
- (d) apraksta, kā tiek pārvaldīts nepastāvības risks, vajadzības gadījumā arī nosakot un monitorējot noplūžu un apvēršes gadījumus.

Norādījumi par to, kā veicami aprēķini

AR 58. Sagatavojot 56. punkta a) apakšpunktā un 58. punktā prasīto informāciju par uzņēmuma paša operācijās un tā **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā radušos **SEG piesaisti un uzglabāšanu**, uzņēmums:

- (a) ciktāl piemērojams, ņem vērā SEG protokola korporatīvo standartu (2004. gada versija), produktu standartu (2011. gada versija), lauksaimniecības norādījumu dokumentu (2014. gada versija), zemes izmantošanas, **zemes izmantojuma maiņas** un mežsaimniecības norādījumus SEG projektu uzskaitē (2006. gada versija);

- (b) SEG piesaistījumu uzskaitēi piemēro vienprātības metodes, tiklīdz tās kļūst pieejamas, jo īpaši ES regulatīvo satvaru, kas veltīts CO₂ piesaistījumu sertifikācijai;
- (c) attiecīgā gadījumā — paskaidro, kāda ir piesaistījumu nozīme uzņēmuma **klimata pārmaiņu mitigācijas rīcībpolitikā**;
- (d) ietver piesaistījumus no operācijām, kas uzņēmumam pieder, ko tas kontrolē vai ko tas veicina un kas nav pārdoti citai personai, izmantojot oglekļa kredītus;
- (e) attiecīgā gadījumā atzīmē tās SEG piesaistes darbības savās operācijās vai vērtības ķēdē, kuras ir pārvērstas oglekļa kredītos un pārdotas citām personām brīvprātīgajā tirgū;
- (f) uzskaita SEG **emisijas**, kas saistītas ar attiecīgo piesaistes darbību, tostarp transportēšanu un uzglabāšanu, saskaņā ar informācijas atklāšanas prasību E1-6 (1., 2. vai 3. SEG emisiju pakāpe). Lai palielinātu to, cik pārredzama ir piesaistes darbības efektivitāte, tostarp transportēšana un uzglabāšana, uzņēmums kopā ar piesaistītajām SEG emisijām var atklāt ar attiecīgo darbību saistītās SEG emisijas (piemēram, SEG emisijas no elektroenerģijas patēriņa, kas saistīts ar tiešās uztveršanas no gaisa tehnoloģijām), taču tās jānorāda atsevišķi;
- (g) apvērse gadījumā attiecīgās SEG emisijas uzskaita kā atskaitījumu no piesaistījumiem pārskata periodā;
- (h) lai aprēķinātu CO₂ ekv. emisijas gāzēm, kas nav CO₂, izmanto jaunākās IPCC publicētās **GSP** vērtības, kas balstītas uz 100 gadu laika nogriezni, un apraksta izdarītos pieņemumus, izmantoto metodiku un sistēmas, kas izmantotas SEG piesaistes apjoma aprēķināšanai, un
- (i) aplūko **dabā balstītus risinājumus**.

AR 59. Uzņēmums informāciju par SEG piesaistījumiem, kas rodas paša uzņēmuma operācijās, un par SEG piesaistījumiem, kas rodas tā vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, dezagregē un atklāj atsevišķi. SEG piesaistes darbības **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā ietver darbības, kuras uzņēmums aktīvi atbalsta, piemēram, īstenojot sadarbības projektu ar kādu **piegādātāju**. No uzņēmuma netiek gaidīts, ka tas iekļaus SEG piesaistījumus, kas var rasties tā vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā un par ko tas nav informēts.

AR 60. Kvantitatīvo informāciju par SEG piesaistījumiem var sniegt turpmāk norādītās tabulas formā.

Piesaistījumi	Saīdzinoši	N	% N / N-1
1. SEG piesaistes darbība (piemēram, meža atjaunošana)	-		
2. SEG piesaistes darbība (piemēram, tiešā uztvere no gaisa)	-		
...	-		
Kopējie SEG emisiju piesaistījumi no pašu operācijām (t CO₂ ekv.)			
1. SEG piesaistes darbība (piemēram, meža atjaunošana)	-		
2. SEG piesaistes darbība (piemēram, tiešā uztvere no gaisa)	-		
...	-		
Kopējie SEG emisiju piesaistījumi vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā (t CO₂ ekv.)			
Apvērse apjoms (t CO₂ ekv.)			

Ar oglekļa kredītiem finansētie SEG mazināšanas projekti

AR 61. Noderīgs ieguldījums klimata pārmaiņu mazināšanā var būt SEG **emisiju samazināšanas** projektu finansēšana ārpus uzņēmuma **vērtības ķēdes**, iegādājoties **oglekļa kredītus**, kas atbilst augstiem kvalitātes standartiem. Šajā standartā ir noteikts, ka uzņēmumam ir jāatklāj informācija par to, vai tas izmanto **oglekļa kredītus** atsevišķi no SEG **emisijām** (56. punkta b) apakšpunkts un 59. punkts) un SEG **emisiju samazināšanas mērķrādītājus** (informācijas atklāšanas prasība E1-4). Tajā arī noteikts, ka uzņēmumam ir jānorāda, cik lielā mērā tas izmanto oglekļa kredītus un kādus kvalitātes kritērijus tas izmanto saistībā ar tiem.

AR 62. Sagatavojot informāciju par **oglekļa kredītiem**, kas prasīta saskaņā ar 56. punkta b) apakšpunktu un 59. punktu, uzņēmums atklāj ziņas šādā sadalījumā:

- (a) samazināšanas un piesaistes projektu īpatsvaru (apjoma procentuālo daļu);
- (b) par oglekļa kredītiem no piesaistes projektiem — paskaidrojums, vai tie ir no biogēniem vai tehnoloģiskiem piesaistītājiem;
- (c) to kredītu daļu (apjoma procentuālo daļu), kas saistīti ar katru atzīto kvalitātes standartu;
- (d) to kredītu daļu (apjoma procentuālo daļu), kas saistīti ar projektiem ES, un
- (e) to kredītu daļu (apjoma procentuālo daļu), kas kvalificējama kā atbilstoša korekcija saskaņā ar Parīzes nolīguma 6. pantu.

Norādījumi par to, kā veicami aprēķini

AR 63. Sagatavojot informāciju par **oglekļa kredītiem**, kas prasīta saskaņā ar 56. punkta b) apakšpunktu un 59. punktu, uzņēmums:

- (a) apsver **atzītus kvalitātes standartus**;
- (b) attiecīgā gadījumā — paskaidro, kāda ir oglekļa kredītu nozīme **klimata pārmaiņu mitīgācijas rīcībpolitikā**;
- (c) neiekļauj oglekļa kredītus, kas izdoti saistībā ar SEG **emisiju samazināšanas** projektiem tā **vērtības ķēdē**, jo attiecīgos SEG emisiju samazinājumus jau atklāj saskaņā ar informācijas atklāšanas prasību E1-6 (2. vai 3. pakāpe) to rašanās brīdī (t. i., tiek novērsta dubulta uzskaitē);
- (d) neiekļauj oglekļa kredītus no SEG piesaistes projektiem savā vērtības ķēdē, jo attiecīgie SEG piesaistījumi jau var būt uzskaitīti saskaņā ar informācijas atklāšanas prasību E1-7 to rašanās brīdī (t. i., tiek novērsta dubulta uzskaitē);
- (e) neatklāj informāciju par oglekļa kredītiem kā SEG **emisiju kompensāciju** saskaņā ar informācijas atklāšanas prasību E1-6 par SEG emisijām;
- (f) neatklāj oglekļa kredītus, kas izmantoti kā līdzeklis, lai sasniegtu SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājus, kas atklāti saskaņā ar informācijas atklāšanas prasību E1-4; un
- (g) aprēķina nākotnē dzēšamo oglekļa kredītu apjomu kā oglekļa kredītu summu (t CO₂ ekv.), spēkā esošo līgumu darbības laikā.

AR 64. Informāciju par pārskata gadā dzēstajiem un nākotnē plānotajiem dzēšamajiem **oglekļa kredītiem** var sniegt turpmāk norādīto tabulu formātā.

Pārskata gadā dzēstie oglekļa kredīti	Salīdzinoši	N
Kopā (t CO₂ ekv.)		
Daļa no piesaistes projektiem (%)		
Daļa no samazināšanas projektiem (%)		
1. atzītais kvalitātes standarts (%)		
2. atzītais kvalitātes standarts (%)		

3. atzītais kvalitātes standarts (%)		
...		
Daļa no ES projektiem (%)		
To oglekļa kredītu daļa, kas atbilst attiecīgajām korekcijām (%)		

Oglekļa kredīti, kurus nākotnē plānots dzēst	Summa līdz [periods]
Kopā (t CO₂ ekv.)	

Informācijas atklāšanas prasība E1-8. Iekšējā oglekļa cenu noteikšana

AR 65. Atklājot 62. un 63. punktā prasīto informāciju, uzņēmums attiecīgā gadījumā īsi paskaidro, vai un kā oglekļa cenas, kas izmantotas iekšējās oglekļa cenu noteikšanas shēmās, atbilst finanšu pārskatos izmantotajām oglekļa cenu noteikšanas shēmām. To veic attiecībā uz iekšējām oglekļa cenām, ko izmanto:

- (a) paša uzņēmuma aktīvu (nemateriālo aktīvu, īpašuma, ražotņu un aprīkojuma) lietderīgās lietošanas laika un atlikušās vērtības novērtēšanai;
- (b) aktīvu vērtības samazināšanai un
- (c) darījumdarbības ietvaros iegādāto aktīvu patiesās vērtības noteikšanai.

AR 66. Informāciju var atspoguļot šajā tabulā:

Iekšējo oglekļa cenu noteikšanas veidi	Attiecīgais apjoms (t CO ₂ ekv.)	Piemērotās cenas (EUR/t CO ₂ ekv.)	Tvēruma apraksts
CapEx ēnu cena			
Pētniecības un izstrādes investīciju ēnu cena			
Iekšējā oglekļa maksa vai fonds			
Oglekļa cenas vērtības samazināšanās pārbaudei			
Utt.			

Informācijas atklāšanas prasība E1-9. Paredzamais finansiālais iespaids, ko rada būtiski fiziskie un pārkārtošanās riski un potenciālās ar klimata pārmaiņām saistītās izdevības

Paredzamais finansiālais iespaids, ko rada būtiski fiziskie un pārkārtošanās riski

AR 67. Ar klimatu saistītie būtiskie **fiziskie** un **pārkārtošanās riski** var ietekmēt uzņēmuma finansiālo stāvokli (piemēram, īpašumā esošos aktīvus, finansiāli kontrolētos nomātos aktīvus un saistības), darbības rezultātus (piemēram, neto ieņēmumu un izmaksu iespējamo pieaugumu/samazinājumu nākotnē darījumdarbības pārtraukumu dēļ vai piegādes cenu palielināšanos, kas rada iespējamu peļņas samazināšanos) un naudas plūsmas. Dažu ar klimatu saistītu fizisku risku maza varbūtība, lielais ietekmes smagums un ilgtermiņa periods, kā arī nenoteiktība, kas rodas, pārkārtojoties uz ilgtspējīgu ekonomiku, nozīmē, ka ar tiem būs saistīts būtisks **paredzamais finansiālais iespaids**, kas neietilpst pašreizējo grāmatvedības standartu prasību tvērumā.

AR 68. Pašlaik nav vispārpieņemtas metodikas, lai novērtētu vai noteiktu, kā būtiski **fiziskie** un **pārkārtošanās riski** var ietekmēt uzņēmuma finansiālo stāvokli, finanšu rezultātus un naudas plūsmas nākotnē. Tādēļ šā finansiālā iespaida atklāšana (kā prasīts 64., 66. un 67. punktā) būs atkarīga no uzņēmuma iekšējās metodikas un pamatota novērtējuma, nosakot ievaddatus un izdarot pieņēmumus, kas nepieciešami, lai kvantitatīvi noteiktu to **paredzamo finansiālo iespaidu**.

Norādījumi par to, kā veicami aprēķini: paredzamais finansiālais iespaids, ko rada būtiski fiziskie riski

AR 69. Atklājot informāciju, kas prasīta saskaņā ar 64. punkta a) apakšpunktu un 66. punktu, uzņēmums paskaidro, vai un kā:

- (a) tas ir novērtējis **paredzamo finansiālo iespaidu** uz aktīviem un saimniecisko darbību, kas pakļauti būtiskam fiziskam riskam, tajā skaitā norādot piemērošanas jomu, laika periodus, aprēķinu metodiku, kritiskos pieņēmumus un novērtējuma parametrus un ierobežojumus; un
- (b) tas ir veicis to aktīvu un saimnieciskās darbības novērtējumu, kas tiek uzskatīti par pakļautiem būtiskam **fiziskam riskam**, balstās uz procesu vai ir daļa no procesa, ar kuru nosaka būtisku fizisku risku, kā paredzēts 20. punkta b) apakšpunktā un AR 11, un ar kuru nosaka klimata **scenārijus**, kā paredzēts 19. punktā un AR 13 un AR 14. Proti, uzņēmums paskaidro, kā tas ir definējis vidēja termiņa un ilgtermiņa periodus un kā šīs definīcijas ir saistītas ar uzņēmuma aktīvu paredzamo izmantošanas laiku, stratēģiskās plānošanas periodiem un kapitāla sadales plāniem.

AR 70. Sagatavojot informāciju par aktīviem, kas pakļauti būtiskam fiziskam riskam un kas jāatklāj saskaņā ar 66. punkta a) apakšpunktu, uzņēmums:

- (a) aprēķina aktīvus, kas pakļauti būtiskam fiziskam riskam, naudas izteiksmē un kā īpatsvaru (procentos) no kopējiem aktīviem pārskata datumā (t. i., īpatsvars ir aplēse par aktīvu, kas pakļauti būtiskam fiziskam riskam, uzskaites vērtību, kas dalīta ar kopējo uzskaites vērtību, kā norādīts finanšu stāvokļa pārskatā vai bilanci). Būtiskam fiziskam riskam pakļauto aktīvu aplēsi iegūst no finanšu pārskatos atzītajiem aktīviem; Naudas summu un fiziskam riskam pakļauto aktīvu īpatsvara aplēsi var uzrādīt vai nu kā vienu summu, vai arī kā diapazonu;
- (b) nosakot būtiskam fiziskam riskam pakļautos aktīvus, ņem vērā visu veidu aktīvus, arī finanšu nomas / lietošanas tiesību aktīvus;
- (c) lai šo informāciju kontekstualizētu, uzņēmums:
  - i. atklāj informāciju par to uzņēmumam nozīmīgo aktīvu atrašanās vietu, kas pakļauti būtiskam fiziskam riskam. Nozīmīgus aktīvus, kas atrodas ⁽³²⁾ ES teritorijā, agregē pēc NUTS 3. līmeņa detalizācijas kodiem (kopēja statistiski teritoriālo vienību klasifikācija). Attiecībā uz nozīmīgiem aktīviem, kas atrodas ārpus ES teritorijas, iedalījums pēc NUTS koda tiks sniegts tikai attiecīgā gadījumā;
  - ii. uzrāda riskam pakļauto aktīvu naudas summas, dezagregējot pa akūtiem un hroniskiem fiziskiem riskiem ⁽³³⁾;
- (d) aprēķina to aktīvu daļu, kas pakļauti būtiskam fiziskam riskam, kurš izriet no 66. punkta a) apakšpunkta, un uz ko attiecas **pielāgošanās klimata pārmaiņām darbības**, pamatojoties uz informāciju, kas atklāta saskaņā ar informācijas atklāšanas prasību E1-3. Šā aprēķina mērķis ir iegūt neto risku tuvinājumu.

AR 71. Gatavojot 64. punkta a) apakšpunktā un 66. punkta d) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums var novērtēt un atklāt informāciju par to saimnieciskās darbības neto ieņēmumu daļu, kas pakļauti fiziskam riskam. Šī atklājamā informācija:

- (a) ir balstīta uz neto ieņēmumiem saskaņā ar grāmatvedības standartu prasībām, ko piemēro finanšu pārskatiem, t. i., IFRS 15 vai vietējiem vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem;

⁽³²⁾ Šī informācijas atklāšanas prasība ir saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 prasībām — 5. veidne "Risku darījumi, kas pakļauti fiziskam riskam" prasībām.

⁽³³⁾ Šī informācijas atklāšanas prasība ir saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 prasībām — 5. veidne "Risku darījumi, kas pakļauti fiziskam riskam" prasībām.

- (b) var ietvert uzņēmuma saimnieciskās darbības sadalījumu ar atbilstošu informāciju par saistīto kopējo neto ieņēmumu procentuālo daļu, riska faktoriem (apdraudējumiem, ietekmi un jutīgumu) un, ja iespējams, **paredzamā finansiālā iespaida** apmēru peļņas samazinājuma izteiksmē īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. Ja uzņēmums, finanšu pārskatos sniedzot ziņas pa segmentiem, savas peļņas daļas ir dezagregējis pa darbības segmentiem, tas pa darbības segmentiem var dezagregēt arī savu saimniecisko darbību.

Norādījumi par to, kā veicami aprēķini: paredzamais finansiālais iespaids, ko rada pārkārtošanās riski

AR 72. Atklājot informāciju, kas prasīta saskaņā ar 64. punkta b) apakšpunktu un 67. punkta a) apakšpunktu, uzņēmums paskaidro, vai un kā:

- (a) tas ir novērtējis iespējamo ietekmi uz nākotnes finanšu rezultātiem un stāvokli attiecībā uz aktīviem un saimniecisko darbību, kas pakļauti būtiskam pārkārtošanās riskam, tajā skaitā norādot piemērošanas jomu, aprēķinu metodiku, kritiskos pieņēmumus un novērtējuma parametrus un ierobežojumus, un
- (b) tas ir veicis to aktīvu un saimnieciskās darbības novērtējumu, kas tiek uzskatīti par pakļautiem būtiskam pārkārtošanās riskam, balstās uz procesu vai ir daļa no procesa, ar kuru nosaka būtiskus **pārkārtošanās riskus**, kā aprakstīts 20. punkta c) apakšpunktā un AR 11, un ar kuru nosaka **scenārijus**, kā paredzēts AR 12 un AR 13. Proti, uzņēmums paskaidro, kā tas ir definējis vidēja termiņa un ilgtermiņa periodus un kā šīs definīcijas ir saistītas ar uzņēmuma aktīvu paredzamo izmantošanas laiku, stratēģiskās plānošanas periodiem un kapitāla sadales plāniem.

AR 73. Atklājot informāciju par aktīviem, kas pakļauti būtiskam pārkārtošanās riskam, kā noteikts 67. punkta a) un b) apakšpunktā:

- (a) uzņēmums iekļauj vismaz aplēsi par to aktīvu apjomu, kas potenciāli kļūs par balasta aktīviem (naudas summās un kā īpatsvaru / procentuālu daļu), no pārskata gada līdz 2030. gadam un no 2030. līdz 2050. gadam. Ar balasta aktīviem saprot aktīvus vai noteikti plānotus uzņēmuma galvenos aktīvus, kuru ekspluatācijas laikā pastāv ievērojamas **ieslēgtās SEG emisijas**. Noteikti plānotie galvenie aktīvi ir tie, kurus uzņēmums, visticamāk, izmantos nākamo piecu gadu laikā; Šo summu var izteikt kā aktīvu vērtību diapazonu, pamatojoties uz dažādiem klimata un **rīcībpolitikas scenārijiem**, tajā skaitā scenāriju, kas saskaņots ar mērķi ierobežot globālās sasilšanas pieaugumu līdz 1,5 °C;
- (b) uzņēmums atklāj savu nekustamā īpašuma aktīvu, tajā skaitā lietošanas tiesību aktīvu, uzskaites vērtības dalījumā pa energoefektivitātes klasēm. Energoefektivitāti izsaka vai nu kā enerģijas patēriņa diapazonus (kWh/m²), vai kā EPC ⁽⁵⁴⁾(energосnieguma sertifikāta) ⁽⁵⁵⁾marķējuma klasi. Ja uzņēmums, darot visu maksimāli iespējamo, šo informāciju nevar iegūt, tas atklāj to nekustamā īpašuma aktīvu kopējo uzskaites vērtību, kuru enerģijas patēriņš ir balstīts uz iekšējām aplēsēm;
- (c) uzņēmums aprēķina to aktīvu kopsummas (arī finanšu nomas / lietošanas tiesību aktīvu) īpatsvaru (procentos), kuri pakļauti būtiskam pārkārtošanās riskam un kuri risināti ar **klimata pārmaiņu mītigācijas darbībām**, balstoties uz informāciju, kas atklāta saskaņā ar informācijas atklāšanas prasību EI-3. Aktīvu kopsumma ir bilances uzskaites vērtība pārskata datumā.

AR 74. Atklājot informāciju par iespējamām saistībām attiecībā uz būtiskiem **pārkārtošanās riskiem**, kā noteikts 67. punkta d) apakšpunktā:

- (a) uzņēmumi, kas ekspluatē **iekārtas**, kuras regulē saskaņā ar emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, var ietvert virkni potenciālo nākotnes saistību, kas izriet no šīm sistēmām;
- (b) uzņēmumi, uz kuriem attiecas ES ETS, var atklāt informāciju par iespējamām nākotnes saistībām, kas attiecas uz to sadales plāniem laikposmam līdz 2030. gadam. Potenciālās saistības var aplēst, pamatojoties uz:

⁽⁵⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).

⁽⁵⁵⁾ Šī informācijas atklāšanas prasība ir saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 prasībām — 2. veidne "Nekustamais īpašums, nodrošinājuma energoefektivitāte" prasībām.

- i. to kvotu skaitu, kas ir uzņēmuma rīcībā pārskata perioda sākumā;
  - ii. to kvotu skaitu, kas jāiegādājas tirgū katru gadu, t. i., pirms un līdz 2030. gadam;
  - iii. atšķirību starp aplēstajām **emisijām** nākotnē saskaņā ar dažādiem pārkārtošanās **scenārijiem** un bezmaksas kvotu piešķirumiem, kas ir zināmi laikposmam līdz 2030. gadam;
  - iv. paredzamajām gada izmaksām par vienu CO2 tonnu, par ko jāiegādājas kvota;
- (c) novērtējot iespējamās nākotnes saistības, uzņēmums var ņemt vērā un atklāt informāciju par 1. pakāpes SEG emisijas kvotu skaitu regulētās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmās un uzkrāto emisijas kvotu skaitu (no iepriekšējām kvotām) pārskata perioda sākumā;
- (d) uzņēmumi, kas atklāj informāciju par **oglekļa kredītiem**, kurus tuvākajā nākotnē plānots dzēst (informācijas atklāšanas prasība E1-7), var atklāt informāciju par iespējamām nākotnes saistībām, kas attiecas uz saistībām, kuru pamatā ir spēkā esošie līgumi;
- (e) uzņēmums var iekļaut arī tā 1. un 2. pakāpes, kā arī kopējās bruto SEG **emisijas** (naudas vienībās), kas aprēķinātas šādi:

- i. 1. un 2. pakāpes SEG emisijas pārskata gadā, kas izteiktas naudas izteiksmē, izmantojot šādu formulu:

$$(a) \quad (1. \text{ pakāpes bruto SEG emisijas } (t \text{ CO}_{2ekv.}) + 2. \text{ pakāpes bruto SEG emisijas } (t \text{ CO}_{2ekv.})) \times \text{SEG emisiju izmaksu likme } \left(\frac{\text{€}}{t \text{ CO}_{2ekv.}} \right)$$

- ii. kopējās SEG emisijas pārskata gadā, kas izteiktas naudas izteiksmē, izmantojot šādu formulu:

$$b) \quad \text{kopējās SEG emisijas } (t \text{ CO}_{2ekv.}) \times \text{SEG emisiju izmaksu likme } \left(\frac{\text{€}}{t \text{ CO}_{2ekv.}} \right)$$

- iii. izmantojot zemāko, vidējo un augstāko izmaksu likmi ⁽⁵⁶⁾ SEG emisijām (piemēram, tirgus oglekļa cena un dažādas aplēses par oglekļa izmaksām sabiedrībai) un to izvēles iemesli.

AR 75. Lai novērtētu, kā **pārkaršāšanās riski** var ietekmēt uzņēmuma finansiālo stāvokli nākotnē, var piemērot citas pieejas un metodiku. Jebkurā gadījumā atklājamajā informācijā par **paredzamo finansiālo iespaidu** iekļauj uzņēmuma izmantotās metodikas un definīciju aprakstu.

AR 76. Gatavojot 67. punkta e) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums var novērtēt un atklāt informāciju par to saimnieciskās darbības neto ieņēmumu daļu, kas pakļauti **pārkaršāšanās riskiem**. Šī atklājamā informācija:

- (a) ir balstīta uz neto ieņēmumiem saskaņā ar grāmatvedības standartu prasībām, ko piemēro finanšu pārskatiem, t. i., *IFRS 15* vai vietējiem vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem;
- (b) var ietvert uzņēmuma saimnieciskās darbības sadalījumu ar atbilstošu informāciju par saistīto pašreizējo neto ieņēmumu procentuālo daļu, riska faktoriem (notikumiem un iedarbību) un, ja iespējams, **paredzamā finansiālā iespaida** apmēru peļņas samazinājuma izteiksmē īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. Ja uzņēmums, finanšu pārskatos sniedzot ziņas pa segmentiem, savas peļņas daļas ir atklājis dalījumā pa operacionālajiem segmentiem, tas pa darbības segmentiem var dezagregēt arī savu saimniecisko darbību.

⁽⁵⁶⁾ Izmaksu likme ir koeficients, ko izmanto, lai nemonetārus ietekmes rādītājus (piemēram, tonnas, hektāri, m³ utt.) pārvērstu naudas vienībās. Izmaksu likmēm jābalstās uz monetārās vērtēšanas pētījumiem, tām jābūt zinātniski pamatotām, un to iegūšanai izmantotajām metodēm jābūt pārredzamām. Norādījumi par šīm metodēm ir pieejami, piemēram, no ES programmas "LIFE" finansētā projekta "TRANSPARENT".

Saikne ar finanšu pārskatu informāciju

AR 77. Aktīvu, saistību un neto ieņēmumu (kas ir jutīgi pret būtiskiem **fiziskiem** vai **pārkārtošanās riskiem**) nozīmīgo summu saskaņošanu ar attiecīgo finanšu pārskatu posteni vai atklājamo informāciju (piemēram, ziņas pa segmentiem) (kā noteikts 68. punktā) uzņēmums var veikt šādi:

- (a) ar mijnorādi uz attiecīgo finanšu pārskatu posteni vai atklājamo informāciju, ja šīs summas ir identificējamās finanšu pārskatos, vai,
- (b) ja tiešas mijnorādes uz tiem sniegt nav iespējams, — kā kvantitatīvu saskaņojumu katram no tiem ar attiecīgo finanšu pārskata posteni vai atklājamo informāciju, izmantojot turpmāk norādīto tabulas formātu:

Aktīvu vai saistību uzskaites vērtība vai neto vērtība Ieņēmumi, kas ir neaizsargāti pret būtiskiem fiziskiem vai pārkārtošanās riskiem	
Koriģējamie posteņi	
Aktīvi vai saistības, vai neto ieņēmumi finanšu pārskatos	

AR 78. Uzņēmums nodrošina, ka dati un pieņēmumi, ko tas izmanto, lai novērtētu un ziņotu par būtisko **fizisko risku** un **pārkārtošanās risku paredzamo finansiālo iespaidu** ilgtspējas deklarācijā, ir saskanīgi ar attiecīgajiem datiem un pieņēmumiem, kas izmantoti finanšu pārskatos (piemēram, oglekļa cenas, ko izmanto, lai novērtētu aktīvu vērtības samazināšanos, aktīvu lietderīgās lietošanas laiks, aplēses un uzkrājumi). Uzņēmums paskaidro jebkādu neatbilstību iemeslus (piemēram, ja ar klimatu saistīto risku pilnīga finansiālā ietekme joprojām tiek vērtēta vai finanšu pārskatos netiek uzskatīta par būtisku).

AR 79. Attiecībā uz iespējamo nākotnes ietekmi uz saistībām (kā prasīts 67. punkta d) apakšpunktā), ja piemērojams, uzņēmums iekļauj mijnorādi uz emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu aprakstu finanšu pārskatos.

Ar klimata pārmaiņām saistītās izdevības

AR 80. Atklājot informāciju saskaņā ar 69. punkta a) apakšpunktu, uzņēmums paskaidro izmaksu ietaupījumu būtību (piemēram, kas izriet no mazāka enerģijas patēriņa), laika nogriežņus un izmantoto metodiku, tajā skaitā novērtējuma tvērumu, kritiskos pieņēmumus un ierobežojumus, kā arī to, vai un kā tikusi izmantota **scenāriju analīze**.

AR 81. Atklājot 69. punkta b) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums paskaidro, kā tas ir novērtējis tirgus lielumu vai jebkādas gaidāmās izmaiņas neto ieņēmumos, ko tas gūst no mazoglekļa produktiem un pakalpojumiem vai pielāgošanās risinājumiem, tajā skaitā novērtējuma tvērumu, laika nogriežni, kritiskos pieņēmumus un ierobežojumus, kā arī to, cik lielā mērā šis tirgus uzņēmumam ir pieejams. Informāciju par tirgus lielumu var skatīt perspektīvā, ņemot vērā pašreizējos taksonomijai atbilstīgos ieņēmumus, par kuriem informāciju atklāj saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 noteikumiem. Uzņēmums var arī paskaidrot, kā tas izmantos ar klimatu saistītās **izdevības**, un, ja iespējams, šis skaidrojums būtu jāsaista ar informāciju, kas atklājama par **rīcībpolitiku, mērķrādītājiem un darbībām** saskaņā ar informācijas atklāšanas prasībām E1-2, E1-3 un E1-4.

ESRS E2

PIESĀRŅOJUMS

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem ESRS

Informācijas atklāšanas prasības

- ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 IRO-1 “To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar piesārņojumu saistīto ietekmi, riskus un iespējas”
- Informācijas atklāšanas prasība E2-1. Rīcībpolitikas attiecībā uz piesārņojumu
- Informācijas atklāšanas prasība E2-2. Darbības un resursi saistībā ar piesārņojumu

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība E2-3. Mērķrādītāji saistībā ar piesārņojumu
- Informācijas atklāšanas prasība E2-4. Gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums
- Informācijas atklāšanas prasība E2-5. Vietas, kas rada bažas, un vietas, kas rada ļoti lielas bažas
- Informācijas atklāšanas prasība E2-6. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar piesārņojumu saistītā ietekme, riski un iespējas

A papildinājums. Piemērošanas prasības

- ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība E2-1. Rīcībpolitikas attiecībā uz piesārņojumu
- Informācijas atklāšanas prasība E2-2. Darbības un resursi saistībā ar piesārņojumu

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība E2-3. Mērķrādītāji saistībā ar piesārņojumu
- Informācijas atklāšanas prasība E2-4. Gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums
- Informācijas atklāšanas prasība E2-5. Vietas, kas rada bažas, un vietas, kas rada ļoti lielas bažas
- Informācijas atklāšanas prasība E2-6. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar piesārņojumu saistītie riski un iespējas

Mērķis

- Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības, kas ļaus **ilgtspējas deklarācijas** lietotājiem saprast:
  - to, kā uzņēmums ietekmē gaisa, ūdens un **augšnes piesārņojumu**, ņemot vērā tā būtisko pozitīvo un negatīvo faktisko un iespējamo **ietekmi**;
  - jebkuras veiktās **darbības**, ar ko novērš vai mazina faktisko vai iespējamo negatīvo ietekmi, novērš **riskus** un izmanto **iespējas**, un šo darbību rezultātus;
  - uzņēmuma plānus un spēju pielāgot savu **stratēģiju** un **darījumdarbības modeli** saskaņā ar pāreju uz ilgtspējīgu ekonomiku un nepieciešamību novērst, kontrolēt un likvidēt piesārņojumu. Tas paredzēts, lai radītu no toksikantiem brīvu vidi ar nulles piesārņojumu, atbalstot arī ES Gaisa, ūdens un augsnes nulles piesārņojuma rīcības plānu;
  - to uzņēmuma būtisko risku un iespēju būtību, veidu un apmēru, kas saistīti ar uzņēmuma ietekmi un **atkarību** saistībā ar piesārņojumu, kā arī piesārņojuma novēršanu, kontroli, likvidēšanu vai samazināšanu, tai skaitā piemērojot normatīvos aktus, un kā uzņēmums to īsteno; un

- (e) būtisko risku un iespēju, kas izriet no uzņēmuma ar piesārņojumu saistītās ietekmes un atkarības, **finansiālo iespaidu** uz uzņēmumu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā.
2. Šajā standartā ir izklāstītas informācijas atklāšanas prasības saistībā ar šādiem **ilgtspējas jautājumiem**: gaisa, ūdens, **augšnes piesārņojumu, vielām, kas rada bažas** (tajā skaitā **vielām, kas rada ļoti lielas bažas**).
  3. “Gaisa **piesārņojums**” attiecas uz uzņēmuma radītajām **emisijām** gaisā (gan iekšējās, gan ārējās), kā arī ar šādu emisiju novēršanu, kontroli un samazināšanu.
  4. “Ūdens **piesārņojums**” attiecas uz uzņēmuma radītajām **emisijām** ūdenī, kā arī ar šādu emisiju novēršanu, kontroli un samazināšanu.
  5. “**Augšnes piesārņojums**” attiecas uz uzņēmuma radītajām **emisijām** augsnē, kā arī ar šādu emisiju novēršanu, kontroli un samazināšanu.
  6. Attiecībā uz “**vielām, kas rada bažas**” — šis standarts ietver informāciju par vielu, kas rada bažas (arī **vielu, kas rada ļoti lielas bažas**), ražošanu, izmantošanu un/vai izplatīšanu un komercializāciju, ko veic uzņēmums. Mērķis prasībām atklāt informāciju par vielām, kas rada bažas, ir sniegt lietotājiem izpratni par faktisko vai iespējamo ietekmi, kas saistīta ar šādām vielām, ņemot vērā iespējamās ierobežojumus attiecībā uz to izmantošanu un/vai izplatīšanu un komercializāciju.

Mijiedarbība ar citiem ESRS

7. **Piesārņojuma** temats ir cieši saistīts ar citiem vides apakštematiem, piemēram, klimata pārmaiņām, ūdens un **jūras resursiem, biodaudzveidību un aprites ekonomiku**. Tādējādi, lai sniegtu visaptverošu pārskatu par to, kas varētu būt būtisks saistībā ar piesārņojumu, attiecīgās informācijas atklāšanas prasības ir ietvertas šādos citos vides standartos:
  - (a) ESRS E1 “Klimata pārmaiņas”, kurā aplūkotas šādas septiņas **siltumnīcefekta gāzes**, kas saistītas ar gaisa piesārņojumu: oglekļa dioksīds (CO₂), metāns (CH₄), dislāpekļa oksīds (N₂O), daļēji halogenētie fluorogļūdeņraži (HFC), perfluorogļūdeņraži (PFC), sēra heksafluorīds (SF₆), slāpekļa trifluorīds (NF₃);
  - (b) ESRS E3 “Ūdens un jūras resursi”, kurā aplūkots **ūdens patēriņš** (it sevišķi **teritorijās, kuras pakļautas ūdens trūkuma riskam**), ūdens **reciklēšana** un uzkrāšana. Tas ietver arī atbildīgu jūras resursu apsaimniekošanu, tajā skaitā uzņēmuma izmantoto, ar jūras resursiem saistīto preču (piemēram, grants, dziļjūras minerālu, jūras produktu) veidu un daudzumu. Šis standarts attiecas uz šādu darbību radīto negatīvo ietekmi uz ūdens un jūras resursu piesārņojumu, arī ar mikroplastmasu;
  - (c) ESRS E4 “Biodaudzveidība un ekosistēmas”, kurā aplūkotas **ekosistēmas** un sugas. Piesārņojums kā tiešas ietekmes faktors, kas izraisa **biodaudzveidības zudumu**, ir aplūkots šajā standartā;
  - (d) ESRS E5 “Resursu izmantojums un aprites ekonomika”, kas īpaši pievēršas pārejai no neatjaunīgo resursu ieguves un tādas prakses īstenošanas, kura novērš **atkritumu** radīšanu, — arī piesārņojumu, ko rada atkritumi.
8. Ar **piesārņojumu** saistītais uzņēmuma iespaids var ietekmēt cilvēkus un kopienas. Būtiska negatīva ietekme uz **skartajām kopienām**, ko rada ar piesārņojumu saistīta ietekme, kura attiecināma uz uzņēmumu, ir ietverta ESRS S3 “Skartās kopienas”.
9. Šis standarts būtu jālasa kopā ar ESRS 1 “Vispārīgās prasības” un ESRS 2 “Vispārīgi atklājamā informācija”.

Informācijas atklāšanas prasības

ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

10. Šis iedaļas prasības ir jālasa un ziņas jāsniedz kopā ar ESRS 2 4. nodaļā “Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība” prasīto atklājamo informāciju.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 IRO-1 “To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar piesārņojumu saistīto ietekmi, riskus un iespējas”

11. Uzņēmums apraksta būtiskas **ietekmes, risku** un **iespēju** identificēšanas procesu un sniedz informāciju par:
  - (a) vai uzņēmums ir pārbaudījis savu **objektu** atrašanās vietu un darbījumdarbību, lai noteiktu tā faktisko un potenciālo ar **piesārņojumu** saistīto **ietekmi, riskus** un **iespējas** paša operācijās un **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā, un, ja tā, tad kādas metodikas, pieņēmumi un rīki pārbaudē izmantoti;
  - (b) vai un kā uzņēmums ir veicis konsultācijas, jo īpaši ar skartajām kopienām.

Informācijas atklāšanas prasība E2-1. Rīcībpolitikas attiecībā uz piesārņojumu

12. Uzņēmums apraksta rīcībpolitikas, ko tas pieņēmis, lai pārvaldītu būtisko ietekmi, riskus un iespējas saistībā ar piesārņojuma novēršanu un kontroli.
13. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums ieviesis **rīcībpolitikas**, kas attiecas uz tā būtiskās **ietekmes, risku** un **iespēju**, kuri saistīti ar piesārņojumu, identificēšanu, novērtēšanu, pārvaldību un/vai **remediāciju**.
14. 12. punktā prasītā atklājamā informācija ietver informāciju par uzņēmuma izstrādāto **rīcībpolitiku**, ar ko tas pārvalda tā būtisko **ietekmi, riskus** un **iespējas**, kuri saistīti ar **piesārņojumu** saskaņā ar ESRS 2 MDR-P “Rīcībpolitikas, kas pieņemtas būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai”.
15. Uzņēmums attiecībā uz paša operācijām un augšposma un lejasposma **vērtības ķēdi** norāda, vai un kā tā **rīcībpolitikas** attiecas uz šādām jomām, kurās ir būtiski jautājumi:
  - (a) ar gaisa, ūdens un **augšnes piesārņojumu** saistītās negatīvās **ietekmes** mazināšana, tajā skaitā novēršana un kontrole;
  - (b) **vielu, kas rada bažas**, aizstāšana un samazināšana līdz minimumam, kā arī **vielu, kas rada ļoti lielas bažas**, lietošanas pakāpeniska izbeigšana, jo īpaši sabiedrībai nebūtiskiem lietojumiem un **patēriņa** produktos, un
  - (c) **incidentu** un ārkārtēju situāciju novēršana un gadījumos, ja un kad tās rodas, — to ietekmes uz cilvēkiem un vidi kontrole un ierobežošana.

Informācijas atklāšanas prasība E2-2. Darbības un resursi saistībā ar piesārņojumu

16. Uzņēmums atklāj informāciju par darbībām, kas saistītas ar piesārņojumu, un to īstenošanai piešķirtajiem resursiem.
17. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt gūt izpratni par galvenajām veiktajām un plānotajām darbībām, lai sasniegtu ar **piesārņojumu** saistītos **rīcībpolitikas** mērķus un **mērķrādītājus**.
18. Ar piesārņojumu saistīto rīcības plānu un resursu aprakstā ietver informāciju, kas noteikta ESRS 2 MDR-A “Darbības un resursi saistībā ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem”.
19. Papildus ESRS 2 MDR-A uzņēmums var norādīt, kuram līmenim šādā mitigācijas hierarhijā var piešķirt kādu darbību un resursus, lai:
  - (a) izvairītos no **piesārņojuma** radīšanas, tajā skaitā pakāpeniski izņemtu no aprites materiālus vai savienojumus, kam ir negatīva ietekme (piesārņojuma novēršana tā rašanās vietā);
  - (b) samazinātu piesārņojumu, tajā skaitā: pakāpeniski izņemtu no aprites materiālus vai savienojumus; nodrošinātu atbilstību izpildes prasībām, piemēram, **labāko pieejamo tehnisko paņēmieni (LPTP)** prasībām; vai ievērotu principa “**nenodarīt būtisku kaitējumu**” kritērijus piesārņojuma novēršanai un kontrolei saskaņā ar ES Taksonomijas regulu un tās deleģētajiem aktiem (piesārņojuma minimalizēšana), un

- (c) atjaunotu, reģenerētu un pārveidotu **ekosistēmu** vietās, kur radies piesārņojums (gan regulāru darbību, gan **incidentu** radītās ietekmes kontrole).

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība E2-3. Mērķrādītāji saistībā ar piesārņojumu

20. Uzņēmums atklāj informāciju par pieņemtajiem ar piesārņojumu saistītajiem mērķrādītājiem.
21. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast **mērķrādītājus**, ko uzņēmums ir noteicis, lai atbalstītu savas ar **piesārņojumu** saistītās **ricībpolitikas** un risinātu ar piesārņojumu saistīto būtisko **ietekmi, riskus un iespējas**.
22. **Mērķrādītāju** aprakstā iekļauj informācijas prasības, kas definētas ESRS 2 MDR-T "Ricībpolitiku un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus".
23. 20. punktā prasītajā atklājamajā informācijā norāda, vai un kā uzņēmuma **mērķrādītāji** ir saistīti ar:
- (a) gaisa piesārņotājiem un attiecīgajām **specifiskajām slodzēm**;
  - (b) **emisijām** ūdenī un attiecīgajām specifiskajām slodzēm;
  - (c) **augšņu piesārņojumu** un attiecīgajām specifiskajām slodzēm, un
  - (d) **vielām, kas rada bažas, un vielām, kas rada ļoti lielas bažas**.
24. Papildus ESRS 2 MDR-T prasītajam uzņēmums var norādīt, vai, nosakot mērķrādītājus, tika ņemti vērā **ekoloģiskie sliekšņi** (piemēram, **biosfēras integritāte**, stratosfēras ozona slāņa noārdīšana, aerosolu koncentrācija atmosfērā, augšņu noplicināšanās, okeānu paskābināšanās) un uzņēmumam specifiskie piešķirumi. Ja tā ir, uzņēmums var norādīt:
- (a) identificētos **ekoloģiskos sliekšņus** un šo sliekšņu noteikšanai izmantoto metodiku;
  - (b) to, vai šie sliekšņi ir vai nav specifiski konkrētajam uzņēmumam, un, ja tā ir, kā tie noteikti, un
  - (c) kā uzņēmumā tiek sadalīta atbildība par identificēto ekoloģisko sliekšņu ievērošanu.
25. Uzņēmums kā daļu no kontekstuālās informācijas norāda, vai tā noteiktie un uzrādītie **mērķrādītāji** ir obligāti (prasīti tiesību aktos) vai brīvprātīgi.

Informācijas atklāšanas prasība E2-4. Gaisa, ūdens un augšņu piesārņojums

26. **Uzņēmums atklāj ziņas par piesārņotājiem, ko tas emitē paša operācijās, kā arī mikroplastmasu, ko tas rada vai izmanto.**
27. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par **emisijām** gaisā, ūdenī un **augsnē**, ko uzņēmums rada ar savām operācijām, un par mikroplastmasu, ko tas rada vai izmanto.
28. Uzņēmums atklāj ziņas par:
- (a) katra Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 166/2006 ⁽⁵⁷⁾ (Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistrs) II pielikumā minētā piesārņotāja apjomu, kas emitēts gaisā, ūdenī un augsnē, izņemot **SEG** emisijas, kas atklātas saskaņā ar ESRS E1 "Klimata pārmaiņas" ⁽⁵⁸⁾;

⁽⁵⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 166/2006 (2006. gada 18. janvāris) par Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistra ieviešanu un Padomes Direktīvu 91/689/EEK un 96/61/EK grozīšanu (OV L 033, 4.2.2006., 1. lpp.).

⁽⁵⁸⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no: a) papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta ar 2. rādītāju Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 2. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Gaisa piesārņotāju emisijas"); b) 8. rādītāju I pielikuma 1. tabulā ("Emisijas ūdenī"); c) 1. rādītāju I pielikuma 2. tabulā ("Neorganisku piesārņotāju emisijas"); un d) 3. rādītāju I pielikuma 2. tabulā ("Ozonu noārdīšo vielu emisijas").

- (b) uzņēmuma radītās vai izmantotās mikroplastmasas apjomu.
29. Summas, kas minētas 28. punktā, ir konsolidētas summas, kas ietver emisijas no kompleksiem, pār kuriem uzņēmumam ir finansiāla kontrole, un kompleksiem, pār kuriem uzņēmumam ir operacionālā kontrole. Konsolidētajā summā iekļauj tikai emisijas no kompleksiem, kuros ir pārsniegta Regulas (EK) Nr. 166/2006 II pielikumā noteiktā piemērojamā robežvērtība.
30. Uzņēmums atklājamo informāciju ietver kontekstā un apraksta:
- (a) izmaiņas laika gaitā,
  - (b) mērījumu metodiku un
  - (c) datu vākšanas procesu(-us) ar **piesārņojumu** saistītai uzskaiti un ziņu sniegšanai, tajā skaitā nepieciešamo datu veidu un informācijas avotus.
31. Ja emisiju kvantitatīvai noteikšanai ir izvēlēta sliktāka metodika nekā **emisiju** tieši mērījumi, uzņēmums norāda iemeslus, kāpēc izvēlēta šī sliktākā metodika. Ja uzņēmums izmanto aplēses, tas atklāj informāciju par standartu, nozares pētījumu vai avotiem, kas ir tā aplēšu pamatā, kā arī par iespējamo nenoteiktības pakāpi un aplēšu diapazonu, kas atspoguļo novērtējuma nenoteiktību.

Informācijas atklāšanas prasība E2-5. Vietas, kas rada bažas, un vietas, kas rada ļoti lielas bažas

32. Uzņēmums atklāj informāciju par vielu, kas rada bažas, un vielu, kas rada ļoti lielas bažas, kā arī šādu vielu maisījumu vai izstrādājumu sastāvdaļu ražošanu, izmantošanu, izplatīšanu, komercializāciju un importu/eksportu.
33. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast uzņēmuma ietekmi uz veselību un vidi, ko rada **vielas, kas rada bažas**, un **vielas, kas rada ļoti lielas bažas**. Tās mērķis ir arī palīdzēt izprast uzņēmuma būtiskos riskus un **iespējas**, tajā skaitā eksponētību šīm vielām un riskus, ko rada noteikumu izmaiņas.
34. 32. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļauj to kopējo daudzumu **vielām, kas rada bažas** un kas rodas vai tiek izmantotas ražošanas laikā vai kas tiek iepirkts, un kopējo daudzumu vielām, kas rada bažas un kas rodas no uzņēmuma kompleksiem kā emisijas, kā produkti vai kā daļa no produktiem vai pakalpojumiem, dalījumā pa attiecīgo vielu galvenajām bīstamības klasēm.
35. Uzņēmums atsevišķi sniedz informāciju par **vielām, kas rada ļoti lielas bažas**.

Informācijas atklāšanas prasība E2-6. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt būtiski ar piesārņojumu saistītie riski un iespējas

36. Uzņēmums atklāj būtisku ar piesārņojumu saistīto risku un iespēju paredzamo finansiālo iespaidu.
37. 36. punktā prasītā informācija papildina informāciju par pašreizējo finansiālo iespaidu uz uzņēmuma finansiālo stāvokli, finanšu rezultātiem un naudas plūsmām pārskata periodā, kas prasīta ESRS 2 SBM-3 48. punkta d) apakšpunktā.
38. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par:
- (a) **paredzamo finansiālo iespaidu**, ko rada būtiskie riski, kuri izriet no ietekmes un **atkarībām**, kas saistītas ar **piesārņojumu**, un to, kā šie riski īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā būtiski ietekmē (vai ir pamatoti gaidāms, ka varētu būtiski ietekmēt) uzņēmuma finansiālo stāvokli, finanšu rezultātus un naudas plūsmas, un
  - (b) **paredzamo finansiālo iespaidu**, ko rada ar **piesārņojuma** novēršanu un kontroli saistītas būtiskas **iespējas**.

39. Atklājamajā informācijā iekļauj šādas ziņas:
- (a) **paredzamā finansiālā iespaids** kvantitatīvu novērtējumu naudas izteiksmē pirms piesārņojuma novēršanas darbību apsvēršanas vai, ja tas nav iespējams bez pārmērīgām izmaksām un pūlēm, kvalitatīvu informāciju. Attiecībā uz **finansiālo iespaidu**, kas izriet no **iespējām**, kvantitatīvs novērtējums nav nepieciešams, ja tā rezultātā tiktu atklāta informācija, kas neatbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm (sk. ESRS 1 C papildinājumu "Informācijas kvalitatīvās iezīmes");
  - (b) aprakstu par aplūkoto iespaidu, saistīto ietekmi un laika nogriežņiem, kuros tie varētu izpausties, un
  - (c) **paredzamā finansiālā iespaids** kvantitatīvajā novērtējumā izmantotos kritiskos pieņēmumus, kā arī ar šiem pieņēmumiem saistītos nenoteiktības avotus un nenoteiktības līmeni.
40. Informācijā, ko sniedz saskaņā ar 38. punkta a) apakšpunktu, iekļauj šādas ziņas:
- (a) neto ieņēmumu daļa, kas gūta no produktiem un pakalpojumiem, kuri ir **vielas, kas rada bažas**, un **vielas, kas rada ļoti lielas bažas**, vai kuri satur šādas vielas;
  - (b) pamatdarbības izdevumi un kapitālizdevumi, kas pārskata periodā radušies saistībā ar nopietniem **incidentiem** un **nosēdumiem**;
  - (c) uzkrājumi vides aizsardzības un **remediācijas** izmaksām, piemēram, kontaminēto **objektu** sanācijai, atkritumu poligonu rekultivācijai, vidisko kontaminantu aizvākšanai no esošajiem ražošanas vai uzglabāšanas objektiem un līdzīgiem pasākumiem.
41. Uzņēmums atklāj visu relevanto kontekstuālo informāciju, tajā skaitā aprakstu par būtiskiem **incidentiem** un **nosēdumiem**, kuru rezultātā **piesārņojumam** ir bijusi negatīva ietekme uz vidi un/vai ir bijusi vai ir paredzama negatīva ietekme uz uzņēmuma naudas plūsmām, finansiālo stāvokli un finanšu rezultātiem īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā.
-

A papildinājums.

Piemērošanas prasības

Šis papildinājums ir neatņemama ESRS E2 daļa. Tas nodrošina šajā standartā noteikto informācijas atklāšanas prasību piemērošanu, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

ESRS 2. VISPĀRĪGI ATKLĀJAMĀ INFORMĀCIJA

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 IRO-1 "To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar piesārņojumu saistīto ietekmi, riskus un iespējas"

- AR 1. Veicot **būtiskuma** novērtējumu saistībā ar vides apakštematiem, uzņēmums novērtē piesārņojuma būtiskumu paša operācijās un augšposma un lejasposma **vērtības ķēdē**, kā arī var ņemt vērā turpmāk minētos četrus posmus, kas pazīstami arī kā LEAP pieeja:
- (a) 1. posms: noteikt, kur uzņēmuma paša operācijās un augšposma un lejasposma **vērtības ķēdē** ir saskare ar dabu;
  - (b) 2. posms: izvērtēt ar **piesārņojumu** saistīto **atkarību** un ietekmi;
  - (c) 3. posms: novērtēt būtiskos **riskus** un **iespējas**; un
  - (d) 4. posms: sagatavot būtiskuma novērtējumu un ziņot par būtiskuma novērtējuma rezultātiem.
- AR 2. ESRS E2 **būtiskuma** novērtējums atbilst šīs LEAP pieejas pirmajiem trim posmiem. Ceturtais posms attiecas uz procesa iznākumu.
- AR 3. **Ietekmes, atkarības, risku** un **iespēju** būtiskuma novērtēšanas procesā ņem vērā ESRS 2 IRO-1 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesu apraksts" noteikumus un IRO-2 "ESRS iekļautās informācijas atklāšanas prasības, uz kurām attiecas uzņēmuma ilgtspējas deklarācija" noteikumus.
- AR 4. Apakštematos, uz kuriem attiecas **būtiskuma** novērtējums saskaņā ar ESRS E2, ietver šādus aspektus:
- (a) gaisa, ūdens un **augšnes piesārņojums** (izņemot SEG **emisijas** un **atkritumus**), mikroplastmasa un **vielas, kas rada bažas**;
  - (b) **atkarība** no **ekosistēmu pakalpojumiem**, kas palīdz mazināt ar piesārņojumu saistīto ietekmi.
- AR 5. 1. posmā, lai noteiktu, kur uzņēmuma paša operācijās un augšposma un lejasposma **vērtības ķēdē** ir saskare ar dabu, uzņēmums var apsvērt:
- (a) tiešo aktīvu un operāciju **objektu** atrašanās vietas un saistīto augšposma un lejasposma darbību objektu atrašanās vietas vērtības ķēdē;
  - (b) to objektu atrašanās vietas, kur rodas ūdens, **augšnes** un gaisa piesārņotāju **emisijas**, un
  - (c) nozares vai darbījumbāzes vienības, kas saistītas ar šīm emisijām vai ar mikroplastmasas, **vielu, kas rada bažas**, un **vielu, kas rada ļoti lielas bažas**, kā tādu un šādu vielu kā maisījumu vai izstrādājumu sastāvdaļu ražošanu, izmantošanu, izplatīšanu, komercializāciju un importu/eksportu.
- AR 6. 2. posmā tiek izvērtēta uzņēmuma ietekme un **atkarības** attiecībā uz katru būtisko **objektu** vai nozari / darbījumbāzes vienību, arī novērtējot to, cik nopietna un iespējama ir ietekme uz vidi un cilvēka veselību.
- AR 7. 3. posmā, lai novērtētu savus būtiskos **riskus** un **iespējas**, balstoties uz 1. un 2. posma rezultātiem, uzņēmums var:
- (a) identificēt **pārkārtošanās riskus** un **iespējas** paša operācijās un tā augšposma un lejasposma **vērtības ķēdē** dalījumā pa šādām kategorijām:
    - i. **ricībpolitika** un juridiskie aspekti: piemēram, regulējuma ieviešana, iespējama sankciju piemērošana vai tiesvedība (piemēram, par nolaidību pret **ekosistēmām**), pastiprināti ziņu sniegšanas pienākumi;

- ii. tehnoloģijas: piemēram, aizstāšana ar produktiem vai pakalpojumiem ar mazāku ietekmi, pakāpeniska atteikšanās no **vielām, kas rada bažas**;
  - iii. tirgus: piemēram, piedāvājuma, pieprasījuma un finansējuma maiņa, dažu vielu cenu svārstīgums vai izmaksu pieaugums, un
  - iv. reputācija: piemēram, sabiedrības, klientu vai kopienas uztveres maiņa, ko izraisījusi organizācijas loma **piesārņojuma** novēršanā un kontrolē;
- (b) identificēt fiziskos riskus, piemēram, pēkšņu piekļuves tīram ūdenim pārtraukumu, skābo lietu vai citus piesārņošanas **incidentus**, kas var izraisīt vai ir izraisījuši piesārņojumu ar turpmāku ietekmi uz vidi un sabiedrību;
- (c) identificēt iespējas, kas saistītas ar piesārņojuma novēršanu un kontroli, dalījumā pa šādām kategorijām:
- i. resursefektivitāte: izmantoto vielu daudzuma samazināšana vai ražošanas procesa efektivitātes uzlabošana, lai līdz minimumam samazinātu ietekmi;
  - ii. tirgi: piemēram, darījumdarbības diversifikācija;
  - iii. finansējums: piemēram, piekļuve zaļajiem fondiem, obligācijām vai aizdevumiem;
  - iv. noturība: piemēram, izmantoto vielu diversificēšana un emisiju kontrole, izmantojot inovācijas vai tehnoloģijas, un
  - v. reputācija: pozitīvas attiecības ar **ieinteresētajām personām**, kas izriet no proaktīvas risku pārvaldības.

AR 8. Novērtējot **būtiskumu**, uzņēmums var ņemt vērā Komisijas Ieteikumu (ES) 2021/2279 par vidiskās pēdas metožu izmantošanu produktu aprites cikla un organizāciju dzīves cikla vidiskā snieguma mērīšanai un uzrādīšanai.

AR 9. Sniedzot informāciju par **būtiskuma** novērtējuma rezultātiem, uzņēmums ņem vērā:

- (a) to **objektu** atrašanās vietu sarakstu, kurās **piesārņojums** ir būtisks faktors uzņēmuma paša operācijās un augšposma un lejasposma vērtības ķēdē, un
- (b) ar piesārņojuma būtisku ietekmi, riskiem un iespējām saistīto saimniecisko darbību sarakstu.

Informācijas atklāšanas prasība E2-1. Rīcībpolitikas attiecībā uz piesārņojumu

AR 10. Šajā informācijas atklāšanas prasībā aprakstītās **rīcībpolitikas** var integrēt plašākās vides vai ilgtspējas rīcībpolitikās, aptverot dažādus apakštematus.

AR 11. **Rīcībpolitiku** aprakstā iekļauj informāciju par **piesārņotājiem** vai **vielām**, uz ko rīcībpolitikas attiecas.

AR 12. Atklājot 11. punktā prasīto informāciju, uzņēmums var iekļaut kontekstuālu informāciju par īstenoto rīcībpolitiku saistību ar to, kā tās var veicināt ES Gaisa, ūdens un augsnes nulles piesārņojuma rīcības plāna īstenošanu, piemēram, iekļaujot šādus aspektus:

- (a) kā to ietekmē vai var ietekmēt ES rīcības plāna **mērķrādītāji** un pasākumi un spēkā esošo direktīvu (piemēram, Rūpniecisko emisiju direktīvas) pārskatīšana;
- (b) kā tas plāno samazināt savu **piesārņojuma** pēdu, lai veicinātu šo mērķrādītāju sasniegšanu.

Informācijas atklāšanas prasība E2-2. Darbības un resursi saistībā ar piesārņojumu

AR 13. Ja **darbības** aptver augšposma vai lejasposma **vērtības ķēdes** saistības, uzņēmums sniedz informāciju par darbību veidiem, kas atspoguļo šīs saistības.

AR 14. Apsverot resursus, pamatdarbības izdevumu piemēri varētu būt investīcijas pētniecībā un izstrādē, lai ieviestu inovācijas un izstrādātu drošas un ilgtspējīgas alternatīvas vielu, kas rada bažas, izmantošanai vai samazinātu ražošanas procesā radītās **emisijas**.

AR 15. Ja tas ir relevanti, lai sasniegtu ar **piesārņojumu** saistītās **ricībpolitikas** mērķus un **mērķrādītājus**, uzņēmums var sniegt informāciju par ricības plāniem, kas īstenoti **objekta** līmenī.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība E2-3. Mērķrādītāji saistībā ar piesārņojumu

AR 16. Ja, nosakot **mērķrādītājus**, uzņēmums atsauca uz **ekoloģiskajiem sliekšņiem**, tas var atsaukties uz zinātniski pamatotas dabas aizsardzības mērķrādītāju iniciatīvas (SBTN) norādījumiem starpposma norādījumos (Sākotnējie norādījumi uzņēmumiem, 2020. gada septembris) vai jebkuriem citiem norādījumiem ar zinātniski atzītu metodiku, kas ļauj izvirzīt zinātniski pamatotus mērķrādītājus, noskaidrojot ekoloģiskos sliekšņus un attiecīgā gadījumā — uzņēmumam specifiskus piešķirumus. Ekoloģiskie sliekšņi var būt vietēji, valsts un/vai globāli.

AR 17. Uzņēmums var norādīt, vai **mērķrādītājs** ir vērsts uz trūkumiem saistībā ar būtiska ieguldījuma kritērijiem piesārņojuma novēršanai un kontrolei, kā noteikts deleģētajos aktos, kas pieņemti saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 14. panta 2. punktu. Ja nav izpildīti kritēriji "nenodarīt būtisku kaitējumu" (DNSH) piesārņojuma novēršanai un kontrolei, kas noteikti deleģētajos aktos, kuri pieņemti saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 10. panta 3. punktu, 11. panta 3. punktu, 12. panta 2. punktu, 13. panta 2. punktu un 15. panta 2. punktu, uzņēmums var norādīt, vai ar mērķrādītāju tiek novērsti ar šiem DNSH saistītie trūkumi.

AR 18. Ja tas ir relevanti, lai pamatotu pieņemtās **ricībpolitikas**, uzņēmums var sniegt informāciju par **mērķrādītājiem**, kas noteikti **objekta** līmenī.

AR 19. **Mērķrādītāji** var aptvert paša uzņēmuma operācijas un/vai vērtības ķēdi.

Informācijas atklāšanas prasība E2-4. Gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums

AR 20. Informācijā, kas jāsniedz par mikroplastmasu saskaņā ar 28. punkta b) apakšpunktu, ietver ziņas par mikroplastmasu, kas rodas vai tiek izmantota ražošanas procesos, vai tiek iepirkta, un kas rodas no uzņēmuma kompleksiem kā emisijas, kā produkti vai kā daļa no produktiem vai pakalpojumiem. Mikroplastmasa var rasties netīši, dilstot lielākiem plastmasas elementiem, piemēram, automobiļu riepām vai sintētiskajiem tekstilmateriāliem, vai arī tā var tikt apzināti ražota un pievienota produktiem īpašos nolūkos (piemēram, pilinga lodītes sejas vai ķermeņa skrubjos).

AR 21. **Piesārņotāju** daudzumu norāda atbilstošās masas mērvienībās, piemēram, tonnās vai kilogramos.

AR 22. Saskaņā ar šo informācijas atklāšanas prasību prasītā informācija tiek sniegta ziņojošā uzņēmuma līmenī. Tomēr uzņēmums var atklāt informāciju sīkāka iedalījumā — arī informāciju **objekta** līmenī vai informāciju par **emisijām** dalījumā pēc avota veida, nozares vai ģeogrāfiskā apgabala.

AR 23. Sniedzot kontekstuālu informāciju par emisijām, uzņēmums var ņemt vērā:

- (a) vietējos gaisa kvalitātes indeksus (AQI) teritorijā, kurā uzņēmums rada gaisa **piesārņojumu**;
- (b) tās teritorijas urbanizācijas pakāpi, kurā rodas gaisa piesārņojums (DEGURBA) ⁽³⁹⁾, un
- (c) to, cik daudz procentuāli no kopējām **piesārņotāju emisijām** ūdenī un **augsnē**, kas rodas teritorijās, kuras pakļautas ūdens trūkuma riskam, rada uzņēmums.

⁽³⁹⁾ Saskaņā ar Eurostat urbanizācijas pakāpi (DEGURBA) ir klasifikācija, kas norāda uz teritorijas veidu. Pamatojoties uz vietējo iedzīvotāju īpatsvaru, kas dzīvo pilsētu kopās un pilsētu centros, ar to klasificē vietējās administratīvās vienības (VAV vai komūnas) trīs veidu teritorijās: i) lielpilsētas (blīvi apdzīvotas teritorijas), ii) mazpilsētas un priekšpilsētas (vidēji blīvi apdzīvotas teritorijas) un iii) lauku teritorijas (reti apdzīvotas teritorijas).

- AR 24. Saskaņā ar šo atklāšanas prasību sniegtā informācija var attiekties uz informāciju, kas uzņēmumam jau ir jāsniedz saskaņā ar citiem spēkā esošajiem tiesību aktiem (t. i., RED, E-PRTR u. c.).
- AR 25. Ja uz uzņēmuma darbībām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (RED) ⁽⁶⁰⁾ un relevantie labāko pieejamo tehnisko paņēmienu atsaucēs dokumenti ("**LPTP atsaucēs dokumenti**"), neatkarīgi no tā, vai darbība notiek Eiropas Savienībā vai ārpus tās, uzņēmums var atklāt šādu papildu informāciju:
- (a) to uzņēmuma ekspluatēto **iekārtu** sarakstu, uz kurām attiecas RED un ES **LPTP secinājumi**;
  - (b) sarakstu ar visiem neatbilstības **incidentiem** vai izpildes panākšanas **darbībām**, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu atbilstību atļaujas nosacījumu pārkāpumu gadījumā;
  - (c) faktisko sniegumu, kā norādīts ES **LPTP secinājumos** par rūpnieciskajām **iekārtām**, un uzņēmuma vidiskā snieguma salīdzinājumu iepretim "ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem saistītajiem emisiju līmeņiem" (**LPTP SEL**), kā aprakstīts ES LPTP secinājumos;
  - (d) uzņēmuma faktisko sniegumu attiecībā pret "ar **labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem** saistītajiem vidiskā snieguma līmeņiem" (**LPTP SVSL**), ja konkrētajai nozarei un **iekārtai** tie ir piemērojami, un
  - (e) sarakstu ar atbilstības panākšanas grafikiem vai atkāpēm, ko piešķirušas kompetentās iestādes saskaņā ar Direktīvas 2010/75/ES 15. panta 4. punktu un kas ir saistīti ar **LPTP SEL** īstenošanu.

Metodes

- AR 26. Sniedzot informāciju par **piesārņotājiem**, uzņēmums ņem vērā kvantitatīvās noteikšanas metodes šādā prioritāšu secībā:
- (a) tieši emisiju, efluentu vai cita veida **piesārņojuma** mērījumi, izmantojot atzītas nepārtrauktā monitoringa sistēmas (piemēram, AMS automatizētās mērīšanas sistēmas);
  - (b) periodiski mērījumi,
  - (c) aprēķini, kuru pamatā ir ar konkrēto **objektu** saistīti dati,
  - (d) aprēķini, kuru pamatā ir publicētie piesārņojuma faktori, un
  - (e) aplēses.

AR 27. Attiecībā uz metodikas atklāšanu, kas prasīta 30. punktā, uzņēmums ņem vērā:

- (a) vai tā monitorings tiek veikts saskaņā ar ES **LPTP** atsaucēs dokumentu standartiem vai citu relevantu atsaucē standartu; un
- (b) vai un kā tikuši veikti AMS kalibrēšanas testi un nodrošināta periodisko mērījumu verifikācija neatkarīgās laboratorijās.

Informācijas atklāšanas prasība E2-5. *Vielas, kas rada bažas, un vielas, kas rada ļoti lielas bažas*

Apsveramo vielu saraksts

- AR 28. Lai informācija būtu pilnīga, iekļauj **vielas**, kas tiek radītas uzņēmuma paša operācijās, un iepirktās vielas (piemēram, kas ir iegultas sastāvdaļās, pusfabrikātos vai galaproduktā).
- AR 29. **Piesārņotāju** daudzumu norāda masas vienībās, piemēram, tonnās vai kilogramos, vai masas vienībās, kas ir piemērotas emitēto piesārņotāju apjomam un veidam.

⁽⁶⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

Kontekstuāla informācija

AR 30. Saskaņā ar šo atklāšanas prasību sniegtā informācija var attiekties uz informāciju, kas uzņēmumam jau ir jāsniedz saskaņā ar citiem spēkā esošajiem tiesību aktiem (t. i., Direktīvu 2010/75/ES, Regulu (EK) Nr. 166/2006 "E-PRTR" u. c.).

Informācijas atklāšanas prasība E2-6. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt būtiski ar piesārņojumu saistīti riski un iespējas

AR 31. Pamatdarbības izdevumi un kapitālizdevumi, kas saistīti ar **incidentiem** un piesārņotāju **nosēdumiem**, var ietvert, piemēram:

- (a) izmaksas gaisa, ūdens un **augšnes piesārņojuma** novēršanai un remediācijai, tajā skaitā vides aizsardzībai;
- (b) zaudējumu atlīdzināšanas izmaksas, tajā skaitā regulatoru vai valsts iestāžu uzlikto naudas sodu un sankciju maksājumi.

AR 32. **Incidenti** var būt, piemēram, ražošanas pārtraukumi, kas radušies **piegādes ķēdē** un/vai pašu operāciju rezultātā un kas izraisījuši **piesārņojumu**.

AR 33. Uzņēmums var iekļaut savu saistīto produktu un pakalpojumu riska novērtējumu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā un paskaidrot, kā šie laika nogriežņi definēti, kā tiek aplēstas finanšu summas un kādi kritiskie pieņēmumi izdarīti.

AR 34. 38. punkta a) apakšpunktā ietverto **paredzamo finansiālo iespaidu** var kvantitatīvi izteikt naudas izteiksmē kā vienu summu vai kā diapazonu.

ESRS E3

ŪDENS UN JŪRAS RESURSI

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem ESRS

Informācijas atklāšanas prasības

- ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 IRO-1 “To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar ūdeni un jūras resursiem saistīto ietekmi, riskus un iespējas”
- Informācijas atklāšanas prasība E3-1. Rīcībpolitika attiecībā uz ūdens un jūras resursiem
- Informācijas atklāšanas prasība E3-2. Darbības un resursi, kas saistīti ar ūdeni un jūras resursiem

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība E3-3. Mērķrādītāji attiecībā uz ūdens un jūras resursiem
- Informācijas atklāšanas prasība E3-4. Ūdens patēriņš
- Informācijas atklāšanas prasība E3-5. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar ūdeni un jūras resursiem saistītā ietekme, riski un iespējas

A papildinājums. Piemērošanas prasības

- ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 IRO-1 “To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar ūdeni un jūras resursiem saistīto ietekmi, riskus un iespējas”
- Informācijas atklāšanas prasība E3-1. Rīcībpolitika attiecībā uz ūdens un jūras resursiem

- Informācijas atklāšanas prasība E3-2. Darbības un resursi, kas saistīti ar ūdens un jūras resursu rīcībpolitikām

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība E3-3. Mērķrādītāji attiecībā uz ūdens un jūras resursiem
- Informācijas atklāšanas prasība E3-4. Ūdens patēriņš
- Informācijas atklāšanas prasība E3-5. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar ūdeni un jūras resursiem saistītā ietekme, riski un iespējas

Mērķis

- Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības, kas **ilgtspējas deklarācijas lietotājiem** dod iespēju saprast,
  - kā uzņēmums ietekmē ūdens un **jūras resursus**, ņemot vērā tā būtisko pozitīvo un negatīvo faktisko un iespējamo **ietekmi**;
  - jebkuras veiktās **darbības**, ar ko novērš vai mīkstina faktisko vai iespējamo būtisko negatīvo ietekmi, ar ko aizsargā ūdens un jūras resursus (arī attiecībā uz **ūdens patēriņa** samazināšanu) un ar ko novērš **riskus** un izmanto **iespējas**, un šādu darbību rezultātus;
  - vai, kā un cik lielā mērā uzņēmums sekmē Eiropas zaļā kursa ieceru sasniegšanu attiecībā uz svaigu gaisu, tīru ūdeni, veselīgu **augšni** un **biodaudzveidību**, kā arī **zilās ekonomikas** un zvejniecības nozares ilgtspēju, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/60/EK ⁽⁶¹⁾ (ES Ūdens pamatdirektīva), Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/56/EK ⁽⁶²⁾ (ES Jūras stratēģijas pamatdirektīva), Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/89/ES ⁽⁶³⁾ (ES Jūras telpiskās plānošanas direktīva), ilgtspējīgas attīstības mērķus (jo īpaši 6. ilgtspējīgas attīstības mērķi “Tīrs ūdens un sanitārija” un 14. ilgtspējīgas attīstības mērķi “Dzīvība zem ūdens”), kā arī ievērojot globālos vides ierobežojumus (piemēram, **biosfēras integritāte**, okeānu paskābināšanās, **saldūdens** izmantošana un **planētas iespēju robežas** bioģeoķīmisko plūsmu ziņā);
  - uzņēmuma plānus un spēju savu stratēģiju un **darījumdarbības modeli** pielāgot ilgtspējīgas ūdens izmantošanas veicināšanai, balstoties uz pieejamo ūdens resursu ilgtermiņa aizsardzību; ūdens **ekosistēmu** aizsardzību un **saldūdens** un jūras **dzīvotņu** atjaunošanu;
  - kādi pēc būtības, veida un apmēra ir uzņēmuma būtiskie **riski** un **iespējas**, kas izriet no uzņēmuma **ietekmes** uz ūdens un **jūras resursiem** un **atkarības** no tiem, kā arī to, kā uzņēmums tos pārvalda, un
  - to būtisko risku un iespēju, ko rada uzņēmuma ietekme uz ūdens un jūras resursiem un **atkarība** no tiem, **finansiālo iespaidu** uz uzņēmumu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā.
- Šajā standartā ir izklāstītas informācijas atklāšanas prasības attiecībā uz ūdens un **jūras resursiem**. Šajā standartā termins “ūdens” apzīmē **virszemes** un **pazemes ūdeņus**. Tas ietver informācijas atklāšanas prasības attiecībā uz **ūdens patēriņu** uzņēmuma darbībām, produktiem un pakalpojumiem, kā arī saistīto informāciju par **ūdens ņemšanu** un **novadīšanu**.
- Attiecībā uz **jūras resursiem** šis standarts aptver šādu resursu ieguvu un izmantošanu, kā arī saistītās saimnieciskās darbības.

⁽⁶¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīva 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (Ūdens pamatdirektīva) (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁽⁶²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) (OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.).

⁽⁶³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/89/ES (2014. gada 23. jūlijs), ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas satvaru (OV L 257, 28.8.2014., 135. lpp.).

Mijiedarbība ar citiem ESRS

4. Ūdens un **jūras resursu** temats ir cieši saistīts ar citiem vides apakštematiem, piemēram, klimata pārmaiņām, **piesārņojumu**, **biodaudzveidību** un aprites ekonomiku. Tāpēc, lai sniegtu visaptverošu pārskatu par to, kas varētu būt būtisks ūdens un jūras resursu ziņā, attiecīgās informācijas atklāšanas prasības ir ietvertas šādos citos vides ESRS:
- (a) ESRS E1 “Klimata pārmaiņas”, kas īpaši attiecas uz akūtiem un hroniskiem **fiziskiem riskiem**, kurus rada ar ūdeni un okeāniem saistīti apdraudējumi, ko rada vai saasina klimata pārmaiņas, arī pieaugoša ūdens temperatūra, nokrišņu cikla un veidu izmaiņas (lietus, krusa, sniegs/ledus), nokrišņu vai hidroloģiskā mainība, okeānu paskābināšanās, sālsūdens intrūzija, jūras līmeņa celšanās, sausums, liela ūdens resursu noslodze, spēcīgi nokrišņi, plūdi un ledājezeru pārplūde;
  - (b) ESRS E2 “Piesārņojums”, kas īpaši attiecas uz **emisijām** ūdenī, arī emisijām okeānos, un mikroplastmasas izmantošanu un radīšanu;
  - (c) ESRS E4 “Biodaudzveidība un ekosistēmas”, kas īpaši attiecas uz **saldūdens ekosistēmu**, kā arī okeānu un jūru saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu, un
  - (d) ESRS E5 “Resursu izmantojums un aprites ekonomika”, kas jo īpaši attiecas uz **atkritumu apsaimniekošanu**, arī plastmasas apsaimniekošanu, un pāreju uz neatjaunīgu resursu ieguvu no **notekūdeņiem**; plastmasas daudzuma samazināšanu un notekūdeņu **reciklēšanu**.
5. Uzņēmuma ietekme uz ūdens un **jūras resursiem** iespaido cilvēkus un kopienas. Būtiska negatīva ietekme uz **skartajām kopienām**, kuru rada ar ūdens un **jūras resursiem** saistīta ietekme, kas saistāma ar uzņēmumu, ir ietverta ESRS S3 “Skartās kopienas”.
6. Šis standarts būtu jālasa sasaistē ar ESRS 1 “Vispārīgās prasības” un ESRS 2 “Vispārīgi atklājamā informācija”.

Informācijas atklāšanas prasības

ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

7. Šīs iedaļas prasības ir jālasa un ziņas jāsniedz sasaistē ar ESRS 2 4. nodaļā “Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība” prasīto atklājamo informāciju.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 IRO-1 “To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar ūdeni un jūras resursiem saistīto ietekmi, riskus un iespējas”

8. Uzņēmums apraksta būtiskas ietekmes, risku un iespēju apzināšanas procesu un sniedz informāciju par to,
- (a) vai un kā uzņēmums ir pārbaudījis savus aktīvus un darbības, lai noteiktu faktisko un iespējamo ar ūdens un **jūras resursiem** saistīto piesārņojumu saistīto **ietekmi, riskus un iespējas** savās darbībās un **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā, un, ja tā, tad kādas metodikas, pieņēmumi un instrumenti ir izmantoti pārbaudē;
  - (b) vai un kā uzņēmums ir veicis konsultācijas, jo īpaši ar skartajām kopienām ⁽⁶⁴⁾.

⁽⁶⁴⁾ Avots: IFC 6. snieguma standarts, 2012.

Informācijas atklāšanas prasība E3-1. Rīcībpolitika attiecībā uz ūdens un jūras resursiem

9. Uzņēmums apraksta rīcībpolitikas, ko tas pieņēmis, lai pārvaldītu būtisko ietekmi, riskus un iespējas, kas saistītas ar ūdens un jūras resursiem ⁽⁶⁵⁾.
10. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums ieviesis **rīcībpolitikas**, kas attiecas uz to tā būtiskās **ietekmes, risku** un **iespēju** identificēšanu, novērtēšanu, pārvaldību un/vai **remediāciju**, kuri saistīti ar ūdens un **jūras resursiem**.
11. 9. punktā prasītā atklājamā informācija ietver informāciju par **rīcībpolitikām**, ar ko uzņēmums pārvalda savu būtisko **ietekmi, riskus** un **iespējas**, kuri saistīti ar ūdens un **jūras resursiem** saskaņā ar ESRS 2 MDR-P "Rīcībpolitikas, kas pieņemtas būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai".
12. Uzņēmums norāda, vai un kā tā **rīcībpolitikas** attiecas uz šādiem jautājumiem (ja tie ir būtiski):
  - (a) ūdens resursu apsaimniekošana, arī
    - i. ūdens un **jūras resursu** izmantošana un ieguve pašu darbībās,
    - ii. ūdens attīrīšana kā solis uz ilgtspējīgāku ūdens ieguvu un
    - iii. tā **piesārņojuma** novēršana un samazināšana, kas radies uzņēmuma darbībās,
  - (b) produktu un pakalpojumu izstrāde, lai risinātu ar ūdeni saistītus jautājumus un aizsargātu jūras resursus, un
  - (c) apņemšanās paša darbībās, kā arī **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā samazināt būtisku **ūdens patēriņu teritorijās, kuras pakļautas ūdens trūkuma riskam**.
13. Ja vismaz viens no uzņēmuma **objektiem** atrodas apgabalā ar lielu ūdens resursu noslodzi un uz to neattiecas neviena **rīcībpolitika**, uzņēmums to norāda un pamato, kāpēc nav attiecīgu rīcībpolitiku pieņēmis. Uzņēmums var norādīt, kādā termiņā plāno šādu rīcībpolitiku pieņemt ⁽⁶⁶⁾.
14. Uzņēmums norāda, vai tas ir pieņēmis **rīcībpolitikas** vai prakses, kas saistītas ar okeānu un jūru ilgtspējīgu izmantošanu ⁽⁶⁷⁾.

Informācijas atklāšanas prasība E3-2. Darbības un resursi, kas saistīti ar ūdeni un jūras resursiem

15. **Uzņēmums atklāj informāciju par tā darbībām, kas saistītas ar ūdens un jūras resursiem, un to īstenošanai piešķirtajiem resursiem.**
16. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt gūt izpratni par galvenajām veiktajām un plānotajām **darbībām**, lai sasniegtu ar ūdens un **jūras resursiem** saistītos **rīcībpolitikas** mērķus un **mērķrādītājus**.
17. **Darbību** un resursu aprakstā ievēro principus, kas definēti ESRS 2 MDR-A "Darbības un resursi, kas saistīti ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem". Papildus ESRS 2 MDR-A uzņēmums var norādīt, kuram ietekmes mitigācijas hierarhijas līmenim var piešķirt kādu darbību

⁽⁶⁵⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 7. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 2. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Ieguldījumi sabiedrībās, kurām nav ūdens resursu apsaimniekošanas politikas").

⁽⁶⁶⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 8. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 2. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Saistība ar teritorijām, kurās ir liela ūdens resursu noslodze").

⁽⁶⁷⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 12. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 2. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Ieguldījumi sabiedrībās, kurām nav ilgtspējīgas okeānu/jūras prakses").

18. un resursus:
- (a) izvairīties izmantot ūdens un **jūras resursus**;
  - (b) samazināt izmantoto ūdens un jūras resursu apjomu, piemēram, veicot efektivitātes pasākumus;
  - (c) ūdeni pārgūt un atkalizmantot vai
  - (d) atjaunot un **reģenerēt** ūdens ekosistēmas un ūdensobjektus.
19. Uzņēmums norāda **darbības** un resursus, kas saistīti ar **teritorijām, kuras pakļautas ūdens trūkuma riskam** (arī **teritorijām ar augstu ūdens resursu noslodzi**).

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība E3-3. Mērķrādītāji attiecībā uz ūdens un jūras resursiem

20. Uzņēmums atklāj informāciju par noteiktajiem ar ūdens un jūras resursiem saistītajiem mērķrādītājiem.
21. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast mērķrādītājus, ko uzņēmums ir pieņēmis savu ar ūdens un jūras resursiem saistīto rīcībpolitiku atbalstam un ar ūdens un jūras resursiem saistītās būtiskās ietekmes, risku un iespēju ņemšanai vērā.
22. Mērķrādītāju aprakstā iekļauj informācijas prasības, kas definētas ESRS 2 MDR-T "Rīcībpolitiku un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus".
23. 20. punktā prasītajā atklājamajā informācijā norāda, vai un kā uzņēmuma **mērķrādītāji** ir saistīti ar
- (a) būtiskas **ietekmes, risku** un **iespēju** pārvaldību **ūdens trūkuma riskam pakļautās teritorijās**, arī ūdens kvalitātes uzlabošanu;
  - (b) **jūras resursu** ietekmes, risku un iespēju atbildīgu pārvaldību, arī uzņēmuma izmantoto ar jūras resursiem saistīto preču (piemēram, grants, dziļjūras minerālu, jūras velšu) veidu un daudzumu, un
  - (c) **ūdens patēriņa** samazināšanu, iekļaujot arī paskaidrojumu par to, kā šie mērķrādītāji attiecas uz teritorijām, kuras pakļautas ūdens trūkuma riskam, arī teritorijām ar augstu ūdens resursu noslodzi.
24. Papildus ESRS 2 MDR-T uzņēmums var norādīt, vai, nosakot **mērķrādītājus**, ir ņemti vērā **ekoloģiskie sliekšņi** un struktūrai specifiskie piešķirumi. Ja tā ir, uzņēmums var norādīt
- (a) apzinātos ekoloģiskos sliekšņus un šo sliekšņu apzināšanai izmantoto metodiku;
  - (b) to, vai šie sliekšņi ir vai nav specifiski konkrētai struktūrai, un, ja tā ir, kā tie noteikti, un
  - (c) kā uzņēmumā tiek sadalīta atbildība par apzināto ekoloģisko sliekšņu ievērošanu.
25. Uzņēmums kā daļu no kontekstuālās informācijas norāda, vai tā noteiktie un uzrādītie **mērķrādītāji** ir obligāti (tos prasa tiesību akti) vai brīvprātīgi.

Informācijas atklāšanas prasība E3-4. Ūdens patēriņš

26. Uzņēmums atklāj informāciju par tā ūdens patēriņa sniegumu saistībā ar tā būtisko ietekmi, riskiem un iespējām.
27. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma ūdens patēriņu un par uzņēmuma progresu tā **mērķrādītāju** sasniegšanā.
28. 26. punktā prasītā atklājamā informācija attiecas uz uzņēmuma pašu darbībām un ietver šādas ziņas:
- (a) kopējais **ūdens patēriņš** (m³);
  - (b) kopējais ūdens patēriņš (m³) teritorijās, kuras pakļautas ūdens trūkuma riskam, arī **teritorijās ar augstu ūdens resursu noslodzi**;

- (c) kopējo reciklētā un atkalizmantotā ūdens apjomu (m^3 ⁽⁶⁸⁾);
  - (d) kopējais uzkrātā ūdens daudzums un krājumu izmaiņas (m^3) un
  - (e) visa nepieciešamā kontekstuālā informācija par ūdens baseinu ūdens kvalitāti un kvantitāti, ziņas par to, kā dati apkopoti, piemēram, izmantotie standarti, metodikas un pieņēmumi, arī tas, vai informācija ir aprēķināta, aplēsta, modelēta vai iegūta ar tiešiem mērījumiem, kā arī tam izmantotā pieeja, piemēram, kādu nozarei specifisku faktoru izmantošana.
29. Uzņēmums sniedz informāciju par savu **ūdensietilpību** — kopējo **ūdens patēriņu** paša darbībā m^3 uz miljonu euro neto ieņēmumu ⁽⁶⁹⁾.

Informācijas atklāšanas prasība E3-5. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar ūdeni un jūras resursiem saistītā ietekme, riski un iespējas

30. Uzņēmums atklāj būtisku ar ūdens un jūras resursiem saistīto risku un iespēju paredzamo finansiālo iespaidu.
31. 30. punktā prasītā informācija papildina informāciju par pašreizējo finansiālo iespaidu uz uzņēmuma finansiālo stāvokli, finansiālo sniegumu un naudas plūsmām pārskata periodā, kas prasīta ESRS 2 SBM-3 48. punkta d) apakšpunktā.
32. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par
- (a) **paredzamo finansiālo iespaidu**, ko rada būtiskie riski, kuri izriet no ietekmes un **atkarības**, kas saistīta ar ūdens un **jūras resursiem**, un to, kā šie riski būtiski ietekmē (vai ir pamatoti gaidāms, ka varētu būtiski ietekmēt) uzņēmuma finansiālo stāvokli, finansiālo sniegumu un naudas plūsmas īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, un
  - (b) **paredzamo finansiālo iespaidu**, ko rada ar ūdens un jūras resursiem saistītas būtiskas iespējas.
33. Atklājamajā informācijā iekļauj šādas ziņas:
- (a) **paredzamā finansiālā iespaids** kvantitatīvs novērtējums naudas izteiksmē pirms ar ūdens un jūras resursiem saistītu darbību apsvēršanas vai, ja tas nav iespējams bez pārmērīgām izmaksām un pūlēm, kvalitatīva informācija. Attiecībā uz **finansiālo iespaidu**, kas izriet no iespējām, kvantitatīvs novērtējums nav nepieciešams, ja tā rezultātā tiktu atklāta informācija, kas neatbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm (sk. ESRS 1 C papildinājumu "Informācijas kvalitatīvās iezīmes");
  - (b) apraksts par aplūkotajām sekām, ar tām saistīto ietekmi un atkarību, kā arī laika periodu, kurā tās varētu izpausties; un
  - (c) paredzamā finansiālā iespaids kvantitatīvajā novērtējumā izmantotie kritiskie pieņēmumi, kā arī ar šiem pieņēmumiem saistītās nenoteiktības avoti un līmenis.

⁽⁶⁸⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 6.2. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 2. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Ūdens izmantošana un reciklēšana"; 2. "Ieguldījumu saņēmēju sabiedrību reciklētā un atkārtoti izmantotā ūdens vidējā svērtā procentuālā daļa").

⁽⁶⁹⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 6.1. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 2. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Ūdens izmantošana un reciklēšana"; 1. "Ieguldījumu saņēmēju sabiedrību vidējais patērētā ūdens daudzums (kubikmetros) uz miljonu euro ieguldījumu saņēmēju sabiedrību ieņēmumu").

A papildinājums.

Piemērošanas prasības

Šis papildinājums ir neatņemama ESRS E3 daļa. Tas nodrošina šajā standartā noteikto informācijas atklāšanas prasību piemērošanu, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

ESRS 2. VISPĀRĪGI ATKLĀJAMĀ INFORMĀCIJA

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 IRO-1 “To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar ūdeni un jūras resursiem saistīto ietekmi, riskus un iespējas”

- AR 1. Veicot vides apakštematu **būtiskuma** novērtējumu, uzņēmums novērtē ūdens un jūras resursu būtiskumu paša darbībās un vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, kā arī var ņemt vērā tālāk minētos četrus posmus, kas pazīstami arī kā LEAP pieeja:
- (a) 1. posms: noteikt, kur uzņēmuma paša darbībās un **vērtības ķēdē** ir saskare ar dabu;
  - (b) 2. posms: izvērtēt **atkarību** un **ietekmi**;
  - (c) 3. posms: novērtēt būtiskos **riskus** un **iespējas** un
  - (d) 4. posms: sagatavot būtiskuma novērtējumu un ziņot par būtiskuma novērtējuma rezultātiem.
- AR 2. ESRS E3 **būtiskuma** novērtējums atbilst šīs LEAP pieejas pirmajiem trim posmiem, bet ceturtais posms attiecas uz procesa iznākumu.
- AR 3. **Ietekmes, risku un iespēju būtiskuma** novērtēšanas procesos ņem vērā ESRS 2 IRO-1 “Būtiskas ietekmes, risku un iespēju apzināšanas un novērtēšanas procesu apraksts” noteikumus un IRO-2 “ESRS iekļautās informācijas atklāšanas prasības, uz kurām attiecas uzņēmuma ilgtspējas deklarācija” noteikumus.
- AR 4. Ar ūdens un jūras resursiem saistītos apakštematos, uz kuriem attiecas **būtiskuma** novērtējums, ietver
- (a) ziņas par ūdeni, kas ietver **virszemes ūdeņu, pazemes ūdeņu** patēriņu, kā arī ūdens ņemšanu un **novadīšanu** un
  - (b) ziņas par **jūras resursiem**, kas ietver šādu resursu ieguvu un izmantošanu un ar to saistīto saimniecisko darbību.
- AR 5. 1. posmā, lai noteiktu, kur tā paša darbībās un vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā ir teritorijas, kuras pakļautas ūdens trūkuma riskam, un teritorijas, kam ir saskare ar **jūras resursiem**, kas var izraisīt būtisku ietekmi un **atkarību**, uzņēmums var apsvērt
- (a) tiešo aktīvu un darbību atrašanās vietas un saistītās augšposma un lejasposma darbības visā **vērtības ķēdē**;
  - (b) **objektus**, kas atrodas **teritorijās, kuras pakļautas ūdens trūkuma riskam**, arī teritorijās ar augstu ūdens resursu noslodzi, un
  - (c) nozares vai darījumdarbības vienības šajās prioritārajās atrašanās vietās, kam ir saskare ar ūdens vai jūras resursiem.
- AR 6. Uzņēmums par relevanto līmeni atrašanās vietu novērtēšanai uzskata upju baseinus un šo pieeju apvieno ar tā kompleksu un **piegādātāju** kompleksu darbības riska novērtējumu, kuriem ir būtiska ietekme un riski.
- AR 7. Uzņēmums ņem vērā upju baseinu statusa noteikšanas kritērijus saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK (Ūdens pamatdirektīva) attiecīgajiem pielikumiem, kā arī norādījumu dokumentiem Ūdens pamatdirektīvas īstenošanai. Norādījumu dokumentu saraksts ir pieejams Eiropas Komisijas viedei veltītajā vietnē.

- AR 8. 2. posmā, lai izvērtētu ietekmes aspektus un **atkarību** katrā prioritārajā teritorijā, kas noteikta saskaņā ar AR 5, uzņēmums var
- (a) apzināt darījumdarbības procesus un darbības, kas noved pie ietekmes un atkarības no vides aktīviem un **ekosistēmu pakalpojumiem**,
  - (b) apzināt ar ūdens un **jūras resursiem** saistīto ietekmi un atkarību visā uzņēmuma vērtības ķēdē un
  - (c) novērtēt uz ūdens un jūras resursiem atstātās pozitīvās un negatīvās ietekmes smagumu un varbūtīgumu.
- AR 9. Lai apzinātu ar ūdens un **jūras resursiem** saistītās **atkarības**, uzņēmums var ņemt vērā starptautisku klasifikāciju, piemēram, Vienoto starptautisko ekosistēmu pakalpojumu klasifikāciju (CICES).
- AR 10. Apzinot ar **jūras resursiem** saistītās **atkarības**, uzņēmums apsver, vai tas ir atkarīgs no svarīgām ar jūras resursiem saistītajām precēm, arī — bet ne tikai — granti un jūras produktiem.
- AR 11. **Jūras resursi** tiek definēti atkarībā no tā, kā tos izmanto cilvēku sabiedrības, un tie jāskata kopsakarā ar slodzes faktoriem, kam tie pakļauti. Daži no šā spiediena rādītājiem ir iekļauti citos ESRS, proti, mikroplastmasa un **emisijas ūdenī** ESRS E2 un plastmasas **atkritumi** ESRS E5.
- AR 12. **Jūras resursu atkarības** piemēri, ko uzņēmums var ņemt vērā:
- (a) atkarības no komerciāli izmantotiem zivju un gliemju, vēžveidīgo un adatādainu krājumiem paša darbības un vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā un
  - (b) zvejas darbība, kas ietver mobilu grunts tralēšanu, kura var arī negatīvi ietekmēt jūras gultni.
- AR 13. 3. posmā, lai novērtētu savus būtiskos **riskus** un **iespējas**, balstoties uz 1. un 2. posma rezultātiem, uzņēmums var
- (a) apzināt **pārkārtošanās riskus** un **iespējas** savā darbībā un **vērtības ķēdē** šādās kategorijās:
    - i. **rīcībpolitika** un juridiskie aspekti: piemēram, regulējuma vai rīcībpolitikas ieviešana (piemēram, tādas izmaiņas kā pastiprināta ūdens aizsardzība, uzlabota ūdens regulējuma kvalitāte, ūdensapgādes plūsmu regulējums), gadījumi, kad neefektīva ūdensobjektu vai **jūras resursu** apsaimniekošana, jo īpaši pāri robežām (piemēram, pārrobežu pārvaldība un sadarbība) izraisa ūdens vai okeānu **degradāciju**, sodu un tiesvedības risku (piemēram, atļauju vai piešķirumu neievērošana; nolaidība pret apdraudētām jūras sugām vai to īpatņu nogalināšana), stingrāki ziņu sniegšanas pienākumi par jūras ekosistēmām un saistītajiem pakalpojumiem;
    - ii. tehnoloģija: piemēram, produktu vai pakalpojumu aizstāšana ar produktiem vai pakalpojumiem, kas mazāk ietekmē ūdens un jūras resursus, pāreja uz efektīvākām un tīrākām tehnoloģijām (t. i., ar mazāku ietekmi uz okeāniem un ūdeni), jaunas monitoringa tehnoloģijas (piemēram, satelīti), ūdens attīrīšana, aizsardzība pret plūdiem;
    - iii. tirgus: piemēram, piedāvājuma, pieprasījuma un finansējuma izmaiņas, ūdens vai jūras resursu cenu svārstīgums vai izmaksu pieaugums;
    - iv. reputācija: piemēram, sabiedrības, klientu vai kopienas uztveres maiņa, ko izraisījusi kādas organizācijas ietekme uz ūdens un jūras resursiem, un
    - v. **sistēmisko risku** veicināšanas aspekti pašu darbības un vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, kur ietilpst arī riski, ka var sabrukt jūras ekosistēma, vai riski, ka kāda kritiska dabas sistēma vairs nefunkcionēs (piemēram, summējoties fiziskajiem riskiem, tiek sasniegti kritiskie punkti);
  - (b) apzināt fiziskos riskus, arī tos, kas saistīti ar ūdens daudzumu (**ūdens trūkums**, ūdens resursu noslodze), ūdens kvalitāti, infrastruktūras novecošanu vai dažu ar jūras resursiem saistītu preču nepieejamību (piemēram, dažu tādu zivju vai citu zemūdens jūras dzīvo organismu sugu noplicināšanās, kurus uzņēmums pārdod kā produktus), kā rezultātā, piemēram, nav iespējams veikt darbības noteiktos ģeogrāfiskos apgabalos;

- (c) apzināt iespējas šādās kategorijās:
- resursefektivitāte: piemēram, pāreja uz efektīvākiem pakalpojumiem un procesiem, kam vajag mazāk ūdens un jūras resursu;
  - tirgi: piemēram, tādu produktu un pakalpojumu izstrāde, kas mazāk patērē resursus, saimnieciskās darbības diversifikācija;
  - finansējums: piemēram, piekļuve zaļajiem fondiem, obligācijām vai aizdevumiem;
  - noturība: piemēram, jūras vai ūdens resursu un saimnieciskās darbības diversifikācija (piemēram, jaunas **ekosistēmu atjaunošanas** darījumdarbības vienības izveide), investīcijas zaļajā infrastruktūrā, **dabā balstīti risinājumi**, **reciklēšanas** un apritīguma mehānismu ieviešana, kas samazina **atkarību** no ūdens vai jūras resursiem, un
  - reputācija: pozitīva **ieinteresēto personu iesaiste**, kas izriet no proaktīvas nostājas ar dabu saistīto risku pārvaldībā (piemēram, novedot pie privilēģēta partnera statusa iegūšanas).

AR 14. Lai novērtētu būtisko ietekmi, **atkarību**, riskus un iespējas, uzņēmums var izmantot primāro, sekundāro vai modelēto datu vākšanu vai citas relevantas pieejas, arī Komisijas Ieteikumu 2021/2279 par vidiskās pēdas metožu izmantošanu produktu un organizāciju aprites cikla vidiskā snieguma mērīšanai un uzrādīšanai (I pielikums "Produktu vidiskā pēda", III pielikums "Organizāciju vidiskā pēda").

AR 15. Sniedzot informāciju par tā **būtiskuma** novērtējuma rezultātiem, uzņēmums apsver

- to ģeogrāfisko apgabalu sarakstu, kurās ūdens ir būtisks faktors uzņēmuma paša darbības un vērtības ķēdes augšposmā un lejaspasmā,
- to ar **jūras resursiem** saistīto preču sarakstu, kuras uzņēmums izmanto un kuras ir būtiskas labam jūras ūdeņu vides stāvoklim, kā arī jūras resursu aizsardzībai, un
- ar ūdens un jūras resursu būtisku ietekmi, riskiem un iespējām saistīto nozaru vai segmentu sarakstu.

Informācijas atklāšanas prasība E3-1. Rīcībpolitika attiecībā uz ūdens un jūras resursiem

AR 16. Šajā informācijas atklāšanas prasībā aprakstītās **rīcībpolitikas** var integrēt plašākās vides vai ilgtspējas rīcībpolitikās, kas aptver dažādus apakštematus.

AR 17. Atklājot 9. punktā prasīto informāciju, uzņēmums var ziņot, vai tā **rīcībpolitikas**

- novērš turpmāku stāvokļa pasliktināšanos un aizsargā un uzlabo ūdensobjektu un ūdens **ekosistēmu** stāvokli;
- veicina ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu, balstoties uz pieejamo ūdens resursu ilglaicīgu aizsardzību;
- tiecas nodrošināt uzlabotu ūdensvides aizsardzību un panākt ūdensvides uzlabošanu;
- veicina labu jūras ūdeņu vides stāvokli un
- veicina ūdens **ņemšanas** un **ūdens novadīšanas** samazināšanu.

AR 18. Uzņēmums var arī atklāt informāciju par **rīcībpolitikām**, ar ko

- nodrošina **virszemes ūdensobjektu** labu ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti un pazemes ūdensobjektu daudzumu, lai aizsargātu cilvēka veselību, ūdensapgādi, dabiskās **ekosistēmas** un biodaudzveidību, labu jūras ūdeņu vides stāvokli un tādas resursu bāzes aizsardzību, no kuras ir atkarīgas ar jūru saistītas darbības;
- mazina būtisko **ietekmi** un **riskus** un īsteno mitigācijas pasākumus, kuru mērķis ir saglabāt prioritāro pakalpojumu vērtību un funkcionalitāti un palielināt resursefektivitāti paša uzņēmuma darbībās, un
- novērš **skarto kopienų** ietekmēšanu.

Informācijas atklāšanas prasība E3-2. Darbības un resursi, kas saistīti ar ūdens un jūras resursu rīcītpolitikām

- AR 19. Atklājot 15. punktā prasīto informāciju, uzņēmums ņem vērā **darbības** vai rīcības plānus, kas palīdz novērst konstatēto būtisko ietekmi, riskus un iespējas. Noderīgus norādījumus ir sniegusi Ūdens apsaimniekošanas alianse (AWS).
- AR 20. Ņemot vērā, ka ūdens un **jūras resursi** ir kopīgi resursi, kuru izmantošanai var būt nepieciešamas kolektīvas **darbības** vai rīcības plāni, kas ietver citas **ieinteresētās personas**, uzņēmums var sniegt informāciju par šīm konkrētajām kolektīvajām darbībām, arī informāciju par citām personām (konkurentiem, **piegādātājiem**, mazumtirgotājiem, klientiem, citiem darījumu partneriem, vietējām kopienām un iestādēm, valsts aģentūrām utt.) un konkrētu informāciju par projektu, tā konkrēto ieguldījumu, sponsoriem un citiem dalībniekiem.
- AR 21. Sniedzot informāciju par kapitālizdevumiem, uzņēmums var ņemt vērā izdevumus, kas saistīti, piemēram, ar nokrišņu ūdens kanalizācijas atjaunošanu, cauruļvadiem vai tehniku, ko izmanto, lai ražotu jaunus produktus ar mazu ūdens patēriņu.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība E3-3. Mērķrādītāji attiecībā uz ūdens un jūras resursiem

- AR 22. Ja, nosakot **mērķrādītājus**, uzņēmums atsaucas uz **ekoloģiskajiem sliekšņiem**, tas var atsaucei izmantot Zinātnē balstītu dabas aizsardzības mērķrādītāju iniciatīvas (ZBDMI) starpposma norādījumus (Sākotnējie norādījumi uzņēmumiem, 2020. gada septembris). Tas var atsaucei izmantot arī jebkādus citus norādījumus ar zinātniski atzītu metodiku, kas dod iespēju noteikt zinātnē balstītus mērķrādītājus, nosakot ekoloģiskos sliekšņus un, ja nepieciešams, organizācijai specifiskus piešķirumus. Ekoloģiskie sliekšņi var būt vietēji, nacionāli un/vai globāli.
- AR 23. Uzņēmums var norādīt **mērķrādītājus** attiecībā uz
- (a) **ūdens ņemšanas** samazināšanu un
  - (b) **ūdens novadījumu** samazināšanu.
- AR 24. Ja uzņēmumā ir noteikti **mērķrādītāji** attiecībā uz **ūdens ņemšanu**, tie var ietvert ūdens ņemšanu no piesārņotas **augšnes** un ūdens nesējslāņiem, kā arī ūdeni, kas ņemts un attīrīts **remediācijas** nolūkos.
- AR 25. Ja uzņēmumā ir noteikti **mērķrādītāji** attiecībā uz ūdens **novadīšanu**, tie var ietvert **ūdens novadīšanu pazemes ūdenī**, piemēram, atkārtotu iepludināšanu ūdens nesējslāņos vai ūdens atgriešanu pazemes ūdens avotā, izmantojot infiltrācijas akas vai ievalkas.
- AR 26. **Mērķrādītāji** var attiekties uz paša uzņēmuma darbībām un/vai vērtības ķēdi augšposmā un lejasposmā.
- AR 27. Uzņēmums var norādīt, vai **mērķrādītājs** ir vērst uz trūkumiem, kas saistīti ar ūdens un jūras resursiem vēltajiem būtiska ieguldījuma kritērijiem, kas noteikti Komisijas deleģētajos aktos, kuri pieņemti saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 12. panta 2. punktu. Ja attiecībā uz ūdens un jūras resursiem nav izpildīti principa "nenodarīt būtisku kaitējumu" (DNSH) kritēriji, kas noteikti deleģētajos aktos, kuri pieņemti saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 10. panta 3. punktu, 11. panta 3. punktu, 13. panta 2. punktu, 14. panta 2. punktu un 15. panta 2. punktu, uzņēmums var norādīt, vai ar šo mērķrādītāju tiek novērsti ar DNSH kritērijiem saistītie trūkumi.

Informācijas atklāšanas prasība E3-4. Ūdens patēriņš

- AR 28. Uzņēmums var darboties dažādās **teritorijās, kuras pakļautas ūdens trūkuma riskam**. Atklājot 28. punkta b) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums iekļauj informāciju tikai par tām teritorijām, kuras ir atzītas par būtiskām saskaņā ar ESR52 IRO-1 un ESR5 2 SBM-3.

- AR 29. Atklājot 26. punktā prasīto kontekstuālo informāciju par ūdens apsaimniekošanas sniegumu, uzņēmums paskaidro aprēķinu metodikas un, konkrētāk, norāda, kādas daļas iegūtas, attiecīgi veicot tiešos mērījumus, ņemot paraugus un veicot ekstrapolāciju vai izmantojot labākās aplēses.
- AR 30. Uzņēmums var sniegt informāciju dalījumā pa citām kategorijām (t. i., pa nozarēm vai segmentiem).
- AR 31. Atklājot 29. punktā prasīto informāciju, uzņēmums var sniegt papildu intensitātes koeficientus, kuru pamatā ir citi saucēji.
- AR 32. Uzņēmums var arī sniegt informāciju par **ūdens ņemšanu** un **novadīšanu**.

Informācijas atklāšanas prasība E3-5. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar ūdeni un jūras resursiem saistītā ietekme, riski un iespējas

- AR 33. Uzņēmums var iekļaut savu saistīto produktu un pakalpojumu riska novērtējumu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā un paskaidrot, kā šie laikposmi definēti, kā tiek aplēstas finanšu summas un kādi kritiski pieņēmumi izdarīti.
- AR 34. 39. punkta a) apakšpunktā paredzēto **paredzamo finansiālo iespaidu** var kvantitatīvi izteikt naudas izteiksmē kā vienu summu vai kā diapazonu.

ESRS E4

BIOAUDZVEIDĪBA UN EKOSISTĒMAS

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem ESRS

Informācijas atklāšanas prasības

- ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Stratēģija

- Informācijas atklāšanas prasība E4-1. Pārkārtošanās plāns un biodaudzveidības un ekosistēmu iekļaušana stratēģijā un darbījumbāzes modeli
- Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumbāzes modeli”

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 IRO-1 “Būtiskas ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas ietekmes, risku un iespēju apzināšanas un novērtēšanas procesu apraksts”
- Informācijas atklāšanas prasība E4-2. Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas rīcībpolitikas
- Informācijas atklāšanas prasība E4-3. Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas darbības un resursi

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība E4-4. Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistīti mērķrādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība E4-5. Ar biodaudzveidību un ekosistēmu pārmaiņām saistītie ietekmes rādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība E4-6. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītā ietekme, riski un iespējas

A papildinājums. Piemērošanas prasības

- ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība E4-1. Pārkārtošanās plāns un biodaudzveidības un ekosistēmu iekļaušana stratēģijā un darbījumbāzes modeli
- Informācijas atklāšanas prasības saistībā ar ESRS 2 IRO-1 “Būtiskas ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas ietekmes, risku un iespēju apzināšanas un novērtēšanas procesu apraksts”
- Informācijas atklāšanas prasība E4-2. Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas rīcībpolitikas
- Informācijas atklāšanas prasība E4-3. Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas darbības un resursi

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība E4-4. Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistīti mērķrādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība E4-5. Ar biodaudzveidību un ekosistēmu pārmaiņām saistītie ietekmes rādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība E4-6. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītā ietekme, riski un iespējas

Mērķis

- Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības, kas **ilgtspējas deklarācijas** lietotājiem dos iespēju saprast
  - to, kā uzņēmums ietekmē **biodaudzveidību** un **ekosistēmas**, ņemot vērā tā faktisko un iespējamo būtisko pozitīvo un negatīvo ietekmi, arī to, cik lielā mērā tas pastiprina biodaudzveidības un ekosistēmu zuduma un degradācijas faktorus;

- (b) jebkuras veiktās **darbības**, ar ko novērš vai mazina faktisko vai iespējamo būtisko negatīvo ietekmi, ar ko aizsargā un atjauno biodaudzveidību un ekosistēmas un ar ko novērš riskus un izmanto iespējas, kā arī šādu darbību rezultātus un
  - (c) uzņēmuma plānus un spēju savu stratēģiju un **darījumdarbības modeli** pielāgot
    - i. **biosfēras integritātes planētas iespēju robežu** ievērošanai un **zemes sistēmu izmaiņām**;
    - ii. Kuņģinas–Monreālas globālā biodaudzveidības satvara vīzijai un tā attiecīgajiem mērķiem un **mērķrādītājiem**;
    - iii. relevantajiem aspektiem, kas iztirzāti ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam ⁽⁷⁰⁾;
    - iv. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2009/147/EK un Padomes Direktīvai 92/43/EEK (ES Putnu direktīva un Dzīvotņu direktīva) ⁽⁷¹⁾ un
    - v. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2008/56/EK (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) ⁽⁷²⁾;
  - (d) ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistīto uzņēmuma būtisko risku, atkarību un iespēju būtību, veidu un apmēru, kā arī to, kā uzņēmums tos pārvalda, un
  - (e) no uzņēmuma ietekmes uz biodaudzveidību un ekosistēmām un atkarības no tām izrietošo būtisko risku un iespēju **finansiālo iespaidu** uz uzņēmumu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā.
2. Šajā standartā ir noteiktas informācijas atklāšanas prasības attiecībā uz uzņēmuma saistību ar sauszemes, **saldūdens** un jūras **dzīvotnēm, ekosistēmām** un saistīto faunas un floras sugu populācijām, arī daudzveidību sugas ietvaros, starp sugām un starp ekosistēmām, un to mijiedarbību ar **pirmiedzīvotājiem** un citām skartajām kopienām.
  3. Termins "**biodaudzveidība**" un "**bioloģiskā daudzveidība**" apzīmē dzīvo organismu dažādību visās vidēs, arī sauszemes, **saldūdens**, jūras un citās ūdens **ekosistēmās** un ekoloģiskajos kompleksos, pie kuriem tie pieder.

Mijiedarbība ar citiem ESRS

4. "**Biodaudzveidība** un **ekosistēmas**" ir temats, kas cieši saistīts ar citiem vides jautājumiem. Galvenie biodaudzveidības un ekosistēmu pārmaiņu faktori ir klimata pārmaiņas, **piesārņojums**, zemes izmantojuma maiņa, **saldūdens** izmantojuma maiņa un jūras izmantojuma maiņa, organismu tieša ekspluatācija un invazīvas svešzemju sugas. Šie faktori ir iekļauti šajā standartā, ņemot klimata pārmaiņas (iekļautas ESRS E1) un piesārņojumu (iekļauts ESRS E2).
5. Lai iegūtu visaptverošu izpratni par būtisko **ietekmi** uz **biodaudzveidību** un **ekosistēmām** un **atkarību** no tām, informācijas atklāšanas prasības citos vides ESRS būtu jālasa un jāinterpretē sasaistē ar šajā standartā ietvertajām īpašajām informācijas atklāšanas prasībām. Citos vides ESRS iekļautās relevantās informācijas atklāšanas prasības ir šādas:
  - (a) ESRS E1 "Klimata pārmaiņas", kas īpaši attiecas uz SEG **emisijām** un energoresursiem (enerģijas patēriņu);
  - (b) ESRS E2 "Piesārņojums", kas attiecas uz **piesārņojumu** gaisā, ūdenī un **augsnē**;
  - (c) ESRS E3 "Ūdens un jūras resursi", kurā īpaši aplūkoti ūdens resursi (ūdens patēriņš) un **jūras resursi**;

⁽⁷⁰⁾ ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam "Atgriezīsim savā dzīvē dabu", COM/2020/380 final.

⁽⁷¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.) un Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

⁽⁷²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) (OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.).

- (d) ESRS E5 “Resursu izmantojums un aprites ekonomika”, kurā īpaši aplūkota pāreja no neatjaunīgo resursu ieguves un tādas prakses īstenošana, kas novērš **atkritumu** rašanos, arī atkritumu radīto piesārņojumu.
6. Uzņēmuma ietekme uz **biodaudzveidību** un **ekosistēmām** iespaido cilvēkus un kopienas. Ziņojot par biodaudzveidības un ekosistēmu pārmaiņu būtisko negatīvo ietekmi uz **skartajām kopienām** saskaņā ar ESRS E4, uzņēmums ņem vērā ESRS S3 “Skartās kopienas” izklāstītās prasības.
7. Šis standarts būtu jālasa sasaistē ar ESRS 1 “Vispārīgās prasības” un ESRS 2 “Vispārīgi atklājamā informācija”.

Informācijas atklāšanas prasības

ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

8. Šīs iedaļas prasības lasa sasaistē ar ESRS 2 2. nodaļā “Pārvaldība”, 3. nodaļā “Stratēģija” un 4. nodaļā “Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība” prasīto atklājamo informāciju.
9. Attiecīgo atklājamo informāciju sniedz līdztekus informācijai, kas prasīta ESRS 2, izņemot ESRS 2 SBM-3, par kuru uzņēmumam ir iespēja atklājamo informāciju sniegt līdztekus tematiskajai informācijai.
10. Papildus ESRS 2 prasībām šajā standartā ir iekļauta arī tematiskā informācijas atklāšanas prasība E4-1 “Pārkārtošanās plāns un biodaudzveidības un ekosistēmu iekļaušana stratēģijā un darbījumbūvības modelī”.

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība E4-1. Pārkārtošanās plāns un biodaudzveidības un ekosistēmu iekļaušana stratēģijā un darbījumbūvības modelī

11. Uzņēmums atklāj, kā tā ietekme uz biodaudzveidību un ekosistēmām, atkarība no tām, saistītie riski un iespējas izriet no tā stratēģijas un uzņēmējdarbības modeļa un kā tās tiek pielāgotas.
12. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma stratēģijas un **darbījumbūvības modeļa** noturību attiecībā uz **biodaudzveidību** un **ekosistēmām**, kā arī par uzņēmuma stratēģijas un darbījumbūvības modeļa saderību ar attiecīgās vietējas, nacionālās un globālās sabiedriskās rīcībpolitikas **mērķrādītājiem**, kas saistīti ar biodaudzveidību un ekosistēmām.
13. Uzņēmums apraksta savas stratēģijas un **darbījumbūvības modeļa** noturību **biodaudzveidības** un **ekosistēmu** ziņā. Minētajā aprakstā iekļauj
- (a) pašreizējā darbījumbūvības modeļa un stratēģijas noturības novērtējumu biodaudzveidības un ekosistēmu fizisko, pārkārtošanās un sistēmisko risku ziņā;
  - (b) noturības analīzes tvērumu pašu darbībās un vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā un analīzē ietvertos riskus;
  - (c) galvenos izdarītos pieņēmumus;
  - (d) izmantotos laika nogriežņus;
  - (e) noturības analīzes rezultātus un
  - (f) ieinteresēto personu (attiecīgā gadījumā arī pirmiedzīvotāju un vietējo iedzīvotāju zināšanu glabātāju) iesaistīšanu.
14. Ja šajā informācijas atklāšanas prasībā norādīto informāciju uzņēmums atklāj kā daļu no informācijas, kas prasīta saskaņā ar ESRS 2 SBM-3, tas var atsaukties uz informāciju, ko tas atklājis saskaņā ar ESRS 2 SBM-3.

15. Uzņēmums var atklāt savu **pārkārtošanās plānu**, lai uzlabotu un galu galā panāktu sava **darījumdarbības modeļa** un stratēģijas saskaņošanu ar Kuņminas–Monreālas globālā biodaudzveidības satvara vīziju un tās attiecīgajiem mērķiem un mērķrādītājiem, ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam un ar biosfēras integritātes **planētas iespēju robežu** ievērošanu un **zemes sistēmu izmaiņām**.

Informācijas atklāšanas prasība SBM-3. Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darījumdarbības modeli

16. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:
- (a) paša darbības izmantoto būtisko **objektu** saraksts, kura pamatā ir 17. punkta a) apakšpunkta rezultāti. Uzņēmums atklāj šo objektu atrašanās vietas,
    - i. norādot darbības, kas negatīvi ietekmē **biodaudzveidības ziņā jutīgas teritorijas** ⁽⁷³⁾;
    - ii. uzskaitot objektus dalījumā pēc konstatētās **ietekmes** un **atkarības**, kā arī pēc to teritoriju ekoloģiskā stāvokļa (atsaucoties uz konkrēto ekosistēmas bāzlīnijas līmeni), kurā tie atrodas, un
    - iii. norādot skartās **biodaudzveidības ziņā jutīgās teritorijas**, lai lietotāji varētu noteikt atrašanās vietu un atbildīgo kompetento iestādi attiecībā uz 16. punkta a) apakšpunkta i) punktā minētajām darbībām;
  - (b) vai tas ir identificējis būtisku negatīvu ietekmi attiecībā uz **zemes degradāciju, pārtuksnešošanos vai augsnes noslēgšanu** ⁽⁷⁴⁾ un
  - (c) vai tā darbības ietekmē **apdraudētās sugas** ⁽⁷⁵⁾.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 IRO-1 "To procesu apraksts, kuros apzina un novērtē būtisko ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistīto ietekmi, riskus, atkarību un iespējas"

17. Uzņēmums apraksta procesu, kas paredzēts būtiskās ietekmes, risku, atkarību un iespēju apzināšanai. Procesa aprakstā norāda, vai un kā uzņēmums
- (a) ir apzinājis un novērtējis faktiskos un iespējamos ietekmi uz **biodaudzveidību** un **ekosistēmām** savu **objektu** atrašanās vietās un vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, norādot arī izmantotos vērtēšanas kritērijus;
  - (b) ir apzinājis un novērtējis **atkarības** no biodaudzveidības un ekosistēmām un to pakalpojumiem savu objektu atrašanās vietās un vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, norādot arī izmantotos novērtēšanas kritērijus un to, vai šis novērtējums ietver **ekosistēmu pakalpojumus**, kas ir traucēti vai, iespējams, tiks traucēti;
  - (c) ir apzinājis un novērtējis **pārkārtošanās** un **fiziskos riskus** un iespējas, kas saistīti ar biodaudzveidību un ekosistēmām, norādot arī izmantotos novērtēšanas kritērijus atkarībā no ietekmes un atkarībām;
  - (d) ņēmis vērā **sistēmiskos riskus**;

⁽⁷³⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā atspoguļo papildu rādītāju, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 7. rādītājā attiecīgās deleģētās regulas 1. pielikuma 1. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Darbības, kas negatīvi ietekmē biodaudzveidības ziņā jutīgas teritorijas").

⁽⁷⁴⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā atspoguļo papildu rādītāju, kas saistīts ar svarīgāko nelabvēlīgo ietekmi, kura noteikta 10. rādītājā attiecīgās deleģētās regulas 1. pielikuma 2. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Zemes degradācija, pārtuksnešošanās, augsnes noslēgšana").

⁽⁷⁵⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā atspoguļo papildu rādītāju, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 14. rādītājā attiecīgās deleģētās regulas 1. pielikuma 2. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Dabiskās sugas un aizsargājamās teritorijas").

- (e) organizējis apspriešanas ar **skartajām kopienām** par kopīgo bioloģisko resursu un **ekosistēmu** ilgtspējas novērtējumiem, jo īpaši:
- tad, ja kāds objekts, **izejvielu** ražošana vai ieguve var negatīvi ietekmēt biodaudzveidību un ekosistēmas, — uzņēmums norāda konkrētos objektus, izejvielu ražošanu vai ieguvi, kas negatīvi ietekmē vai varētu negatīvi ietekmēt skartās kopienas;
  - tad, ja varētu būt ietekme uz skartajām kopienām, — uzņēmums atklāj, kā šīs kopienas tikušas iesaistītas **būtiskuma** novērtējumā, un
  - attiecībā uz uzņēmuma paša darbībās konstatēto ietekmi uz prioritārajiem **ekosistēmu pakalpojumiem**, kas ir svarīgi skartajām kopienām, — uzņēmums norāda, kā attiecīgo negatīvo ietekmi var novērst. Ja šāda ietekme ir nenovēršama, uzņēmums var aprakstīt savus plānus tās mazināšanai un īstenot mitigācijas pasākumus, kuru mērķis ir saglabāt prioritāro pakalpojumu vērtību un funkcionalitāti.
18. Uzņēmums var atklāt, vai un kā tas ir izmantojis **biodaudzveidības** un **ekosistēmu scenāriju analīzi**, lai iegūtu ziņas būtisku risku un iespēju apzināšanai un novērtēšanai īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. Ja uzņēmums ir izmantojis šādu scenāriju analīzi, tas var sniegt šādas ziņas:
- kāpēc tika atlasīti aplūkoti **scenāriji**;
  - kā aplūkoti scenāriji tiek atjaunināti atbilstoši mainīgajiem apstākļiem un jaunajām tendencēm un
  - vai scenārijos ir ņemtas vērā prognozes, ko publicējušas autoritatīvas starpvaldību struktūras, piemēram, Konvencija par bioloģisko daudzveidību, un — attiecīgā gadījumā — kas ir saskaņā ar zinātnisko konsensu, piemēram, to, kas pausts Starpvaldību zinātnes un politikas platformā bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (IPBES).
19. Uzņēmums konkrēti atklāj,
- vai tā **objekti** atrodas **biodaudzveidības ziņā jutīgās teritorijās** vai to tuvumā un vai ar šiem objektiem saistītās darbības negatīvi ietekmē šīs teritorijas, izraisot dabisko **dzīvotņu** un sugu dzīvotņu noplicināšanos un traucējot sugām, kuru aizsardzībai ir noteikta **aizsargājama teritorija**; un
  - vai ir secināts, ka ir jāievieš ar biodaudzveidību saistīti mitigācijas pasākumi, piemēram, pasākumi, kādi norādīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību, Padomes Direktīvā 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību, ietekmes uz vidi novērtējumā, kas definēts 1. panta 2. punkta g) apakšpunktā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2011/92/ES ⁽⁷⁶⁾ par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, un attiecībā uz darbībām trešās valstīs — saskaņā ar līdzvērtīgiem valsts noteikumiem vai starptautiskiem standartiem, piemēram, Starptautiskās Finanšu korporācijas (IFC) 6. snieguma standartu "Biodaudzveidības saglabāšana un dzīvo dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana";

Informācijas atklāšanas prasība E4-2. Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas rīcībpolitikas

20. Uzņēmums apraksta, kādas rīcībpolitikas tas pieņēmis, lai pārvaldītu būtisko ietekmi, riskus, atkarības un iespējas, kas saistītas ar biodaudzveidību un ekosistēmām.
21. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums ieviesis **rīcībpolitikas**, kas attiecas uz tā būtiskās ar **biodaudzveidību** un **ekosistēmām** saistītās **ietekmes, atkarību, risku** un **iespēju** apzināšanu, novērtēšanu, pārvaldību un/vai **remediāciju**.
22. 20. punktā prasītā atklājamā informācija ietver informāciju par **rīcībpolitikām**, ar ko uzņēmums pārvalda savu būtisko **ietekmi, riskus, atkarību** un **iespējas**, kuri saistīti ar **biodaudzveidību** un **ekosistēmām** saskaņā ar ESRS 2 MDR-P "Rīcībpolitikas, kas pieņemtas būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai".

⁽⁷⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012., 1. lpp.).

23. Papildus ESRS 2 MDR-P noteikumiem uzņēmums apraksta, vai un kā uzņēmuma **biodaudzveidības** un **ekosistēmu rīcībpolitikas**
- (a) attiecas uz jautājumiem, kas norādīti ESRS E4 AR 4;
  - (b) attiecas uz uzņēmuma būtisko ietekmi uz biodaudzveidību un ekosistēmām;
  - (c) attiecas uz būtiskām atkarībām un būtiskiem fiziskiem un pārkārtošanās riskiem un iespējām;
  - (d) atbalsta to produktu, komponentu un izejvielu izsekojamību, kam ir būtiska faktiska vai iespējama ietekme uz biodaudzveidību un ekosistēmām visā **vērtības ķēdē**;
  - (e) risina jautājumus, kas saistīti ar ražošanu, ieguvu vai patēriņu no ekosistēmām, kas tiek pārvaldītas tā, lai saglabātu vai uzlabotu biodaudzveidības apstākļus, ko pierāda ar regulāru biodaudzveidības stāvokļa un palielināšanās vai izzušanas monitoringu un ziņu sniegšanu, un
  - (f) pievēršas ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītās ietekmes sociālajām sekām.
24. Uzņēmums īpaši norāda, vai tas ir pieņēmis
- (a) **biodaudzveidības** un **ekosistēmu** aizsardzības **rīcībpolitiku**, kas attiecas uz **objektiem**, kuri ir tā īpašumā, nomā vai pārvaldībā **biodaudzveidības ziņā jutīgā teritorijā** vai tās tuvumā,
  - (b) ilgtspējīgas zemes izmantošanas / lauksaimniecības prakses vai rīcībpolitikas ⁽⁷⁷⁾,
  - (c) ilgtspējīgas okeānu izmantošanas / jūras izmantošanas prakses vai rīcībpolitikas ⁽⁷⁸⁾ un
  - (d) rīcībpolitikas, kas paredzēta, lai risinātu **atmežošanas** problēmu ⁽⁷⁹⁾.

Informācijas atklāšanas prasība E4-3. Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas darbības un resursi

25. Uzņēmums atklāj informāciju par tā darbībām, kas saistītas ar biodaudzveidību un ekosistēmām, un to īstenošanai piešķirtajiem resursiem.
26. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt gūt izpratni par galvenajām veiktajām un plānotajām **darbībām**, kas būtiski sekmē ar **biodaudzveidību** un **ekosistēmām** saistīto **rīcībpolitikas** mērķu un **mērķrādītāju** sasniegšanu.
27. Galveno **darbību** un resursu aprakstā ievēro obligāto saturu, kas noteikts ESRS 2 MDR-A "Darbības un resursi, kas saistīti ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem".
28. Turklāt uzņēmums
- (a) atklāj, kā tas ir piemērojis mitigācijas hierarhiju attiecībā uz darbībām (izvairīšanās, minimalizēšana, atjaunošana/sanācija un kompensēšanas pasākumi);
  - (b) atklāj, vai tas savos rīcības plānos ir izmantojis **biodaudzveidības** kompensēšanas pasākumus. Ja **darbības** ietver biodaudzveidības kompensēšanas pasākumus, uzņēmums ziņās iekļauj šādu informāciju:
    - i. kompensēšanas pasākuma mērķi un izmantotie galvenie snieguma rādītāji;
    - ii. biodaudzveidības kompensēšanas pasākumu finansiālo iespaidu (tiešās un netiešās izmaksas) naudas izteiksmē un
    - iii. kompensēšanas pasākumu aprakstu, kur cita starpā norāda platību, veidu, piemērotos kvalitātes kritērijus un standartus, kuriem attiecīgie biodaudzveidības kompensēšanas pasākumi atbilst;

⁽⁷⁷⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 11. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 2. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Ieguldījumi sabiedrībās, kurām nav ilgtspējīgas zemes/lauksaimniecības prakses").

⁽⁷⁸⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 12. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 2. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Ieguldījumi sabiedrībās, kurām nav ilgtspējīgas okeānu/jūras prakses").

⁽⁷⁹⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 15. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 2. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Atmežošanas").

- (c) apraksta, vai un kā uzņēmums savās biodaudzveidības un **ekosistēmu** darbībās ir iekļāvis vietējo iedzīvotāju un pirmiedzīvotāju zināšanas un dabā balstītus risinājumus.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība E4-4. Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistīti mērķrādītāji

29. **Uzņēmums atklāj informāciju par noteiktajiem ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītajiem mērķrādītājiem.**
30. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast **mērķrādītājus**, ko uzņēmums ir pieņēmis, lai atbalstītu savas ar **biodaudzveidību** un **ekosistēmām** saistītās **ricībpolitikas** un pievērstos attiecīgajai būtiskajai **ietekmei, atkarībām, riskiem** un **iespējām**.
31. **Mērķrādītāju** aprakstā iekļauj obligāto saturu, kas definēts ESRS 2 MDR-T "Ricībpolitiku un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus".
32. 29. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļauj šādas ziņas:
- (a) vai, nosakot **mērķrādītājus**, ir piemēroti **ekoloģiskie sliekšņi** un ietekmes aspektu sadalījums uzņēmumam. Ja tā ir, uzņēmums norāda
    - i. apzinātos ekoloģiskos sliekšņus un šo sliekšņu noteikšanai izmantoto metodiku;
    - ii. to, vai šie sliekšņi ir vai nav specifiski konkrētai struktūrai, un, ja tā ir, kā tie noteikti, un
    - iii. kā uzņēmumā tiek sadalīta atbildība par apzināto ekoloģisko sliekšņu ievērošanu;
  - (b) vai mērķrādītāji ir pamatoti un/vai saskaņoti ar Kuņminas–Monreālas globālo biodaudzveidības satvaru, attiecīgajiem ES biodaudzveidības stratēģijas 2030. gadam aspektiem un citām ar **biodaudzveidību** un **ekosistēmām** saistītām valsts **ricībpolitikām** un tiesību aktiem;
  - (c) kā mērķrādītāji ir saistīti ar ietekmi uz biodaudzveidību un ekosistēmām, attiecīgajām atkarībām, riskiem un iespējām, ko uzņēmums apzinājis sakarā ar paša darbībām un vērtības ķēdi augšposmā un lejšposmā;
  - (d) attiecīgā gadījumā — mērķrādītāju ģeogrāfisko tvērumu;
  - (e) vai uzņēmums, nosakot savus mērķrādītājus, ir izmantojis biodaudzveidības kompensēšanas pasākumus un
  - (f) uz kuru no mitigācijas hierarhijas līmeņiem mērķrādītāju var attiecināt (t. i., izvairīšanos, samazināšanu, atjaunošanu un sanāciju, kompensēšanu vai izlīdzināšanas pasākumiem).

Informācijas atklāšanas prasība E4-5. Ar biodaudzveidību un ekosistēmu pārmaiņām saistītie ietekmes rādītāji

33. Uzņēmums ziņo par rādītājiem, kas saistīti ar tā būtisko ietekmi uz **biodaudzveidību** un **ekosistēmām**.
34. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast uzņēmuma sniegumu attiecībā uz ietekmi, kas **būtiskuma** novērtējumā identificēta kā būtiska **biodaudzveidības** un **ekosistēmu** pārmaiņu ziņā.
35. Ja uzņēmums ir apzinājis **objektus**, kas atrodas **biodaudzveidības ziņā jutīgās teritorijās** (vai to tuvumā), kuras tas negatīvi ietekmē (sk. 19. punkta a) apakšpunktu), uzņēmums atklāj informāciju par to objektu skaitu un platību (hektāros), kuri ir tā īpašumā, nomā vai pārvaldībā šajās aizsargājamās teritorijās vai to tuvumā vai arī nozīmīgos **biodaudzveidības** apgabalos vai to tuvumā.
36. Ja uzņēmums ir apzinājis būtisku ietekmi uz zemes izmantojuma maiņu vai ietekmi uz **ekosistēmu** plašumu un stāvokli, uzņēmums var atklāt informāciju arī par tā zemes izmantojumu, balstoties uz aprites cikla novērtējumu.
37. Attiecībā uz 38.–41. punktā minētajiem datu punktiem uzņēmums izvērtē savas darbības.

38. Ja uzņēmums ir secinājis, ka tas tieši veicina **zemes izmantojuma maiņas, saldūdens** izmantojuma maiņas un/vai jūras izmantojuma maiņas **ietekmes faktorus**, tas ziņo par attiecīgajiem **rādītājiem**. Uzņēmums var sniegt ziņas par rādītājiem, ar ko mēra
- (a) zemes pārklājuma pārveidošanu laika gaitā (piemēram, viena vai piecu gadu laikā) (piemēram, **atmežošana** vai derīgo izrakteņu ieguve);
  - (b) laika gaitā (piemēram, viena vai piecu gadu laikā) notikušās izmaiņas ekosistēmas apsaimniekošanā (piemēram, lauksaimniecisko metožu intensifikācija vai labāku apsaimniekošanas vai mežizstrādes metožu ieviešana);
  - (c) ainavas telpiskās konfigurācijas izmaiņas (piemēram, **dzīvotņu** sadrumstalošanās, ekosistēmu sasaistes izmaiņas);
  - (d) ekosistēmu strukturālās sasaistes izmaiņas (piemēram, dzīvotņu šķērsojamība pēc fiziskajām iezīmēm un dzīvotņu laukumu izvietojuma) un
  - (e) funkcionālo sasaisti (piemēram, tas, cik labi gēni vai īpatņi pārvietojas pa sauszemi, saldūdeņiem un jūru).
39. Ja uzņēmums ir secinājis, ka tas tieši veicina invazīvu svešzemju sugu nejašu vai apzinātu introdukciju, uzņēmums var atklāt **rādītājus**, kurus tas izmanto, lai pārvaldītu **invazīvu svešzemju sugu** introdukcijas un izplatīšanās ceļus un invazīvu svešzemju sugu radītos riskus.
40. Ja uzņēmums ir konstatējis būtisku ietekmi, kas saistīta ar sugu stāvokli, uzņēmums var ziņot par **rādītājiem**, kurus tas uzskata par relevantiem. Uzņēmums var
- (a) atsaukties uz attiecīgajām informācijas atklāšanas prasībām ESRS E1, ESRS E2, ESRS E3 un ESRS E5;
  - (b) ņemt vērā populācijas lielumu, izplatības areālu konkrētās **ekosistēmās**, kā arī izmiršanas risku. Šie aspekti sniedz ieskatu vienas sugas populācijas veselībā un tās relatīvajā noturībā pret cilvēka izraisītām un dabiskām pārmaiņām;
  - (c) atklāt rādītājus, ar ko nosaka sugu īpatņu skaita izmaiņas konkrētā teritorijā;
  - (d) attiecībā uz izzušanas riskam pakļautām sugām ⁽⁸⁰⁾ atklāt rādītājus, ar ko nosaka
    - i. sugu apdraudētības statusu un to, kā apdraudētības statusu var ietekmēt darbības / slodzes faktori, vai
    - ii. relevantas **apdraudētas sugas dzīvotnes** izmaiņas kā aizstājvērtību, ar ko noteikt uzņēmuma ietekmi uz vietējās populācijas izmiršanas risku.
41. Ja uzņēmums ir konstatējis būtisku ietekmi, kas saistīta ar ekosistēmām, tas var atklāt
- (a) attiecībā uz ekosistēmu plašumu — **rādītājus**, ar ko nosaka konkrētas ekosistēmas platības aptvērumu (novērtējamās platības kvalitāte obligāti nav jāņem vērā), piemēram, **dzīvotnes** aptvērumu. Piemēram, meža platība ir rādītājs, ar ko mēra noteikta veida ekosistēmas plašumu, neņemot vērā ekosistēmas stāvokli (piemēram, nosaka platību, bet neap Praksta sugu daudzveidību mežā);
  - (b) attiecībā uz ekosistēmas stāvokli:
    - i. rādītājus, ar ko nosaka ekosistēmu kvalitāti attiecībā pret iepriekš noteiktu atsauces stāvokli,
    - ii. rādītājus, ar ko nosaka vairākas sugas (nevis vienas sugas indivīdu skaitu) ekosistēmā (piemēram, zinātniski noteiktus sugu bagātības un skaitliskuma rādītājus, ar ko nosaka (autohtono) sugu sastāva attīstību ekosistēmā salīdzinājumā ar atsauces stāvokli pirmā pārskata perioda sākumā, kā arī ar mērķstāvokli, kas noteikts Kuņminas–Monreālas globālajā biodaudzveidības satvarā, vai agregēto sugu aizsardzības stāvokli, ja tas ir relevanti), vai
    - iii. rādītājus, kas atspoguļo stāvokļa strukturālos komponentus, piemēram, dzīvotņu sasaisti (t. i., cik lielā mērā dzīvotnes ir savstarpēji savienotas).

⁽⁸⁰⁾ Kā norādīts IUCN Sarkanajā grāmatā un Eiropas Komisijas publicētajā Eiropas Sarkanajā grāmatā.

Informācijas atklāšanas prasība E4-6. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītā būtiskā ietekme, riski un iespējas

42. Uzņēmums atklāj būtisku ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistīto risku un iespēju paredzamo finansiālo iespaidu.
43. 42. punktā prasītā informācija papildina informāciju par pašreizējo finansiālo iespaidu uz struktūras finansiālo stāvokli, finansiālo sniegumu un naudas plūsmām pārskata periodā, kas prasīta ESRS 2 SBM-3 48. punkta d) apakšpunktā.
44. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par
- (a) **paredzamo finansiālo iespaidu**, ko rada būtiskie riski, kuri izriet no ietekmes un **atkarībām**, kas saistītas ar biodaudzveidību un ekosistēmām, un to, kā šie riski būtiski ietekmē (vai, saprātīgi spriežot, varētu būtiski ietekmēt) uzņēmuma finansiālo stāvokli, finansiālo sniegumu un naudas plūsmas īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, un
  - (b) paredzamo finansiālo iespaidu, ko rada ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas būtiskas iespējas.
45. Atklājamajā informācijā iekļauj šādas ziņas:
- (a) **paredzamā finansiālā iespaida** kvantitatīvs novērtējums naudas izteiksmē pirms ar **biodaudzveidību un ekosistēmām** saistītu darbību apsvēršanas vai, ja tas nav iespējams bez pārmērīgām izmaksām un pūlēm, kvalitatīva informācija. Attiecībā uz **finansiālo iespaidu**, kas izriet no būtiskām iespējām, kvantitatīvs novērtējums nav nepieciešams, ja tā rezultātā tiktu atklāta informācija, kas neatbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm (sk. ESRS 1 C papildinājumu "Informācijas kvalitatīvās iezīmes"); Paredzamo finansiālo iespaidu var kvantitatīvi izteikt naudas izteiksmē kā vienu summu vai kā diapazonu;
  - (b) apraksts par aplūkotajām sekām, ar tām saistīto ietekmi un **atkarībām**, kā arī laika nogriežņiem, kuros tās varētu izpausties, un
  - (c) paredzamā finansiālā iespaida kvantitatīvajā novērtējumā izmantotie kritiskie pieņēmumi, kā arī ar šiem pieņēmumiem saistītās nenoteiktības avoti un nenoteiktības līmenis.

A papildinājums.

Piemērošanas prasības

Šis papildinājums ir neatņemama ESRS E4 daļa. Tas nodrošina šajā standartā noteikto informācijas atklāšanas prasību piemērošanu, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

ESRS 2. VISPĀRĪGI ATKLĀJAMĀ INFORMĀCIJA

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība E4-1. Pārkārtošanās plāns un biodaudzveidības un ekosistēmu iekļaušana stratēģijā un darbījumdarbības modeli

AR 1. Atklājot savu pārkārtošanās plānu, uzņēmums var

- (a) paskaidrot, kā tas pielāgos savu stratēģiju un **darbījumdarbības modeli**, lai tos uzlabotu un galu galā nodrošinātu to saderību ar attiecīgajiem vietējās, nacionālās un globālās sabiedriskās rīcībpolitikas mērķiem un **mērķrādītājiem**, kas saistīti ar **biodaudzveidību** un **ekosistēmām**, tostarp Kuņminas–Monreālas globālā biodaudzveidības satvara vīziju un tā attiecīgajiem mērķiem un mērķrādītājiem, ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam, Direktīvu 2009/147/EK un Padomes Direktīvu 92/43/EEK (ES Putnu direktīva un Dzīvotņu direktīva), kā arī attiecīgā gadījumā ar biosfēras integritātes **planētas iespēju robežu** ievērošanu un **zemes sistēmu izmaiņām**;
- (b) iekļaut informāciju par paša darbībām un arī paskaidrot, kā uzņēmums reaģē uz būtisku ietekmi savas vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, kas noteikta tā būtiskuma novērtējumā saskaņā ar ESRS 2 IRO-1 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju apzināšanas un novērtēšanas procesu apraksts";
- (c) paskaidrot, kā tā stratēģija mijiedarbojas ar tā pārkārtošanās plānu;
- (d) paskaidrot, kā tas veicina biodaudzveidības un ekosistēmu ietekmes faktorus un kādas ir tā iespējamās mitigācijas darbības, ievērojot mitigācijas hierarhiju, kā arī galvenās atkarības no izraudzītā ceļa un iesīkstei pakļautos aktīvus un resursus (piemēram, augus, izejvielas), kas saistīti ar biodaudzveidību un ekosistēmu pārmaiņām;
- (e) paskaidrot un skaitliski izteikt, kādas uzņēmuma investīcijas un finansējums atbalsta pārkārtošanās plāna īstenošanu, un noteikt to apmēru, norādot atsauci uz taksonomijai atbilstīgo CapEx galvenajiem snieguma rādītājiem un attiecīgā gadījumā CapEx plāniem, ko uzņēmums atklāj saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2021/2178;
- (f) ja uzņēmums veic saimnieciskās darbības, uz ko attiecas deleģētās regulas par biodaudzveidību saskaņā ar Taksonomijas regulu, paskaidrot uzņēmuma mērķus vai plānus (CapEx un CapEx plāni), ko uzņēmums ir pieņēmis, lai savas saimnieciskās darbības (ieņēmumi, CapEx) pieskaņotu minētajās deleģētajās regulās noteiktajiem kritērijiem;
- (g) paskaidrot, kā pārkārtošanās plāna ietvaros tiek izmantoti biodaudzveidības kompensēšanas pasākumi, un, ja tādi ir paredzēti, norādīt, kam kompensēšanas pasākumus plānots izmantot, cik lielā mērā tie tiks izmantoti attiecībā pret vispārējo pārkārtošanās plānu un vai ir ņemta vērā mitigācijas hierarhija;
- (h) paskaidrot, kā tiek pārvaldīts pārkārtošanās plāna īstenošanas un atjaunināšanas process;
- (i) paskaidrot, kā tas mēra progresu, proti, norādīt šim nolūkam izmantotos rādītājus un metodikas;
- (j) norādīt, vai administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras ir apstiprinājušas pārkārtošanās plānu, un
- (k) norādīt pašreizējās problēmas un ierobežojumus, kas saistīti ar plāna projekta izstrādi attiecībā uz jomām, kurās uzņēmumam ir būtiska ietekme, kā arī to, kā uzņēmums šīs problēmas risina.

AR 2. Atklājot pārkārtošanās plānu, uzņēmums var atsaukties, piemēram, uz šādiem ES Biodaudzveidības stratēģijas 2030. gadam **mērķrādītājiem**:

- (a) apvērst apputeksnētāju skaita samazināšanās tendenci;
- (b) par 50 % samazināt ķīmisko pesticīdu izmantošanu un ar tiem saistīto risku un par 50 % samazināt bīstamāko pesticīdu izmantošanu;

- (c) vismaz 25 % lauksaimniecības zemes apsaimniekot bioloģiskās lauksaimniecības ietvaros un ievērojami palielināt agroekoloģisku metožu izmantojumu;
- (d) ES iestādīt trīs miljardus jaunu koku, vienlaikus pilnībā ievērojot ekoloģiskos principus;
- (e) sasniegt ievērojamu progresu kontaminētas **augšnes teritoriju remediācijā**;
- (f) vismaz 25 000 km upju atkal padarīt brīvi plūstošas;
- (g) par 50 % samazināt barības vielu zudumu no mēslošanas līdzekļiem un rezultātā samazināt mēslošanas līdzekļu izmantojumu vismaz par 20 %;
- (h) panākt, ka laba vidiskā stāvokļa sasniegšanas nolūkā tiek ievērojami samazināta zvejas un izrakteņu ieguves kaitīgā ietekme uz jutīgajām sugām un dzīvotnēm, to vidū jūras gultnes dzīvotnēm.

AR 3. Atklājot pārkārtošanās plānu, uzņēmums var atsaukties arī uz ilgtspējīgas attīstības mērķiem, it sevišķi

- (a) 2. IAM “Izskaut badu, panākt nodrošinātību ar pārtiku un labāku uzturu un veicināt ilgtspējīgu lauksaimniecību”;
- (b) 6. IAM “Nodrošināt ūdens un sanitārijas pieejamību visiem un ūdens resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu”;
- (c) 14. IAM “Saglabāt un ilgtspējīgi izmantot okeānus, jūras un **jūras resursus** ilgtspējīgai attīstībai” un
- (d) 15. IAM “Aizsargāt un atjaunot sauszemes **ekosistēmas** un veicināt to ilgtspējīgu izmantošanu, ilgtspējīgi apsaimniekot mežus, apkarot **pārtuksnešosanos**, apturēt un novērst **zemes degradāciju** un apturēt **biodaudzveidības izzušanu**”.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasības saistībā ar ESRS 2 IRO-1 “Būtiskas ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas ietekmes, risku un iespēju apzināšanas un novērtēšanas procesu apraksts”

AR 4. **Būtiskuma** novērtējums saskaņā ar ESRS E4 ietver aprakstu par to,

- (a) kā uzņēmums veicina tiešos **biodaudzveidības izzušanas ietekmes faktorus** ⁽⁸¹⁾:
  - i. klimata pārmaiņas;
  - ii. **zemes izmantojuma maiņa** (piemēram, zemes padarīšana par mākslīgu jeb mākslīgošana), **saldūdens** izmantojuma maiņa un jūras izmantojuma maiņa;
  - iii. tieša ekspluatācija;
  - iv. **invazīvas svešzemju sugas**;
  - v. **piesārņojums** un
  - vi. citi faktori;
- (b) kāda ir uzņēmuma **ietekme** uz sugu stāvokli (t. i., sugu populāciju lielumu, sugu globālas izmiršanas risku);
- (c) ietekme uz **ekosistēmu** plašumu un stāvokli, arī ar **augšnes degradāciju, pārtuksnešosanos** un **augšnes noslēgšanu**, un
- (d) ietekme uz **ekosistēmu pakalpojumiem** un **atkarības** no tiem.

AR 5. Novērtējot **ietekmes, atkarību, risku** un **iespēju būtiskumu**, uzņēmums ņem vērā ESRS 2 IRO-1 un ESRS 1 3. nodaļas “Dubultā būtiskuma princips kā pamats ilgtspējas informācijas atklāšanai” noteikumus un apraksta savus apsvērumus.

⁽⁸¹⁾ Par klimata pārmaiņām kā tiešo ietekmes faktoru jāziņo saskaņā ar ESRS E1 “Klimata pārmaiņas” un par piesārņojumu — saskaņā ar ESRS E2 “Piesārņojums”.

- AR 6. Uzņēmums novērtē biodaudzveidības un ekosistēmu būtiskumu paša darbības un **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā un var veikt **būtiskuma** novērtējumu saskaņā ar LEAP pieejas pirmajiem trim posmiem: "Noteikt" (AR 7. punkts), "Izvērtēt" (AR 8. punkts) un "Novērtēt" (AR 9. punkts).
- AR 7. 1. posms attiecas uz relevanto **objektu** noteikšanu pēc to aktualitātes **biodaudzveidības** un **ekosistēmu** kontekstā. Lai šos relevantos objektus apzinātu, uzņēmums var
- (a) izveidot to tiešo aktīvu un darbību atrašanās vietu sarakstu un norādīt ar tām saistītos **vērtības ķēdes** augšposmus un lejasposmus, kas attiecas uz uzņēmuma saimniecisko darbību. Turklāt uzņēmums var sniegt informāciju par objektiem, par kuru turpmākajām darbībām ir oficiāli paziņots;
  - (b) uzskaitīt biomas un ekosistēmas, ar kurām uzņēmumam ir saskare, balstoties uz to atrašanās vietu sarakstu, kas apzinātas saskaņā ar AR 7. punkta a) apakšpunktu;
  - (c) noteikt biodaudzveidības un ekosistēmu pašreizējo integritāti un nozīmi katrā atrašanās vietā, ņemot vērā 16. un 17. punktā sniegto informāciju;
  - (d) izstrādāt to vietu sarakstu, kurās uzņēmumam ir saskare ar atrašanās vietām **biodaudzveidības ziņā jutīgās teritorijās** vai to tuvumā, ņemot vērā 16. un 17. punktā sniegto informāciju, un
  - (e) noteikt, kuras nozares, darījumdarbības vienības, vērtības ķēdes vai aktīvu kategorijas šajos būtiskajos objektos ir saskarē ar biodaudzveidību un ekosistēmām. Tā vietā, lai noteiktu šo saskari katrā objektā, uzņēmums var izvēlēties atklāt to par katru iepirkto vai pārdoto **izejvielu** pēc masas tonnās, ja šāda prakse nodrošina lielāku pārredzamību.
- AR 8. 2. posmā, lai izvērtētu faktisko vai iespējamo ietekmi uz **biodaudzveidību** un **ekosistēmām** attiecīgajās **teritorijās** un **atkarību** no tām, uzņēmums var
- (a) apzināt darījumdarbības procesus un darbības, kas ir saskarē ar biodaudzveidību un ekosistēmām;
  - (b) apzināt faktisko un iespējamo ietekmi un atkarības;
  - (c) norādīt uz biodaudzveidību un ekosistēmām atstātās ietekmes apmēru, mērogu, rašanās biežumu un ilgumu, ņemot vērā 16. un 17. punktā minēto informāciju. Turklāt uzņēmums var
    - i. atklāt, kāda procentuālā daļa no **piegādātāju** kompleksiem atrodas riska zonās (ar **apdraudētām sugām**, kas iekļautas IUCN sugu Sarkanajā grāmatā, Putnu direktīvā un Dzīvotņu direktīvā vai valsts apdraudēto sugu sarakstā, vai oficiāli atzītās aizsargājamās teritorijās, aizsargājamo teritoriju tīklā *Natura 2000* un nozīmīgos biodaudzveidības apgabalos);
    - ii. atklāt, kāda procentuālā daļa no iepirkuma summas ir no piegādātājiem ar kompleksiem riska zonās (ar apdraudētām sugām, kas iekļautas IUCN sugu Sarkanajā grāmatā, Putnu direktīvā un Dzīvotņu direktīvā vai valsts apdraudēto sugu sarakstā, vai oficiāli atzītās aizsargājamās teritorijās, aizsargājamo teritoriju tīklā *Natura 2000* un nozīmīgos biodaudzveidības apgabalos), un
  - (d) norādīt apmēru un mērogu atkarībām no biodaudzveidības un ekosistēmām, arī no izejvielām, **dabas resursiem** un **ekosistēmu pakalpojumiem**. Uzņēmums var izmantot starptautiskās klasifikācijas, piemēram, Vienoto starptautisko ekosistēmu pakalpojumu klasifikāciju (CICES).
- AR 9. 3. posmā, lai novērtētu savus būtiskos **riskus** un **iespējas**, balstoties uz 1. un 2. posma rezultātiem, uzņēmums var apsvērt šādas kategorijas:
- (a) **fiziskie riski**:
    - i. akūti riski (piemēram, dabas katastrofas, ko saasina **ekosistēmu** nodrošinātās piekrastes aizsardzības izzušana, kā rezultātā rodas izmaksas sakarā ar vētras nodarītiem postījumiem piekrastes infrastruktūrai, slimības vai kaitēkļi, kas ietekmē sugas vai kultūraugu šķirnes, no kurām uzņēmums ir atkarīgs, jo īpaši, ja nav ģenētiskās daudzveidības vai tā ir neliela, sugu izzušana un ekosistēmu **degradācija**) un

- ii. hroniski riski (piemēram, kultūraugu ražas zudums apputeksnēšanas samazināšanās dēļ, arvien lielāks nozīmīgu dabas resursu trūkums vai to mainīga ražošanas, ekosistēmu degradācija, ko izraisa, piemēram, krasta erozija un mežu sadrumstalošanās, okeānu paskābināšanās, zemes zaudēšana, ko izraisa **pārtuksnešošanās** un **augšņu degradācija** un no tās izrietošais augšņu auglības zudums, sugu izzušana).
- (b) **pārkārtošanās riski**, to vidū šādi:
- i. **ricībpolitika** un juridiskie aspekti: piemēram, regulējuma vai ricībpolitikas ieviešana (piemēram, tādas izmaiņas kā pastiprināta zemes aizsardzība), sodu un tiesvedības risks (piemēram, piesārņojošu efluentu noplūdes, kas kaitē cilvēka un ekosistēmu veselībai, vai ar biodaudzveidību saistītu tiesību, atļauju vai piešķirumu pārkāpumi, vai nolaidība pret **apdraudētām sugām** vai to īpatņu nonāvēšana), stingrāki pienākumi ziņot par biodaudzveidību, ekosistēmām un saistītajiem pakalpojumiem;
- ii. tehnoloģija: piemēram, produktu vai pakalpojumu aizstāšana ar produktiem vai pakalpojumiem, kas mazāk ietekmē **biodaudzveidību** vai ir mazāk atkarīgi no **ekosistēmu pakalpojumiem**, piekļuves trūkums datiem vai piekļuve nekvalitatīviem datiem, kas kavē ar biodaudzveidību saistītu novērtējumu veikšanu, pārkārtošanās uz efektīvākām un tīrākām tehnoloģijām (t. i., ar mazāku ietekmi uz biodaudzveidību), jaunas monitoringa tehnoloģijas (piemēram, satelītnovērošana), prasības izmantot noteiktas tehnoloģijas (piemēram, pret klimata pārmaiņām noturīgas kultūras, mehāniski apputeksnētāji, ūdens attīrīšana, aizsardzība pret plūdiem);
- iii. tirgus: piemēram, piedāvājuma, pieprasījuma un finansējuma izmaiņas, izejvielu (piemēram, biodaudzveidības ziņā intensīvu resursu, kuru cena paaugstinājusies ekosistēmu **degradācijas** dēļ) cenu svārstīgums vai izmaksu pieaugums;
- iv. reputācija: piemēram, sabiedrības, klientu vai kopienas uztveres maiņa, ko izraisa organizācijas loma biodaudzveidības izzušanā, ar dabu saistītu tiesību pārkāpumi, negatīvs atspoguļojums medijos sakarā ar ietekmi uz kritiski svarīgām sugām un/vai ekosistēmām, sociālie konflikti biodaudzveidības jomā par apdraudētām sugām, aizsargājamām teritorijām, resursiem vai **piesārņojumu**;
- (c) **sistēmiskie riski**, to vidū šādi:
- i. ekosistēmu sabrukuma riski (proti, risks, ka vairs nedarbosies kāda kritiski svarīga dabas sistēma), piemēram, tiek sasniegti kritiskie punkti un ekosistēmas sabrūk, tādējādi radot plašus ģeogrāfiskus vai nozares zaudējumus (summējoties fiziskajiem riskiem);
- ii. agregētais risks, kas saistīts ar **biodaudzveidības zuduma** būtisku ietekmi uz pārkārtošanās un fizisko risku līmeņiem vienā vai vairākos kāda portfeļa (korporatīvā vai finanšu) sektoros, un
- iii. "inficēšanās" risks, ka atsevišķu korporāciju vai finanšu iestāžu finansiālās grūtības, kas saistītas ar nespēju ņemt vērā ar biodaudzveidību saistīto risku ietekmi, var izplatīties uz visu ekonomikas sistēmu kopumā;
- (d) iespējas, to vidū, piemēram:
- i. darbījumu darbības snieguma kategorijas: resursefektivitāte; produkti un pakalpojumi; tirgi; kapitāla plūsma un finansējums; reputācijas kapitāls un
- ii. ilgtspējas snieguma kategorijas: ekosistēmu aizsardzība, atjaunošana un **reģenerācija**; dabas resursu ilgtspējīga izmantošana.

Informācijas attēlošana

AR 10. Uzņēmums var apsvērt iespēju izmantot tālāk sniegtās tabulas, lai tam būtu vieglāk novērtēt **būtiskumu** attiecībā uz būtiskiem **objektiem**, kas apzināti saskaņā ar AR 7. punktu.

Ekosistēmas pakalpojums...	Faktiskās vai iespējamās atkarības	
...	Funkcionalitātes izmaiņas	Finansiāli zaudējumi
...	Nelielas, vidējas vai ievērojamas	Nelieli, vidēji vai ievērojami
...	...	...

Objekta atrašanās vieta	Apdraudētās sugas, aizsargājamās teritorijas, nozīmīgi biodaudzveidības apgabali	Faktiskā vai iespējamā ietekme			
		Rašanās biežums	Ietekmes rašanās ātrums	Ietekmes smagums	Mitigācijas potenciāls
...	...	...	...	...	...
...	...	Liels, vidējs vai mazs	< 1 gads vai 1–3 gadi vai > 3 gadi	Liels, vidējs vai mazs	Liels, vidējs vai mazs
...	...	...	...	...	...

Atklājot informāciju saskaņā ar AR 7. punkta e) apakšpunktu, uzņēmums var ņemt vērā tālāk doto tabulu:

Kur izejvielas tiek ražotas vai iegūtas?	Izejvielu absolūtā masa (un procentuālā daļa no izejvielas masas)
Teritorijās, kurās sastopamas IUCN apdraudēto sugu Sarkanajā grāmatā, Putnu direktīvā, Dzīvotņu direktīvā vai valstu apdraudēto sugu sarakstos iekļautas sugas	...
Oficiāli atzītās aizsargājamās teritorijās	...
Citos nozīmīgos biodaudzveidības apgabalos	...

Informācijas atklāšanas prasība E4-2. Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas rīcībpolitikas

AR 11. Šajā informācijas atklāšanas prasībā aprakstītās **rīcībpolitikas** var integrēt plašākās vides vai ilgtspējas rīcībpolitikās, kas aptver dažādus apakštematus.

AR 12. Uzņēmums var arī sniegt informāciju par to, kādas **rīcībpolitikā** ir norādes uz izejvielu ražošanu, ieguvu vai patēriņu, un jo īpaši par to, kā tas

- (a) ierobežo iepirkumus no **piegādātājiem**, kuri nevar pierādīt, ka tie neveicina nozīmīgu kaitējumu aizsargājamām teritorijām vai nozīmīgiem **biodaudzveidības** apgabaliem (piemēram, izmantojot sertifikāciju);
- (b) atsaucas uz atzītiem standartiem vai trešo personu sertifikātiem, ko uzrauga regulatori, un
- (c) pievēršas izejvielām, kas iegūtas **ekosistēmās**, kuras tiek pārvaldītas tā, lai saglabātu vai uzlabotu biodaudzveidības apstākļus, ko pierāda ar regulāru biodaudzveidības stāvokļa un tās palielināšanās vai izzušanas monitoringu un ziņu sniegšanu.

AR 13. Uzņēmums var arī atklāt saiknes un saskaņību ar citiem globāliem mērķiem un nolīgumiem, piemēram, 2., 6., 14. un 15. ilgtspējīgas attīstības mērķi vai jebkuru citu vispārāztītu starptautisku konvenciju, kas saistīta ar biodaudzveidību un ekosistēmām.

AR 14. Atklājot informāciju par **rīcībpolitikām**, kas saistītas ar sociālajām sekām, kuras rada **biodaudzveidības un ekosistēmu ietekme** un **atkarība** no tām, saskaņā ar 23. punkta f) apakšpunktu, uzņēmums īpaši var atsaukties uz Nagojas protokolu un Konvenciju par biodaudzveidību (KBD).

AR 15. Atklājot informāciju par to, vai un kā tā **rīcībpolitikas** risina ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītās **ietekmes** sociālās sekas saskaņā ar 23. punkta f) apakšpunktu, uzņēmums var sniegt informāciju par šādiem aspektiem:

- (a) godīga un taisnīga to ieguvumu sadale, kas izriet no ģenētisko resursu izmantošanas, un
- (b) **brīvprātīga, iepriekšēja un informēta piekrišana** piekļuvei ģenētiskajiem resursiem.

AR 16. Uzņēmums var arī paskaidrot, kā tā **rīcībspolitika** palīdz

- (a) izvairīties no negatīvas ietekmes uz **biodaudzveidību** un **ekosistēmām** paša darbības un saistītajā **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā;
- (b) ierobežot un līdz minimumam samazināt to negatīvo ietekmi uz biodaudzveidību un ekosistēmām tā darbības un visā vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, no kuras nav iespējams izvairīties;
- (c) atjaunot un sanēt iznīcinātas ekosistēmas pēc tam, kad tās tikušas pakļautas ietekmei, kuru nav bijis iespējams pilnībā novērst un/vai minimalizēt, un
- (d) mazināt uzņēmuma ieguldījumu būtiskos **biodaudzveidības zuduma** faktoros.

AR 17. Ja uzņēmums, atklājot informāciju par savām **rīcībspolitikām**, atsaucas uz kādas trešās puses rīcības standartiem, tas var atklāt, vai izmantotais standarts

- (a) ir objektīvs un sasniedzams, balstoties uz zinātnisku pieeju problēmu apzināšanai, un reālistisks, novērtējot, kā šīs problēmas var risināt uz vietas dažādos praktiskajos apstākļos;
- (b) ir izstrādāts vai tiek uzturēts, pastāvīgi apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, līdzsvaroti iesaistot visas attiecīgās **ieinteresēto personu** grupas (to skaitā ražotājus, tirgotājus, pārstrādātājus, finansētājus, vietējos iedzīvotājus un kopienas, **pirmiedzīvotājus** un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas pārstāv **patērētāju**, vides un sociālās intereses), un nevienai grupai satura ziņā nav nepamatotu pilnvaru vai veto tiesību;
- (c) veicina pakāpenisku pieeju un pastāvīgus uzlabojumus — gan standartā, gan labākas pārvaldības prakses piemērošanā — un prasa noteikt jēgpilnus **mērķrādītājus** un konkrētus atskaites punktus, pēc kuriem novērtēt progresu attiecībā uz principiem un kritērijiem laika gaitā;
- (d) ir verificējams, izmantojot neatkarīgas sertifikācijas vai verifikācijas struktūras, kurām ir noteiktas un stingras novērtēšanas procedūras, kas dod iespēju izvairīties no interešu konfliktiem, un kuras atbilst ISO standartiem attiecībā uz akreditācijas un verifikācijas procedūrām vai Regulas (EK) Nr. 765/2008 5. panta 2. punktam, un
- (e) atbilst ISEAL labas prakses kodeksam.

Informācijas atklāšanas prasība E4-3. Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas darbības un resursi

AR 18. Uzņēmums ievērojamas summas, ar ko sedz CapEx un OpEx minēto veikto vai plānoto darbību īstenošanai, var sasaistīt ar

- (a) attiecīgajiem finanšu pārskatu posteņiem vai piezīmēm;
- (b) galvenajiem darbības rādītājiem, kuri prasīti Regulas (ES) 2020/852 8. pantā un Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2021/2178, un
- (c) attiecīgā gadījumā — CapEx plānu, kas prasīts Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2021/2178.

AR 19. Uzņēmums var atklāt, vai tas apsver “izvairīšanās” rīcības plānu, ar ko kaitējošas **darbības** novērš pirms to veikšanas. Izvairīšanās bieži vien ir saistīta ar lēmumu novirzīties no ierastās projektu attīstīšanas pieejas. Izvairīšanās piemērs ir projekta **biodaudzveidības** un ekosistēmiskās pēdas maiņa, lai izvairītos no dabisko **dzīvotņu** iznīcināšanas attiecīgajā **objektā** un/vai izveidotu atmatas, kurās vērojamas un tiks saglabātas prioritāras biodaudzveidības vērtības. Izvairīšanās būtu jāapsver vismaz gadījumos, kad pastāv ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas vērtības, kas ietilpst kādā no šīm kategorijām: īpaši neaizsargātas un neaizstājamas, rada īpašas bažas **ieinteresētajām personām** vai to gadījumā pamatoti nepieciešama piesardzīga pieeja, ņemot vērā ietekmes novērtējuma vai pārvaldības pasākumu lietderības nenoteiktību. Trīs galvenie izvairīšanās veidi ir šādi:

- (a) izvairīšanās, izvēloties atbilstošu objektu (visu projektu pārcelt citur, lai tas netiktu īstenots teritorijās, par kurām atzīts, ka tajās ir biodaudzveidības ziņā nozīmīgas vērtības);
- (b) izvairīšanās, izstrādājot projektu (infrastruktūras konfigurācija tā, lai saglabātu attīstāmā objekta teritorijas, kurās ir biodaudzveidības ziņā nozīmīgas vērtības), un
- (c) izvairīšanās, izmantojot plānošanu (projekta darbību pielāgošana laika ziņā, lai ņemtu vērā sugu uzvedības modeļus (piemēram, vairošanos, migrāciju) vai ekosistēmu funkcijas (piemēram, upju dinamiku).

AR 20. Uzņēmums var sniegt šādu informāciju par svarīgām **darbībām**:

- (a) svarīgu iesaistīto **ieinteresēto personu** (piemēram, konkurentu, piegādātāju, mazumtirgotāju, citu darījumu partneru, skarto kopienu un iestāžu, valsts aģentūru) saraksts un to iesaistes apraksts, norādot svarīgas ieinteresētās personas, kuras attiecīgās darbības ietekmē negatīvi vai pozitīvi, un to, kāda ir šī ietekme, arī ietekmi vai ieguvumus, kas rodas skartajām kopienām, mazajiem lauksaimniekiem, **pirmiedzīvotājiem** vai citām neaizsargātām grupām;
- (b) attiecīgā gadījumā — skaidrojums par vajadzību veikt attiecīgas apspriešanas un nepieciešamību ievērot skarto kopienu lēmumus;
- (c) īss novērtējums par to, vai galvenās darbības var radīt būtisku negatīvu **ietekmi** uz ilgtspēju;
- (d) skaidrojums par to, vai attiecīgā galvenā darbība ir paredzēta kā vienreizēja iniciatīva vai sistemātiska prakse;
- (e) skaidrojums par to, vai galveno rīcības plānu īsteno tikai uzņēmums, izmantojot uzņēmuma resursus, vai arī tas ir daļa no plašākas iniciatīvas, kurā uzņēmums dod nozīmīgu ieguldījumu. Ja galvenais rīcības plāns ir daļa no plašākas iniciatīvas, uzņēmums var sniegt plašāku informāciju par projektu, tā sponsoriem un citiem dalībniekiem;
- (f) apraksts par to, kā uzņēmums veicina sistēmiskas pārmaiņas, jo īpaši, lai mainītu biodaudzveidības un ekosistēmu pārmaiņu faktorus, piemēram, izmantojot tehnoloģiskus, ekonomiskus, institucionālus un sociālus faktorus un pamatvērtību un uzvedības maiņu.

AR 21. Šīs informācijas atklāšanas prasības kontekstā “vietējo iedzīvotāju un pirmiedzīvotāju zināšanas” apzīmē zināšanas, prasmes un filozofiju, ko attīstījušas kopienas, kuras vēsturiski dzīvojušas ilgā mijiedarbībā ar apkārtējo vidi. Lauku iedzīvotājiem un **pirmiedzīvotājiem** vietējās zināšanas palīdz pieņemt lēmumus par būtiskiem ikdienas dzīves aspektiem.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība E4-4. Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistīti mērķrādītāji

AR 22. Uzņēmums var norādīt, vai **mērķrādītājs** ir vērsts uz trūkumiem, kas saistīti ar būtiska ieguldījuma kritērijiem biodaudzveidībai, kuri noteikti deleģētajos aktos, kas pieņemti saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 15. panta 2. punktu. Ja attiecībā uz biodaudzveidību nav izpildīti principa “nenodarīt būtisku kaitējumu” (DNSH) kritēriji, kas noteikti deleģētajos aktos, kuri pieņemti saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 10. panta 3. punktu, 11. panta 3. punktu, 12. panta 2. punktu, 13. panta 2. punktu un 14. panta 2. punktu, uzņēmums var norādīt, vai ar šo mērķrādītāju tiek novērsti ar šiem DNSH kritērijiem saistītie trūkumi.

AR 23. Atklājot 29. punktā prasīto informāciju, lai noteiktu **mērķrādītājus**, uzņēmums ņem vērā vietējo iedzīvotāju un **pirmiedzīvotāju** informētas un brīvprātīgas piekrišanas nepieciešamību, pienācīgas apspriešanās nepieciešamību un nepieciešamību ievērot šo kopienu lēmumus.

AR 24. Ar būtisku ietekmi saistītos **mērķrādītājus** var attēlot šādā tabulā.

Mērķrādītāja veids saskaņā ar mitigācijas hierarhiju	Bāzlinijas vērtība un bāzes gads	Mērķrādītāja vērtība un ģeogrāfiskais tvērums			Saistītā rīcībpolitika vai tiesību akti (attiecīgā gadījumā)
		2025	2030	Līdz 2050. gadam	
Izvairīšanās					
Minimalizēšana					
Sanācija un atjaunošana					
Kompensēšanas pasākumi					

AR 25. **Mērķrādītājus**, kas saistīti ar, iespējams, būtiskiem ilgtspējas jautājumiem, kuri uzskaitīti šā standarta AR 4.punktā, var attēlot šādā tabulā.

Mērķrādītāja veids pēc ilgtspējas jautājuma	Bāzlīnijas vērtība un bāzes gads	Mērķrādītāja vērtība un ģeogrāfiskais tvērums			Saistītā rīcībpolitika vai tiesību akti (attiecīgā gadījumā)
		2025	2030	Līdz 2050. gadam	

AR 26. Ar **biodaudzveidību un ekosistēmām** saistītos izmērāmos **mērķrādītājus** var izteikt šādi:

- visu aizsargāto vai atjaunoto **dzīvotņu** platība un atrašanās vieta neatkarīgi no tā, vai uzņēmums tos kontrolē tieši vai netieši un vai atjaunošanas pasākuma panākumus ir apstiprinājuši vai apstiprina neatkarīgi ārēji speciālisti;
- no jauna izveidotas platības (vide, kurā tiek īstenotas apsaimniekošanas iniciatīvas, lai radītu dzīvotni vietā, kur tās sākotnēji nav bijis) vai
- to projektu/objektu skaits vai procentuālā daļa, kuros uzlabota ekoloģiskā integritāte (piemēram, zivju ceļu, bioloģisko koridoru ierīkošana).

Informācijas atklāšanas prasība E4-5. Ar biodaudzveidību un ekosistēmu pārmaiņām saistītie ietekmes rādītāji

AR 27. Gatavojot šajā informācijas atklāšanas prasībā prasīto informāciju, uzņēmums ņem vērā un var aprakstīt šādus apsvērumus:

- izmantotās metodikas un **rādītāji**, to izvēles skaidrojums un ar tiem saistītie pieņēmumi, ierobežojumi un nenoteiktība, kā arī visas laika gaitā veiktās metodiku izmaiņas un to veikšanas iemesli;
- rādītāju un metodiku tvērums, piemēram,
  - uzņēmums, **objekts**, zīmols, prece, uzņēmuma struktūrvienība, darbība;
  - aptvertie aspekti (kā izklāstīts AR 4. punktā);
- rādītāju **biodaudzveidības** komponentes: specifiskas noteiktām sugām, specifiskas noteiktām ekosistēmām;
- metodikas aptvertās ģeogrāfiskās teritorijas un skaidrojums par to, kāpēc nav iekļauta kāda relevanta ģeogrāfiskā teritorija;
- informācija par to, kā rādītājos integrēti **ekoloģiskie sliekšņi** (piemēram, **biosfēras integritātes** un **zemes sistēmu izmaiņas, planētas iespēju robežas**) un piešķirumi;
- monitoringa biežums, galvenie rādītāji, kuru monitoringu veic, bāzlīnijas stāvoklis/vērtība un bāzlīnijas gads/periods, kā arī pārskata periods;
- informācija par to, vai šo rādītāju pamatā ir primārie dati, sekundārie dati, modelēti dati vai eksperta atzinums, vai minēto avotu kombinācija;
- norāde, kuras darbības tiek mērītas un uzraudzītas ar rādītāju palīdzību un kā tās ir saistītas ar **mērķrādītāju** sasniegšanu;
- informācija par to, vai rādītāji ir obligāti (paredzēti tiesību aktos) vai brīvprātīgi. Ja tie ir obligāti, uzņēmums var norādīt attiecīgos tiesību aktus; ja tie ir brīvprātīgi, uzņēmums var atsaukties uz izmantoto brīvprātīgo standartu vai procedūru; un
- informācija par to, vai rādītāji ir pamatoti ar relevantām un autoritatīvām valsts, ES līmeņa vai starpvaldību vadlīnijām, **rīcībpolitikām**, tiesību aktiem vai nolīgumiem, piemēram, Konvenciju par bioloģisko daudzveidību (KBD) vai IPBES, un vai atbilst tajos paustajām gaidām vai ieteikumiem.

AR 28. Uzņēmums norāda verificējamus **rādītājus**, kas ir tehniski un zinātniski robusti, ņemot vērā piemērotus laika nogriežņus, ģeogrāfiskās teritorijas, un var atklāt, kā tā izvēlētie rādītāji atbilst šiem kritērijiem. Lai nodrošinātu, ka rādītāji ir relevanti, ir jābūt skaidrai sakarībai starp rādītāju un mērījuma mērķi. Pēc iespējas būtu jāsamazina nenoteiktība. Izmantotie dati vai mehānismi būtu jāatbalsta atzītām organizācijām un laika gaitā jāatjaunina. Ja trūkst datu, var izmantot robustus modelētus datus un ekspertu atzinumus. Metodikai ir jābūt pietiekami

detalizētai, lai būtu iespējams jēgpilni salīdzināt ietekmes aspektus un mitigācijas pasākumus laika gaitā. Informācijas vākšanas procesi un definīcijas jāpieņem sistemātiski. Tas dod iespēju jēgpilni izskatīt uzņēmuma sniegumu laika gaitā un palīdz veikt iekšējos un savstarpējos salīdzinājumus.

- AR 29. Ja kāds rādītājs atbilst kādam mērķrādītājam, gan rādītāja, gan mērķrādītāja bāzlinijai jābūt saskaņotai. **Biodaudzveidības** bāzlinija ir būtisks lielākas biodaudzveidības un **ekosistēmu** pārvaldības procesa komponents. Bāzlinija ir nepieciešama, lai sagatavotu ietekmes novērtējumu un apsaimniekošanas plānošanu, kā arī veiktu monitoringu un adaptīvo pārvaldību.
- AR 30. Metodikas, kas pieejamas, lai vāktu datus un novērtētu uzņēmumu ietekmi uz **biodaudzveidību** un **ekosistēmām**, var iedalīt šādās trīs kategorijās:
- (a) primārie dati: dati, kas savākti uz vietas, izmantojot uz vietas veiktus apsekojumus;
  - (b) sekundārie dati: šie dati ietver ģeotelpisko datu slāņus, kas pārklāti ar saimnieciskās darbības ģeogrāfiskās atrašanās vietas datiem.
    - i. Sugu līmenī var izmantot datu slāņus par dažādu sugu izplatības areāliem, lai prognozētu, kādas sugas varētu būt sastopamas dažādās vietās. Tas ietver uzņēmuma darbības **objektus** un izejvielu ieguves vietas. Areālu slāņiem ir atšķirīgi precizitātes līmeņi — to nosaka dažādi faktori, piemēram, tas, vai sugu izplatības areāli ir precizēti saskaņā ar **dzīvotņu** pieejamību. Norādi par to, kādu ietekmi uz populāciju attīstības tendencēm un apdraudētības statusu var atstāt saimnieciskā darbība, var sniegt informācija par sugu apdraudētības statusu un darbībām, kas tās apdraud.
    - ii. Ekosistēmas līmenī var izmantot datu slāņus, kas atspoguļo ekosistēmu apmēra un stāvokļa izmaiņas, arī **dzīvotņu sadrumstalotības** un savienotības līmeņus;
  - (c) modeļi biodaudzveidības stāvokļa dati: uz modeļiem balstītas pieejas bieži izmanto ekosistēmu līmeņu rādītāju (piemēram, platības, stāvokļa vai funkcijas) mērīšanai. Ar modeļiem kvantitatīvi nosaka, kā dažādu slodzes faktoru apmērs ietekmē biodaudzveidības stāvokli. Tās dēvē par slodzes faktoru un stāvokļa cēloņsakarībām, un to pamatā ir globāli ievākti dati. Modelēšanas rezultāti tiek piemēroti vietējā līmenī, lai aplēstu, kā uzņēmuma līmeņa spiediens izraisīs izmaiņas ekosistēmas stāvoklī. Ietekmes faktoram parasti ir trīs galvenās iezīmes: lielums (piemēram, kontaminanta daudzums, trokšņa intensitāte), telpiskais apmērs (piemēram, kontaminētās zemes platība) un laika tvērums (kontaminanta noturības ilgums).
- AR 31. Attiecībā uz zemes izmantošanas aprites cikla novērtējumu uzņēmums var atsaucei izmantot Kopīgā pētniecības centra publikāciju *Land-use related environmental indicators for Life Cycle Assessment*.
- AR 32. Attiecībā uz invazīvu svešzemju sugu introdukciju uzņēmums var atklāt **invazīvo svešzemju sugu** izplatības ceļus un skaitu, kā arī to aizņemtās platības.
- AR 33. Attiecībā uz rādītājiem, ar ko mēra **ekosistēmu** plašumu un stāvokli, noderīgus norādījumus var atrast Apvienoto Nāciju Organizācijas vides ekonomisko kontu sistēmas ekosistēmu kontu (UN SEEA EA) darbā.
- AR 34. Uzņēmums informāciju par zemes izmantojumu var atklāt platības mērvienībās (piemēram, m² vai ha), izmantojot norādījumus, kas sniegti vides vadības un audita sistēmā (EMAS) ⁽⁸²⁾:
- (a) kopējais zemes izmantojums;
  - (b) kopējā pārklātā platība;
  - (c) kopējā dabai draudzīgā platība **objektā** un
  - (d) kopējā dabai draudzīgā platība ārpus objekta.

⁽⁸²⁾ Kā ierosināts Komisijas Regulā (ES) 2018/2026 (2018. gada 19. decembris), ar ko groza IV pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1221/2009 par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS) (OV L 325, 20.12.2018., 18. lpp.).

- AR 35. Uzņēmums var atklāt, piemēram, zemes pārklājuma izmaiņas, kas ir ietekmes faktoru “dzīvotnes pārveidošana” un “rūpniecības un mājsaimniecību darbības” fizisks atspoguļojums, t. i., cilvēka radītas vai dabiskas zemes virsmas fizisko īpašību izmaiņas konkrētā vietā.
- AR 36. Zemes pārklājums ir tipisks mainīgais, ko var novērtēt, izmantojot Zemes novērošanas datus.
- AR 37. Sniedzot ziņas par būtisku ietekmi uz **ekosistēmām**, uzņēmums papildus ekosistēmu plašumam un stāvoklim var ņemt vērā arī ekosistēmu funkcionēšanu, izmantojot
- (a) rādītāju, ar kuru mēra procesu vai funkciju, ko attiecīgā ekosistēma veic, vai kurš atspoguļo ekosistēmas spēju šo konkrēto procesu vai funkciju veikt: piemēram, neto primārā produktivitāte, kas ir augu produktivitātes rādītājs, kura pamatā ir ātrums, kādā augi uzkrāj enerģiju un dara to pieejamu citām ekosistēmas sugām. Tas ir ekosistēmu funkcionēšanas pamatprocess. Tas ir saistīts ar daudziem faktoriem, piemēram, sugu daudzveidību, bet tieši šos faktorus nemēra; vai
  - (b) rādītāju, ar kuru mēra zinātniski apzinātas apdraudētas populācijas izmaiņas.
- AR 38. Ekosistēmas līmenī var izmantot datu slāņus, kas atspoguļo **ekosistēmu** plašuma un stāvokļa izmaiņas, arī **dzīvotņu sadrumstalotības** un savienotības līmeņus.

Informācijas atklāšanas prasība E4-6. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītā būtiskā ietekme, riski un iespējas

- AR 39. Uzņēmums var iekļaut savu saistīto produktu un pakalpojumu riska novērtējumu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā un paskaidrot, kā šie laikposmi definēti, kā tiek aplēstas finanšu summas un kādi kritiski pieņēmumi izdarīti.
- AR 40. 45. punkta a) apakšpunktā paredzēto **paredzamo finansiālo iespaidu** var kvantitatīvi izteikt naudas izteiksmē kā vienu summu vai kā diapazonu.

ESRS E5

RESURSU IZMANTOJUMS UN APRITES EKONOMIKA

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem ESRS

Informācijas atklāšanas prasības

- ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 IRO-1 “To procesu apraksts, ar ko apzina un novērtē būtisko ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistīto ietekmi, riskus un iespējas”
- Informācijas atklāšanas prasība E5-1. Ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītās rīcībpolitikas
- Informācijas atklāšanas prasība E5-2. Darbības un resursi, kas saistīti ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība E5-3. Resursu izmantojuma un aprites ekonomikas mērķrādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība E5-4. Ienākošie resursi
- Informācijas atklāšanas prasība E5-5. Izejošie resursi
- Informācijas atklāšanas prasība E5-6. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītā ietekme, riski un iespējas

A papildinājums. Piemērošanas prasības

- ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 IRO-1 “To procesu apraksts, ar ko apzina un novērtē būtisko ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistīto ietekmi, riskus un iespējas”
- Informācijas atklāšanas prasība E5-1. Ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītās rīcībpolitikas
- Informācijas atklāšanas prasība E5-2. Darbības un resursi, kas saistīti ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība E5-3. Resursu izmantojuma un aprites ekonomikas mērķrādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība E5-4. Ienākošie resursi
- Informācijas atklāšanas prasība E5-5. Izejošie resursi
- Informācijas atklāšanas prasība E5-6. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītā ietekme, riski un iespējas

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības, kas **ilgtspējas deklarācijas** lietotājiem dos iespēju saprast
  - (a) to, kā uzņēmums ietekmē resursu izmantojumu, arī resursefektivitāti, resursu izsīkšanas nepieļaušanu, kā arī atjaunīgo resursu ieguvu un izmantojumu (šajā standartā sauktu par “resursu izmantojumu un aprites ekonomiku”), ņemot vērā faktisko vai iespējamo būtisko pozitīvo un negatīvo **ietekmi**;
  - (b) jebkuras veiktās **darbības**, ar ko novērš vai mazina faktisko vai iespējamo nelabvēlīgo ietekmi, ko rada resursu izmantojums, un šādu darbību rezultātus, arī pasākumus, kas palīdzēt atsaistīt ekonomisko izaugsmi no materiālu izmantojuma un ar ko novērš riskus un izmanto iespējas;

- (c) uzņēmuma plānus un spēju savu stratēģiju un **darījumdarbības modeli** pielāgot **aprites ekonomikas principiem**, arī — bet ne tikai — lai līdz minimumam samazinātu **atkritumu** apjomu, saglabātu produktu, materiālu un citu resursu vērtību visaugstākajā līmenī un palielinātu to efektīvu izmantojumu ražošanā un patēriņā;
  - (d) uzņēmuma būtisko risku un iespēju, kas saistīti ar uzņēmuma ietekmi un **atkarību**, kuras izriet no resursu izmantojuma un aprite ekonomikas, būtību, veidu un apmēru, kā arī to, kā uzņēmums tos pārvalda, un
  - (e) to būtisko risku un iespēju **finansiālo iesaīdu** uz uzņēmumu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, kuri izriet no uzņēmuma ietekmes uz resursu izmantojumu un aprite ekonomiku un atkarības no tām.
2. Šajā standartā ir noteiktas informācijas atklāšanas prasības, kas saistītas ar “resursu izmantojumu” un “aprites ekonomiku”, jo īpaši
    - (a) **ienākošajiem resursiem**, arī ienākošo materiālo resursu apritīgumu, ņemot vērā to, vai resursi ir atjaunīgi vai neatjaunīgi, un
    - (b) **izejošajiem resursiem**, arī informāciju par produktiem un materiāliem, un
    - (c) **atkritumiem**.
  3. **Aprite ekonomika** ir ekonomikas sistēma, kurā produktu, materiālu un citu resursu vērtība ekonomikā tiek saglabāta pēc iespējas ilgāk, veicinot to efektīvu izmantošanu ražošanā un patēriņā, tādējādi mazinot to izmantošanas ietekmi uz vidi, minimalizējot **atkritumu** daudzumu un bīstamo **vielu** izdalīšanos visos aprite cikla posmos, cita starpā piemērojot **atkritumu hierarhiju**. Mērķis ir maksimāli palielināt un saglabāt tehnisko un bioloģisko resursu, produktu un materiālu vērtību, izveidojot sistēmu, kas nodrošina **ilgizturību**, optimālu ilgstošu izmantošanu vai atkalizmantošanu, pārjaunošanu, pārražošanu, **reciklēšanu** un barības vielu apriti.
  4. Šā standarta pamatā ir attiecīgie ES tiesiskie regulējumi un **ricībpolitikas**, arī ES Aprite ekonomikas ricības plāns, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK ⁽⁸³⁾ (Atkritumu pamatdirektīva) un ES industriālā stratēģija.
  5. Lai izvērtētu pāreju no ierastās darbības, kas ir tāda saimniekošana, kurā tiek iegūti ierobežoti resursi, lai izgatavotu produktus, ko lieto un pēc tam izmet (“paņem, izgatavo, izmet”), uz aprite ekonomikas sistēmu, šā standarta pamatā ir uzņēmuma izmantoto un radīto resursu, materiālu un produktu fizisko plūsmu identificēšana, izmantojot informācijas atklāšanas prasību E5-4 “Ienākošie resursi” un informācijas atklāšanas prasību E5-5 “Izejošie resursi”.

Mijiedarbība ar citiem ESRS

6. Resursu izmantojums ir faktors, kas atstāj ievērojamu citādu ietekmi uz vidi tādās jomās kā klimata pārmaiņas, **piesārņojums**, ūdens un **jūras resursi** un biodaudzveidība. **Aprite ekonomika** ir sistēma, kas ir orientēta uz ilgtspējīgu resursu izmantošanu ieguves, pārstrādes, ražošanas, patēriņa un **atkritumu** apsaimniekošanas posmos. Šādai sistēmai ir daudzi vidiski ieguvumi, proti, tā samazina materiālu un enerģijas patēriņu un **emisijas** gaisā (siltumnīcefekta gāzu emisijas vai citu veidu piesārņojumu), samazina **ņemtā** un **novadītā** ūdens apjomu, kā arī **reģenerē** dabu, ierobežojot ietekmi uz biodaudzveidību.
7. Lai sniegtu visaptverošu pārskatu par to, kuri citi vides jautājumi varētu būt būtiski resursu izmantojumam un aprite ekonomikai, attiecīgās informācijas atklāšanas prasības ir ietvertas citos šādos ar vidi saistītos ESRS:
  - (a) ESRS E1 “Klimata pārmaiņas”, kas īpaši attiecas uz SEG **emisijām** un energoresursiem (enerģijas patēriņu);
  - (b) ESRS E2 “Piesārņojums”, kas īpaši attiecas uz emisijām ūdenī, gaisā un **augsnē**, kā arī uz **vielām, kuras rada bažas**;

⁽⁸³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008, 3. lpp.).

- (c) ESRS E3 "Ūdens un jūras resursi", kurā īpaši aplūkoti ūdens resursi (ūdens patēriņš) un jūras resursi, un
  - (d) ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas", kurā īpaši aplūktas ekosistēmas, sugas un izejvielas.
8. Uzņēmuma ietekme, kas saistīta ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku, jo īpaši ar **atkritumiem**, var ietekmēt cilvēkus un kopienas. Būtiska negatīva ietekme uz **skartajām kopienām**, kuru rada resursu izmantojums un **aprites ekonomika** un kura attiecināma uz uzņēmumu, ir ietverta ESRS S3 "Skartās kopienas". Efektīvs un apritīgs resursu izmantojums labvēlīgi ietekmē arī konkurētspēju un ekonomisko labbūtību.
9. Šis standarts būtu jālasa saskaņā ar ESRS 1 "Vispārīgās prasības" un ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija".

Informācijas atklāšanas prasības

ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

10. Šīs iedaļas prasības būtu jālasa un ziņas jāsniedz saskaņā ar ESRS 2 4. nodaļas "Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība" informācijas atklāšanas prasībām.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 IRO-1 "To procesu apraksts, ar ko apzina un novērtē būtisko ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistīto ietekmi, riskus un iespējas"

11. Uzņēmums apraksta ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītās būtiskas **ietekmes, risku un iespēju** noteikšanas procesu, jo īpaši attiecībā uz **ienākošajiem resursiem, izejošajiem resursiem un atkritumiem**, un sniedz informāciju par to,
- (a) vai uzņēmums ir pārbaudījis savus aktīvus un darbības, lai noteiktu tā faktisko un iespējamo **ietekmi, riskus un iespējas** savās darbībās un vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, un, ja tā, tad kādas metodikas, pieņēmumi un instrumenti izmantoti pārbaudē;
  - (b) vai un kā uzņēmums ir veicis konsultācijas, jo īpaši ar skartajām kopienām.

Informācijas atklāšanas prasība E5-1. Ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītās rīcībpolitikas

12. Uzņēmums apraksta, kādas rīcībpolitikas pieņēmis, lai pārvaldītu būtisko ietekmi, riskus un iespējas, kas saistītas ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku.
13. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums ieviesis **rīcībpolitikas**, kas attiecas uz tā ar resursu izmantojumu un **aprites ekonomiku** saistītās būtiskās **ietekmes, risku un iespēju** apzināšanu, novērtēšanu, pārvaldību un/vai **remediāciju**.
14. 12. punktā prasītā atklājamā informācija ietver informāciju par **rīcībpolitikām**, ar ko uzņēmums pārvalda savu būtisko **ietekmi, riskus un iespējas**, kuri saistīti ar resursu izmantojumu un **aprites ekonomiku** saskaņā ar ESRS 2 MDR-P "Rīcībpolitikas, kas pieņemtas būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai".
15. Kopsavilkumā uzņēmums norāda, vai un kā tā rīcībpolitikas attiecas uz šādiem jautājumiem (ja tie ir būtiski):
- (a) pārkārtošanās, kurā atsakās no pirmreizējo resursu izmantošanas, bet salīdzinoši palielina otrreizējo (reciklēto) resursu izmantojumu;
  - (b) atjaunīgo resursu ilgtspējīga ieguve un izmantojums.
16. Ar rīcībpolitikām risina būtisko ietekmi, riskus un iespējas paša uzņēmuma darbībās, kā arī vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā.

Informācijas atklāšanas prasība E5-2. Darbības un resursi, kas saistīti ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku

17. Uzņēmums atklāj informāciju par tā darbībām, kas saistītas ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku, un to īstenošanai piešķirtajiem resursiem.
18. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt gūt izpratni par galvenajām veiktajām un plānotajām **darbībām**, lai sasniegtu ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītos **ricībpolitikas** mērķus un **mērķrādītājus**.
19. Ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistīto **darbību** un piešķirto resursu aprakstā ievēro principus, kas definēti ESRS 2 MDR-A "Darbības un resursi, kas saistīti ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem".
20. Papildus ESRS 2 MDR-A uzņēmums var norādīt, vai un kā attiecīgā darbība un resursi aptver
  - (a) lielāku resursefektivitāti tehnisko un bioloģisko materiālu un ūdens izmantojumā, jo īpaši attiecībā uz kritiski svarīgajām izejvielām un retzemju metāliem, kas uzskaitīti Izejvielu informācijas sistēmā;
  - (b) augstākus otrreizējo izejvielu (reciklātu) izmantojuma rādītājus;
  - (c) apritīga dizaina pielietošanu, tādējādi palielinot produkta **ilgizturību** un optimizējot lietošanu, kā arī augstākus atkalizmantošanas, remonta, pārjaunošanas, pārražošanas, pārprofilēšanas un reciklēšanas rādītājus;
  - (d) apritīgas darījumdarbības prakses pielietošanu, piemēram, i) vērtības saglabāšanas **darbības** (apkope, remonts, pārjaunošana, pārražošana, komponentu ievākšana, modernizācija un reversā loģistika, slēgta cikla sistēmas, lietotu preču mazumtirdzniecība), ii) vērtības maksimizēšanas darbības (produktu–pakalpojumu sistēmas, sadarbības un koplietošanas ekonomikas darījumdarbības modeļi), iii) darbības pēc ekspluatācijas laika beigām (**reciklēšana**, valorizējoša reciklēšana, paplašināta ražotāja atbildība) un iv) sistēmas efektivitāti veicinošas darbības (rūpnieciskā simbioze);
  - (e) darbības, kas veiktas, lai novērstu **atkritumu** rašanos uzņēmuma vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, un
  - (f) **atkritumu apsaimniekošanas** optimizāciju atbilstoši **atkritumu hierarhijai**.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība E5-3. Resursu izmantojuma un aprites ekonomikas mērķrādītāji

21. Uzņēmums atklāj informāciju par noteiktajiem ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītajiem mērķrādītājiem.
22. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast **mērķrādītājus**, ko uzņēmums ir pieņēmis, lai atbalstītu savu resursu izmantojumu un **aprites ekonomikas ricībpolitiku** un pievērstos savai būtiskajai ietekmei, riskiem un iespējām.
23. **Mērķrādītāju** aprakstā iekļauj informācijas prasības, kas definētas ESRS 2 MDR-T "Ricībpolitiku un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus".
24. 21. punktā prasītajā atklājamajā informācijā norāda, vai un kā uzņēmuma **mērķrādītāji** ir saistīti ar **ienākošajiem un izejošajiem resursiem**, arī **atkritumiem** un produktiem un materiāliem, un, konkrētāk, ar
  - (a) apritīga dizaina (arī, piemēram, uz **ilgizturību**, demontāžu, remontējamību, reciklējamību utt. orientēta dizaina) izmantošanas pieaugumu;
  - (b) **apritīgas materiālu izmantošanas rādītāja** paaugstināšanos;
  - (c) primāro izejvielu minimalizēšanu;
  - (d) atjaunīgu resursu ilgtspējīgu ieguvu un izmantošanu (atbilstīgi kaskādes principam);
  - (e) **atkritumu apsaimniekošanu**, arī sagatavošanu pienācīgai apstrādei, un
  - (f) citiem jautājumiem, kas saistīti ar resursu izmantojumu vai aprites ekonomiku.

25. Uzņēmums norāda, uz kuru **atkritumu hierarhijas** līmeni konkrētais mērķrādītājs attiecas.
26. Papildus ESRS 2 MDR-T uzņēmums var norādīt, vai, nosakot **mērķrādītājus**, ir ņemti vērā **ekoloģiskie sliekšņi** un struktūrai specifiskie piešķirumi. Ja tā ir, uzņēmums var norādīt
- (a) apzinātos ekoloģiskos sliekšņus un šo sliekšņu apzināšanai izmantoto metodiku;
  - (b) to, vai šie sliekšņi ir vai nav specifiski konkrētai struktūrai, un, ja tā ir, kā tie noteikti, un
  - (c) kā uzņēmumā tiek sadalīta atbildība par apzināto ekoloģisko sliekšņu ievērošanu.
27. Uzņēmums kā daļu no kontekstuālās informācijas norāda, vai tā noteiktie un uzrādītie **mērķrādītāji** ir obligāti (tos prasa tiesību akti) vai brīvprātīgi.

Informācijas atklāšanas prasība E5-4. Ienākošie resursi

28. Uzņēmums atklāj informāciju par saviem ienākošajiem resursiem saistībā ar tā būtisko ietekmi, riskiem un iespējām.
29. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par resursu izmantojumu uzņēmuma darbībās un vērtības ķēdes augšposmā.
30. 28. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļauj uzņēmuma **ienākošo resursu** aprakstu: būtiski produkti (arī **iepakojumus**) un materiāli (norādot kritiski svarīgās izejvielas un retzemju metālus), ūdens un īpašums, stacijas un aprīkojums, ko uzņēmums izmanto savās darbībās un kas izmantoti vērtības ķēdes augšposmā.
31. Ja uzņēmums novērtē, ka ienākošie resursi ir būtisks ilgtspējas jautājums, tas atklāj šādu informāciju par uzņēmuma produktu un pakalpojumu ražošanā izmantotajiem materiāliem pārskata periodā (tonnās vai kilogramos):
- (a) pārskata periodā izmantoto produktu un tehnisko un bioloģisko materiālu kopējā masa;
  - (b) uzņēmuma produktu un pakalpojumu (arī **iepakojuma**) ražošanā izmantoto bioloģisko materiālu (un neenerģētiskiem mērķiem izmantoto biodegvielu) procentuālais daudzums, kas iegūts no ilgtspējīgiem avotiem, norādot informāciju par izmantoto sertifikācijas shēmu un kaskādes principa piemērošanu, un
  - (c) uzņēmuma produktu un pakalpojumu (arī **iepakojuma**) ražošanā izmantoto sekundāro atkalizmantoto vai reciklēto komponentu, sekundāro starpproduktu un otrreizējo materiālu masa gan absolūtā, gan procentuālā izteiksmē.
32. Uzņēmums sniedz informāciju par datu aprēķiniem izmantotajām metodēm. Tas norāda, vai dati iegūti no tiešiem mērījumiem vai aplēsēm, un atklāj galvenos izmantotos pieņēmumus.

Informācijas atklāšanas prasība E5-5. Izejošie resursi

33. Uzņēmums atklāj informāciju par izejošajiem resursiem, arī atkritumiem, kas saistīti tā būtisko ietekmi, riskiem un iespējām.
34. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par
- (a) to, kā uzņēmums veicina **aprites ekonomiku**, i) izstrādājot produktus un materiālus saskaņā ar **aprites ekonomikas principiem** un ii) palielinot vai maksimizējot apmēru, kādā produkti, materiāli un pārstrādātie **atkritumi** pēc pirmās lietošanas reizes praksē tiek laisti aprītē atkārtoti, un
  - (b) uzņēmuma atkritumu samazināšanas un **atkritumu apsaimniekošanas** stratēģiju un to, cik lielā mērā uzņēmums zina, kā paša uzņēmuma darbību ietvaros tiek apsaimniekoti pirmspatēriņa posma atkritumi.

Produkti un materiāli

35. Uzņēmums sniedz aprakstu par galvenajiem produktiem un materiāliem, kas rodas uzņēmuma ražošanas procesā un kas ir izstrādāti saskaņā ar apritīguma principiem (**ilgizturība**, atkalizmantojamība, remontējamība, demontējamība, pārražošana, pārjaunošana, **reciklēšana**, recirkulācija bioloģiskajā ciklā vai resursu vai materiālu izmantošanas optimizācija, izmantojot citus apritīgus darījumdarbības modeļus).
36. Uzņēmumi ar būtiskām izejošajām plūsmām, atklāj
- (a) uzņēmuma tirgū laisto produktu paredzamo **ilgizturību** attiecībā pret nozares vidējo rādītāju katrā produktu grupā;
  - (b) produktu remontējamību, ja iespējams, izmantojot iedibinātu vērtēšanas sistēmu;
  - (c) produktu un to **iepakojuma** reciklēta materiāla satura rādītājus.

Atkritumi

37. Uzņēmums atklāj šādu informāciju par tā darbībā radušos **atkritumu** kopējo daudzumu, izteiktu tonnās vai kilogramos:
- (a) radušos atkritumu kopējo daudzumu;
  - (b) kopējo daudzumu pēc masas, kas novirzīts no likvidēšanas sadalījumā pa **bīstamajiem** un nebīstamajiem **atkritumiem** un sadalījumā pa šādiem **atgūšanas** darbību veidiem:
    - i. sagatavošana atkalizmantošanai;
    - ii. **reciklēšana** un
    - iii. citas atgūšanas darbības;
  - (c) par **bīstamajiem** un nebīstamajiem **atkritumiem** — daudzumu pēc masas, kas novirzīts likvidēšanai dalījumā pa atkritumu apstrādes veidiem un kopējo daudzumu, summējot visus trīs veidus. Atkritumu apstrādes veidi, par kuriem sniedzamas ziņas:
    - i. **incinerācija**;
    - ii. apglabāšana poligonos un
    - iii. citas likvidēšanas operācijas;
  - (d) kopējais nerekiclētu atkritumu daudzums un to procentuālā daļa ⁽⁸⁴⁾.
38. Atklājot informāciju par **atkritumu** sastāvu, uzņēmums norāda
- (a) atkritumu plūsmas, kas saistītas ar attiecīgo nozari vai darbībām (piemēram, sārņi derīgo izrakteņu ieguves nozares uzņēmumam, elektroniskie atkritumi **plaša patēriņa** elektronikas nozares uzņēmumam vai pārtikas atkritumi lauksaimniecības vai viesmīlības nozares uzņēmumam), un
  - (b) atkritumos esošos materiālus (piemēram, biomasa, metāli, nemetāliskie minerāli, plastmasa, tekstilmateriāli, kritiski svarīgas izejvielas un retzemju metāli).
39. Uzņēmums atklāj arī informāciju par uzņēmuma radīto **bīstamo atkritumu** un radioaktīvo atkritumu kopējo daudzumu (saskaņā ar radioaktīvo atkritumu definīciju Padomes Direktīvas 2011/70/Euratom 3. panta 7. punktā ⁽⁸⁵⁾).

⁽⁸⁴⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 13. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 2. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Nepārstrādāto atkritumu attiecība").

⁽⁸⁵⁾ Padomes Direktīva 2011/70/Euratom (2011. gada 19. jūlijs), ar ko izveido Kopienas sistēmu lietotās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu atbildīgai un drošai apsaimniekošanai (OV L 199, 2.8.2011., 48. lpp.). Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 9. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Bīstamo atkritumu un radioaktīvo atkritumu attiecība").

40. Uzņēmums sniedz kontekstuālu informāciju par datu aprēķināšanai izmantotajām metodikām, jo īpaši par kritērijiem un pieņēmumiem, kas izmantoti, lai noteiktu un klasificētu produktus, kuri izstrādāti saskaņā ar 35. punktā uzskaitītajiem apritīguma principiem. Tas norāda, vai dati ir iegūti no tiešiem mērījumiem vai aplēsēm, un atklāj galvenos izmantotos pieņēmumus.

Informācijas atklāšanas prasība E5-6. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar būtisku resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītā ietekme, riski un iespējas

41. Uzņēmums atklāj paredzamo finansiālo iespaidu, ko rada būtiskie riski un iespējas, kuri izriet no ietekmes, kas saistīta ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku.
42. 41. punktā prasītā informācija papildina informāciju par pašreizējo finansiālo iespaidu uz uzņēmuma finansiālo stāvokli, finansiālo sniegumu un naudas plūsmām pārskata periodā, kas prasīta ESRS 2 SBM-3 48. punkta d) apakšpunktā. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par
- (a) **paredzamo finansiālo iespaidu**, ko rada būtiskie **riski**, kuri izriet no būtiskās ietekmes un **atkarībām**, kas saistītas ar resursu izmantojumu un **aprites ekonomiku**, un to, kā šie riski būtiski ietekmē (vai, saprātīgi spriežot, varētu būtiski ietekmēt) uzņēmuma finansiālo stāvokli, finansiālo sniegumu un naudas plūsmas īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, un
  - (b) paredzamo finansiālo iespaidu, ko rada ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītas būtiskas iespējas.
43. Atklājamajā informācijā iekļauj šādas ziņas:
- (a) **paredzamā finansiālā iespaids** kvantitatīvs novērtējums naudas izteiksmē pirms ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītu darbību apsvēršanas, vai, ja tas nav iespējams bez pārmērīgām izmaksām un pūlēm, kvalitatīva informācija. Attiecībā uz **finansiālo iespaidu**, kas izriet no būtiskām iespējām, kvantitatīvs novērtējums nav nepieciešams, ja tā rezultātā tiktu atklāta informācija, kas neatbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm (sk. ESRS 1 C papildinājumu "Informācijas kvalitatīvās iezīmes");
  - (b) apraksts par aplūkotajām sekām, ar tām saistīto ietekmi un atkarībām, kā arī laika nogriežņiem, kuros tās varētu izpausties;
  - (c) **paredzamā finansiālā iespaids** kvantitatīvajā novērtējumā izmantotie kritiskie pieņēmumi, kā arī ar šiem pieņēmumiem saistītās nenoteiktības avoti un nenoteiktības līmenis.

A papildinājums.

Piemērošanas prasības

Šis papildinājums ir neatņemama ESRS E5 daļa. Tas nodrošina šajā standartā noteikto informācijas atklāšanas prasību piemērošanu, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

ESRS 2. VISPĀRĪGI ATKLĀJAMĀ INFORMĀCIJA

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība, kas saistīta ar ESRS 2 IRO-1 “To procesu apraksts, ar ko apzina un novērtē būtisko ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistīto ietekmi, riskus un iespējas”

- AR 1. Veicot **būtiskuma** novērtējumu attiecībā uz vides apakštematiem, uzņēmums novērtē resursu izmantojuma un aprites ekonomikas būtiskumu paša darbībās un vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, kā arī var ņemt vērā tālāk minētos četrus posmus, kas pazīstami arī kā LEAP pieeja:
- (a) 1. posms: noteikt, kur uzņēmuma paša darbībā un **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā ir saskare ar dabu;
  - (b) 2. posms: izvērtēt ar **atkarības** un ietekmi;
  - (c) 3. posms: novērtēt būtiskos riskus un iespējas;
  - (d) 4. posms: sagatavot būtiskuma novērtējumu un ziņot par būtiskuma novērtējuma rezultātiem.
- AR 2. Attiecībā uz ESRS E5 — 1. un 2. posma pamatā galvenokārt ir **būtiskuma** novērtējumi, kas veikti saskaņā ar ESRS E1 (arī enerģijas patēriņš), ESRS E2 (piesārņojums), ESRS E3 (jūras resursi, ūdens patēriņš) un ESRS E4 (biodaudzveidība, ekosistēmas, izejvielas). Galu galā **aprītes ekonomikas** mērķis ir samazināt produktu, materiālu un citu resursu izmantošanas ietekmi uz vidi, minimalizēt **atkritumu** daudzumu un bīstamu **vielu** izdalīšanos un tādējādi samazināt ietekmi uz dabu. Šī piemērošanas prasība galvenokārt ir vērsta uz šīs LEAP pieejas trešo posmu, savukārt ceturtais posms attiecas uz procesa iznākumu.
- AR 3. **Ietekmes, atkarību, risku un iespēju** būtiskuma novērtēšanas procesā ņem vērā ESRS 2 IRO-1 “Būtiskas ietekmes, risku un iespēju apzināšanas un novērtēšanas procesu apraksts” noteikumus un IRO-2 “ESRS iekļautās informācijas atklāšanas prasības, uz kurām attiecas uzņēmuma ilgtspējas deklarācija” noteikumus.
- AR 4. Ar resursu izmantojumu un **aprītes ekonomiku** saistītos apakštematos, uz kuriem attiecas **būtiskuma** novērtējums, ietver
- (a) **ienākošos resursus**, arī būtisko ienākošo resursu apritīgumu, ņemot vērā resursu izmantojuma optimizāciju, materiālu un produktu, kā arī atjaunīgo un neatjaunīgo resursu izmantojuma intensitāti;
  - (b) **izejošos resursus**, kas saistīti ar produktiem un pakalpojumiem, un
  - (c) **atkritumus**, arī **bīstamo atkritumu** un nebīstamo **atkritumu apsaimniekošanu**.
- AR 5. 3. posmā, lai novērtētu savus būtiskos **riskus** un **iespējas**, balstoties uz 1. un 2. posma rezultātiem, uzņēmums var
- (a) apzināt **pārkārtošanās riskus** un iespējas paša darbībās un **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā, arī risku, kas saistīts ar ierastās darbības **scenāriju**:
    - i. **ricībpolitika** un tiesību akti, piemēram, neatjaunīgo resursu ieguves un izmantošanas aizliegumi, **atkritumu** apstrādes regulējums;
    - ii. tehnoloģija, piemēram, jaunu tehnoloģiju ieviešana tirgū, lai aizstātu esošo produktu un materiālu izmantojumu;
    - iii. tirgus, piemēram, piedāvājuma, pieprasījuma un finansējuma izmaiņas;
    - iv. reputācija, piemēram, sabiedrības, klientu vai kopienas uztveres izmaiņas;

- (b) apzināt **fiziskos riskus**, arī pirmreizējo un otrreizējo atjaunīgo resursu un neatjaunīgo resursu krājumu izsīkšanu un izmantošanu;
- (c) apzināt iespējas šādās kategorijās:
- resursefektivitāte: piemēram, pāreja uz efektīvākiem pakalpojumiem un procesiem, kas prasa mazāk resursu, uz **ilgmūžību** orientēts ekodizains, remontēšana, atkalizmantošana, reciklēšana, blakusprodukti, atpakaļnodošanas sistēmas, darbības atsaistīšana no materiālu ieguves, plašāka apritīgu materiālu izmantošana, dematerializācijas (piemēram, digitalizācija, izmantošanas rādītāju uzlabošana, masas samazināšana) sistēmas izveide; prakse, lai nodrošinātu, ka produkti un materiāli tiek savākti, sašķiroti un atkalizmantoti, saremontēti, pārjaunoti, pārražoti;
  - tirgi: piemēram, mazāk resursietilpīgu produktu un pakalpojumu pieprasījums un jauni patēriņa modeļi, piemēram, produkts kā pakalpojums, samaksa par lietošanu, koplietošana, noma;
  - finansējums: piemēram, piekļuve zaļajiem fondiem, obligācijām vai aizdevumiem;
  - noturība: piemēram, resursu un saimnieciskās darbības diversifikācija (piemēram, jaunas jaunu materiālu reciklēšanas darījumdarbības vienības izveide), investīcijas zaļajā infrastruktūrā, **reciklēšanas** un apritīguma mehānismu ieviešana, kas samazina **atkarības**, uzņēmuma spēja aizsargāt resursu krājumus un plūsmas nākotnē; un
  - reputācija.

AR 6. Lai novērtētu uzņēmuma **ietekmi, riskus** un **iespējas** paša uzņēmuma darbībās un **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā, uzņēmums var apsvērt šādas metodikas:

- (a) Komisijas Ieteikums 2021/2279 par vidiskās pēdas metožu izmantošanu produktu un organizāciju aprites cikla vidiskā snieguma mērīšanai un uzrādīšanai (I pielikums "Produktu vidiskā pēda", III pielikums "Organizāciju vidiskā pēda") un
- (b) materiālu plūsmas analīze (MPA), ko izstrādājusi Eiropas Vides aģentūra.

AR 7. Sniedzot informāciju par **būtiskuma** novērtējuma iznākumu, uzņēmums apsver šādus aspektus:

- (a) to darījumdarbības vienību saraksts, kas saistītas ar resursu izmantojuma un **aprites ekonomikas** būtisko ietekmi, riskiem un iespējām uzņēmuma produktu un pakalpojumu un tā radīto **atkritumu** kontekstā;
- (b) uzņēmuma izmantoto būtisko resursu saraksts un to prioritātes secība;
- (c) būtiskā ietekme un riski, kas saistīti ar līdzšinējās pieejas saglabāšanu;
- (d) būtiskās iespējas, kas saistītas ar aprites ekonomiku;
- (e) būtiskā ietekme un riski, kas saistīti ar pāreju uz aprites ekonomiku, un
- (f) **vērtības ķēdes** posmi, kuros ir koncentrēts resursu izmantojums, riski un negatīvā ietekme.

Informācijas atklāšanas prasība E5-1. Ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītās rīcībpolitikas

AR 8. Šajā informācijas atklāšanas prasībā aprakstītās rīcībpolitikas var integrēt plašākās vides vai ilgtspējas rīcībpolitikās, kas aptver dažādus apakštematus.

AR 9. Sniedzot informāciju par savām rīcībpolitikām, uzņēmums ņem vērā, vai un kā tā rīcībpolitikas attiecas uz šādiem aspektiem:

- (a) **atkritumu hierarhija**: a) atkritumu rašanās novēršana, b) sagatavošana atkalizmantošanai, c) **reciklēšana**, d) citāda resursu **atgūšana**, piemēram, enerģijas atgūšana, un e) likvidēšana. Šajā kontekstā **atkritumu** apstrādi par atgūšanu uzskatīt nevar;

- (b) prioritātes piešķiršana tam, lai izvairītos no atkritumu rašanās vai minimalizētu to daudzumu (atkalizmantot, saremontēt, pārjaunot, pārražot un pārprofilēt), nevis atkritumu apstrādei (reciklēt). Būtu jāņem vērā arī ekodizaina koncepcijas ⁽⁸⁶⁾, atkritumi kā resurss vai pēcpatēriņa atkritumi (pēc **patēriņa** produkta dzīves cikla beigām).

AR 10. Nosakot savas rīcībpolitikas, uzņēmums var ņemt vērā publikāciju *Categorisation system for the circular economy* kurā aprakstīti apritīgi dizaina un ražošanas modeļi, apritīgi izmantošanas modeļi, apritīgi vērtības **atgūšanas** modeļi un apritīgs atbalsts saskaņā ar deviņām **aprites ekonomikas** "R" stratēģijām jeb principiem: atteikties (*refuse*), pārdomāt (*rethink*), samazināt (*reduce*), atkalizmantot (*re-use*), salabot (*repair*), pārjaunot (*refurbish*), pārražot (*remanufacture*), pārprofilēt (*repurpose*) un reciklēt (*recycle*).

Informācijas atklāšanas prasība E5-2. Darbības un resursi, kas saistīti ar resursu izmantojumu un aprite ekonomiku

AR 11. Sniedzot informāciju saskaņā ar 17. punktu un ņemot vērā to, ka resursi ir kopīgi izmantojami un ka **aprites ekonomikas** stratēģijas var prasīt kolektīvas darbības, uzņēmums var norādīt **darbības**, kas veiktas, lai sadarbotos ar **vērtības ķēdes** augšposmu un lejasposmu un/vai vietējo tīklu nolūkā attīstīt sadarbību vai iniciatīvas, kas palielina produktu un materiālu apritīgumu.

AR 12. Proti, uzņēmums var sniegt šādu informāciju:

- (a) kā tas veicina aprite ekonomiku, arī, piemēram, viedās **atkritumu** savākšanas sistēmas;
- (b) citas kolektīvajās **darbībās** iesaistītās **ieinteresētās personas**: Konkurenti, **piegādātāji**, mazumtirgotāji, klienti, citi darījumu partneri, vietējās kopienas un iestādes, valsts aģentūras;
- (c) sadarbības vai iniciatīvas organizācijas apraksts, arī uzņēmuma konkrētais ieguldījums un dažādu projektā iesaistīto ieinteresēto personu lomas projektā.

AR 13. **Darbības** var aptvert paša uzņēmuma darbības un/vai vērtības ķēdi augšposmā un lejasposmā.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība E5-3. Resursu izmantojuma un aprite ekonomikas mērķrādītāji

AR 14. Ja, nosakot **mērķrādītājus**, uzņēmums atsaucas uz **ekoloģiskajiem sliekšņiem**, tas var atsaucei izmantot Zinātnē balstītu dabas aizsardzības mērķrādītāju iniciatīvas (ZBDMI) starpposma norādījumus (Sākotnējie norādījumi uzņēmumiem, 2020. gada septembris) vai jebkādos citus norādījumus ar zinātniski atzītu metodiku, kas dod iespēju izvirzīt zinātnē balstītus mērķrādītājus, nosakot ekoloģiskos sliekšņus un attiecīgā gadījumā — konkrētai organizācijai paredzētus piešķirumus. Ekoloģiskie sliekšņi var būt vietēji, nacionāli un/vai globāli.

AR 15. Sniedzot informāciju par **mērķrādītājiem**, uzņēmums nosaka mērķrādītāju prioritāti absolūtās vērtības izteiksmē.

AR 16. Sniedzot informāciju par **mērķrādītājiem** saskaņā ar 24. punktu, uzņēmums ņem vērā produktu un materiālu ražošanas posmu, lietošanas posmu un funkcionālā mūža beigas.

AR 17. Sniedzot informāciju par **mērķrādītājiem**, kas saistīti ar pirmreizējām atjaunīgām **izejvielām** saskaņā ar 24. punkta c) apakšpunktu, uzņēmums ņem vērā, kā šie mērķrādītāji var ietekmēt **biodaudzveidības zudumu**, ņemot vērā arī ESRS E4.

⁽⁸⁶⁾ Kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/125/EK (2009. gada 21. oktobris), ar ko izveido sistēmu, lai noteiktu ekodizaina prasības ar enerģiju saistītiem ražojumiem (OV L 285, 31.10.2009., 10. lpp.).

- AR 18. Uzņēmums var atklāt citus **mērķrādītājus** saskaņā ar 24. punkta f) apakšpunktu, arī attiecībā uz ilgtspējīgu apgādi. Šādā gadījumā uzņēmums paskaidro, kādu ilgtspējīgas apgādes definīciju tas ir pieņēmis un kā tā ir saistīta ar mērķi, kas noteikts 22. punktā.
- AR 19. **Mērķrādītāji** var attiekties uz uzņēmuma paša darbībām un/vai vērtības ķēdi augšposmā un lejasposmā.
- AR 20. Uzņēmums var norādīt, vai mērķrādītājs ir vērst uz trūkumiem, kas saistīti ar būtiska ieguldījuma kritērijiem, kas aprites ekonomikai noteikti deleģētajos aktos, kuri pieņemti saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 13. panta 2. punktu. Ja attiecībā uz aprites ekonomiku nav izpildīti principa “nenodarīt būtisku kaitējumu” (DNSH) kritēriji, kas noteikti deleģētajos aktos, kuri pieņemti saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 10. panta 3. punktu, 11. panta 3. punktu, 12. panta 2. punktu, 14. panta 2. punktu un 15. panta 2. punktu, uzņēmums var norādīt, vai ar šo mērķrādītāju tiek novērsti ar šiem DNSH kritērijiem saistītie trūkumi.

Informācijas atklāšanas prasība E5-4. Ienākošie resursi

- AR 21. **Ienākošie resursi** var aptvert šādas kategorijas: IT aprīkojums, tekstilizstrādājumi, mēbeles, ēkas, smagā tehnika, vidēji smagā tehnika, vieglā tehnika, smagais transports, vidēji smagais transports, vieglais transports un noliktavu aprīkojums. Attiecībā uz materiāliem ienākošo resursu rādītāji ietver izejvielas, **saistītos procesam nepieciešamos materiālus** un daļēji gatavu produkciju vai detaļas.
- AR 22. Ja uz uzņēmumu attiecas 31. punkts, tas var arī nodrošināt pārredzamību attiecībā uz materiāliem, kas iegūti no **blakusproduktiem / atkritumu** plūsmas (piemēram, materiāla atgriezumam, kas iepriekš nav bijusi produktā).
- AR 23. Procentu rādītāja saucējs, kas noteikts saskaņā ar 31. punkta b) apakšpunktu un 31. punkta c) apakšpunktu, ir pārskata periodā izmantoto materiālu kopējā masa.
- AR 24. Ziņotajiem datiem par izmantošanu jāatspoguļo materiāls tā sākotnējā stāvoklī, un tos nedrīkst uzrādīt ar papildu datu manipulācijām, piemēram, norādot to kā “sausmasu”.
- AR 25. Gadījumos, kad atkalizmantoto un reciklēto materiālu kategorijas pārklājas, uzņēmums norāda, kā tikusi novērsta dubulta uzskaitē un kādas izvēles tikušas izdarītas.

Informācijas atklāšanas prasība E5-5. Izejošie resursi

- AR 26. Informācija par produktiem un materiāliem, kas jāsniedz saskaņā ar 35. punktu, attiecas uz visiem materiāliem un produktiem, kas rodas uzņēmuma ražošanas procesā un ko uzņēmums laiž tirgū (arī **iepakojumu**).
- AR 27. Aprēķinot rādītāju, uzņēmums par saucēju izmanto pārskata periodā izmantoto materiālu kopējo masu.
- AR 28. Uzņēmums var atklāt ziņas par savu iesaistīšanos **atkritumu apsaimniekošanā** pēc produkta ekspluatācijas laika beigām, piemēram, izmantojot paplašinātas ražotāja atbildības shēmas vai atpakaļnodošanas shēmas.
- AR 29. **Atkritumu** veids ir jāsaprot kā **bīstamie** vai **nebīstamie atkritumi**. Dažus specifiskus atkritumus, piemēram, radioaktīvos atkritumus, var uzrādīt arī kā atsevišķu veidu.
- AR 30. Apsverot **atkritumu** plūsmas, kas ir relevantas uzņēmuma nozarēm vai darbībām, uzņēmums var ņemt vērā Eiropas Atkritumu katalogā sniegto atkritumu aprakstu sarakstu.
- AR 31. Citu **atgūšanas** operāciju piemēri saskaņā ar 37. punkta b) apakšpunkta iii) punktu ir atrodami II pielikumā Direktīvā 2008/98/EK (Atkritumu pamatdirektīva).
- AR 32. Citu likvidēšanas operāciju veidu piemēri saskaņā ar 37. punkta c) apakšpunkta iii) punktu ir atrodami I pielikumā Direktīvā 2008/98/EK (Atkritumu pamatdirektīva).

AR 33. Sniedzot kontekstuālu informāciju saskaņā ar 40. punktu, uzņēmums var

- (a) izskaidrot iemeslus, kādēļ masas ziņā daudz **atkritumu** tiek novirzīti uz likvidēšanu (piemēram, vietējie noteikumi, kas aizliedz konkrētu veidu atkritumu apglabāšanu);
- (b) aprakstīt nozares praksi, nozares standartus vai ārējos noteikumus, kas prasa veikt kādu konkrētu likvidēšanas operāciju, un
- (c) norādīt, vai dati ir modelēti vai iegūti no tiešiem mērījumiem, piemēram, no nolīgto atkritumu savācēju iesniegtajiem atkritumu nodošanas dokumentiem.

Informācijas atklāšanas prasība E5-6. Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar būtisku resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītā ietekme, riski un iespējas

AR 34. Sniedzot informāciju saskaņā ar 42. punkta b) apakšpunktu, uzņēmums var ilustrēt un aprakstīt, kā tas plāno stiprināt vērtības saglabāšanu.

AR 35. Uzņēmums var iekļaut savu saistīto produktu un pakalpojumu riska novērtējumu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā un paskaidrot, kā šie laikposmi definēti, kā tiek aplēstas finanšu summas un kādi kritiski pieņēmumi izdarīti.

AR 36. 43. punkta a) apakšpunktā noteikto **paredzamo finansiālo iespaidu** var kvantitatīvi izteikt naudas izteiksmē kā diapazonu.

ESRS S1**PAŠU PERSONĀLS****SATURA RĀDĪTĀJS**

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem ESRS

Informācijas atklāšanas prasības

- ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Stratēģija

- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”
- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumbārbības modeli”

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība S1-1. Rīcībpolitika attiecībā uz pašu personālu
- Informācijas atklāšanas prasība S1-2. Procesi pašu strādājošo un darbinieku pārstāvju iesaistei ietekmes jautājumos
- Informācijas atklāšanas prasība S1-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli pašu strādājošo bažu paušanai
- Informācijas atklāšanas prasība S1-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz pašu personālu un pieejas būtisku risku mazināšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar pašu personālu, un šo darbību iedarbīgums

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība S1-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību
- Informācijas atklāšanas prasība S1-6. Uzņēmuma darbinieku iezīmes
- Informācijas atklāšanas prasība S1-7. Uzņēmuma pašu personālā ietilpstošo ārštata darbinieku raksturojums
- Informācijas atklāšanas prasība S1-8. Kopīguma sarunu tvērums un sociālais dialogs
- Informācijas atklāšanas prasība S1-9. Daudzveidības rādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība S1-10. Adekvātas algas
- Informācijas atklāšanas prasība S1-11. Sociālā aizsardzība
- Informācijas atklāšanas prasība S1-12. Personas ar invaliditāti
- Informācijas atklāšanas prasība S1-13. Apmācības un prasmju pilnveides rādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība S1-14. Darba aizsardzības rādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība S1-15. Darba un privātās dzīves līdzsvara rādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība S1-16. Atalgojuma rādītāji (darba samaksas atšķirība un kopējais atalgojums)
- Informācijas atklāšanas prasība S1-17. Incidenti, sūdzības un nopietna ietekme uz cilvēktiesībām

A papildinājums. Piemērošanas prasības

- Mērķis
- ESRS 2 “Vispārīgi atklājamā informācija”

Stratēģija

- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”
- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumbārbības modeli”

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība S1-1. Rīcībpolitika attiecībā uz pašu personālu
- Informācijas atklāšanas prasība S1-2. Procesi pašu strādājošo un darbinieku pārstāvju iesaistei ietekmes jautājumos
- Informācijas atklāšanas prasība S1-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli pašu strādājošajiem bažu paušanai
- Informācijas atklāšanas prasība S1-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi un pieejas būtisku risku mazināšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar pašu personālu, un šo darbību un pieeju iedarbīgums

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība S1-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu, kā arī riskiem un iespējām
- Informācijas atklāšanas prasība S1-6. Uzņēmuma darbinieku iezīmes
- Informācijas atklāšanas prasība S1-7. Uzņēmuma pašu personālā ietilpstošo ārštata darbinieku raksturojums
- Informācijas atklāšanas prasība S1-8. Kopīguma sarunu tvērums un sociālais dialogs
- Informācijas atklāšanas prasība S1-9. Daudzveidības rādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība S1-10. Adekvātas algas
- Informācijas atklāšanas prasība S1-11. Sociālā aizsardzība
- Informācijas atklāšanas prasība S1-12. Personas ar invaliditāti
- Informācijas atklāšanas prasība S1-13. Apmācības un prasmju pilnveides rādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība S1-14. Darba aizsardzības rādītāji
- Informācijas atklāšanas prasība S1-15. Darba un privātās dzīves līdzsvars
- Informācijas atklāšanas prasība S1-16. Atalgojuma rādītāji (darba samaksas atšķirība un kopējais atalgojums)
- Informācijas atklāšanas prasība S1-17. Incidenti, sūdzības un nopietna ietekme uz cilvēktiesībām

A.1. papildinājums. Saistībā ar ESRS 2 atklājamās informācijas piemērošanas prasības

A.2. papildinājums. Piemērošanas prasības saistībā ar ESRS S1-1 "Rīcībpolitika attiecībā uz pašu personālu"

A.3. papildinājums. Piemērošanas prasības saistībā ar ESRS S1-4 "Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz pašu personālu un pieejas būtisku risku mazināšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar pašu personālu, un šo darbību iedarbīgums"

A.4. papildinājums. Piemērošanas prasības saistībā ar ESRS S1-5 "Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību"

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības, kas ļaus **ilgtspējas deklarācijas lietotājiem** izprast uzņēmuma būtisko **ietekmi uz pašu personālu**, kā arī ar to saistītos būtiskos **riskus** un **iespējas**, tostarp:
  - (a) to, kā uzņēmums ietekmē **pašu personālu**, ņemot vērā būtisko pozitīvo un negatīvo faktisko vai iespējamo ietekmi;
  - (b) jebkuras veiktās **darbības**, ar ko novērš, mazina vai labo iespējamo negatīvo ietekmi, novērš riskus un izmanto iespējas, un šo darbību rezultātus;
  - (c) uzņēmuma būtisko risku un iespēju, kas saistīti ar tā ietekmi uz pašu personālu vai **atkarības** no tā, būtību, veidu un apmēru, kā arī to, kā uzņēmums tos pārvalda, un
  - (d) būtisko risku un iespēju, kas izriet no uzņēmuma ietekmes uz pašu personālu un atkarības no tā, **finansiālo iespaidu** uz uzņēmumu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā.

2. Lai sasniegtu šo mērķi, šajā standartā ir arī prasīts paskaidrot vispārējo pieeju, ko uzņēmums izmanto, lai noteiktu un pārvaldītu jebkādu būtisku faktisko un iespējamo ietekmi uz tā **pašu personālu** saistībā ar šādiem sociālajiem (arī cilvēktiesību) faktoriem vai jautājumiem:
- (a) darba nosacījumi, tajā skaitā:
- droša nodarbinātība;
  - darba laiks;
  - adekvātas algas;**
  - sociālais dialogs;**
  - biedrošanās brīvība, uzņēmumu padomju pastāvēšana un darbinieku tiesības uz informāciju, konsultācijām un līdzdalību;
  - kopīguma sarunas**, arī to uzņēmumā strādājošo īpatsvars, uz kuriem attiecas kopīgumi;
  - darba un privātās dzīves līdzsvars un
  - darba aizsardzība;
- (b) **vienlīdzīga attieksme** un **iespējas** visiem, tajā skaitā:
- dzimumu līdztiesība un vienāda **darba samaksa** par līdzvērtīgu darbu;
  - apmācība** un prasmju **pilnveide**;
  - personu ar invaliditāti nodarbināšana un iekļaušana;
  - pasākumi pret vardarbību un **aizskaršanu** darbavietā un
  - daudzveidība;
- (c) citas ar darbu saistītas tiesības, tajā skaitā tās, kas attiecas uz:
- bērnu darbs;
  - piespiedu darbs**;
  - pienācīgi mājokļi un
  - privātums.
3. Šajā standartā ir prasīts arī paskaidrot, kā šāda **ietekme**, kā arī uzņēmuma **atkarība** no **pašu personāla** var radīt būtiskus **riskus** vai **iespējas** uzņēmumam. Piemēram, attiecībā uz vienlīdzīgām iespējām sieviešu **diskriminācija** saistībā ar darbā pieņemšanas procedūrām un paaugstināšu amatā var samazināt uzņēmuma piekļuvi kvalificētam darbaspēkam un kaitēt tā reputācijai. Turpretī rīcībpolitika, kuras mērķis ir palielināt sieviešu pārstāvību personāla vidū un augstākajos vadības līmeņos, var radīt pozitīvu ietekmi, piemēram, palielināt kvalificēta darbaspēka pieejamību un uzlabot uzņēmuma reputāciju.
4. Šis standarts attiecas uz uzņēmuma **pašu personālu**, kas ietver gan personas, kuras ir darba attiecībās ar uzņēmumu ("**darbinieki**"), gan personas, kuras ir ārštata darbinieki un kuras ir vai nu noslēgušas līgumu ar uzņēmumu par darbaspēka piedāvāšanu ("pašnodarbinātie"), vai arī personas, kurus nodrošina uzņēmumi, kas galvenokārt nodarbojas ar "darbaspēka meklēšanu un nodrošināšanu ar personālu" (NACE kods N78). Piemērus, kas ietilpst pašu personāla kategorijā, skatīt 3. piemērošanas prasībā. Informācija, kas jāatklāj par personām, kuras ir ārštata darbinieki, neietekmē viņu statusu saskaņā ar piemērojamiem darba tiesību aktiem.
5. Šis standarts neattiecas uz strādājošajiem uzņēmuma augšupējā vai lejupējā **vērtības ķēdē**; šis strādājošo kategorijas ir iekļautas ESRS S2 "**Vērtības ķēdes darbinieki**".
6. Šajā standartā noteikts, ka uzņēmumiem ir jāapraksta **pašu personāls**, tajā skaitā tā **darbinieku** un pašu personālā ietilpstošo ārštata darbinieku galvenās iezīmes. Šis apraksts sniedz **lietotājiem** izpratni par uzņēmuma **pašu personāla** struktūru un palīdz kontekstualizēt informāciju, kas sniegta, atklājot citu informāciju.

7. Šā standarta mērķis ir arī ļaut **lietotājiem** saprast, cik lielā mērā uzņēmums pieskaņojas vai ievēro starptautiskos un Eiropas cilvēktiesību instrumentus un konvencijas, tajā skaitā Starptautisko cilvēktiesību hartu, ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipus un ESAO vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem, Starptautiskās Darba organizācijas Deklarāciju par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā un SDO pamatkonvencijas, ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, Eiropas Cilvēktiesību konvenciju, pārskatīto Eiropas Sociālo hartu, Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, ES **politikas** prioritātes, kas izklāstītas Eiropas sociālo tiesību pilārā, un ES tiesību aktus, tajā skaitā ES darba tiesību *acquis*, Ar ilgtspēju saistītās finanšu informācijas atklāšanas regulu un ES etalonu regulu.

Mijiedarbība ar citiem ESRS

8. Šis standarts ir jālasa kopā ar ESRS 1 “Vispārīgie principi” un ESRS 2 “Vispārīgās prasības”.
9. Šis standarts ir jālasa kopā ar ESRS S2 “Vērtības ķēdes darbinieki”, ESRS S3 “Skartās kopienas” un ESRS S4 “Patērētāji un tiešie lietotāji”.
10. Lai nodrošinātu ziņu rezultātīvu sniegšanu, ziņu sniegšana saskaņā ar šo standartu ir konsekventa, saskaņīga un attiecīgā gadījumā — skaidri saistīta ar ziņu sniegšanu par uzņēmuma **pašu personālu** saskaņā ar ESRS S2.

Informācijas atklāšanas prasības

ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

11. Šis iedaļas prasības ir jālasa kopā ar atklājamo informāciju, kas prasīta ESRS 2 par stratēģiju (SBM). Attiecīgo atklājamo informāciju sniedz līdztekus informācijai, kas prasīta ESRS 2, izņemot saistībā ar ESRS 2 SBM-3, par kuru uzņēmumam ir iespēja sniegt atklājamo informāciju līdztekus tematiskajai informācijai.

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”

12. Atbildot uz ESRS 2 SBM-2, uzņēmums atklāj, kā pašu personāla intereses, viedokļi un tiesības — arī viņu cilvēktiesību ievērošana — ietekmē tā stratēģiju un **darījumdarbības modeli**. Galvenā skarto **ieinteresēto personu** grupa ir uzņēmuma **pašu personāls**.

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darījumdarbības modeli”

13. Atbildot uz ESRS 2 SBM-3 48. Punktu, uzņēmums atklāj:
- (a) vai un kā faktiskā un iespējamā ietekme uz **pašu personālu**, kā norādīts ESRS 2 IRO-1 “Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesu apraksts”: i) izriet no uzņēmuma stratēģijas un darījumdarbības modeļiem vai ir saistīti ar tiem, un ii) nodrošina informāciju un palīdz pielāgot uzņēmuma stratēģiju un darījumdarbības modeli, un
- (b) saikni starp tā būtiskajiem riskiem un iespējām, kas izriet no ietekmes uz pašu personālu un **atkarības** no tā, un tā stratēģiju un darījumdarbības modeli.
14. Izpildot 48. punktā noteiktās prasības, uzņēmums atklāj informāciju par to, vai visi tā **pašu personāla** locekļi, kurus uzņēmums var būtiski ietekmēt, ir iekļauti tās informācijas tvērumā, kas uzņēmumam jāatklāj saskaņā ar ESRS 2. Šī būtiskā **ietekme** ietver ietekmi, kas ir saistīta ar paša uzņēmuma darbībām un **vērtības ķēdi**, tostarp ar produktiem vai pakalpojumiem, kā arī darījuma attiecībām. Turklāt uzņēmums sniedz šādu informāciju:
- (a) īsu aprakstu par tā **darbinieku** un pašu personālā ietilpstošo ārštata darbinieku, kurus būtiski ietekmē uzņēmuma darbība, veidiem, norādot, vai tie ir **darbinieki**, pašnodarbinātie vai personas, kuras nodrošina trešo personu uzņēmumi, kas galvenokārt nodarbojas ar darbaspēka meklēšanu un nodrošināšanu ar personālu;

- (b) būtiskas negatīvas ietekmes gadījumā — i) vai šāda ietekme ir plaši izplatīta vai sistēmiska uzņēmuma darbības kontekstos (piemēram, **bēnu darbs** vai **piespiedu** vai obligātais darbs noteiktās valstīs vai reģionos ārpus ES), ii) vai arī tā ir saistīta ar atsevišķiem **incidentiem** (piemēram, rūpniecisku avāriju vai naftas noplūdi);
  - (c) būtiskas pozitīvas ietekmes gadījumā — īsu aprakstu par darbībām, kas rada pozitīvu ietekmi, darbinieku un pašu personālā ietilpstošo ārštata darbinieku, kur tiek pozitīvi ietekmēti vai tos varētu pozitīvi ietekmēt, veidiem; uzņēmums var atklāt ziņas arī par to, vai pozitīvā ietekme rodas konkrētās valstīs vai reģionos;
  - (d) visus būtiskos **riskus** un iespējas uzņēmumam, kas izriet no ietekmes uz uzņēmuma pašu personālu un **atkarības** no tiem;
  - (e) jebkādu būtisku ietekmi uz **pašu personālu**, kas var rasties no pārkārtošanās plāniem negatīvas ietekmes uz vidi samazināšanai un zaļākas un klimatneitrālākas darbības nodrošināšanai, tajā skaitā informāciju par ietekmi uz pašu personālu, ko rada uzņēmuma plāni un **darbības** oglekļa **emisiju** samazināšanai saskaņā ar starptautiskiem nolīgumiem. Ietekme, riski un iespējas ietver gan pārstrukturēšanu un darbavieta zaudēšanu, gan arī iespējas, ko rada darbavieta radīšana, pārkvalifikācija vai prasmju pilnveide;
  - (f) darbības, kurās pastāv ievērojams **piespiedu darba** vai obligātā darba ⁽⁸⁷⁾ **incidentu** risks vai nu:
    - i. darbības veida ziņā (piemēram, ražotne); vai arī vai
    - ii. tādu valstu vai ģeogrāfisko teritoriju ziņā, kurās tiek veiktas darbības, kas tiek uzskatītas par riskantām;
  - (g) darbības, kurās pastāv ievērojams **bēnu darba** ⁽⁸⁸⁾ risks vai nu:
    - i. darbības veida ziņā (piemēram, ražotne); vai arī vai
    - ii. tādu valstu vai ģeogrāfisko teritoriju ziņā, kurās tiek veiktas darbības, kas tiek uzskatītas par riskantām.
15. Aprakstot galvenos **pašu personāla** locekļu veidus, kuri tiek vai var tikt negatīvi ietekmēti, pamatojoties uz ESRS 2 IRO 1 noteikto **būtiskuma** novērtējumu, uzņēmums atklāj, vai un kā tas ir attīstījis izpratni par to, kā personas ar īpašām iezīmēm, īpašos apstākļos strādājošie vai strādājošie, kas veic īpašas darbības, var būt pakļauti lielākam kaitējuma riskam.
16. Uzņēmums atklāj, kuri no tā būtiskajiem **riskiem** un **iespējām** (ja tādi ir), kas izriet no **ietekmes** uz **pašu personāla** locekļiem vai **atkarību** no tiem, ir ietekme uz konkrētām personu grupām (piemēram, konkrētām vecuma grupām vai strādājošajiem konkrētā rūpnīcā vai valstī), nevis ietekme, kas skar visu uzņēmuma pašu personālu (piemēram, vispārējs **darba samaksas** samazinājums vai **apmācība**, ko uzņēmums piedāvā visam pašu personālam).

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība S1-1. Rīcībpolitika attiecībā uz pašu personālu

- 17. **Uzņēmums apraksta savu rīcībpolitiku, kas pieņemta, lai pārvaldītu tā būtisko ietekmi uz pašu personālu, kā arī ar to saistītos būtiskos riskus un iespējas.**
- 18. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums ievieš **rīcībpolitiku**, kas attiecas konkrēti uz tā būtiskās ietekmes uz uzņēmuma **pašu personālu** identificēšanu, novērtēšanu, pārvaldību un/vai **remediāciju**, kā arī rīcībpolitiku, kas attiecas uz būtisku **ietekmi**, **riskiem** un **iespējām** saistībā ar pašu personālu.

⁽⁸⁷⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītājiem, kas saistīti ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 13. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Darbības un piegādātāji, kas pakļauti būtiskam piespiedu vai obligātā darba incidentu riskam").

⁽⁸⁸⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītājiem, kas saistīti ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 12. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Darbības un piegādātāji, kas pakļauti būtiskam bēnu darba incidentu riskam").

19. 17. punktā prasītajā atklājamajā informācija ietver informāciju par uzņēmuma īstenoto rīcībpolitiku, ar ko tas pārvalda tā būtisko ietekmi, riskus un iespējas, kas saistīti ar uzņēmuma pašu personālu, saskaņā ar ESRS 2 MDR-P "Rīcībpolitika, kas pieņemta būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai". Turklāt uzņēmums norāda, vai šāda rīcībpolitika attiecas uz konkrētām pašu personāla grupām vai visu tā pašu personālu.
20. Uzņēmums apraksta savas cilvēktiesību **politikas** saistības ⁽⁸⁹⁾, kas ir relevantas tā **pašu personālam**, tajā skaitā procesus un mehānismus, ar kuriem tas uzrauga atbilstību ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem, SDO Deklarācijai par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā un ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem ⁽⁹⁰⁾. Atklājamajā informācijā uzņēmums galvenokārt pievēršas tiem jautājumiem, kas ir būtiski, kā arī tā vispārējai pieejai attiecībā uz šādiem aspektiem:
- (a) pašu personāla cilvēktiesību (arī darba tiesību) ievērošana;
  - (b) **pašu personāla** iesaiste; un
  - (c) pasākumi, ar ko nodrošina un/vai sniedz iespēju izmantot **remediāciju** cilvēktiesību garantēšanai.
21. Uzņēmums atklāj, vai un kā tā rīcībpolitika attiecībā uz pašu personālu ir saskaņota ar attiecīgajiem starptautiski atzītajiem instrumentiem, tajā skaitā ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem ⁽⁹¹⁾.
22. Uzņēmums norāda, vai tā rīcībpolitikā attiecībā uz **pašu personālu** ir skaidri risināti cilvēku tirdzniecības ⁽⁹²⁾, **piespiedu** vai obligātā **darba** un **bērnu darba** jautājumi.
23. Uzņēmums norāda, vai uzņēmumā ir nelaimes gadījumu darbā novēršanas **politika** vai pārvaldības sistēma ⁽⁹³⁾.
24. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:
- (a) vai tam ir īpaša rīcībpolitika, kuras mērķis ir novērst **diskrimināciju**, tajā skaitā **aizskaršanu**, veicināt **vienlīdzīgas iespējas** un citus risinājumus, kā veicināt daudzveidību un iekļaušanu;
  - (b) vai **rīcībpolitikā** ir īpaši ietverti šādi **diskriminācijas** pamati: rasu piederība un etniskā izcelsme, ādas krāsa, dzimums, seksuālā orientācija, dzimtes identitāte, invaliditāte, vecums, reliģija, politiskie uzskati, nacionālā izcelsme vai sociālā izcelsme, kā arī citi diskriminācijas veidi, uz kuriem attiecas ES noteikumi un valsts tiesību akti;
  - (c) vai uzņēmumam ir īpašas rīcībpolitikas saistības attiecībā uz cilvēku no īpaši neaizsargātām grupām iekļaušanu **pašu personālā** vai pozitīvu rīcību saistībā ar šādām personām, un, ja tā ir, tad kādas ir šīs saistības, un
  - (d) vai un kā šī rīcībpolitika tiek īstenota, izmantojot īpašas procedūras, ar ko nodrošina **diskriminācijas** novēršanu, mazināšanu un rīcību pēc tās atklāšanas un ar ko veicina daudzveidību un iekļaušanu kopumā.

⁽⁸⁹⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 9. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Cilvēktiesību politikas trūkums").

⁽⁹⁰⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš noteikts 11. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem.

⁽⁹¹⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju etalonu administratoriem, lai atklātu VSP faktoros, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā noteikts II pielikuma 1. un 2. iedaļas rādītājā "Etalonu portfeļa pakļautība uzņēmumiem bez pienācīgas rūpības politikas jautājumos, kas izskatīti Starptautiskās Darba organizācijas 1.–8. konvencijā".

⁽⁹²⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 11. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Cilvēku tirdzniecības novēršanas procesus un pasākumu trūkums").

⁽⁹³⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 1. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Ieguldījumi sabiedrībās, kurām nav politikas nelaimes gadījumu darbā novēršanai").

Informācijas atklāšanas prasība S1-2. Procesi pašu personāla un darbinieku pārstāvju iesaistei ietekmes jautājumos

25. Uzņēmums atklāj informāciju par vispārējiem procesiem pašu personāla un darbinieku pārstāvju iesaistei jautājumos, kas saistīti ar faktisko un iespējamo ietekmi uz pašu personālu.
26. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par to, kā uzņēmums tā pastāvīgā pienācīgas rūpības procesa ietvaros sadarbojas ar **pašu personālu un darbinieku pārstāvjiem** jautājumos, kas saistīti ar būtisku, faktisku un iespējamu, pozitīvu un/vai negatīvu **ietekmi**, kas viņus ietekmē vai var ietekmēt, kā arī par to, vai un kā uzņēmuma lēmumu pieņemšanas procesā tiek ņemts vērā pašu personāla viedoklis.
27. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai un kā tā **pašu personāla** viedoklis ietekmē tā lēmumus vai darbības, kuru mērķis ir pārvaldīt faktisko un iespējamo **ietekmi** uz uzņēmuma pašu personālu. Attiecīgā gadījumā tas paskaidro šādus aspektus:
- (a) to, vai uzņēmuma pašu personāls ir iesaistīts tieši, vai arī notiek darbs ar darbinieku pārstāvjiem;
  - (b) posmu(-iem), kurā(-os) notiek iesaiste, iesaistes veidu un biežumu;
  - (c) funkcionālo amatu un augstāko amatu uzņēmumā, kura pienākumi paredz nodrošināt, ka šī iesaiste notiek un ka tās rezultāti tiek izmantoti uzņēmuma pieejā;
  - (d) attiecīgā gadījumā — vispārējo pamatnolīgumu vai citiem nolīgumiem, ko uzņēmums noslēdzis ar **darbinieku pārstāvjiem** saistībā ar tā **pašu personāla** cilvēktiesību ievērošanu, tajā skaitā, ja piemērojams, skaidrojumu par to, kā attiecīgais nolīgums ļauj uzņēmumam noskaidrot pašu personāla viedokli; un
  - (e) attiecīgā gadījumā — to, kā uzņēmums novērtē savas sadarbības ar pašu personālu rezultativitāti, tajā skaitā, ja piemērojams, jebkādas no tā izrietošas nolīgumus vai rezultātus.
28. Attiecīgā gadījumā uzņēmums atklāj informāciju par pasākumiem, ko tas veic, lai noskaidrotu to **pašu personāla** locekļu viedokli, kuri var būt īpaši neaizsargāti pret ietekmi un/vai marginalizēti (piemēram, sievietes, migranti, darbinieki ar invaliditāti).
29. Ja uzņēmums nevar atklāt iepriekš prasīto informāciju, jo nav izstrādājis vispārēju procesu sadarbībai ar **pašu personālu**, tas šo faktu norāda. Tas var atklāt termiņu, kurā tas plāno ieviest šādu procesu.

Informācijas atklāšanas prasība S1-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli pašu personāla bažu paušanai

30. Uzņēmums apraksta procesus, ko tas ir ieviesis, lai nodrošinātu sadarbību ar uzņēmumu saistītās negatīvās ietekmes uz pašu personālu remediācijā, kā arī kanālus, kas ir pieejami pašu personālam, lai paustu bažas un panāktu to risināšanu.
31. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par formālajiem līdzekļiem, ar kuru palīdzību uzņēmuma **pašu personāls** var darīt zināmas savas bažas un vajadzības tieši uzņēmumam un/vai ar kuru palīdzību uzņēmums atbalsta šādu kanālu (piemēram, **sūdzību mehānismu**) pieejamību darbavietā, un par to, kā tiek veikti turpmāki pasākumi saistībā ar šo strādājošo izvirzītajiem jautājumiem un šo kanālu rezultativitāti.
32. Uzņēmums apraksta procesus, kas ir ieviesti, lai aptvertu jautājumus, kas definēti mērķa iedaļas 2. punktā, atklājot šādu informāciju:
- (a) tā vispārējo pieeju un procesus, ar ko nodrošina vai veicina **remediāciju**, ja uzņēmums ir saistīts ar būtisku negatīvu **ietekmi** uz **pašu strādājošajiem**; tas ietver arī informāciju par to, vai un kā uzņēmums novērtē, vai nodrošinātā **remediācija** ir efektīva;

- (b) visus īpašos kanālus, ko uzņēmums ir izveidojis, lai **pašu personāls** varētu paust savas bažas vai vajadzības tieši uzņēmumam un tās risināt, tajā skaitā ziņas par to, vai šos kanālus ir izveidojis pats uzņēmums un/vai tie ir izveidoti, piedaloties trešo personu mehānismos;
  - (c) vai uzņēmumam ir sūdzību izskatīšanas mehānismi saistībā ar darbinieku izvirzītiem jautājumiem ⁽⁹⁴⁾; un
  - (d) procesus, ar kuru palīdzību uzņēmums atbalsta šādu kanālu pieejamību tā pašu personāla darbavietā, un
  - (e) informāciju par to, kā uzņēmums seko izvirzītajiem un risinātajiem jautājumiem un tos uzrauga un kā tas nodrošina šo kanālu rezultativitāti, arī iesaistot **ieinteresētās personas**, kas ir paredzētie **lietotāji**.
33. Uzņēmums atklāj, vai un kā tas novērtē, vai **pašu personāls** ir informēts par šīm struktūrām vai procesiem un uzticas tam, ka šādā veidā tie var paust savas bažas vai vajadzības un tās risināt. Turklāt uzņēmums atklāj informāciju par to, vai tas ir ieviesis rīcībpolitiku attiecībā uz to personu (arī darbinieku pārstāvju) aizsardzību pret represijām, kuras šo rīcībpolitiku izmanto. Ja šī informācija ir atklāta saskaņā ar ESRS G1-1, uzņēmums var atsaukties uz to.
34. Ja uzņēmums nevar atklāt iepriekš prasīto informāciju, jo nav izveidojis kanālu bažu paušanai un/vai neatbalsta šāda kanāla pieejamību pašu personāla darbavietā, tas šo faktu norāda. Tas var atklāt termiņu, kurā tas plāno ieviest šādu kanālu.

Informācijas atklāšanas prasība S1-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz pašu personālu un pieejas būtisku risku pārvaldībai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar pašu personālu, un šo darbību iedarbīgums

35. **Uzņēmums atklāj, kā tas rīkojas saistībā ar būtisku negatīvu un pozitīvu ietekmi, būtisku risku pārvaldību un būtisku iespēju izmantošanu saistībā ar pašu personālu, kā arī šo darbību iedarbīgumu.**
36. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir divējāds. Pirmkārt, tā ļauj izprast visas **darbības** un iniciatīvas, ar kuru palīdzību uzņēmums cenšas:
- (a) novērst, mazināt un labot negatīvu būtisku ietekmi uz **pašu personālu**, un/vai
  - (b) panākt pozitīvu būtisku ietekmi uz pašu personālu.
- Otrkārt, tā ļauj izprast, kā uzņēmums risina būtiskos riskus un izmanto būtiskās iespējas, kas saistītas ar pašu personālu.
37. Uzņēmums kopsavilkuma veidā sniedz aprakstu par rīcības plāniem un resursiem, ar ko pārvalda tā būtisko **ietekmi, riskus** un **iespējas** attiecībā uz **pašu personālu** saskaņā ar ESRS 2 MDR-A "Darbības un resursi saistībā ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem".
38. Attiecībā uz būtisko **ietekmi**, kas saistīta ar uzņēmuma **pašu personālu**, uzņēmums apraksta:
- (a) kādas **darbības** ir veiktas, plānotas vai tiek veiktas, lai novērstu vai mazinātu būtisku negatīvu ietekmi uz tā pašu personālu;
  - (b) vai un kā ir veiktas darbības, lai nodrošinātu vai atļautu **remediāciju** saistībā ar faktiski būtisku ietekmi;
  - (c) jebkādas papildu darbības vai iniciatīvas, kas ir ieviestas ar galveno mērķi panākt pozitīvu ietekmi uz pašu personālu, un

⁽⁹⁴⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 5. rādītāja Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Sūdzību izskatīšanas mehānisma trūkums saistībā ar darbinieku lietām").

- (d) kā uzņēmums seko līdz šo darbību un iniciatīvu rezultativitātei un to novērtē, lai nodrošinātu pozitīvu iznākumu tā pašu personālam.
39. Attiecībā uz 36. punktu uzņēmums apraksta procesus, ar ko tas nosaka, kāda rīcība ir nepieciešama un piemērota, reaģējot uz konkrētu faktiski vai iespējamu būtisku negatīvu **ietekmi** uz tā **pašu personālu**.
40. Attiecībā uz būtiskiem riskiem un iespējām uzņēmums apraksta:
- (a) kādas darbības ir plānotas vai tiek veiktas, lai mazinātu būtiskos riskus, ko uzņēmumam rada tā ietekme uz **pašu personālu** un **atkarība** no tā, un kā tas praksē seko līdz to rezultativitātei, un
  - (b) kādas darbības ir plānotas vai tiek veiktas lai izmantotu uzņēmuma būtiskās iespējas attiecībā uz pašu personālu.
41. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai un kā tas nodrošina, ka tā prakse nerada vai neveicina būtisku negatīvu ietekmi uz **pašu personālu**, attiecīgā gadījumā — arī par savu praksi saistībā ar iepirkumiem, pārdošanu un datu izmantošanu. Tas var ietvert informācijas atklāšanu par to, kāda pieeja tiek izmantota, ja rodas spriedze starp būtiskas negatīvas ietekmes novēršanu vai mazināšanu un citiem darbūdarbības spiediena aspektiem.
42. Atklājot 40. punktā prasīto informāciju, uzņēmums ņem vērā ESRS 2 MDR-T “Rīcībpolitikas un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus”, ja tas novērtē darbības efektivitāti, nosakot mērķrādītājus.
43. Uzņēmums atklāj informāciju par to, kādi resursi ir piešķirti tā būtiskās ietekmes pārvaldībai, un sniedz informāciju, kas ļauj **lietotājiem** gūt izpratni par to, kā būtiskā ietekme tiek pārvaldīta.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība S1-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību

44. Uzņēmums atklāj laika ziņā ierobežotus un uz rezultātiem orientētus mērķrādītājus, ko tas varētu būt noteicis šādos nolūkos:
- (a) samazināt negatīvo ietekmi uz tā pašu personālu un/vai
  - (b) veicināt pozitīvu ietekmi uz tā pašu personālu un/vai
  - (c) pārvaldīt būtiskus riskus un iespējas, kas saistīti ar tā pašu personālu.
45. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums izmanto uz rezultātiem orientētus **mērķrādītājus**, lai virzītu un novērtētu savu progresu, risinot tā būtisko negatīvo ietekmi un/vai veicinot pozitīvo ietekmi uz tā **pašu personālu**, un/vai pārvaldot būtiskos riskus un iespējas, kas saistīti ar tā pašu personālu.
46. Kopsavilkuma aprakstā par **mērķrādītājiem**, kas noteikti, lai pārvaldītu būtisku **ietekmi**, **riskus** un **iespējas** attiecībā uz uzņēmuma **pašu personālu**, iekļauj informāciju saskaņā ar ESRS 2 MDR-T noteiktajām prasībām.
47. Uzņēmums atklāj informāciju par **mērķrādītāju** noteikšanas procesu, tajā skaitā par to, vai un kā uzņēmums ir tieši sadarbojies ar pašu personālu vai **darbinieku pārstāvjiem**, lai:
- (a) noteiktu šādus mērķrādītājus;
  - (b) sekotu līdz uzņēmuma darbības rezultātiem attiecībā pret šiem mērķrādītājiem un
  - (c) noteiktu uzņēmuma darbības rezultātā gūtās atziņas vai uzlabojumus.

Informācijas atklāšanas prasība S1-6. Uzņēmuma darbinieku iezīmes

48. Uzņēmums apraksta tā pašu personālā ietilpstošo darbinieku galvenās iezīmes.

49. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt ieskatu uzņēmuma pieejā nodarbinātībai, tajā skaitā par tā nodarbinātības prakses radītās **ietekmes** apjomu un būtību, sniegt kontekstuālu informāciju, kas palīdz izprast citas atklājamās informācijas saturu, un būt par pamatu kvantitatīvu **rādītāju** aprēķiniem, kas jāatklāj saskaņā ar citām šajā standartā noteiktajām informācijas atklāšanas prasībām.
50. Papildus ESRS 2 “*Vispārīgi atklājamā informācija*” 40. punkta a) apakšpunkta iii) punktā prasītajai informācijai uzņēmums atklāj šādas ziņas:
- (a) ziņojums par kopējo **darbinieku** skaitu, tajā skaitā dalījumā pēc dzimuma un pēc valsts valstīs kurās uzņēmumā ir 50 vai vairāk darbinieku, kas pārstāv vismaz 10 % no kopējā darbinieku skaita;
  - (b) ziņojums pēc kopējā darbinieku skaita vai pilnslodzes ekvivalenta (FTE) par:
    - i. pastāvīgajiem darbiniekiem, tajā skaitā dalījumā pēc dzimuma;
    - ii. pagaidu darbiniekiem, tajā skaitā dalījumā pēc dzimuma un
    - iii. darbiniekiem, kuriem nav garantētas darba stundas, tajā skaitā dalījumā pēc dzimuma;
  - (c) kopējais to darbinieku skaits, kas pārskata periodā pārtraukuši darbu uzņēmumā, un kadru mainība pārskata periodā;
  - (d) datu apkopošanā izmantoto metodiku un pieņēmumu apraksts, tajā skaitā informācija par to, vai skaitļi ziņoti:
    - i. kā darbinieku skaits vai kā pilnslodzes ekvivalenti (FTE) (šajā gadījumā ietver paskaidrojumu, kā tiek definēts FTE) un
    - ii. pārskata perioda beigās kā vidējais rādītājs pārskata periodā vai izmantojot citu metodiku;
  - (e) attiecīgā gadījumā — kontekstuāla informācija, kas nepieciešama datu izprašanai (piemēram, lai izprastu darbinieku skaita svārstības pārskata periodā), un
  - (f) a) apakšpunktā sniegtās informācijas mijnorāde uz pašu reprezentatīvāko skaitli finanšu pārskatos.
51. Sniedzot 50. punkta b) apakšpunktā norādīto informāciju, uzņēmums var atklāt informāciju arī dalījumā pa reģioniem.
52. Uzņēmums var atklāt šādu informāciju, norādot to kā darbinieku skaitu vai pilnslodzes ekvivalentus (FTE):
- (a) pilnas slodzes **darbiniekus**, tajā skaitā dalījumā pēc dzimuma un pēc reģiona, un
  - (b) nepilnas slodzes darbiniekus, tajā skaitā dalījumā pēc dzimuma un pēc reģiona.

Informācijas atklāšanas prasība S1-7. Uzņēmuma pašu personālā ietilpstošo ārštata darbinieku raksturojums

53. **Uzņēmums apraksta tā pašu personālā ietilpstošo ārštata darbinieku galvenās iezīmes.**
54. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt ieskatu uzņēmuma pieejā nodarbinātībai, tajā skaitā par tā nodarbinātības prakses radītās **ietekmes** apjomu un būtību, sniegt kontekstuālu informāciju, kas palīdz izprast citas atklājamās informācijas saturu, un būt par pamatu kvantitatīvu **rādītāju** aprēķiniem, kas jāatklāj saskaņā ar citām šajā standartā noteiktajām informācijas atklāšanas prasībām. Tas ļauj arī saprast, cik lielā mērā uzņēmums paļaujas uz ārštata darbiniekiem kā daļu no tā personāla.
55. 53. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļauj šādas ziņas:
- (a) informācija par uzņēmuma **pašu personālā** ietilpstošo ārštata darbinieku (proti, vai nu personu, kas ar uzņēmumu ir noslēgušas līgumu par darbaspēka piedāvāšanu (“pašnodarbinātie”), vai arī strādājošo, kurus nodrošina uzņēmumi, kas galvenokārt nodarbojas ar “darbaspēka meklēšanu un nodrošināšanu ar personālu” (NACE kods N78)) kopējo skaitu;

- (b) datu apkopošanā izmantoto metodiku un pieņēmumu skaidrojums, tajā skaitā tas, vai par ārstata darbiniekiem tiek ziņots:
    - i. darbinieku skaita vai pilnslodzes ekvivalentu (*FTE*) izteiksmē (šajā gadījumā norāda izmantoto *FTE* definīciju); un
    - ii. pārskata perioda beigās kā vidējais rādītājs pārskata periodā vai izmantojot citu metodiku;
  - (c) attiecīgā gadījumā — kontekstuāla informācija, kas nepieciešama datu izprašanai (piemēram, uzņēmuma **pašu personālā** ietilpstošo ārstata darbinieku skaita būtiskas svārstības pārskata periodā un starp pašreizējo un iepriekšējo pārskata periodu).
56. Atklājot 55. punkta a) apakšpunktā norādīto informāciju, uzņēmums var atklāt izplatītākos ārstata darbinieku veidus (piemēram, pašnodarbinātās personas, personas, kuras nodrošina uzņēmumi, kas galvenokārt nodarbojas ar darbaspēka meklēšanu un nodrošināšanu ar personālu, un citi veidi, kas ir relevanti uzņēmumam), viņu attiecības ar uzņēmumu un veiktā darba veids.
57. Ja dati nav pieejami, uzņēmums aplēš šo skaitu un to norāda. Ja uzņēmums veic aplēses, tas apraksta šo aplēšu sagatavošanas pamatu.

Informācijas atklāšanas prasība S1-8. Koplīguma sarunu tvērums un sociālais dialogs

58. **Uzņēmums atklāj informāciju par to, cik lielā mērā tā darbinieku darba nosacījumus un nodarbinātības noteikumus nosaka vai ietekmē darba koplīgumi un cik lielā mērā tā darbinieki ir pārstāvēti sociālajā dialogā Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) uzņēmuma un Eiropas līmenī.**
59. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast **darba koplīgumu** tvērumu **un sociālo dialogu** attiecībā uz uzņēmuma pašu **darbiniekiem**.
60. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:
- (a) to **darbinieku** procentuālā daļa no uzņēmuma kopējā darbinieku skaita, uz kuriem attiecas **darba koplīgumi**;
  - (b) Eiropas Ekonomikas zonā — vai uzņēmumam ir viens vai vairāki **darba koplīgumi**, un, ja tādi ir, tad uzņēmuma **darbinieku** kopējo procentuālo daļu, uz kuru attiecas šāds(-i) koplīgums(-i) katrā valstī, kurā uzņēmums nodarbina ievērojamu darbinieku skaitu, proti, vismaz 50 darbinieku, kas pārstāv vismaz 10 % no kopējā uzņēmuma darbinieku skaita, un
  - (c) ārpus EEZ — pašu darbinieku procentuālo daļu, uz kuru attiecas koplīgumi, dalījumā pa reģioniem.
61. Saistībā ar darbiniekiem, uz kuriem darba koplīgumi neattiecas, uzņēmums var atklāt, vai tas viņu darba nosacījumus un nodarbinātības noteikumus nosaka, pamatojoties uz darba koplīgumiem, kas attiecas uz citiem darbiniekiem, vai pamatojoties uz citu uzņēmumu darba koplīgumiem;
62. Uzņēmums var atklāt to, cik lielā mērā darba nosacījumus un nodarbinātības noteikumus uzņēmuma **pašu personālā** ietilpstošiem ārstata darbiniekiem nosaka vai ietekmē darba koplīgumi; aprakstā iekļauj arī to tvēruma aplēses.
63. Saistībā ar **sociālo dialogu** uzņēmums atklāj šādu informāciju:
- (a) darbinieku pārstāvju pārstāvēto **darbinieku** kopējais procentuālais īpatsvars, par ko ziņo valsts līmenī katrā EEZ valstī, kurā uzņēmums nodarbina ievērojamu personu skaitu; un
  - (b) vai ar uzņēmuma darbiniekiem ir noslēgta vienošanās par pārstāvību Eiropas Uzņēmumu padomē (*EWC*), *Societas Europaea* (*SE*) uzņēmumu padomē vai *Societas Cooperativa Europaea* (*SCE*) uzņēmumu padomē.

Informācijas atklāšanas prasība S1-9. Daudzveidības rādītāji

64. Uzņēmums atklāj informāciju par dzimumu pārstāvību augstākajā vadībā un darbinieku vecuma struktūru.
65. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par dzimumu pārstāvību augstākās vadības līmenī un **darbinieku** vecuma struktūru.
66. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:
- (a) dzimumu pārstāvība pēc darbinieku skaita un procentuālā īpatsvara augstākajā vadībā; un
  - (b) darbinieku vecuma struktūra, dalījumā pa vecuma grupām: mazāk par 30 gadiem; no 30 līdz 50 gadiem; vecāki par 50 gadiem.

Informācijas atklāšanas prasība S1-10. Adekvātas algas

67. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai tā darbiniekiem tiek maksāta adekvāta alga saskaņā, un, ja adekvāta alga netiek maksāta visiem, norāda valstis un skarto darbinieku procentuālo daļu.
68. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir ļaut saprast, vai visiem uzņēmuma **darbiniekiem** tiek maksāta **adekvāta alga** saskaņā ar piemērojamiem kritērijiem.
69. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai visiem tā **darbiniekiem** tiek maksāta **adekvāta alga** saskaņā ar piemērojamiem kritērijiem. Ja tā ir, tad ar to pietiek, lai izpildītu šo informācijas atklāšanas prasību, un papildu informācija nav nepieciešama.
70. Ja visiem uzņēmuma **darbiniekiem** netiek maksāta **adekvāta alga** saskaņā ar piemērojamiem kritērijiem, uzņēmums atklāj informāciju par valstīm, kurās darbinieki saņem algu, kas ir zemāka par piemērojamo adekvātas algas kritēriju, un to darbinieku procentuālo daļu, kas saņem algu, kura ir zemāka par piemērojamo adekvātas algas kritēriju katrā no šīm valstīm.
71. Uzņēmums var atklāt šajā informācijas atklāšanas prasībā norādīto informāciju arī par tā darbaspēkā ietilpstošajiem ārštata darbiniekiem.

Informācijas atklāšanas prasība S1-11. Sociālā aizsardzība

72. Uzņēmums sniedz informāciju par to, vai tā darbiniekiem ir nodrošināta sociālā aizsardzība pret ienākumu zudumu nozīmīgu dzīves notikumu dēļ, un, ja tā nav, norāda valstis, kurās tā nav nodrošināta.
73. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt saprast, vai uzņēmuma **darbiniekiem** ir nodrošināta **sociālā aizsardzība** pret ienākumu zudumu nozīmīgu dzīves notikumu dēļ, un, ja tā nav, — valstis, kurās tā nav nodrošināta.
74. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai uz visiem tā **darbiniekiem** attiecas vai neattiecas **sociālā aizsardzība**, izmantojot valsts programmas vai uzņēmuma piedāvātos pabalstus, pret ienākumu zudumu, kas radies saistībā ar kādu no šādiem nozīmīgiem dzīves notikumiem:
- (a) slimība;
  - (b) bezdarbs, sākot no brīža, kad pašu strādājošais strādā uzņēmumā;
  - (c) darbā gūtas traumas un iegūta invaliditāte;
  - (d) vecāku atvaļinājums; un
  - (e) pensionēšanās.
- Ja šāda aizsardzība ir nodrošināta visiem, tad ar to pietiek, lai izpildītu šo informācijas atklāšanas prasību, un papildu informācija nav nepieciešama.

75. Ja šāda **sociālā aizsardzība** nav nodrošināta visiem uzņēmuma **darbiniekiem** saskaņā ar 72. punktu, uzņēmums papildus atklāj valstis, kurās darbiniekiem nav sociālās aizsardzības attiecībā uz vienu vai vairākiem 72. punktā uzskaitītajiem notikumu veidiem, un par katru no šīm valstīm — to darbinieku veidus, kuriem nav sociālās aizsardzības attiecībā uz katru piemērojamo nozīmīgo dzīves notikumu.
76. Uzņēmums var atklāt šajā informācijas atklāšanas prasībā norādīto informāciju arī par tā darbaspēkā ietilpstošajiem ārštata darbiniekiem.

Informācijas atklāšanas prasība S1-12. Personas ar invaliditāti

77. **Uzņēmums atklāj, cik procentuāli tā pašu darbinieku ir personas ar invaliditāti.**
78. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt saprast, cik daudz no uzņēmuma **darbiniekiem** ir **personas ar invaliditāti**.
79. Uzņēmums atklāj, cik procentuāli tā **darbinieku** vidū ir **personas ar invaliditāti**, ievērojot datu vākšanas juridiskos ierobežojumus.
80. Uzņēmums var atklāt informāciju par **darbinieku** ar invaliditāti īpatsvaru, norādot to dalījumā pēc dzimuma.

Informācijas atklāšanas prasība S1-13. Apmācības un prasmju pilnveides rādītāji

81. **Uzņēmums atklāj informāciju par to, cik lielā mērā tā darbiniekiem tiek nodrošināta apmācība un prasmju pilnveides iespējas.**
82. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast ar **apmācību** un prasmju **pilnveidi** saistītos pasākumus, kas **darbiniekiem** ir piedāvāti nepārtrauktas profesionālās izaugsmes kontekstā, lai uzlabotu darbinieku prasmes un veicinātu pastāvīgu nodarbināmību.
83. 81. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļauj šādas ziņas:
- (a) to **darbinieku** īpatsvars, kuri piedalījušies regulāros darbības rezultātu uzlabošanas un karjeras **attīstības** izvērtēšanas pasākumos; šādu informāciju sniedz dalījumā pa dzimumiem;
  - (b) vidējais **apmācības** stundu skaits uz vienu darbinieku dalījumā pa dzimumiem.
84. Uzņēmums var atklāt sadalījumā pa darbinieku kategorijām to darbinieku īpatsvaru, kuri piedalījušies regulāros darbības rezultātu uzlabošanas un karjeras attīstības pasākumos, un vidējo apmācības stundu skaitu uz vienu darbinieku.
85. Uzņēmums var atklāt šajā informācijas atklāšanas prasībā norādīto informāciju arī par tā darbaspēkā ietilpstošajiem ārštata darbiniekiem.

Informācijas atklāšanas prasība S1-14. Darba aizsardzības rādītāji

86. **Uzņēmums atklāj informāciju par to, cik lielā mērā uz tā pašu personālu attiecas tā darba aizsardzības pārvaldības sistēma, un par incidentu skaitu, kas saistīti ar tā pašu personāla darbā gūtām traumām, ar darbu saistītām slimībām un nāves gadījumiem. Turklāt tas atklāj informāciju par uzņēmuma objektos citu strādājošo nāves gadījumiem, ko izraisījušas ar darbu saistītas traumas un ar darbu saistītas slimības.**
87. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast tādas darba aizsardzības pārvaldības sistēmas tvērumu, kvalitāti un darbības rezultātus, kas izveidota **ar darbu saistītu traumu** novēršanai.
88. 86. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļaujamās šādas ziņas attiecīgā gadījumā dalījumā par **darbiniekiem** un **pašu personālā** ietilpstošiem ārštata darbiniekiem:
- (a) to pašu personāla locekļu procentuālais īpatsvars, uz kuriem attiecas uzņēmuma darba aizsardzības pārvaldības sistēma, kas balstīta uz juridiskām prasībām un/vai atzītiem standartiem vai pamatnostādņēm;

- (b) nāves gadījumu skaits ⁽⁹⁵⁾ **ar darbu saistītu traumu un ar darbu saistītu slimību rezultātā;**
- (c) reģistrējamo ar darbu saistīto nelaimes gadījumu skaits un biežums;
- (d) attiecībā uz uzņēmuma darbiniekiem — **reģistrējamo ar darbu saistīto slimības gadījumu skaits**, uz ko attiecas juridiski datu vākšanas ierobežojumi; un
- (e) attiecībā uz uzņēmuma darbiniekiem — to dienu skaits, kas zaudētas ar darbu saistītu traumu un nelaimes gadījumu izraisītu nāves gadījumu dēļ un ar darbu saistītas slimības un šādas slimības izraisīta nāves gadījuma dēļ ⁽⁹⁶⁾.

Informāciju b) apakšpunktā sniedz arī par citiem strādājošajiem, kas strādā uzņēmuma **objektos**, piemēram, **vērtības ķēdes darbiniekiem**, ja viņi strādā uzņēmuma objektos.

- 89. Uzņēmums var arī atklāt 88. punkta d) un e) apakšpunktā norādīto informāciju attiecībā uz ārštata darbiniekiem.
- 90. Turklāt uzņēmums var iekļaut šādu papildu informāciju par darba aizsardzības tvērumu: to pašu strādājošo procentuālais īpatsvars, uz kuriem attiecas darba aizsardzības pārvaldības sistēma, kas balstīta uz juridiskām prasībām un/vai atzītiem standartiem vai pamatnostādņēm, kas ir revidētas iekšēji un/vai ko revidējusi vai sertificējusi ārēja puse.

Informācijas atklāšanas prasība S1-15. Darba un privātās dzīves līdzsvara rādītāji

- 91. **Uzņēmums sniedz informāciju par to, cik lielā mērā darbiniekiem ir tiesības uz atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ un cik lielā mērā viņi to izmanto.**
- 92. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par **darbinieku** tiesībām izmantot atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ, ievērojot dzimumu līdztiesību, kā arī šo tiesību faktisko izmantošanu, jo tas ir viens no **darba un privātās dzīves līdzsvara** aspektiem.
- 93. 91. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļauj šādas ziņas:
  - (a) To **darbinieku** īpatsvars, kuriem ir tiesības izmantot atvaļinājumus ģimenes apstākļu dēļ; un
  - (b) to darbinieku īpatsvars, kuri devās atvaļinājumā ģimenes apstākļu dēļ, arī dalījumā pēc dzimumam.
- 94. Ja visiem uzņēmuma **darbiniekiem** ir tiesības uz atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ saskaņā ar sociālo politiku un/vai **darba koplīgumiem**, ir pietiekami to norādīt, lai izpildītu 93.a punktā noteikto informācijas atklāšanas prasību.

Informācijas atklāšanas prasība S1-16. Atalgojuma rādītāji (darba samaksas atšķirība un kopējais atalgojums)

- 95. **Uzņēmums atklāj procentuālo darba algas atšķirību starp nodarbināto sievieti un vīrieti atalgojumu un attiecību starp tā vislabāk atalgotā darbinieka atalgojumu un tā darbinieku atalgojuma mediānu.**
- 96. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir divējāds: izprast, cik liela ir sieviešu un vīriešu **darba algas** atšķirība uzņēmuma **darbinieku** vidū, gūt ieskatu par atalgojuma nevienlīdzības līmeni uzņēmumā un par to, vai šajā ziņā pastāv liela algas atšķirība.

⁽⁹⁵⁾ Šī informācija nodrošina etalonu administratoriem iespēju atklāt VSP faktoros, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā noteikts II pielikuma 1. un 2. iedaļas rādītājā "Vidējais svērtais negadījumu, traumu un bojāgājušo skaits". Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta ar rādītāju Nr. 2 Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Nelaimes gadījumu rādītājs"), un informāciju etalonu administratoriem, lai atklātu VSP faktoros, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā noteikts II pielikuma 1. un 2. iedaļas rādītājā "Vidējais svērtais negadījumu, traumu un bojāgājušo skaits".

⁽⁹⁶⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 3. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Dienas skaits, kas zaudētas traumu, nelaimes gadījumu, nāves gadījumu vai slimības dēļ").

97. 95. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļauj šādas ziņas:
- (a) vīriešu un sieviešu **darba samaksas** atšķirība, kas definēta kā vidējās bruto izpeļņas stundā atšķirība starp nodarbinātajiem vīriešiem un sievietēm, kura izteikta procentos no vīriešu vidējās bruto izpeļņas stundā ⁽⁹⁷⁾;
  - (b) visaugstāk atalgotā darbinieka **gada kopējā atalgojuma** attiecība pret visu darbinieku (izņemot visaugstāk atalgoto **darbinieku**) gada kopējā atalgojuma mediānu ⁽⁹⁸⁾; un
  - (c) attiecīgā gadījumā — jebkāda kontekstuāla informācija, kas vajadzīga, lai izprastu datus un to, kā dati ir apkopoti, un citas izmaiņas pamatā esošajos datos, kas jāņem vērā.
98. Uzņēmums var atklāt 97. punkta a) apakšpunktā definēto vīriešu un sieviešu **darba samaksas** atšķirību dalījumā pa darbinieku kategorijām un/vai valstīm/segmentiem. Uzņēmums var atklāt arī vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību dalījumā pēc parastas pamatatlīdzības un papildu vai mainīgiem komponentiem.
99. Attiecībā uz 97. punkta b) apakšpunktu uzņēmums var ziņot par šo skaitli, kas koriģēts, ņemot vērā pirkstspējas atšķirības dažādās valstīs, un šādā gadījumā tas sniedz ziņas par aprēķiniem izmantoto metodiku.

Informācijas atklāšanas prasība S1-17. Incidenti, sūdzības un nopietna ietekme uz cilvēktiesībām

100. Uzņēmums atklāj ar darbu saistīto incidentu un/vai sūdzību skaitu un tādu nopietnu cilvēktiesību pārkāpšanas gadījumu skaitu, kas notikuši tā pašu personālā, kā arī ar tiem saistītos būtiskos naudas sodus, sankcijas vai atlīdzības pārskata periodā.
101. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, cik lielā mērā **ar darbu saistīti incidenti** un nopietni cilvēktiesību pārkāpšanas incidenti ietekmē uzņēmuma **pašu personālu**.
102. 100. punktā prasītajā atklājamajā informācijā, ievērojot relevantos privātuma aizsardzības noteikumus, iekļaujamās šādas ziņas: **ar darbu saistīti diskriminācijas incidenti** dzimuma, rasu piederības vai etniskās izcelsmes, valstspiederības, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma, seksuālās orientācijas vai citu attiecīgu diskriminācijas veidu dēļ, kas attiecas uz iekšējam un/vai ārējam **ieinteresētajām personām** visās uzņēmuma darbībās pārskata periodā. Tas ietver arī **aizskaršanas** incidentus kā īpašu diskriminācijas veidu.
103. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:
- (a) kopējo **diskriminācijas** (arī **aizskaršanas**) incidentu skaitu, par kuriem ziņots pārskata periodā ⁽⁹⁹⁾;
  - (b) to sūdzību skaitu, kas iesniegtas, izmantojot kanālus, kuros **pašu personāls** var paust savas bažas (tajā skaitā **sūdzību mehānismus**), un attiecīgā gadījumā — to sūdzību skaitu, kas iesniegtas ESAO daudz nacionālo uzņēmumu valsts kontaktpunktiem par jautājumiem, kas definēti šā standarta 2. punktā, izņemot tos, par kuriem jau ziņots a) apakšpunktā;

⁽⁹⁷⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta ar rādītāju Nr. 12 Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Nekoriģētā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība"), un informāciju etalonu administratoriem, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā noteikts II pielikuma 1. un 2. iedaļas rādītājā "Vidējā svērtā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība".

⁽⁹⁸⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 8. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Izpildedirektora pārmērīga atalgojuma attiecība").

⁽⁹⁹⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 7. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Diskriminācijas incidenti").

- (c) saistībā ar iepriekš atklātajiem incidentiem un sūdzībām piemēroto naudas sodu, sankciju un atlīdzības kopsummu, kā arī šo naudas summu saskaņojumu ar relevantākajām finanšu pārskatos uzrādītajām naudas summām; un
  - (d) attiecīgā gadījumā — kontekstuālo informāciju, kas vajadzīga, lai izprastu datus un to, kā šie dati ir apkopoti.
104. Uzņēmums atklāj šādu informāciju par konstatētajiem nopietniem cilvēktiesību **incidentiem** (piemēram, **piespiedu darbu**, cilvēku tirdzniecību vai **bērnu darbu**):
- (a) nopietnu cilvēktiesību incidentu skaitu saistībā ar uzņēmuma personālu pārskata periodā, tajā skaitā norādi par to, cik no tiem ir ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipu, SDO Deklarācijas par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā vai ESAO vadlīniju daudz nacionāliem uzņēmumiem pārkāpumi. Ja šādu incidentu nav bijis, uzņēmums to norāda ⁽¹⁰⁰⁾; un
  - (b) saistībā ar a) apakšpunktā aprakstītajiem incidentiem piemēroto naudas sodu, sankciju un kaitējuma atlīdzības kopsummu, kā arī to saskaņojumu ar relevantākajām finanšu pārskatos uzrādītajām naudas summām.

⁽¹⁰⁰⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 10. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā un 14. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā, saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("ANO Globālā līguma principu un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) pamatnostādņu daudz nacionāliem uzņēmumiem pārkāpumi" un "Nopietnu cilvēktiesību problēmu un incidentu atklāto gadījumu skaits"); un informāciju etalonu administratoriem, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā noteikts II pielikuma 1. un 2. iedaļas rādītājā "To etalona komponentu skaits, uz kuriem attiecas sociālie pārkāpumi (absolūtais skaits un relatīvais skaits dalīts ar visiem etalona komponentiem), kā minēts starptautiskajos līgumos un konvencijās, Apvienoto Nāciju Organizācijas principos un attiecīgā gadījumā valsts tiesību aktos".

A papildinājums.

Piemērošanas prasības

Šis papildinājums ir neatņemama ESRS S1 "Pašu personāls" daļa. Tas nodrošina šajā standartā noteikto informācijas atklāšanas prasību piemērošanu, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

Mērķis

- AR 1. Papildus informācijai par 2. punktā minētajiem jautājumiem uzņēmums var arī apsvērt iespēju atklāt informāciju par citiem jautājumiem, kas saistīti ar būtisku ietekmi īsākā laikposmā, piemēram, iniciatīvām attiecībā uz **pašu personāla** darba aizsardzību pandēmijas laikā.
- AR 2. Pārskats par sociālajiem jautājumiem, kas sniegts 2. punktā, nenozīmē, ka par visiem šiem jautājumiem būtu jāziņo saskaņā ar katru no šajā standartā noteiktajām informācijas atklāšanas prasībām. Tas drīzāk ir to jautājumu saraksts, kuri izriet no Direktīvā 2013/34/ES noteiktajām ilgtspējas ziņu sniegšanas prasībām un kuri uzņēmumam jāņem vērā, veicot ESRS 2 **būtiskuma** novērtējumu saistībā ar **pašu personālu**, un attiecīgā gadījumā jāziņo par tiem kā par būtisku **ietekmi, riskiem** un **iespējām**, kas ietilpst šā standarta tvērumā.
- AR 3. Personas, uz kuriem attiecas jēdziens "**pašu personāls**", ir, piemēram, šādas:
- (a) darbuzņēmēju (pašnodarbināto), kas ietilpst uzņēmuma **pašu personālā**, piemēri:
    - i. uzņēmuma nolīgti darbuzņēmēji, kas veic darbu, kuru citādi veiktu uzņēmuma **darbinieks**;
    - ii. uzņēmuma nolīgti darbuzņēmēji, kas veic darbus publiskā vietā (piemēram, uz ceļa, uz ielas);
    - iii. uzņēmuma nolīgti darbuzņēmēji, kas veic darbus / sniedz pakalpojumus tieši uzņēmuma klienta darbavietā;
  - (b) Trešās personas, kas nodarbojas ar "darbaspēka meklēšanu un nodrošināšanu ar personālu", nodarbinātu personu, arī personu, kuras veic to pašu darbu, ko uzņēmuma darbinieki, piemēri:
    - i. personas, kas aizvieto darbiniekus, kuri uz laiku ir prombūtnē (slimības, atvaļinājuma, bērna kopšanas atvaļinājuma utt. dēļ);
    - ii. personas, kas veic papildu darbu papildus pastāvīgajiem darbiniekiem;
    - iii. personas, kas uz laiku nosūtītas no citas ES dalībvalsts, lai strādātu uzņēmumā ("norīkotie darbinieki").

ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 "Ieinteresēto personu intereses un viedokļi"

- AR 4. ESRS 2 SBM-2 ir noteikts, ka uzņēmumam jāsniedz informācija par to, vai un kā tas apsver, vai tā stratēģija un darbījumu darbības modelis ietekmē būtiskas **ietekmes** radīšanu, saasināšanu vai mazināšanu attiecībā uz uzņēmuma **pašu personālu**, kā arī vai un kā tā darbījumu darbības modelis un stratēģija tiek pielāgoti, lai novērstu šādu būtisku ietekmi.
- AR 5. Lai gan uzņēmuma pašu personāls, iespējams, nepiedalās uzņēmuma stratēģijas vai uzņēmējdarbības modeļa izstrādē, to viedokļi var sniegt informāciju uzņēmuma stratēģijas un darbījumu darbības modeļa novērtējumam. Vajadzības gadījumā, lai izpildītu šo informācijas atklāšanas prasību, uzņēmums ņem vērā darbinieku pārstāvju viedokļus.

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbūmdarbības modeli”

- AR 6. Ietekme uz uzņēmuma **pašu personālu** var būt saistīta ar tā stratēģiju vai **darbūmdarbības modeli** dažādos veidos. Piemēram, ietekme var būt saistīta ar uzņēmuma vērtības piedāvājumu (piemēram, lētāku produktu vai pakalpojumu nodrošināšanu vai ātru piegādi veidos, kas rada spiedienu uz darba tiesībām uzņēmuma darbībās), vai ar tā izmaksu struktūru un ieņēmumu modeli (piemēram, krājumu riska novirzīšanu **piegādātājiem**, kas rada ķēdes reakciju uz pašu strādājošo darba tiesībām).
- AR 7. Būtiskus **riskus** uzņēmumam var radīt arī stratēģijas vai **darbūmdarbības modeļa** radītā ietekme uz uzņēmuma **pašu personālu**. Piemēram, riski rodas, ja daži pašu strādājošie ir pakļauti **piespiedu darba** riskam un uzņēmums importē produktus valstīs, kur tiesību akti ļauj konfiscēt importētās preces, par kurām ir aizdomas, ka tās ir ražotas, izmantojot piespiedu darbu. Kā piemēru uzņēmuma iespējām var minēt iespēju nodrošināšanu personālam, piemēram, darbavietu radīšanu un prasmju pilnveidi “taisnīgas pārkārtošanās” kontekstā. Cits piemērs pandēmijas vai citas smagas veselības krīzes kontekstā ir saistīts ar uzņēmumu, kas, iespējams, palaujas uz gadījuma darbaspēku, kuram ir maz vai nav pieejama veselības aprūpe un veselības pabalsti, un kas var saskarties ar nopietniem darbības un darbūmdarbības nepārtrauktības riskiem, jo strādājošajiem nav citas izvēles, kā vien turpināt strādāt slimības laikā, kas vēl vairāk pastiprina slimības izplatīšanos un izraisa būtiskus **piegādes ķēdes** pārtraukumus. Reputācijas un darbūmdarbības iespēju riski, kas saistīti ar mazkvalificētu un slikti atalgotu darbinieku ekspluatāciju produktu izcelsmes vietās, kur to aizsardzība ir minimāla, pieaug arī saistībā ar mediju rezonansi un **patērētāju** vēlmēm izvēlēties ētiskāk iegūtas vai ilgtspējīgākas preces.
- AR 8. Atbildot uz 15. punktu, uzņēmums varētu sniegt uzņēmuma **pašu personāla** raksturojumu, piemēram, gados jauni darbinieki, kuri var būt uzņēmīgāki pret ietekmi uz viņu fizisko un garīgo attīstību, vai sievietes situācijā, kad sievietes regulāri tiek diskriminētas darba nosacījumu un nodarbinātības noteikumu ziņā, vai migranti situācijā, kad darba tirgus ir slikti reglamentēts un no darbiniekiem regulāri tiek iekasēta maksa par pieņemšanu darbā. Daži strādājošie var būt pakļauti riskam, kas saistīts ar veicamā darba būtību (piemēram, personas, kurām jāstrādā ar ķīmikālijām vai jālieto noteiktas iekārtas, vai zemu atalgoti darbinieki, ar kuriem ir noslēgti nulles stundu līgumi).
- AR 9. Attiecībā uz 16. punktu būtiski riski var rasties arī tāpēc, ka uzņēmums ir atkarīgs no pašu personāla, un maz ticami, bet lielu ietekmi radoši notikumi var izraisīt **finansiālu iespaidu**; piemēram, ja globālā pandēmija izraisa smagu ietekmi uz uzņēmuma personāla veselību, tā rezultātā būtiski tiek traucēta ražošana un izplatīšana. Citi piemēri riskiem, kas saistīti ar uzņēmuma atkarību no tā personāla, ietver kvalificētu darbinieku trūkumu vai politiskus lēmumus, vai tiesību aktus, kas ietekmē uzņēmuma darbības un **pašu personālu**.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība S1-1. Rīcībpolitika attiecībā uz pašu personālu

- AR 10. Uzņēmums ņem vērā, vai skaidrojums par būtiskām izmaiņām rīcībpolitikas dokumentos, kas pieņemti pārskata gada laikā (piemēram, jaunas prognozes attiecībā uz ārvalstu meitasuzņēmumiem, jaunas vai papildu pieejas ilgtspējas pienācīgas rūpības procesam un remediācijai), sniedz kontekstuālu informāciju lietotājiem, un var sniegt šādus skaidrojumus. Tas ietver uzņēmuma rīcībpolitiku un saistības novērst vai mazināt oglekļa **emisiju** samazināšanas un pārkārtošanās uz zaļāku un klimatneitrālu darbību risku un negatīvo ietekmi uz **pašu personālu**, kā arī nodrošināt personālam tādas iespējas kā darbavietu radīšana un prasmju pilnveide, tajā skaitā skaidru apņemšanos veicināt “taisnīgu pārkārtošanos”.
- AR 11. Šī **rīcībpolitika** var būt kā atsevišķs rīcībpolitikas dokuments attiecībā uz uzņēmuma pašu personālu, vai arī tā var būt iekļauta plašākā dokumentā, piemēram, ētikas kodeksā vai vispārējā ilgtspējas politikā, ko uzņēmums jau ir atklājis kā daļu no cita ESRS. Šādos gadījumos uzņēmums sniedz precīzu mijinorādi, lai identificētu tos rīcībpolitikas aspektus, kas atbilstu šajā informācijas atklāšanas prasībā prasītajam.

- AR 12. Atkāpjot informāciju par savas rīcībpolitikas saskaņošanu ar ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem, uzņēmums ņem vērā, ka šie pamatprincipi attiecas uz Starptautisko cilvēktiesību hartu, ko veido Vispārējā cilvēktiesību deklarācija un abi pakti, ar kuru to īsteno, kā arī Starptautiskās Darba organizācijas Deklarāciju par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā un pamatkonvencijām, kas ir tās pamatā, un var ziņot par saskaņību ar šiem pamatā esošajiem standartiem.
- AR 13. Paskaidrojot, kā ir integrēta uzņēmuma ārējā politika, uzņēmums var, piemēram, apsvērt iekšējo politiku attiecībā uz atbildīgu apgādi un saskaņošanu ar citiem rīcībpolitikas dokumentiem, kas attiecas uz pašu strādājošajiem, piemēram, saistībā ar piespiedu darbu. Attiecībā uz piegādātāju rīcības kodeksiem, ko uzņēmums var būt pieņēmis, kopsavilkumā norāda, vai tajos ir iekļauti noteikumi, kas attiecas uz strādājošo drošību, arī nestabilu nodarbinātību (t. i., strādājošo izmantošanu, pamatojoties uz īstermiņa vai ierobežota darba laika līgumiem, strādājošo nodarbināšanu ar trešo personu starpniecību, apakšlīgumu slēgšanu ar trešām personām vai neoficiālu strādājošo izmantošanu), cilvēku tirdzniecību, piespiedu darba vai bērnu darba izmantošanu, un vai šādi noteikumi pilnībā atbilst piemērojamiem SDO standartiem.
- AR 14. Uzņēmums var sniegt piemēru tam, kāda veida paziņojumus par savu rīcībpolitiku tas sniedz tām personām, personu grupām vai struktūrām, kurām tā ir relevanta, vai nu tādēļ, ka no tām tiek gaidīts, ka tās šo rīcībpolitiku īsteno (piemēram, uzņēmuma **darbinieki**, darbuzņēmēji un **piegādātāji**), vai arī tādēļ, ka tās ir tieši ieinteresētas attiecīgās rīcībpolitikas īstenošanā (piemēram, **pašu personāls**, ieguldītāji). Uzņēmums var atklāt saziņas līdzekļus un kanālus (piemēram, izdales lapiņas, informatīvus biļetenus, īpašas tīmekļvietnes, sociālos medijus, tiešu saskarsmi, darbinieku pārstāvjus), lai palīdzētu nodrošināt, ka **rīcībpolitika** ir pieejama un ka dažādas personas saprot tās ietekmi. Uzņēmums var arī paskaidrot, kā tas apzina un novērš iespējamās izplatīšanas šķēršļus, piemēram, tulkojot attiecīgajās valodās vai izmantojot grafiskus attēlus.
- AR 15. **Diskriminācija** nodarbinātībā un profesijā notiek tad, ja pret kādu personu izturas atšķirīgi vai mazāk labvēlīgi tādu iezīmju dēļ, kas nav saistītas ar nopelniem vai darbam raksturīgajām prasībām. Šīs iezīmes parasti ir definētas valstu tiesību aktos. Papildus informācijas atklāšanas prasībā minētajiem iemesliem uzņēmums ņem vērā arī citus diskriminācijas pamatus, kas ir aizliegti saskaņā ar valsts tiesību aktiem.
- AR 16. **Diskriminācija** var rasties dažādās ar darbu saistītās darbībās. Tā ietver piekļuvi nodarbinātībai, konkrētām profesijām, **apmācībai** un profesionālajai orientācijai, kā arī sociālajam nodrošinājumam. Turklāt tā var rasties saistībā ar nodarbinātības noteikumiem un nosacījumiem, piemēram, saistībā ar pieņemšanu darbā, atalgojumu, darba atpūtas laiku, apmaksātām brīvdienām, maternitātes aizsardzību, nodarbinātības saglabāšanas drošību, darba uzdevumiem, darbības rezultātu novērtējumu un paaugstināšanu amatā, apmācības iespējām, karjeras izaugsmes iespējām, darba aizsardzību un darba attiecību izbeigšanu. Atklājot savu rīcībpolitiku un pamatprocedūras, lai izpildītu šo informācijas atklāšanas prasību, uzņēmums var īpaši pievērsties šiem tematiem.
- AR 17. Uzņēmums var atklāt, vai tas:
- (a) ir ieviesis rīcībpolitiku un procedūras, saskaņā ar kurām kvalifikācija, prasmes un pieredze ir noteiktas kā pamats darbinieku pieņemšanai darbā, iekārtošanai darbā, **apmācībai** un paaugstināšanai amatā visos līmeņos, vienlaikus ņemot vērā to, ka dažām personām iegūt šādu kvalifikāciju, prasmes un pieredzi var būt grūtāk nekā citām;
  - (b) augstākās vadības līmenī piešķir atbildību par **vienlīdzīgu attieksmi** un **iespējām** saistībā ar nodarbinātību, izdod skaidru uzņēmuma mēroga rīcībpolitiku un procedūras vienlīdzīgas nodarbinātības prakses vadīšanai un sasaista paaugstināšanu amatā ar vēlamajiem darbības rezultātiem šajā jomā;
  - (c) nodrošināt darbinieku apmācību par **nediskriminēšanas** politiku un praksi, īpašu uzmanību pievēršot vidējā un augstākā līmeņa vadībai, lai uzlabotu izpratni un izstrādātu sistēmiskas un nejaušas diskriminācijas novēršanas un risināšanas stratēģijas;
  - (d) pielāgot fizisko vidi, lai nodrošinātu darba aizsardzību strādājošajiem, klientiem un citiem apmeklētājiem ar invaliditāti;
  - (e) izvērtē, vai darba prasības ir noteiktas tā, ka noteiktām grupām sistemātiski varētu tikt radīts neizdevīgāks stāvoklis;

- (f) atjaunināt datus par pieņemšanu darbā, apmācību un paaugstināšanu amatā, kas sniedz pārredzamu pārskatu par **darbiniekiem** pieejamajām iespējām un viņu izaugsmi uzņēmumā;
- (g) ieviest sūdzību procedūras, ar ko risināt sūdzības, izskatīt pārsūdzības un nodrošināt darbiniekiem iespēju vērsties tiesā (jo īpaši saistībā ar sarunām un koplīgumiem), ja tiek konstatēta diskriminācija, un tas ietver arī tādu formālo struktūru un neformālo kultūras jautājumu ņemšanu vērā, kas var kavēt darbiniekus izteikt bažas un iesniegt sūdzības; un
- (h) ir ieviesis programmas, ar ko veicina piekļuvi prasmju **pilnveides** iespējām.

Informācijas atklāšanas prasība S1-2. Procesi pašu personāla un darbinieku pārstāvju iesaistei ietekmes jautājumos

- AR 18. Aprakstot, kurai funkcionālajai nodaļai vai amatam ir darbības atbildība par šādu iesaisti un/vai galīgā pārskatatbildība, uzņēmums var atklāt, vai tas ir kāds īpašs amats vai funkcionālā nodaļa, vai daļa no plašāka pienākuma vai funkcijas, un vai ir piedāvāti kādi spēju veidošanas pasākumi, lai palīdzētu personālam iesaistīties. Ja uzņēmums nevar noteikt šādu amatu vai funkcionālo nodaļu, tas var šo faktu norādīt. Šo informācijas atklāšanas prasību var izpildīt, arī sniedzot norādi uz informāciju, kas atklāta saskaņā ar ESRS 2 GOV 1 “Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas”.
- AR 19. Sagatavojot informāciju, kas atklājama saskaņā ar 27. punkta b) un c) apakšpunktu, var ņemt vērā šādus aspektus:
- (a) tādu posmu piemēri, kuros notiek iesaiste, ir a) nosakot mazināšanas pieejas vai ii) izvērtējot mazināšanas rezultativitāti;
  - (b) iesaistes veids — līdzdalība, apspriešanās un/vai informēšana;
  - (c) attiecībā uz iesaistes biežumu var sniegt informāciju par to, vai iesaiste notiek regulāri, noteiktos kāda projekta vai darbīgas darbības procesa posmos, piemēram, kad sākas jauna ražas novākšanas sezona vai tiek atklāta jauna ražošanas līnija, kā arī par to, vai tā notiek, reaģējot uz juridiskām prasībām un/vai **ieinteresēto personu** pieprasījumiem, un vai iesaistes rezultāti tiek iekļauti uzņēmuma lēmumu pieņemšanas procesos, un
  - (d) saistībā ar amatu, kuram ir attiecīgā darbības atbildība — vai uzņēmums pieprasa, lai attiecīgajam personālam būtu noteiktas prasmes un vai tas nodrošina **apmācības** vai spēju veidošanas iespējas attiecīgajiem darbiniekiem, lai tie varētu iesaistīties.
- AR 20. Globālo pamatnolīgumu (GFA) mērķis ir izveidot pastāvīgas attiecības starp daudznacionālu uzņēmumu un Pasaules arodbiedrību federāciju, lai nodrošinātu, ka uzņēmums ievēro vienādus standartus visās valstīs, kurās tas darbojas.
- AR 21. Lai ilustrētu, kā **pašu personāla** viedoklis ir ietekmējis konkrētus uzņēmuma lēmumus vai darbības, uzņēmums var sniegt piemērus no pašreizējā pārskata perioda.
- AR 22. Ja uzņēmums ir noslēdzis tādus nolīgumus ar valsts, Eiropas vai starptautiskām arodbiedrībām vai uzņēmumu padomēm, kas saistīti ar uzņēmuma pašu personāla tiesībām, to var darīt zināmu, lai parādītu, kā nolīgums ļauj uzņēmumam uzklaut šo strādājošo viedokli.
- AR 23. Ja iespējams, uzņēmums var sniegt piemērus no pārskata perioda, lai ilustrētu, kā uzņēmuma **pašu personāla un darbinieku pārstāvju** viedoklis ir ietekmējis konkrētus uzņēmuma lēmumus vai darbības.
- AR 24. Izpildot šo informācijas atklāšanas prasību, uzņēmums ņem vērā šādus aspektus:
- (a) iesaistes veidu (piemēram, informēšanu, apspriešanos vai līdzdalību) un biežumu (piemēram, pastāvīgi, reizi ceturksnī, reizi gadā);

- (b) kā atsauksmes tiek reģistrētas un integrētas lēmumu pieņemšanā un kā strādājošie tiek informēti par to, kā viņu atsauksmes ir ietekmējušas lēmumus;
- (c) vai iesaistes pasākumi notiek organizācijas līmenī vai zemākā līmenī, piemēram, **objekta** vai projekta līmenī, un pēdējā minētajā gadījumā — kā centralizēti tiek apkopota informācija par iesaistes pasākumiem;
- (d) iesaistei piešķirtos resursus (piemēram, finanšu vai cilvēkresursus) un
- (e) kā uzņēmums sadarbojas ar strādājošajiem un **darbinieku pārstāvjiem** saistībā ar tā ietekmi uz **pašu personālu**, ko var radīt oglekļa emisiju samazināšana un pārkārtošanās uz zaļāku un klimatneitrālu darbību, jo īpaši saistībā ar pārsturēšanu, darbavietu zaudēšanu vai radīšanu, apmācību un prasmju pilnveidi / pārkvalifikāciju, dzimumu līdztiesību un sociālo vienlīdzību, kā arī darba aizsardzību.

AR 25. Saistībā ar 24. punktu par daudzveidību uzņēmums var atklāt arī šādu informāciju:

- (a) kā tas sadarbojas ar riskam pakļautām vai neaizsargātām personām (piemēram, vai tas izmanto īpašas pieejas un pievērš īpašu uzmanību iespējamiem šķēršļiem);
- (b) kā tas ņem vērā iespējamās šķēršļus strādājošo iesaistei (piemēram, valodas un kultūras atšķirības, dzimumu un varas nelīdzsvarotību, šķelšanos kopienā vai grupā);
- (c) kā tas nodrošina strādājošajiem saprotamu un pieejamu informāciju, izmantojot piemērotus saziņas kanālus;
- (d) jebkādas konfliktējošās intereses, kas radušās starp strādājošajiem, un kā uzņēmums ir atrisinājis šīs konfliktējošās intereses, un
- (e) kā tas cenšas ievērot visu iesaistīto ieinteresēto personu cilvēktiesības, piemēram, viņu tiesības uz privātumu, vārda brīvību, mierīgas pulcēšanās brīvību un tiesības paust protestu.

AR 26. Uzņēmums var arī sniegt ziņas no iepriekšējiem pārskata periodiem par to, cik iedarbīgi bijuši **pašu personāla** iesaistes procesi. Tas attiecas uz gadījumiem, kad uzņēmums ir novērtējis šo procesu iedarbīgumu vai guvis atziņas pašreizējā pārskata periodā. Procesī, ko izmanto iedarbīguma uzraudzībai, var ietvert iekšēju vai ārēju revīziju vai pārbaudi, ietekmes novērtējumus, vērtēšanas sistēmas, **ieinteresēto personu** atsauksmes, **sūdzību mehānismus**, ārējus darbības rezultātu novērtējumus un salīdzinošo novērtēšanu.

Informācijas atklāšanas prasība S1-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli pašu strādājošo bažu paušanai

AR 27. Izpildot ESRS S1-3 noteiktās informācijas atklāšanas kritēriju prasības, uzņēmums var pamatoties uz ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem un ESAO vadlīnijām par pienācīgu rūpību attiecībā uz atbildīgu darījumdarbību, kuros uzmanība pievērsta **remediācijai** un **sūdzību mehānismiem**.

AR 28. Kanāli, ko var izmantot bažu vai vajadzību paušanai, ietver **sūdzību mehānismus**, uzticības līnijas, arodbiedrības (ja strādājošie ir arodbiedrībās), uzņēmumu padomes, dialoga procesus vai citus līdzekļus, ar kuru palīdzību uzņēmuma **pašu personāls** vai **darbinieku pārstāvji** var paust bažas par **ietekmi** vai izskaidrot vajadzības, kuras viņi vēlētos, lai uzņēmums risinātu. Tas varētu ietvert gan kanālus, kurus nodrošina tieši uzņēmums, gan kanālus, kurus nodrošina struktūras, kur strādā tā pašu personāls, papildus citiem mehānismiem, ko uzņēmums var izmantot, lai gūtu informāciju par ietekmes uz pašu personālu pārvaldību, piemēram, atbilstības revīzijām. Ja uzņēmums šās prasības izpildei sniedz tikai informāciju par to, ka šādi kanāli pastāv un ka uzņēmums tos nodrošina tā **darījuma attiecību** ietvaros, tas šo faktu norāda.

- AR 29. Trešo personu mehānismi varētu būt valdības, NVO, nozares asociāciju un citu sadarbības iniciatīvu mehānismi. Uzņēmums var atklāt, vai tie ir pieejami visam uzņēmuma pašu personālam (vai **darbinieku pārstāvjiem** vai, ja tādu nav, fiziskām personām vai organizācijām, kas darbojas viņu vārdā vai kas citā veidā var uzzināt par negatīvo ietekmi).
- AR 30. Uzņēmums attiecībā uz katru būtiskas ietekmes aspektu ņem vērā, vai un kādā veidā tā pašu personāls, kurus šie aspekti var ietekmēt, un **darbinieku pārstāvji** var piekļūt šiem kanāliem tajā uzņēmuma līmenī, kurā viņi ir nodarbināti vai kurā viņiem ir noslēgts darba līgums. Attiecīgie kanāli var ietvert uzticības līnijas, arodbiedrības (ja strādājošie ir arodbiedrībās) vai uzņēmumu padomes, vai citus **sūdzību mehānismus**, ko pārvalda attiecīgais uzņēmums vai trešā persona.
- AR 31. Paskaidrojot, vai un kā uzņēmums zina, ka tā pašu personāls ir informēts par šādiem kanāliem un kādam no tiem uzticas, uzņēmums var sniegt relevantus un ticamus datus par šo kanālu iedarbīgumu no attiecīgo personu viedokļa. Informācijas avoti ir, piemēram, to uzņēmuma strādājošo aptaujas, kuri izmantojuši šādus kanālus, un viņu apmierinātības līmenis ar procesu un rezultātiem.
- AR 32. Aprakstot to, cik iedarbīgi ir kanāli, kurus **pašu personāls** un **darbinieku pārstāvji** var izmanto bažu paušanai, uzņēmums var izmantot turpmāk uzskaitītos jautājumus, pamatojoties uz ārpustiesas **sūdzību mehānismu** iedarbīguma kritērijiem, kas izklāstīti ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipos, jo īpaši 31. principā. Turpmāk izklāstītos apsvērumus var piemērot atsevišķiem kanāliem vai kanālu sistēmas kopumam.
- (a) Vai kanāli ir leģitīmi, jo ir nodrošināta pienācīga pārskatatbildība par to taisnīgu darbību un tiek veidota ieinteresēto personu uzticība?
  - (b) Vai kanāli ir zināmi un pieejami **ieinteresētajām personām**?
  - (c) Vai kanāliem ir skaidras un zināmas procedūras ar orientējošiem termiņiem?
  - (d) Vai kanāli nodrošina **ieinteresētajām personām** pienācīgu piekļuvi informācijas, konsultāciju un zināšanu avotiem?
  - (e) Vai kanāli nodrošina pārredzamību, sniedzot pietiekamu informāciju gan sūdzību iesniedzējiem, gan — attiecīgā gadījumā — lai apmierinātu sabiedrības intereses?
  - (f) Vai rezultāti, kas sasniegti, izmantojot šos kanālus, atbilst starptautiski atzītām cilvēktiesībām?
  - (g) Vai uzņēmums apzina no kanāliem gūtās atziņas, kas atbalsta pastāvīgu mācīšanos gan kanālu uzlabošanai, gan ietekmes novēršanai nākotnē?
  - (h) Vai uzņēmums koncentrējas uz dialogu ar sūdzību iesniedzējiem kā līdzekli, lai panāktu saskaņotus risinājumus, nevis cenšas iznākumu noteikt vienpusēji?

Informācijas atklāšanas prasība S1-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi un pieejas būtisku risku mazināšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar pašu personālu, un šo darbību un pieeju iedarbīgums

- AR 33. Lai izprastu negatīvās **ietekmes** aspektus un to, kādos veidos uzņēmums var būt ar tiem saistīts ar **pašu personālu**, kā arī lai noteiktu atbilstošus risinājumus un tos īstenotu praksē, var būt nepieciešams laiks. Tāpēc uzņēmums var atklāt šādas ziņas:
- (a) tā vispārējo un konkrēto pieeju būtiskas negatīvas ietekmes aspektu novēršanai;
  - (b) tā iniciatīvas, kuru mērķis ir veicināt papildu būtisku pozitīvu ietekmi;
  - (c) kāds ir bijis tā centieni progress pārskata periodā un
  - (d) tā mērķus turpmākiem uzlabojumiem.
- AR 34. Atbilstoša rīcība var atšķirties atkarībā no tā, vai uzņēmums izraisa vai veicina būtisku ietekmi, vai arī tas ir iesaistīts, jo ietekme ir tieši saistīta ar tā darbībām, produktiem vai pakalpojumiem kādās tā darbības attiecībās.

- AR 35. Ņemot vērā to, ka būtiskā negatīvā ietekme, kas skar **pašu personālu** un kas ir notikusi pārskata periodā, var būt saistīta arī ar struktūrām vai darbībām, kuras uzņēmums tieši nekontrolē, uzņēmums var atklāt, vai un kādā veidā tas cenšas izmantot savu iespaidu attiecīgajās **darījuma attiecībās**, lai pārvaldītu šo ietekmi. Tas var ietvert komerciāla **iespaida** izmantošanu (piemēram, līgumisko prasību ieviešanu saistībā ar darījuma partneriem vai stimulu īstenošanu), cita veida iespaidu darījuma attiecībās (piemēram, **apmācības** vai spēju veidošanas pasākumu nodrošināšanu saistībā ar darbinieku tiesībām struktūrām, ar kurām uzņēmumam ir darījuma attiecības) vai sadarbību ar līdzīgām struktūrām vai citiem dalībniekiem (piemēram, iniciatīvas, kuru mērķis ir atbildīga pieņemšana darbā vai darbinieku nodrošināšana ar **adekvātu algu**).
- AR 36. Ja uzņēmums atklāj informāciju par savu dalību nozares vai daudzpusējā ieinteresēto personu iniciatīvā, kas ir daļa no tā **darbībām**, kuru mērķis ir novērst būtisku negatīvu ietekmi, uzņēmums var atklāt, kā ar attiecīgo iniciatīvu un paša uzņēmuma iesaistīšanos tas tiecas novērst attiecīgo būtisko ietekmi. Saskaņā ar ESRS S1-5 tas var ziņot par attiecīgajiem iniciatīvas izvirzītajiem **mērķrādītājiem** un to sasniegšanas gaitu.
- AR 37. Atklājot informāciju par to, vai un kā uzņēmums, pieņemot lēmumu par darījuma attiecību pārtraukšanu, ņem vērā faktisko un iespējamo ietekmi uz **pašu personālu** un vai un kā tas cenšas novērst jebkādu negatīvu ietekmi, ko var radīt **darījuma attiecību** pārtraukšana, uzņēmums var sniegt piemērus.
- AR 38. Procesi, ko izmanto, lai sekotu līdzi **darbību** iedarbīgumam, var ietvert iekšējo vai ārējo revīziju vai pārbaudi, tiesas procesus un/vai saistītus tiesas nolēmumus, ietekmes novērtējumus, vērtēšanas sistēmas, ieinteresēto personu atsauksmes, **sūdzību mehānismus**, ārējus darbības rezultātu novērtējumus un salīdzinošo novērtēšanu.
- AR 39. Ziņošanas par iedarbīgumu mērķis ir palīdzēt izprast saikni starp uzņēmuma veiktajām darbībām un iedarbīgu ietekmes pārvaldību. Papildu informācija, ko uzņēmums var sniegt, ietver datus, kas liecina par konstatēto **incidentu** skaita samazināšanos.
- AR 40. Attiecībā uz iniciatīvām vai procesiem, kuru galvenais mērķis ir panākt pozitīvu ietekmi uz uzņēmuma **pašu personālu**, kuras pamatā ir viņu vajadzības, un attiecībā uz šādu iniciatīvu vai procesu īstenošanas līmenis, uzņēmums var atklāt:
- (a) informāciju par to, vai un kā pašu personāls un **darbinieku pārstāvji** piedalās lēmumu pieņemšanā attiecībā uz šo programmu vai procesu izstrādi un īstenošanu; un
  - (b) informāciju par tādiem pozitīvajiem rezultātiem attiecībā uz uzņēmuma pašu personālu, kas plānoti vai sasniegti ar šīm programmām vai procesiem.
- AR 41. Uzņēmums var paskaidrot, vai šādas iniciatīvas ir paredzētas arī viena vai vairāku ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanas atbalstam. Piemēram, uzņēmums, kas apņemas īstenot 8. ilgtspējīgas attīstības mērķi "Veicināt noturīgu, iekļaujošu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, pilnīgu un produktīvu nodarbinātību, kā arī cilvēka cienīgu darbu visiem", var aktīvi strādāt, lai izskaustu **piespiedu** vai obligāto darbu vai atbalstītu augstāku produktivitātes līmeni darbībās jaunattīstības valstīs, izmantojot tehnoloģiju modernizāciju un vietējā darbaspēka **apmācību**, kas var dot labumu gan attiecīgajiem **pašu personāla** locekļiem, uz kuriem vērstas šīs **darbības**, gan arī to vietējām kopienām.
- AR 42. Atklājot informāciju par tādiem pozitīvajiem rezultātiem attiecībā uz uzņēmuma **pašu personālu**, kas plānoti vai sasniegti ar uzņēmuma **darbībām**, ir jānošķir pierādījumi par to, ka ir veiktas konkrētas darbības (piemēram, ka x personas ir piedalījušās finanšpratības **apmācībā**), no pierādījumiem par faktiskajiem rezultātiem attiecībā uz attiecīgajām personām (piemēram, ka x personas ziņo, ka tās spēj labāk pārvaldīt savu māsaiņniecības budžetu, lai sasniegtu savus ietaupījumu mērķus).
- AR 43. Ja uzņēmums ir veicis pasākumus, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz **pašu personālu**, ko rada pārkārtošanās uz zaļāku, klimatneitrālu ekonomiku, piemēram, **apmācību** un pārkvalifikāciju, nodarbinātības garantijas, un samazināšanas vai masveida atlaišanas gadījumā — tādu pasākumus kā profesionālā orientācija, apmācība darbavietā, norīkošana darbā uzņēmuma ietvaros un priekšlaicīgas pensionēšanās plāni, uzņēmums atklāj informāciju par šiem pasākumiem. Tas ietver pasākumus, ar ko nodrošina atbilstību spēkā esošajiem

noteikumiem. Uzņēmums var uzsvērt pašreizējās un/vai paredzamās ārējās norises, kas ietekmē to, vai **atkarība** kļūst par riskiem. Tas ietver tādu ietekmes aspektu aplūkošanu, kas var rasties, pārkārtojoties uz zaļāku un klimatneitrālu darbību.

- AR 44. Atklājot būtiskos **riskus** un **iespējas**, kas saistīti ar uzņēmuma **ietekmi** vai **atkarību** no **pašu personāla**, uzņēmums var apsvērt šādus aspektus:
- (a) riski, kas saistīti ar uzņēmuma ietekmi uz pašu personālu, var ietvert reputācijas vai juridiskos riskus, ja tiek konstatēts, ka uzņēmuma strādājošos nodarbina **piespiedu** vai bērnu darbā;
  - (b) riski, kas saistīti ar uzņēmuma atkarību no tā pašu personāla, var ietvert darījumdarbības pārtraukšanu, ja uzņēmuma darījumdarbību apdraud ievērojama darbinieku mainība vai prasmju/**apmācības attīstības** trūkums, un
  - (c) iespējas, kas saistītas ar uzņēmuma ietekmi uz tā pašu personālu, var ietvert tirgus diferenciāciju un lielāku pievilcību klientiem, kuru rada pienācīga **atalgojuma** un darba nosacījumu garantijas tā ārštata darbiniekiem.
- AR 45. Skaidrojot, vai **atkarība** kļūst par **riskiem**, uzņēmums ņem vērā ārējās norises.
- AR 46. Atklājot informāciju par rīcībpolitiku, darbībām, resursiem un mērķrādītājiem, kas saistīti ar būtisku risku un iespēju pārvaldību, gadījumos, kad riskus un iespējas rada būtiska ietekme, uzņēmums var sniegt mīnīdzes uz informāciju, ko tas atklājis par rīcībpolitiku, darbībām, resursiem un mērķrādītājiem saistībā ar šo ietekmi.
- AR 47. Uzņēmums ņem vērā, vai un kādā veidā tā būtisko risku, kas saistīti ar tā pašu personālu, pārvaldības process(-i) ir integrēts(-i) esošajā(-os) riska pārvaldības procesā(-os).
- AR 48. Atklājot informāciju par būtiskas ietekmes pārvaldībai piešķirtajiem resursiem, uzņēmums var paskaidrot, kuras iekšējās funkcionālās nodaļas ir iesaistītas ietekmes pārvaldībā un kāda veida darbības tās veic, lai novērstu negatīvo un veicinātu pozitīvo ietekmi.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība S1-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu, kā arī riskiem un iespējām

- AR 49. Atklājot informāciju par **mērķrādītājiem** saskaņā ar 46. punktu, uzņēmums var atklāt:
- (a) plānotos rezultātus, kas jāsasniedz noteikta skaita **pašu personāla locekļu** dzīvē;
  - (b) **mērķrādītāju** stabilitāti laika gaitā definīciju un metodiku ziņā, lai nodrošinātu salīdzināmību dažādos laikos; un/vai
  - (c) standartus vai saistības, kas ir mērķrādītāju pamatā (piemēram, rīcības kodeksi, sagādes politika, globālie satvari vai nozares kodeksi).
- AR 50. Ar **riskiem** un **iespējām** saistītie **mērķrādītāji** var būt tādi paši kā mērķrādītāji saistībā ar ietekmi vai arī atšķirīgi no tiem. Piemēram, mērķrādītājs panākt **adekvātu algu** ārštata darbiniekiem varētu gan mazināt ietekmi uz šādām personām, gan samazināt ar to saistītos darījumdarbības riskus šo personu darba kvalitātes un uzticamības ziņā.
- AR 51. Saistībā ar vienu un to pašu **politisko** apņemšanos var arī nošķirt īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa **mērķrādītājus**. Piemēram, uzņēmumam var būt ilgtermiņa mērķis līdz 2030. gadam par 80 % samazināt ar darba aizsardzību saistītu incidentu skaitu, kas skar piegādes transporta vadītājus, un īstermiņa mērķis līdz 2024. gadam par x % samazināt piegādes transporta vadītāju **virsstundu** skaitu, vienlaikus saglabājot viņu ienākumu līmeni.

- AR 52. Pārskata periodā mainot vai aizstājot kādu mērķrādītāju, uzņēmums var paskaidrot sniedzot mīļnorādi uz būtiskām izmaiņām darbījumbūvības modeli vai plašākām izmaiņām pieņemtajā standartā vai tiesību aktos, uz kuriem mērķrādītājs balstīts, lai sniegtu kontekstuālu informāciju saskaņā ar ESRS 2 BP-2 “Atklājamā informācija saistībā ar īpašiem apstākļiem”.

Informācijas atklāšanas prasība S1-6. Uzņēmuma darbinieku iezīmes

- AR 53. Šī informācijas atklāšanas prasība attiecas uz visiem **darbiniekiem**, kas veic darbu jebkurā no uzņēmuma struktūrvienībām, par kurām sniegta ziņa tā ilgtspējas deklarācijās.
- AR 54. **Darbinieku** sadalījums pa valstīm sniedz ieskatu par uzņēmuma saimniecisko darbību dažādās valstīs. Darbinieku skaits katrā valstī ir arī galvenais kritērijs daudzām strādājošo un darbinieku pārstāvju tiesībām uz informāciju, konsultācijām un līdzdalību gan Savienības darba tiesību *acquis* (piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/38/EK ⁽¹⁰¹⁾ “Eiropas uzņēmumu padomes direktīva” un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/14/EK ⁽¹⁰²⁾ “Informēšanas un uzklausišanas direktīva”), gan valsts tiesību aktos (piemēram, tiesības izveidot uzņēmuma padomi vai tiesības uz darbinieku pārstāvību valdē). Darbinieku sadalījums pēc dzimuma un darba attiecību veida sniedz ieskatu par dzimumu līdzsvaru uzņēmumā. Turklāt darbinieku sadalījums pa reģioniem sniedz ieskatu reģionālajās atšķirībās. Reģions var būt valsts vai cita ģeogrāfiska vieta, piemēram, reģions pilsētā vai pasaules reģions.
- AR 55. Uzņēmums atklāj pieprasīto informāciju turpmāk norādīto tabulu veidā.

1. tabula.

Veidne informācijas sniegšanai par darbinieku skaitu pēc dzimuma

Dzimums	Darbinieku skaits
Vīrietis	
Sieviete	
Cits	
Ziņas nav sniegtas	
Darbinieki kopā	

Dažās dalībvalstīs personas var juridiski reģistrēties kā trešā — bieži vien neitrāla — dzimuma pārstāvis, kas iepriekš tabulā ir klasificēts kā “cits”. Taču, ja uzņēmums izpauž datus par darbiniekiem gadījumā, kad minētās iespējas nav, tas var sniegt paskaidrojumu un norādīt, ka kategorija “cits” nav piemērojama.

2. tabula.

Veidne darbinieku skaita uzrādīšanai valstīs, kurās uzņēmumam ir vismaz 50 darbinieki, kas pārstāv vismaz 10 % no tā kopējā darbinieku skaita

Valsts	Darbinieku skaits
Valsts A	
Valsts B	

⁽¹⁰¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/38/EK (2009. gada 6. maijs) par to, kā izveidot Eiropas Uzņēmumu padomi vai procedūru darbinieku informēšanai un uzklausišanai Kopienas mēroga uzņēmumos un Kopienas mēroga uzņēmumu grupās (OV L 122, 16.5.2009., 28. lpp.).

⁽¹⁰²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/14/EK (2002. gada 11. marts), ar ko izveido vispārēju sistēmu darbinieku informēšanai un uzklausišanai Eiropas Kopienā — Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Kopīgā deklarācija par darbinieku pārstāvību (OV L 80, 23.3.2002., 29. lpp.).

Valsts C	
Valsts D	

3. tabula.

Veidne informācijas sniegšanai par darbiniekiem pēc līguma veida, dalījumā pēc reģiona (darbinieku skaits vai FTE) (ziņu sniegšana par pilna darbalaika un nepilna darbalaika darbinieku skaitu ir brīvprātīga)

[Pārskata periods]				
SIEVIETE	VĪRIETIS	CITI (*)	NAV ATSPoguļOTS	KOPĀ
Darbinieku skaits (darbinieku skaits / FTE)				
Pastāvīgo darbinieku skaits (darbinieku skaits / FTE)				
Pagaidu darbinieku skaits (darbinieku skaits / FTE)				
To darbinieku skaits, kuriem nav garantētas darba stundas (darbinieku skaits / FTE)				
Pilnas slodzes darbinieku skaits (darbinieku skaits / FTE)				
Nepilnas slodzes darbinieku skaits (darbinieku skaits / FTE)				

(*) Dzimums, kuru norādījuši paši darbinieki.

4. tabula.

Veidne informācijas sniegšanai par darbiniekiem pēc līguma veida, dalījumā pēc reģiona (darbinieku skaits vai FTE) (ziņu sniegšana par pilna darbalaika un nepilna darbalaika darbinieku skaitu ir brīvprātīga)

[Pārskata periods]		
A REĢIONS	B reģions	KOPĀ
Darbinieku skaits (darbinieku skaits / FTE)		
Pastāvīgo darbinieku skaits (darbinieku skaits / FTE)		
Pagaidu darbinieku skaits (darbinieku skaits / FTE)		
To darbinieku skaits, kuriem nav garantētas darba stundas (darbinieku skaits / FTE)		
Pilnas slodzes darbinieku skaits (darbinieku skaits / FTE)		
Nepilnas slodzes darbinieku skaits (darbinieku skaits / FTE)		

- AR 56. Dažādās valstīs pastāvīgo, pagaidu, negarantēto stundu, pilna darba laika un nepilna darba laika **darbinieku** definīcijas ir atšķirīgas. Ja uzņēmumam ir darbinieki vairāk nekā vienā valstī, tas valsts līmeņa datu aprēķināšanai izmanto definīcijas saskaņā ar to valstu tiesību aktiem, kurās atrodas attiecīgie darbinieki. Pēc tam valstu līmeņa datus saskaita, lai aprēķinātu kopējos skaitļus, neņemot vērā atšķirības valstu tiesību aktos noteiktajās definīcijās. Darbiniekus, kuriem netiek garantēts noteikts darba stundu skaits, uzņēmums nodarbina bez garantijas par minimālu vai fiksētu darba stundu skaitu. Iespējams, darbiniekam ir jābūt pieejamam darbam pēc vajadzības, taču uzņēmumam nav līgumiska pienākuma piedāvāt darbiniekam minimālu vai fiksētu darba stundu skaitu dienā, nedēļā vai mēnesī. Šajā kategorijā ietilpst gadījuma darba veicēji, darbinieki, ar kuriem noslēgti nulles stundu līgumi, un dežūru darbinieki.
- AR 57. Atkāpjot ziņas par **darbinieku** skaitu pārskata perioda beigās, sniedz informāciju par konkrēto laikposmu, neaplūkojot svārstības pārskata periodā. Atklājot šos skaitļus kā visa pārskata perioda vidējos rādītājus, ņem vērā svārstības pārskata periodā.
- AR 58. Ar kvantitatīviem datiem (piemēram, pagaidu darbinieku vai nepilna darba laika **darbinieku** skaitu) vien, visticamāk, nepietiks. Piemēram, augsts pagaidu darbinieku vai nepilna darba laika darbinieku īpatsvars var liecināt par to, ka darbiniekiem trūkst nodarbinātības drošības, taču tas var arī liecināt par elastīgumu darbavietā, ja tas tiek piedāvāts kā brīvprātīga izvēle. Šā iemesla dēļ uzņēmumam ir jāatklāj kontekstuāla informācija, lai palīdzētu informācijas **lietotājiem** interpretēt datus. Uzņēmums var paskaidrot pagaidu nodarbinātības iemeslus. Šādi iemesli ir, piemēram, darbinieku pieņemšana darbā, lai veiktu darbu īslaicīgā vai sezonālā projektā vai pasākumā. Vēl viens piemērs ir standarta prakse piedāvāt pagaidu līgumu (piemēram, uz sešiem mēnešiem) jauniem darbiniekiem, pirms tiek piedāvāts pastāvīgs darba līgums. Uzņēmums var arī paskaidrot iemeslus, kādēļ nav garantētu darba stundu.
- AR 59. Aprēķinot pašu darbinieku kadru mainību, uzņēmums aprēķina to **darbinieku** kopskaitu, kuri aiziet no darba brīvprātīgi vai sakarā ar atlaišanu, pensionēšanos vai nāvi, veicot darba pienākumus. Uzņēmums izmanto šo skaitli kā darbinieku kadru mainības skaitītāju un var noteikt saucēju, ko izmanto šā rādītāja aprēķināšanai, un aprakstīt savu metodiku.
- AR 60. Ja dati detalizētas informācijas sniegšanai nav pieejami, uzņēmums izmanto darbinieku skaita vai īpatsvaru aplēses saskaņā ar ESRS 1 un skaidri norāda, kuriem rādītājiem aplēses izmantotas.

Informācijas atklāšanas prasība S1-7. Uzņēmuma pašu personālā ietilpstošo ārštata darbinieku raksturojums

- AR 61. Šī informācijas atklāšanas prasība sniedz ieskatu uzņēmuma pieejā nodarbinātībai, kā arī tās ietekmes apjomā un raksturā, kas izriet no uzņēmuma nodarbinātības prakses. Tā sniedz arī kontekstuālu informāciju, kas palīdz izprast citu atklājamo informāciju. Šī atklājamā informācija attiecas gan uz individuāliem darbuzņēmējiem, kas ar uzņēmumu ir noslēguši līgumu par darbaspēka piedāvāšanu ("pašnodarbinātie"), gan strādājošajiem, kurus nodrošina uzņēmumi, kas galvenokārt nodarbojas ar "darbaspēka meklēšanu un nodrošināšana ar personālu" (NACE kods N78). Ja visas personas, kas veic darbu uzņēmumā, ir tā **darbinieki** un uzņēmuma nav pašu personālā nav personu, kas nav darbinieki, šī informācijas atklāšanas prasība uzņēmumam nav būtiska; tomēr uzņēmums var norādīt šo faktu, atklājot informācijas atklāšanas prasībā DR S1-6 prasīto informāciju kā kontekstuālu informāciju, jo šī informācija var būt svarīga **ilgtspējas deklarācijas lietotājiem**.
- AR 62. Darbuzņēmēju (pašnodarbināto), kas ietilpst uzņēmuma **pašu personālā**, piemēri: uzņēmuma nolīgti darbuzņēmēji, kas veic darbu, kuru citādi veiktu uzņēmuma darbinieki; uzņēmuma nolīgti darbuzņēmēji, kas veic darbus publiskā vietā (piemēram, uz ceļa, uz ielas); uzņēmuma nolīgti darbuzņēmēji, kas veic darbus / sniedz pakalpojumus tieši organizācijas klienta darbavietā. Trešās personas, kas nodarbojas ar "darbaspēka meklēšanu un nodrošināšana ar personālu", nodarbinātu personu, kas strādā saskaņā ar uzņēmuma norādījumiem, piemēri: personas, kuras veic to pašu darbu, ko uzņēmuma **darbinieki**, piemēram, personas, kas aizvieto darbiniekus, kuri uz laiku ir prombūtnē (slimības, atvaļinājuma, bērna kopšanas atvaļinājuma utt. dēļ); personas, kas veic regulāru darbu tajā pašā **objektā**, kurā strādā uzņēmuma darbinieki; strādājošie, kas uz laiku nosūtīti no citas ES dalībvalsts, lai strādātu uzņēmumā ("norīkotie darbinieki"). **Vērtības ķēdes darbiniekuē** (un tādējādi arī darbinieku, kuri neietilpst uzņēmuma pašu personālā un par kuriem ziņo saskaņā ar ESRS S2

tvērumu) piemēri: uzņēmuma nolīgta **piegādātāja** darbinieki, kuri strādā piegādātāja telpās, izmantojot piegādātāja darba metodes; darbinieki "lejupējā" uzņēmumā, kas pērk preces vai pakalpojumus no uzņēmuma; un uzņēmuma iekārtu piegādātāja darbinieki, kas vienā vai vairākās uzņēmuma darbavietās veic regulāru piegādātāja nodrošināto iekārtu (piemēram, kopētāju) apkopi, kā paredzēts līgumā starp iekārtu piegādātāju un uzņēmumu.

- AR 63. Ja uzņēmums nevar norādīt precīzus skaitļus, tas izmanto aplēses saskaņā ar ESRS 1 noteikumiem, lai atklātu to **pašu personāla** locekļu skaitu, kuri nav uzņēmuma **darbinieki**, ar precizitāti līdz desmit vai — ja to strādājošo skaits, kuri nav uzņēmuma darbinieki, ir lielāks par 1 000, — ar precizitāti līdz 100, un paskaidro to. Turklāt uzņēmums skaidri norāda, kura informācija iegūta no faktiskiem datiem un kura — no aplēsēm.
- AR 64. Atklājot ziņas par to uzņēmuma **pašu personāla** locekļu skaitu pārskata perioda beigās, kuri nav uzņēmuma **darbinieki**, sniedz informāciju par konkrēto laikposmu, neaplūkojot svārstības pārskata periodā. Atklājot šo skaitli kā visa pārskata perioda vidējo rādītāju, ņem vērā svārstības pārskata periodā, un tas var sniegt saturīgāku un relevantāku informāciju **lietotājiem**.
- AR 65. Uzņēmuma atklātā informācija ļauj **lietotājiem** saprast, kā pārskata periodā vai salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu mainās uzņēmuma **pašu personālā** ietilpstošo ārstata darbinieku skaits (t. i., vai to skaits ir palielinājies vai samazinājies). Uzņēmums var norādīt arī svārstību iemeslus. Piemēram, ārstata darbinieku skaita palielināšanās pārskata periodā varētu būt saistīta ar kādu sezonālu notikumu. Turpretī ārstata darbinieku skaita samazināšanās salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu varētu būt saistīta ar kāda īslaicīga projekta pabeigšanu. Ja uzņēmums atklāj svārstības, tas arī paskaidro kritērijus, kas izmantoti, lai noteiktu, kuras svārstības tas atklāj. Ja pārskata periodā vai starp pašreizējo un iepriekšējo pārskata periodu nav būtisku svārstību attiecībā uz ārstata darbinieku skaitu, uzņēmums var atklāt šo informāciju.

Informācijas atklāšanas prasība S1-8. Koplīguma sarunu tvērums un sociālais dialogs

Koplīguma sarunu tvērums

- AR 66. To **darbinieku** procentuālo daļu, uz kuriem attiecas **darba koplīgumi**, aprēķina, izmantojot šādu formulu:

100

- AR 67. **Darbinieki** un uzņēmuma **pašu personāls**, uz ko attiecas **darba koplīgumi**, ir tās personas, attiecībā uz kurām uzņēmumam ir pienākums piemērot koplīgumu. Tas nozīmē, ka tad, ja nevienam no darbiniekiem nav piemērots darba koplīgums, paziņotais procentuālais rādītājs ir nulle. Uzņēmuma **pašu personāls**, uz kuru attiecas vairāk nekā viens darba koplīgums, ir jāskaita tikai vienu reizi.
- AR 68. Šī prasība nav vērsta uz to, lai noskaidrotu to **darbinieku** procentuālo īpatsvaru, kurus pārstāv uzņēmuma padome vai kuri ir arodbiedrību biedri, jo šie rādītāji var būt dažādi. To darbinieku procentuālais īpatsvars, uz kuriem attiecas **darba koplīgumi**, var būt lielāks nekā arodbiedrībās iesaistīto darbinieku procentuālais īpatsvars, ja darba koplīgumi attiecas gan uz arodbiedrībās iesaistītiem darbiniekiem, gan arodbiedrībām nepiederošiem darbiniekiem. Tāpat to darbinieku procentuālais īpatsvars, uz kuriem attiecas darba koplīgumi, var būt mazāks nekā arodbiedrībās iesaistīto darbinieku procentuālais īpatsvars. Tā tas var būt gadījumā, ja darba koplīgumi nav pieejami vai ja darba koplīgumi neattiecas uz visiem arodbiedrībās iesaistītiem darbiniekiem.

Sociālais dialogs

- AR 69. Lai aprēķinātu 63. punkta a) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums norāda, kurās Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstīs tam ir ievērojams darbinieku skaits (t. i., vismaz 50 darbinieku, kas pārstāv vismaz 10 % no kopējā uzņēmuma darbinieku skaita). Attiecībā uz šīm valstīm tas ziņo par to **darbinieku** procentuālo īpatsvaru, kas konkrētajā valstī ir nodarbināti uzņēmumos, kuros darbiniekus pārstāv **darbinieku pārstāvji**. Šajā kontekstā termins “darījumdarbības vieta” ir definēts kā visas darbību vietas, kur uzņēmums veic pastāvīgu saimniecisko darbību ar personālu un precēm. Piemēram, rūpnīca, mazumtirdzniecības tīkla filiāle vai uzņēmuma centrālais birojs. Valstīs, kurās ir tikai viena darījumdarbības vieta, ziņotais procentuālais īpatsvars ir 100 % vai 0 %.

100

- AR 70. Informāciju, kas prasīta saskaņā ar šo informācijas atklāšanas prasību, paziņo kā norādīts turpmāk.

1. tabula.

Ziņu sniegšanas veidne par koplīguma sarunu tvērumu un sociālo dialogu

Tvērums	Koplīguma sarunu tvērums		Sociālais dialogs
	Darbinieki — EEZ (valstīm, kurās strādā vairāk nekā 50 darbin., kas pārstāv >10 % no kopējā darbin. sk.)	Ārštata darbinieki — EEZ (aplēses par reģioniem, kuros strādā vairāk nekā 50 darbin., kas pārstāv >10 % no kopējā darbin. sk.)	Pārstāvība darbavietā (tikai EEZ) (valstīm, kurās strādā vairāk nekā 50 darbin., kas pārstāv >10 % no kopējā darbin. sk.)
0–19 %		Reģions A	
20–39 %	Valsts A	B reģions	
40–59 %	Valsts B		Valsts A
60–79 %			Valsts B
80–100 %			

Informācijas atklāšanas prasība S1-9. Daudzveidības rādītāji

- AR 71. Sagatavojot informāciju par dzimumu līdzsvaru augstākajā vadībā, uzņēmums augstākā līmeņa vadību definē kā vadības amatus vienu un divus līmeņus zem administratīvajām un uzraudzības struktūrām, ja vien šis jēdziens jau nav definēts saistībā ar uzņēmuma darbībām un atšķiras no iepriekšējā apraksta. Šādā gadījumā uzņēmums var izmantot savu augstākā līmeņa vadības definīciju, norādot šo faktu un sniegt savu definīciju.

Informācijas atklāšanas prasība S1-10. Adekvātas algas

- AR 72. Zemāko **algu** aprēķina zemākajai **darba samaksas** kategorijai, izņemot praktikantus un mācekļus. Aprēķina pamatā jābūt pamatalgai, kurai pieskaitīti visi fiksētie papildu maksājumi, kas ir garantēti visiem **darbiniekiem**. Zemāko algu norāda atsevišķi katrai valstij, kurā uzņēmums darbojas, izņemot valstīm ārpus EEZ, ja attiecīgā adekvātā vai minimālā alga ir noteikta par valsts līmeni sīkākā dalījumā.

- AR 73. **Adekvātas algas** etalonrādītājs, ko izmanto salīdzinājumam ar zemāko algu, nedrīkst būt zemāks:

- (a) EEZ: par minimālo algu, kas noteikta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2041 ⁽¹⁰³⁾ par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā. Laikā līdz Direktīvas (ES) 2022/2041 piemērošanai, ja EEZ valstī nav piemērojama minimālā **alga**, kas noteikta tiesību aktos vai koplīguma sarunās, uzņēmums izmanto **adekvātas algas** etalonrādītāju, kas vai nu nav zemāks par minimālo algu kaimiņvalstī ar līdzīgu sociālekonomisko stāvokli, vai nav zemāka par vispārpieņemtu

⁽¹⁰³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2041 (2022. gada 19. oktobris) par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā (OV L 275, 25.10.2022., 33. lpp.).

starptautisko normu, piemēram, 60 % no vidējās algas valstī un 50 % no vidējās bruto algas.

(b) ārpus EEZ:

- i. par minimālo algu, kas noteikta spēkā esošos starptautiskos, valsts vai vietējā līmeņa tiesību aktos, oficiālajās normās vai daba koplīgumos, pamatojoties uz adekvātas algas, kas nepieciešama pienācīga dzīves līmeņa nodrošināšanai, novērtējumu,
- ii. vai, ja nav neviena i) punktā noteiktā instrumenta, par jebkuru valsts vai vietējā līmeņa minimālo algu, kas noteikta tiesību aktos vai **koplīguma sarunās**, vai
- iii. vai, ja nav neviena i) vai ii) punktā noteiktā instrumenta, par jebkuru etalonrādītāju, kas atbilst Ilgtspējīgas tirdzniecības iniciatīvas (IDH) ("Iztikas minimuma ceļvedis" (*Roadmap on Living Wages*), "Piegādes ķēdēs nodrošināta iztikas minimuma platforma" (*A Platform to Secure Living Wages in Supply Chains*)) noteiktajiem kritērijiem, tajā skaitā piemērojamiem etalonrādītājiem, kas saskaņoti ar Anker metodiku vai ko sniedzis Atalgojuma rādītāju fonds (*Wage Indicator Foundation*) vai Taisnīga atalgojuma tīkls (*Fair Wage Network*), ar nosacījumu, ka ir nodrošināts koplīguma sarunās noteikto nodarbinātības noteikumu un nosacījumu pārākums.

AR 74. Direktīvā (ES) 2022/2041 par adekvātām minimālajām **algām** Eiropas Savienībā ir norādes gan uz indikatīvām atsaucēs vērtībām, ko parasti izmanto starptautiskā līmenī, piemēram, 60 % no mediānās bruto algas un 50 % no vidējās bruto algas, un/vai valsts līmenī izmantotām indikatīvām atsaucēs vērtībām. Datus par indikatīvajām vērtībām, kas atbilst 60 % no mediānās bruto algas un 50 % no vidējās bruto algas valstī, var iegūt no Eiropas darbaspēka apsekojuma.

Informācijas atklāšanas prasība S1-11. Sociālā aizsardzība

AR 75. **Sociālā aizsardzība** attiecas uz visiem pasākumiem, kas nodrošina piekļuvi veselības aprūpei un ienākumu atbalstam sarežģītu dzīves notikumu gadījumos, piemēram, saistībā ar darba zaudēšanu, saslimšanu un medicīniskās aprūpes nepieciešamību, bērna piedzimšanu un audzināšanu vai došanos pensijā un pensijas nepieciešamību.

Informācijas atklāšanas prasība S1-12. Personas ar invaliditāti

AR 76. Atklājot 77. punktā prasīto informāciju par **personām ar invaliditāti**, uzņēmums sniedz jebkādu kontekstuālu informāciju, kas vajadzīga, lai izprastu datus un to, kā dati apkopoti (metodika). Piemēram, tā ir informācija par termina "persona ar invaliditāti" atšķirīgu juridisko definīciju ietekmi dažādās valstīs, kurās uzņēmums darbojas.

Informācijas atklāšanas prasība S1-13. Apmācības un prasmju pilnveides rādītāji

AR 77. Par regulāru darbības rezultātu izvērtēšanu uzskata tādu izvērtēšanu, kuras pamatā ir kritēriji, kas ir zināmi darbiniekam un tā vadītājam, un kura tiek veikta vismaz reizi gadā, darbiniekam to zinot. Šī izvērtēšana var ietvert darbinieka tiešā vadītāja, kolēģu vai plašāka **darbinieku** loka novērtējumu. Izvērtēšanā var iesaistīt arī cilvēkresursu nodaļu. Lai atklātu 83. punkta a) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums saucējā izmanto ESRS S1-6 informācijas atklāšanas prasībā norādītos darbinieku skaita rādītājus, lai aprēķinātu:

(a) darbības rezultātu izvērtēšanu skaitu / īpatsvaru uz vienu darbinieku; un

(b) izvērtēšanu skaita attiecību pret vadības noteikto izvērtēšanu skaitu.

AR 78. Lai atklātu 83. punkta b) apakšpunktā prasīto vidējo vērtību, uzņēmums veic šādu aprēķinu: Kopējais **darbiniekiem** piedāvāto un viņu apgūto **apmācību** skaits stundās sadalījumā pa kategorijām, dalīts ar kopējo darbinieku skaitu katrā dzimuma kategorijā. Lai aprēķinātu vidējo kopējo apmācību ilgumu un vidējo dzimuma līdzsvara rādītāju, izmanto saskaņā ar ESRS S1-6 informācijas atklāšanas prasību ziņotos kopējās nodarbinātības un nodarbinātības pēc dzimuma skaitliskos rādītājus.

- AR 79. Darbinieku kategorijas ir **darbinieku** iedalījums pa līmeņiem (piemēram, augstākā vadība, vidējā vadība) vai funkcijām (piemēram, tehniskās, administratīvās, ražošanas). Šo informāciju iegūst no uzņēmuma cilvēkresursu sistēmas. Personālu iedalot kategorijās, uzņēmums var noteikt saprātīgas un jēgpilnas darbinieku kategorijas, kas ļauj informācijas **lietotājiem** izprast dažādo kategoriju atšķirīgos darbības rādītājus. Uzņēmums var aprakstīt darbinieku kategoriju un ar vadību nesaistītu darbinieku kategoriju.

Informācijas atklāšanas prasība S1-14. Darba aizsardzības rādītāji

- AR 80. Attiecībā uz 88. punkta a) apakšpunktu tā uzņēmuma **pašu personāla** procentuālo daļu, uz ko attiecas uzņēmuma darba aizsardzības pārvaldības sistēma, norāda, pamatojoties uz strādājošo skaitu, nevis uz pilnslodzes ekvivalentu.
- AR 81. Attiecībā uz 90. punktu, ja saistībā ar uzņēmuma darba aizsardzības pārvaldības sistēmu vai atsevišķām tās daļām ir veikta iekšēja revīzija vai ārēja sertifikācija, uzņēmums var norādīt šo faktu vai tā neesību, kā arī attiecīgā gadījumā — šādu revīziju/sertifikāciju pamatā esošos standartus.
- AR 82. Par nāves gadījumiem var ziņot atsevišķi: par tiem, kas iestājušies ar **darbu saistītu traumu** rezultātā, un par tiem, kas iestājušies ar **darbu saistītu slimību** rezultātā.

Norādījumi par jēdzienu “ar darbu saistīts”

- AR 83. **Ar darbu saistītas traumas** un **ar darbu saistītas slimības** rodas, saskaroties ar apdraudējumiem darba vidē. Tomēr var notikt arī cita veida **incidenti**, kas nav saistīti ar darba izpildi. Piemēram, šādi incidenti parasti netiek uzskatīti par saistītiem ar darbu, ja vien piemērojamajos tiesību aktos nav noteikts citādi:
- (a) strādājošais darba laikā piedzīvo infarktu, bet tas nav saistīts ar darbu;
  - (b) strādājošais, kas brauc uz darbu vai no darba, gūst traumas autoavārijā (ja transportlīdzekļa vadīšana nav daļa no darba un ja transportu nav organizējis uzņēmums), un
  - (c) strādājošajam ar epilepsiju ir lēkme darbā, bet tā nav saistīta ar darbu.
- AR 84. Attiecībā uz braucieniem darba nolūkā traumas un slimības, kas rodas, personai esot ceļā, ir saistītas ar darbu, ja traumas vai slimības rašanās laikā persona ir veikusi darba pienākumus “darba devēja interesēs”. Šādu darba pienākumi piemēri ir, piemēram, braucieni pie klientiem un no tiem; darba uzdevumu veikšana un viesošanās vai viesu uzņemšana, lai noslēgtu, apspriestu vai veicinātu darījumdarbību (pēc darba devēja norādījuma). Ja uzņēmums ir atbildīgs par transportu, ar ko nodrošina pārvietošanos uz darbu un no tā, **incidenti**, kas notikuši šādas pārvietošanās laikā tiek uzskatīti par saistītiem ar darbu. Tomēr par incidentiem, kas rodas braucienā laikā ārpus uzņēmuma atbildības (t. i., regulāra došanās uz darbu un no darba), var ziņot atsevišķi, ja uzņēmumam ir pieejami šādi dati par visu uzņēmumu.
- AR 85. Attiecībā uz darbu no mājām traumas un slimības, kas rodas, strādājot no mājām, ir saistītas ar darbu, ja trauma vai slimība rodas, kad persona veic darbu no mājām, un ja traumas vai slimības ir tieši saistītas ar darba pienākumu veikšanu, nevis ar vispārējo mājas vidi vai apstākļiem.
- AR 86. Attiecībā uz garīgām slimībām uzskata, ka tās ir saistītas ar darbu, ja attiecīgā persona par to ir paziņojusi brīvprātīgi un tas apstiprināts ar atzinumu, ko sniedzis licencēts veselības aprūpes speciālists ar atbilstošu **izglītību** un pieredzi, un ja šajā atzinumā norādīts, ka attiecīgā slimība ir saistīta ar darbu.

AR 87. Veselības problēmas, ko izraisa, piemēram, smēķēšana, narkotiku un alkohola lietošana, nepietiekama fiziskā aktivitāte, neveselīgs uzturs un psihosociāli faktori, kas nav saistīti ar darbu, netiek uzskatītas par saistītām ar darbu.

AR 88. Arodslimības netiek uzskatītas par **darba traumām** — tās ir **ar darbu saistītas slimības**.

Norādījumi ar darbu saistīto traumu koeficienta aprēķināšanai

AR 89. Aprēķinot ar darbu saistīto traumu koeficientu, uzņēmums attiecīgo gadījumu skaitu dala ar **pašu personāla** locekļu kopējo nostrādāto stundu skaitu un reizina ar 1 000 000. Tādējādi šie koeficienti atspoguļo attiecīgo gadījumu skaitu uz vienu miljonu nostrādāto stundu. Koeficients, kuras pamatā ir 1 000 000 nostrādāto stundu, norāda ar darbu saistīto traumu skaitu uz 500 pilna laika strādājošajiem viena gada laikā. Salīdzināšanai 1 000 000 nostrādāto stundu koeficientu izmanto arī uzņēmumiem, kuros ir mazāk nekā 500 strādājošo.

AR 90. Ja uzņēmums nevar tieši aprēķināt nostrādāto stundu skaitu, tas var to aplēst, pamatojoties uz parastu vai standarta darba stundu skaitu, ņemot vērā tiesības uz apmaksātu atvaļinājumu no darba (piemēram, apmaksātas brīvdienas, apmaksāts slimības atvaļinājums, valsts svētku dienas), un paskaidrot to sniegtajā informācijā.

AR 91. Aprēķinot reģistrējamo ar darbu saistīto traumu skaitu un koeficientu, uzņēmums iekļauj nāves gadījumus, kas notikuši darba traumu rezultātā.

Norādījumi par reģistrējamām ar darbu saistītām slimībām

AR 92. Ar darbu saistītas slimības var būt akūtas, atkārtotas un hroniskas veselības problēmas, ko izraisījuši vai saasinājuši darba apstākļi vai prakse. Tie ir muskuļu un skeleta sistēmas traucējumi, ādas un elpceļu slimības, ļaundabīgi audzēji, fizisku faktoru izraisītas slimības (piemēram, trokšņa izraisīts dzirdes zudums, vibrācijas izraisītas slimības) un garīgās slimības (piemēram, trauksme, posttraumatiskā stresa sindroms). Obligātās informācijas atklāšanas nolūkā uzņēmums atklājamajā informācijā iekļauj vismaz tos gadījumus, kas norādīti SDO arodslimību sarakstā.

AR 93. Šā standarta kontekstā ar darbu saistītie muskuļu un skeleta sistēmas traucējumi ietilpst ar darbu saistītu slimību (nevis traumu) kategorijā.

AR 94. Incidenti, kas jāatklāj 88. punkta d) apakšpunktā, attiecas uz slimībām, kuras saistītas ar darbu un par kurām ziņots uzņēmumam vai kuras uzņēmums konstatējis, veicot medicīnisko uzraudzību pārskata periodā. Informāciju par slimību gadījumiem, kas saistīti ar darbu, uzņēmums var saņemt no cietušajām personām, kompensācijas aģentūrām vai veselības aprūpes speciālistiem. Atklājamajā informācijā var iekļaut ar darbu saistītu slimību gadījumus, kas pārskata periodā konstatētas personām, kuras iepriekš strādājušas uzņēmumā.

Norādījumi par zaudēto dienu skaitu

AR 95. Aprēķinot zaudēto dienu skaitu, uzņēmums iekļauj pirmo pilno prombūtnes dienu un pēdējo prombūtnes dienu. Tādējādi aprēķina vajadzībām kalendārās dienas, kurās cietušajai personai nebija plānots strādāt (piemēram, brīvdienas, svētku dienas), tiek uzskatītas par zaudētām dienām.

Informācijas atklāšanas prasība S1-15. Darba un privātās dzīves līdzsvars

AR 96. Ar ģimeni saistīti atvaļinājumi ietver grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, paternitātes atvaļinājumu, vecāku atvaļinājumu un aprūpētāja atvaļinājumu, kas pienākas saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai darba kopīgumu. Šajā standartā šie jēdzieni ir definēti šādi:

- (a) grūtniecības un dzemdību atvaļinājums (saukts arī par grūtniecības atvaļinājumu): atvaļinājums ar nodarbinātības aizsardzību nodarbinātām sievietēm tieši bērna piedzimšanas (vai dažās valstīs — adopcijas) laikā;

- (b) paternitātes atvaļinājums: atvaļinājums bērna piedzimšanas vai adopcijas gadījumā šā bērna aprūpes nolūkā, kas paredzēts tēvam vai — ja un ciktāl tas atzīts valsts tiesību aktos — līdzvērtīgam otram vecākam;
- (c) vecāku atvaļinājums: ar bērna piedzimšanu vai adopciju pamatots atvaļinājums vecākiem bērna aprūpes nolūkā, kā noteikts katrā dalībvalstī;
- (d) aprūpētāju atvaļinājums: atvaļinājums darbiniekiem, lai personīgi aprūpētu vai atbalstītu piederīgo vai kādu personu, kura dzīvo vienā māsaimniecībā ar darbinieku un kurai nopietna medicīniska iemesla dēļ, kā noteikusi katra dalībvalsts, ir nepieciešama būtiska aprūpe vai atbalsts.

AR 97. Attiecībā uz 93. punkta a) apakšpunktu darbinieki, kuriem ir tiesības uz atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ, ir tie darbinieki, uz kuriem attiecas noteikumi, organizācijas rīcībspolitika, vienošanās, līgumi vai **darba koplīgumi**, kas ietver tiesības uz atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ, un kuri ir paziņojuši uzņēmumam par savām tiesībām vai uzņēmums ir informēts par šīm tiesībām.

Informācijas atklāšanas prasība S1-16. Atalgojuma rādītāji (darba samaksas atšķirība un kopējais atalgojums)

Darba samaksas atšķirība

AR 98. Apkopojot 97. punkta a) apakšpunktā prasīto informāciju par sieviešu un vīriešu **darba samaksas** atšķirībām (pazīstamas arī kā “vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības”), uzņēmums izmanto šādu metodiku:

- (a) ietver visu **darbinieku** bruto stundas izpeļņu; un
- (b) lai aprēķinātu vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību, piemēro šādu formulu:

Vidējā vīriešu darbinieku bruto stundas izpeļņa

Vidējā vīriešu darbinieku bruto stundas izpeļņa

100

Vidējā vīriešu darbinieku bruto stundas izpeļņa

AR 99. Atklājot 97. punkta a) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums sniedz jebkādu kontekstuālu informāciju, kas vajadzīga, lai izprastu datus un to, kā dati apkopoti (metodika). Var sniegt informāciju par to, kā objektīvi faktori (piemēram, darba veids un nodarbinātības valsts) ietekmē vīriešu un sieviešu **darba samaksas** atšķirības.

AR 100. Par uzņēmuma vīriešu un sieviešu **darba samaksas** atšķirību rādītāju ziņo par pašreizējo pārskata periodu un, ja par to ziņots iepriekšējās ilgtspējas deklarācijās — par diviem iepriekšējiem pārskata periodiem.

Kopējās atlīdzības koeficients

AR 101. Sagatavojot 97. punkta b) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums:

- (a) iekļauj visus **darbiniekus**;
- (b) atkarībā no uzņēmuma atalgojuma politikas apsver visus turpmāk minētos aspektus:
  - i. pamatalga, kas ir garantēto, īstermiņa un nemainīgo naudas atlīdzību kopsumma;
  - ii. atlīdzība naudā, kas ir pamatalgas un naudas pabalstu, prēmiju, komisijas naudas, līdzdalības peļņā un citu mainīgu naudas maksājumu veidu summa;
  - iii. atlīdzība natūrā, kas ir automobiļi, privātā veselības apdrošināšana, dzīvības apdrošināšana, labjūtes programmas; un
  - iv. tiešais atalgojums, kas ir kopējās atlīdzības naudā, atlīdzības natūrā un visu ikgadējo ilgtermiņa stimulu (piemēram, akciju iespēju piešķirumu, ierobežotu akciju vai kapitāldaļu, akciju vai kapitāldaļu ar straujas vērtības pieauguma potenciālu, akciju vai daļu ar ierobežotu pieejamību, fiktīvo akciju, akciju vērtības pieauguma tiesību un ilgtermiņa naudas piešķirumu) kopējās patiesās vērtības summa.

- (c) piemēro šādu formulu **gada kopējā atalgojuma** koeficienta aprēķināšanai:

Gada kopējais atalgojums uzņēmuma visaugstāk atalgotajam darbiniekam

---

Darbinieku gada kopējā atalgojuma mediāna (izņemot visaugstāk atalgoto darbinieku)

- AR 102. Lai ilustrētu kontekstuālo informāciju, uzņēmums var sniegt skaidrojumu, lai palīdzētu izprast datus un to, kā tie ir apkopoti (metodika). Kvantitatīvie dati, piemēram, **gada kopējā atalgojuma** koeficients, var nebūt pietiekami, lai izprastu **darba samaksas** atšķirības un tās izraisošos faktoros. Piemēram, darba samaksas koeficientus var ietekmēt uzņēmuma lielums (piemēram, ieņēmumi, **darbinieku** skaits), nozare, kurā tas darbojas, tā nodarbinātības stratēģija (piemēram, atkarība no ārpalpojumu sniedzējiem vai nepilnas slodzes darbiniekiem, augsts automatizācijas līmenis) vai valūtas svārstības.

Informācijas atklāšanas prasība S1-17. Incidenti, sūdzības un nopietna ietekme uz cilvēktiesībām

- AR 103. Papildus 103. un 104. punktā prasītajai informācijai uzņēmums var izpaust informāciju par **incidentu** un/vai sūdzību statusu un veiktajām darbībām, atsaucoties uz šādiem aspektiem:

- (a) incidenti, ko uzņēmums izskatījis;
- (b) īstenotie remediācijas plāni;
- (c) īstenotie remediācijas plāni, kuru rezultāti pārskatīti, izmantojot regulārus iekšējās vadības pārskatīšanas procesus, un
- (d) incidenti, saistībā ar kuriem vairs nekādas darbības neveic.

- AR 104. Apkopojot pieprasīto informāciju, kas izklāstīta AR 105, uzņēmums ņem vērā šādus aspektus:

- (a) saistībā ar **incidentu** vairs nekādas darbības neveic, ja tas ir atrisināts, lieta ir pabeigta vai vairs nav nepieciešama uzņēmuma turpmāka rīcība. Piemēram, incidenti, attiecībā uz kuriem turpmāka rīcība nav nepieciešama, var ietvert lietas, kuras ir atsauktas vai kuru pamatā esošie apstākļi, kas izraisīja incidentu, vairs nepastāv;
- (b) remediācijas darbībās pievēršas iespējamam aizskārējam un iespējamam cietušajam. Cietušajam paredzētās remediācijas darbības var ietvert piedāvājumu samaksāt viņa/viņas izdevumus par konsultācijām, piedāvāt cietušajam apmaksātu atvaļinājumu, piedāvāt atjaunot slimības/atvaļinājuma dienas, ja cietušajam **aizskaršanas** dēļ ir radušies kādi izdevumi (ir izmantotas slimības vai atvaļinājuma dienas), un
- (c) remediācijas darbības attiecībā uz aizskārēju var ietvert mutvārdu un/vai rakstveida brīdinājuma izteikšanu aizskārējam, aizskaršanas novēršanas konsultāciju apmeklējuma noteikšanu vai aizskārēja nosūtīšanu uz atbilstošu semināru vai aizskaršanas izpratnes un novēršanas **apmācību**. Viena no iespējām var būt arī atstādināšana no pienākumu pildīšanas bez **darba samaksas**. Ja aizskārējs(-a) jau iepriekš ir saņēmis(-usi) disciplinārsodu, bet viņš/viņa aizskarošas darbības turpina, tad var būt nepieciešami nopietnāki disciplinārsodi.

- AR 105. Smagi cilvēktiesību **incidenti** ietver tiesas prāvas, oficiālas sūdzības, kas iesniegtas, izmantojot uzņēmuma vai trešo personu sūdzību izskatīšanas mehānismus, smagus apgalvojumus publiskos ziņojumos vai medijos, ja tie ir saistīti ar uzņēmuma **pašu personālu** un uzņēmums neapstrīd incidentu faktu, kā arī jebkura cita uzņēmumam zināma smaga ietekme.

- AR 106. Papildus AR 104 pieprasītajai informācijai uzņēmums var atklāt informāciju par to nopietnu cilvēktiesību incidentu skaitu, kuros uzņēmums pārskata periodā izpildīja savu pienākumu nodrošināt remediāciju cietušajām personām.

A.1. papildinājums.

Saistībā ar ESRS 2 atklājamās informācijas piemērošanas prasības

Šis papildinājums ir neatņemama ESRS S1 "Pašu personāls" daļa. Tas nodrošina ESRS 2 noteikto informācijas atklāšanas prasību piemērošanu, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām. Tajā sniegts neizsmeļošs to faktoru saraksts, kas uzņēmumam jāņem vērā, izpildot ESRS 2 SBM-2 un ESRS 2 SBM-3 prasības. Šajā papildinājumā nav sniegtas turpmāk minēto terminu definīcijas. Visi termini ir definēti II pielikumā "Akronīmi un terminu glosārijs"

Sociālie un cilvēktiesību jautājumi	Neizsmeļošs to faktoru saraksts, kas jāņem vērā, veicot būtiskuma novērtējumu
Droša nodarbinātība	Procentuāli izteikts darbinieku ar pagaidu līgumiem īpatsvars, ārštata darbinieku attiecība pret uzņēmuma darbiniekiem, sociālā aizsardzība
Darba laiks	To darbinieku daļa, kas nodarbināti saskaņā ar nepilnas slodzes vai nulles stundu darba līgumiem, darbinieku apmierinātība ar darba laiku
Adekvātas algas	ES, valsts vai vietējos tiesību aktos noteiktās adekvātas algas, taisnīgas algas un minimālās algas definīcijas
Sociālais dialogs / uzņēmumu padomju pastāvēšana / darbinieku tiesības uz informāciju, konsultācijām un līdzdalību	Arodbiedrību un/vai uzņēmumu padomju pārstāvības apjoms darbavietā, pārrobežu līmenī un valdes līmenī
Biedrošanās brīvība / koplīguma sarunas, tostarp to strādājošo īpatsvars, uz kuriem attiecas koplīgumi	Procentuāli izteikts pašu personāla īpatsvars, uz ko attiecas darba koplīgumi, darba pārtraukumi
Darba un privātās dzīves līdzsvars	Atvaļinājums ģimenes apstākļu dēļ, elastīgs darba laiks, bērnu aprūpes iespēju pieejamība
Darba aizsardzība	Darba aizsardzības sistēmas tvērums, nelaimes gadījumu ar letālu iznākumu, nelaimes gadījumu, kas nav letāli, un ar darbu saistītu slimības gadījumu skaits, zaudēto darba dienu skaits
Dzimumu līdztiesība un vienāda darba samaksa par līdzvērtīgu darbu	Procentuāli izteikts sieviešu īpatsvars augstākajā vadībā un personālā, vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība
Apmācība un prasmju pilnveide	Apmācību apjoms un sadalījums, procentuāli izteikts to darbinieku īpatsvars, kuri piedalījušies regulāros darbības rezultātu uzlabošanas un karjeras attīstības izvērtēšanas pasākumos
Personu ar invaliditāti nodarbinātība un iekļaušana	Procentuāli izteikts darbinieku ar invaliditāti īpatsvars un piekļūstamības pasākumi
Pasākumi pret vardarbību un aizskaršanu darbavietā	Vardarbības un aizskaršanas izplatība
Daudzveidība	Sieviešu un/vai etnisko grupu vai minoritāšu pārstāvība pašu personālā. Pašu personāla sadalījums pēc vecuma. Personu ar invaliditāti īpatsvars pašu personālā.
Bērnu darbs	Darbību veidi un ģeogrāfiskie apgabali, kuros pastāv bērnu darba risks
Piespiedu darbs	Darbību veidi un ģeogrāfiskie apgabali, kuros pastāv piespiedu darba risks

A.2. papildinājums.

Piemērošanas prasības saistībā ar ESRS S1-1 "Rīcībpolitika attiecībā uz pašu personālu"

Šis papildinājums ir ESRS S1 "Pašu personāls" neatņemama daļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām. Tas nodrošina ESRS S1-1 informācijas atklāšanas prasības noteikumu piemērošanu attiecībā uz sociālajiem un cilvēktiesību jautājumiem, sniedzot atklājamās informācijas piemērus.

Sociālie un cilvēktiesību jautājumi	Rīcībpolitikas piemēri
Droša nodarbinātība	Atlaišanas aizlieguma politika, ierobežojumi pagaidu darba līgumu atjaunošanai, darba devēja veikta sociālās aizsardzības nodrošināšana, ja trūkst valsts nodrošinājuma
Darba laiks	Ierobežojumi attiecībā uz virsstundām, ilgām un dalītām maiņām, kā arī darbu naktīs un nedēļas nogalēs, sagatavošanās laika pienācīgu plānošanu
Adekvātas algas	Rīcībpolitika, ar ko nodrošina adekvātu algu visiem pašu personāla locekļiem
Sociālais dialogs / uzņēmumu padomju pastāvēšana / darbinieku tiesības uz informāciju, konsultācijām un līdzdalību	Rīcībpolitika, kas veicina institūcijas sociālo dialogu, darbinieku pārstāvju regulāru informēšanu un apspriešanos ar tiem, apspriešanos pirms galīgu lēmumu pieņemšanas ar nodarbinātību saistītos jautājumos
Biedrošanās brīvība / koplīguma sarunas, arī to darbinieku īpatsvars, uz kuriem attiecas koplīgumi	Neiejaukšanās arodbiedrību dibināšanā un biedru uzņemšanā (tajā skaitā arodbiedrību piekļuve uzņēmumiem), labticīga sarunu vešana, darbinieku pārstāvju atbilstošs brīvais laiks pienākumu veikšanai, atvieglojumi un aizsardzība pret atlaišanu, arodbiedrību biedru un darbinieku pārstāvju nediskriminēšana
Darba un privātās dzīves līdzsvars	Ģimenes atvaļinājuma, elastīga darba laika, dienas aprūpes iestāžu pieejamības nodrošināšana visiem darbiniekiem
Darba aizsardzība	Visa pašu personāla iekļaušana darba aizsardzības pārvaldības sistēmā
Dzimumu līdztiesība un vienāda darba samaksa par līdzvērtīgu darbu	Dzimumu līdztiesības un vienādas darba samaksas par līdzvērtīgu darbu politika
Apmācība un prasmju pilnveide	Darbinieku prasmju pilnveides un karjeras iespēju uzlabošanas politika
Personu ar invaliditāti nodarbinātība un iekļaušana	Darbavietu piekļūstamības nodrošināšanas politika personām ar invaliditāti
Pasākumi pret vardarbību un aizskaršanu darbavietā	Nulles tolerances politika pret vardarbību un aizskaršanu darbavietā
Daudzveidība	Rīcībpolitika attiecībā uz iekļaušanu (t. i., etnisko daudzveidību vai minoritāšu grupām) un pozitīvu rīcību
Bērnu darbs	Rīcībpolitika, kuras mērķis ir noteikt, kur notiek bērnu darbs un gados jaunu darbinieku iesaistīšana bīstamos darbos, un novērst šādas iesaistīšanas risku
Piespiedu darbs	Rīcībpolitika, kuras mērķis ir noteikt vietas, kur notiek piespiedu darbs, un samazināt piespiedu darba risku

A.3. papildinājums.

Piemērošanas prasības saistībā ar ESRS S1-4 "Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz pašu personālu un pieejas būtisku risku mazināšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar pašu personālu, un šo darbību iedarbīgums"

Šis papildinājums ir ESRS S1 "Pašu personāls" neatņemama daļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām. Tas nodrošina ESRS S1-4 informācijas atklāšanas prasības noteikumu piemērošanu attiecībā uz sociālajiem un cilvēktiesību jautājumiem, sniedzot atklājamās informācijas piemērus.

Sociālie un cilvēktiesību jautājumi	Darbību piemēri
Droša nodarbinātība	Piedāvāt pastāvīgus darba līgumus darbiniekiem, kas nodarbināti saskaņā ar pagaidu līgumiem, īstenojot sociālās aizsardzības plānus, ja trūkst valsts nodrošinājuma
Darba laiks	Mainīgu darba rotācija, darba grafika pietiekami laicīga sagatavošana, pārmērīgu virsstundu samazināšana
Adekvātas algas	Sarunas par taisnīgām algām darba koplīgumos, pārbaude saistībā ar to, vai nodarbinātības aģentūras maksā taisnīgu algu
Sociālais dialogs / uzņēmumu padomju pastāvēšana / darbinieku tiesības uz informāciju, konsultācijām un līdzdalību	Sociālajā dialogā aplūkoto ilgtspējas jautājumu paplašināšana, sanāksmju skaita palielināšana, uzņēmumu padomēm paredzēto resursu palielināšana
Biedrošanās brīvība / koplīguma sarunas, arī to darbinieku īpatsvars, uz kuriem attiecas koplīgumi	Koplīguma sarunās risināto ilgtspējas jautājumu paplašināšana, darbinieku pārstāvjiem paredzēto resursu palielināšana
Darba un privātās dzīves līdzsvars	Paplašināt ģimenes atvaļinājuma izmantošanas tiesības un darba laika noteikumu elastību, palielinot dienas aprūpes nodrošināšanai paredzēto laiku
Darba aizsardzība	Palielināt darba aizsardzības apmācību apjomu, investīcijas drošākā aprīkojumā
Dzimumu līdztiesība un vienāda darba samaksa par līdzvērtīgu darbu	Mērķtiecīga sieviešu pieņemšana darbā un paaugstināšana amatā, darba samaksas atšķirību samazināšana, risinot sarunas par darba koplīgumiem
Apmācība un prasmju pilnveide	Prasmju revīzijas, apmācība prasmju trūkumu novēršanai
Personu ar invaliditāti nodarbinātība un iekļaušana	Pieklūstamības pasākumu palielināšana
Pasākumi pret vardarbību un aizskaršanu darbavietā	Sūdzību izskatīšanas mehānismu uzlabošana, sankciju palielināšana vardarbības un aizskaršanas izskaušanai, apmācības nodrošināšana vadībai saistībā ar šo parādību novēršanu
Daudzveidība	Apmācība par daudzveidību un iekļaušanu (arī etniskās piederības apsvērumiem), mērķtiecīga nepietiekami pārstāvēto grupu pieņemšana darbā
Bērnu darbs	Vecuma pārbaudes pasākumi, partnerības ar organizācijām bērnu darba izskaušanai, pasākumi pret visnopietnākajiem bērnu darba veidiem
Piespiedu darbs	Pasākumi, ar ko nodrošina brīvu piekrišanu nodarbinātībai bez sankciju draudiem, līgumi saprotamā valodā, brīvība pārtraukt darba attiecības bez sankcijām, disciplinārsodi nedrīkst paredzēt darba saistības, brīva piekrišana virsstundu darbam, pārvietošanās brīvība (arī izbraukšana no darbavietas), taisnīga attieksme pret migrējošiem strādājošajiem, nodarbinātības aģentūru uzraudzība

A.4. papildinājums.

Piemērošanas prasības saistībā ar ESRS S1–5 “Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību”

Šis papildinājums ir ESRS S1 “Pašu personāls” neatņemama daļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām. Tas nodrošina ESRS S1–5 informācijas atklāšanas prasības noteikumu piemērošanu attiecībā uz sociālajiem un cilvēktiesību jautājumiem, sniedzot atklājamās informācijas piemērus.

Sociālie un cilvēktiesību jautājumi	Mērķrādītāju piemēri
Droša nodarbinātība	Palielināt tā personāla īpatsvaru, kam noslēgti darba līgumi (jo īpaši beztermiņa līgumi) un kam ir nodrošināta sociālā aizsardzība
Darba laiks	Palielināt tā personāla īpatsvaru, kam ir darba laika noteikumu elastība
Adekvātas algas	Nodrošināt adekvātu algu visiem pašu personāla locekļiem
Sociālais dialogs / uzņēmumu padomju pastāvēšana / darbinieku tiesības uz informāciju, konsultācijām un līdzdalību	Sociālā dialoga paplašināšana, aptverot vairāk darījumdarbības vietu un/vai valstu
Biedrošanās brīvība / koplīguma sarunas, arī to darbinieku īpatsvars, uz kuriem attiecas koplīgumi	To pašu personāla locekļu īpatsvara palielināšana, ar ko veic koplīguma sarunas, sarunu risināšana par darba koplīgumiem saistībā ar ilgtspējas jautājumiem
Darba un privātās dzīves līdzsvars	Darba un privātās dzīves līdzsvara veicināšanas pasākumu plašāka attiecināšana uz lielāku pašu personāla procentuālo daļu
Darba aizsardzība	Traumu skaita un traumu dēļ zaudētā darba laika samazināšana
Dzimumu līdztiesība un vienāda darba samaksa par līdzvērtīgu darbu	Sieviešu īpatsvaru palielināšana personālā un augstākajā vadībā, vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības samazināšana
Apmācība un prasmju pilnveide	To darbinieku īpatsvara palielināšana, kuri piedalās apmācībā un saistībā ar kuriem regulāri veic prasmju pilnveides izvērtēšanas
Personu ar invaliditāti nodarbinātība un iekļaušana	Personu ar invaliditāti īpatsvara palielināšana pašu personālā
Pasākumi pret vardarbību un aizskaršanu darbavietā	Pasākumu plašāka attiecināšana uz visām darbavietām
Daudzveidība	Nepietiekami pārstāvēto grupu īpatsvara palielināšana pašu personālā un augstākajā vadībā
Bērnu darbs	Pasākumu, lai novērstu jauniešu iesaistīšanu bīstamos darbos, plašāka attiecināšana uz procentuāli lielāku daļu darbību
Piespiedu darbs	Bērnu darba novēršanas pasākumu plašāka attiecināšana uz lielāku skaitu darbību

ESRS S2

VĒRTĪBAS ĶĒDES DARBINIEKI

Satura rādītājs

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem ESRS

Informācijas atklāšanas prasības

- ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Stratēģija

- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”
- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumbārbības modeli”

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība S2-1. Rīcībpolitika attiecībā uz vērtības ķēdes darbiniekiem
- Informācijas atklāšanas prasība S2-2. Procesi vērtības ķēdes darbinieku iesaistei ietekmes jautājumos
- Informācijas atklāšanas prasība S2-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli vērtības ķēdes darbinieku bažu paušanai
- Informācijas atklāšanas prasība S2-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem un pieejas būtisku risku pārvaldīšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar vērtības ķēdes darbiniekiem, un šo darbību iedarbīgums

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība S2-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību

A papildinājums. Piemērošanas prasības

- Mērķis
- ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Stratēģija

- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”
- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumbārbības modeli”

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība S2-1. Rīcībpolitika attiecībā uz vērtības ķēdes darbiniekiem
- Informācijas atklāšanas prasība S2-2. Procesi vērtības ķēdes darbinieku iesaistei ietekmes jautājumos
- Informācijas atklāšanas prasība S2-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli vērtības ķēdes darbinieku bažu paušanai
- Informācijas atklāšanas prasība S2-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi un pieejas būtisku risku mazināšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar vērtības ķēdes darbiniekiem, un šo darbību un pieeju iedarbīgums

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība S2-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības, kas ļaus **ilgtspējas deklarācijas lietotājiem** izprast būtisko **ietekmi** uz **vērtības ķēdes darbiniekiem**, kas saistīta ar paša uzņēmuma darbībām un vērtības ķēdi, arī produktiem vai pakalpojumiem, īstenojot tā darbījuma attiecības, un ar to saistītos būtiskos riskus un iespējas, tajā skaitā:
  - (a) to, kā uzņēmums ietekmē darbiniekus tā vērtības ķēdē, ņemot vērā būtisko pozitīvo un negatīvo faktisko vai iespējamo ietekmi;
  - (b) jebkuras veiktās **darbības**, ar ko novērš, mazina vai labo iespējamo negatīvo ietekmi, novērš riskus un izmanto iespējas, un šo darbību rezultātus;
  - (c) uzņēmuma būtisko risku un iespēju, arī to, saistīti ar tā ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem vai **atkarību** no tiem, būtību, veidu un apmēru, kā arī to, kā uzņēmums tos pārvalda, un
  - (d) būtisko risku un iespēju, arī to, ko rada uzņēmuma ietekme uz vērtības ķēdē darbiniekiem un atkarība no tiem, **finansiālo iespaidu** uz uzņēmumu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā.
2. Lai sasniegtu šo mērķi, šajā standartā ir arī prasīts paskaidrot vispārējo pieeju, ko uzņēmums izmanto, lai noteiktu un pārvaldītu jebkādu būtisku faktisko un iespējamo **ietekmi** uz **vērtības ķēdes darbiniekiem** saistībā ar:
  - (a) darba nosacījumiem (piemēram, drošu nodarbinātību, darba laiku, **adekvātu algu**, **sociālo dialogu**, biedrošanās brīvību, tajā skaitā uzņēmumu padomju pastāvēšanu, **kopīguma sarunām**, **darba un privātās dzīves līdzsvaru**, darba aizsardzību);
  - (b) **vienlīdzīgu attieksmi** pret visiem un vienādām **iespējām** visiem (piemēram, dzimumu līdztiesību un vienādu **darba samaksu** par līdzvērtīgu darbu, **apmācību** un prasmju **pilnveidi**, **personu ar invaliditāti** nodarbināšanu un iekļaušanu, pasākumiem pret vardarbību un **aizskaršanu** darbavietā un daudzveidību);
  - (c) citām ar darbu saistītām tiesībām (piemēram, **bērnu darbu**, **piespiedu darbu**, pienācīgiem mājokļiem, ūdeni un sanitāriju, privātumu).
3. Šajā standartā ir prasīts arī paskaidrot, kā šāda ietekme, kā arī uzņēmuma **atkarība** no **vērtības ķēdes darbiniekiem** var radīt būtiskus riskus vai iespējas uzņēmumam. Piemēram, negatīva ietekme uz vērtības ķēdes darbiniekiem var traucēt uzņēmuma darbībai (ja klienti atsakās pirkt tā produktus vai valsts iestādes konfiscē tā preces) un kaitēt tā reputācijai. Savukārt darbinieku tiesību ievērošana un aktīvas atbalsta programmas (piemēram, ar finanšpratības iniciatīvām) var radīt darbījumdarbības iespējas, piemēram, uzticamāku piegādi vai nākotnes **patērētāju** loka paplašināšanos.
4. Šis standarts attiecas uz visiem darbiniekiem uzņēmuma augšupējā un lejupējā **vērtības ķēdē**, kurus uzņēmums būtiski ietekmē vai var ietekmēt, tostarp saistībā ar paša uzņēmuma darbībām un vērtības ķēdi, produktiem vai pakalpojumiem, īstenojot tā darbījuma attiecības. Tas attiecas uz visiem strādājošajiem, kas nav iekļauti "**pašu personāla**" tvērumā ("pašu personāls" ietver uzņēmuma **darbiniekus**, individuālos darbuzņēmējus (t. i., pašnodarbinātos) un strādājošos, kurus nodrošina trešo personu uzņēmumi, kas galvenokārt nodarbojas ar "darbaspēka meklēšanu un nodrošināšanu ar personālu"). **Pašu personāls** ir aplūkots standartā ESRS S1 "Pašu personāls". Šā standarta tvērumā iekļautie piemēri ir sniegti AR 3. punktā.

Mijiedarbība ar citiem ESRS

5. Šis standarts ir piemērojams, ja ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" noteiktajā **būtiskuma** novērtēšanas procesā ir identificēta būtiska **ietekme** uz **vērtības ķēdes darbiniekiem** un/vai būtiski **riski** un **iespējas**, kas saistīti ar skartajām kopienām.
6. Šis standarts ir jālasa kopā ar ESRS 1 "Vispārīgās prasības" un ESRS 2, kā arī ESRS S1, ESRS S3 "Skartās kopienas" un ESRS S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji".
7. Lai nodrošinātu ziņu rezultātīvu sniegšanu, ziņu sniegšana saskaņā ar šo standartu ir konsekventa, saskanīga un attiecīgā gadījumā — skaidri saistīta ar ziņu sniegšanu par uzņēmuma **pašu personālu** saskaņā ar ESRS S1.

Informācijas atklāšanas prasības

ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

8. Šīs iedaļas prasības ir jālasa kopā ar atklājamo informāciju, kas prasīta ESRS 2 par stratēģiju (SBM). Attiecīgo atklājamo informāciju sniedz līdztekus informācijai, kas prasīta ESRS 2, izņemot SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumdarbības modeli”, par kuru uzņēmumam ir iespēja sniegt atklājamo informāciju līdztekus tematiskajai informācijai.

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”

9. Atbildot uz ESRS 2 SBM-2 43. punktu, uzņēmums atklāj, kā tas varētu būtiski ietekmēt **vērtības ķēdes darbinieku** intereses, viedokļus un tiesības — arī viņu cilvēktiesību ievērošanu. Galvenā ietekmēto **ieinteresēto personu** grupa ir vērtības ķēdes darbinieki.

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumdarbības modeli”

10. Atbildot uz ESRS 2 SBM-3 48. punktu, uzņēmums atklāj:
- (a) vai un kā faktiskā un iespējamā ietekme uz **vērtības ķēdes darbiniekiem**, kā norādīts ESRS 2 IRO-1 “Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesu apraksts”: i) izriet no uzņēmuma stratēģijas un darbījumdarbības modeļiem vai ir saistīti ar tiem, un ii) nodrošina informāciju un palīdz pielāgot uzņēmuma stratēģiju un darbījumdarbības modeli, un
  - (b) saikni starp tā būtiskajiem riskiem un iespējām, kas izriet no ietekmes uz **vērtības ķēdes darbiniekiem** un **atkarību** no tiem, no vienas puses, un tā stratēģiju un darbījumdarbības modeli, no otras puses.
11. Izpildot ESRS 2 SBM-3 48. punkta prasības, uzņēmums atklāj informāciju par to, vai visi **vērtības ķēdes darbinieki**, kurus uzņēmums var būtiski ietekmēt (arī saistībā ar paša uzņēmuma darbībām un vērtības ķēdi, arī produktiem vai pakalpojumiem, īstenojot tā darbījuma attiecības), ir iekļauti tās informācijas tvērumā, kas uzņēmumam jāatklāj saskaņā ar ESRS 2. Turklāt uzņēmums sniedz šādu informāciju:
- (a) īsu to vērtību ķēdes darbinieku veidu aprakstu, kurus var būtiski ietekmēt uzņēmums, tostarp uzņēmuma pašu darbības vai vērtības ķēde, arī produkti vai pakalpojumi, kā arī darbījuma attiecības, un norāda, vai tie ir:
    - i. darbinieki, kas strādā uzņēmuma **objektā**, bet nav uzņēmuma **pašu personāla** daļa, t. i., nav pašnodarbinātie darbinieki vai darbinieki, kurus nodrošina trešo personu uzņēmumi, kas galvenokārt nodarbojas ar darbaspēka meklēšanu un nodrošināšanu ar personālu (ietverti ESRS S1);
    - ii. darbinieki, kas ir darba attiecībās ar uzņēmuma augšupējās vērtības ķēdes struktūrām (piemēram, tie, kas iesaistīti metālu vai minerālu ieguvē vai izejvielu novākšanā, rafinēšanā, ražošanā vai citos pārstrādes veidos);
    - iii. darbinieki, kas ir darba attiecībās ar uzņēmuma lejupējās vērtības ķēdes struktūrām (piemēram, loģistikas vai izplatīšanas pakalpojumu sniedzēju, franšīzes ņēmēju un mazumtirgotāju darbībās iesaistītie darbinieki);
    - iv. darbinieki, kas ir darba attiecībās ar kādu kopuzņēmumu vai īpašam nolūkam dibinātu sabiedrību, kurā iesaistīts ziņojošais uzņēmums;
    - v. darbinieki, kuri (iepriekš minētajās kategorijās vai citās kategorijās) ir īpaši neaizsargāti pret negatīvu ietekmi gan tiem piemītošu iezīmju, gan konkrēta konteksta dēļ, piemēram, arodbiedrību biedri, migrējošie darbinieki, mājās strādājošie, sievietes vai gados jauni darbinieki.

- (b) visas ģeogrāfiskās teritorijas (valsts vai citos līmeņos) vai preces, attiecībā uz kurām pastāv ievērojams **bēnu darba** vai **piespiedu** vai obligātā darba risks uzņēmuma vērtības ķēdes darbinieku vidū ⁽¹⁰⁴⁾;
- (c) būtiskas negatīvas ietekmes gadījumā — i) vai šāda ietekme ir plaši izplatīta vai sistēmiska kontekstos, kuros uzņēmums darbojas vai kuros tam ir piegādes vai citas **darījuma attiecības** (piemēram, **bēnu darbs** vai **piespiedu darbs** konkrētās preču **piegādes ķēdēs** konkrētās valstīs vai reģionos), ii) vai tā ir saistīta ar atsevišķiem **incidentiem** (piemēram, rūpniecisku avāriju vai naftas noplūdi) vai konkrētām darījuma attiecībām. Tas ietver tādu **vērtības ķēdes darbinieku** ietekmes aspektu aplūkošanu, kas var rasties, pārkārtojoties uz zaļāku un klimatneitrālu darbību. Iespējamie ietekmes aspekti ietver ietekmi, kas saistīta ar inovāciju un pārstrukturēšanu, raktuvju slēgšanu, pastiprinātu tādu minerālu ieguvu, kas vajadzīgi, pārkārtojoties uz ilgtspējīgu ekonomiku, un saules paneļu ražošanu;
- (d) būtiskas pozitīvas ietekmes gadījumā — īsu aprakstu par darbībām, kas rada pozitīvu ietekmi (piemēram, atjauninātu iepirkumu praksi, piegādes ķēdes darbinieku spēju veidošanu), tajā skaitā iespēju nodrošināšanu personālam, piemēram, darbavietu radīšanu un prasmju pilnveidi “taisnīgas pārkārtošanās” kontekstā, kā arī to vērtības ķēdes darbinieku veidus, kuri tiek vai var tikt pozitīvi ietekmēti, uzņēmums var atklāt ziņas arī par to, vai pozitīvā ietekme rodas konkrētās valstīs vai reģionos; un
- (e) visus būtiskos riskus un iespējas uzņēmumam, kas izriet no ietekmes uz vērtības ķēdes darbiniekiem un **atkarību** no tiem.
12. Aprakstot galvenos **vērtības ķēdes darbinieku** veidus, kuri tiek vai var tikt negatīvi ietekmēti, pamatojoties uz ESRS 2 IRO-1 noteikto **būtiskuma** novērtējumu, uzņēmums atklāj, vai un kā tas ir attīstījis izpratni par to, kā darbinieki ar īpašām iezīmēm, īpašos apstākļos strādājošie darbinieki vai darbinieki, kas veic īpašas darbības, var būt pakļauti lielākam kaitējuma riskam.
13. Uzņēmums atklāj, kuri no tā būtiskajiem riskiem un iespējām (ja tādi ir), kas izriet no ietekmes uz vērtības ķēdes darbiniekiem vai atkarību no tiem, attiecas uz konkrētām vērtības ķēdes darbinieku grupām (piemēram, konkrētām vecuma grupām, darbiniekiem kādā konkrētā rūpnīcā vai valstī), nevis uz visiem vērtības ķēdes darbiniekiem.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība S2-1. Rīcībpolitika attiecībā uz vērtības ķēdes darbiniekiem

14. Uzņēmums apraksta savu rīcībpolitiku, kas pieņemta, lai pārvaldītu tā būtisko ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem, kā arī saistītos būtiskos riskus un iespējas.
15. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums ieviesis rīcībpolitiku, kas konkrēti attiecas uz tā būtiskās ietekmes uz vērtības ķēdes darbiniekiem identificēšanu, novērtēšanu, pārvaldību un/vai remediāciju, kā arī rīcībpolitiku, kas attiecas uz būtiskiem riskiem un iespējām saistībā ar vērtības ķēdes darbiniekiem.
16. 14. punktā prasītajā atklājamajā informācija ietver informāciju par uzņēmuma īstenoto rīcībpolitiku, ar ko tas pārvalda tā būtisko ietekmi, riskus un iespējas, kas saistīti ar **vērtības ķēdes darbiniekiem**, saskaņā ar ESRS 2 MDR-P “Rīcībpolitika, kas pieņemta būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai”. Turklāt uzņēmums norāda, vai šāda rīcībpolitika attiecas uz konkrētām **vērtības ķēdes darbinieku** grupām vai visiem vērtības ķēdes darbiniekiem.

⁽¹⁰⁴⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītājiem, kas saistīti ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 12. un 13. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem (“Darbības un piegādātāji, kas pakļauti būtiskam bērnu darba incidentu riskam” un “Darbības un piegādātāji, kas pakļauti būtiskam piespiedu vai obligātā darba incidentu riskam”).

17. Uzņēmums apraksta savas cilvēktiesību **politikas** saistības ⁽¹⁰⁵⁾, kas ir relevantas tā **vērtības ķēdes darbiniekiem**, tajā skaitā procesus un mehānismus, ar kuriem tas uzrauga atbilstību ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem, SDO Deklarācijai par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā vai ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem ⁽¹⁰⁶⁾. Atklājamajā informācijā uzņēmums galvenokārt pievēršas tiem jautājumiem, kas ir būtiski, kā arī tā vispārējai pieejai attiecībā uz šādiem aspektiem:
  - (a) darbinieku cilvēktiesību (arī darba tiesību) ievērošana;
  - (b) vērtība ķēdes darbinieku iesaiste un
  - (c) pasākumi, ar ko nodrošina un/vai sniedz iespēju izmantot **remediāciju** cilvēktiesību garantēšanai.
18. Uzņēmums arī norāda, vai tā rīcībpolitikā attiecībā uz **vērtības ķēdes darbiniekiem** ir skaidri risināti cilvēku tirdzniecības ⁽¹⁰⁷⁾, **piespiedu** vai obligātā darba un **bērnu darba** jautājumi. Tas arī norāda, vai uzņēmumam ir **piegādātāju** rīcības kodekss ⁽¹⁰⁸⁾.
19. Uzņēmums atklāj, vai un kā tā rīcībpolitika attiecībā uz **vērtības ķēdes darbiniekiem** ir saskaņota ar starptautiski atzītiem instrumentiem, kas ir relevanti tā vērtības ķēdes darbiniekiem, tajā skaitā Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem ⁽¹⁰⁹⁾. Uzņēmums arī atklāj, cik lielā mērā tā augšupējā un lejupējā vērtības ķēdē ir konstatēti pārkāpumi saistībā ar ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem, SDO Deklarāciju par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā vai ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem, kas attiecas uz vērtības ķēdes darbiniekiem, un attiecīgā gadījumā norāda šo pārkāpumu veidu ⁽¹¹⁰⁾.

Informācijas atklāšanas prasība S2-2. Procesi vērtības ķēdes darbinieku iesaistei ietekmes jautājumos

20. Uzņēmums atklāj informāciju par vispārējiem procesiem tā sadarbībai ar vērtības ķēdes darbiniekiem un to pārstāvjiem saistībā ar faktisko un iespējamo ietekmi uz šiem darbiniekiem.

⁽¹⁰⁵⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 9. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Cilvēktiesību politikas trūkums").

⁽¹⁰⁶⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 11. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Atbilstības ANO Globālajam līgumam un ESAO pamatnostādņēm daudznacionāliem uzņēmumiem uzraudzības procesu un mehānismu trūkums").

⁽¹⁰⁷⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 11. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Cilvēku tirdzniecības novēršanas procesu un pasākumu trūkums").

⁽¹⁰⁸⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 4. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Piegādātāju rīcības kodeksa neesamība").

⁽¹⁰⁹⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju etalonu administratoriem, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā noteikts II pielikuma 1. un 2. iedaļas rādītājā "Etalonu portfeļa pakļautība uzņēmumiem bez pienācīgas rūpības politikas jautājumos, kas izskatīti Starptautiskās Darba organizācijas 1.–8. konvencijā".

⁽¹¹⁰⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš noteikts 10. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem; un etalonu administratoriem, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā noteikts II pielikuma 1. un 2. iedaļas rādītājā "To etalona komponentu skaits, uz kuriem attiecas sociālie pārkāpumi (absolūtais skaits un relatīvais skaits dalīts ar visiem etalona komponentiem), kā minēts starptautiskajos līgumos un konvencijās, Apvienoto Nāciju Organizācijas principos un attiecīgā gadījumā valsts tiesību aktos" un "Etalonu portfeļa pakļautība uzņēmumiem bez pienācīgas pārbaudes politikas jautājumos, kas izskatīti Starptautiskās Darba organizācijas 1.–8. konvencijā".

21. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par to, vai un kā uzņēmums, pastāvīgi nodrošinot pienācīgas rūpības procesu, sadarbojas ar **vērtības ķēdes darbiniekiem** un to likumīgajiem pārstāvjiem vai **uzticamiem vidutājiem** saistībā ar būtisku, faktisku un iespējamu, pozitīvu un/vai negatīvu ietekmi, kas viņus ietekmē vai var ietekmēt, un vai un kādā veidā uzņēmuma lēmumu pieņemšanas procesā tiek ņemts vērā vērtības ķēdes darbinieku viedoklis.
22. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai un kā **vērtības ķēdes darbinieku** viedoklis ietekmē tā lēmumus vai darbības, kuru mērķis ir pārvaldīt faktisko un iespējamo ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem. Attiecīgā gadījumā tas paskaidro šādus aspektus:
  - (a) vai tiek iesaistīti vērtības ķēdes darbinieki vai viņu **likumīgie pārstāvi** tieši, vai arī **uzticami vidutāji**, kas pārzina viņu situāciju;
  - (b) posmu(-us), kurā(-os) notiek iesaiste, iesaistes veidu aprakstu un biežumu;
  - (c) funkcionālo amatu un augstāko amatu uzņēmumā, kura pienākumi paredz nodrošināt, ka šī iesaiste notiek un ka tās rezultāti tiek izmantoti uzņēmuma pieejā;
  - (d) attiecīgā gadījumā — vispārējos pamatnolīgumus vai citus nolīgumus, ko uzņēmums noslēdzis ar starptautiskām arodbiedrību federācijām saistībā ar vērtības ķēdes darbinieku cilvēktiesību (arī to tiesību uz kopīguma sarunām) ievērošanu, tajā skaitā, ja piemērojams, skaidrojumu par to, kā attiecīgais nolīgums ļauj uzņēmumam noskaidrot šo darbinieku viedokli, un
  - (e) attiecīgā gadījumā — kā uzņēmums novērtē savas sadarbības ar vērtības ķēdes darbiniekiem rezultativitāti, tajā skaitā, ja piemērojams, jebkādas no tā izrietošos nolīgumus vai rezultātus.
23. Attiecīgā gadījumā uzņēmums atklāj informāciju par pasākumiem, ko tas veic, lai noskaidrotu to darbinieku viedokli, kuri var būt īpaši neaizsargāti pret ietekmi un/vai marginalizēti (piemēram, darbinieces sievietes, migrējošie darbinieki, darbinieki ar invaliditāti).
24. Ja uzņēmums nevar atklāt iepriekš prasīto informāciju, jo nav pieņēmis vispārēju procesu sadarbībai ar vērtības ķēdes darbiniekiem, tas šo faktu norāda. Tas var atklāt termiņu, kurā tas plāno ieviest šādu procesu.

Informācijas atklāšanas prasība S2-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli vērtības ķēdes darbinieku bažu paušanai

25. Uzņēmums apraksta procesus, ko tas ir ieviesis, lai nodrošinātu sadarbību ar uzņēmumu saistītās negatīvās ietekmes uz vērtības ķēdes darbiniekiem remediācijā, kā arī kanālus, kas ir pieejami vērtības ķēdes darbiniekiem, lai paustu bažas un panāktu to risināšanu.
26. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par formālajiem līdzekļiem, ar kuru palīdzību **vērtības ķēdes darbinieki** var darīt zināmas savas bažas un vajadzības tieši uzņēmumam un/vai ar kuru palīdzību uzņēmums atbalsta šādu kanālu (piemēram, **sūdzību mehānismu**) pieejamību vērtības ķēdes darbinieku darbavietā, un par to, kā tiek veikti turpmāki pasākumi saistībā ar šo darbinieku izvirzītajiem jautājumiem un šo kanālu rezultativitāti.
27. Uzņēmums apraksta šādus aspektus:
  - (a) uzņēmuma vispārējo pieeju un procesus, ar ko nodrošina vai veicina remediāciju, ja uzņēmums ir konstatējis, ka tas ir saistīts ar būtisku negatīvu ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem; tas ietver arī informāciju par to, vai un kā uzņēmums novērtē, vai nodrošinātā remediācija ir efektīva;
  - (b) visus īpašos kanālus, ko uzņēmums ir izveidojis, lai vērtības ķēdes darbinieki varētu paust savas bažas vai vajadzības tieši uzņēmumam un tās risināt, tajā skaitā ziņas par to, vai šos kanālus ir izveidojis pats uzņēmums un/vai ir izveidoti mehānismi trešām personām;

- (c) procesus, ar kuru palīdzību tas atbalsta vai pieprasa šādu kanālu pieejamību vērtības ķēdes darbinieku darbavietā, un
  - (d) informāciju par to, kā uzņēmums seko izvirzītajiem un risinātajiem jautājumiem un tos uzrauga, un kā tas nodrošina šo kanālu rezultativitāti, arī iesaistot **ieinteresētās personas**, kas ir paredzētie **lietotāji**.
28. Uzņēmums atklāj, vai un kā tas novērtē, vai **vērtības ķēdes darbinieki** ir informēti par šīm struktūrām vai procesiem un uzticas tam, ka šādā veidā var paust savas bažas vai vajadzības un tās risināt. Turklāt uzņēmums atklāj informāciju par to, vai tas ir ieviesis rīcībpolitiku attiecībā uz to personu aizsardzību pret represijām, kuras šo politiku izmanto. Ja šī informācija ir atklāta saskaņā ar ESRS G1-1, uzņēmums var atsaukties uz to.
29. Ja uzņēmums nevar atklāt iepriekš prasīto informāciju, jo nav izveidojis kanālu bažu paušanai un/vai neatbalsta šādu kanālu pieejamību **vērtības ķēdes darbinieku** darbavietā, tas šo faktu norāda. Tas var atklāt termiņu, kurā tas plāno ieviest šādu kanālu vai procesus.

Informācijas atklāšanas prasība S2-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem un pieejas būtisku risku pārvaldīšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar vērtības ķēdes darbiniekiem, un šo darbību iedarbīgums

30. Uzņēmums atklāj savas pieejas rīcībai saistībā ar būtisku ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem, būtisku risku pārvaldīšanu un būtisku iespēju izmantošanu saistībā ar vērtības ķēdes darbiniekiem, kā arī šo darbību iedarbīgumu.
31. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir divējāds. Pirmkārt, tā ļauj izprast visas darbības vai iniciatīvas, ar kuru palīdzību uzņēmums cenšas:

- (a) novērst, mazināt un **labot** negatīvu būtisku **ietekmi** uz **vērtības ķēdes darbiniekiem** un/vai
- (b) panākt pozitīvu būtisku ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem.

Otrkārt, tā ļauj izprast to, kā uzņēmums risina būtiskos **riskus** un izmanto būtiskās **iespējas**, kas saistītas ar **vērtības ķēdes darbiniekiem**.

Uzņēmums kopsavilkuma veidā sniedz aprakstu par rīcības plāniem un resursiem, ar ko pārvalda tā būtisko ietekmi, riskus un iespējas attiecībā uz **vērtības ķēdes darbiniekiem** saskaņā ar ESRS 2 MDR-A "Darbības un resursi saistībā ar ilgtspējas jautājumiem".

32. Attiecībā uz būtisku **ietekmi** uzņēmums apraksta:
- (a) kādas darbības ir veiktas, plānotas vai tiek veiktas, lai novērstu vai mazinātu būtisku negatīvu ietekmi uz **vērtības ķēdes darbiniekiem**;
  - (b) vai un kā ir veiktas darbības, lai nodrošinātu vai atļautu **remediāciju** saistībā ar faktisku būtisku ietekmi;
  - (c) jebkādas papildu **darbības** vai iniciatīvas, kas ir ieviesti ar galveno mērķi panākt pozitīvu ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem, un
  - (d) kā uzņēmums seko līdzi šo **darbību** un iniciatīvu rezultativitātei un to novērtē, lai nodrošinātu plānoto iznākumu vērtības ķēdes darbiniekiem.
33. Attiecībā uz 30. punktu uzņēmums apraksta:
- (a) procesus, kuros tas nosaka, kāda rīcība ir nepieciešama un piemērota, reaģējot uz konkrētu faktisku vai iespējamu būtisku negatīvu ietekmi uz **vērtības ķēdes darbiniekiem**;
  - (b) pieeju pasākumu veikšanai saistībā ar konkrētu būtisku negatīvu ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem, tajā skaitā jebkādos pasākumus saistībā ar uzņēmuma iepirkumu vai citām iekšējām praksēm, kā arī spēju veidošanu vai cita veida sadarbību ar struktūrām vērtības ķēdē, vai sadarbības pasākumus ar līdzīgiem uzņēmumiem attiecīgajā nozarē vai citām relevantām pusēm, un
  - (c) to, kā tas nodrošina, ka ir pieejami procesi, ar ko nodrošina vai dod iespēju izmantot **remediāciju** gadījumos, ja konstatēta būtiska negatīva ietekme, kā arī nodrošina tās īstenošanas rezultativitāti un iznākumus.

34. Attiecībā uz būtiskiem riskiem un iespējām uzņēmums apraksta:
- (a) kādas darbības ir plānotas vai tiek veiktas, lai mazinātu būtiskos riskus, ko uzņēmumam rada tā ietekme uz **vērtības ķēdes darbiniekiem** un **atkarība** no tiem, un kā tas praksē seko līdzi to rezultativitātei, un
  - (b) kādas darbības ir plānotas vai tiek veiktas, lai izmantotu uzņēmuma būtiskās iespējas attiecībā uz vērtības ķēdes darbiniekiem.
35. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai un kā tas veic darbības, lai neradītu vai neveicinātu būtisku negatīvu ietekmi uz **vērtības ķēdes** darbiniekiem, ar savu praksi, tostarp attiecīgā gadījumā saistībā ar iepirkumiem, pārdošanu un datu izmantošanu. Tas var ietvert informācijas atklāšanu par to, kāda pieceja tiek izmantota, ja rodas spriedze starp būtiskas negatīvas ietekmes novēršanu vai mazināšanu un citiem darījumdarbības spiediena aspektiem.
36. Uzņēmums arī atklāj informāciju par to, vai ir ziņots par nopietnām cilvēktiesību problēmām un **incidentiem**, kas saistīti ar tā augšupējo un lejupējo **vērtības ķēdi**, un attiecīgā gadījumā atklāj šo informāciju ⁽¹¹⁾.
37. Atklājot 32. punkta c) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums ņem vērā ESRS 2 (sk. ESRS 2 MDR-T "Rīcībpolitikas un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot **mērķrādītājus**"), ja tas novērtē darbības efektivitāti, nosakot mērķrādītāju.
38. Uzņēmums atklāj informāciju par to, kādi resursi ir piešķirti tā būtiskās ietekmes pārvaldībai, un sniedz konkrētu un detalizētu informāciju, kas ļauj **lietotājiem** gūt izpratni par to, kā būtiskā ietekme tiek pārvaldīta.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība S2-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību

39. Uzņēmums atklāj uz rezultātiem orientētus mērķrādītājus, kas sasniedzami konkrētā termiņā un ko tas varētu būt noteicis šādos nolūkos:
- (a) **samazināt negatīvo ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem un/vai**
  - (b) **veicināt pozitīvu ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem un/vai**
  - (c) **pārvaldīt būtiskus riskus un iespējas, kas saistītas ar vērtības ķēdes darbiniekiem.**
40. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums izmanto uz rezultātiem orientētus **mērķrādītājus**, kas sasniedzami konkrētā termiņā, lai virzītu un novērtētu savu progresu, risinot tā būtisko negatīvo ietekmi un/vai veicinot pozitīvo ietekmi uz **vērtības ķēdes** darbiniekiem, un/vai pārvaldot būtiskos riskus un iespējas, kas saistītas ar vērtības ķēdes darbiniekiem.
41. Kopsavilkumā aprakstā par **mērķrādītājiem**, ko izmanto, lai pārvaldītu būtisku ietekmi, riskus un iespējas attiecībā uz **vērtības ķēdes darbiniekiem**, iekļauj informāciju saskaņā ar ESRS 2 MDR-T noteiktajām prasībām.
42. Uzņēmums atklāj informāciju par **mērķrādītāju** noteikšanas procesu, tajā skaitā par to, vai un kā uzņēmums ir tieši sadarbojies ar vērtības ķēdes darbiniekiem, viņu likumīgajiem pārstāvjiem vai **uzticamiem vidutājiem**, kas pārzina viņu situāciju, lai:
- (a) noteiktu šādus mērķrādītājus;
  - (b) sekotu līdzi uzņēmuma darbības rezultātiem attiecībā pret šiem mērķrādītājiem un
  - (c) noteiktu uzņēmuma darbības rezultātā gūtās atziņas vai uzlabojumus.

⁽¹¹⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 14. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Nopietnu cilvēktiesību problēmu un incidentu atklāto gadījumu skaits").

A papildinājums.

Piemērošanas prasības

Šis papildinājums ir neatņemama ESRS S2 "Vērtības ķēdes darbinieki" daļa. Tas nodrošina šajā standartā noteikto informācijas atklāšanas prasību piemērošanu, un tam ir tāds pats spēks kā citām ESRS S2 daļām.

Mērķis

- AR 1. Papildus informācijai par 2. punktā minētajiem jautājumiem uzņēmums var arī apsvērt iespēju atklāt informāciju par citiem jautājumiem, kas saistīti ar būtisku ietekmi īsākā laikposmā, piemēram, iniciatīvām attiecībā uz **vērtības ķēdes darbinieku** darba aizsardzību pandēmijas laikā.
- AR 2. Pārskats par sociālajiem un cilvēktiesību jautājumiem, kas sniegts 2. punktā, nenozīmē, ka par visiem šiem jautājumiem būtu jāsniedz ziņas saskaņā ar katru šajā standartā noteikto informācijas atklāšanas prasību. Tas drīzāk sniedz to jautājumu sarakstu, ko uzņēmums ņem vērā, veicot **būtiskuma** novērtējumu (sk. ESRS 1 3. nodaļu "Dubultā būtiskuma princips kā pamats ilgtspējas informācijas atklāšanai" un ESRS 2 IRO-1), saistībā ar **vērtības ķēdes darbiniekiem**, un attiecīgā gadījumā sniedz ziņas par tiem kā par būtisku ietekmi, riskiem un iespējām, kas ietilpst šā standarta tvērumā.
- AR 3. Darbinieki, kas ietilpst šā standarta tvērumā, ir, piemēram, šādi:
- (a) darbinieki, kuri sniedz ārpakalpojumus un kuri strādā uzņēmuma darbavietā (piemēram, trešo personu ēdināšanas vai apsardzes darbinieki);
  - (b) uzņēmuma nolīgta **piegādātāja** darbinieki, kuri strādā piegādātāja telpās, izmantojot piegādātāja darba metodes;
  - (c) darbinieki "lejupējā" uzņēmumā, kas pērk preces vai pakalpojumus no uzņēmuma;
  - (d) uzņēmuma iekārtu piegādātāja darbinieki, kas uzņēmuma kontrolētā darbavietā veic regulāru piegādātāja nodrošināto iekārtu (piemēram, kopētāju) apkopi, kā paredzēts līgumā starp iekārtu piegādātāju un uzņēmumu, un
  - (e) darbinieki, kas strādā tālāk **piegādes ķēdē** un iegūst izejvielas, kuras pēc tam tiek pārstrādātas sastāvdaļās, kas nonāk uzņēmuma produktos.

ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 "Ieinteresēto personu intereses un viedokļi"

- AR 4. Informācijas atklāšanas prasībā ESRS 2 SBM-2 ir noteikts, ka uzņēmumam jāsniedz informācija par to, vai un kā tas apsver, vai tā stratēģija un darbījumu darbības modelis ietekmē būtiskas ietekmes radīšanu, saasināšanu vai mazināšanu attiecībā uz **vērtības ķēdes** darbiniekiem, kā arī vai un kā tā darbījumu darbības modelis un stratēģija tiek pielāgoti, lai novērstu šādu būtisku ietekmi.
- AR 5. Lai gan **vērtības ķēdes** darbinieki, iespējams, nepiedalās uzņēmuma stratēģijas vai uzņēmējdarbības modeļa izstrādē, viņu viedoklis var palīdzēt novērtēt uzņēmuma stratēģiju un darbījumu darbības modeli. Uzņēmums var atklāt vērtības ķēdes darbinieku un viņu pārstāvju viedokli.

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumu darbības modeli"

- AR 6. Ietekme uz **vērtības ķēdes** darbiniekiem var būt saistīta ar uzņēmuma stratēģiju vai darbījumu darbības modeli dažādos veidos. Piemēram, ietekme var būt saistīta ar uzņēmuma vērtības piedāvājumu (piemēram, lētāku produktu vai pakalpojumu nodrošināšanu vai ātru piegādi veidos, kas rada spiedienu uz darba tiesībām augšupējā un lejupējā vērtības ķēdē), ar tā vērtības ķēdi (piemēram, paļaušanos uz neskaidras izcelsmes precēm ar

nepārredzamu ietekmi uz darbiniekiem) vai ar tā izmaksu struktūru un ieņēmumu modeli (piemēram, krājumu riska novirzīšanu piegādātājiem, kas rada ķēdes reakciju uz to darbinieku darba tiesībām).

- AR 7. Būtiskus riskus uzņēmumam var radīt arī stratēģijas vai darbījumbūvības modeļa radītā ietekme uz **vērtības ķēdes darbiniekiem**. Piemēram, pandēmijas vai citas smagas veselības krīzes kontekstā uzņēmums, kas paļaujas uz gadījuma darbaspēku, kuram ir maz vai nav pieejama veselības aprūpe un veselības pabalsti, var saskarties ar nopietniem darbības un darbījumbūvības nepārtrauktības riskiem, jo darbiniekiem nav citas izvēles, kā vien turpināt strādāt slimības laikā, kas vēl vairāk pastiprina slimības izplatīšanos un izraisa būtiskus **piegādes ķēdes** pārtraukumus. Cits piemērs ir preču pārdošana, kuras pamatā ir viszemākās cenas klientiem, kas rada darbības riskus, jo **piegādātāji**, pakļauti ļoti spēcīgam cenu spiedienam, var slēgt apakšuzņēmuma līgumus par ražošanu, kas rada zemāku kvalitāti un garāku, mazāk pārredzamu un mazāk kontrolējamu piegādes ķēdi. Reputācijas un darbījumbūvības iespēju riski, kas saistīti ar mazkvalificētu un slikti atalgotu darbinieku ekspluatāciju produktu izcelsmes vietās, kur to aizsardzība ir minimāla, pieaug arī saistībā ar mediju rezonansi un **patērētāju** vēlmēm izvēlēties ētiskāk iegūtas vai ilgtspējīgākas preces.
- AR 8. Atbildot uz 12. punktu par **vērtības ķēdes darbinieku** raksturojumu, uzņēmums varētu sniegt informāciju, piemēram, par gados jauniem strādājošajiem, kuri var būt uzņēmīgāki pret **ietekmi** uz viņu fizisko un garīgo attīstību, vai strādājošām sievietēm situācijā, kad sievietes regulāri tiek diskriminētas darba nosacījumu un nodarbinātības noteikumu ziņā, vai strādājošajiem migrantiem situācijā, kad darba tirgus ir slikti reglamentēts un no strādājošajiem regulāri tiek iekasēta maksa par pieņemšanu darbā. Daži darbinieki var būt pakļauti riskam, kas saistīts ar veicamā darba būtību (piemēram, darbinieki, kuriem jāstrādā ar ķīmikālijām vai jālieto noteiktas iekārtas, vai zemu atalgoti darbinieki, ar kuriem ir noslēgti nulles stundu līgumi).
- AR 9. Attiecībā uz 13. punktu būtiski riski var rasties arī tāpēc, ka uzņēmums ir atkarīgs no **vērtības ķēdes darbiniekiem**, un maz ticami, bet lielu ietekmi radoši notikumi var izraisīt **finansiālu iespaidu**; piemēram, ja globāla pandēmija izraisa nopietnu ietekmi uz darbinieku veselību visos vērtības ķēdes posmos, tā rezultātā būtiski tiek traucēta ražošana un izplatīšana. Citi piemēri darbījumbūvības riskiem, kas saistīti ar atkarību no vērtības ķēdes darbiniekiem, ietver kvalificētu darbinieku trūkumu vai politiskus lēmumus, vai tiesību aktus, kas ietekmē vērtības ķēdes darbiniekus, kam ir darba attiecības ar loģistikas pakalpojumu sniedzējiem. Piemēram, tas var būt gadījums, kad daži uzņēmuma vērtības ķēdes darbinieki ir pakļauti **piespiedu darba** riskam un uzņēmums importē produktus valstīs, kur tiesību akti ļauj konfiscēt importētās preces, par kurām ir aizdomas, ka tās ir ražotas, izmantojot piespiedu darbu.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība S2-1. Rīcībpolitika attiecībā uz vērtības ķēdes darbiniekiem

- AR 10. Ja rīcībpolitika attiecas tikai uz uzņēmuma **pašu personālu** un neietver darbiniekus augšupējās un lejupējās struktūrās un attiecībās, šī rīcībpolitika ir jāatklāj saskaņā ar ESRS S1, nevis saistībā ar šo prasību.
- AR 11. Ja saskaņā ar ESRS S1 atklājamajā informācijā ir iekļauta informācija, kas attiecas uz vērtības ķēdes darbiniekiem, šeit var sniegt norādi uz to; tādā gadījumā saskaņā ar šo informācijas atklāšanas prasību ir jāatklāj informācija par pārējiem elementiem.
- AR 12. Uzņēmums var sniegt skaidrojumus par būtiskām izmaiņām rīcībpolitikas dokumentos, kas pieņemti pārskata gada laikā (piemēram, jaunas prognozes attiecībā uz **piegādātājiem**, jaunas vai papildu pieejas ilgtspējas pienācīgas rūpības procesam un remediācijai).
- AR 13. Šī **rīcībpolitika** var būt kā atsevišķs rīcībpolitikas dokuments attiecībā uz **vērtības ķēdes** darbiniekiem, vai arī tā var būt iekļauta plašākā dokumentā, piemēram, ētikas kodeksā vai vispārējā ilgtspējas politikā, ko uzņēmums jau ir atklājis kā daļu no cita ESRS. Šādos gadījumos uzņēmums sniedz precīzu mijnorādi, lai identificētu tos rīcībpolitikas aspektus, kas atbilstu šajā informācijas atklāšanas prasībā prasītajam.

- AR 14. Ziņojot par savas rīcībpolitikas saskaņošanu ar ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem, uzņēmums ņem vērā, ka šie pamatprincipi attiecas uz Starptautisko cilvēktiesību hartu, ko veido Vispārējā cilvēktiesību deklarācija un abi pakti, ar kuru to īsteno, kā arī Starptautiskās Darba organizācijas Deklarāciju par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā un pamatkonvencijām, kas ir tās pamatā, un var atklāt ziņas par saskanību ar šiem pamatā esošajiem standartiem.
- AR 15. Sniedzot ziņas par to, kā ir integrēta uzņēmuma ārējā politika, uzņēmums var, piemēram, apsvērt iekšējo politiku attiecībā uz atbildīgu apgādi un saskaņošanu ar citiem rīcībpolitikas dokumentiem, kas attiecas uz **vērtības ķēdes** darbiniekiem, piemēram, saistībā ar **piespiedu darbu**. Attiecībā uz **piegādātāju** rīcības kodeksiem, ko uzņēmums var būt pieņēmis, kopsavilkumā norāda, vai tajos ir iekļauti noteikumi, kas attiecas uz darbinieku drošību, arī nestabilu nodarbinātību (t. i., darbinieku izmantošanu, pamatojoties uz īstermiņa vai ierobežota darbalaika līgumiem, darbinieku nodarbināšanu ar trešo personu starpniecību, apakšlīgumu slēgšanu ar trešām personām vai neoficiālu darbinieku izmantošanu), cilvēku tirdzniecību, piespiedu darba vai **bērnū darba** izmantošanu, un vai šādi noteikumi pilnībā atbilst piemērojamiem SDO standartiem.
- AR 16. Uzņēmums var sniegt piemēru tam, kāda veida paziņojumus par savu rīcībpolitiku tas sniedz tām personām, personu grupām vai struktūrām, kurām tā ir relevanta, vai nu tādēļ, ka no tām tiek gaidīts, ka tās šo rīcībpolitiku īsteno (piemēram, uzņēmuma **darbinieki**, darbuzņēmēji un **piegādātāji**), vai arī tādēļ, ka tās ir tieši ieinteresētas attiecīgās rīcībpolitikas īstenošanā (piemēram, pašu strādājošie, ieguldītāji). Uzņēmums var atklāt saziņas līdzekļus un kanālus (piemēram, izdales lapiņas, informatīvus biļetenus, īpašas tīmekļvietnes, sociālos medijus, tiešu saskarsmi, darbinieku pārstāvjus), lai palīdzētu nodrošināt, ka **rīcībpolitika** ir pieejama un ka dažādas personas saprot tās ietekmi. Uzņēmums var arī paskaidrot, kā tas apzina un novērš iespējamās izplatīšanas šķēršļus, piemēram, tulkojot attiecīgajās valodās vai izmantojot grafiskus attēlus.

Informācijas atklāšanas prasība S2-2. Procesi vērtības ķēdes darbinieku iesaistei ietekmes jautājumos

- AR 17. Aprakstot, kurai funkcionālajai nodaļai vai amatam ir darbības atbildība par šādu iesaisti un/vai galīgā pārskatatbildība, uzņēmums var atklāt, vai tas ir kāds īpašs amats vai funkcionālā nodaļa, vai daļa no plašāka pienākuma vai funkcijas, un vai ir piedāvāti kādi spēju veidošanas pasākumi, lai palīdzētu personālam iesaistīties. Ja uzņēmums nevar noteikt šādu amatu vai funkcionālo nodaļu, tas var šo faktu norādīt. Šo informācijas atklāšanas prasību var izpildīt, arī sniedzot norādi uz informāciju, kas atklāta saskaņā ar ESRS 2 GOV 1 "Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas".
- AR 18. Sagatavojot informāciju, kas atklājama saskaņā ar 22. punkta b) un c) apakšpunktu, var ņemt vērā šādus aspektus:
- (a) tādu posmu piemēri, kuros notiek iesaiste, ir i) nosakot mazināšanas pieejas vai ii) izvērtējot mazināšanas rezultativitāti;
  - (b) iesaistes veids — līdzdalība, apspriešanās un/vai informēšana;
  - (c) attiecībā uz iesaistes biežumu var sniegt informāciju par to, vai iesaiste notiek regulāri, noteiktos kāda projekta vai darījumdarbības procesa posmos (piemēram, kad sākas jauna ražas novākšanas sezona vai tiek atklāta jauna ražošanas līnija), kā arī par to, vai tā notiek, reaģējot uz juridiskām prasībām un/vai ieinteresēto personu pieprasījumiem, un vai iesaistes rezultāti tiek iekļauti uzņēmuma lēmumu pieņemšanas procesos, un
  - (d) saistībā ar amatu, kuram ir attiecīgā darbības atbildība — vai uzņēmums pieprasa, lai attiecīgajam personālam būtu noteiktas prasmes un vai tas nodrošina **apmācības** vai spēju veidošanas iespējas attiecīgajiem darbiniekiem, lai tie varētu iesaistīties.
- AR 19. Globālo pamatnolīgumu (GFA) mērķis ir izveidot pastāvīgas attiecības starp daudz nacionālu uzņēmumu un Pasaules arod biedrību federāciju, lai nodrošinātu, ka uzņēmums ievēro vienādus standartus visās valstīs, kurās tas darbojas.

AR 20. Lai ilustrētu, kā **vērtības ķēdes** darbinieku viedoklis ir ietekmējis konkrētus uzņēmuma lēmumus vai darbības, uzņēmums var sniegt piemērus no pašreizējā pārskata perioda.

Informācijas atklāšanas prasība S2-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli vērtības ķēdes darbinieku bažu paušanai

AR 21. Izpildot ESRS S2-3 noteiktās informācijas atklāšanas prasības, uzņēmums var pamatoties uz ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem un ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem, kas saistīti ar **remediāciju un sūdzību mehānismiem**.

AR 22. Kanāli, ko var izmantot bažu vai vajadzību paušanai, ietver **sūdzību mehānismus**, uzticības līnijas, arodbiedrības (ja darbinieki ir arodbiedrībās), dialoga procesus vai citus līdzekļus, ar kuru palīdzību **vērtības ķēdes n** darbinieki vai to **likumīgie pārstāvji** var paust bažas par ietekmi vai izskaidrot vajadzības, kuras viņi vēlētos, lai uzņēmums risinātu. Tas varētu ietvert gan kanālus, kurus nodrošina tieši uzņēmums, gan kanālus, kurus nodrošina struktūras, kur strādā vērtības ķēdes darbinieki, papildus citiem mehānismiem, ko uzņēmums var izmantot, lai gūtu informāciju par ietekmes uz darbiniekiem pārvaldību (piemēram, atbilstības revīzijām). Ja uzņēmums šās prasības izpildei sniedz tikai informāciju par to, ka šādi kanāli pastāv un ka uzņēmums tos nodrošina tā **darījuma attiecību** ietvaros, tas šo faktu norāda.

AR 23. Lai sniegtu plašāku ieskatu informācijā, kas jāsniedz saskaņā ar informācijas atklāšanas prasību ESRS S2-3, uzņēmums attiecībā uz katru būtiskas ietekmes aspektu var paskaidrot, vai un kādā veidā **vērtības ķēdes** darbinieki, kurus šie aspekti var ietekmēt, un to pārstāvji var piekļūt šiem kanāliem tajā uzņēmuma līmenī, kurā viņi ir nodarbināti vai kurā viņiem ir noslēgts darba līgums.

AR 24. Trešo personu mehānismi varētu būt valdības, NVO, nozares asociāciju un citu sadarbības iniciatīvu mehānismi. Uzņēmums var atklāt, vai tie ir pieejami visiem darbiniekiem, kurus uzņēmums var būtiski ietekmēt vai faktiski ietekmē, vai fiziskām personām vai organizācijām, kas darbojas viņu vārdā vai kas citā veidā var uzzināt par negatīvo ietekmi.

AR 25. Attiecībā uz to personu aizsardzību, kuras izmanto mehānismus pret represijām, uzņēmums var aprakstīt, vai tas izturas pret sūdzībām konfidenciali un ievērojot tiesības uz privātumu un datu aizsardzību, kā arī vai darbinieki šos mehānismus var izmantot anonīmi (piemēram, izmantojot trešās personas pārstāvību).

AR 26. Atklājot informāciju par to, vai un kā uzņēmums zina, ka **vērtības ķēdes** darbinieki ir informēti par šādiem kanāliem un kādam no tiem uzticas, uzņēmums var sniegt relevantus un ticamus datus par šo kanālu iedarbīgumu no pašu vērtības ķēdes darbinieku viedokļa. Informācijas avoti ir, piemēram, to darbinieku aptaujas, kuri izmantojuši šādus kanālus, un viņu apmierinātības līmenis ar procesu un rezultātiem.

AR 27. Aprakstot to, cik iedarbīgi ir kanāli, kurus **vērtības ķēdes** darbinieki var izmantot bažu paušanai, uzņēmums var izmantot turpmāk uzskaitītos jautājumus, pamatojoties uz ārpusietas **sūdzību mehānismu** iedarbīguma kritērijiem, kas izklāstīti ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipos, jo īpaši 31. principā. Turpmāk izklāstītos apsvērumus var piemērot atsevišķiem kanāliem vai kanālu sistēmas kopumam.

- (a) Vai kanāli ir leģitīmi, jo ir nodrošināta pienācīga pārskatatbildība par to taisnīgu darbību un tiek veidota ieinteresēto personu uzticība?
- (b) Vai kanāli ir zināmi un pieejami **ieinteresētajām personām**?
- (c) Vai kanāliem ir skaidras un zināmas procedūras ar orientējošiem termiņiem?
- (d) Vai kanāli nodrošina **ieinteresētajām personām** pienācīgu piekļuvi informācijas, konsultāciju un zināšanu avotiem?
- (e) Vai kanāli nodrošina pārredzamību, sniedzot pietiekamu informāciju gan sūdzību iesniedzējiem, gan — attiecīgā gadījumā — lai apmierinātu sabiedrības intereses?

- (f) Vai rezultāti, kas sasniegti, izmantojot šos kanālus, atbilst starptautiski atzītām cilvēktiesībām?
- (g) Vai uzņēmums apzina no kanāliem gūtās atziņas, kas atbalsta pastāvīgu mācīšanos gan kanālu uzlabošanai, gan ietekmes novēršanai nākotnē?
- (h) Vai uzņēmums koncentrējas uz dialogu ar sūdzību iesniedzējiem kā līdzekli, lai panāktu saskaņotus risinājumus, nevis cenšas iznākumu noteikt vienpusēji?

Informācijas atklāšanas prasība S2-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem un pieejas būtisku risku pārvaldīšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar vērtības ķēdes darbiniekiem, un šo darbību iedarbīgums

- AR 28. Lai izprastu negatīvās ietekmes aspektus un to, kādos veidos uzņēmums var būt ar tiem saistīts tā vērtības ķēdē, kā arī lai noteiktu atbilstošus risinājumus un tos īstenotu praksē, var būt nepieciešams laiks. Tādēļ uzņēmums apsver iespēju atklāt:
- (a) tā vispārējo un konkrēto pieeju būtiskas negatīvas ietekmes aspektu novēršanai;
  - (b) tā iniciatīvas, kuru mērķis ir veicināt papildu būtisku pozitīvu ietekmi;
  - (c) kāds ir bijis tā centienu progress pārskata periodā un
  - (d) tā mērķus turpmākiem uzlabojumiem.
- AR 29. Atbilstoša rīcība var atšķirties atkarībā no tā, vai uzņēmums izraisa vai veicina būtisku ietekmi, vai arī būtiskā ietekme ir tieši saistīta ar paša uzņēmuma darbībām, produktiem vai pakalpojumiem, īstenojot darījuma attiecības.
- AR 30. Ņemot vērā to, ka būtiskā negatīvā ietekme, kas skar **vērtības ķēdes** darbiniekus un kas ir notikusi pārskata periodā, var būt saistīta arī ar struktūrām vai darbībām, kuras uzņēmums tieši nekontrolē, uzņēmums var atklāt, vai un kādā veidā tas cenšas izmantot savu iespaidu attiecīgajās **darījuma attiecībās**, lai pārvaldītu šo ietekmi. Tas var ietvert komerciāla **iespaida** izmantošanu (piemēram, līgumisko prasību ieviešanu saistībā ar darījuma partneriem vai stimulu īstenošanu), cita veida iespaidu darījuma attiecībās (piemēram, **apmācības** vai spēju veidošanas pasākumu nodrošināšanu saistībā ar darbinieku tiesībām struktūrām, ar kurām uzņēmumam ir darījuma attiecības) vai sadarbību ar līdzīgām struktūrām vai citiem dalībniekiem (piemēram, iniciatīvas, kuru mērķis ir atbildīga pieņemšana darbā vai darbinieku nodrošināšana ar **adekvātu algu**).
- AR 31. Ja uzņēmums atklāj informāciju par savu daļību nozares vai daudzpusējā ieinteresēto personu iniciatīvā, kas ir daļa no tā **darbībām**, kuru mērķis ir novērst būtisku negatīvu ietekmi, uzņēmums var atklāt, kā ar attiecīgo iniciatīvu un paša uzņēmuma iesaistīšanos tas tiecas novērst attiecīgo būtisko ietekmi. Saskaņā ar ESRS S2-5 tas var sniegt ziņas par attiecīgajiem iniciatīvas izvirzītajiem **mērķrādītājiem** un to sasniegšanas gaitu.
- AR 32. Atklājot informāciju par to, vai un kā uzņēmums, pieņemot lēmumu par darījuma attiecību pārtraukšanu, ņem vērā faktisko un iespējamo ietekmi uz **vērtības ķēdes** darbiniekiem un vai un kā tas cenšas novērst jebkādu negatīvu ietekmi, ko var radīt **darījuma attiecību** pārtraukšana, uzņēmums var sniegt piemērus.
- AR 33. Atklājot informāciju par to, kā uzņēmums seko līdzi tam, cik rezultatīvas ir tā būtiskas ietekmes aspektu pārvaldības **darbības** pārskata periodā, uzņēmums var atklāt informāciju par atziņām, kas gūtas iepriekšējā un pašreizējā pārskata periodā.
- AR 34. Procesi, ko izmanto, lai sekotu līdzi **darbību** iedarbīgumam, var ietvert iekšējo vai ārējo revīziju vai pārbaudi, tiesas procesus un/vai saistītus tiesas nolēmumus, ietekmes novērtējumus, vērtēšanas sistēmas, ieinteresēto personu atsauksmes, **sūdzību mehānismus**, ārējus darbības rezultātu novērtējumus un salīdzinošo novērtēšanu.
- AR 35. Ziņošanas par iedarbīgumu mērķis ir palīdzēt izprast saikni starp uzņēmuma veiktajām **darbībām** un iedarbīgu ietekmes pārvaldību. Piemēram, lai pierādītu savu **darbību** iedarbīgumu, atbalstot savus **piegādātājus** to darba nosacījumu uzlabošanā, uzņēmums var atklāt piegādātāju darbinieku aptaujās sniegtas atsauksmes, kas apliecina, ka kopš brīža, kad uzņēmums sāka sadarboties ar šiem piegādātājiem, darba nosacījumi ir uzlabojušies. Papildu informācija, ko uzņēmums var sniegt, ietver datus, kas liecina par konstatēto **incidentu** skaita samazināšanos (piemēram, ar neatkarīgu revīziju palīdzību).

- AR 36. Attiecībā uz uzņēmuma ieviestām iniciatīvām vai procesiem, kuru pamatā ir skarto darbinieku vajadzības, un attiecībā uz šādu iniciatīvu vai procesu īstenošanas progresu, uzņēmums var atklāt:
- (a) informāciju par to, vai un kā **vērtības ķēdes** darbinieki un to **likumīgie pārstāvji** vai to **uzticami vidutāji** piedalās lēmumu pieņemšanā attiecībā uz šo programmu vai procesu izstrādi un īstenošanu, un
  - (b) informāciju par pozitīvajiem rezultātiem attiecībā uz vērtības ķēdes darbiniekiem, kas plānoti vai sasniegti ar šīm iniciatīvām vai procesiem.
- AR 37. Uzņēmums var atklāt, vai kādas iniciatīvas vai procesi, kuru galvenais mērķis ir panākt pozitīvu ietekmi uz darbiniekiem **vērtības ķēdes** darbiniekiem, ir paredzēti arī tam, lai atbalstītu viena vai vairāku ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanu. Piemēram, uzņēmums, kas apņemas īstenot 8. ilgtspējīgas attīstības mērķi "Veicināt noturīgu, iekļaujošu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, pilnīgu un produktīvu nodarbinātību, kā arī cilvēka cienīgu darbu visiem", tā **piegādes ķēdē** var nodrošināt spēju veidošanas iespējas mazajiem lauksaimniekiem, kā rezultātā palielinās to ienākumi, vai arī tas var atbalstīt **apmācību**, lai palielinātu to sieviešu īpatsvaru, kas spēj uzņemties ar piegādi saistītus darbus, uzņēmumam lejupējā vērtības ķēdē.
- AR 38. Atklājot informāciju par pozitīvajiem rezultātiem attiecībā uz **vērtības ķēdes** darbiniekiem, kas plānoti vai sasniegti ar uzņēmuma **darbībām**, ir jānoskaidro pierādījumi par to, ka ir veiktas konkrētas darbības (piemēram, ka x darbinieki ir piedalījušies finanšpratības **apmācībā**), no pierādījumiem par faktiskajiem rezultātiem attiecībā uz darbiniekiem (piemēram, ka x darbi nieki ziņo, ka viņi spēj labāk pārvaldīt savu māsaimniecības budžetu, lai sasniegtu savus ietaupījumu mērķus).
- AR 39. Atklājot informāciju par to, vai iniciatīvām vai procesiem ir arī nozīme būtiskas negatīvas ietekmes mazināšanā, uzņēmums var, piemēram, apsvērt programmas, kuru mērķis ir uzlabot darbinieču sieviešu finanšpratību, kā rezultātā vairāk sieviešu ir tikušas paaugstinātas amatā, kā arī ziņojumus par seksuālās **aizskaršanas** apmēru samazināšanos darbavietā.
- AR 40. Atklājot būtiskos riskus un iespējas, kas saistīti ar uzņēmuma ietekmi vai **atkarību** no **vērtības ķēdes** darbiniekiem, uzņēmums var apsvērt šādus aspektus:
- (a) riski, kas saistīti ar uzņēmuma ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem, var ietvert reputācijas vai juridiskos riskus, ja tiek konstatēts, ka vērtības ķēdes darbiniekus nodarbina **piespiedu** vai **bērnū darbā**;
  - (b) riski, kas saistīti ar uzņēmuma atkarību no vērtības ķēdes darbiniekiem, var ietvert darījumdarbības pārtraukšanu, ja pandēmijas dēļ tiek slēgtas nozīmīgas **piegādes ķēdes** vai izplatīšanas tīkla daļas;
  - (c) iespējas, kas saistītas ar uzņēmuma ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem, var ietvert tirgus diferenciāciju un lielāku pievilcību klientiem, ko rada pienācīgas **darba samaksas** un darba nosacījumu garantijas tā ārštata darbiniekiem, un
  - (d) darījumdarbības iespējas, kas saistītas ar uzņēmuma atkarību no vērtības ķēdes darbiniekiem, var ietvert ilgtspējīgas preču piegādes nodrošināšanu nākotnē, nodrošinot, ka mazie lauksaimnieki nopelna pietiekami daudz, lai pārliecinātu nākamās paaudzes turpināt attiecīgās kultūras audzēšanu.
- AR 41. Atklājot informāciju par to, vai **atkarība** kļūst par riskiem, uzņēmums ņem vērā ārējās norises.
- AR 42. Atklājot informāciju par rīcībpolitiku, **darbībām**, resursiem un **mērķrādītājiem**, kas saistīti ar būtisku **risku** un **iespēju** pārvaldību, gadījumos, kad riskus un iespējas rada būtiska **ietekme**, uzņēmums var sniegt mijņorādes uz informāciju, ko tas atklājis par rīcībpolitiku, darbībām, resursiem un mērķrādītājiem saistībā ar šo ietekmi.
- AR 43. Uzņēmums ņem vērā, vai un kādā veidā tā būtisko risku, kas saistīti ar **vērtības ķēdes** darbiniekiem pārvaldības process(-i) ir integrēts(-i) esošajā(-os) riska pārvaldības procesā(-os).

AR 44. Atklājot informāciju par būtiskas ietekmes pārvaldībai piešķirtajiem resursiem, uzņēmums var izklāstīt, kuras iekšējās funkcionālās nodaļas ir iesaistītas ietekmes pārvaldībā un kāda veida darbības tās veic, lai novērstu negatīvo un veicinātu pozitīvo ietekmi.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība S2-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību

AR 45. Atklājot informāciju par **mērķrādītājiem** saskaņā ar 39. punktu, uzņēmums var atklāt:

- (a) plānotos rezultātus, kas jāsasniedz **vērtības ķēdes** darbinieku dzīvē, izklāstot šos rezultātus cik vien iespējams konkrēti;
- (b) mērķrādītāju stabilitāti laika gaitā definīciju un metodiku ziņā, lai nodrošinātu salīdzināmību dažādos laikos;
- (c) standartus vai saistības, kas ir mērķrādītāju pamatā (piemēram, rīcības kodeksi, sagādes politika, globālie satvari vai nozares kodeksi).

AR 46. Ar būtiskiem **riskiem** un **iespējām** saistītie **mērķrādītāji** var būt tādi paši kā mērķrādītāji saistībā ar būtisku **ietekmi** vai arī atšķirīgi no tiem. Piemēram, mērķrādītājs panākt **iztikas minimumu piegādes ķēdes** darbiniekiem, varētu gan mazināt ietekmi uz šiem darbiniekiem, gan samazināt ar to saistītos darbījumsdarbības riskus piegādes kvalitātes un uzticamības ziņā.

AR 47. Saistībā ar vienu un to pašu **politisko** apņemšanos var arī nošķirt īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa **mērķrādītājus**. Piemēram, uzņēmumam var būt ilgtermiņa mērķis līdz 2030. gadam par 80 % samazināt ar darba aizsardzību saistītu **incidentu** skaitu, kas skar noteikta **piegādātāja** darbiniekus, un īstermiņa mērķis līdz 2024. gadam par x % samazināt piegādes transporta vadītāju **virsstundu** skaitu, vienlaikus saglabājot viņu ienākumu līmeni.

AR 48. Pārskata periodā mainot vai aizstājot kādu mērķrādītāju, uzņēmums var paskaidrot sniedzot mijnorādi uz būtiskām izmaiņām darbījumsdarbības modeli vai plašākām izmaiņām pieņemtajā standartā vai tiesību aktos, uz kuriem mērķrādītājs balstīts, lai sniegtu kontekstuālu informāciju saskaņā ar ESRS 2 BP-2 "Atklājamā informācija saistībā ar īpašiem apstākļiem".

ESRS S3**SKARTĀS KOPIENAS****SATURA RĀDĪTĀJS**

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem ESRS

Informācijas atklāšanas prasības

– ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Stratēģija

- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”
- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbības modeļiem”

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība S3-1. Rīcībpolitika attiecībā uz skartajām kopienām
- Informācijas atklāšanas prasība S3-2. Procesi skarto kopienu iesaistei ietekmes jautājumos
- Informācijas atklāšanas prasība S3-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli skartajām kopienām bažu paušanai
- Informācijas atklāšanas prasība S3-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz skartajām kopienām un pieejas būtisku risku pārvaldīšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar skartajām kopienām, un šo darbību iedarbīgums

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība S3-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību

A papildinājums. Piemērošanas prasības

- Mērķis
- ESRS 2 “Vispārīgi atklājamā informācija”

Stratēģija

- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”
- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbības modeļiem”

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība S3-1. Rīcībpolitika attiecībā uz skartajām kopienām
- Informācijas atklāšanas prasība S3-2. Procesi skarto kopienu iesaistei ietekmes jautājumos
- Informācijas atklāšanas prasība S3-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli skartajām kopienām bažu paušanai
- Informācijas atklāšanas prasība S3-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi un pieejas būtisku risku mazināšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar skartajām kopienām, un šo darbību un pieeju iedarbīgums

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība S3-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības, kas ļaus **ilgtspējas deklarācijas lietotājiem** izprast būtisko **ietekmi** uz **skartajām kopienām**, kas saistīta ar paša uzņēmuma darbībām un vērtības ķēdi, arī produktiem vai pakalpojumiem, īstenojot tā **darījuma attiecības**, un ar to saistītos būtiskos riskus un iespējas, tajā skaitā:
  - (a) kā uzņēmums ietekmē kopienas teritorijās, kurās ietekme, visticamāk, pastāv un ir nopietna, attiecībā uz būtisku pozitīvu un negatīvu faktisko vai iespējamo ietekmi;
  - (b) jebkuras veiktās **darbības**, ar ko novērš, mazina vai labo iespējamo negatīvo ietekmi, novērš riskus un izmanto iespējas, un šo darbību rezultātus;
  - (c) uzņēmuma būtisko risku un iespēju, kas saistīti ar tā ietekmi uz skartajām kopienām vai **atkarību** no tām, būtību, veidu un apmēru, kā arī to, kā uzņēmums tos pārvalda; un
  - (d) būtisko risku un iespēju, ko rada uzņēmuma ietekme uz skartajām kopienām un atkarība no tām, **finansiālo iespaidu** uz uzņēmumu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā.
2. Lai sasniegtu šo mērķi, šajā standartā ir arī prasīts paskaidrot vispārējo pieeju, ko uzņēmums izmanto, lai noteiktu un pārvaldītu jebkādu būtisku faktisko un iespējamo ietekmi uz **skartajām kopienām** saistībā ar šādiem jautājumiem:
  - (a) kopienu ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības (piemēram, pienācīgi mājokļi, atbilstoša pārtika, ūdens un sanitārija, ar zemi un drošību saistīti ietekmes aspekti);
  - (b) kopienu pilsoniskās un politiskās tiesības (piemēram, vārda brīvība, pulcēšanās brīvība, ietekme uz cilvēktiesību aizstāvjiem) un
  - (c) Īpašas **pirmiedzīvotāju tautu** tiesības (piemēram, brīvprātīga, iepriekšēja un apzināta piekrišana, pašnoteikšanās, kultūras tiesības).
3. Šajā standartā ir prasīts arī paskaidrot, kā šāda ietekme, kā arī uzņēmuma **atkarība** no skartajām kopienām var radīt būtiskus riskus vai iespējas uzņēmumam. Piemēram, negatīvas attiecības ar **skartajām kopienām** var traucēt paša uzņēmuma darbībām vai kaitēt tā reputācijai, savukārt konstruktīvas attiecības var sniegt darījumdarbības ieguvumus, piemēram, stabilu un no konfliktiem brīvu darbību un vieglāku vietējo iedzīvotāju pieņemšanu darbā.

Mijiedarbība ar citiem ESRS

4. Šis standarts ir piemērojams, ja ESRS 2 “*Vispārīgi atklājamā informācija*” noteiktajā **būtiskuma** novērtēšanas procesā ir identificēta būtiska ietekme uz **skartajām kopienām** un/vai būtiski riski un iespējas, kas saistīti ar skartajām kopienām.
5. Šis standarts ir jālasa kopā ar ESRS 1 “*Vispārīgās prasības*” un ESRS 2, kā arī ESRS S1 “*Pašu personāls*”, ESRS S2 “*Vērtības ķēdes darbinieki*” un ESRS S4 “*Patērētāji un tiešie lietotāji*”.

Informācijas atklāšanas prasības

ESRS 2. *Vispārīgi atklājamā informācija*

6. Šīs iedaļas prasības ir jālasa kopā ar atklājamo informāciju, kas prasīta ESRS 2 par stratēģiju (SBM). Attiecīgo atklājamo informāciju sniedz līdztekus informācijai, kas prasīta ESRS 2, izņemot SBM-3 “*Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darījumdarbības modeli*”, par kuru uzņēmumam ir iespēja sniegt atklājamo informāciju līdztekus tematiskajai informācijai.

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”

7. Atbildot uz ESRS 2 SBM-2 43. punktu, uzņēmums atklāj, kā **skarto kopienu** viedokļi, intereses, tiesības un cerības — arī viņu cilvēktiesību (un attiecīgā gadījumā viņu kā **pirmiedzīvotāju** tiesību) ievērošana — ietekmē tā stratēģiju un darbījumdarbības modeli. Galvenā ietekmēto **ieinteresēto personu** grupa ir **skartās kopienas**.

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumdarbības modeli”

8. Atbildot uz ESRS 2 SBM-3 48. punktu, uzņēmums atklāj:
- (a) vai un kā faktiskā un iespējamā ietekme uz **skartajām kopienām**, kā norādīts ESRS 2 IRO-1 “Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesu apraksts”: i) izriet no uzņēmuma stratēģijas un darbījumdarbības modeļiem vai ir saistīti ar tiem, un ii) nodrošina informāciju un palīdz pielāgot uzņēmuma stratēģiju un darbījumdarbības modeli, un
  - (b) saikni starp tā būtiskajiem riskiem un iespējām, kas izriet no ietekmes uz skartajām kopienām un **atkarības** no tām, un tā stratēģiju un darbījumdarbības modeli.
9. Izpildot 48. punkta prasības, uzņēmums atklāj informāciju par to, vai visas **skartās kopienas**, kuras uzņēmums var būtiski ietekmēt (arī saistībā ar paša uzņēmuma darbībām un **vērtības ķēdi**, arī produktiem vai pakalpojumiem, īstenojot tā **darījuma attiecības**), ir iekļautas tās informācijas tvērumā, kas uzņēmumam jāatklāj saskaņā ar ESRS 2. Turklāt uzņēmums sniedz šādu informāciju:
- (a) īss to kopienu veidu apraksts, kurus būtiski ietekmē uzņēmuma darbība vai augšupējā vai lejupējā vērtības ķēde, un norāda, vai tie ir:
    - i. kopienas, kas dzīvo vai strādā uzņēmuma **objektu**, rūpnīcu, objektu vai citu fizisku darbības vietu tuvumā, vai attālākas kopienas, ko ietekmē darbības šajos objektos (piemēram, ūdens **piesārņojums** upes lejtecē);
    - ii. kopienas, kas atrodas uzņēmuma vērtības ķēdē (piemēram, kopienas, kuras ietekmē **piegādātāju** objektu darbība vai loģistikas vai izplatīšanas pakalpojumu sniedzēju darbība);
    - iii. kopienas vienā vai abos vērtības ķēdes beigu punktos (piemēram, metālu vai minerālu ieguves vai izejvielu novākšanas vietā vai kopienas **atkritumu** apsaimniekošanas vai **reciklēšanas** objektu tuvumā);
    - iv. **pirmiedzīvotāju** kopienas.
  - (b) būtiskas negatīvas ietekmes gadījumā — vai šāda ietekme ir i) plaši izplatīta vai sistēmiska kontekstos, kuros uzņēmums darbojas vai kuros tam ir piegādes vai citas darījuma attiecības (piemēram, marginalizētas iedzīvotāju grupas, kas cieš no ietekmes uz viņu veselību un dzīves kvalitāti augsti industrializētā reģionā), vai ii) saistīta ar atsevišķiem **incidentiem** paša uzņēmuma darbībās (piemēram, toksisku **atkritumu** noplūde, kas ietekmē kopienas piekļuvi tīram dzeramajam ūdenim) vai saistīta ar konkrētām darījuma attiecībām (piemēram, miermīlīgs kopienu protests pret uzņēmuma darbībām, kas izraisījis vardarbīgu uzņēmuma drošības dienestu reakciju). Tas ietver tādu skarto kopienu ietekmes aspektu aplūkošanu, kas var rasties, pārkārtojoties uz zaļāku un klimatneitrālu darbību. Iespējamie ietekmes aspekti ietver ietekmi, kas saistīta ar inovāciju un pārstrukturēšanu, raktuvju slēgšanu, pastiprinātu tādu minerālu ieguvu, kas vajadzīgi, pārkārtojoties uz ilgtspējīgu ekonomiku, un saules paneļu ražošanu;
  - (c) būtiskas pozitīvas ietekmes gadījumā — īss apraksts par darbībām, kas rada pozitīvu ietekmi (piemēram, spēju veidošana, lai atbalstītu vairāk un jaunus vietēji pieejamus iztikas līdzekļu veidus), un par to, kādi kopienu veidi tiek pozitīvi ietekmēti vai tos varētu pozitīvi ietekmēt; uzņēmums var atklāt ziņas arī par to, vai pozitīvā ietekme rodas konkrētās valstīs vai reģionos; un
  - (d) visi būtiskie riski un iespējas uzņēmumam, kas izriet no ietekmes uz skartajām kopienām un **atkarības** no tām.

10. Aprakstot galvenos kopienų veidus, kuri tiek vai var tikt negatīvi ietekmēti, pamatojoties uz informācijas atklāšanas prasībā ESRS 2 IRO-1 noteikto **būtiskuma** novērtējumu, uzņēmums atklāj, vai un kā tas ir attīstījis izpratni par to, kā **skartās kopienas** ar īpašām iezīmēm vai skarto kopienų locekļi, kas strādā īpašos apstākļos vai veic īpašas darbības, var būt pakļauti lielākam kaitējuma riskam.
11. Uzņēmums atklāj, kuri no tā būtiskajiem riskiem un iespējām (ja tādi ir), kas izriet no ietekmes uz skartajām kopienām vai **atkarības** no tām, ir saistīti ar konkrētām **skarto kopienų** grupām, nevis visām skartajām kopienām.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība S3-1. Rīcībpolitika attiecībā uz skartajām kopienām

12. **Uzņēmums apraksta savu rīcībpolitiku, kas pieņemta, lai pārvaldītu tā būtisko ietekmi uz skartajām kopienām, kā arī saistītos būtiskos riskus un iespējas.**
13. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums ieviesis rīcībpolitiku, kas attiecas uz tā būtiskās ietekmes konkrēti uz skarto kopienų identifikēšanu, novērtēšanu, pārvaldību un/vai **remediāciju**, kā arī rīcībpolitiku, kas attiecas uz būtisku riskiem un iespējām saistībā ar **skartajām kopienām**.
14. 12. punktā prasītajā atklājamajā informācija ietver informāciju par uzņēmuma īstenoto rīcībpolitiku, ar ko tas pārvalda tā būtisko ietekmi, riskus un iespējas, kas saistīti ar **skartajām kopienām**, saskaņā ar ESRS 2 MDR-P "Rīcībpolitika, kas pieņemta būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai". Turklāt uzņēmums norāda, vai šāda rīcībpolitika attiecas uz konkrētām skartajām kopienām vai visām skartajām kopienām.
15. Uzņēmums sniedz ziņas par jebkādiem **rīcībpolitikas** noteikumiem par ietekmes uz **pirmiedzīvotājiem** novēršanu un risināšanu.
16. Uzņēmums apraksta savas cilvēktiesību **politikas** saistības ⁽¹¹²⁾, kas ir relevantas skartajām kopienām, tajā skaitā procesus un mehānismus, ar kuriem tas uzrauga atbilstību ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem, SDO Deklarācijai par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā vai ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem. Atklājamajā informācijā uzņēmums galvenokārt pievēršas tiem jautājumiem, kas ir būtiski ⁽¹¹³⁾, kā arī tā vispārējai pieejai attiecībā uz šādiem aspektiem:
  - (a) kopienų, jo īpaši **pirmiedzīvotāju** cilvēktiesību ievērošana;
  - (b) skarto kopienų iesaiste un
  - (c) pasākumi, ar ko nodrošina un/vai sniedz iespēju izmantot **remediāciju** cilvēktiesību garantēšanai.
17. Uzņēmums atklāj, vai un kā tā rīcībpolitika attiecībā uz **skartajām kopienām** ir saskaņota ar starptautiski atzītiem standartiem, kas ir relevanti kopienām un konkrēti **pirmiedzīvotājiem**, tajā skaitā Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem. Uzņēmums arī atklāj, cik lielā mērā tā paša darbības vai augšupējā un lejupējā **vērtības ķēdē** ir konstatēti pārkāpumi saistībā ar ANO darījumdarbības un cilvēktiesību

⁽¹¹²⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 9. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Cilvēktiesību politikas trūkums").

⁽¹¹³⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 11. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Atbilstības ANO Globālajam līgumam un ESAO pamatnostādnēm daudznacionāliem uzņēmumiem uzraudzības procesu un mehānismu trūkums").

pamatprincipiem, SDO Deklarāciju par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā vai ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem, kas attiecas uz skartajām kopienām, un attiecīgā gadījumā norāda šo pārkāpumu veidu ⁽¹¹⁴⁾.

18. Šī **rīcībpolitika** var būt kā atsevišķs rīcībpolitikas dokuments attiecībā uz kopienām, vai arī tā var būt iekļauta plašākā dokumentā, piemēram, ētikas kodeksā vai vispārējā ilgtspējas politikā, ko uzņēmums jau ir atklājis kā daļu no cita ESRS. Šādos gadījumos uzņēmums sniedz precīzu mijnorādi, lai identificētu tos rīcībpolitikas aspektus, kas atbilstu šajā informācijas atklāšanas prasībā prasītajam.

Informācijas atklāšanas prasība S3-2. Procesi skarto kopienu iesaistei ietekmes jautājumos

19. **Uzņēmums atklāj informāciju par vispārējiem procesiem tā sadarbībai ar skartajām kopienām un to pārstāvjiem saistībā ar faktisko un iespējamo ietekmi uz tiem.**
20. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par to, vai un kā uzņēmums, pastāvīgi nodrošinot ilgtspējas pienācīgas rūpības procesu, sadarbojas ar skartajām kopienām, to likumīgajiem pārstāvjiem vai **uzticamiem vidutājiem** par būtisku, faktisku un iespējamu, pozitīvu un/vai negatīvu ietekmi, kas tās ietekmē vai var ietekmēt, kā arī par to, vai un kā uzņēmuma lēmumu pieņemšanas procesā tiek ņemti vērā **skarto kopienu** viedokļi.
21. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai un kā **skarto kopienu** viedokļi ietekmē tā lēmumus vai darbības, kuru mērķis ir pārvaldīt faktisko un iespējamo ietekmi uz skartajām kopienām. Attiecīgā gadījumā tas paskaidro šādus aspektus:
  - (a) vai tiek iesaistītas skartās kopienas vai to **likumīgie pārstāvi** tieši, vai arī **uzticami vidutāji**, kas pārzina to situāciju;
  - (b) posmu(-us), kurā(-os) notiek iesaiste, iesaistes veidu aprakstu un biežumu;
  - (c) funkcionālo amatu un augstāko amatu uzņēmumā, kura pienākumi paredz nodrošināt, ka šī iesaiste notiek un ka tās rezultāti tiek izmantoti uzņēmuma pieejā;
  - (d) attiecīgā gadījumā — to, kā uzņēmums novērtē savas sadarbības ar skartajām kopienām rezultativitāti, tajā skaitā, ja piemērojams, jebkādos no tā izrietošos nolīgumus vai rezultātus.
22. Attiecīgā gadījumā uzņēmums atklāj informāciju par pasākumiem, ko tas veic, lai noskaidrotu to **skarto kopienu** viedokļus, kuras var būt īpaši neaizsargātas pret ietekmi un/vai marginalizētas, kā arī konkrētu skarto kopienu grupu (piemēram, sievietes un meiteņus) viedokļus.
23. Ja **skartās kopienas** ir **pirmiedzīvotāji**, uzņēmums arī atklāj, kā tas savā **ieinteresēto personu** iesaistes pieejā ņem vērā un nodrošina to īpašo tiesību ievērošanu, tajā skaitā to tiesības uz **brīvprātīgu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu** attiecībā uz: i) viņu kultūras, intelektuālo, reliģisko un garīgo īpašumu, ii) darbībām, kas ietekmē to zemes un teritorijas, un iii) likumdošanas vai administratīvajiem pasākumiem, kas tos ietekmē. Proti, ja ir iesaistīti pirmiedzīvotāji, uzņēmums arī atklāj, vai un kā ar **pirmiedzīvotājiem** ir notikušas apspriešanās par iesaistes veidu un raksturlielumiem (piemēram, izstrādājot iesaistes darba kārtību, veidu un grafiku).

⁽¹¹⁴⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 10. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("ANO Globālā līguma principu un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) pamatnostādņu daudznacionāliem uzņēmumiem pārkāpumi"); un informāciju etalonu administratoriem, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā noteikts II pielikuma 1. un 2. iedaļas rādītājā "To etalona komponentu skaits, uz kuriem attiecas sociālie pārkāpumi (absolūtais skaits un relatīvais skaits dalīts ar visiem etalona komponentiem), kā minēts starptautiskajos līgumos un konvencijās, Apvienoto Nāciju Organizācijas principos un attiecīgā gadījumā valsts tiesību aktos".

24. Ja uzņēmums nevar atklāt iepriekš prasīto informāciju, jo nav pieņēmis vispārēju procesu sadarbībai ar skartajām kopienām, tas šo faktu norāda. Tas var atklāt termiņu, kurā tas plāno ieviest šādu procesu.

Informācijas atklāšanas prasība S3-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli skartajām kopienām bažu paušanai

25. **Uzņēmums apraksta procesus, ko tas ir ieviesis, lai nodrošinātu sadarbību ar uzņēmumu saistītās negatīvās ietekmes uz skartajām kopienām remediācijā, kā arī kanālus, kas ir pieejami skartajām kopienām, lai paustu bažas un panāktu to risināšanu.**
26. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par formālajiem līdzekļiem, ar kuru palīdzību **skartās kopienas** var darīt zināmas savas bažas un vajadzības tieši uzņēmumam un/vai ar kuru palīdzību uzņēmums atbalsta šādu kanālu (piemēram, **sūdzību mehānismu**) pieejamību tā darījuma attiecībās, un par to, kā tiek veikti turpmāki pasākumi saistībā ar šo kopienu izvirzītajiem jautājumiem un šo kanālu rezultativitāti.
27. Uzņēmums apraksta šādus aspektus:
- (a) uzņēmuma vispārējo pieeju un procesus, ar ko nodrošina vai veicina **remediāciju**, ja uzņēmums ir konstatējis, ka tas ir radījis vai veicinājis būtisku negatīvu **ietekmi** uz skartajām kopienām; tas ietver arī informāciju par to, vai un kā uzņēmums novērtē, vai nodrošinātā remediācija ir efektīva;
  - (b) visus īpašos kanālus, ko uzņēmums ir izveidojis, lai **skartās kopienas** varētu paust savas bažas vai vajadzības tieši uzņēmumam un tās risināt, tajā skaitā ziņas par to, vai šos kanālus ir izveidojis pats uzņēmums un/vai tie ir izveidoti, piedaloties trešo personu mehānismos;
  - (c) procesus, ar kuru palīdzību uzņēmums atbalsta šādu kanālu pieejamību tā darījuma attiecībās, un
  - (d) informāciju par to, kā uzņēmums seko izvirzītajiem un risinātajiem jautājumiem un tos uzrauga, un kā tas nodrošina šo kanālu rezultativitāti, arī iesaistot **ieinteresētās personas**, kas ir šo kanālu paredzētie **lietotāji**.
28. Uzņēmums atklāj, vai un kā tas novērtē, vai **skartās kopienas** ir informētas par šīm struktūrām vai procesiem un uzticas tiem kā veidam, kā paust savas bažas vai vajadzības un tās risināt. Turklāt uzņēmums atklāj informāciju par to, vai tas ir ieviesis rīcībpolitiku attiecībā uz to personu aizsardzību pret represijām, kuras šo politiku izmanto. Ja šī informācija ir atklāta saskaņā ar ESRS G1-1, uzņēmums var atsaukties uz to.
29. Ja uzņēmums nevar atklāt iepriekš prasīto informāciju, jo nav izveidojis kanālu bažu paušanai un/vai neatbalsta šāda kanāla pieejamību tā darījuma attiecībās, tas šo faktu norāda. Tas var atklāt termiņu, kurā tas plāno ieviest šādu kanālu vai procesu.

Informācijas atklāšanas prasība S3-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz skartajām kopienām un pieejas būtisku risku pārvaldīšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar skartajām kopienām, un šo darbību iedarbīgums

30. **Uzņēmums atklāj savas pieejas rīcībai saistībā ar būtisku ietekmi uz skartajām kopienām, būtisku risku pārvaldīšanu un būtisku iespēju izmantošanu saistībā ar skartajām kopienām, kā arī šo darbību iedarbīgumu.**
31. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir divējāds. Pirmkārt, tā sniedz izpratni par visām **darbībām** un iniciatīvām, ar kuru palīdzību uzņēmums cenšas:
- (a) novērst, mazināt un labot negatīvu būtisku **ietekmi** uz skartajām kopienām un/vai
  - (b) panākt pozitīvu būtisku ietekmi uz skartajām kopienām.

Otrkārt, tā sniedz izpratni par to, kā uzņēmums risina būtiskos **riskus** un izmanto būtiskās iespējas, kas saistītas ar skartajām kopienām.

Uzņēmums kopsavilkuma veidā sniedz aprakstu par rīcības plāniem un resursiem, ar ko pārvalda tā būtisko ietekmi, riskus un iespējas attiecībā uz skartajām kopienām saskaņā ar ESRS 2 MDR-A “Darbības un resursi saistībā ar ilgtspējas jautājumiem”.

32. Attiecībā uz būtisku ietekmi uzņēmums apraksta:

- (a) kādas darbības ir veiktas, plānotas vai tiek veiktas, lai novērstu vai mazinātu būtisku negatīvu ietekmi uz skartajām kopienām;
- (b) vai un kā ir veiktas darbības, lai nodrošinātu vai atļautu **remediāciju** saistībā ar faktisku būtisku ietekmi;
- (c) jebkādas papildu **darbības** vai iniciatīvas, kas ir ieviestas ar galveno mērķi panākt pozitīvu ietekmi uz skartajām kopienām, un
- (d) kā uzņēmums seko līdzi šo **darbību** un iniciatīvu rezultativitātei un to novērtē, lai nodrošinātu plānoto iznākumu skartajām kopienām.

33. Attiecībā uz 29. punktu uzņēmums apraksta:

- (a) procesus, kuros tas nosaka, kāda rīcība ir nepieciešama un piemērota, reaģējot uz konkrētu faktisku vai iespējamu būtisku negatīvu ietekmi uz skartajām kopienām;
- (b) savu pieeju pasākumu veikšanai saistībā ar konkrētu būtisku negatīvu ietekmi uz kopienām, tajā skaitā jebkādas pasākumus saistībā ar savu praksi attiecībā uz zemes iegādi, plānošanu un būvniecību, ekspluatāciju vai slēgšanu, kā arī to, vai būs nepieciešama plašāka rīcība nozarē vai sadarbība ar citām attiecīgajām pusēm, un
- (c) to, kā tas nodrošina, ka ir pieejami procesi, ar ko nodrošina vai dod iespēju izmantot **remediāciju** gadījumos, ja konstatēta būtiska negatīva ietekme, kā arī nodrošina tās īstenošanas rezultativitāti un iznākumus.

34. Attiecībā uz būtiskiem riskiem un iespējām uzņēmums apraksta:

- (a) kādas darbības ir plānotas vai tiek veiktas, lai mazinātu būtiskos riskus, ko uzņēmumam rada tā ietekme uz **skartajām kopienām** un **atkarība** no tām, un kā tas praksē seko līdzi to rezultativitātei, un
- (b) kādas darbības ir plānotas vai tiek veiktas, lai izmantotu uzņēmuma būtiskās iespējas attiecībā uz skartajām kopienām.

35. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai un kā tas veic darbības, lai tā prakse neradītu vai neveicinātu būtisku negatīvu ietekmi uz **skartajām kopienām**, attiecīgā gadījumā — arī saistībā ar plānošanu, zemes iegādi un izmantošanu, finansēšanu, izejvielu ieguvu vai ražošanu, dabas resursu izmantošanu un ietekmes uz vidi pārvaldību. Tas var ietvert informācijas atklāšanu par to, kāda pieeja tiek izmantota, ja rodas spriedze starp būtiskas negatīvas ietekmes novēršanu vai mazināšanu un citiem darbījumbūvības spiediena aspektiem.

36. Uzņēmums arī atklāj informāciju par to, vai ir ziņots par nopietnām cilvēktiesību problēmām un **incidentiem**, kas saistīti ar **skartajām kopienām**, un attiecīgā gadījumā atklāj šo informāciju ⁽¹¹⁵⁾.

37. Atklājot 31. punkta c) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums ņem vērā ESRS 2 MDR-T “Rīcībpolitikas un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus”, ja tas novērtē darbības efektivitāti, nosakot mērķrādītāju.

⁽¹¹⁵⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 14. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem (“Nopietnu cilvēktiesību problēmu un incidentu atklāto gadījumu skaits”).

38. Uzņēmums atklāj informāciju par to, kādi resursi ir piešķirti tā būtiskās ietekmes pārvaldībai, un sniedz konkrētu un detalizētu informāciju, kas ļauj **lietotājiem** gūt izpratni par to, kā būtiskā ietekme tiek pārvaldīta.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība S3-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību

39. Uzņēmums atklāj uz rezultātiem orientētus mērķrādītājus, kas sasniedzami konkrētā termiņā un ko tas varētu būt noteicis šādos nolūkos:
- (a) samazināt negatīvo ietekmi uz skartajām kopienām un/vai
  - (b) veicināt pozitīvu ietekmi uz skartajām kopienām un/vai
  - (c) pārvaldīt būtiskus riskus un iespējas, kas saistītas ar skartajām kopienām.
40. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums izmanto uz rezultātiem orientētus **mērķrādītājus**, kas sasniedzami konkrētā termiņā, lai virzītu un novērtētu savu progresu, risinot tā būtisko negatīvo ietekmi un/vai veicinot pozitīvo ietekmi uz skartajām kopienām, un/vai pārvaldot būtiskos riskus un iespējas, kas saistītas ar skartajām kopienām.
41. Kopsavilkuma aprakstā par **mērķrādītājiem**, ko izmanto, lai pārvaldītu būtisku ietekmi, riskus un iespējas attiecībā uz **skartajām kopienām**, iekļauj informāciju saskaņā ar ESRS 2 MDR-T noteiktajām prasībām.
42. Uzņēmums atklāj informāciju par **mērķrādītāju** noteikšanas procesu, tajā skaitā par to, vai un kā uzņēmums ir tieši sadarbojies ar skartajām kopienām, to likumīgajiem pārstāvjiem vai **uzticamiem vidutājiem**, kas pārzina viņu situāciju, lai:
- (a) noteiktu šādus mērķrādītājus;
  - (b) sekotu līdzi uzņēmuma darbības rezultātiem attiecībā pret šiem mērķrādītājiem un
  - (c) noteiktu uzņēmuma darbības rezultātā gūtās atziņas vai uzlabojumus.

A papildinājums.

Piemērošanas prasības

Šis papildinājums ir neatņemama ESRS S3 “Skartās kopienas” daļa. Tas nodrošina šajā standartā noteikto informācijas atklāšanas prasību piemērošanu, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

Mērķis

- AR 1. Pārskats par sociālajiem un cilvēktiesību jautājumiem, kas sniegts 2. punktā, nenozīmē, ka par visiem šiem jautājumiem būtu jāsniedz ziņas saskaņā ar katru šajā standartā noteikto informācijas atklāšanas prasību. Tas drīzāk sniedz to jautājumu sarakstu, ko uzņēmums ņem vērā, veicot **būtiskuma** novērtējumu (sk. ESRS 1 3. nodaļu “Dubultā būtiskuma princips kā pamats ilgtspējas informācijas atklāšanai” un ESRS 2 IRO-1), saistībā ar **skartajām kopienām**, un pēc tam sniedz ziņas par tiem kā par būtisku ietekmi, riskiem un iespējām, kas ietilpst šā standarta tvērumā.
- AR 2. Papildus 2. punktā uzskaitītajiem jautājumiem uzņēmums var apsvērt iespēju atklāt informāciju par citiem jautājumiem, kas saistīti ar būtisku ietekmi īsākā laikposmā, piemēram, iniciatīvas attiecībā ietekmi uz skartajām kopienām saistībā ar uzņēmuma darbību ekstremālu un pēkšņu laikapstākļu dēļ.

ESRS 2 “Vispārīgi atklājamā informācija”

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”

- AR 3. Informācijas atklāšanas prasībā ESRS 2 SBM-2 ir noteikts, ka uzņēmumam jāsniedz informācija par to, vai un kā tas apsver, vai tā stratēģija un **darījumdarbības modelis** ietekmē būtiskas **ietekmes** radīšanu, saasināšanu vai mazināšanu attiecībā uz **skartajām kopienām**, kā arī vai un kā tā darījumdarbības modelis un stratēģija tiek pielāgoti, lai novērstu šādu būtisku ietekmi.
- AR 4. Lai gan **skartās kopienas**, iespējams, nepiedalās uzņēmuma stratēģijas vai **uzņēmējdarbības modeļa** izstrādē, to viedokļi var sniegt informāciju uzņēmuma stratēģijas un darījumdarbības modeļa novērtējumam. Uzņēmums var atklāt skarto kopienu un to pārstāvju viedokļus.

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darījumdarbības modeli”

- AR 5. Ietekme uz **skartajām kopienām** var būt saistīta ar uzņēmuma stratēģiju vai darījumdarbības modeli dažādos veidos. Piemēram, ietekme var būt saistīta ar uzņēmuma piedāvāto vērtību (piemēram, būvniecība vai projektu uzsākšana ar termiņiem, kas nedod pietiekami daudz laika, lai apspriestos ar grupām, ko skar attiecīgie projekti), tā **vērtības ķēdi** (piemēram, zemes izmantošana valstīs, kurās īpašumtiesības bieži vien ir strīdīgas vai uzskaitē ir neuzticama, vai zemes lietotāji (piemēram, **pirmiedzīvotāju** grupas) netiek atzīti, vai tā izmaksu struktūru un ieņēmumu modeli (piemēram, agresīvas nodokļu optimizēšanas stratēģijas, jo īpaši attiecībā uz darbībām jaunattīstības valstīs).
- AR 6. Būtiskus riskus uzņēmumam var radīt arī stratēģijas vai darījumdarbības modeļa radītā ietekme uz **skartajām kopienām**. Piemēram, ja uzņēmuma stratēģija paredz virzību uz teritorijām ar augstāku risku, lai iegūtu noteiktas izejvielas, un ja skartās kopienas pretojas uzņēmuma klātbūtnei vai ieblīst pret tā vietējo praksi, tas var radīt ievērojamus un dārgus kavējumus un ietekmēt uzņēmuma spēju nākotnē iegūt zemes koncesijas vai atļaujas. Tāpat, ja uzņēmuma darījumdarbības modelis ir balstīts uz intensīvu ūdens ieguvī tā stacijās tik lielā mērā, ka tas ietekmē ūdens pieejamību kopienu patēriņam, higiēnai un iztikai, tas var izraisīt reputāciju graujošus boikotus, sūdzības un tiesvedību.

- AR 7. **Skarto kopienu** īpašo iezīmju piemēri, ko uzņēmums var ņemt vērā, atbildot uz 10. punktu, var būt, piemēram, tāda skartā kopiena, kas ir fiziski vai ekonomiski izolēta un ir īpaši uzņēmīga pret ievestām slimībām vai kurai ir ierobežota piekļuve sociālajiem pakalpojumiem, un tāpēc tā ir atkarīga no uzņēmuma izveidotas infrastruktūras. Tā tas var būt gadījumos, kad zemi, ko apstrādā sievietes, nopērk uzņēmums, taču maksājumus saņem mājsaimniecību vadītāji vīrieši, un rezultātā sievietēm tiek vēl vairāk atņemtas iespējas kopienā. Tā tas var būt arī gadījumos, kad skartā kopiena ir pirmiedzīvotāju kopiena un tās locekļi cenšas īstenot kultūras vai ekonomiskās tiesības uz zemi, kas ir uzņēmuma (vai kādas struktūras, ar ko tam ir darījuma attiecības) īpašumā vai lietošanā, apstākļos, kad viņu tiesības neaizsargā valsts. Turklāt uzņēmums ņem vērā, vai dažādas pazīmes nepārklājas. Piemēram, tādas pazīmes kā etniskā izcelsme, sociālekonomiskais statuss, migranta statuss un dzimums savstarpējo mijiedarbību var radīt pārlaidu kaitējuma riskus atsevišķām skartajām kopienām vai atsevišķām šo skarto kopienu daļām, jo skartās kopienas bieži vien ir nevienlīdzīgas.
- AR 8. Attiecībā uz 11. punktu būtiski riski var rasties arī tāpēc, ka uzņēmums ir atkarīgs no **skartajām kopienām**, un maz ticami, bet lielu ietekmi radoši notikumi var izraisīt **finansiālu iespaidu**; piemēram, ja dabas katastrofas rezultātā notiek katastrofāla rūpnieciska avārija, kas saistīta ar uzņēmuma darbību, un tā rezultātā skartajām kopienām tiek nodarīts nopietns kaitējums.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība S3-1. Rīcībpolitika attiecībā uz skartajām kopienām

- AR 9. Aprakstā iekļauj galveno informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu rīcībpolitikas precīzu atspoguļojumu attiecībā uz **skartajām kopienām**, tādēļ uzņēmums ņem vērā iespēju sniegt skaidrojumus par būtiskām izmaiņām rīcībpolitikas dokumentos, kas pieņemti pārskata gada laikā (piemēram, jaunas vai papildu pieejas iesaistei, pienācīgas rūpības procesam un remediācijai).
- AR 10. Atklājot informāciju par savas rīcībpolitikas saskaņošanu ar ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem, uzņēmums ņem vērā, ka šie pamatprincipi attiecas uz Starptautisko cilvēktiesību hartu, ko veido Vispārējā cilvēktiesību deklarācija un abi pakti, ar kuru to īsteno, kā arī ANO Deklarāciju par pamatiedzīvotāju tiesībām, Starptautiskās Darba organizācijas Konvenciju par pirmiedzīvotāju tautām un cilšu tautām (SDO Nr. 169) un pamatkonvencijām, kas ir tās pamatā, un var sniegt ziņas par saskaņību ar šiem pamatā esošajiem standartiem.
- AR 11. Uzņēmums var sniegt piemēru tam, kāda veida paziņojumus par savu rīcībpolitiku tas sniedz tām personām, personu grupām vai struktūrām, kurām tā ir relevanta, vai nu tādēļ, ka no tām tiek gaidīts, ka tās šo rīcībpolitiku īsteno (piemēram, uzņēmuma **darbinieki**, darbuzņēmēji un **piegādātāji**), vai arī tādēļ, ka tās ir tieši ieinteresētas attiecīgās rīcībpolitikas īstenošanā (piemēram, pašu strādājošie, ieguldītāji). Uzņēmums var atklāt saziņas līdzekļus un kanālus (piemēram, izdales lapiņas, informatīvus biļetenus, īpašas tīmekļvietnes, sociālos medijus, tiešu saskarsmi, darbinieku pārstāvjus), lai palīdzētu nodrošināt, ka **rīcībpolitika** ir pieejama un ka dažādas personas saprot tās ietekmi. Uzņēmums var arī paskaidrot, kā tas apzina un novērš iespējamās izplatīšanas šķēršļus, piemēram, tulkotot attiecīgajās valodās vai izmantojot grafiskus attēlus.

- AR 12. Atklājot informāciju par nopietnām cilvēktiesību problēmām un **incidentiem**, kas saistīti ar skartajām kopienām, uzņēmums ņem vērā visus juridiskos strīdus, kas saistīti ar zemes lietošanas tiesībām un **pirmiedzīvotāju brīvprātīgu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu**.

Informācijas atklāšanas prasība S3-2. Procesi skarto kopienas iesaistei ietekmes jautājumos

- AR 13. Skaidrojumi par to, kā uzņēmums ņem vērā un nodrošina, ka tiek ievērotas pirmiedzīvotāju īpašās tiesības uz **brīvprātīgu, iepriekšēju un informētu piekrišanu**, var ietvert informāciju par apspriešanās procesiem ar pirmiedzīvotājiem, kuru mērķis ir iegūt šādu piekrišanu. Uzņēmums apsver, kā iesaistīšanās ietver godprātīgas sarunas ar skartajiem **pirmiedzīvotājiem**, lai iegūtu to **brīvprātīgu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu**, ja uzņēmums ietekmē zemes, teritorijas vai resursus, kas pirmiedzīvotājiem parasti pieder, ko tie aizņem vai kā citādi izmanto; vai pārņemto zemes vai teritorijām, kas ir tradicionāli to īpašumā vai ko tie tradicionāli izmanto vai aizņem; vai ietekmē vai izmanto viņu kultūras, intelektuālo, reliģisko un garīgo īpašumu.

AR 14. Aprakstot, kurai funkcionālajai nodaļai vai amatam ir darbības atbildība par šādu iesaisti un/vai galīgā pārskatatbildība, uzņēmums var atklāt, vai tas ir kāds īpašs amats vai funkcionālā nodaļa, vai daļa no plašāka pienākuma vai funkcijas, un vai ir piedāvāti kādi spēju veidošanas pasākumi, lai palīdzētu personālam iesaistīties. Ja uzņēmums nevar noteikt šādu amatu vai funkcionālo nodaļu, tas var šo faktu norādīt. Šo informācijas atklāšanas prasību var izpildīt, arī sniedzot norādi uz informāciju, kas atklāta saskaņā ar ESRS 2 GOV 1 “Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas”.

AR 15. Sagatavojot informāciju, kas atklājama saskaņā ar 20. punkta b) un c) apakšpunktu, var ņemt vērā šādus aspektus:

- (a) tādu posmu piemēri, kuros notiek iesaiste, ir i) nosakot mazināšanas pieejas vai ii) izvērtējot mazināšanas rezultativitāti;
- (b) iesaistes veids — līdzdalība, apspriešanās un/vai informēšana;
- (c) attiecībā uz iesaistes biežumu var sniegt informāciju par to, vai iesaiste notiek regulāri, noteiktos projekta vai darījumdarbības procesa posmos, un
- (d) saistībā ar amatu, kuram ir attiecīgā darbības atbildība — vai uzņēmums pieprasa, lai attiecīgajam personālam būtu noteiktas prasmes un vai tas nodrošina **apmācības** vai spēju veidošanas iespējas attiecīgajiem darbiniekiem, lai tie varētu iesaistīties. Attiecībā uz būtisku ietekmi, riskiem un iespējām uz pirmiedzīvotājiem tas ietver apmācību par **pirmiedzīvotāju** tiesībām, tajā skaitā par brīvprātīgu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu.

AR 16. Lai ilustrētu, kā kopienu viedokļi ir ietekmējuši konkrētus uzņēmuma lēmumus vai darbības, uzņēmums var sniegt piemērus no pašreizējā pārskata perioda.

Informācijas atklāšanas prasība S3-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli skartajām kopienām bažu paušanai

AR 17. Izpildot ESRS S3-3 noteiktās informācijas atklāšanas prasības, uzņēmums var pamatoties uz ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem un ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem, kas saistīti ar **remediāciju** un **sūdzību mehānismiem**.

AR 18. Kanāli, ko var izmantot bažu vai vajadzību paušanai, ietver **sūdzību mehānismus**, uzticības līnijas, dialoga procesus vai citus līdzekļus, ar kuru palīdzību **skartās kopienas** vai to **likumīgie pārstāvji** var paust bažas par ietekmi vai izskaidrot vajadzības, kuras viņi vēlētos, lai uzņēmums risinātu. Tas varētu ietvert kanālus, kurus nodrošina tieši uzņēmums, papildus citiem mehānismiem, ko uzņēmums var izmantot, lai gūtu informāciju par ietekmes kopienām pārvaldību (piemēram, atbilstības revīzijām). Ja uzņēmums šās prasības izpildei sniedz tikai informāciju par to, ka šādi kanāli pastāv un ka uzņēmums tos nodrošina tā **darījuma attiecību** ietvaros, tas šo faktu norāda.

AR 19. Lai sniegtu plašāku ieskatu informācijā, kas jāsniedz saskaņā ar ESRS S3-3, uzņēmums attiecībā uz katru būtiskas ietekmes aspektu var paskaidrot, vai un kādā veidā skartās kopienas, kuras šie aspekti var ietekmēt, un to pārstāvji var piekļūt šiem kanāliem tajā uzņēmuma līmenī, kurā šīs kopienas tiek ietekmētas. Relevantas ziņas ietver informāciju par to, vai **skartās kopienas** var piekļūt kanāliem sev saprotamā valodā un vai ar tām ir notikušas apspriešanās šādu kanālu izveidē.

AR 20. Trešo personu mehānismi varētu būt valdības, NVO, nozares asociāciju un citu sadarbības iniciatīvu mehānismi. Uzņēmums var atklāt, vai tie ir pieejami visām **skartajām kopienām**, kuras uzņēmums var būtiski ietekmēt vai faktiski ietekmē, vai fiziskām personām vai organizācijām, kas darbojas viņu vārdā vai kas citā veidā var uzzināt par negatīvo ietekmi.

- AR 21. Attiecībā uz to personu aizsardzību, kuras izmanto mehānismus pret represijām, uzņēmums var aprakstīt, vai tas izturas pret sūdzībām konfidenciali un ievērojot tiesības uz privātumu un datu aizsardzību, kā arī vai šos mehānismus var izmantot anonīmi (piemēram, izmantojot trešās personas pārstāvību).
- AR 22. Atklājot informāciju par procesiem, kas saistīti ar **remediācijas** nodrošināšanu **pirmiedzīvotājiem**, relevantā informācija ietver ziņas par to, vai un kā uzņēmums ir ņēmis vērā pirmiedzīvotāju paražas, tradīcijas, noteikumus un tiesību sistēmas.
- AR 23. Atklājot informāciju par to, vai un kā uzņēmums zina, ka **skartās kopienas** ir informētas par šādiem kanāliem un kādam no tiem uzticas, uzņēmums var sniegt relevantus un ticamus datus par šo kanālu iedarbīgumu no skarto kopienu viedokļa. Informācijas avoti ir, piemēram, to kopienu locekļu aptaujas, kuri izmantojuši šādus kanālus, un viņu apmierinātības līmenis ar procesu un rezultātiem.
- AR 24. Aprakstot to, cik iedarbīgi ir kanāli, kurus **skartās kopienas** var izmantot bažu paušanai, uzņēmums var izmantot turpmāk uzskaitītos jautājumus, pamatojoties uz ārpustiesas **sūdzību mehānismu** iedarbīguma kritērijiem, kas izklāstīti ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipos, jo īpaši 31. principā. Turpmāk izklāstītos apsvērumus var piemērot atsevišķiem kanāliem vai kanālu sistēmas kopumam.
- (a) Vai kanāli ir legītīmi, jo ir nodrošināta pienācīga pārskatatbildība par to taisnīgu darbību un tiek veidota ieinteresēto personu uzticība?
  - (b) Vai kanāli ir zināmi un pieejami ieinteresētajām personām?
  - (c) Vai kanāliem ir skaidras un zināmas procedūras, noteikti termiņi un skaidrība par procesiem?
  - (d) Vai kanāli nodrošina pienācīgu piekļuvi informācijas, konsultāciju un zināšanu avotiem?
  - (e) Vai kanāli nodrošina pārredzamību, sniedzot pietiekamu informāciju gan sūdzību iesniedzējiem, gan — attiecīgā gadījumā — lai apmierinātu attiecīgās sabiedrības intereses?
  - (f) Vai rezultāti, kas sasniegti, izmantojot šos kanālus, atbilst starptautiski atzītām cilvēktiesībām?
  - (g) Vai uzņēmums apzina no kanāliem gūtās atziņas, kas atbalsta pastāvīgu mācīšanos gan kanālu uzlabošanai, gan ietekmes novēršanai nākotnē?
  - (h) Vai uzņēmums koncentrējas uz dialogu ar sūdzību iesniedzējiem kā līdzekli, lai panāktu saskaņotus risinājumus, nevis cenšas iznākumu noteikt vienpusēji?

Informācijas atklāšanas prasība S3-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz skartajām kopienām un pieejas būtisku risku pārvaldīšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar skartajām kopienām, un šo darbību iedarbīgums

- AR 25. Lai izprastu negatīvās ietekmes aspektus un to, kādos veidos uzņēmums var būt ar tiem saistīts tā vērtības ķēdē, kā arī lai noteiktu atbilstošus risinājumus un tos īstenotu praksē, var būt nepieciešams laiks. Tādēļ uzņēmums apsver iespēju atklāt:
- (a) tā vispārējo un konkrēto pieeju būtiskas negatīvas ietekmes aspektu novēršanai;
  - (b) tā sociālo ieguldījumu vai citas **attīstības** programmas, kuru mērķis ir veicināt papildu būtisku pozitīvu ietekmi;
  - (c) kāds ir bijis tā centienu progress pārskata periodā un
  - (d) tā mērķus turpmākiem uzlabojumiem.

- AR 26. Atbilstoša rīcība var atšķirties atkarībā no tā, vai uzņēmums izraisa vai veicina būtisku ietekmi, vai arī būtiskā ietekme ir tieši saistīta ar paša uzņēmuma darbībām, produktiem vai pakalpojumiem, īstenojot darījuma attiecības.

AR 27. Ņemot vērā to, ka būtiskā negatīvā ietekme, kas skar ietekmētās kopienas un kas ir notikusi pārskata periodā, var būt saistīta arī ar struktūrām vai darbībām, kuras uzņēmums tieši nekontrolē, uzņēmums var atklāt, vai un kādā veidā tas cenšas izmantot savu iespaidu attiecīgajās **darījuma attiecībās**, lai pārvaldītu šo ietekmi. Tas var ietvert komerciāla **iespaida** izmantošanu (piemēram, līgumisko prasību ieviešanu saistībā ar darījuma partneriem vai stimulu īstenošanu), cita veida iespaidu darījuma attiecībās (piemēram, **apmācības** vai spēju veidošanas pasākumu nodrošināšanu struktūrām, ar kurām uzņēmumam ir darījuma attiecības, saistībā ar pirmiedzīvotāju tiesībām) vai sadarbību ar līdzīgām struktūrām vai citiem dalībniekiem (piemēram, iniciatīvas, kuru mērķis ir līdz minimumam samazināt ar drošību saistīto ietekmi uz kopienām vai piedalīties uzņēmuma un kopienas partnerībās).

AR 28. Ietekme uz kopienām var izrietēt no vides jautājumiem, kurus uzņēmums atklāj saskaņā ar ESRS E1 – E5. Piemēram,

- (a) ESRS E1 “Klimata pārmaiņas”: lai īstenotu **klimata pārmaiņu mazināšanas** plānus, uzņēmumam var būt jāinvestē **atjaunīgās enerģijas** projektos, kas var ietekmēt **pirmiedzīvotāju tautu** zemes, teritoriju un **dabas resursus**. Ja uzņēmums neapspriežas ar skartajiem pirmiedzīvotājiem, tas var negatīvi ietekmēt skarto kopienu tiesības uz **brīvprātīgu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu**;
- (b) ESRS E2 “Piesārņojums: uzņēmums var negatīvi ietekmēt **skartās kopienas**, nenodrošinot to aizsardzību pret **piesārņojumu**, ko rada konkrēti kompleksi un kas izraisa veselības problēmas;
- (c) ESRS E3 “Ūdens un jūras resursi”: uzņēmums var negatīvi ietekmēt kopienu piekļuvi tīram dzeramajam ūdenim, ja tas iegūst ūdeni teritorijās ar augstu ūdens resursu noslodzi;
- (d) ESRS E4 “Biodaudzveidība un ekosistēmas”: uzņēmums var negatīvi ietekmēt vietējo lauksaimnieku iztikas līdzekļus, veicot darbības, kas piesārņo **augsnī**. Papildu piemēri ir augsnes noslēgšana, būvējot jaunu infrastruktūru, kas var iznīcināt augu sugas, kuras ir ļoti svarīgas, piemēram, vietējai **biodaudzveidībai** vai ūdens filtrēšanai kopienām; vai **invazīvu sugu** (augu vai dzīvnieku) introdukcija, kas var ietekmēt **ekosistēmas** un nodarīt kaitējumu nākotnē;
- (e) ESRS E5 “Resursu izmantojums un aprītes ekonomika”: uzņēmums var negatīvi ietekmēt kopienu locekļu dzīvi, ietekmējot viņu veselību **bīstamo atkritumu** nepareizas apsaimniekošanas dēļ.

Ja saikne starp ietekmi uz vidi un vietējām kopienām ir aplūkota informācijā, kas jāatklāj saskaņā ar ESRS E1–E5 informācijas atklāšanas prasībām, uzņēmums var sniegt mijnorādes uz tām un skaidri norādīt šādu atklājamo informāciju.

AR 29. Ja uzņēmums atklāj informāciju par savu dalību nozares vai daudzpusējā ieinteresēto personu iniciatīvā, kas ir daļa no tā **darbībām**, kuru mērķis ir novērst būtisku negatīvu ietekmi, uzņēmums var atklāt, kā ar attiecīgo iniciatīvu un paša uzņēmuma iesaistīšanos tas tiecas novērst attiecīgo būtisko ietekmi. Saskaņā ar ESRS S3-5 tas var sniegt ziņas par attiecīgajiem iniciatīvas izvirzītajiem **mērķrādītājiem** un to sasniegšanas gaitu.

AR 30. Atklājot informāciju par to, vai un kā uzņēmums, pieņemot lēmumu par darījuma attiecību pārtraukšanu, ņem vērā faktisko un iespējamo ietekmi uz **skartajām kopienām** un vai un kā tas cenšas novērst jebkādu negatīvu ietekmi, ko var radīt **darījuma attiecību** pārtraukšana, uzņēmums var sniegt piemērus.

AR 31. Atklājot informāciju par to, kā uzņēmums seko līdzi tam, cik rezultatīvas ir tā būtiskas ietekmes aspektu pārvaldības **darbības** pārskata periodā, uzņēmums var atklāt informāciju par atziņām, kas gūtas iepriekšējā un pašreizējā pārskata periodā.

AR 32. Procesi, ko izmanto, lai sekotu līdzi **darbību** iedarbīgumam, var ietvert iekšējo vai ārējo revīziju vai pārbaudi, tiesas procesus un/vai saistītus tiesas nolēmumus, ietekmes novērtējumus, vērtēšanas sistēmas, ieinteresēto personu atsauksmes, **sūdzību mehānismus**, ārējus darbības rezultātu novērtējumus un salīdzinošo novērtēšanu.

AR 33. Ziņošanas par iedarbīgumu mērķis ir palīdzēt izprast saikni starp uzņēmuma veiktajām **darbībām** un iedarbīgu ietekmes pārvaldību.

- AR 34. Attiecībā uz iniciatīvām vai procesiem, kuru galvenais mērķis ir panākt pozitīvu ietekmi uz skartajām kopienām, kuras pamatā ir skarto kopienu vajadzības, un attiecībā uz šādu iniciatīvu vai procesu īstenošanas līmenis, uzņēmums var atklāt:
- (a) informāciju par to, vai un kā **skartās kopienas** un to **likumīgie pārstāvji** vai to **uzticami vidutāji** piedalās lēmumu pieņemšanā attiecībā uz šo investīciju vai programmu izstrādi un īstenošanu, un
  - (b) informāciju par pozitīvajiem rezultātiem attiecībā uz **skartajām kopienām**, kas plānoti vai sasniegti ar šīm investīcijām vai programmām;
  - (c) skaidrojumu par to, cik lielā mērā aprakstītais sociālais ieguldījums vai **attīstības** programmas attiecas uz **skartajām kopienām**, un attiecīgā gadījumā — pamatojums, kāpēc konkrētā sociālā ieguldījuma vai attīstības programmas īstenošanai tikušas atlasītas konkrētās kopienas.
- AR 35. Uzņēmums var atklāt, vai kādas iniciatīvas vai procesi, kuru galvenais mērķis ir panākt pozitīvu ietekmi uz **skartajām kopienām**, ir paredzēti arī tam, lai atbalstītu viena vai vairāku ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanu. Piemēram, uzņēmums, kas apņemas īstenot ANO 5. ilgtspējīgas attīstības mērķi “Panākt dzimumu līdztiesību un nodrošināt pilnvērtīgas iespējas visām sievietēm un meitenēm”, var veikt pārdomātus pasākumus, lai apspriešanās procesā ar skarto kopienu iesaistītu sievietes, lai ievērotu rezultatīvas **ieinteresēto personu iesaistes** standartus, kas var palīdzēt dot iespējas sievietēm ne tikai pašā procesā, bet, iespējams, arī viņu ikdienas dzīvē.
- AR 36. Atklājot informāciju par pozitīvajiem rezultātiem attiecībā uz **skartajām kopienām**, kas plānoti vai sasniegti ar uzņēmuma **darbībām**, ir jānošķir pierādījumi par to, ka ir veiktas konkrētas darbības (piemēram, ka x sieviešu kopienas locekļu ir tikusi sniegta **apmācība** par to, kā kļūt par vietējām **piegādātājām** uzņēmumam), no pierādījumiem par faktiskajiem rezultātiem attiecībā uz skartajām kopienām (piemēram, ka x sieviešu kopienas locekļu ir izveidojušas mazos uzņēmumus un ka katru gadu tikuši atjaunoti viņu līgumi ar uzņēmumu).
- AR 37. Atklājot informāciju par to, vai iniciatīvām vai procesiem ir nozīme arī būtiskas negatīvas ietekmes mazināšanā, uzņēmums var, piemēram, ņemt vērā programmas, kuru mērķis ir uzlabot vietējo infrastruktūru uzņēmuma objektu tuvumā (piemēram, uzlabot ceļus) un kuru rezultātā ir samazinājies smagu satiksmes negadījumu skaits, kuros iesaistīti kopienas locekļi.
- AR 38. Atklājot būtiskos riskus un iespējas, kas saistīti ar uzņēmuma ietekmi vai **atkarību** no **skartajām kopienām**, uzņēmums var apsvērt šādus aspektus:
- (a) riski, kas saistīti ar uzņēmuma ietekmi uz **skartajām kopienām**, var ietvert reputācijas vai juridiskos riskus, kā arī darbības riskus, ja skartās kopienas protestē pret pārvietošanu vai piekļuves zaudēšanu zemei, kas izraisa dārgus kavējumus, boikotus vai tiesas prāvas;
  - (b) riski, kas saistīti ar uzņēmuma atkarību no **skartajām kopienām**, var ietvert darījumdarbības pārtraukšanu, ja **pirmiedzīvotāji** nolemj atsaukt savu piekrišanu projektam to zemēs, un tādēļ uzņēmuma būtiski jāmaina projekts vai jāatsakās no tā;
  - (c) darījumdarbības iespējas, kas saistītas ar uzņēmuma ietekmi uz **skartajām kopienām**, var ietvert projektu vieglāku finansēšanu un to, ka uzņēmums var būt kopienu, valdību un citu uzņēmumu izvēlēts partneris; un
  - (d) iespējas, kas saistītas ar uzņēmuma atkarību no **skartajām kopienām**, var ietvert pozitīvu attiecību veidošanos starp uzņēmumu un pirmiedzīvotājiem, kas ļauj paplašināt esošos projektus, jo tiem ir spēcīgs atbalsts.
- AR 39. Atklājot AR 41 minēto informāciju, uzņēmums var apsvērt iespēju sniegt skaidrojumus par riskiem un iespējām, kas izriet no ietekmes uz vidi vai **atkarības** (sīkāku informāciju skatīt AR 31), arī tādas, kas saistīta ar ietekmi uz cilvēktiesībām (vai sociālo ietekmi). Kā piemēru var minēt reputācijas riskus, ko rada neapsaimniekotu, vidē **novadītu** piesārņotāju ietekme uz sabiedrības veselību, vai protestu **finansālais iespaids**, kas var traucēt uzņēmuma darbībai vai to pārtraukt, piemēram, reaģējot uz darbībām teritorijās ar augstu ūdens resursu noslodzi, kas var ietekmēt skarto kopienu dzīvi.

- AR 40. Atklājot informāciju par to, vai **atkarība** kļūst par riskiem, uzņēmums ņem vērā ārējās norises.
- AR 41. Atklājot informāciju par rīcībpolitiku, darbībām, resursiem un **mērķrādītājiem**, kas saistīti ar būtisku risku un iespēju pārvaldību, gadījumos, kad riskus un iespējas rada būtiska ietekme, uzņēmums var sniegt mijņorādes uz informāciju, ko tas atklājis par rīcībpolitiku, rīcību, resursiem un mērķrādītājiem saistībā ar šo ietekmi.
- AR 42. Uzņēmums ņem vērā, vai un kādā veidā tā būtisko risku, kas saistīti ar **skartajām kopienām**, pārvaldības procesi ir integrēti esošajos riska pārvaldības procesos.
- AR 43. Atklājot informāciju par būtiskas ietekmes pārvaldībai piešķirtajiem resursiem, uzņēmums var izklāstīt, kuras iekšējās funkcionālās nodaļas ir iesaistītas ietekmes pārvaldībā un kāda veida darbības tās veic, lai novērstu negatīvo un veicinātu pozitīvo ietekmi.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība S3-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību

- AR 44. Atklājot informāciju par **mērķrādītājiem** saskaņā ar 38. punktu, uzņēmums var atklāt:
- (a) plānotos rezultātus, kas jāsasniedz skarto kopienu dzīvē, izklāstot šos rezultātus cik vien iespējams konkrēti;
  - (b) **mērķrādītāju** stabilitāti laika gaitā definīciju un metodiku ziņā, lai nodrošinātu salīdzināmību dažādos laikos;
  - (c) standartus vai saistības, kas ir mērķrādītāju pamatā (piemēram, rīcības kodeksi, sagādes politika, globālie satvari vai nozares kodeksi).
- AR 45. Ar būtiskiem **riskiem** un **iespējām** saistītie **mērķrādītāji** var būt tādi paši kā mērķrādītāji saistībā ar būtisku ietekmi vai arī atšķirīgi no tiem. Piemēram, mērķrādītājs pilnībā atjaunot **skarto kopienu** iztikas līdzekļus pēc pārvietošanas varētu gan mazināt ietekmi uz šīm kopienām, gan samazināt saistītos darījumdarbības riskus, piemēram, kopienu protestus.
- AR 46. Saistībā ar vienu un to pašu **politisko** apņemšanos var arī nošķirt īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa **mērķrādītājus**. Piemēram, uzņēmuma galvenais mērķis var būt nodarbināt kopienas locekļus vietējā izejvielu ieguves **objektā** ar ilgtermiņa mērķi līdz 2025. gadam panākt, ka visi darbinieki objektā ir vietējie iedzīvotāji, un ar īstermiņa mērķi katru gadu līdz 2025. gadam palielināt vietējo **darbinieku** skaitu par x procentiem.
- AR 47. Pārskata periodā mainot vai aizstājot kādu mērķrādītāju, uzņēmums var paskaidrot izmaiņas, sasaistot tās ar būtiskām izmaiņām darījumdarbības modeli vai plašākām izmaiņām pieņemtajā standartā vai tiesību aktos, uz kuriem mērķrādītājs balstīts, lai sniegtu kontekstuālu informāciju saskaņā ar ESRS 2 BP-2 "Atklājamā informācija saistībā ar īpašiem apstākļiem".

ESRS S4

PATĒRĒTĀJI UN TIEŠIE LIETOTĀJI

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem ESRS

Informācijas atklāšanas prasības

- ESRS 2 “Vispārīgi atklājamā informācija”

Stratēģija

- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”
- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumbārbības modeli”

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība S4-1. Rīcībpolitika attiecībā uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem
- Informācijas atklāšanas prasība S4-2. Procesi patērētāju un tiešo lietotāju iesaistei ietekmes jautājumos
- Informācijas atklāšanas prasība S4-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli patērētājiem un tiešajiem lietotājiem bažu paušanai
- Informācijas atklāšanas prasība S4-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem un pieejas būtisku risku mazināšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, un šo darbību iedarbīgums

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība S4-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību

A papildinājums. Piemērošanas prasības

- Mērķis
- ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Stratēģija

- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”
- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumbārbības modeli”

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība S4-1. Rīcībpolitika attiecībā uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem
- Informācijas atklāšanas prasība S4-2. Procesi patērētāju un tiešo lietotāju iesaistei ietekmes jautājumos
- Informācijas atklāšanas prasība S4-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli patērētājiem un tiešajiem lietotājiem bažu paušanai
- Informācijas atklāšanas prasība S4-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi un pieejas būtisku risku mazināšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, un šo darbību un pieeju iedarbīgums

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība S4-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības, kas ļaus **ilgtspējas deklarācijas lietotājiem** izprast būtisko **ietekmi** uz **patērētājiem** un **tiešajiem lietotājiem**, kas saistīta ar paša uzņēmuma darbībām un **vērtības ķēdi**, arī produktiem vai pakalpojumiem, īstenojot tā **darījuma attiecības**, un ar to saistītos būtiskos **riskus** un **iespējas**, tajā skaitā:
  - (a) kā uzņēmums ietekmē tā produktu un/vai pakalpojumu patērētājus un/vai tiešos lietotājus (turpmāk šajā standartā — “patērētāji un tiešie lietotāji”), ņemot vērā būtisku pozitīvu un negatīvu faktisko vai iespējamo ietekmi;
  - (b) jebkuras veiktās **darbības**, ar ko novērš, mazina vai labo iespējamo negatīvo ietekmi, novērš riskus un izmanto iespējas, un šo darbību rezultātus;
  - (c) uzņēmuma būtisko risku un iespēju, kas saistīti ar tā ietekmi uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem vai **atkarības** no tiem, būtību, veidu un apmēru, kā arī to, kā uzņēmums pārvalda šos riskus un iespējas, un
  - (d) būtisko risku un iespēju, ko rada uzņēmuma ietekme uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem un atkarība no tiem, **finansiālo iespaidu** uz uzņēmumu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā.
2. Lai sasniegtu šo mērķi, šajā standartā ir arī prasīts paskaidrot vispārējo pieeju, ko uzņēmums izmanto, lai noteiktu un pārvaldītu jebkādu būtisku faktisko un iespējamo ietekmi uz tā produktu un/vai pakalpojumu patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem saistībā ar šādiem aspektiem:
  - (a) ar informāciju saistīta ietekme uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem (piemēram, privātums, vārda brīvība un piekļuve (kvalitatīvai) informācijai);
  - (b) patērētāju un/vai tiešo lietotāju personiskā drošība (piemēram, darba aizsardzība, personas drošība un bērnu aizsardzība);
  - (c) patērētāju un/vai tiešo lietotāju sociālā iekļaušana (piemēram, **nediskriminēšana**, produktu un pakalpojumu pieejamība un atbildīga tirgvedības prakse).
3. Šajā standartā ir prasīts arī paskaidrot, kā šāda ietekme, kā arī uzņēmuma **atkarība** no **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem** var radīt būtiskus riskus vai iespējas uzņēmumam. Piemēram, negatīva ietekme uz uzņēmuma produktu un/vai pakalpojumu reputāciju var pasliktināt uzņēmuma darbības rādītājus, savukārt uzticēšanās produktiem un/vai pakalpojumiem var radīt darījumdarbības ieguvumus, piemēram, lielākus pārdošanas apjomus vai plašāku patērētāju loku nākotnē.
4. Uzņēmuma produktu un pakalpojumu nelikumīga vai ļaunprātīga izmantošana, ko veic patērētāji un tiešie lietotāji, neietilpst šā standarta darbības jomā.

Mijiedarbība ar citiem ESRS

5. Šis standarts ir piemērojams, ja ESRS 2 “Vispārīgi atklājamā informācija” noteiktajā **būtiskuma** novērtēšanas procesā ir identificēta būtiska **ietekme** uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem** un/vai būtiski **riski** un **iespējas**, kas saistīti ar patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem.
6. Šis standarts ir jālasa kopā ar ESRS 1 “Vispārīgās prasības” un ESRS 2, kā arī ESRS S1 “Pašu personāls”, ESRS S2 “Vērtības ķēdes darbinieki” un ESRS S3 “Skartās kopienas”.

Informācijas atklāšanas prasības

ESRS 2 “Vispārīgi atklājamā informācija”

7. Šīs iedaļas prasības ir jālasa kopā ar atklājamo informāciju, kas prasīta ESRS 2 par stratēģiju (SBM). Attiecīgo atklājamo informāciju sniedz līdztekus informācijai, kas prasīta ESRS 2, izņemot SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumdarbības modeli”, par kuru uzņēmumam ir iespēja sniegt atklājamo informāciju līdztekus tematiskajai informācijai.

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 “Ieinteresēto personu intereses un viedokļi”

8. Atbildot uz ESRS 2 SBM-2 43. punktu, uzņēmums atklāj, kā **patērētāju** un/vai **tiešo lietotāju** intereses, viedokļi un tiesības — arī viņu cilvēktiesību ievērošana — ietekmē tā stratēģiju un darbījumdarbības modeli. Galvenā ietekmēto **ieinteresēto personu** grupa ir patērētāji un/vai tiešie lietotāji.

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 “Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumdarbības modeli”

9. Atbildot uz ESRS 2 SBM-3 48. punktu, uzņēmums atklāj:
- (a) vai un kā faktiskā un iespējamā ietekme uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, kā norādīts informācijas atklāšanas prasībās ESRS 2 IRO-1 “Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesu apraksts”:
    - i) izriet no uzņēmuma stratēģijas un darbījumdarbības modeļa vai ir saistīti ar to, un ii) nodrošina informāciju un palīdz pielāgot uzņēmuma stratēģiju un darbījumdarbības modeli, un
  - (b) saikni starp tā būtiskajiem riskiem un iespējām, kas izriet no ietekmes uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem un **atkarības** no tiem, un tā stratēģiju un darbījumdarbības modeli.
10. Izpildot 48. punkta prasības, uzņēmums atklāj informāciju par to, vai visi **patērētāji** un/vai **tiešie lietotāji**, kuras uzņēmums var būtiski ietekmēt (arī saistībā ar paša uzņēmuma darbībām un **vērtības ķēdi**, arī produktiem vai pakalpojumiem, īstenojot tā **darījuma attiecības**), ir iekļauti tās informācijas tvērumā, kas uzņēmumam jāatklāj saskaņā ar ESRS 2. Turklāt uzņēmums sniedz šādu informāciju:
- (a) īsu to patērētāju un/vai tiešo lietotāju veidu aprakstu, kurus būtiski ietekmē uzņēmuma darbība, un norāda, vai tie ir:
    - i. tādu produktu patērētāji un/vai tiešie lietotāji, kas pēc būtības ir kaitīgi cilvēkiem un/vai palielina hronisku slimību risku;
    - ii. tādu pakalpojumu patērētāji un/vai tiešie lietotāji, kas iespējami negatīvi ietekmē viņu tiesības uz privātumu, persondatu aizsardzību, vārda brīvību un **nediskriminēšanu**;
    - iii. patērētāji un/vai tiešie lietotāji, kuri ir atkarīgi no precīzas un pieejamas ar produktu vai pakalpojumu saistītas informācijas, piemēram, rokasgrāmatām un produktu uzlīmēm, lai izvairītos no iespējami kaitējošas produkta vai pakalpojuma lietošanas;
    - iv. patērētāji un/vai tiešie lietotāji, kas ir īpaši neaizsargāti pret ietekmi uz veselību vai privātumu, vai tirgvedības un pārdošanas stratēģiju ietekmi, piemēram, bērni vai finansiāli neaizsargātas personas;
  - (b) būtiskas negatīvas ietekmes gadījumā — i) vai šāda ietekme ir plaši izplatīta vai sistēmiska kontekstos, kuros uzņēmums pārdod savus produktus vai sniedz pakalpojumus (piemēram, valsts uzraudzība, kas ietekmē pakalpojumu lietotāju privātumu), vai ii) tā ir saistīta ar atsevišķiem **incidentiem** (piemēram, defekts, kas saistīts ar konkrētu produktu) vai konkrētām darījuma attiecībām (piemēram, darījumu partneris izmanto tirgvedības metodes, kas nepiemērotā veidā vērstas uz gados jauniem **patērētājiem**);

- (c) būtiskas pozitīvas ietekmes gadījumā — īsu aprakstu par darbībām, kas rada pozitīvu ietekmi (piemēram, produkta dizains, kas uzlabo tā piekļūstamību personām ar invaliditāti), un par to, kādi patērētāju un/vai tiešo lietotāju veidi tiek pozitīvi ietekmēti vai tos varētu pozitīvi ietekmēt; uzņēmums var atklāt ziņas arī par to, vai pozitīvā ietekme rodas konkrētās valstīs vai reģionos; un
  - (d) visus būtiskos riskus un iespējas uzņēmumam, kas izriet no ietekmes uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem un atkarības no tiem.
11. Aprakstot galvenos **patērētāju** un/vai **tiešo lietotāju** veidus, kuri tiek vai var tikt negatīvi ietekmēti, pamatojoties uz ESRS 2 IRO-1 noteikto **būtiskuma** novērtējumu, uzņēmums atklāj, vai un kā tas ir attīstījis izpratni par to, kā patērētāji un/vai tiešie lietotāji ar īpašām iezīmēm vai patērētāji un/vai tiešie lietotāji, kas veic īpašas darbības, var būt pakļauti lielākam kaitējuma riskam.
  12. Uzņēmums atklāj, kuri no tā būtiskajiem riskiem un iespējām (ja tādi ir), kas izriet no ietekmes uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem vai atkarības no tiem, ir ietekme uz konkrētām grupām (piemēram, konkrētām vecuma grupām), nevis ietekme, kas skar visus patērētājus un/vai tiešos lietotājus.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība S4-1. Rīcībpolitika attiecībā uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem

13. **Uzņēmums apraksta rīcībpolitiku, ko tas ir pieņēmis, lai pārvaldītu savu produktu un/vai pakalpojumu būtisko ietekmi uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, kā arī ar to saistītos būtiskos riskus un iespējas.**
14. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums ieviesis rīcībpolitiku, kas attiecas uz tā būtiskās ietekmes konkrēti uz **patērētāju** un/vai **tiešo lietotāju** identificēšanu, novērtēšanu, pārvaldību un/vai **remediāciju**, kā arī rīcībpolitiku, kas attiecas uz būtisku riskiem un iespējām saistībā ar patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem.
15. 13. punktā prasītajā atklājamajā informācija ietver informāciju par uzņēmuma īstenoto rīcībpolitiku, ar ko tas pārvalda tā būtisko ietekmi, riskus un iespējas, kas saistīti ar **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, saskaņā ar ESRS 2 MDR-P "Rīcībpolitika, kas pieņemta būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai". Turklāt uzņēmums norāda, vai šāda rīcībpolitika attiecas uz konkrētām grupām vai visiem patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem.
16. Uzņēmums apraksta savas cilvēktiesību **politikas** saistības ⁽¹¹⁶⁾, kas ir relevantas **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, tajā skaitā procesus un mehānismus, ar kuriem tas uzrauga atbilstību ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem, SDO Deklarācijai par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā vai ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem. Atklājamajā informācijā uzņēmums galvenokārt pievēršas tiem jautājumiem, kas ir būtiski, kā arī tā vispārējai pieejai attiecībā uz šādiem aspektiem ⁽¹¹⁷⁾:
  - (a) patērētāju un/vai tiešo lietotāju cilvēktiesību ievērošana;
  - (b) sadarbība ar patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem un
  - (c) pasākumi, ar ko nodrošina un/vai sniedz iespēju izmantot **remediāciju** cilvēktiesību garantēšanai.
17. Uzņēmums atklāj, vai un kā tā rīcībpolitika attiecībā uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem** ir saskaņota ar starptautiski atzītiem standartiem, kas ir relevanti patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem, tajā skaitā Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem. Uzņēmums arī atklāj, cik lielā mērā tā leņķējā **vērtības ķēdē** ir konstatēti pārkāpumi saistībā ar ANO darījumdarbības un cilvēktiesību

⁽¹¹⁶⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 9. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Cilvēktiesību politikas trūkums").

⁽¹¹⁷⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš noteikts 11. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem.

pamatprincipiem, SDO Deklarāciju par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā vai ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem, kas attiecas uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem, un attiecīgā gadījumā norāda šo pārkāpumu veidu ⁽¹¹⁸⁾.

Informācijas atklāšanas prasība S4-2. Procesi patērētāju un tiešo lietotāju iesaistei ietekmes jautājumos

18. **Uzņēmums atklāj informāciju par vispārējiem procesiem tā sadarbībai ar patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem un to pārstāvjiem saistībā ar faktisko un iespējamo ietekmi uz tiem.**
19. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par to, vai un kā uzņēmums, pastāvīgi nodrošinot ilgtspējas pienācīgas rūpības procesu, sadarbojas ar patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem to likumīgajiem pārstāvjiem vai uzticamiem vidutājiem par būtisku, faktisku un iespējamu, pozitīvu un/vai negatīvu ietekmi, kas tos ietekmē vai varētu ietekmēt, kā arī par to, vai un kā uzņēmuma lēmumu pieņemšanas procesā tiek ņemti vērā patērētāju un/vai tiešo lietotāju viedokļi.
20. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai un kā tā **patērētāju** un/vai **tiešo lietotāju** viedokļi ietekmē tā lēmumus vai darbības, kuru mērķis ir pārvaldīt faktisko un iespējamo ietekmi uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem. Attiecīgā gadījumā tas paskaidro šādus aspektus:
  - (a) vai tiek iesaistīti patērētāji un/vai tiešie lietotāji vai viņu likumīgie pārstāvji tieši, vai arī **uzticami vidutāji**, kas pārzina viņu situāciju;
  - (b) posmu(-us), kurā(-os) notiek iesaiste, iesaistes veidu aprakstu un biežumu;
  - (c) funkcionālo amatu un augstāko amatu uzņēmumā, kura pienākumi paredz nodrošināt, ka šī iesaiste notiek un ka tās rezultāti tiek izmantoti uzņēmuma pieejā; un
  - (d) attiecīgā gadījumā — kā uzņēmums novērtē savas sadarbības ar patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem rezultativitāti, tajā skaitā, ja piemērojams, jebkādas no šādas iesaistes izrietošos nolīgumus vai rezultātus.
21. Attiecīgā gadījumā uzņēmums atklāj informāciju par pasākumiem, ko tas veic, lai noskaidrotu to **patērētāju** un/vai **tiešo lietotāju** viedokļus, kuri var būt īpaši neaizsargāti pret ietekmi un/vai marginalizēti (piemēram, cilvēki ar invaliditāti, bērni u. c.).
22. Ja uzņēmums nevar atklāt iepriekš prasīto informāciju, jo nav pieņēmis vispārēju procesu sadarbībai ar **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, tas šo faktu norāda. Tas var atklāt termiņu, kurā tas plāno ieviest šādu procesu.

Informācijas atklāšanas prasība S4-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli patērētājiem un tiešajiem lietotājiem bažu paušanai

23. **Uzņēmums apraksta procesus, ko tas ir ieviesis, lai nodrošinātu sadarbību ar uzņēmumu saistītās negatīvās ietekmes uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem remediācijā, kā arī kanālus, kas ir pieejami patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, lai paustu bažas un panāktu to risināšanu.**

⁽¹¹⁸⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 10. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("ANO Globālā līguma principu un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) pamatnostādņu daudznacionāliem uzņēmumiem pārkāpumi"); un informāciju etalonu administratoriem, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā noteikts II pielikuma 1. un 2. iedaļas rādītājā "To etalona komponentu skaits, uz kuriem attiecas sociālie pārkāpumi (absolūtais skaits un relatīvais skaits dalīts ar visiem etalona komponentiem), kā minēts starptautiskajos līgumos un konvencijās, Apvienoto Nāciju Organizācijas principos un attiecīgā gadījumā valsts tiesību aktos".

24. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par formālajiem līdzekļiem, ar kuru palīdzību **patērētāji** un/vai **tiešie lietotāji** var darīt zināmas savas bažas un vajadzības tieši uzņēmumam un/vai ar kuru palīdzību uzņēmums atbalsta šādu kanālu (piemēram, **sūdzību mehānismu**) pieejamību tā darījuma attiecībās, un par to, kā tiek veikti turpmāki pasākumi saistībā ar šo patērētāju un/vai tiešo lietotāju izvirzītajiem jautājumiem un šo kanālu rezultativitāti.
25. Uzņēmums apraksta šādus aspektus:
- (a) uzņēmuma vispārējo pieeju un procesus, ar ko nodrošina vai veicina **remediāciju**, ja uzņēmums ir konstatējis, ka tas ir radījis vai veicinājis būtisku negatīvu ietekmi uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**; tas ietver arī informāciju par to, vai un kā uzņēmums novērtē, vai nodrošinātā remediācija ir efektīva;
  - (b) visus īpašos kanālus, ko uzņēmums ir izveidojis, lai patērētāji un/vai tiešie lietotāji varētu paust savas bažas vai vajadzības tieši uzņēmumam un tās risināt, tajā skaitā ziņas par to, vai šos kanālus ir izveidojis pats uzņēmums un/vai tie ir izveidoti, piedaloties trešo personu mehānismos;
  - (c) procesus, ar kuru palīdzību uzņēmums atbalsta vai pieprasa šādu kanālu pieejamību tā darījuma attiecībās, un
  - (d) informāciju par to, kā uzņēmums seko izvirzītajiem un risinātajiem jautājumiem un tos uzrauga, un kā tas nodrošina šo kanālu rezultativitāti, arī iesaistot **ieinteresētās personas**, kas ir paredzētie lietotāji.
26. Uzņēmums atklāj, vai un kā tas novērtē, vai **patērētāji** un/vai **tiešie lietotāji** ir informēti par šīm struktūrām vai procesiem un uzticas tam, ka šādā veidā var paust savas bažas vai vajadzības un tās risināt. Turklāt uzņēmums atklāj informāciju par to, vai tas ir ieviesis rīcībpolitiku attiecībā uz to personu aizsardzību pret represijām, kuras izmanto šīs struktūras vai procesus. Ja šī informācija ir atklāta saskaņā ar ESRS G1-I, uzņēmums var atsaukties uz to.
27. Ja uzņēmums nevar atklāt iepriekš prasīto informāciju, jo nav izveidojis kanālu bažu paušanai un/vai neatbalsta šādu mehānismu pieejamību tā darījuma attiecībās, tas šo faktu norāda. Tas var atklāt termiņu, kurā tas plāno ieviest šādu kanālu vai procesus.

Informācijas atklāšanas prasība S4-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem un pieejas būtisku risku pārvaldīšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, un šo darbību iedarbīgums

28. Uzņēmums atklāj, kādas darbības tas veic saistībā ar būtisku ietekmi uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, būtisku risku pārvaldīšanu un būtisku iespēju izmantošanu saistībā ar **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, kā arī šo darbību iedarbīgumu.
29. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir divējāds. Pirmkārt, tā sniedz izpratni par visām **darbībām** un iniciatīvām, ar kuru palīdzību uzņēmums cenšas:
- (a) novērst, mazināt un labot negatīvu būtisku ietekmi uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem** un/vai
  - (b) panākt pozitīvu būtisku ietekmi uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**.
- Otrkārt, tā sniedz izpratni par to, kā uzņēmums risina būtiskos riskus un izmanto būtiskās iespējas, kas saistītas ar **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**.
30. Uzņēmums kopsavilkuma veidā sniedz aprakstu par rīcības plāniem un resursiem, ar ko pārvalda tā būtisko ietekmi, riskus un iespējas attiecībā uz **patērētājiem** un **tiešajiem lietotājiem** saskaņā ar ESRS 2 MDR-A "Darbības un resursi saistībā ar ilgtspējas jautājumiem".
31. Attiecībā uz būtisku ietekmi uzņēmums apraksta:
- (a) Kādas **darbības** ir veiktas, plānotas vai tiek veiktas, lai novērstu, mazinātu vai labotu būtisku negatīvu ietekmi uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**;

- (b) vai un kā ir veiktas darbības, lai nodrošinātu vai atļautu **remediāciju** saistībā ar faktisku būtisku ietekmi;
  - (c) jebkādas papildu darbības vai iniciatīvas, kas ir ieviestas ar galveno mērķi sniegt pozitīvu ieguldījumu patērētāju un/vai tiešo lietotāju sociālo rezultātu uzlabošanā, un
  - (d) kā uzņēmums seko līdzi šo **darbību** un iniciatīvu rezultativitātei un to novērtē, lai nodrošinātu plānotos rezultātus patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem.
32. Attiecībā uz 28. punktu uzņēmums apraksta:
- (a) procesus, kuros tas nosaka, kāda rīcība ir nepieciešama un piemērota, reaģējot uz konkrētu faktisku vai iespējamu būtisku negatīvu ietekmi uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**;
  - (b) pieeju darbību veikšanai saistībā ar konkrētu būtisku negatīvu ietekmi uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem, tajā skaitā jebkādas pasākumus saistībā ar savu praksi attiecībā uz produktu izstrādi, tirgvedību vai pārdošanu, kā arī to, vai būs nepieciešama plašāka rīcība nozarē vai sadarbība ar citām attiecīgajām pusēm, un
  - (c) to, kā tas nodrošina, ka ir pieejami procesi, ar ko nodrošina vai dod iespēju izmantot **remediāciju** gadījumos, ja konstatēta būtiska negatīva ietekme, kā arī nodrošina tās īstenošanas rezultativitāti un iznākumus.
33. Attiecībā uz būtiskiem riskiem un iespējām uzņēmums apraksta:
- (a) kādas darbības ir plānotas vai tiek veiktas, lai mazinātu būtiskos riskus, ko uzņēmumam rada tā ietekme uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem** un **atkarība** no tiem, un kā tas praksē seko līdzi to rezultativitātei, un
  - (b) kādas darbības ir plānotas vai tiek veiktas, lai izmantotu uzņēmuma būtiskās iespējas attiecībā uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem.
34. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai un kā tas veic darbības, lai neradītu vai neveicinātu būtisku negatīvu ietekmi uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, ar savu praksi, tostarp attiecīgā gadījumā saistībā ar tirdzniecību, pārdošanu un datu izmantošanu. Tas var ietvert informācijas atklāšanu par to, kāda pieeja tiek izmantota, ja rodas spriedze starp būtiskas negatīvas ietekmes novēršanu vai mazināšanu un citiem darījumdarbības spiediena aspektiem.
35. Sagatavojot šo atklājamo informāciju, uzņēmums ņem vērā, vai ir ziņots par nopietnām cilvēktiesību problēmām un **incidentiem**, kas saistīti ar tā **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, un attiecīgā gadījumā atklāj šo informāciju ⁽¹⁹⁾.
36. Atklājot 32. punkta c) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums ņem vērā ESRS 2 MDR-T "Rīcībpolitikas un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus", ja tas novērtē darbības efektivitāti, nosakot mērķrādītāju.
37. Uzņēmums atklāj informāciju par to, kādi resursi ir piešķirti tā būtiskās ietekmes pārvaldībai, un sniedz konkrētu un detalizētu informāciju, kas ļauj **lietotājiem** gūt izpratni par to, kā būtiskā ietekme tiek pārvaldīta.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība S4-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību

38. Uzņēmums atklāj laika ziņā ierobežotus un uz rezultātiem orientētus mērķrādītājus, ko tas varētu būt noteicis šādos nolūkos:
- (a) samazināt negatīvu ietekmi uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem** un/vai
  - (b) veicināt pozitīvu ietekmi uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem** un/vai
  - (c) pārvaldīt būtiskus riskus un iespējas, kas saistītas ar **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**.

⁽¹⁹⁾ Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 14. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Nopietnu cilvēktiesību problēmu un incidentu atklāto gadījumu skaits").

39. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums izmanto uz rezultātiem orientētus **mērķrādītājus**, kas sasniedzami konkrētā termiņā, lai virzītu un novērtētu savu progresu, risinot tā būtisko negatīvo ietekmi un/vai veicinot pozitīvo ietekmi uz **patērētājiem** un/vai tiešajiem lietotājiem, un/vai pārvaldot būtiskos riskus un iespējas, kas saistītas ar patērētājiem un/vai **tiešajiem lietotājiem**.
40. Kopsavilkuma aprakstā par **mērķrādītājiem**, ko izmanto, lai pārvaldītu būtisku **ietekmi, riskus** un **iespējas** attiecībā uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, iekļauj informāciju saskaņā ar ESRS 2 MDR-T noteiktajām prasībām.
41. Uzņēmums atklāj informāciju par **mērķrādītāju** noteikšanas procesu, tajā skaitā par to, vai un kā uzņēmums ir tieši sadarbojies ar **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, viņu likumīgajiem pārstāvjiem vai **uzticamiem vidutājiem**, kas pārziņa viņu situāciju, lai:
- (a) noteiktu šādus mērķrādītājus;
  - (b) sekotu līdzi uzņēmuma darbības rezultātiem attiecībā pret šiem mērķrādītājiem un
  - (c) noteiktu uzņēmuma darbības rezultātā gūtās atziņas vai uzlabojumus, ja tādi bijuši.
-

A papildinājums.

Piemērošanas prasības

Šis papildinājums ir neatņemama ESRS S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji" daļa. Tas nodrošina šajā standartā noteikto prasību piemērošanu, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

Mērķis

- AR 1. Uzņēmums var pievērst uzmanību īpašiem jautājumiem, kas ir relevanti būtiskai ietekmei īsākā laikposmā, piemēram, iniciatīvām attiecībā uz **patērētāju** un/vai **tiešo lietotāju** darba aizsardzību saistībā ar piesārņotājiem kādā produktā vai nopietnu privātuma pārkāpumu masveida datu noplūdes dēļ.
- AR 2. Pārskats par sociālajiem un cilvēktiesību jautājumiem, kas sniegts 2. punktā, nenozīmē, ka par visiem šiem jautājumiem būtu jāsniedz ziņas saskaņā ar katru šajā standartā noteikto informācijas atklāšanas prasību. Tas drīzāk sniedz to jautājumu sarakstu, ko uzņēmums ņem vērā, veicot **būtiskuma** novērtējumu (sk. ESRS 1 3. nodaļu "Dubultā būtiskuma princips kā pamats ilgtspējas informācijas atklāšanai" un ESRS 2 IRO-1), saistībā ar **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, un pēc tam sniedz ziņas par tiem kā par būtisku ietekmi, riskiem un iespējām, kas ietilpst šā standarta tvērumā.

ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-2 "Ieinteresēto personu intereses un viedokļi"

- AR 3. ESRS 2 SBM-2 ir noteikts, ka uzņēmumam jāsniedz informācija par to, vai un kā tas apsver, vai tā stratēģija un darbījumbāzes modelis ietekmē būtiskas ietekmes radīšanu, saasināšanu vai (gluži pretēji) mazināšanu attiecībā uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, kā arī vai un kā tā darbījumbāzes modelis un stratēģija tiek pielāgoti, lai novērstu šādu būtisku ietekmi.
- AR 4. Lai gan **patērētāji** un/vai **tiešie lietotāji**, iespējams, nepiedalās uzņēmuma stratēģijas vai uzņēmējdarbības modeļa izstrādē, viņu viedokļi var sniegt informāciju uzņēmuma stratēģijas un darbījumbāzes modeļa novērtējumam. Uzņēmums var atklāt viedokli, ko pauž (faktiski vai iespējami) būtiski ietekmēto patērētāju un/vai tiešo lietotāju **likumīgie pārstāvji** vai **uzticamie vidutāji**, kuriem ir izpratne par konkrēto situāciju.

Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 SBM-3 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darbījumbāzes modeli"

- AR 5. Ietekme uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem** var būt saistīta ar uzņēmuma darbījumbāzes modeli vai stratēģiju dažādos veidos. Piemēram, ietekme var būt saistīta ar uzņēmuma vērtības piedāvājumu (piemēram, tādu tiešsaistes platformu nodrošināšana, kas var radīt kaitējumu tiešsaistē un bezsaistē), **vērtības ķēdi** (piemēram, produktu vai pakalpojumu izstrādes vai projektu īstenošanas ātrums, kas rada risku darba aizsardzībai) vai uzņēmuma izmaksu struktūru un ieņēmumu modeli (piemēram, pārdošanas apjoma palielināšanas stimuli, kas pakļauj riskam patērētājus).
- AR 6. Būtiskus riskus uzņēmumam var radīt arī stratēģijas vai darbījumbāzes modeļa radītā ietekme uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**. Piemēram, ja uzņēmuma darbījumbāzes modeļa pamatā ir tā pārdošanā iesaistīto darbinieku stimulēšana ātri un lielā apjomā pārdot produktus vai pakalpojumus (piemēram, kredītkartes vai pretsāpju zāles) un tas rada plaša mēroga kaitējumu patērētājiem, uzņēmums var saskarties ar tiesas prāvām un kaitējumu reputācijai, kas ietekmē tā turpmāko darbījumbāzi un ticamību.
- AR 7. **Patērētāju** un/vai **tiešo lietotāju** īpašu iezīmju piemēri, ko uzņēmums var ņemt vērā, atbildot uz 11. punktu, ir saistīti ar gados jauniem patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem, kuri var būt uzņēmīgāki pret ietekmi uz viņu fizisko un garīgo attīstību vai kuriem trūkst finanšprātības un kuri var būt vairāk pakļauti ekspluatējošai pārdošanas vai tirgvedības praksei. Tās var būt arī sievietes situācijā, kad viņas tiek regulāri diskriminētas attiecībā uz piekļuvi konkrētiem pakalpojumiem vai konkrētu produktu tirdzniecībā.

- AR 8. Attiecībā uz 12. punktu **riski** var rasties tādēļ, ka uzņēmums ir atkarīgs no **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, kad maz iespējami, bet lielu ietekmi radoši notikumi var izraisīt **finansiālo iespaidu**, piemēram, ja globāla pandēmija izraisa nopietnu ietekmi uz noteiktu patērētāju iztikas līdzekļiem, kā rezultātā būtiski mainās patēriņa modeļi.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība S4-1. Rīcībpolitika attiecībā uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem

- AR 9. Aprakstā iekļauj galveno informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu rīcībpolitikas precīzu atspoguļojumu attiecībā uz **patērētājiem** un **tiešajiem lietotājiem**, tādēļ uzņēmums apsver iespēju sniegt skaidrojumus par būtiskām izmaiņām rīcībpolitikas dokumentos, kas pieņemti pārskata gada laikā (piemēram, jaunas prognozes attiecībā uz biznesa klientiem, jaunas vai papildu pieejas pienācīgas rūpības procesam un remediācijai).
- AR 10. Šī **rīcībpolitika** var būt kā atsevišķs rīcībpolitikas dokuments attiecībā uz **patērētājiem** un **tiešajiem lietotājiem**, vai arī tā var būt iekļauta plašākā dokumentā, piemēram, ētikas kodeksā vai vispārējā ilgtspējas politikā, ko uzņēmums jau ir atklājis kā daļu no cita ESRS. Šādos gadījumos uzņēmums sniedz precīzu mīļnorādi, lai identificētu tos rīcībpolitikas aspektus, kas atbilstu šajā informācijas atklāšanas prasībā prasītajam.
- AR 11. Sniedzot ziņas par savas rīcībpolitikas saskaņošanu ar ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem, uzņēmums ņem vērā, ka šie pamatprincipi attiecas uz Starptautisko cilvēktiesību hartu, ko veido Vispārējā cilvēktiesību deklarācija un abi pakti, ar ko to īsteno, un var ziņot par saskanību ar šiem pamatā esošajiem instrumentiem.
- AR 12. Sniedzot ziņas par to, kā ir integrēta uzņēmuma ārējā politika, uzņēmums var, piemēram, aplūkot iekšējās pārdošanas un izplatīšanas politikas nostādnes un to saskaņotību ar citām rīcībpolitikas nostādnēm, kas attiecas uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**. Uzņēmums aplūko arī savu rīcībpolitiku, kuras mērķis ir potenciālajiem un faktiskajiem patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem nodrošināt sniegtās informācijas patiesumu un lietderību gan pirms, gan pēc pārdošanas.
- AR 13. Uzņēmums var sniegt piemēru tam, kāda veida paziņojumus par savu rīcībpolitiku tas sniedz tām personām, personu grupām vai struktūrām, kurām tā ir relevanta, vai nu tādēļ, ka no tām tiek gaidīts, ka tās šo rīcībpolitiku īsteno (piemēram, uzņēmuma **darbinieki**, darbuzņēmēji un **piegādātāji**), vai arī tādēļ, ka tās ir tieši ieinteresētas attiecīgās rīcībpolitikas īstenošanā (piemēram, pašu strādājošie, ieguldītāji). Uzņēmums var atklāt saziņas līdzekļus un kanālus (piemēram, izdales lapiņas, informatīvus biļetenus, īpašas tīmekļvietnes, sociālos medijus, tiešu saskarsmi, darbinieku pārstāvjus), lai palīdzētu nodrošināt, ka **rīcībpolitika** ir pieejama un ka dažādas personas saprot tās ietekmi. Uzņēmums var arī paskaidrot, kā tas apzina un novērs iespējamās izplatīšanas šķēršļus, piemēram, tulkojot attiecīgajās valodās vai izmantojot grafiskus attēlus.

Informācijas atklāšanas prasība S4-2. Procesi patērētāju un tiešo lietotāju iesaistei ietekmes jautājumos

- AR 14. **Uzticami vidutāji**, kas pārzina **patērētāju** un **tiešo lietotāju** intereses, pieredzi vai viedokļus, attiecībā uz dažām patērētāju grupām varētu būt valsts patērētāju tiesību aizsardzības iestādes.
- AR 15. Aprakstot, kurai funkcionālajai nodaļai vai amatam ir darbības atbildība par šādu iesaisti un/vai galīgā pārskatatbildība, uzņēmums var atklāt, vai tas ir kāds īpašs amats vai funkcionālā nodaļa, vai daļa no plašāka pienākuma vai funkcijas, un vai ir piedāvāti kādi spēju veidošanas pasākumi, lai palīdzētu personālam iesaistīties. Ja uzņēmums nevar noteikt šādu amatu vai funkcionālo nodaļu, tas var šo faktu norādīt. Šo informācijas atklāšanas prasību var izpildīt, arī sniedzot norādi uz informāciju, kas atklāta saskaņā ar ESRS 2 GOV 1 "Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas".

AR 16. Sagatavojot informāciju, kas atklājama saskaņā ar 20. punkta b) un c) apakšpunktu, var ņemt vērā šādus aspektus:

- (a) posms(-i), kurā(-os) notiek iesaiste (piemēram, nosakot mazināšanas pieejas vai novērtējot to rezultativitāti);
- (b) iesaistes veids — līdzdalība, apspriešanās un/vai informēšana;
- (c) attiecībā uz iesaistes biežumu var sniegt informāciju par to, vai iesaiste notiek regulāri, noteiktos kāda projekta vai darbījumdarbības procesa posmos, kā arī par to, vai tā notiek, reaģējot uz juridiskām prasībām un/vai ieinteresēto personu pieprasījumiem, un vai iesaistes rezultāti tiek iekļauti uzņēmuma lēmumu pieņemšanas procesos, un
- (d) saistībā ar amatu, kuram ir attiecīgā darbības atbildība — vai uzņēmums pieprasa, lai attiecīgajam personālam būtu noteiktas prasmes un vai tas nodrošina **apmācības** vai spēju veidošanas iespējas attiecīgajiem darbiniekiem, lai tie varētu iesaistīties.

AR 17. Lai ilustrētu, kā **patērētāju** un/vai **tiešo lietotāju** viedokļi ir ietekmējuši konkrētus uzņēmuma lēmumus vai darbības, uzņēmums var sniegt piemērus no pašreizējā pārskata perioda.

Informācijas atklāšanas prasība S4-3. Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli patērētājiem un tiešajiem lietotājiem bažu paušanai

AR 18. Izpildot ESRS S4-3 noteiktos informācijas atklāšanas kritērijus, uzņēmums var pamatoties uz ANO darbījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem un ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem, kas saistīti ar **remediāciju** un **sūdzību mehānismiem**.

AR 19. Kanāli, ko var izmantot bažu vai vajadzību paušanai, ietver **sūdzību mehānismus**, uzticības līnijas, dialoga procesus vai citus līdzekļus, ar kuru palīdzību **patērētāji** un/vai tiešie lietotāji vai to **likumīgie pārstāvji** var paust bažas par ietekmi vai izskaidrot vajadzības, kuras viņi vēlētos, lai uzņēmums risinātu. Tas varētu ietvert kanālus, kurus nodrošina tieši uzņēmums un par kuru ir jāsniedz ziņas papildus citiem mehānismiem, ko uzņēmums var izmantot, lai gūtu informāciju par ietekmes patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem pārvaldību (piemēram, atbilstības revīzijām). Ja uzņēmums šās prasības izpildei sniedz tikai informāciju par to, ka šādi kanāli pastāv un ka uzņēmums tos nodrošina tā **darījuma attiecību** ietvaros, tas šo faktu norāda.

AR 20. Lai sniegtu plašāku ieskatu informācijā, kas jāsniedz saskaņā ar ESRS S4-3, uzņēmums attiecībā uz katru būtiskas ietekmes aspektu var aplūkot, vai un kādā veidā **patērētāji** un/vai **tiešie lietotāji**, kurus šie aspekti var ietekmēt, un to pārstāvji var piekļūt šiem kanāliem tajā uzņēmuma līmenī, kurā tie tiek ietekmētas.

AR 21. Trešo personu mehānismi varētu būt valdības, NVO, nozares asociāciju un citu sadarbības iniciatīvu mehānismi. Attiecībā uz šo mehānismu tvērumu uzņēmums var atklāt, vai tie ir pieejami visiem **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, kurus uzņēmums var iespējami vai faktiski būtiski ietekmēt (vai fiziskām personām vai organizācijām, kas darbojas viņu vārdā vai kas kā citādi var uzzināt par negatīvo ietekmi), un vai ar to palīdzību patērētāji un/vai tiešie lietotāji (vai fiziskas personas vai organizācijas, kas darbojas viņu vārdā vai kas kā citādi var uzzināt par negatīvo ietekmi) var iesniegt sūdzības vai paust bažas saistībā ar uzņēmuma darbībām.

AR 22. Attiecībā uz to personu aizsardzību, kuras izmanto mehānismus pret represijām, uzņēmums var aprakstīt, vai tas izturas pret sūdzībām konfidenciali un ievērojot tiesības uz privātumu un datu aizsardzību, kā arī vai **patērētāji** un/vai **tiešie lietotāji** šos mehānismus var izmantot anonīmi (piemēram, izmantojot trešās personas pārstāvību).

AR 23. Atklājot informāciju par to, vai un kā uzņēmums zina, ka **patērētāji** un/vai **tiešie lietotāji** ir informēti par šādiem kanāliem un kādam no tiem uzticas, uzņēmums var sniegt relevantus un ticamus datus par šo kanālu iedarbīgumu no pašu patērētāju un/vai tiešo lietotāju viedokļa. Informācijas avoti ir, piemēram, to patērētāju un/vai tiešo

lietotāju aptaujas, kuri izmantojuši šādus kanālus, un viņu apmierinātības līmenis ar procesu un rezultātiem. Lai ilustrētu šādu kanālu izmantošanas līmeni, uzņēmums var atklāt no patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem saņemto sūdzību skaitu pārskata periodā.

AR 24. Aprakstot to, cik iedarbīgi ir kanāli, kurus **patērētāji** un/vai **tiešie lietotāji** var izmantot bažu paušanai, uzņēmums var izmantot turpmāk uzskaitītos jautājumus, pamatojoties uz ārpustiesas **sūdzību mehānismu** iedarbīguma kritērijiem, kas izklāstīti ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipos. Turpmāk izklāstītos apsvērumus var piemērot atsevišķiem kanāliem vai kanālu sistēmas kopumam.

- (a) Vai kanāli ir leģitīmi, jo ir nodrošināta pienācīga pārskatatbildība par to taisnīgu darbību un tiek veidota ieinteresēto personu uzticība?
- (b) Vai kanāli ir zināmi un pieejami **ieinteresētajām personām**?
- (c) Vai kanāliem ir zināmas procedūras, noteikti termiņi un skaidrība par procesiem?
- (d) Vai kanāli nodrošina pienācīgu piekļuvi informācijas, konsultāciju un zināšanu avotiem?
- (e) Vai kanāli nodrošina pārredzamību, sniedzot pietiekamu informāciju gan sūdzību iesniedzējiem, gan — attiecīgā gadījumā — lai apmierinātu attiecīgās sabiedrības intereses?
- (f) Vai rezultāti, kas sasniegti, izmantojot šos kanālus, atbilst starptautiski atzītām cilvēktiesībām?
- (g) Vai uzņēmums apzina no kanāliem gūtās atziņas, kas atbalsta pastāvīgu mācīšanos gan kanālu uzlabošanai, gan ietekmes novēršanai nākotnē?
- (h) Vai uzņēmums koncentrējas uz dialogu ar sūdzību iesniedzējiem kā līdzekli, lai panāktu saskaņotus risinājumus, nevis cenšas iznākumu noteikt vienpusēji?

Plašāku informāciju sk. ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipu 31. principā.

Informācijas atklāšanas prasība S4-4. Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem un pieejas būtisku risku pārvaldīšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, un šo darbību iedarbīgums

AR 25. Lai izprastu negatīvās ietekmes aspektus un to, kādos veidos uzņēmums var būt ar tiem saistīts tā lejupējo vērtības ķēdē, kā arī lai noteiktu atbilstošus risinājumus un tos īstenotu praksē, var būt nepieciešams laiks). Tādēļ uzņēmums apsver iespēju atklāt:

- (a) tā vispārējo un konkrēto pieeju būtiskas negatīvas ietekmes aspektu novēršanai;
- (b) tā iniciatīvas, kuru mērķis ir veicināt papildu būtisku pozitīvu ietekmi;
- (c) kāds ir bijis tā centienu progress pārskata periodā un
- (d) tā mērķus turpmākiem uzlabojumiem.

AR 26. Atbilstoša rīcība var atšķirties atkarībā no tā, vai uzņēmums izraisa vai veicina būtisku ietekmi, vai arī būtiskā ietekme ir tieši saistīta ar paša uzņēmuma darbībām, produktiem vai pakalpojumiem, īstenojot darījuma attiecības.

AR 27. Ņemot vērā to, ka būtiskā negatīvā ietekme, kas skar **patērētājus** un/vai **tiešos lietotājus** un kas ir notikusi pārskata periodā, var būt saistīta arī ar struktūrām vai darbībām, kuras uzņēmums tieši nekontrolē, uzņēmums var atklāt, vai un kādā veidā tas cenšas izmantot savu iespaidu attiecīgajās **darījuma attiecībās**, lai pārvaldītu šo ietekmi. Tas var ietvert komerciāla **iespaida** izmantošanu (piemēram, līgumisko prasību ieviešanu saistībā ar darījuma partneriem vai stimulu īstenošanu), cita veida iespaidu darījuma attiecībās (piemēram, **apmācības** vai spēju veidošanas pasākumu nodrošināšanu darījuma partneriem saistībā ar produktu pareizu lietošanu vai pārdošanas praksi) vai sadarbību ar līdzīgām struktūrām vai citiem dalībniekiem (piemēram, iniciatīvas, kuru mērķis ir atbildīga tirgvedība vai produktu drošums).

- AR 28. Ja uzņēmums atklāj informāciju par savu dalību nozares vai daudzpusējā ieinteresēto personu iniciatīvā, kas ir daļa no tā **darbībām**, kuru mērķis ir novērst būtisku negatīvu ietekmi, uzņēmums var atklāt, kā ar attiecīgo iniciatīvu un paša uzņēmuma iesaistīšanos tas tiecas novērst attiecīgo būtisko ietekmi. Saskaņā ar ESRS S4-5 tas var sniegt ziņas par attiecīgajiem iniciatīvas izvirzītajiem **mērķrādītājiem** un to sasniegšanas gaitu.
- AR 29. Atklājot informāciju par to, vai un kā uzņēmums, pieņemot lēmumu par darījuma attiecību pārtraukšanu, ņem vērā faktisko un iespējamo ietekmi uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem** un vai un kā tas cenšas novērst jebkādu negatīvu ietekmi, ko var radīt **darījuma attiecību** pārtraukšana, uzņēmums var sniegt piemērus.
- AR 30. Atklājot informāciju par to, kā uzņēmums seko līdzi tam, cik rezultatīvas ir tā būtiskas ietekmes aspektu pārvaldības **darbības** pārskata periodā, uzņēmums var atklāt informāciju par atziņām, kas gūtas iepriekšējā un pašreizējā pārskata periodā.
- AR 31. Procesi, ko izmanto, lai sekotu līdzi **darbību** iedarbīgumam, var ietvert iekšējo vai ārējo revīziju vai pārbaudi, tiesas procesus un/vai saistītus tiesas nolēmumus, ietekmes novērtējumus, vērtēšanas sistēmas, ieinteresēto personu atsauksmes, **sūdzību mehānismus**, ārējus darbības rezultātu novērtējumus un salīdzinošo novērtēšanu.
- AR 32. Ziņošanas par iedarbīgumu mērķis ir palīdzēt izprast saikni starp uzņēmuma veiktajām **darbībām** un iedarbīgu ietekmes pārvaldību.
- AR 33. Attiecībā uz uzņēmuma ieviestām iniciatīvām vai procesiem, kuru pamatā ir skarto **patērētāju** un/vai **tiešo lietotāju** vajadzības un to īstenošanas līmenis, uzņēmums var atklāt:
- (a) informāciju par to, vai un kā patērētāji un/vai tiešie lietotāji un to **likumīgie pārstāvji** vai to **uzticami vidutāji** piedalās lēmumu pieņemšanā attiecībā uz šo programmu vai procesu izstrādi un īstenošanu, un
  - (b) informāciju par pozitīvajiem rezultātiem attiecībā uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem, kas plānoti vai sasniegti ar šīm programmām vai procesiem.
- AR 34. Uzņēmums var atklāt, vai kādas iniciatīvas vai procesi, kuru galvenais mērķis ir panākt pozitīvu ietekmi uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, ir paredzēti arī tam, lai atbalstītu viena vai vairāku ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanu. Piemēram, uzņēmums, kas apņemas īstenot ANO 3. ilgtspējīgas attīstības mērķi "Nodrošināt veselīgu dzīvi un sekmēt labklājību jebkura vecuma cilvēkiem", var aktīvi strādāt, lai padarītu tā produktus mazāk atkarību izraisošus un kaitīgus fiziskajai un psiholoģiskajai veselībai.
- AR 35. Atklājot informāciju par pozitīvajiem rezultātiem attiecībā uz **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, ko plānots sasniegt ar uzņēmuma **darbībām**, ir jānošķir pierādījumi par to, ka ir veiktas konkrētas darbības (piemēram, ka x patērētāju ir saņēmuši informāciju par veselīga uztura paradumiem), no pierādījumiem par faktiskajiem rezultātiem attiecībā uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem (piemēram, ka x patērētāju ir uzlabojuši savus ēšanas paradumus).
- AR 36. Atklājot informāciju par to, vai iniciatīvām vai procesiem ir nozīme arī būtiskas negatīvas ietekmes mazināšanā, uzņēmums var, piemēram, ņemt vērā programmas, kuru mērķis ir atbalstīt labāku digitālo kompetenci par tiešaistes krāpšanas risku un kas samazina to gadījumu skaitu, kad **tiešie lietotāji** saskaras ar datu privātuma pārkāpumiem.
- AR 37. Atklājot būtiskos riskus un iespējas, kas saistīti ar uzņēmuma ietekmi vai **atkarību** no **patērētājiem** un/vai tiešajiem lietotājiem, uzņēmums var apsvērt šādus aspektus:
- (a) riski, kas saistīti ar uzņēmuma ietekmi uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem, var ietvert reputācijas vai juridisko risku, ja slikti izstrādāti vai defektīvi produkti izraisa traumas vai nāves gadījumus;
  - (b) riski, kas saistīti ar uzņēmuma atkarību no patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem, var ietvert darījumdarbības pārtraukšanu, ja ekonomiskas krīzes dēļ patērētāji vairs nevar atļauties noteiktus produktus vai pakalpojumus;

- (c) darījumdarbības iespējas, kas saistītas ar uzņēmuma ietekmi uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem, var ietvert tirgus diferenciāciju un lielāku pievilcību klientiem, ko rada drošu produktu piedāvāšana vai pakalpojumu sniegšana, ievērojot privātumu, un
- (d) iespējas, kas saistītas ar uzņēmuma atkarību no patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem, var ietvert lojālu nākotnes patērētāju bāzes iegūšanu, piemēram, nodrošinot, ka tiek respektēti *LGBTQI* un uzņēmuma pārdošanas praksē tā piedāvātajos produktos vai pakalpojumos ir iekļauti šādi cilvēki.

AR 38. Atklājot informāciju par to, vai **atkarība** kļūst par riskiem, uzņēmums ņem vērā ārējās norises.

AR 39. Atklājot informāciju par rīcībpolitiku, **darbībām**, resursiem un **mērķrādītājiem**, kas saistīti ar būtisku risku un iespēju pārvaldību, gadījumos, kad riskus un iespējas rada būtiska ietekme, uzņēmums var sniegt mijnorādes uz informāciju, ko tas atklājis par rīcībpolitiku, darbībām, resursiem un mērķrādītājiem saistībā ar šo ietekmi.

AR 40. Uzņēmums ņem vērā, cik lielā mērā un kādā veidā ar **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem** saistīto būtisko risku pārvaldības procesi ir integrēti tā esošajos riska pārvaldības procesos.

AR 41. Atklājot informāciju par būtiskas ietekmes pārvaldībai piešķirtajiem resursiem, uzņēmums var izklāstīt, kuras iekšējās funkcionālās nodaļas ir iesaistītas ietekmes pārvaldībā un kāda veida darbības tās veic, lai novērstu negatīvo un veicinātu pozitīvo ietekmi.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība S4-5. Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību

AR 42. Atklājot **mērķrādītājus** saistībā ar **patērētājiem** un/vai **tiešajiem lietotājiem**, uzņēmums var atklāt:

- (a) plānotos rezultātus, kas jāsasniedz patērētāju un/vai tiešo lietotāju, izklāstot šos rezultātus cik vien iespējams konkrēti;
- (b) to stabilitāti laika gaitā definīciju un metodiku ziņā, lai nodrošinātu salīdzināmību un/vai
- (c) sniedzamajā informācijā ir skaidri jāsniedz norādes uz standartiem vai saistībām, kas ir attiecīgo **mērķrādītāju** pamatā (piemēram, rīcības kodeksiem, sagādes politiku, globāliem satvariem vai nozares kodeksiem).

AR 43. Ar būtiskiem **riskiem** un **iespējām** saistītie **mērķrādītāji** var būt tādi paši kā mērķrādītāji saistībā ar būtisku ietekmi vai arī atšķirīgi no tiem. Piemēram, mērķrādītājs nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi finansējumam nepietiekami apkalpotiem **patērētājiem** varētu gan mazināt **diskriminācijas** ietekmi uz šiem patērētājiem, gan paplašināt uzņēmuma klientu loku.

AR 44. Saistībā ar vienu un to pašu **politisko** apņemšanos var arī nošķirt īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa **mērķrādītājus**. Piemēram, uzņēmuma galvenais mērķis var būt padarīt savus tiešsaistes pakalpojumus piekļūstamus cilvēkiem ar invaliditāti ar ilgtermiņa mērķi līdz 2025. gadam pielāgot 100 % tā tiešsaistes pakalpojumu un ar īstermiņa mērķi katru gadu līdz 2025. gadam pievienot x pieejamu funkciju.

AR 45. Pārskata periodā mainot vai aizstājot kādu mērķrādītāju, uzņēmums var paskaidrot sniedzot mijnorādi uz būtiskām izmaiņām darījumdarbības modeli vai plašākām izmaiņām pieņemtajā standartā vai tiesību aktos, uz kuriem mērķrādītājs balstīts, lai sniegtu kontekstuālu informāciju saskaņā ar ESRS 2 BP-2 "Atklājamā informācija saistībā ar īpašiem apstākļiem".

ESRS G1

DARĪJUMDARBĪBA

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem ESRS

Informācijas atklāšanas prasības

- ESRS 2 “Vispārīgi atklājamā informācija”

Pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 GOV-1 “Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas”

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 IRO-1 “Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesu apraksts”
- Informācijas atklāšanas prasība G1-1. Darījumdarbības politika un korporatīvā kultūra
- Informācijas atklāšanas prasība G1-2. Attiecību ar piegādātājiem pārvaldība
- Informācijas atklāšanas prasība G1-3. Korupcijas un kukuļošanas novēršana un atklāšana

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība G1-4. Apstiprināti korupcijas vai kukuļošanas incidenti
- Informācijas atklāšanas prasība G1-5. Politiskā ietekme un lobēšanas darbības
- Informācijas atklāšanas prasība G1-6. Maksājumu prakse

A papildinājums. Piemērošanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

- Informācijas atklāšanas prasība G1-1. Korporatīvā kultūra un darījumdarbības politika
- Informācijas atklāšanas prasība G1-2. Attiecību ar piegādātājiem pārvaldība
- Informācijas atklāšanas prasība G1-3. Korupcijas un kukuļošanas novēršana un atklāšana

Rādītāji un mērķrādītāji

- Informācijas atklāšanas prasība G1-5. Politiskā ietekme un lobēšanas darbības
- Informācijas atklāšanas prasība G1-6. Maksājumu prakse

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības, kas ļaus uzņēmuma **ilgtspējas deklarāciju** lietotājiem izprast uzņēmuma stratēģiju un pieeju, procesus un procedūras, kā arī uzņēmuma darbības rezultātus attiecībā uz tā darījumdarbību.
2. Šajā standartā galvenā uzmanība ir pievērsta šādiem jautājumiem, kas šajā standartā kopā saukti par “darījumdarbību vai darījumdarbības jautājumiem”:
  - (a) darījumdarbības ētika un **korporatīvā kultūra**, tostarp **korupcijas** un **kukuļošanas** apkarošana, trauksmes cēlēju aizsardzība un dzīvnieku labturība;
  - (b) attiecību ar piegādātājiem pārvaldība, tajā skaitā saistībā ar maksājumu veikšanas praksi, jo īpaši attiecībā uz kavētiem maksājumiem maziem un vidējiem uzņēmumiem;
  - (c) uzņēmuma darbības un saistības, kas saistītas ar politiskās ietekmes, tostarp **lobēšanas darbību**, īstenošanu.

Mijiedarbība ar citiem ESRS

3. Šā standarta saturu par vispārīgi atklājamo informāciju, kā arī par ietekmes, risku un iespēju pārvaldību un **rādītājiem** un **mērķrādītājiem** lasa attiecīgi kopā ar ESRS 1 “Vispārīgie principi” un ESRS 2 “Vispārīgās prasības”.

Informācijas atklāšanas prasības**ESRS 2. Vispārīgi atklājamā informācija**

4. Šīs iedaļas prasības ir jālasa un ziņas jāsniedz saskaņā ar atklājamo informāciju, kas prasīta ESRS 2 par pārvaldību (GOV), stratēģiju (SBM) un ietekmes, risku un iespēju pārvaldību (IRO).

Pārvaldība**Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 GOV-1 “Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas”**

5. Atklājot informāciju par **administratīvo, vadības un uzraudzības** struktūru funkcijām, uzņēmums aptver šādus aspektus:
  - (a) ar darījumdarbību saistīto **administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru** funkcijas un
  - (b) administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru īpašās zināšanas darījumdarbības jautājumos.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība**Informācijas atklāšanas prasība saistībā ar ESRS 2 IRO-1 “Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesu apraksts”**

6. Aprakstot ar darījumdarbības jautājumiem saistītas būtiskas ietekmes, risku un iespēju noteikšanas procesu, uzņēmums ietver visus relevantos kritērijus, kas izmantoti novērtējumā, tajā skaitā atrašanās vietu, darbības, nozari un darījuma struktūru.

Informācijas atklāšanas prasība G1-1. Darījumdarbības politika un korporatīvā kultūra

7. Uzņēmums atklāj savu rīcībpolitiku attiecībā uz darījumdarbības jautājumiem un to, kā tas veicina korporatīvās kultūras veidošanos.
8. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir palīdzēt izprast, kādā mērā uzņēmums ieviesis rīcībpolitiku, kas attiecas uz tā būtiskās **ietekmes, risku un iespēju**, kuri saistīti ar darījumdarbības jautājumiem, identificēšanu, novērtēšanu, pārvaldību un/vai **remediāciju**. Tā mērķis ir arī sniegt izpratni par uzņēmuma pieeju **korporatīvajai kultūrai**.
9. 7. punktā prasītajā atklājamajā informācijā sniedz ziņas par to, kā uzņēmums izstrādā, attīsta, veicina un izvērtēt **korporatīvo kultūru**.
10. 7. punktā prasītajā atklājamajā informācijā sniedzamas šādas ziņas saistībā ar uzņēmuma rīcībpolitiku darījumdarbības jautājumos:
  - (a) apraksts par mehānismiem, ar ko identificē, ziņo un izmeklē bažas par nelikumīgu rīcību vai rīcību, kas ir pretrunā uzņēmuma rīcības kodeksam vai līdzīgiem iekšējiem noteikumiem; norāde par to, vai šādi mehānismi ļauj saņemt ziņojumus no iekšējām un/vai ārējām **ieinteresētajām personām**;

- (b) ja uzņēmumam nav pret**korupcijas** vai **kukuļošanas** apkarošanas politikas, kas atbilst Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvencijai ⁽¹²⁰⁾, tas šo faktu norāda, kā arī to, vai tas plāno šādu rīcībpolitiku īstenot un kāds ir tās īstenošanas grafiks;
  - (c) apraksts par to, kā uzņēmums aizsargā trauksmes cēlētus:
    - i. sīka informācija par trauksmes cēlēju iekšējo ziņošanas kanālu izveidi, tostarp par to, vai uzņēmums nodrošina informāciju un **apmācību** saviem darbiniekiem, kā arī informāciju par to darbinieku iecelšanu un apmācību, kuri saņem ziņojumus; un
    - ii. informācija par pasākumiem, ko veic, lai aizsargātu pret atriebību savus darbiniekus, kuri ir trauksmes cēļi saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem, ar kuriem transponē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/1937 ⁽¹²¹⁾;
  - (d) ja uzņēmumam nav trauksmes cēlēju aizsardzības politikas ⁽¹²²⁾, tas šo faktu norāda, kā arī to, vai tas plāno šādu rīcībpolitiku īstenot un kāds ir tās īstenošanas grafiks;
  - (e) informācija par to, vai papildus procedūrām, kas paredzētas, lai izsekotu trauksmes cēlēju ziņojumus saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem, ar kuriem transponē Direktīvu (ES) 2019/1937, vai uzņēmumam ir procedūras, lai ātri, neatkarīgi un objektīvi izmeklētu darījumdarbības **incidentus**, tostarp **korupcijas** un **kukuļošanas** gadījumus;
  - (f) attiecīgā gadījumā — vai uzņēmumā ir ieviesta rīcībpolitika attiecībā uz dzīvnieku labturību,
  - (g) uzņēmuma **politika apmācībai** par darījumdarbību organizācijā, tajā skaitā mērķauditorija, biežums un temata aplūkošanas dziļums, un
  - (h) informācija par tām uzņēmuma funkcijām, kuras ir visvairāk pakļautas riskam saistībā ar **korupciju** un **kukuļošanu**.
11. Uzņēmumi, kuriem jāpilda juridiskās prasības saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar kuriem transponē Direktīvu (ES) 2019/1937, vai līdzvērtīgas juridiskās prasības attiecībā uz trauksmes cēlēju aizsardzību, var izpildīt 10. punkta d) apakšpunktā norādīto informācijas atklāšanas prasību, norādot, ka tiem ir jāpilda minētās juridiskās prasības.

Informācijas atklāšanas prasība G1-2. Attiecību ar piegādātājiem pārvaldība

- 12. Uzņēmums sniedz informāciju par savu attiecību ar piegādātājiem pārvaldību un tā ietekmi uz piegādes ķēdi.
- 13. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt izpratni par to, kā uzņēmums pārvalda iepirkuma procesu, tajā skaitā par godīgu rīcību attiecībās ar **piegādātājiem**.
- 14. Uzņēmums sniedz aprakstu par savu **rīcībpolitiku**, ar ko novērš maksājumu kavējumus, jo īpaši MVU.
- 15. 12. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļaujamās šādas ziņas:
  - (a) uzņēmuma pieeja attiecībām ar **piegādātājiem**, ņemot vērā uzņēmuma riskus, kas saistīti ar tā **piegādes ķēdi**, kā arī ietekmi uz **ilgtspējas jautājumiem**; un
  - (b) vai un kā uzņēmums, izvēloties piegādātājus, ņem vērā sociālos un vidiskos

⁽¹²⁰⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 15. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas politikas trūkums").

⁽¹²¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (OV L 305, 26.11.2019., 17. lpp.).

⁽¹²²⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 6. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Nepietiekama trauksmes cēlēju aizsardzība").

Informācijas atklāšanas prasība G1-3. Korupcijas un kukuļošanas novēršana un atklāšana

16. Uzņēmums sniedz informāciju par tā ieviesto sistēmu korupcijas un kukuļošanas novēršanai un atklāšanai, izmeklēšanai un reaģēšanai uz apgalvojumiem vai incidentiem saistībā ar korupciju un kukuļošanu, kā arī par saistīto apmācību.
17. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir nodrošināt pārredzamību attiecībā uz uzņēmuma galvenajām procedūrām, ar ko novērš, atklāj un risina apgalvojumus par **korupciju** un **kukuļošanu**. Tas ietver pašu strādājošajiem sniegtu apmācību un/vai informāciju, kas tiek sniegta uzņēmuma iekšienē vai **piegādātājiem**.
18. 16. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļaujamās šādas ziņas:
  - (a) apraksts par procedūrām, kas ieviestas, lai novērstu, atklātu un risinātu apgalvojumus vai **incidentus** saistībā ar **korupciju** un **kukuļošanu**;
  - (b) apraksts par to, vai izmeklētāji vai izmeklēšanas komiteja ir nošķirti no lietā iesaistītās vadības ķēdes, un
  - (c) process, ja tāds ir ieviests, saskaņā ar kuru par rezultātiem ziņo **administratīvajām, vadības un uzraudzības struktūrām**.
19. Ja uzņēmumā šādas procedūras nav ieviestas, tas atklāj šo faktu un attiecīgā gadījumā apraksta to ieviešanas plānus.
20. 16. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļauj ziņas par to, kā uzņēmums dara zināmu savu rīcībpolitiku tiem, uz kuriem tā attiecas, lai nodrošinātu, ka **rīcībpolitika** ir pieejama un ka attiecīgās personas saprot tās sekas.
21. 16. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļaujamās ziņas par šādiem aspektiem attiecībā uz apmācību:
  - (a) uzņēmuma piedāvāto vai pieprasīto **pretkorupcijas** un **kukuļošanas** novēršanas apmācības programmu pamatīpašības, apjoms un dziļums;
  - (b) to riskam pakļauto funkcionālo nodaļu procentuālā daļa, kas iekļautas apmācības programmās, un
  - (c) Informācija par to, cik lielā mērā tiek apmācīti administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru locekļi.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība G1-4. Korupcijas vai kukuļošanas incidenti

22. Uzņēmums sniedz informāciju par korupcijas vai kukuļošanas incidentiem pārskata periodā.
23. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir nodrošināt pārredzamību attiecībā uz **korupcijas** vai **kukuļošanas** incidentiem pārskata periodā un ar tiem saistītajiem rezultātiem.
24. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:
  - (a) notiesājošo spriedumu skaits un naudas sodu apmērs par pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas tiesību aktu ⁽¹²³⁾ pārkāpumiem; un

⁽¹²³⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 17. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Notiesājošo spriedumu skaits un naudas sodu apmērs par pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas tiesību aktu pārkāpumiem"); un etalonu administratoriem nepieciešamo informāciju, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā noteikts II pielikuma 1. un 2. iedaļas rādītājā "Notiesājošo spriedumu skaits un naudas sodu apmērs par pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas tiesību aktu pārkāpumiem".

- (b) darbības, kas veiktas, lai novērstu pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas procedūru un standartu pārkāpumus ⁽¹²⁴⁾.
25. Uzņēmums var atklāt šādas ziņas:
- (a) apstiprināto korupcijas vai kukuļošanas **incidentu** kopskaits un veids;
  - (b) To **apstiprināto incidentu** skaits, kad uzņēmuma pašu strādājošie tikuši atlaisti no darba vai saņemusi disciplinārsodu par incidentiem, kas saistīti ar korupciju vai kukuļošanu,
  - (c) To **apstiprināto incidentu** skaits saistībā ar līgumiem ar darījumu partneriem, kuri tikuši izbeigti vai nav tikuši pagarināti ar korupciju vai kukuļošanu saistītu pārkāpumu dēļ; un
  - (d) detalizēta informācija par publisku tiesvedību saistībā ar **korupciju** vai kukuļošanu, kas pārskata periodā uzsākta pret uzņēmumu un tā pašu strādājošajiem, un attiecīgo lietu iznākums. Tas ietver lietas, kas tika ierosinātas iepriekšējos gados un kurās iznākums tika noskaidrots tikai šajā pārskata periodā.
26. **Incidentus**, kuros iesaistīti **vērtības ķēdes** dalībnieki, atklājamajā informācijā iekļauj tikai tad, ja uzņēmums vai tā **darbinieki** ir iesaistīti tieši.

Informācijas atklāšanas prasība G1-5. Politiskā ietekme un lobēšanas darbības

27. Uzņēmums sniedz informāciju par darbībām un saistībām, kas attiecas uz tā politisko ietekmi, tajā skaitā par lobēšanas darbībām saistībā ar tā būtisko ietekmi, riskiem un iespējām.
28. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir nodrošināt pārredzamību attiecībā uz uzņēmuma darbībām un saistībām, kas attiecas politisko ietekmi, ko tas izdara ar politisko ieguldījumu, tostarp **lobēšanas darbību** veidiem un mērķiem.
29. 27. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļauj šādas ziņas:
- (a) ja piemērojams — pārstāvis(-ji), kas **administratīvajās, vadības un uzraudzības struktūrās** ir atbildīgs(-i) par šo darbību pārraudzību;
  - (b) informācija par finansiāliem vai natūrā sniegtiem politiskiem ieguldījumiem:
    - i. uzņēmuma tieši un netieši veikto finansiālo un natūrā sniegto politisko ieguldījumu kopējā vērtība naudas izteiksmē, attiecīgā gadījumā apkopota pēc valsts vai ģeogrāfiskā apgabala, kā arī pēc saņēmēja / labuma guvēja veida, un
    - ii. ja piemērojams — kā tiek aprēķināta ieguldījumu natūrā vērtība naudas izteiksmē;
  - (c) galvenie uzņēmuma veikto **lobēšanas darbību** temati un īss uzņēmuma galveno nostāju izklāsts par tiem. Tas ietver skaidrojumus par to, kā lobēšana mijiedarbojas ar uzņēmuma būtisko ietekmi, riskiem un iespējām, kas identificētas **būtiskuma** novērtējumā saskaņā ar ESRS 2, un
  - (d) ja uzņēmums ir reģistrēts ES Pārredzamības reģistrā vai līdzvērtīgā pārredzamības reģistrā kādā dalībvalstī — šāda reģistra nosaukums un tā identifikācijas numurs reģistrā.
30. Atklājamajā informācijā iekļauj arī ziņas par to **administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru** locekļu iecelšanu amatā, kuri divus gadus pirms iecelšanas amatā pašreizējā pārskata periodā ir ieņēmuši līdzīgu amatu valsts pārvaldē (arī regulējošajās iestādēs).

Informācijas atklāšanas prasība G1-6. Maksājumu prakse

31. Uzņēmums sniedz informāciju par savu maksājumu praksi, jo īpaši attiecībā uz maksājumu kavējumiem mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU).

⁽¹²⁴⁾ Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 16. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Gadījumi, kad nav veikti pietiekami pasākumi pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas standartu pārkāpumu novēršanai").

32. Šīs informācijas atklāšanas prasības mērķis ir sniegt ieskatu par līgumā noteiktajiem maksājumu termiņiem un uzņēmuma darbības rezultātiem, kas attiecas uz maksājumiem, jo īpaši attiecībā uz to, kā tie ietekmē MVU, un konkrēti attiecībā uz maksājumu kavējumiem MVU.
33. 31. punktā prasītajā atklājamajā informācijā iekļaujamās šādas ziņas:
- (a) vidējais laiks, kas uzņēmumam nepieciešams rēķina apmaksai, sākot no dienas, kad sākas līgumā vai tiesību aktos noteiktā maksājuma termiņa aprēķināšana, izteikts kā dienu skaits;
  - (b) uzņēmuma standarta maksājumu termiņu apraksts, izteikts kā dienu skaits, dalījumā pa galvenajām **piegādātāju** kategorijām un to uzņēmuma maksājumu procentuālā daļa, kas veikti saskaņā ar šiem standarta termiņiem;
  - (c) pašlaik nepabeigto tiesas procesu skaits saistībā ar maksājumu kavējumiem un
  - (d) papildu informācija, kas nepieciešama pietiekamam kontekstam. Ja uzņēmums ir izmantojis reprezentatīvu izlasi, lai aprēķinātu a) apakšpunktā prasīto informāciju, tas norāda šo faktu un īsi apraksta izmantoto metodiku.
-

A papildinājums.

Piemērošanas prasības

Šis papildinājums ir neatņemama ESRS G1 “Darījumdarbība” daļa. Tas nodrošina šajā standartā noteikto informācijas atklāšanas prasību piemērošanu, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība G1-1. Darījumdarbības politika un korporatīvā kultūra

AR 1. Nosakot saskaņā ar 7. punktu atklājamo informāciju, uzņēmums var ņemt vērā šādus aspektus:

- (a) **korporatīvās kultūras** aspektus, kuri tiek ņemti vērā un apspriesti **administratīvajās, vadības un uzraudzības struktūrās**, un šo tematu apspriešanas biežumu;
- (b) galvenos tematus, kas tiek paziņoti un popularizēti korporatīvās kultūras kontekstā;
- (c) to, kā uzņēmuma administratīvās, vadības un uzraudzības struktūrās nosaka korporatīvās kultūras veicināšanas virzienu, un
- (d) īpašus stimulus vai instrumentus uzņēmuma pašu strādājošajiem tā korporatīvās kultūras sekmēšanai un veicināšanai.

Informācijas atklāšanas prasība G1-2. Attiecību ar piegādātājiem pārvaldība

AR 2. Šajā standartā uzņēmuma attiecību ar **piegādātājiem** pārvaldība var ietvert šādus aspektus:

- (a) to, kā uzņēmuma prakse — arī darbības, lai novērstu vai līdz minimumam samazinātu **piegādes ķēdes** traucējumu ietekmi, — atbalsta tā stratēģiju un riska pārvaldību;
- (b) ar iepirkumiem / piegādes ķēdi saistīto uzņēmuma darbinieku apmācību par mijiedarbību un dialogu ar **piegādātājiem**, kā arī par iepirkuma jomā strādājošo darbinieku stimulēšanu, neatkarīgi no tā, vai šie stimuli attiecas uz cenu, kvalitāti vai ilgtspējas faktoriem;
- (c) piegādātāju sociālā un vidiskā snieguma pārbaudi un izvērtēšanu;
- (d) vietējo piegādātāju un/vai sertificētu piegādātāju iekļaušanu piegādes ķēdē;
- (e) to, kā uzņēmums praksē strādā ar neaizsargātiem piegādātājiem;
- (f) uzņēmuma komunikācijas un attiecību ar piegādātājiem pārvaldības **mērķrādītājus** un **darbības** un
- (g) to, kā tiek novērtēti šīs prakses rezultāti, tajā skaitā piegādātāju apmeklējumi, revīzijas vai apsekojumi.

AR 3. “Neaizsargātie piegādātāji” ietver **piegādātājus**, kas ir pakļauti ievērojamiem ekonomiskiem, vidiskiem un/vai sociāliem riskiem.

Informācijas atklāšanas prasība G1-3. Korupcijas un kukuļošanas novēršana un atklāšana

AR 4. “Riskam pakļautās funkcionālās nodaļas” ir tās funkcionālās nodaļas, kuras tām uzticēto uzdevumu un noteikto pienākumu dēļ tiek uzskatītas par pakļautām **korupcijas** un **kukuļošanas** riskam.

AR 5. Atklājamā informācija var ietvert vispārīgas ziņas par riska novērtējumiem un/vai to kartējumu, kā arī par uzraudzības programmām un/vai iekšējās kontroles procedūrām, ko uzņēmums veic, lai atklātu **korupciju** un **kukuļošanu**.

AR 6. Uzņēmuma **korupcijas** un **kukuļošanas** apkarošanas politika var būt relevanta noteiktām personām (piemēram, uzņēmuma **darbiniekiem**, darbuņēmējiem un **piegādātājiem**), jo no viņām tiek gaidīta šīs rīcībpolitikas īstenošana, vai arī tāpēc, ka viņas ir tieši ieinteresētas tās īstenošanā (piemēram, **vērtības ķēdes** darbinieki, ieguldītāji). Lai pazinotu rīcībpolitiku šīm personu grupām, uzņēmums var atklāt saziņas rīkus un kanālus (piemēram, izdales lapiņas, informatīvus biļetenus, īpašas tīmekļvietnes, sociālos medijus, tiešo saskarsmi, arodbiedrības un/ pārstāvjus). Tas var ietvert arī iespējamo izplatīšanas šķēršļu identificēšanu un/vai novēršanu, piemēram, tulkojot attiecīgajās valodās vai izmantojot grafiskus attēlus.

AR 7. Uzņēmums var atklāt informāciju par savu apmācības darbību analīzi, piemēram, pēc apmācības reģiona vai pēc **pašu personāla** kategorijas, ja tā programmas būtiski atšķiras atkarībā šādiem faktoriem un ja šāda informācija būtu noderīga lietotājiem.

AR 8. Uzņēmums var sniegt nepieciešamo informāciju par apmācību, izmantojot šādu tabulu:

Korupcijas un kukuļošanas apkarošanas apmācības ilustratīvs piemērs

20XY. finanšu gadā ABC saviem riska grupas pašu strādājošajiem nodrošināja apmācību saskaņā ar savu rīcībpolitiku (sk. x piezīmi). Apmācība riskam pakļauto funkcionālo nodaļu darbiniekiem ir obligāta, taču ABC nodrošināja arī brīvprātīgu apmācību citiem pašu strādājošajiem. Turpmāk sniegta sīkāka informācija par tā gada laikā organizēto apmācību.

	Riskam pakļautās funkcionālās nodaļas	Vadītāji	AVUS ⁽¹²⁵⁾	Citi pašu strādājošie
Apmācības dalībnieku skaits				
Kopā	20 000	200	16	70 000
Apmācības dalībnieku kopskaits	19 500	150	8	5 000
Pasniedzšanas metode un ilgums				
Apmācība klātienē	5 stundas			
Datorizēta apmācība	1 stunda	2 stundas	1 stunda	
Brīvprātīga datorizēta apmācība				1 stunda
Biežums				
Cik bieži apmācība nepieciešama	Reizi gadā	Reizi gadā	Divas reizes gadā	-
Aplūkoti temati				
Korupcijas definīcija	X	X	X	X
Rīcībpolitika	X	X	X	X
Aizdomu/atklāšanas procedūras	X	X		
Utt.	X			

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība G1-5. Politiskā ietekme un lobēšanas darbības

AR 9. Šajā standartā termins “politisks ieguldījums” apzīmē finansiālu vai natūrā sniegtu tiešu atbalstu politiskajām partijām, to vēlētajiem pārstāvjiem vai personām, kas vēlas ieņemt politisku amatu. Finansiālais ieguldījums var ietvert ziedojumus, aizdevumus, sponsorēšanu, avansa maksājumus par pakalpojumiem vai biļešu iegādi līdzekļu vākšanas pasākumos un citu līdzīgu praksi. Ieguldījumi natūrā var ietvert reklāmu, objektu izmantošanu, dizainu un drukāšanu, aprīkojuma dāvināšanu, dalību valdē, darba iespējas vai konsultāciju pakalpojumus vēlētiem politiķiem vai amata kandidātiem.

⁽¹²⁵⁾ Administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras

- AR 10. "Netiešs politiskais ieguldījums" apzīmē politisko ieguldījumu, kas veikts ar tādu starpniekorganizāciju palīdzību kā lobisti vai labdarības organizācijas, vai atbalstu, kas sniegts tādām organizācijām kā domnīcas vai arodasociācijas, kuras ir saistītas ar konkrētām politiskajām partijām vai mērķiem vai atbalsta tos.
- AR 11. Nosakot "līdzīgu amatu", kā paredzēts šajā standartā, uzņēmums ņem vērā dažādus faktorus, tajā skaitā atbildības līmeni un veikto darbību apjomu.
- AR 12. Uzņēmums par saviem finansiālajiem vai natūrā veiktajiem ieguldījumiem saistībā ar tā lobēšanas izdevumiem var sniegt šādu informāciju:
- (a) šādu iekšēju un ārēju izdevumu kopsummu naudas izteiksmē un
  - (b) kopsummu, kas samaksāta par dalību lobiju asociācijās.
- AR 13. Ja uzņēmumam ir juridisks pienākums būt tirdzniecības kameras vai citas organizācijas, kas pārstāv tā intereses, biedram, tas var atklāt, ka tas tā ir.
- AR 14. Izpildot 29. punkta c) apakšpunktā noteikto prasību, uzņēmums ņem vērā savu publisko paziņojumu par tā būtisku ietekmi, riskiem un iespējām un tā **lobēšanas darbību** saskaņošanu.
- AR 15. Turpmāk sniegts šādas atklājamās informācijas piemērs.

Iesaistīšanās politikā (tajā skaitā lobēšanas darbību) ilustratīvs piemērs

20XY. finanšu gadā ABC bija iesaistīts darbībās saistībā ar ierosināto Regulu XXX, kas varētu būtiski negatīvi ietekmēt tā **darījumdarbības modeli**, ja tā tiktu īstenota pašreizējā veidā. ABC uzskata, ka, lai gan ierosinātā regula radīs dažus uzlabojumus regulatīvajā režīmā, piemēram, xxx, tās pašreizējā veidā ar xxx saistītās izmaksas būs lielākas par ieguvumiem. ABC un tam līdzīgi uzņēmumi turpina strādāt ar XXX (regulatoru), lai uzlabotu šo līdzsvaru.

ABC atbalstīja arī QRP politisko partiju valstī X un EFG partiju valstī Y, jo abas ..... Uzņēmums ABC ir reģistrēts vietējā pārredzamības reģistrā (proti, XYZ), un tā reģistrācijas numurs ir 987234.

Summas tūkstošos EUR.

	2023	2022 [tiks precizēts]
Sniegtais politiskais finansējums	100	
Finansējums QRP	75	
Finansējums EFG	25	
	100	

Informācijas atklāšanas prasība G1-6. Maksājumu prakse

- AR 16. Dažos gadījumos uzņēmuma līgumā noteiktie standarta samaksas nosacījumi var būtiski atšķirties atkarībā no **piegādātāja** valsts vai veida. Šādos gadījumos, piemēram, informāciju par standarta nosacījumiem attiecībā uz galvenajām piegādātāju kategorijām vai valsti, vai ģeogrāfisko reģionu varētu sniegt kā papildu kontekstuālu informāciju, lai izskaidrotu saskaņā ar 33. punkta b) apakšpunktu atklājamo informāciju.
- AR 17. Piemērs standarta līgumā paredzēto nosacījumu aprakstam, kas jāsniedz kā saskaņā ar 33. punkta b) apakšpunktu atklājamā informācija, varētu izskatīties šādi:

Uzņēmuma ABC standarta līguma samaksas nosacījumi paredz samaksu pēc rēķinu saņemšanas vairumtirgotājiem, kas aptver aptuveni 80 % no uzņēmuma gada rēķinu vērtības. Uzņēmums veic maksājumus par saņemtajiem pakalpojumiem 30 dienu laikā pēc rēķina saņemšanas, kas veido aptuveni 5 % no gada rēķinu apjoma. Pārējie rēķini tiek samaksāti 60 dienu laikā pēc saņemšanas, izņemot rēķinus X valstī, kas saskaņā ar tirgus standartiem tiek samaksāti 90 dienu laikā pēc rēķina saņemšanas.

II PIELIKUMS

AKRONĪMI UN TERMINU GLOSĀRIJS

Šajā pielikumā ir norādīti visi akronīmi, kas sastopami ESRS (1. tabula), kā arī visi termini, kas ESRS definēti (2. tabula).

1. tabula.

Akronīmi

AMS	Automatizētas mērīšanas sistēmas
GKI	Gaisa kvalitātes indeksi
AR	Piemērošanas prasības
AWS	Ūdens apsaimniekošanas alianse
LPTP	Labākie pieejamie tehniskie paņēmieni
LPTP SEL	Ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem saistītais emisiju līmenis
LPTP SVSL	Ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem saistītais vidiskā snieguma līmenis
LPTP atsaucē dokumenti	Labāko pieejamo tehnisko paņēmīnu atsaucē dokuments
BTU	Britu siltumvienības
CapEx	Kapitālizdevumi
KBD	Konvencija par bioloģisko daudzveidību
CDDA	Vienotā noteikto teritoriju datubāze
CEN	Eiropas Standartizācijas komiteja
CENELEC	Eiropas Elektrotehniskās standartizācijas komiteja
CH ₄	Metāns
CICES	Vienotā starptautiskā ekosistēmu pakalpojumu klasifikācija
CO ₂	Oglekļa dioksīds
KPR	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 757/2013 ⁽¹⁾ (Kapitāla prasību regula)
DEGURBA	Urbanizācijas pakāpe
DR BP-1	Informācijas atklāšanas prasība. Vispārīgais ilgtspējas deklarāciju sagatavošanas pamats
DR BP-2	Informācijas atklāšanas prasība. Par īpašiem apstākļiem atklājamā informācija
DR GOV-1	Informācijas atklāšanas prasība. Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas
DR GOV-2	Informācijas atklāšanas prasība. Uzņēmuma administratīvajām, vadības un uzraudzības struktūrām sniegtā informācija un šo struktūru izskatītie ilgtspējas jautājumi
DR GOV-3	Informācijas atklāšanas prasība. Ar ilgtspēju saistīta snieguma iekļaušana stimulēšanas shēmās
DR GOV-4	Informācijas atklāšanas prasība. Paziņojums par pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju
DR GOV-5	Informācijas atklāšanas prasība. Riska pārvaldība un iekšējā kontrole attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanu

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 757/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenācijām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

DR SBM-1	Informācijas atklāšanas prasība. Stāvoklis tirgū, stratēģija, darījumdarbības modelis vai modeļi un vērtības ķēde
DR SBM-2	Informācijas atklāšanas prasība. Ieinteresēto personu intereses un viedokļi
DR SBM-3	Informācijas atklāšanas prasība. Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darījumdarbības modeli vai modeļiem
DR IRO-1	Informācijas atklāšanas prasība. Būtiskas ietekmes, risku un iespēju apzināšanas un novērtēšanas procesu apraksts
DR IRO-2	ESRS iekļautās informācijas atklāšanas prasības, uz kurām attiecas uzņēmuma ilgtspējas deklarācijas
DNSH	Princips "nenodarīt būtisku kaitējumu"
DR	Informācijas atklāšanas prasības
EBI	Eiropas Banku iestāde
EK	Eiropas Komisija
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona
EFRAG	Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēja grupa
EFRAG SRB	Eiropas Finanšu pārskatu padomdevējas grupas ilgtspējas ziņu sniegšanas valde
VIN	Vides ietekmējuma novērtējums
EMAS	Vides vadības un audita sistēma
ESS	Energosnieguma sertifikāts
E-PRTR	Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistrs
EUI	Eiropas uzraudzības iestādes
EVTI	Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde
ESRS	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti
ESRS 1	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts 1 "Vispārīgās prasības"
ESRS 2	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"
ESRS E1	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts E1 "Klimata pārmaiņas"
ESRS E2	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts E2 "Piesārņojums"
ESRS E3	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts E3 "Ūdens un jūras resursi"
ESRS E4	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"
ESRS E5	Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarts E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"
ESRS G1	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts G1 "Darījumdarbība"
ESRS S1	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts S1 "Pašu personāls"
ESRS S2	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts S2 "Darbinieki vērtības ķēdē"
ESRS S3	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts S3 "Skartās kopienas"
ESRS S4	Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarts S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji"
ES	Eiropas Savienība
ES ETS	Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēma

EWC	Eiropas Uzņēmumu padome
BIIP	Brīvprātīga, iepriekšēja un informēta piekrišana
FTE	Pilnslodzes ekvivalenti
VPGP	Vispārpieņemti grāmatvedības principi
SEG	Siltumnīcefekta gāze
GJ	Gigadzouli
GRI	Global Reporting Initiative
GSP	Globālās sasilšanas potenciāls
HFC	Daļēji halogenēti fluorogļūdeņraži
RED	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES ⁽²⁾ (Rūpniecisko emisiju direktīva)
IFC	Starptautiskā Finanšu korporācija
SFPS	Starptautiskie finanšu pārskatu standarti
SDO	Starptautiskā Darba organizācija
IPBES	Starpvaldību zinātnes un politikas platforma bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā
IPCC	Klimata pārmaiņu starpvaldību padome
ISEAL	Starptautiskā sociālās un vidiskās akreditācijas un marķējuma alianse
ISO	Starptautiskā Standartizācijas organizācija
SISP	Starptautiskā Ilgtspējas standartu padome
ITS	Īstenošanas tehniskie standarti
IUCN	Starptautiskā dabas aizsardzības savienība
KBA	Nozīmīgi biodaudzveidības apgabali
Kg	Kilograms
lb	Mārciņa
LEAP	Apzināt, izvērtēt, novērtēt, sagatavoties
LGBTQI	Lesbietes, geji, biseksuāļi, transpersonas, kvīri, interseksuāļi
MDR	Minimālā informācijas atklāšanas prasība
MWh	Megavatstundas
N ₂ O	Dislāpekļa oksīds
NACE	Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā
NF ₃	Slāpekļa trifluorīds
NVO	Nevalstiskās organizācijas
NH ₃	Amonjaks
NO _x	Slāpekļa oksīdi
NUTS	Statistiski teritoriālo vienību nomenklatūra
O ₃	Ozons

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

ONV	Ozona slāni noārdoša viela
ESAO	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
OECD	Klimata modelis "Viena Zeme"
OpEX	Pamatdarbības izdevumi
PBT	Noturīgas, bioakumulatīvas un toksiskas vielas
PCAF	Partnership for Carbon Accounting Financials
PFC	Perfluorogļūdeņraži
PM	Daļiņas
PMT	Noturīgas, mobilas un toksiskas vielas
NOP	Noturīgi organiskie piesārņotāji
REACH	Ķīmikāliju reģistrēšana, vērtēšana, licencēšana un ierobežošana
ZBMI	Zinātnē balstītu mērķrādītāju iniciatīva
ZBMT	Zinātnē balstītu mērķrādītāju tīkls
SCE	Societas Cooperativa Europaea
NDP	Nozaru dekarbonizācijas pieeja
IAM	Ilgtermiņīgas attīstības mērķi
IASI	Ilgtermiņīgas attīstības snieguma indikators
SE	Societas Europaea
SEEA	Vides ekonomisko kontu sistēma
SEEA EA	Vides ekonomisko kontu sistēmas ekosistēmu konti
SFDR	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/2088 ⁽³⁾ (Ar ilgtspēju saistītās finanšu informācijas atklāšanas regula)
SO _x	Sēra oksīdi
SVHC	Vielas, kas rada ļoti lielas bažas
TCFD	Klimatiskās finanšu informācijas izpaušanas darba grupa
TNFD	Ar dabu saistītās finanšu informācijas izpaušanas darba grupa
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
UNEP	Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programma
UNESCO	Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija
vPvB	Ļoti noturīgas un ļoti bioakumulatīvas vielas
vPvM	Ļoti noturīgas un ļoti mobilas vielas
WDPA	Pasaules aizsargājamo teritoriju datubāze
WRI	Pasaules Resursu institūts
WWF	Pasaules Dabas fonds

(³) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/2088 (2019. gada 27. novembris) par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē (OV L 317, 9.12.2019., 1. lpp.).

2. tabula.

ESRS definētie termini

Šajā tabulā ir definēti termini, kas izmantojami atsaucei, gatavojot ilgtspējas deklarācijas saskaņā ar ESRS.

Definētais termins	Definīcija
Darbības	Termins " darbības " apzīmē darbības un rīcības plānus (arī pārkārtošanās plānus), kurus īsteno, lai nodrošinātu, ka uzņēmums sasniedz izvirzītos mērķrādītājus , un ar kuru palīdzību uzņēmums cenšas apzināt būtisku ietekmi, riskus un iespējas , i. un ii. un lēmumus tos atbalstīt ar finanšu resursiem, cilvēkresursiem vai tehnoloģiskajiem resursiem.
Vērtības ķēdes aktori	Fiziskas personas vai tiesību subjekti, kas darbojas vērtības ķēdes augšposmā vai lejasposmā. Aktoru uzskata par tādu, kas attiecībā pret uzņēmumu ir lejasposmā (piemēram, izplatītāji, klienti), ja tas no uzņēmuma saņem produktus vai pakalpojumus; to uzskata par tādu, kas attiecībā pret uzņēmumu ir augšposmā (piemēram, piegādātāji), ja tas sagādā produktus vai pakalpojumus, kas tiek izmantoti paša uzņēmuma produktu ražošanā vai pakalpojumu sniegšanā.
Adekvāta alga	Alga , kas nodrošina strādājošā(-ās) un viņa/viņas ģimenes vajadzības, ņemot vērā valsts ekonomiskos un sociālos apstākļus.
Administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras	Pārvaldes struktūras, kurām uzņēmumā ir visaugstākās lēmumu pieņemšanas pilnvaras (arī tā komitejas). Ja uzņēmuma pārvaldes struktūrā administratīvajām, vadības vai uzraudzības struktūrām nav locekļu, te būtu jāietver izpilddirektors, kā arī izpilddirektora vietnieks (ja tāds amats pastāv). Dažās jurisdikcijās pārvaldes sistēmas ir veidotas divos līmeņos, proti, uzraudzība un vadība ir nodalītas. Šādos gadījumos administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru definīcijā ietilpst abu līmeņu struktūras.
Skartās kopienas	Cilvēki vai grupas, kas dzīvo vai strādā tajā pašā teritorijā, kuru ir skārusi vai varētu skart ziņotāja uzņēmuma operācijas vai tā augšposma vai lejasposma vērtības ķēde . Skartās kopienas var būt gan tās, kas dzīvo tādu vietu tuvumā, kur uzņēmums veic savas darbības (vietējās kopienas), gan attālāk dzīvojošās kopienas. Skartās kopienas ietver pirmiedzīvotājus , kas vai nu tiek faktiski skarti, vai varētu tikt skarti.
Gada kopējais atalgojums	Pašu darbaspēka gada kopējais atalgojums ietver algu, prēmijas, akciju piešķirumus, iespēju piešķirumus, ar pašu kapitālu nesaistītu motivācijas plānu kompensācijas, pensijas vērtības izmaiņas un gada laikā saņemto nekvalificēto atlikto atlīdzību.
Paredzamais finansiālais iespaids	Finansiālais iespaids , kas neatbilst atzīšanas kritērijiem iekļaušanai finanšu pārskatu posteņos pārskata periodā un ko neatspoguļo pašreizējais finansiālais iespaids .

Apgabals, ko skar ar ūdeni saistīti riski	Ūdens sateces baseins, kurā vairāki fiziski aspekti, kas saistīti ar ūdeni, noved pie tā, ka viena vai vairāku ūdensobjektu stāvoklis ir sliktāks par labu stāvokli, un/vai noved pie to stāvokļa pasliktināšanās (saskaņā ar definīcijām Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2000/60/EK ⁽⁴⁾), kas liecina par būtiskām ūdens pieejamības, kvalitātes, kvantitātes problēmām (arī augstu ūdens resursu noslodzi), i. un/vai ii. noved pie problēmām, kas saistītas ar ūdens piekļūstamību, regulatīviem vai reputācijas jautājumiem (kas ietver ūdens kopīgu izmantošanu ar kopienām un ūdens pieejamību cenas ziņā), tā kompleksiem un galveno piegādātāju kompleksiem.
Apgabali ar lielu ūdens resursu noslodzi	Reģioni, kuros Pasaules Resursu institūta (WRI) Ūdens risku atlanta rīkā <i>Aqueduct</i> norādīts augsts (40–80 %) vai ārkārtīgi augsts (vairāk nekā 80 %) kopējā ņemtā ūdens daudzuma procentuālais īpatsvars. Sk. arī terminu “ ūdens trūkums ”.
Saistītie procesam nepieciešamie materiāli	Materiāli, kas nepieciešami ražošanas procesā, bet nav galaprodukta sastāvdaļa, piemēram, smērvielas ražošanas teknikai.
Secinājumi par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (LPTP)	Dokuments, kurā ietvertas tās LPTP atsaucēs dokumenta daļas, kurās izklāstīti secinājumi par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem , to apraksts, informācija par to, kā novērtēt to piemērojamību, ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem saistītie emisiju līmeņi, ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem saistītie vidiskā snieguma līmeņi, vidiskās pārvaldības sistēmas minimālais saturs, arī ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem saistītie etaloni, saistītais monitorings, saistītie patēriņa līmeņi un attiecīgā gadījumā relevantie objekta remediācijas pasākumi ⁽⁵⁾ .
Ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem saistītais emisiju līmenis (LPTP SEL)	Tādu emisiju līmeņu diapazons, ko sasniedz normālos ekspluatācijas apstākļos, izmantojot kādu labāko pieejamo tehnisko paņēmieni vai labāko pieejamo tehnisko paņēmieni kombināciju, kā aprakstīts LPTP secinājumos , un kas izteikts kā vidējais rādītājs konkrētā laikposmā un noteiktos atsaucēs apstākļos (t. i., emisiju līmenis, kas ir saistīts ar kādu LPTP).
Ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem saistītais vidiskā snieguma līmenis (LPTP SVSL)	Tādu vidiskā snieguma līmeņu (izņemot emisiju līmeņus) diapazons, ko sasniedz normālos ekspluatācijas apstākļos, izmantojot kādu LPTP vai LPTP kombināciju ⁽⁶⁾ .
Labākie pieejamie tehniskie paņēmieni (LPTP) ⁽⁷⁾	“[E]fektīvākais un pilnīgākais darbību un ekspluatācijas metožu izstrādes posms, kurā tiek parādīta konkrēto tehnisko paņēmieni faktiskā piemērotība tam, lai noteiktu pamatus emisiju robežvērtībām un citus atļaujas nosacījumus, kas paredzēti, lai novērstu un — gadījumos, kad novēršana ir neiespējama — samazinātu emisijas un ietekmi uz vidi kopumā: i. “tehniskie paņēmieni” ietver gan izmantoto tehnoloģiju, gan risinājumus, kas attiecas uz iekārtas uzbūvi, uzstādīšanu, apkopi, ekspluatāciju un ekspluatācijas pārtraukšanu;

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām ^(RED).

⁽⁶⁾ Komisijas Īstenošanas lēmums (2012. gada 10. februāris), ar ko nosaka pamatnostādņu noteikumus attiecībā uz datu vākšanu un LPTP atsaucēs dokumentu sagatavošanu un to kvalitātes nodrošināšanu, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (OV L 63, 2.3.2012., 1. lpp.).

⁽⁷⁾ 3. panta 10) punkts Direktīvā 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (RED).

	ii. “pieejamie” tehniskie paņēmieni ir tie tehniskie paņēmieni, kuri ir izstrādāti tiktāl, ka ir ieviešami attiecīgajā ražošanas nozarē, ievērojot ekonomiski pamatotus un tehniski piemērotus nosacījumus, ņemot vērā izmaksas un priekšrocības neatkarīgi no tā, vai tehniskie paņēmieni tiek izmantoti vai nodrošināti konkrētajā dalībvalstī, ja tie ir operatoram pietiekami pieejami; iii. “labākie” ir visefektīvākie, lai sasniegtu augstu vides vispārējās aizsardzības līmeni kopumā.”
Biodaudzveidības zudums	Jebkura biodaudzveidības aspekta (t. i., ģenētiskās, sugu un ekosistēmu daudzveidības) sarūkšana, kas konkrētā teritorijā notiek ar bojāeju (arī izmiršanu), iznīcināšanu vai fizisku/manuālu likvidēšanu; šo jēdzienu var attiecināt uz daudziem mērogiem — no globālas izmiršanas līdz populāciju izmiršanai, kā rezultātā kopējā daudzveidība attiecīgajā mērogā samazinās.
Biodaudzveidība jeb bioloģiskā daudzveidība	Tā ir dzīvo organismu dažādība visās vidēs, arī sauszemes, jūras un citās ūdens ekosistēmās un ekoloģiskajos kompleksos, pie kuriem tie pieder. Tā ietver ģenētisko, fenotipisko, filoģenētisko un funkcionālo pazīmju variācijas, kā arī skaitliskuma un izplatības izmaiņas laikā un telpā sugās, biocenozēs un ekosistēmās un starp tām.
Biodaudzveidības ziņā jutīga teritorija	Aizsargājamo teritoriju tīkls <i>Natura 2000</i> , UNESCO pasaules mantojuma vietas un nozīmīgi biodaudzveidības apgabali , kā arī citas aizsargājamās teritorijas , kas minētas Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2021/2139 (*) II pielikuma D papildinājumā.
Biosfēras integritāte jeb ekoloģiskā integritāte	Ekosistēmas spēja atbalstīt un uzturēt ekoloģiskos procesus un daudzveidīgu organismu sabiedrību.
Zilā ekonomika	Zilā ekonomika aptver visas ar okeāniem, jūrām un piekrasti saistītās industrijas un sektorus neatkarīgi no tā, vai tie darbojas jūras vidē (piemēram, kuģniecība, zvejniecība, enerģijas ražošana) vai uz sauszemes (piemēram, ostas, kuģu būvētavas, sauszemes akvakultūra un aļģu audzēšana, piekrastes tūrisms).
ES labāko pieejamo tehnisko paņēmienų atsaucē dokuments	Dokuments, kurš radies informācijas apmaiņā, kura organizēta saskaņā ar 13. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2010/75/ES (*) par rūpnieciskajām emisijām , kurš sagatavots noteiktām darbībām un kurā aprakstīti piemērotie tehniskie paņēmieni, pašreizējie emisiju un patēriņa līmeņi, tehniskie paņēmieni, kas apsvērti, nosakot labākos pieejamos tehniskos paņēmienus , kā arī LPTP secinājumi un visi jaunie tehniskie paņēmieni, īpašu uzmanību pievēršot Direktīvas 2010/75/ES III pielikumā norādītajiem kritērijiem.
Kukuļošana	Negodīga kādas personas pārliecināšana rīkoties citas personas labā, dāvinot tai naudu vai sniedzot kādu citu priekšrocību.

(*) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/2139 (2021. gada 4. jūnijs), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852 papildina, ieviešot tehniskās pārbaudes kritērijus, pēc kuriem nosaka, ar kādiem nosacījumiem konkrēta saimnieciskā darbība ir uzskatāma par tādu, kas būtiski sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu vai pielāgošanos klimata pārmaiņām, un pēc kuriem nosaka, vai konkrētā saimnieciskā darbība nenodara būtisku kaitējumu kādiem citiem vidiskajiem mērķiem (OV L 442, 9.12.2021., 1. lpp.).

(*) Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (RED).

Darījumsdarbības modelis	Uzņēmuma sistēma, kā, veicot darbību, ielaidi pārveidot izlaidē un iznākumos, lai sasniegtu uzņēmuma stratēģiskos mērķus un radītu vērtību īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. ERSR termins " darījumsdarbības modelis " gan ir lietots vienskaitlī, bet uzņēmumiem var būt vairāki darījumsdarbības modeļi.
Darījuma attiecības	Uzņēmuma attiecības ar darījumsdarbības partneriem, tiesību subjektiem, kas ietilpst tā vērtības ķēdē , un jebkādam citām nevalstiskām vai valsts struktūrām, kas ir tieši saistītas ar tā darījumsdarbību, produktiem vai pakalpojumiem. Darījuma attiecības neaprobežojas tikai ar tiešām līgumattiecībām. Tās ietver netiešas darījuma attiecības uzņēmuma vērtības ķēdē tālāk par pirmo līmeni un līdzdalību kopuzņēmumos vai investīcijās.
Blakusprodukts	Ja viela vai priekšmets radies ražošanas procesā, kura galvenais mērķis nav šo vielu vai priekšmetu saražot, to neuzskata par atkritumiem , bet gan par blakusproduktu , ja ir izpildīti šādi nosacījumi: i. viela vai priekšmets noteikti tiks izmantots tālāk; ii. vielu vai priekšmetu var tieši izmantot bez tālākas pārstrādes, neskaitot parasto industrijas praksi; iii. viela vai priekšmets ir radies kā neatņemama ražošanas procesa daļa; un iv. tālāka izmantošana ir likumīga, proti, viela vai priekšmets atbilst visām attiecīgajām produkta, vides un veselības aizsardzības prasībām, kas piemērojamas konkrētajam lietojumam, un neatstāj nelabvēlīgu ietekmi uz vidi vai cilvēka veselību.
Oglekļa kredīts	Pārvedams vai tirgojams instruments, kas atbilst vienai tonnai CO ₂ ekv. emisiju samazinājuma vai piesaistījuma un ko izdod un verificē saskaņā ar atzītiem kvalitātes standartiem.
Oglekļa dioksīda (CO₂) ekvivalents (ekv.)	Universāla mērvienība, ar ko norāda katras siltumnīcefekta gāzes globālās sasilšanas potenciālu (GSP) , kas izteikts kā vienas oglekļa dioksīda vienības GSP . To izmanto, lai vienotā satvarā izvērtētu dažādu siltumnīcefekta gāzu emisiju (vai izvairīšanos no to emitēšanas).
Bērnu darbs	Darbs, kas bērniem laupa bērnību, nākotnes izredzes un cieņu un kaitē viņu fiziskajai un garīgajai attīstībai. Tas ir darbs, kas i. ir garīgi, fiziski, sociāli vai morāli bīstams un bērniem kaitīgs un/vai ii. viņiem traucē mācīties skolā, liedzot iespēju apmeklēt skolu, liek viņiem skolu priekšlaicīgi pamest vai prasa, lai viņi mēģinātu skolas apmeklēšanu apvienot ar pārmērīgi ilgu un smagu darbu. Bērns ir persona, kas jaunāka par 18 gadiem. Tas, vai noteiktu veidu darbu var uzskatīt par bērnu darbu , ir atkarīgs no bērna vecuma, veiktā darba veida un darba stundu skaita, kā arī apstākļiem, kādos tas tiek veikts. Atbilde būs atkarīga no valsts un var atšķirties arī dažādās vienas valsts nozarēs. Saskaņā ar Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) Konvenciju Nr. 138 par minimālo vecumu minimālais darba vecums nedrīkstētu būt mazāks par 15 gadiem. Izņēmumi var attiekties uz dažām valstīm, kurās ekonomika un izglītības iestādes nav pietiekami attīstītas un kurās šis minimālais vecums ir 14 gadi.

	Šīs izņēmuma valstis nosaka Starptautiskā Darba organizācija (SDO), balstoties uz īpašu attiecīgās valsts pieteikumu un apspriežoties ar darba devējus un darbiniekus pārstāvošām organizācijām. Valsts tiesību akti var atļaut vieglā darbā nodarbināt 13–15 gadus vecus cilvēkus, ja vien tas, visticamākais, nekaitēs viņu veselībai un attīstībai un neierobežo skolas apmeklēšanu vai dalību arodizglītības vai apmācības programmās. Minimālais vecums uzņemšanai darbā, kas sava rakstura vai darba apstākļu dēļ varētu apdraudēt jauniešu veselību, drošību vai morāli, nav mazāks par 18 gadiem.
Aprite ekonomika	Ekonomikas sistēma, kurā produktu, materiālu un citu resursu vērtība ekonomikā tiek saglabāta pēc iespējas ilgāk, veicinot to efektīvu izmantošanu ražošanā un patēriņā, tādējādi mazinot to izmantošanas ietekmi uz vidi, minimalizējot atkritumu daudzumu un bīstamo vielu izdalīšanos visos aprites cikla posmos, arī ar atkritumu hierarhiju.
Aprite ekonomikas principi	Eiropas aprite ekonomikas principi ir - izmantojamība, - atkalizmantojamība, - remontējamība, - demonlējamība, - pārīrašana vai pārīrašana, - reciklēšana, - recirkulācija bioloģiskajā ciklā, - cita iespējama produktu un materiālu izmantošanas optimizācija.
Aprite materiālu izmantošanas rādītājs	Materiālu, sastāvdaļu un produktu atkārtota praktiska laišana aprītē pēc pirmās lietošanas, izmantojot šādas stratēģijas (prioritārā secībā): - uzturēšana / ilgāka lietošana, - atkalizmantošana/atkalizplatīšana, - pārīrašana/pārīrašana, - reciklēšana, kompostēšana vai anaerobiskā noārdīšana. Izmantošanas rādītājs ir definēts kā aprītīgi izmantoto materiālu attiecība pret visiem izmantotajiem materiāliem.
Klasificēta informācija	ES klasificēta informācija, kas definēta Padomes Lēmumā 2013/488/ES ⁽¹⁰⁾ par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai vai klasificēta kādā no dalībvalstīm un marķēta atbilstīgi minētā Padomes lēmuma B papildinājumam.
Pielāgošanās klimata pārīmaiņām	Process, kurā pielāgojas pašreizējām un gaidāmajām klimata pārīmaiņām un to ietekmei.
Klimata pārīmaiņu mitigācija	Process, kurā samazina SEG emisijas un globālās vidējās temperatūras pieaugumu iegrožo līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni saskaņā ar Parīzes nolīgumu.
Klimatnoturība	Uzņēmuma spēja pielāgoties klimata pārīmaiņām un ar klimata pārīmaiņām saistītajām norisēm vai neskaidrībām. Klimatnoturība ietver spēju pārīvaldīt ar klimatu saistītos 1. pakāpes emisiju riskus un izmantot ar klimata pārīmaiņām saistītās izdevības, arī spēju reaģēt uz pārīkārtošanās

⁽¹⁰⁾ 2013/488/ES: Padomes Lēmums (2013. gada 23. septembris) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 274, 15.10.2013., 1. lpp.).

	riskiem un fiziskajiem riskiem un pielāgoties tiem. Uzņēmuma klimatnoturība ietver gan tā stratēģisko noturību, gan operacionālo noturību pret klimata pārmaiņām, norisēm vai neskaidrībām, kas saistītas ar klimata pārmaiņām.
Ar klimata pārmaiņām saistītās izdevības	Ar klimata pārmaiņām saistītais iespējama pozitīvais iespaids uz uzņēmumu. Centieni mīkstināt klimata pārmaiņas un pielāgoties tām uzņēmumiem var pārvērt izdevības . Ar klimata pārmaiņām saistītās izdevības atšķirsies atkarībā no reģiona, tirgus un nozares, kurā uzņēmums darbojas.
Ar klimatu saistīts fizisks risks	Klimata pārmaiņu radīti riski , kas var izrietēt vai nu no notikumiem (akūti), vai no klimata norišu pārmaiņām ilgākā termiņā (hroniski). Akūtus fiziskos riskus rada konkrēti apdraudējumi, it sevišķi ar laikapstākļiem saistīti notikumi, piemēram, vētras, plūdi, ugunsgrēki vai karstuma viļņi. Hroniski fiziskie riski izriet no klimata pārmaiņām ilgākā termiņā, piemēram, temperatūras izmaiņām un to ietekmes uz jūras līmeņa celšanos, samazinātas ūdens pieejamības, biodaudzveidības zuduma un izmaiņām zemes un augšnes ražībā.
Ar klimatu saistīts pārkārtošanās risks	Riski , kas izriet no pārkārtošanās uz klimatnoturīgu mazoglekļa ekonomiku. Tie parasti ietver rīcībpolitiskus riskus , juridiskus riskus , tehnoloģiskus riskus , tirgus riskus un riskus reputācijai.
Kopīguma sarunas	Visas sarunas, kas norit starp darba devēju, darba devēju grupu vai vienu vai vairākām darba devēju organizācijām, no vienas puses, un vienu vai vairākām arodbiedrībām vai, ja tādu nav, darbinieku pārstāvjiem, kurus tie pienācīgi ievēlējuši un pilnvarojuši saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem, no otras puses, ar šādu mērķi: i. noteikt darba nosacījumus un nodarbinātības noteikumus un/vai ii. reglamentēt darba devēju un darbinieku attiecības, un/vai reglamentēt attiecības starp darba devējiem vai to organizācijām un darbinieku organizāciju vai organizācijām.
Apstiprināts incidents (bērnu darbs, piespiedu darbs vai cilvēku tirdzniecība)	Bērnu darba, piespiedu darba vai cilvēku tirdzniecības incidents , kas ir atzīts par pamatotu. Apstiprināti incidenti neietver bērnu darba, piespiedu darba vai cilvēku tirdzniecības incidentus , kas pārskata periodā vēl tiek izmeklēti.
Apstiprināts korupcijas vai kukuļošanas incidents	Korupcijas vai kukuļošanas incidents , kas ir atzīts par pamatotu. Apstiprinātie korupcijas vai kukuļošanas incidenti neietver korupcijas vai kukuļošanas incidentus , kas pārskata perioda beigās vēl tiek izmeklēti. Iespējamās neatbilstības gadījumus par pamatotiem var atzīt vai nu uzņēmuma atbilstības uzraudzības amatpersona vai līdzīga amatpersona, vai kāda iestāde. Tiesas atzīts pamatotības konstatējums nav nepieciešams.
Patērētāji	Privātpersonas, kas preces un pakalpojumus iegādājas, patērē vai izmanto savām vai citu personīgajām vajadzībām, bet ne tālākpārdošanai, komerciāliem mērķiem vai tirdzniecībai, darījumdarbībai, amatniecībai vai profesionālām vajadzībām.
Korporatīvā kultūra	Ar korporatīvo kultūru , izmantojot vērtības un uzskatus, izsaka uzņēmuma mērķus. Tā virza uzņēmuma darbības ar kopīgiem pieņēmumiem un grupas normām, piemēram, vērtībām vai pamatuzdevumiem, vai rīcības kodeksu.

Korupcija	Uzticēto pilnvaru ļaunprātīga izmantošana pašlabuma gūšanai, uz ko var uzskatīt privātpersonas vai organizācijas. Tā ietver tādas darbības kā veicināšanas maksājumi, krāpšana, izspiešana, aizliegtas vienošanās un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana. Tā ietver arī jebkādu dāvanu, aizdevumu, honorāru, atlīdzību vai citu priekšrocību piedāvāšanu kādai personai vai saņemšanu no kādas personas, ja tas ir pamudinājums uz negodīgu vai nelikumīgu rīcību vai ļaunprātīgi izmanto uzticību uzņēmuma darbībai. Tā var ietvert naudu vai natūrā sniegtus labumus, piemēram, bezmaksas preces, dāvanas un brīvdienas, vai īpašus personiskus pakalpojumus, kas tiek sniegti, lai gūtu nepienācīgas priekšrocības, vai kas var radīt morālu spiedienu šādas priekšrocības sagādāt.
Uzticami vidutāji	Tādas personas ar pietiekami lielu pieredzi sadarbībā ar skartajām ieinteresētajām personām no konkrēta reģiona vai konkrētā kontekstā (piemēram, sievietēm, kas strādā lauku saimniecībās, pirmiedzīvotājiem vai darba ņēmējiem migrantiem), kuras var palīdzēt sekmīgi paust šādu grupu iespējamās bažas. Praksē tās var būt attīstības un cilvēktiesību NVO, starptautiskas arodbiedrības un vietējā pilsoniskā sabiedrība, arī ticības organizācijas.
Pašreizējais finansiālais iespaids	Pašreizējā pārskata perioda finansiālais iespaids , ko norāda primārajos finanšu pārskatos.
Dekarbonizācijas sviras	Agregētas mitigācijas darbības , piemēram, energoefektivitātes, elektrifikācijas, degvielas nomaiņas, atjaunīgās enerģijas izmantošanas, produktu maiņas un piegādes ķēdes dekarbonizācijas pasākumi, kas atbilst konkrētajām uzņēmumu darbībām .
Atmežošana	Cilvēka darbības izraisīta meža zemes pagaidu vai pastāvīga pārveidošana par nemeža zemi ⁽¹⁾ .
Degradācija vai degradēta ekosistēma	Hroniska cilvēka darbības ietekme , kas izraisa biodaudzveidības zudumu un ekosistēmas struktūras, sastāva un funkcionalitātes traucējumus.
Atkarība	Situācija, kad uzņēmuma darbījumbūvības procesi ir atkarīgi no dabas resursiem, cilvēkresursiem un/vai sociālajiem resursiem.
Nosēdumi ūdenī un augsnē	Vielas , kas uzkrājusies vidē (ūdenī vai augsnē) vai nu regulāras darbības gaitā, vai incidentu vai uzņēmuma veiktas atkritumu likvidēšanas dēļ neatkarīgi no tā, vai šādas vielas uzkrāšanās notiek uzņēmuma ražošanas objektā vai ārpus tā.
Pārtuksnešošanās	Zemes degradācija arīdos, semiarīdos un sausos daļēji humīdos apgabalos dažādu faktoru, tai skaitā klimata mainības un cilvēka darbības, ietekmē. Esošu tuksnešu dabisko izplešanos par pārtuksnešanos neuzskata.
Novadījums	Notekūdeņu novadījums ir ūdens (m ³) vai vielas (kg BSP/d vai pielīdzināmās mērvienībās) daudzums, kas novadīts vai nokļuvis ūdensobjektā no punktveida vai cita veida avota. Notekūdeņu efluents (jeb novadījums) ir attīrīti notekūdeņi, ko novada no notekūdeņu attīrīšanas stacijas.

⁽¹⁾ I pielikuma 21. punkts Komisijas Deleģētajā Regulā (ES) 2022/1288 (2022. gada 6. aprīlis), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/2088 papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, kuros precizē informācijas saturu un noformējumu saistībā ar principu "nenodari būtisku kaitējumu", precizē informācijas saturu, metodoloģiju un noformējumu saistībā ar ilgtspējas rādītājiem un negatīvu ietekmi uz ilgtspēju, kā arī informācijas saturu un noformējumu saistībā ar vides vai sociālo raksturlielumu un ilgtspējīgu ieguldījumu mērķu veicināšanu pirmslīguma dokumentos, tīmekļa vietnēs un periodiskos ziņojumos (OV L 196, 25.7.2022., 1. lpp.).

Diskriminācija	Diskriminācija var notikt tieši vai netieši. Tieša diskriminācija notiek, ja attieksme pret personu ir mazāk labvēlīga salīdzinājumā ar to, kā izturas vai būtu izturējušies pret citiem līdzīgā situācijā, un iemesls tam ir kāda konkrēta personas pazīme, kas ir aizliegts diskriminācijas pamats. Netieša diskriminācija notiek tad, ja šķietami neitrāls noteikums kādu personu vai grupu ar vienādām pazīmēm nostāda neizdevīgākā stāvoklī. Tas, ka lēmums kādu grupu nostāda neizdevīgākā stāvoklī salīdzinājumā ar salīdzinājuma grupu, ir jāpierāda.
Dubultais būtiskums	Dubultajam būtiskumam ir divas dimensijas — ietekmes būtiskums un finansiālais būtiskums . Ilgtspējas jautājums dubultā būtiskuma kritēriju izpilda, ja tas ir būtisks no ietekmes perspektīvas, finansiālās perspektīvas vai tām abām.
Produkta, komponenta vai materiāla ilgzinātība	Produkta, komponenta vai materiāla spēja saglabāt funkcionalitāti un relevantumu, ja to izmanto paredzētajā veidā.
Ekoloģiskais sliekšnis	Punkts, kurā relatīvi nelielas izmaiņas ārējos apstākļos izraisa straujas pārmaiņas ekosistēmā . Kad ekoloģiskais sliekšnis ir pārkāpts, ar ekosistēmai piemītošo noturību var vairs nepietikt, lai tā spētu atgriezties savā sākotnējā stāvoklī.
Ekosistēmas plašums	Kāda ekosistēmas aktīva lielums; ekosistēmas aktīvs ir tāda noteikta veida ekosistēmas vienlaidu teritorija, ko raksturo konkrēts biotisko un abiotisko komponentu kopums un to mijiedarbība.
Ekosistēmas atjaunošana	Jebkādas tīšas darbības, kas aizsāk vai paātrina ekosistēmas atkopšanos no degradēta stāvokļa.
Ekosistēmu pakalpojumi	Ekosistēmu ieguldījums saimnieciskajā un citā cilvēka darbībā, respektīvi, ieguvumi, ko cilvēkiem sniedz ekosistēmas . Saskaņā ar Tūkstošgades ekosistēmu novērtējumu ekosistēmu pakalpojumus var iedalīt atbalsta, regulējošajos, apgādes un kultūras pakalpojumos. Ekosistēmu pakalpojumu veidi ir klasificēti Vienotajā starptautiskajā ekosistēmu pakalpojumu klasifikācijā (CICES).
Ekosistēma	Ekosistēma ir dinamisks augu, dzīvnieku un mikroorganismu sabiedrību un to nedzīvās vides komplekss, kurš mijiedarbojas kā funkcionāla vienība. Ekosistēmu tipoloģija ir sniegta IUCN Globālajā ekosistēmu tipoloģijā 2.0.
Emisija	Tieša vai netieša vielu , vibrāciju, siltuma vai trokšņa nonākšana gaisā, ūdenī vai augsnē ⁽¹³⁾ no punktveida vai difūziem avotiem.
Darbinieks	Fiziska persona, kas ir darba attiecībās ar uzņēmumu saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi.
Tiešie lietotāji	Personas, kuras galu galā izmanto vai pēc ieceres galu galā izmantos konkrētu produktu vai pakalpojumu.
Vienlīdzīgas iespējas	Vienlīdzīga un nediskriminējoša indivīdu piekļuve izglītības, apmācības, nodarbinātības, karjeras attīstības un varas realizācijas iespējām tā, ka tie nav neizdevīgākā stāvoklī tādu kritēriju dēļ kā dzimums, rase vai etniskā izcelsme, tautība, reliģija vai pārliecība, invaliditāte, vecums vai seksuālā orientācija.

⁽¹³⁾ Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (RED).

Vienlīdzīga attieksme	Vienlīdzīgas attieksmes princips ir Eiropas tiesību pamatprincips, kas balstās uz to, ka pret salīdzināmām situācijām vai personām salīdzināmās situācijās izturas vienādi. ESRS S1 kontekstā jēdziens " vienlīdzīga attieksme " attiecas arī uz nediskriminēšanas principu, kas aizliedz tiešu vai netiešu diskrimināciju uz tādiem pamatiem kā dzimums, rase, ādas krāsa, etniskā vai sociālā izcelsme, ģenētiskas īpatnības, valoda, reliģija vai pārliecība, politiski vai jebkādi citi uzskati, piederība pie mazākumtautības, īpašums, izcelsme, invaliditāte, vecums vai seksuālā orientācija.
Finansiāls iespaids	Ietekme, kuru rada riski un iespējas , kas ietekmē uzņēmuma finansiālo stāvokli, finansiālo sniegumu un naudas plūsmas īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā.
Finansiālais būtiskums	Ilgspējas jautājums ir no finansiālas perspektīvas būtisks, ja tas rada riskus vai iespējas , kas ietekmē (vai, saprātīgi spriežot, varētu ietekmēt) uzņēmuma finansiālo stāvokli, finansiālo sniegumu, naudas plūsmas, piekļuvi finansējumam vai kapitāla izmaksas īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā.
Piespiedu darbs	Jebkurš darbs vai pakalpojums, uz kuru, draudot ar sodu, kāda persona ir piespiesta un kuru veikt šī persona nav pieteikusies brīvprātīgi. Šis jēdziens aptver visas situācijas, kurās personas ar jebkādiem līdzekļiem tiek piespiestas veikt darbu, un aptver gan tradicionālo verdzībai līdzīgo praksi, gan mūsdienu piespiešanas modeļus, kas saistīti ar darbaspēka ekspluatāciju un var ietvert cilvēku tirdzniecību un mūsdienu verdzību.
Fosilā degviela	Neatjaunīgi oglekļa energoresursi, piemēram, cietās degvielas, dabasgāze un nafta.
Brīvprātīga, iepriekšēja un informēta piekrišana (BIIP)	Brīvprātīgā, iepriekšējā un informētā piekrišanā izpaužas pirmiedzīvotāju tiesības pašiem noteikt savas politiskās, sociālās, ekonomiskās un kultūras prioritātes. Tā ietver trīs savstarpēji saistītas un kumulatīvas pirmiedzīvotāju tiesības: tiesības tikt uzklausītiem, tiesības piedalīties un tiesības uz savām zemēm, teritorijām un resursiem. BIIP attiecas uz pirmiedzīvotājiem un ir atzīta saskaņā ar starptautiskajām cilvēktiesībām, it sevišķi Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarāciju par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām (UNDRIP).
Saldūdens	Pazemes un virszemes ūdeņi , kuru gada vidējais sāļums ir < 0,5 ‰ (Ūdens pamatdirektīvas II pielikumā minētais ierobežojums).
SEG emisiju samazinājums	Uzņēmuma 1., 2. vai 3. pakāpes vai kopējo SEG emisiju samazinājums pārskata perioda beigās salīdzinājumā ar bāzes gada emisijām . Emisiju samazinājumus cita starpā var radīt energoefektivitāte, elektrifikācija, piegādātāju dekarbonizācija, elektroenerģijas resursu struktūras dekarbonizācija, ilgtspējīgu produktu izstrāde vai ziņu sniegšanas robežu vai darbību (piemēram, ārpakalpojumi, jaudas samazināšana) izmaiņas ar nosacījumu, ka tās tiek panāktas paša uzņēmuma operācijās un kā augšposma, tā lejasposma vērtības ķēdē . Piesaistījumus un novērstās emisijas kā emisiju samazinājumus neuzskaita.
SEG piesaiste un uzkrāšana	(Antropogēniskā) piesaiste apzīmē atmosfērā esošo SEG piesaistīšanu tīšu cilvēka darbību rezultātā. Šīs darbības ietver bioloģisko antropogēnisko CO ₂ piesaistītāju uzlabošanu un ķīmiskās inženierijas izmantošanu, lai panāktu ilgtermiņa piesaisti un uzkrāšanu. Oglekļa uztveršana un uzglabāšana (CCS) no rūpnieciskiem un ar enerģētiku saistītiem avotiem, kas pati par sevi atmosfērā esošo CO ₂ nepiesaista, var atmosfērā esošo CO ₂

	samazināt, ja to apvieno ar bioenerģijas ražošanu ar oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu (BECCS). Var notikt piesaistījumu apvērse, kas nozīmē jebkādu uzkrāto SEG nonākšanu ārpus paredzētās uzglabāšanas vietas, tām atkal nonākot atmosfērā. Piemēram, ja mežu, kas audzēts, lai piesaistītu noteiktu CO₂ daudzumu, skar meža ugunsgrēks, notiek kokos uztverto emisiju apvērse.
Globalās sasilšanas potenciāls (GSP)	Koeficients, kas raksturo, kāda radiatīvā forsējuma ietekme (atmosfēriskā kaitējuma pakāpe) ir vienai noteiktas SEG vienībai attiecībā pret vienu CO₂ vienību.
Siltumnīcefekta gāzes (SEG)	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/1999 ⁽¹³⁾ V pielikuma 2. punktā norādītās gāzes. To vidū ir oglekļa dioksīds (CO₂), metāns (CH₄), dislāpekļa oksīds (N₂O), sēra heksafluorīds (SF₆), slāpekļa trifluorīds (NF₃), daļēji halogēnītie fluorogļūdeņraži (HFC), perfluorogļūdeņraži (PFC).
Sūdzību mehānisms	Jebkurš iedibināts valstisks vai nevalstisks tiesas vai ārpustiesas process, ar kura palīdzību ieinteresētās personas var iesniegt sūdzības un pieprasīt remediāciju. Valstisku tiesas un ārpustiesas sūdzību mehānismu piemēri ir tiesas, darba tiesas, valsts cilvēktiesību institūcijas, nacionālie kontaktpunkti saskaņā ar ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem, ombudu biroji, patērētāju aizsardzības aģentūras, regulatīvās uzraudzības struktūras un valdību pārvaldīti sūdzību izskatīšanas biroji. Nevalstiski sūdzību mehānismi ietver tos, kurus pārvalda uzņēmums viens pats vai kopā ar ieinteresētajām personām, piemēram, te ietilpst operacionāla līmeņa sūdzību mehānismi un kopīguma sarunas, arī mehānismi, kas izveidoti ar kopīguma sarunām. Tie ietver arī mehānismus, ko pārvalda nozaru apvienības, starptautiskas organizācijas, pilsoniskās sabiedrības organizācijas vai daudzpusējas ieinteresēto personu grupas. Operacionāla līmeņa sūdzību mehānismus pārvalda organizācija vai nu viena pati, vai sadarbībā ar citām pusēm, un tie ir tieši piekļūstami organizācijas ieinteresētajām personām. Tie dod iespēju sūdzības apzināt un risinājumus meklēt agrīni un tieši, tādējādi novēršot gan kaitējuma, gan sūdzību eskalāciju. Tie arī sniedz vērtīgu informāciju par to, cik rezultatīva ir organizācijas pienācīgas rūpības sistēma, no tiem, kurus tā tieši ietekmē. Saskaņā ar ANO 31. vadošo principu sūdzību mehānismi ir iedarbīgi tad, ja tie ir likumīgi, piekļūstami, paredzami, taisnīgi, caurredzami, saderīgi ar tiesībām un pastāvīgas mācīšanās avots. Papildus šiem kritērijiem iedarbīgi operacionāla līmeņa sūdzību mehānismi turklāt ir balstīti uz līdzdalību un dialogu. Organizācijai var būt grūtāk novērtēt to sūdzību mehānismu iedarbīgumu, kuros tā piedalās, salīdzinājumā ar tiem, kurus tā ir izveidojusi pati.
Pazemes ūdens, gruntsūdeņi	Visi ūdeņi, kas atrodas zem augsnes virsmas piesātinājuma zonā un ir tiešā saskarē ar augsni vai augsnes apakškārtu ⁽¹⁴⁾.

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

⁽¹⁴⁾ 2. panta 20) punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

Dzīvotne	Teritorijas vai biocenozes, kurās organisms vai populācija ir sastopama dabiskos apstākļos. Ar to apzīmē arī vides raksturlielumus, kas vajadzīgi konkrētai sugai, vai tās ekoloģisko nišu.
Dzīvotnes sadrumstalošanās	Vispārīgs termins, kas raksturo procesu kopumu, kuru dēļ dzīvotnes izžušanas rezultātā vienlaidu dzīvotnes sadalās lielākā skaitā mazāku dzīvotņu, kuru kopējā platība ir mazāka un kuras citu no citas izolē atšķirīgu dzīvotņu matrica. Dzīvotnes sadrumstalošanās var notikt dabiskos procesos (piemēram, mežu un zālāju ugunsgrēkos, plūdus) un cilvēka darbības (mežsaimniecības, lauksaimniecības, urbanizācijas) ietekmē.
Aizskaršana	Situācija, kurā ar mērķi aizskart personas cieņu un radīt iebiedējošu, naidīgu, degradējošu, pazemojošu vai aizskarošu vidi notiek nevēlama rīcība, kas saistīta ar aizliegtu diskriminācijas pamatu (piemēram, dzimumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/54/EK ⁽¹⁵⁾ vai reliģiju vai pārliecību, invaliditāti, vecumu vai seksuālo orientāciju saskaņā ar Padomes Direktīvu 2000/78/EK ⁽¹⁶⁾).
Bīstamie atkritumi	Atkritumi , kam piemīt viena vai vairākas bīstamās īpašības, kuras norādītas III pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2008/98/EK ⁽¹⁷⁾ par atkritumiem .
Spektori ar lielu ietekmi uz klimatu	Spektori, kas norādīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1893/2006 ⁽¹⁸⁾ I pielikuma A līdz H iedaļā un L iedaļā (kā definēts Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2022/1288 ⁽¹⁹⁾).
Ietekme	Iespāids, kādu uzņēmums atstāj vai varētu atstāt uz vidi un cilvēkiem, arī ietekme uz viņu cilvēktiesībām, kas saistīta ar paša uzņēmuma operācijām un vērtības ķēdi gan augšposmā, gan lejasposmā, cita starpā ar saviem produktiem un pakalpojumiem, kā arī darījuma attiecībām . Ietekme var būt faktiskā vai potenciālā, negatīva vai pozitīva, plānota vai neplānota un atgriezeniska vai neatgriezeniska. Tā var rasties īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā. Ietekme uzrāda negatīvu vai pozitīvu uzņēmuma ieguldījumu ilgtspējīgā attīstībā.
Ietekmes faktori	Visi faktori, kas izraisa pārmaiņas dabā, antropogēniskajos aktīvos, dabas devumā cilvēkiem un labā dzīves kvalitātē. Tiešie pārmaiņu faktori var būt gan dabiski, gan antropogēniski. Tiem ir tieša fizikāla (mehāniska, ķīmiska, trokšņa, gaismas utt.) un uzvedību iespaidojoša ietekme uz dabu. To vidū ir klimata pārmaiņas, piesārņojums , dažādu veidu zemes izmantojuma maiņa, invazīvas svešzemju sugas un zoonozes, kā arī ekspluatācija. Netiešie ietekmes faktori iedarbojas izkliedēti, mainot ietekmējot tiešos faktorus (ietekmējot to līmeni, virzienu vai apmēru), kā arī citus netiešos faktorus. Netiešo un tiešo faktoru mijiedarbība rada dažādas likumsakarību, attiecināmības un ietekmes aspektu ķēdes, kas var atšķirties atkarībā no veida, intensitātes, ilguma un attāluma. Šīs likumsakarības var izraisīt arī dažādu veidu plašāku ietekmi. Globālie netiešie ietekmes faktori ietver ekonomiskus, demogrāfiskus, pārvaldības, tehnoloģiskus un kultūras faktorus. Starp netiešajiem ietekmes faktoriem īpaša uzmanība tiek pievērsta (gan oficiālu, gan neoficiālu) institūciju funkcijai un ražošanas, piegādes un patēriņa modeļu ietekmei uz dabu, dabas devumu cilvēkiem un labu dzīves kvalitāti.

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/54/EK (2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (OV L 204, 26.7.2006., 23. lpp.).

⁽¹⁶⁾ Padomes Direktīva 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV L 303, 2.12.2000., 16. lpp.).

⁽¹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).

⁽¹⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1893/2006 (2006. gada 20. decembris), ar ko izveido NACE 2. red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām (OV L 393, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁽¹⁹⁾ Komisijas Deleģētā Regula (ES) 2022/1288 (2022. gada 6. aprīlis), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/2088 papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, kuros precizē informācijas saturu un noformējumu saistībā ar principu "nenodari būtisku kaitējumu", precizē informācijas saturu, metodoloģiju un noformējumu saistībā ar ilgtspējas rādītājiem un negatīvu ietekmi uz ilgtspēju, kā arī informācijas saturu un noformējumu saistībā ar vides vai sociālo raksturlielumu un ilgtspējīgu ieguldījumu mērķu veicināšanu pirmslīguma dokumentos, tīmekļa vietnēs un periodiskos ziņojumos (OV L 196, 25.7.2022., 1. lpp.).

Ietekmes būtiskums	Ilgtspējas jautājums ir no ietekmes viedokļa būtisks, ja tas attiecas uz uzņēmuma faktiski vai iespējamu pozitīvu vai negatīvu būtisku ietekmi uz cilvēkiem vai vidi īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. Ilgtspējas jautājums ir no ietekmes viedokļa būtisks, piemēram, ja ietekme ir saistīta ar paša uzņēmuma operācijām un vērtības ķēdi augšposmā un lejasposmā, arī ar tā produktiem un pakalpojumiem, kā arī darījuma attiecībām .
Incidents	Tiesvedība vai sūdzība, kas oficiālā procesā reģistrēta uzņēmumā vai kompetentajās iestādēs, vai neatbilstības gadījums, ko uzņēmums konstatējis, izmantojot iedibinātas procedūras. Iedibinātas procedūras neatbilstību gadījumu noteikšanai var ietvert pārvaldības sistēmas revīzijas, oficiālas uzraudzības programmas vai sūdzību mehānismus .
Incinerācija	Kontrolēta atkritumu sadedzināšana augstā temperatūrā ar enerģijas atgūšanu vai bez tās.
Neatkarīgi valdes locekļi	Valdes locekļi, kas izdara neatkarīgus spriedumus bez jebkādas ārējas ietekmes vai interešu konfliktiem. Neatkarība parasti nozīmē objektīvu, neiegrozotu spriestspēju. Kad to izmanto par mērauklu, lai spriestu par to, vai ir neatkarības iespāids, vai lai administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru vai to komiteju locekli bez izpildpilnvarām klasificētu kā neatkarīgu, neatkarība nozīmē, ka, vērtējot no saprātīgas un informētas trešās puses viedokļa, nav tādu interešu, amatu, saikņu vai attiecību, kas varētu nepienācīgi ietekmēt lēmumu pieņemšanu vai lēmumu pieņemšanā izraisīt neobjektivitāti.
Pirmiedzīvotāji	Nav nevienas termina " pirmiedzīvotāji " definīcijas, par ko būtu panākta starptautiska līmeņa vienošanās. Praksē starptautiskās aģentūras ir līdzīgos ieskatos par to, kuras grupas var uzskatīt par pirmiedzīvotājiem un kurām kā tādām būtu jāsaņem īpaša aizsardzība. Svarīgi kritēriji, pēc kuriem definē pirmiedzīvotājus , balstās uz viņu saikni ar tradicionālu teritoriju, kā definēts SDO konvencijas Nr. 169 1. pantā, kurā noteikts, ka konvencija attiecas uz a) neatkarīgās valstīs dzīvojošām cilšu tautām, kuru sociālie, kultūras un ekonomiskie apstākļi tās atšķir no citām valsts kopienas daļām un kuru statusu pilnībā vai daļēji nosaka viņu pašu paražas vai tradīcijas vai īpaši likumi vai noteikumi; b) neatkarīgās valstīs dzīvojošām tautām, kuras uzskata par pirmiedzīvotājiem sakarā ar viņu izcelsmi no iedzīvotājiem, kuri šo valsti vai ģeogrāfisko reģionu, pie kura valsts piederīga, apdzīvojuši iekarošanas vai kolonizācijas laikā vai pašreizējo valsts robežu nosprašanas laikā, un kuras neatkarīgi no to juridiskā statusa ir saglabājušas dažas vai visas savas sociālās, ekonomiskās, kultūras un politiskās institūcijas. SDO konvencijas Nr. 169 1. panta 2. punktā arī noteikts, ka fundamentāls kritērijs, pēc kura nosaka, kādām grupām piemērojami šīs konvencijas noteikumi, ir pašidentificēšanās kā pirmiedzīvotājiem vai cilšu tautai.

Netiešās SEG emisijas	SEG emisijas , kuras izraisa kādas struktūras darbības, bet kuras rodas avotos, kas pieder citai struktūrai vai ir citas struktūras kontrolē. Netiešās emisijas ir 2. pakāpes SEG emisijas un 3. pakāpes SEG emisijas kopā.
Iekārta	Stacionārs tehniskais bloks, kurā tiek veikta viena vai vairākas darbības, kam varētu būt ietekme uz emisijām un piesārņojumu .
Iekšējā oglekļa cena	Cena, ko uzņēmums izmanto, lai novērtētu finansiālo ietekmi, ko radītu izmaiņas investīciju, ražošanas un patēriņa modeļos, kā arī potenciālais tehnoloģiskais progress un nākotnes emisiju samazināšanas izmaksas.
Iekšējā oglekļa cenošanas shēma	Organizatorisks pasākums, kas uzņēmumam dod iespēju oglekļa cenas piemērot stratēģisko un operacionālo lēmumu pieņemšanā. Uzņēmumi parasti izmanto divu veidu iekšējās oglekļa cenas . Pirmais veids ir ēnas cena, kas ir teorētiskas izmaksas vai nosacīta summa, kuru uzņēmums neiekasē, bet ko var izmantot ekonomiskās ietekmes vai plusu un mīnusu novērtēšanai, vērtējot riska ietekmi , jaunas investīcijas, projektu neto pašreizējo vērtību un dažādu iniciatīvu izmaksu un ieguvumu attiecību. Otrais veids ir iekšējais nodoklis vai maksa, kas ir oglekļa cena, kuru piemēro noteiktai darbījumbūvības jomai, produktu līnijai vai citai darbījumbūvības vienībai, balstoties uz tās SEG emisijām (šie iekšējie nodokļi vai maksas ir līdzīgi transfertcenu noteikšanai).
Invazīvas vai svešzemju sugas	Sugas, kuru introdukcija un/vai izplatīšanās ārpus to dabiskā izplatības areāla apdraud bioloģisko daudzveidību , nodrošinātību ar pārtiku, kā arī cilvēka veselību un labbūtību. Apzīmējums "svešzemju" nozīmē, ka suga ir introducēta ārpus tās dabiskā izplatības areāla (apzīmējuma "svešzemju" sinonīmi ir "eksotiska", "ievesta" un "alohtona"). Apzīmējums "invazīva" apzīmē tendenci izplatīties ekosistēmās , kurās tā ir introducēta, un pārveidot tās. Tādējādi suga var būt svešzemju, bet nebūt invazīva, vai arī, ja suga kādā reģionā ir autohtona, tās īpatņi var savairoties un suga var kļūt invazīva arī tad, ja tā nav svešzemju suga.
Nozīmīgi biodaudzveidības apgabali (KBA)	Teritorijas , kas pasaulē būtiski veicina biodaudzveidības noturību sauszemes, saldūdens un jūras ekosistēmās . Teritorijas var uzskatīt par KBA , ja tās atbilst vienam vai vairākiem no 11 kritērijiem, kas sagrupēti piecās kategorijās: apdraudēta biodaudzveidība , ģeogrāfiski ierobežota biodaudzveidība , ekoloģiskā integritāte , bioloģiskie procesi un neaizstājamība. Pasaules KBA datubāzi KBA partnerības vārdā pārvalda partnerība <i>BirdLife International</i> .
Zemes degradācija	Daudzie procesi, kas izraisa to, ka samazinās vai zūd biodaudzveidība , ekosistēmu funkcijas vai to sniegtie ieguvumi cilvēkiem; te ietilpst visu sauszemes ekosistēmu degradācija .
Poligons	Atkritumu likvidēšanas vieta atkritumu apglabāšanai uz zemes vai zemē ⁽²⁰⁾ .
Zemes sistēmas (zemes sistēmu izmaiņas)	Zemes sistēmas sauszemes komponents, kas ietver visus procesus un darbības, kuras saistītas ar cilvēka veiktu zemes izmantošanu. Tie ietver sociālekonomiskās, tehnoloģiskās un organizatoriskās ielaides un pasākumus, kā arī no zemes gūtos labumus un sabiedrības darbību izraisītus neplānotus sociālos un ekoloģiskos iznākumus. Zemes sistēmu

⁽²⁰⁾ 2. panta g) apakšpunkts Padomes Direktīvā 1999/31/EK (1999. gada 26. aprīlis) par atkritumu poligoniem (OV L 182, 16.7.1999., 1. lpp.).

	konceptija zemes izmantošanu (ar zemes izmantošanu saistītās darbības, pasākumus un ielaides) apvieno ar zemes pārklājumu (zemes fizikālo īpašību kopumu, ko var saskatīt Zemes novērojumos).
Zemes izmantošana (zemes izmantošanas maiņa)	Cilvēka realizēta noteiktas teritorijas izmantošana noteiktos nolūkos (piemēram, dzīvošanai, lauksaimniecībai, atpūtai, rūpniecībai u. c.). To ietekmē zemes pārklājums, taču zemes izmantošana un zemes pārklājums nav viens un tas pats. Zemes izmantošanas maiņa apzīmē cilvēku radītas izmaiņas zemes izmantošanā vai apsaimniekošanā, kas var novest pie izmaiņām zemes pārklājumā.
Likumīgi pārstāvji	Personas, kas par tādām atzītas saskaņā ar tiesību aktiem vai praksē, piemēram, darbinieku gadījumā tie ir ievēlēti arodbiedrību pārstāvji vai citi līdzīgi brīvi izvēlēti skarto ieinteresēto personu pārstāvji.
Iespaidis	Uzņēmuma spēja panākt izmaiņas citas puses nepareizā rīcībā, kas saistīta ar negatīvu ietekmi uz ilgtspēju.
Lobēšanas darbības	Darbības, ko veic ar mērķi ietekmēt rīcībpolitiku vai tiesību aktu veidošanu vai īstenošanu vai valdību, valsts iestāžu, regulatoru, Eiropas Savienības iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru vai standartu izstrādātāju lēmumu pieņemšanas procesus. Šādas darbības cita starpā ir i. sanāksmju, konferenču, pasākumu organizēšana vai dalība tajos; ii. ieguldījums / piedalīšanās sabiedriskajā apspriešanās, uzklaušanās vai citās līdzīgās iniciatīvās; iii. komunikācijas kampaņu, platformu, tīklu un vietējo iniciatīvu organizēšana; iv. rīcībpolitikas un nostājas dokumentu, sabiedriskās domas aptauju, apsekojumu, atklātu vēstuli, pētījumu sagatavošana/pasūtīšana attiecībā uz darbībām, uz kurām attiecas pārredzamības reģistra noteikumi.
Ieslēgtās SEG emisijas	Aplēstās nākotnes SEG emisijas , kuras uzņēmuma galvenie aktīvi vai pārdotie produkti, visticamāk, radīs ekspluatācijas laikā.
Ilgmūžība	Dizaina aspekts, kas orientēts uz apkopes atvieglošanu un ilgizturību tā, lai praksē un plašā mērogā tiktu veicināts ilgāks lietojums, nekā industrijā ierasts, un netiktu traucēta apritīga apstrāde funkcionālā kalpošanas laika beigās.
Jūras resursi	Jūrās un okeānos sastopamie bioloģiskie un nebioloģiskie resursi. Daži piemēri ir dziļjūras minerāli, grants un jūras velšu produkti.
Būtiskas iespējas	Ar ilgtspēju saistītas izdevības ar pozitīvu finansiālu iespaidu , kuras īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā būtiski iespaido (vai var pamatoti sagaidīt, ka tās varētu iespaidot) uzņēmuma naudas plūsmas, piekļuvi finansējumam vai kapitāla izmaksas.
Būtiski riski	Ar ilgtspēju saistīti riski ar negatīvu finansiālu iespaidu , kuri īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā būtiski iespaido (vai var pamatoti sagaidīt, ka tie varētu iespaidot) uzņēmuma naudas plūsmas, piekļuvi finansējumam vai kapitāla izmaksas.
Būtiskums	Ilgspējas jautājums ir būtisks, ja tas atbilst ietekmes būtiskuma, finansiālā būtiskuma vai abu veidu būtiskuma definīcijai.

Rādītāji	Kvalitatīvi un kvantitatīvi indikatori, ko uzņēmums izmanto, lai izmērītu ar ilgtspēju saistīto rīcībpolitiku īstenošanas rezultativitāti laika gaitā, arī attiecībā pret mērķrādītājiem , kā arī par to ziņotu. Rādītāji arī palīdz izmērīt uzņēmuma rezultātus attiecībā uz skartajām personām, vidi un uzņēmumu.
Mikroplastmasa	Nelieli plastmasas gabali, kas parasti mazāki par 5 mm. Vidē, arī jūrā, un pārtikā un dzeramajā ūdenī tiek konstatēts aizvien lielāks mikroplastmasas daudzums. Mikroplastmasa pēc nonākšanas vidē bioloģiski nenoārdās un mēdz uzkrāties, ja vien tā nav izstrādāta tā, lai bioloģiski noārdītos atklātā vidē. Bionoārdība ir komplekss fenomens, it sevišķi jūras vidē. Pieaug bažas par mikroplastmasas klātbūtni dažādos vides segmentos (piemēram, ūdenī), tās ietekmi uz vidi un potenciāli cilvēka veselību.
Minimālā informācijas atklāšanas prasība	Minimālā informācijas atklāšanas prasība nosaka, kāda informācija uzņēmumam jānorāda, kad tas ziņo par rīcībpolitikām, darbībām , rādītājiem vai mērķrādītājiem , vai nu saskaņā ar ERSR noteiktu informācijas atklāšanas prasību, vai specifiski atsevišķām struktūrām.
Dabas resursi	Dabā sastopamie dabas aktīvi (izejvielas), ko var izmantot saimnieciskajai ražošanai vai patēriņam.
Dabā balstīti risinājumi	Darbības , kuru mērķis ir aizsargāt, saglabāt, atjaunot, ilgtspējīgi izmantot un apsaimniekot dabiskas vai pārveidotas sauszemes, saldūdens , piekrastes un jūras ekosistēmas un ar kurām iedarbīgā un adaptīvā veidā risina sociālās, ekonomiskās un vidiskās problēmas, vienlaikus nodrošinot cilvēku labbūtnību, ekosistēmu pakalpojumus , noturību un ieguvumus no biodaudzveidības .
Neto nulles emisiju mērķrādītājs	Ar sabiedrības klimata mērķu sasniegšanu saskaņota neto nulles emisiju mērķrādītāja nospraušana uzņēmuma līmenī nozīmē, ka i. tiek sasniegts tāds vērtības ķēdes emisiju samazinājums, kurš ir saskanīgs ar emisiju samazināšanas apmēru, kas vajadzīgs, lai globāli panāktu neto nulles emisijas 1,5 °C trajektorijās, un ii. atlikušo emisiju ietekme tiek neitralizēta (pēc tam, kad SEG emisijas ir samazinātas par aptuveni 90–95 %; pamatotos gadījumos starp nozarēm var būt variācijas, kas ir saskaņā ar atzītu nozares trajektoriju), pastāvīgi piesaistot līdzvērtīgu CO₂ apjomu.
Ārštata darbinieki	Personālā ietilpstoši ārštata darbinieki ir gan individuāli darbuuzņēmēji, kas uzņēmumam nodrošina darbaspēku ("pašnodarbinātas personas"), gan strādājošie, ko nodrošina uzņēmumi, kuru pamatdarbība ir "darbaspēka meklēšana un nodrošināšana ar personālu" (NACE kods N78).
Neatjaunīgā enerģija	Enerģija, kuru nevar identificēt kā enerģiju, kas iegūta no atjaunīgiem energoresursiem.
Operacionālā kontrole	Operacionālā kontrole (pār struktūru, objektu , operāciju vai aktīvu) ir situācija, kurā uzņēmums spēj virzīt struktūras, objekta , operācijas vai aktīva operacionālās darbības un attiecības.
Iespējas/izdevības	Ar ilgtspēju saistītas izdevības ar pozitīvu finansiālu iespaidu .
Virsstundas	Stundas, ko darbinieks faktiski nostrādājis virs līgumā noteiktā darba stundu skaita.

Pašu personāls / pašu strādājošie	Darba ņēmēji , kuri ar uzņēmumu ir darba attiecībās (“ darba ņēmēji ”), un ārštata darbinieki , kas ir vai nu individuāli darbuzņēmēji, kuri uzņēmumam nodrošina darbaspēku (“pašnodarbinātās personas”), vai strādājošie, ko nodrošina uzņēmumi, kuru pamatdarbība ir “darbaspēka meklēšana un nodrošināšana ar personālu” (NACE kods N78).
Ozonu noārdošas vielas	Vielas , kas uzskaitītas Monreālas protokolā par ozona slāni noārdošām vielām.
Iepakojums	Produkti, kas izgatavoti no jebkura veida materiāliem un ko izmanto, lai iepakotu, aizsargātu, pārkrautu, piegādātu, uzglabātu, transportētu vai noformētu preces, sākot ar izejvielām un beidzot ar pārstrādātām precēm, sākot ar ražotāju un beidzot ar lietotāju vai patērētāju ⁽²¹⁾ .
Darba samaksa	Parasta pamatalga vai minimālā alga , kā arī jebkāda cita atlīdzība naudā vai natūrā, ko darba ņēmējs par darbu tieši vai netieši (“papildu vai mainīgie komponenti”) saņem no darba devēja. “ Darba samaksas līmenis ” ir ikgadējā bruto darba samaksa un attiecīgā bruto darba samaksa stundā. “ Darba samaksas medianālais līmenis ” ir darba ņēmēja darba samaksa, salīdzinājumā ar kuru puse no darba ņēmējiem nopelna vairāk un puse — mazāk nekā konkrētais darba ņēmējs.
Personas ar invaliditāti	Personas, kurām ir ilgstoši fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var apgrūtināt viņu pilnvērtīgu un patiesu līdzdalību sabiedrības dzīvē vienlīdzīgi ar citiem.
Fiziskie riski	Visa pasaules saimnieciskā darbība ir atkarīga no zemes sistēmu funkcionēšanas, piemēram, stabila klimata un ekosistēmu pakalpojumiem , piemēram, biomasas (izejvielu) nodrošināšanas. Ar dabu saistītie fiziskie riski tieši izriet no tā, cik organizācija ir atkarīga no dabas. Fiziskie riski rodas, ja dabas sistēmas apdraud ietekme, kuru rada tādi klimatiski notikumi (piemēram, tādi ekstremāli laikapstākļi kā sausums), ģeoloģiski notikumi (piemēram, tādi seismiski notikumi kā zemestrīces) vai ekosistēmu līdzsvara izmaiņas (piemēram, izmaiņas augšnes kvalitātē vai jūras ekoloģijā), kas ietekmē ekosistēmu pakalpojumus , no kuriem organizācijas ir atkarīgas. Tie var būt akūti, hroniski vai abējādi. Ar dabu saistītie fiziskie riski rodas sakarā ar to, ka ir izmainījušies biotiskie (dzīvie) un abiotiskie (nedzīvie) faktori, kuri nodrošina veselīgas un funkcionējošas ekosistēmas . Fiziskie riski parasti ir atkarīgi no atrašanās vietas. Ar dabu saistītie fiziskie riski bieži vien ir saistīti ar fiziskajiem riskiem, kas saistīti ar klimatu .
Planētas iespēju robežas	Šī koncepcija ļauj aplēst drošu darbības telpu cilvēcei attiecībā uz Zemes funkcionēšanu. Tiek kvantitatīvi noteikts katra Zemes sistēmas pamatprocesa robežlīmenis, kuru nedrīkst pārkāpt, ja vēlamies izvairīties no nepieņemamām globālām vides pārmaiņām.
Rīcībpolitika	Vispārīgu mērķu un pārvaldības principu kopums vai satvars, ko uzņēmums izmanto lēmumu pieņemšanai. Ar rīcībpolitiku īsteno uzņēmuma stratēģiju vai vadības lēmumus, kas saistīti ar kādu būtisku ilgtspējas jautājumu. Par katru rīcībpolitikas ir atbildīga noteikta persona vai personas, tajā ir norādīta tās piemērošanas joma un ietverts viens vai vairāki mērķi (kas attiecīgā gadījumā saistīti ar izmērāmiem mērķrādītājiem). Rīcībpolitiku apstiprina un pārskata saskaņā ar piemērojamajiem uzņēmuma pārvaldības noteikumiem. Rīcībpolitiku īsteno, veicot darbības vai īstenojot rīcības plānus

(21) 3. panta 1. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 94/62/EK (1994. gada 20. decembris) par iepakojumu un izlietoto iepakojumu (OV L 365, 31.12.1994., 10. lpp.).

Piesārņotājs	Viela , vibrācija, siltums, troksnis, gaisma vai cits kontaminants gaisā, ūdenī vai augsnē , kas var kaitēt cilvēka veselībai un/vai videi, nodarīt kaitējumu materiālajam īpašumam vai pasliktināt vai traucēt vidisko labumu baudīšanu un citu veidu likumīgu vides izmantošanu ⁽²²⁾ .
Piesārņojums	Cilvēka darbības izraisīta piesārņotāju tieša vai netieša novadīšana gaisā, ūdenī vai augsnē , kas var kaitēt cilvēka veselībai un/vai videi, nodarīt kaitējumu materiālajam īpašumam vai pasliktināt vai traucēt vidisko labumu baudīšanu un citu veidu likumīgu vides izmantošanu ⁽²³⁾ .
Augsnes piesārņojums	Cilvēka darbības izraisīta vielu , vibrāciju, siltuma vai trokšņa novadīšana augsnē (neatkarīgi no tā, vai novadīšana notiek uzņēmuma ražošanas objektā vai ārpus tā vai ievadīšana notiek ar uzņēmuma produktu un/vai pakalpojumu izmantošanu), kas var kaitēt cilvēka veselībai vai videi, nodarīt kaitējumu materiālajam īpašumam vai pasliktināt vai traucēt vidisko labumu baudīšanu un citu veidu likumīgu vides izmantošanu ⁽²⁴⁾ . Augsnes piesārņotāji ir neorganiskie piesārņotāji , noturīgi organiskie piesārņotāji (NOP), pesticīdi, slāpekļis, fosfora savienojumi u. c.
Aizsargājama teritorija	Skaidri definēta ģeogrāfiska telpa, kas ir atzīta, atvēlēta un pārvaldīta, izmantojot juridiskus vai citus iedarbīgus līdzekļus, lai panāktu, ka ilgtermiņā tiek saglabāta daba kopā ar saistītajiem ekosistēmu pakalpojumiem un kultūras vērtībām.
Iepirkta vai iegūta elektroenerģija, siltumenerģija, tvaiks vai aukstums	Elektroenerģija, siltumenerģija, tvaiks vai aukstums, ko uzņēmums saņēmis no trešās personas. Termins "iegūta" atspoguļo apstākļus, kuros uzņēmums elektroenerģiju varētu nebūt iepircis tieši (piemēram, tas ir ēkas nomnieks), bet enerģija tiek pievadīta, lai to izmantotu uzņēmuma kompleksā.
Izejviela	Pirmreizējs vai otrreizējs materiāls, ko izmanto produkta ražošanai.
Atzīti oglekļa kredītu kvalitātes standarti	Oglekļa kredītu kvalitātes standarti, kuru ievērošanu var verificēt neatkarīgas trešās personas, kuri nosaka, ka prasības un projekta ziņojumi jādara pieejami publiski, un kuri, kā minimums, nodrošina papildīgumu, pastāvību, dubultās uzskaites novēršanu un nosaka, kā aprēķināmas, monitorējamas un verificējamas projekta SEG emisijas un piesaistījumi.
Reģistrējama darba trauma vai slimība	Darba trauma vai slimība, kas noved pie jebkurām šādām sekām: i. nāve, darbnespēja, ierobežotas darbības vai pārcelšana citā darbā, ārstēšana, kas nav tikai pirmās palīdzības sniegšana, vai samaņas zudums vai ii. nopietna trauma vai slimība, ko diagnosticējis ārsts vai cits licencēts veselības aprūpes speciālists, pat ja tā nav izraisījusi nāvi, darbnespēju, ierobežotas darbības vai pārcelšanu citā darbā, ārstēšanu, kas nav tikai pirmās palīdzības sniegšana, vai samaņas zudumu.

⁽²²⁾ 2. panta 10) punkts Regulas (ES) 2020/852 par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai.

⁽²³⁾ Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (RED).

⁽²⁴⁾ Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (RED).

Atgūšana	Ikvienu operācija stacijā vai vispār tautsaimniecībā, kuras pamatzinātnā atkritumus izmanto kādam lietderīgam nolūkam, aizstājot citus materiālus, kuri citādi būtu izmantoti noteiktas funkcijas pildīšanai, vai atkritumus sagatavo šādas funkcijas pildīšanai ⁽²⁵⁾ .
Reciklēšana	Jebkāda atgūšanas operācija, ar kuru atkritumu materiālus atkalpārstrādā produktos, materiālos vai vielās to sākotnējam mērķim vai citiem mērķiem. Te ietilpst organisku materiālu atkalpārstrāde, bet neietilpst enerģijas atgūšana un atkalpārstrāde materiālos, kas izmantojami par degvielām vai aizbēršanas operācijām.
Resursu reģenerācija	Dabas sistēmu pašatjaunošanās spējas veicināšana ar mērķi no jauna aktivizēt cilvēka darbības rezultātā bojātus vai pārmērīgi ekspluatētus ekoloģiskos procesus.
Remediācija	Negatīvas ietekmes neitralizēšana vai vēršana par labu. Piemēri: atvairošanās, finansiāla vai nefinansiāla kompensācija, kaitējuma prevencija ar aizliegumu vai neatkārtotības garantiju palīdzību, soda sankcijas (kriminālsodi vai administratīvas sankcijas, piemēram, naudas sodi), restitūcija, atjaunošana, sanācija.
Atjaunīgā enerģija	Enerģija no atjaunīgiem nefosiliem energoresursiem, proti, vēja, saules enerģija (saules siltumenerģija un fotoelementu enerģija) un ģeotermālā enerģija, apkārtējās vides enerģija, plūdmaiņu enerģija, viļņu un cita okeāna enerģija, hidroenerģija, biomasas, atkritumu poligonu gāze, notekūdeņu attīrīšanas staciju gāze un biogāze ⁽²⁶⁾ .
Atjaunīgie materiāli	Materiāli, kas iegūti no resursiem, kuri ar ekoloģiskajiem cikliem vai lauksaimniecības procesiem ātri atjaunojas, tā ka šo un citu saistīto resursu sniegtie pakalpojumi netiek apdraudēti un paliek pieejami nākamajai paaudzei.
Ienākošie resursi	Resursi, kas ienāk uzņēmuma kompleksos.
Izejošie resursi	Resursi, kas atstāj uzņēmuma kompleksus.
Resursu izmantošanas optimizācija	Materiālu un produktu izstrāde, ražošana un izplatīšana ar mērķi saglabāt tos lietošanā visaugstākās vērtības punktā. Daži piemēri, kā optimizēt resursu izmantošanu, ir ekodizains un dizains, kas vērsts uz ilgmūžību un to, lai atvieglotu remontu, atkalizmantošanu , pārprofilēšanu, demontāžu un pārražošanu.
Atkalizmantošana	Jebkura operācija, ar kuru produktus un komponentus, kas nav atkritumi , izmanto atkārtoti tādā pašā nolūkam, kādā tie paredzēti sākotnēji. Tas var ietvert tīrīšanu vai nelielas korekcijas, lai produkts vai komponents bez būtiskām modifikācijām būtu gatavs nākamajai lietošanas reizei.
Upes baseins	Zemes platība, no kuras visi virszemes noteces ūdeņi pakāpeniski pa strautiem, upēm un, iespējams, ezeriem ieplūst jūrā pa vienu grīvu, estuāru vai deltu.
Riski	No vidiskajiem, sociālajiem vai pārvaldības aspektiem izrietoši ar ilgspēju saistīti riski ar negatīvu finansiālu iespaidu , kas īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā var negatīvi ietekmēt uzņēmuma finansiālo stāvokli, finansiālo sniegumu, naudas plūsmas, piekļuvi finansējumam vai kapitāla izmaksas.

⁽²⁵⁾ Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem 3. panta 15) punkts [direktīvā: reģenerācija].

⁽²⁶⁾ 2. panta 1) punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

Scenārijs	Ticams apraksts, kāda varētu būt attīstība nākotnē, kas balstīts uz saskaņotu un iekšēji konsekventu pieņēmumu kopumu par galvenajiem virzītājspēkiem (piemēram, tehnoloģisko pārmaiņu tempu, cenām) un cēloņsakarībām. Jāņem vērā, ka scenāriji nav ne paredzējumi, ne prognozes; tos izmanto, lai sniegtu priekšstatu par norišu un darbību ietekmi.
Scenāriju analīze	Process, ar kura palīdzību apzina un novērtē nākotnes notikumu potenciālo iznākumu spektru nenoteiktības apstākļos.
1. pakāpes SEG emisijas	Tiešās SEG emisijas no uzņēmuma īpašumā vai kontrolē esošiem avotiem.
2. pakāpes SEG emisijas	Netiešās emisijas , kas rodas no tās uzņēmuma iepirktās vai iegūtās elektroenerģijas, tvaika, siltumenerģijas vai aukstuma ražošanas, ko uzņēmums patērē.
3. pakāpes SEG emisijas	Visas netiešās SEG emisijas (kas nav 2. pakāpes SEG emisijas), kuras rodas ziņotāja uzņēmuma vērtības ķēdē , arī augšposma un lejasposma emisijas . 3. pakāpes SEG emisijas var iedalīt 3. pakāpes emisiju kategorijās .
3. pakāpes emisiju kategorija	Viens no piecpadsmit 3. pakāpes SEG emisiju veidiem, kas identificēti SEG protokola korporatīvajā standartā un sīki aprakstīti SEG protokola korporatīvās vērtības ķēdes (3. pakāpes emisiju) uzskaites un ziņošanas standartā (pielāgots no SEG protokola korporatīvās vērtības ķēdes (3. pakāpes emisiju) uzskaites un ziņošanas standarta glosārija (2011. gada redakcija)). Uzņēmumi, kuri 3. pakāpes emisijas izvēlas uzskaitīt, balstoties uz ISO 14064-1:2018 netiešo SEG emisiju kategorijām, var atsaukties arī uz ISO 14064-1:2018 5.2.4. punktā definēto kategoriju (izņemot netiešās SEG emisijas no importētas enerģijas).
Sensitīva informācija	Sensitīva informācija , kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/697, ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu ⁽²⁷⁾ .
Objekts	Vienas vai vairāku fizisku iekārtu atrašanās vieta. Ja vieniem un tiem pašiem vai dažādiem īpašniekiem vai operatoriem ir vairāk nekā viena fiziska iekārta un noteikta infrastruktūra un kompleksi tiek koplietoti, objekts var būt visa teritorija, kurā atrodas fiziskā iekārta .
Sociālais dialogs	Visu veidu sarunas, apspriešanās vai vienkārši informācijas apmaiņa starp valdību pārstāvjiem, darba devējiem, to organizācijām un darbinieku pārstāvjiem par kopīgu interešu jautājumiem, kas saistīti ar ekonomikas un sociālo rīcībpolitiku. Dialogu var veidot kā trīspusēju procesu, kurā valdība ir oficiāla dialoga puse, vai arī tās var būt divpusējas attiecības tikai starp darbinieku pārstāvjiem un uzņēmuma vadību (vai arodbiedrībām un darba devēju organizācijām).
Sociālā aizsardzība	Pasākumu kopums, kas paredzēts nabadzības un neaizsargātības mazināšanai un prevencijai visā dzīves cikla laikā.
Augsne	Zemes garozas virsējais slānis, kas atrodas starp pamatiezi un virsmu. Augsni veido minerāldaļiņas, organiskas vielas, ūdens, gaiss un dzīvnie organismi ⁽²⁸⁾ .

⁽²⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/697 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu un atceļ Regulu (ES) 2018/1092 (OV L 170, 12.5.2021., 149. lpp.).

⁽²⁸⁾ 3. panta 21) punkts Direktīvā 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (RED).

Augsnes degradācija	Sarūkoša augsnes spēja nodrošināt ieinteresētajām personām vēlamās ekosistēmas preces un pakalpojumus.
Augsnes noslēgšana	Augsnes pārklāšana tā, ka pārklātā platība kļūst necaurlaidīga (piemēram, ceļš). Šī necaurlaidība var radīt Komisijas Regulā (ES) 2018/2026 ⁽²⁹⁾ aprakstīto vidisko ietekmi .
Specifiskās slodzes	Emitēto piesārņotāju masa uz saražotās produkcijas masu. Specifiskās slodzes dod iespēju salīdzināt iekārtu vidisko sniegumu neatkarīgi no to atšķirīgajiem ražošanas apjomiem, un tās neiespaido sajaukšana vai atšķaidīšana ⁽³⁰⁾ .
Ieinteresēto personu iesaiste	Pastāvīga mijiedarbība un dialogs starp uzņēmumu un tā ieinteresētajām personām , kas uzņēmumam dod iespēju uzklaut un izprast to intereses un bažas, kā arī uz tām reaģēt.
Ieinteresētās personas	Personas, kuras var ietekmēt uzņēmumu, vai personas, kuras var ietekmēt uzņēmums. Ir divas galvenās ieinteresēto personu grupas: i. skartās ieinteresētās personas — indivīdi vai grupas, kuru intereses pozitīvi vai negatīvi ietekmē vai varētu ietekmēt uzņēmuma darbības un tā tiešās un netiešās darījuma attiecības vērtības ķēdē, un ii. ilgtspējas deklarāciju lietotāji – vispārīga rakstura finanšu pārskatu primārie lietotāji (esošie un potenciālie investori, aizdevēji un citi kreditori, arī aktīvu pārvaldītāji, kredītiestādes, apdrošināšanas sabiedrības), kā arī citi lietotāji, tajā skaitā uzņēmuma darījumpartneri, arodbiedrības un sociālie partneri, pilsoniskā sabiedrība un nevalstiskās organizācijas, valdības, analītiķi un akadēmisko aprindu pārstāvji. Dažas, bet ne visas ieinteresētās personas var piederēt pie abām minētajām grupām.
Vielas	Jebkurš ķīmiskais elements un tā savienojumi, izņemot šādas vielas : i. radioaktīvas vielas, kas definētas 1. pantā Padomes Direktīvā 96/29/Euratom ⁽³¹⁾, kas nosaka drošības pamatstandartus darba ņēmēju un iedzīvotāju veselības aizsardzībai pret jonizējošā starojuma radītajām briesmām; ii. ģenētiski modificēti mikroorganismi, kas definēti 2. panta b) punktā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/41/EK ⁽³²⁾ par ģenētiski modificētu mikroorganismu ierobežotu izmantošanu;

⁽²⁹⁾ Komisijas Regula (ES) 2018/2026 (2018. gada 19. decembris), ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1221/2009 par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS) IV pielikumu (OV L 325, 20.12.2018., 18. lpp.).

⁽³⁰⁾ Komisijas Īstenošanas lēmums (2012. gada 10. februāris), ar ko nosaka pamatnostādņu noteikumus attiecībā uz datu vākšanu un LPTP atsaucē dokumentu sagatavošanu un to kvalitātes nodrošināšanu, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām.

⁽³¹⁾ Padomes Direktīva 96/29/Euratom (1996. gada 13. maijs), kas nosaka drošības pamatstandartus darba ņēmēju un iedzīvotāju veselības aizsardzībai pret jonizējošā starojuma radītajām briesmām (OV L 159, 29.6.1996., 1. lpp.).

⁽³²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/41/EK (2009. gada 6. maijs) par ģenētiski modificētu mikroorganismu ierobežotu izmantošanu (OV L 125, 21.5.2009., 75. lpp.).

	iii. ģenētiski modificēti organismi, kas definēti 2. panta 2) punktā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/18/EK ⁽³³⁾ par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē ⁽³⁴⁾.
Vielas, kas rada bažas	Vielas, kas i. atbilst 57. pantā noteiktajiem kritērijiem un ir identificēta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006 ⁽³⁵⁾ 59. panta 1. punktu; ii. ir klasificēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1272/2008 ⁽³⁶⁾ VI pielikuma 3. daļā vienā no šādām bīstamības klasēm vai bīstamības kategorijām: — 1. un 2. kategorijas kancerogēni; — 1. un 2. kategorijas dīglšūnu mutagēni; — 1. un 2. kategorijas reproduktīvās sistēmas toksikanti; — cilvēka veselības endokrīnie disruptori; — vides endokrīnie disruptori; — noturīgas, mobilas un toksiskas vai ļoti noturīgas, ļoti mobilas vielas; — noturīgas, bioakumulatīvas un toksiskas vai ļoti noturīgas, ļoti bioakumulatīvas vielas; — 1. kategorijas elpceļu sensibilizatori; — 1. kategorijas ādas sensibilizatori; — 1.–4. kategorijas hroniski ūdensvides apdraudējumi; — ozona slānim bīstamas vielas; — 1. un 2. kategorijas specifiska mērķorgāna toksikanti atkārtotas eksponētības gadījumā; — 1. un 2. kategorijas specifiska mērķorgāna toksikanti vienreizējas eksponētības gadījumā vai iii. vielas, kas negatīvi iespaido tādu materiālu atkalizmantošanu un reciklēšanu, ko satur produkts, kurā tā ir klātesoša, kā definēts relevantajās Savienības ekodizaina prasībās, kas piemērojamas konkrētiem produktiem.
Vielas, kas rada ļoti lielas bažas (SVHC)	Vielas, kas atbilst Regulas (EK) Nr. 1907/2006 (REACH) 57. pantā noteiktajiem kritērijiem un ir apzinātas saskaņā ar minētās regulas 59. panta 1. punktu.
Piegādātājs	Attiecībā pret organizāciju (t. i., organizācijas piegādes ķēdē) augšposmā esoša struktūra, kas nodrošina produktu vai pakalpojumu, kuru izmanto pašas organizācijas produktu vai pakalpojumu izstrādē. Piegādātājam ar organizāciju var būt tiešas darījuma attiecības (šādu piegādātāju mēdz dēvēt par pirmās pakāpes piegādātāju) vai netiešas darījuma attiecības.

⁽³³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/18/EK (2001. gada 12. marts) par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē un Padomes Direktīvas 90/220/EEK atcelšanu (OV L 106, 17.4.2001., 1. lpp.).

⁽³⁴⁾ Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (RED).

⁽³⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁽³⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

Piegādes ķēde	Visu veidu darbības vai procesi, ko veic struktūras, kuras attiecībā pret uzņēmumu ir augšposmā un kuras nodrošina produktus vai pakalpojumus, ko izmanto paša uzņēmuma produktu vai pakalpojumu izstrādē. Te ietilpst augšposma struktūras, ar kurām uzņēmumam ir tiešas attiecības (bieži sauktas par pirmās pakāpes piegādātāju), un struktūras, ar kurām uzņēmumam ir netiešas darbības attiecības.
Virszemes ūdeņi	Iekšējie ūdeņi, izņemot pazemes ūdeņus , pārejas ūdeņi un piekrastes ūdeņi, bet attiecībā uz ķīmisko stāvokli — arī teritoriālie ūdeņi ⁽³⁷⁾ .
Ilgtermiņa jautājumi	Vidiskie, sociālie un cilvēktiesību un pārvaldības faktori, arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/2088 ⁽³⁸⁾ 2. panta 24) punktā definētie ilgtermiņa faktori.
Ilgtermiņa deklarācija	Īpaša uzņēmuma vadības ziņojuma sadaļa, kurā sniegta informācija par ilgtspējas jautājumiem , kas sagatavota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/34/ES ⁽³⁹⁾ un ESRS.
Ar ilgtermiņu saistītas izdevības	Nenoteikti vidiski, sociāli vai pārvaldības notikumi vai apstākļi, kas to iestāšanās gadījumā var atstāt potenciālu būtisku pozitīvu iespaidu uz uzņēmuma darījumdarbības modeli vai stratēģiju un uz tā spēju sasniegt savus mērķus un mērķrādītājus , kā arī radīt pievienoto vērtību, un tādējādi var ietekmēt uzņēmuma un tā darbības attiecību partneru lēmumus ilgtspējas jautājumos . Tāpat kā jebkuras citas izdevības , arī ar ilgtermiņu saistītās izdevības mēra kā ietekmes apmēra un rašanās varbūtības kombināciju.
Ar ilgtermiņu saistīti riski	Nenoteikti vidiski, sociāli vai pārvaldības notikumi vai apstākļi, kas to iestāšanās gadījumā var atstāt potenciālu būtisku negatīvu iespaidu uz uzņēmuma darījumdarbības modeli vai stratēģiju un uz tā spēju sasniegt savus mērķus un mērķrādītājus un radīt pievienoto vērtību un tādējādi var iespaidot uzņēmuma un tā darbības attiecību lēmumus ilgtspējas jautājumos . Tāpat kā jebkuri citi riski , arī ar ilgtermiņu saistītie riski ir ietekmes apmēra un rašanās varbūtības kombinācija.
Ar ilgtermiņu saistīta ietekme	Iespaidi, kādu uzņēmums savu darbību vai darbības attiecību rezultātā atstāj vai varētu atstāt uz vidi un cilvēkiem, arī iespaidi uz cilvēktiesībām. Ietekme var būt faktiskā vai potenciālā, negatīva vai pozitīva, īstermiņa, vidēja termiņa vai ilgtermiņa, plānota vai neplānota un atgriezeniska vai neatgriezeniska. Ietekme uzrāda uzņēmuma negatīvu vai pozitīvu ieguldījumu ilgtermiņīgā attīstībā.

⁽³⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (Ūdens pamatdirektīva).

⁽³⁸⁾ Regula (ES) 2019/2088 par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtermiņu, finanšu pakalpojumu nozarē.

⁽³⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

Sistēmiski riski	Riski , kas rodas, ja sabrūk visa sistēma, nevis tikai atsevišķas tās daļas. Tiem ir raksturīgi mēreni kritiskie punkti, kas netieši summējas, izraisot nozīmīgu sistēmas daļu sabrukumu ar fizisku un pārkārtošanās risku mijiedarbības kaskadēšanos ("inficēšanos"), jo viens zudums izraisa virkni citu un sistēmas pēc satricinājuma nespēj atgūt līdzsvaru. Kā piemēru var minēt tādas atslēgsugas izzušanu kā jūras ūdri, kam ekosistēmas sabiedrības struktūrā ir kritiski svarīga loma. Kad 20. gadsimta sākumā jūras ūdri tika izmedīti līdz to gandrīz pilnīgai izzušanai, piekrastes ekosistēmas pārvērtās un ievērojami samazinājās biomasas ražošana.
Mērķrādītāji	Izmērāmi, uz iznākumu orientēti un laikā ierobežoti mērķi, ko uzņēmums plāno sasniegt attiecībā uz būtisku ietekmi, riskiem vai iespējām . Uzņēmums tos var nospraust brīvprātīgi, vai tie var izrietēt no uzņēmumam piemērojamajām juridiskajām prasībām.
Apdraudētas sugas	Apdraudētas sugas, arī flora un fauna, kas uzskaitītas Eiropas Sarkanajā grāmatā vai IUCN Sarkanajā grāmatā, kā minēts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2021/2139 II pielikuma 7. iedaļā.
Apmācība	Uzņēmuma ieviestas iniciatīvas, kuru mērķis ir uzturēt un/vai uzlabot pašu personāla prasmes un zināšanas. Tā var ietvert dažādas metodikas, piemēram, apmācību uz vietas un tiešsaistes apmācību.
Pārkārtošanās plāns	Pārkārtošanās plāns ir īpaša veida rīcības plāns, kuru uzņēmums pieņem attiecībā uz kādu stratēģisku lēmumu un ar kuru tiecas uz i. kādu publiskās rīcībpolitikas mērķi un/vai ii. kādu struktūrai specifisku rīcības plānu, kas organizēts kā strukturēts mērķrādītāju un darbību kopums un saistīts ar svarīgu stratēģisku lēmumu, būtiskām izmaiņām darījumdarbības modeli un/vai īpaši svarīgām darbībām un iedalītiem resursiem.
Klimata pārmaiņu mitigācijai veltīts pārkārtošanās plāns	Uzņēmuma vispārējās stratēģijas aspekts; šajā plānā ir izklāstīti uzņēmuma mērķrādītāji, darbības un resursi pārejai uz mazoglekļa ekonomiku, arī tādas darbības kā SEG emisiju samazināšana, ņemot vērā mērķi globālo sasilšanu iegrožot līdz 1,5 °C un panākt klimatneitralitāti.
Pārkārtošanās riski	Riski , kas rodas, ja organizācijas vai investora stratēģija un pārvaldība nav salāgota ar mainīgo regulatīvo, rīcībpolitisko vai sociālo vidi, kurā organizācija vai investors darbojas. Pārkārtošanās riskus var radīt vai mainīt tādas norises, kuru mērķis ir apturēt vai apvērst klimatam vai dabai nodarīto kaitējumu, piemēram, valdības pasākumi, tehnoloģiski sasniegumi, tirgus izmaiņas, tiesvedība un izmaiņas tajā, kam patērētāji dod priekšroku.
Lietotāji	Ilgspējas deklarāciju lietotāji ir vispārīga rakstura finanšu pārskatu primārie lietotāji (esošie un potenciālie investori, aizdevēji un citi kreditori, arī aktīvu pārvaldītāji, kredītiestādes, apdrošināšanas sabiedrības), kā arī citi lietotāji , tajā skaitā uzņēmuma darījumpartneri, arodbiedrības un sociālie partneri, pilsoniskā sabiedrība un nevalstiskās organizācijas, valdības, analītiķi un akadēmisko aprindu pārstāvji.
Vērtības ķēde	Visas darbības, resursi un attiecības, kas saistītas ar uzņēmuma darījumdarbības modeli un ārējo vidi, kurā tas darbojas.

	Vērtības ķēde ietver darbības, resursus un attiecības, ko uzņēmums izmanto un uz ko tas paļaujas, radot savus produktus vai pakalpojumus no to koncepcijas izstrādes brīža līdz piegādei, patēriņam un ekspluatācijas laika beigām. Relevantas darbības, resursi un attiecības ir, piemēram, - darbības, resursi un attiecības, kas saistīti ar paša uzņēmuma operācijām, piemēram, cilvēkresursi, - darbības, resursi un attiecības piegādes, tirgvedības un izplatīšanas kanālos, piemēram, materiālu un pakalpojumu sagāde, produktu un pakalpojumu pārdošana un piegāde, un - finansēšanas, ģeogrāfiskā, ģeopolitiskā un regulatīvā vide, kurā uzņēmums darbojas. Vērtības ķēde ietver aktorus, kas vērtības ķēdē attiecībā pret uzņēmumu ir augšposmā un lejasposmā. Aktori (piemēram, piegādātāji), kas attiecībā pret uzņēmumu ir augšposmā, piegādā produktus vai pakalpojumus, kas tiek izmantoti uzņēmuma produktu un pakalpojumu izstrādē. Struktūras, kas attiecībā pret uzņēmumu ir lejasposmā (piemēram, izplatītāji, klienti), produktus vai pakalpojumus no uzņēmuma saņem. ESRS termins "vērtības ķēde" lietots vienskaitlī, lai gan uzņēmumiem var būt vairākas vērtības ķēdes.
Vērtības ķēdes darbinieks	Indivīds, kas veic darbu uzņēmuma vērtības ķēdē, neatkarīgi no tā, vai tam ar uzņēmumu ir līgumattiecības, un neatkarīgi no šo attiecību būtības. Saskaņā ar ESRS darba ņēmēji vērtības ķēdē ir visi darba ņēmēji uzņēmuma vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, kurus uzņēmums būtiski ietekmē vai var būtiski ietekmēt. Te ietilpst ietekme, kas saistīta ar paša uzņēmuma operācijām un vērtības ķēdi, tai skaitā ar tā produktu vai pakalpojumu starpniecību, kā arī ar darījuma attiecību starpniecību. Te ietilpst visi darbinieki, kas neietilpst termina "pašu personāls" tvērumā ("pašu personāls" ir strādājošie, kuri ar uzņēmumu ir darba attiecībās ("darbinieki"), un ārštata darbinieki, kuri ir vai nu individuāli darbuzņēmēji, kas uzņēmumam nodrošina darbaspēku ("pašnodarbinātas personas"), vai strādājošie, ko nodrošina uzņēmumi, kuru pamatdarbība ir "darbaspēka meklēšana un nodrošināšana ar personālu" (NACE kods N78).
Alga	Bruto alga, izņemot mainīgos komponentus, piemēram, virsstundas un stimulējošo samaksu, un neskaitot piemaksas, ja vien tās nav garantētas.
Atkritumi	Jebkura viela vai priekšmets, no kā atkritumu valdītājs atbrīvojas, ir nodomājis atbrīvoties vai ir spiests atbrīvoties ⁽⁴⁰⁾.
Atkritumu hierarhija	Prioritārā secība atkritumu rašanās novēršanā un apsaimniekošanā ⁽⁴¹⁾: - atkritumu rašanās novēršana, - sagatavošana atkalizmantošanai, - reciklēšana, - citu veidu atgūšana (piem., enerģijas atgūšana) un - likvidēšana.
Atkritumu apsaimniekošana	Atkritumu savākšana, pārvadāšana, likvidēšana un resursu atgūšana no tiem, tostarp šādu operāciju pārraudzība un likvidācijas objektu uzraudzība pēc to slēgšanas un arī darbības, ko veic kā tirgotājs vai starpnieks ⁽⁴²⁾.

⁽⁴⁰⁾ Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem 3. panta 1) punkts.

⁽⁴¹⁾ Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem 4. panta 1. punkts.

⁽⁴²⁾ Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem 3. panta 9) punkts.

Notekūdeņi	Ūdens, kam tā kvalitātes, daudzuma vai rašanās laika dēļ vairs nav tūlītējas vērtības attiecībā uz mērķi, kuram tas izmantots vai iegūts. Notekūdeņi no viena lietotāja var būt potenciāls ūdensapgādes avots lietotājam citviet. Dzesēšanas ūdeni par notekūdeņiem neuzskata.
Ūdens patēriņš, patērētais ūdens	Ūdens daudzums, kas pārskata periodā pievadīts uzņēmuma (vai kompleksa) robežās un nav novadīts atpakaļ ūdensvidē vai kādai trešai personai.
Ūdeņu novadījums, novadītie ūdeņi	Efluentu un citu ūdeņu kopējais daudzums, kas pārskata periodā tiek novadīts ārpus organizācijas robežām virszemes ūdeņos, pazemes ūdeņos vai trešām personām.
Ūdensietilpība	Rādītājs, kas uzrāda attiecību starp ūdens tilpumu un radīto darbības vienību (produkti, pārdevumi u. c.).
(Reciklēts un atkalizmantots) ūdens	Ūdens un notekūdeņi (attīrīti vai neattīrīti), kas ūdens pieprasījuma samazināšanas nolūkā izmantoti vairāk nekā vienu reizi, pirms tos novada ārpus uzņēmuma vai kopīgo kompleksu robežām. Tos var izmantot vienā un tajā pašā procesā (reciklēšana) vai citā procesā vienā un tajā pašā (savā vai kopīgi izmantotā) kompleksā vai citā uzņēmuma kompleksā (atkalizmantošana).
Ūdens trūkums	Saldūdens resursu bagātība tilpumiskā ziņā vai tās trūkums. Trūkumu izraisa cilvēks; tā ir cilvēku patērētā ūdens daudzuma un noteiktā teritorijā pieejamā ūdens resursu tilpuma attiecības funkcija. Tādējādi arīds reģions, kurā ir ļoti maz ūdens, bet kurā cilvēki ūdeni nepatērē, ir nevis uzskatāms par ūdens trūkumam pakļautu, bet gan drīzāk par arīdu reģionu. Ūdens trūkums ir fiziska, objektīva realitāte, ko reģionos laika gaitā var konsekvēnti izmērīt. Ūdens trūkums atspoguļo saldūdens fizisko bagātību, nevis to, vai šis ūdens ir piemērots lietošanai. Piemēram, reģionā var būt bagātīgi ūdens resursi (un tādējādi to var neuzskatīt par ūdens trūkumam pakļautu reģionu), bet tajā var būt tik smags piesārņojums, ka šie resursi var nebūt piemēroti izmantošanai cilvēku vai ekoloģiskām vajadzībām.
Nemtais ūdens	Kopējais ūdens daudzums, kas no visiem avotiem pārskata periodā pievadīts uzņēmuma robežās jebkādiem lietojumiem.
Darbinieku pārstāvji	Darbinieku pārstāvji ir - arodbiedrību pārstāvji, proti, pārstāvji, ko saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi iecēlušas vai ievēlējušas arodbiedrības vai šādu arodbiedrību biedri; - pienācīgi ievēlēti pārstāvji, proti, organizācijas darbinieku brīvi ievēlēti pārstāvji, kuri nav darba devēja pakļautībā vai kontrolē saskaņā ar valsts normatīvo aktu vai kopīgumu noteikumiem un kuru funkcijās neietilpst darbības, kas attiecīgajā valstī ir arodbiedrību ekskluzīva prerogatīva un kas netiek izmantotas, lai grautu attiecīgo arodbiedrību vai to pārstāvju pozīcijas.

Darba un privātās dzīves līdzsvars	Apmierinošs līdzsvars starp indivīda darbu un privāto dzīvi. Darba un privātās dzīves līdzsvars plašākā nozīmē ietver ne tikai līdzsvaru starp darbu un privāto dzīvi, ņemot vērā ģimenes vai aprūpes pienākumus, bet arī laika sadalījumu starp darbam veltīto laiku un laiku privātajā dzīvē ārpus ģimenes pienākumiem.
Ar darbu saistīts apdraudējums	Ar darbu saistīts apdraudējums var būt i. fizisks (piemēram, starojums, ekstrēma temperatūra, pastāvīgs skaļš troksnis, uz grīdas izlijuši šķidrumi vai pakļupšanas risks, mašīnas, kas nav aprīkotas ar aizsarglīdzekļiem, bojātas elektroiekārtas); ii. ergonomisks (piemēram, nepareizi noregulētas darbstacijas un krēsli, neērtas kustības, vibrācija); iii. ķīmisks (piemēram, eksponētība kancerogēniem, mutagēniem, reproduktīvajai sistēmai toksiskām vielām, šķīdinātājiem, oglekļa monoksīdam vai pesticīdiem); iv. bioloģisks (piemēram, eksponētība asinīm un ķermeņa šķidrumiem, sēnītēm, baktērijām, vīrusiem vai kukaiņu kodumiem); v. psihosociāls (piemēram, verbāla vardarbība, aizskaršana, iebiedēšana); vi. saistīts ar darba organizāciju (piemēram, pārmērīga darba slodze, maiņu darbs, ilgas darba stundas, darbs naktī, vardarbība darbavietā).
Ar darbu saistīts incidents	Notikums, kas izriet no darba vai radies darba gaitā un kas varētu izraisīt vai izraisa traumu vai slimību. Incidentus var izraisīt, piemēram, elektriskas problēmas, sprādziens, ugunsgrēks, pārplūde, apgāšanās, noplūde, plūsma, lūzums, plisums, sašķelšanās, kontroles zudums, paslīdēšana, pakļupšana un krišana, ķermeņa kustība bez slodzes, ķermeņa kustība stresa slodzes / ar slodzi, šoks, pārbīšanās, vardarbība darbavietā vai aizskaršana (piemēram, seksuāla uzmācšanās). Incidentu , kas izraisa traumu vai slimību, bieži dēvē par nelaimes gadījumu. Incidentu , kam ir potenciāls izraisīt traumu vai slimību, bet trauma vai slimība nerodas, bieži dēvē par gandrīz notikušu nelaimes gadījumu.